

**A. BESANT -
C. W. LEADBEATER**

**BESZÉLGETÉSEK
AZ OKKULTIZMUS
ÖSVÉNYÉRŐL**

I. kötet

„A MESTER LÁBAINÁL”

MAGYAR TEOZÓFIAI TÁRSULAT

**Számítógépes változat:
Zemplényi Artúrné, Szabari János 2003.
Martinovich Tamás, Nagyiday Adrienne 2006.**

AZ OLVASÓ FIGYELMÉBE

Kedves Olvasó!

Ez az írás egy három kötetből álló könyv első része. A három leginkább misztikusnak mondható teozófiai írás közül – A Mester lábainál, A csend hangja és a Világosság az ösvényen c. kötetekről van szó – az elsőhöz, A Mester lábainál c. könyvecskéhez fűz magyarázatot a Besant - Leadbeater szerzőpár ebben a kötetben. Ez a kis könyvecske alapmű az ősi bölcsesség tanulmányozóinak és a spirituális úton haladók számára. Írója, Alcyone, azaz az ifjú Krishnamurti vetette papírra a Mesterétől kapott alapvető tanításokat az ösvényen elindulók számára az első lépésekről.

A kötetet valószínűleg 1914. decemberében kezdte egy - magát meg nem nevező - teozófus lefordítani, erről a ránk maradt megsárgult, átütőpapírra gépelt, több helyen elmosódott fordítás dátuma tanúskodik. Ez alapján készült el a számítógépes változat, hiszen a könyvet újra kellett gépeltetni, hogy olvashatóvá tegyük az érdeklődők számára.

A közel száz éves fordítás nyelve az akkori nyelvállapotot tükrözi, de minden kacskaringós fordulata vagy néhol körülményes megfogalmazása ellenére olyan beható magyarázatot és eligazító értelmezést nyújt a könyvecskéhez, hogy azt gondoltuk, mindenképp érdemes az érdeklődő olvasók számára elérhetővé tennünk. Társulatunknak nincsen elegendő fordítói kapacitása a korábban magyarra átültetett teozófiai irodalom teljes újrafordítására és pontos szöveghűségének ellenőrzésére, azaz az eredeti angol nyelvű szöveggel való egybevetésre. De aki a belső tartalmat figyeli és keresi, az igen komoly és hasznos útmutatást, életvezetési szempontokat kap az Alcyone könyvecske értelmezése kapcsán – és talán olvasás közben el is feledkezik a kissé régies nyelvezet okozta szövegbeli döccenésekről.

Kétféle betűtípussal írtuk a szöveget: az eredeti (Alcyone: A Mester lábainál) könyvecskéből idézett sorokat Ariel-lel, így jól elkülönül a Times New Roman betűtípussal szedett magyarázatoktól. A kommentárok előtt a két beszélgető - magyarázó teozófus nevének kezdőbetűit találják.

Jó olvasást, tanulmányozást kíván a szöveg egyik gondozója:

Nagyiday Adrienne

Budapest, 2006. augusztus

I. fejezet

Az okkult ösvény és jelentősége

Mindannyian gyakran hallottatok azokról a tulajdonságokról, amelyek az Ösvényen szükségesek - azt hiszem, némelyek úgy vélik, hogy túl gyakran. De nem lehet eleget beszélni erről a tárgyról - mindaddig, amíg sikerült mindent a gyakorlatba átvinni, ami a könyvekben írva van erről. Nincs semmi rejtély benne, nem nehéz pontosan tudni, hogy mit kell tenni. A nehézség saját magunkban van, nincs olyan akadály az utatokban, amit nem ti magatok csinálnátok. Mindazonáltal csak kevés ember jár sikerrel, amikor az adott utasításokat követi. Vajon miért nem sikerül többeknek, amikor olyan sokan igazán komolyan próbálkoznak? Ennek az az oka, hogy mindegyikünknek erőteljes személyiségünk van, amely sajnos gyakran útban áll. Meg kell tanulnunk azt, ami a könyvekben áll, s azt önmagunkra alkalmazni. Én ezt nem tehetem meg helyettetek; megmondom, mit kell tenni, próbálom megmagyarázni, példákkal szolgálhatok többféle módon, de mindenkinek magának kell a tényleges munkát elvégezni, hasonlóképpen, mint mikor versenyre készülnek. Ott is van egy edző, aki hasznos útmutatásokat adhat és megmondja, hogy mit tegyetek, de a versenyzőknek maguknak kell saját izmaikat edzeni, ezt senki sem teheti meg helyettük. Így van ez az Ösvényre képesítő tulajdonságokkal is; a kívánalmak elég világosak, de azt hiszem, kevesen fogják fel, hogy milyen valóságos erőfeszítés szükséges.

Millió ember vesz minket körül, sokan közülük a maguk módján vallásosak, és úgy tűnik, a saját vallásuk előírásai szerint élnek, de valójában alig van köztük olyan, aki úgy is tesz. Egy pillanatig sem állítom azonban, hogy sokan közülük nem élnek igen jó és szent életet, kétségtelenül sokan ezt teszik, de nem élnek szigorúan a számukra lefektetett vallásos előírások szerint. Lehet, hogy néha ezek az előírások szükségtelenek, de az okkult Ösvényen nincs szükségtelen előírás, és pontosan kell mindegyiket követni. Ez alatt nem azt értem, hogy a megkívánt tulajdonságokkal teljes mértékben kell rendelkezni ahhoz, hogy egy Mester elfogadjon tanítványul. Az abszolút tökéletesség azt jelenti, hogy azonnal elérjük az Adeptus fokot; de ezeket a tulajdonságokat legalább is szerény mértékben bírnunk kell igazán és ténylegesen, nem csupán költőileg elképzelni.

Ez nem új eszme, de valóban úgy tűnik, mintha újból és újból hangsúlyozni kellene, mert úgy látszik, az emberek nem fogják fel azt a tényt, hogy az okkultizmusban állításainkat pontosan úgy értjük, ahogy mondjuk. Olyan ez, mint a tudomány. Ha egy tudós azt mondja például, hogy keverjétek össze bizonyos vegyszereket, hogy bizonyos eredményeket érjétek el, akkor jól tudjátok, hogy ha követitek az utasításait, az eredmény bekövetkezik. Ha viszont az arányokat megváltoztatjátok, a kívánt eredmény nem fog bekövetkezni, sőt lehet, hogy valamilyen egyáltalán nem kívánatos eredmény keletkezik; robbanás, vagy efféle. Úgy tűnik, mintha a vallásos dolgokban az emberek azt hinnék, hogy elegendő az adott előírásokat hozzávetőleg megközelíteni. Az okkultizmust nem lehet vallásnak tekinteni, hanem inkább tudománynak, és bár már gyakran hallottunk ezekről a tulajdonságokról, mégis azt hiszem, hogy ha alaposan átvesszük, és igyekszünk jól megérteni, hogy mit kívánnak tőlünk, és meg is tesszük, végül is célt érhetünk.

Ezek a belső dolgok nem távoliak és bizonytalanok, hanem valók. Éppen olyan tények, mint a tudomány tényei, s miután ez így van, miért ne próbálkoznánk meg néhányan közülünk ezzel a feladattal sikeresen?

Nézzük tehát, milyen mértékben lehet a feladatot véghezvinni. Ha eddig nem jártunk sikerrel, akkor ennek az az oka, hogy mindnyájunkban van valahol egy akadály, amely visszatart bennünket. Ez egyiknél ilyen formát ölt, a másiknál olyat, és ha nem hiányozna valami, amivel rendelkezünk kell, akkor már mind elértük volna a célt. Érdeemes megkeresni, hogy mi is az, ami hiányzik. Majdnem mindig a személyiség egyik vagy másik formában. Az akadály minden esetben különbözik, azonban érdemes határozottabb lépéseket tenni annak felfedezése és kiküszöbölése végett, mert nektek, akik ezeket a dolgokat tanulmányozzátok, tudnotok kell, hogy van egy valódi belső világ, amely fontosságában összehasonlíthatatlanul felülmúlja ezt a külső világot, amely szüntelenül oly nagy nyomást gyakorol ránk.

Itt lakunk egy nagyvárosban, a kereskedelem és a szórakoztató ipar állandóan itt örvénylik körülöttünk. Mindenütt emberek, akik úgy vélik, hogy szorgalmasak és okosak, amint ezeket az irányokat követik. Holott az igazság az, hogy ezek mind a valótlanban, a kívülállóban működnek, legtöbbjük még azt sem tudja, hogy létezik egy belső, szellemi világ, amely sokkal fontosabb minden tekintetben, sokkal értékesebb, mint a külső világ. Ebben játszunk el szerepünket, de csak amennyiben a belső, igazi élet megköveteli, s ebben színészekhez hasonlítunk. A színészek a színpadon igyekeznek jól játszani szerepeiket. De miért játszik a színész a színpadon? Azért, mert egy másik életet kell élnie, olyan életet, mely folytatódó és összefüggő. Más alkalmakkor más szerepeket játszik úgy, mint mi, mikor más testet öltésben újra jövünk, és másfajta testeket viselünk, a színésznek akkor, amikor játszik megvan a maga valódi élete, mint magánember, s mivel nem csak ember, hanem legtöbb esetben művész is, úgy érzi, hogy annak a belső, igazi életnek tartozik azzal, hogy a színpadon az ideiglenes életben jól játssza szerepét. Minket is, amikor sikeresek akarunk lenni itt, az ideiglenes életünkben ez az indító ok vezérel, a nagy valóság, mely mögötte rejtőzik, és amelynek ez a külső élet csak igen kis része. Ha ezt egyszer világosan megértettük, akkor egyszerre meglátjuk azt is, hogy a külső élet aránylag milyen lényegtelen. Az egyetlen, ami számunkra fontos, az az, hogy jól játsszuk szerepünket, s hogy a mímelte életben mi történik velünk, az nem lényeges. Lehet a színész feladata a színpadon az, hogy mindenféle látszólagos bánaton és nehézségeken áteszen, megölhetik párviadalban, de ő maga nem bánja ál-halálát. Csak azzal törődik, hogy a kiosztott szerepet jól játssza el. Pontosan így van ez a mi életünkben is, hogy velünk mi történik ezalatt, öröm, vagy bánat és szenvedés, az végül is a színdarab része, a szerephez tartozik amit elvállaltunk, fő az, hogy jól játsszuk el.

Tudom, nehéz elképzelni, hogy a körülöttünk lévő világ csak színlelt világ, amely igazában és valóban nem fontos. Mégis ez abszolút igaz mindarra vonatkozóan, ami velünk kívülről jövő hatásként történik, minden esemény, mindaz, ami kívülről hat reátok, az karmátok eredménye, s így múltatok része. Ezt régen, más életekben alkottátok, és mivel azokat az életeket nem változtathatjátok meg, tehát nem érdemes azok fölött az események fölött töprengeni, amelyek egy megváltoztathatatlan múlt következtében történnek veletek. Bölcsen el kell viselni, ez a legjobb, amit tehetünk. Persze botor módon is el lehet viselni, amennyiben megengedjük, hogy bántson, nagy szenvedéseket okozzon, fájdalmas legyen, és töprengésre készteszen. Ha azonban a múlt elkerülhetetlen következményeként tekintjük az eseményeket, melyek megváltoztathatatlanok, és lehető legkevesebbet foglalkozunk velük gondolatban - kivéve, hogy a belőle származó tanulságot levonjuk - akkor jövőnk jellemünk alakításához nagyban hozzásegítettünk. Egy a szükséges: a kötelességek teljesítése. Az elmúltak fölött nem érdemes bánkódnia. Igyekezünk magunkban bátorságot, béketúrést és más jó tulajdonságokat kifejleszteni, midőn karmánkat elviseljük, és a múlttal ne törődünk tovább. Az élet színpadán ránk háruló kötelességeket teljesítsük, s akkor megtettünk mindent, amit tőlünk várnak. Ez igen fontos, mert ettől függ a jövőnk.

Nézzük az életet ebből a szemszögből. Tudom nem könnyű, mert körülöttünk olyan emberek élnek, akik a színjátékot komolyan veszik, és hiszik, hogy ez a valódi élet. Nem is ez okozza annyira a nehézségeket, nem is az, amit mondanak, vagy tesznek - bár ez is számít - hanem a közvélemény óriási és szüntelen nyomása. Ez ellen igen nehéz küzdeni, mert százan vannak egy ellen, aki az igazságot ismeri. Természetesen a közvélemény nyomása nem szándékos. A legtöbb ember számára ez az egyetlen lehető és természetes iránya a gondolkozásnak; ezt mondják: siessünk meggazdagodni, és tulajdont szerezni, mert minden ember úgy véli, hogy ez az élet célja. Nekünk a nagy többséggel szemben ellen kell állnunk, és azt kell mondjuk magunknak: „nem, ez nem így van, ez valótlan”. A mögötte rejlő élet a való, a maradandó, az az élet, amely a Szentírás szerint „Krisztussal el van rejtve Istenben”. Ez a valóság, de egész idő alatt ebben élni nem könnyű, és a külsőt elfelejteni - nem megfelekedezni róla, mert kötelességünket ott kell teljesítenünk, de: nem lényegesnek tartani! - pontosan ezt kell tennünk.

Emlékeztetek, hogy a Mester eleinte azt mondta: „Aki minket követni akar, annak az ő világából a miénkbe kell jönnie”. Ez nem jelenti azt, hogy mindennapi életeteket abba kell hagynotok, és remeteként éljetek, hanem, hogy eddigi életszemléteket hagyjátok el, és a Mesterét tegyétek magatokévá.

Ha igyekezték, egy napon a Mester tanítvánná fogad, és ha ezt a fokot - az elfogadott tanítvány fokát - elértétek, azt fogjátok találni, hogy a saját gondolataitok a Mester gondolatainak egy része, és ettől fogva állandóan előnyösnek fogjátok találni, hogy a sajátjaitokat az Övéhez mértek és megvizsgáljátok. Így pontosan fogjátok tudni, hogy Ő mint gondolkodik valamiről. Ezt később már megtehetitek, ha a Mester egy részévé váltatok, és saját gondolataitokat az Övéhez mérhetitek. Majd mikor ez a boldog időszak elkövetkezik, és megszokjátok gondolataitok állandó mérlegelését, akkor fogjátok csak igazán megérteni az Ő álláspontját. De eleinte gyakran váratlan meglepetések érhetnek. Rájöttök, hogy mindazt, amit eddig végtelen fontosnak tartottatok, egyáltalán nem is fontos, míg más, ami mellett, mint aránylag lényegtelen mellett mentetek el, kimagaslóan fontos. Ez abból származik, hogy ezek a látszólag lényegtelen dolgok többé-kevésbé hatással vannak tevékenységeitekre, és mindez azért fontos, mert így kerültek kapcsolatba a valósággal.

Mi a valóság? Nagyon egyszerű: van Isten, aki mindent áthat. Ez a mélységes igazság az egyetlen, melyhez mindennek a valóságát mérni kell. Tanuljuk meg a világot belülről nézni, nem csak kívülről, és akkor viszonylagos értékeléseitek nagyon meg fog változni. Legnagyobb nehézségeink egyike az, hogy ne külső szempontból ítéljünk, hanem belső szempont szerint. Közülünk sokan őszintén és komolyan ezt szeretnénk tenni, de állandóan kudarcot vallanak, mert a közvélemény olyan súlyos, hogy bizonyos autoritással hat az értelemre, olyan annyira, hogy gyakran az ébredő gondolatot tévesen egy magasból inspirált eszmének tartják. Az első benyomás, amely az agyba érkezik, egyáltalán nem a magasból jön, hanem rendszert egy nagyon is világi színvonalról. Rázzátok le magatokról, zárjátok el fületeket, és csak a fentről jövő hang számára tartsátok nyitva, a Mester gondolata és szava számára.

Nem csoda, hogy a régi időkben Indiában és más országokban is, amikor az emberek elhatározták, hogy spirituális életet élnek, első dolguk volt a közösségi életből visszavonulni, elmentek egyedül egy barlangba, vagy az őserdőbe vonultak. Ebből az a nagy előny származott, hogy megmenekültek a közvélemény nyomása alól, és saját gondolatirányukat követhették, sokkal szabadabban, mint most mi. Amit mi most próbálunk - bevallom - sokkal nehezebb. Mi ugyanezt a feladatot tűztük magunk elé, de ugyanakkor a külvilágban maradunk, mert éppen ezen a világon akarunk segíteni, és pedig nem kívülről, hanem meditáció és gondo-

lat által - mint azt kétségtelenül a remete és a szerzetes is tette, inkább azáltal, hogy tevékenyen benne élünk. Ez nagyon szép gondolat, nagy kitüntetés számunkra, de nehéz. És éppen ezért, csak igen kevésnek sikerült azok közül, akik megpróbálták.

Megelégedtek azzal, hogy a teozófiai tanításokat ugyanúgy vették, mint az átlag keresztény vallásának tanításait. Ők úgy gondolják, hogy nagyon szép ezekről vasárnap beszélni, de nem vitték át a mindennapi életbe. Nekünk, teozófusoknak tudnunk kell gyakorlatiasnak és következetesnek lenni, és előttünk teljesen világos, hogy a tanultakat át kell vinni a mindennapi életbe. Miért találjuk ezt olyan nehéznek? Azt hiszem, nem az az oka, mintha akármelyikünk ne volna hajlandó a teozófiai eszmékért valami nagy munkát megtenni. Ha például segíthetnétek az egyik Mesternek, és láthatnátok Őt, és valamilyen munkát tehetnétek érte, azt hiszem az életetek árán is megtennétek. Ami ebben nehéz, az az állandó, kitartó igyekezet. Szent Ágoston mondja: „sokan meghalának Krisztusért, de kevesen vannak, akik élénének érte”. Érte élni, ez sokkal nehezebb. Mártírnak lenni, Krisztusért meghalni nagyszerűnek és hősiességnek látszik. Bizonyára az is, de legalább annak az embernek, aki ezt megteszi, meg van az az érzése, hogy ő valóban nagyot cselekszik, saját áldozatának magasztossága fellendíti, buzdítja, és éppen ez a tudat erősíti, támogatja a fájdalom és szenvedés közepette. De amit nekünk tenni kell, az sokkal nehezebb, mert a mindennapi élet apró-cseprő bajai között, melyek minduntalan előadódnak, nem tudjuk magunkat állandóan a hősiesség azon fókán tartani. Nem várható, hogy lelki egyensúlyunkat fenn tudjuk tartani nap nap után, olyan kellemetlen és fárasztó emberek között, akik nem teszik azt, amit mi úgy gondolunk, hogy tenniük kellene. Nem a meghalás hatalmas erőfeszítése a nehéz, hanem a kicsinyes, mindennapos élet: Krisztusért élni. Valóban éppen ezért van olyan sok nehézség az útban, amikor az Ösvényt követjük, mert ezek az akadályok aránylag csekélyek.

Tehát vegyünk elő együtt ezeket a könyveket, tanulmányozzuk tanításaikat, és nézzük, hogy mennyiben lehet alkalmazni. Gondoljatok arra, hogy mások, akik hozzátok hasonló emberek voltak, azok is megtették, és sikerük volt; nézzük meg hát, hogy mit lehet elérni igyekezet által. Miért buknánk meg? Próbáljuk meg, és ne felejtsük, hogy az alacsonyabb ént - a személyiséget - akarjuk legyőzni. Ez azt jelenti, hogy szedjük össze magunkat, nézzünk szembe a tényekkel, gyomláljunk ki minden gázt magunkból minden áron, bármilyen szenvedések árán is. Igaz, ez nehéz munka lesz, de akik magasabb fokra már feljutottak, azok tudják és megmondhatják, hogy nagyon is érdemes, sőt összehasonlíthatatlanul érdemes bármi kisebb-nagyobb erőfeszítést tenni egyszer s mindenkorra.

Ezért mondom, vegyünk elő ezeket a könyveket, és tanulmányozzuk át őket. Irodalmunkban 3 olyan könyv van, amely főképpen az Ösvény kérdésének van szentelve: A Mester Lábainál; A Csend Hangja; és Világosság az Ösvényen. Mind szép, mind értékes a maga nemében. Persze ezen kívül vannak még A.B. könyvei: Az Előcsarnokban; A Tanítványság Ösvénye, stb, melyet úgyszólván a fenti könyvekhez fűződő magyarázatnak lehetne tekinteni. Mindezek igen értékesek és jobban megvilágítják a tárgyat, de talán először jobb lesz azokat a könyveket elővenni, amelyek közvetlen a Mesterektől származnak, és nézzük meg, hogy mi az, amit Ők akarnak, és hogy tudjuk-e teljesíteni.

A legegyszerűbb az említett könyvek közül a Mester Lábainál, és egyben a legkésőbb íródott. Ez számunkra a legjobb és legértékesebb, nemcsak egyszerűsége miatt, hanem mert ez a Világtanító bélyegét hordja magán, aki a közeljövőben eljövendő.

Ez a könyv, A Mester Lábainál, különösen az eljövendő Világtanító Maitreya Urunk, a Bodhiszattva tanításait képviseli. Mint tudjátok, Kuthumi Mester tanításaiból áll, amelyeket

Alcyonénak adott, amikor őt a beavatásra előkészítette. Erről elég jól vagyok értesülve, mert magamnak jelentős szerepem volt az előkészítés munkájában, Dr. Besant és én gyámul voltunk kijelölve az ifjú Alcyone számára. Azt hiszem, tudjátok, hogy Alcyone csupán álnév, melyet akkor adtak neki, mikor az életrajzát nyilvánosságra hozták a The Theosophist c. folyóiratban.

Az életek során számos egyén újra meg újra megjelent és neveket kellett számukra keresni. Nem a jelen teltetöltésben viselt néven neveztük a személyeket, először azért, mert voltak olyanok, akik nem kívánták, hogy múltbeli kis vétkeik ismeretessé legyenek, - bár nem egészen értem, hogy mit szégyelltek ezen -, de némelyek nem akarták. Ettől eltekintve előnyösebb valami jóhangzású nevet újra és ismételten használni, a személyiség gondolatát nem volt kívánatos bevezetni. Sokkal jobb, ha azok, akik ezen életrajzokat tanulmányozzák, nem gondolkodnak azzal, hogy mindez hogyan függ össze az illető jelen életével, ezért helyesebbnek találtuk az írói álnév használatát. Eleinte csak 20-30 egóról volt szó, kiknek csillagneveket adtunk, de mikor a számuk gyarapodott, további neveket kellett keresni, így görög hősökről neveztünk el néhányat. A bolygók neveit a Mesterekre alkalmaztuk. Az „Ember múltja, jelene, jövője” című könyvünkben sokat nyilvánosságra hoztunk ezekből. 1914-ben C. Jinarajadasa a The Theosophist-ben a többi nevet is előhozta.

„Alcyone” nevet adtuk J. Krishnamurtinak, aki akkor 13 éves volt. Mivel akkor még keveset tudott angolul, a tanítás nyelvét olyan egyszerűvé kellett tenni, hogy egy ilyen korú agy fel tudja fogni. Megértitek ugye, hogy mennyire le kellett egyszerűsíteni azokat, de a Mester az Ő csodálatos alkalmazkodó képességével lehetővé tudta tenni - bámulatra méltó egyszerű stílusban mindazt elmondani, ami elvezet az első beavatáshoz. E könyv végtelen egyszerűsége az egyik fő tulajdonsága, amiért ajánlani lehet. A másik két könyv, „A Csend Hangja” és a „Világosság az Ösvényen” nagyon szép és költői, de tagadhatatlanul helyenként homályos, és az emberek ezt a hiányosságot gyakran kifogásnak használták, amiért nem próbáltak a szerint élni.

Senki sem panaszkodhat, hogy ezt a könyvet nem érti, mert minden mondata világos és könnyen érthető. Ezen túl azért is ajánlatos, mert maga Maitreya Urunk adta meg az engedélyt a kinyomtatására. Annak története, hogy hogyan íródott ez a könyvecske, aránylag egyszerű. Minden éjjel el kellett vinnem ezt a fiút asztrális testében a Mester házához, hogy ott tanításban részesüljön. A Mester kb. egy negyed órát foglalkozott vele minden éjjel, beszélt hozzá, és a beszéd végén a főbb tételeket, amiket magyarázott, egy mondatba foglalta, néha több mondatba, s ezek egy könnyű összefoglalást adtak. Ezeket a fiú elismételte, és kívülről megtanulta. Az összefoglalásra reggel még emlékezett és leírta. A Mester Lábainál című könyv ezekből a mondatokból áll, a Mester tanításainak összefoglalásából, a Mester saját szavaival. Vannak benne részek, amelyekre rá fogok mutatni a tanulmányozás közben, melyeket természetesen Alcyone írt, hogy a Mester egyes mondatait összefüggővé tegye, de általában az egész a Mester szavaira épült fel.

A fiú fáradtságosan írta le mindezt, mert akkor még nem tudott jól angolul, többnyire ceruzával, iskolafüzetbe írta, néha tintával, papírdarabokra, de mind megvoltak. Ő mindezt kívülről tudta, és nem sokat törődött a feljegyzésekkel. Egyszer azután elutazott Benáresbe, Észak-Indiába elnökünkkel (A. B.). Én Adyarban voltam ez alatt, és Alcyone azt írta nekem, hogy gyűjtsen össze és küldjem el neki azokat a feljegyzéseket, amelyeket a Mester tanításaiból készített. Összeszedtem a jegyzeteket, összerendeztem őket, amennyire tudtam, és legéltettem az egészet. Azután úgy gondoltam, hogy miután ez majdnem teljesen a Mester szavaiból áll, jobb lenne meggyőződni arról, hogy nincs-e benne hiba. Ezért elvittem azt a gépelt

példányt, amit készítettem K.H. Mesterhez, és megkértem, legyen szíves átolvasni. Ő elolvasta, egy-két szót javított itt-ott. Néhány mondatot írt hozzá, melyeket felismertem. Azután azt mondta: „Igen, ez úgy látszik helyes, ez jó lesz”. De hozzátette: „Mutassuk meg Maitreya Urunknak”. Együtt mentünk, a Mester vitte a könyvet, és megmutatta magának a Világtanítónak, aki elolvasta és helyeselte. Azt mondta: „Készítsetek egy helyes kis könyvet belőle, hogy Alcyonét a világnak bemutassátok”. Nekünk ugyan nem volt szándékunk Alcyonét a világnak bemutatni, nem tartottuk kívánatosnak, hogy egy 13 éves fiúra nagy tömegű gondolat összpontosuljon, hiszen nevelésének nagy része még hátra van. De az okkult világban szót fogadunk, tehát másnap reggel a nyomdász kezébe került a könyv.

Mindaz, amitől tartottunk az idő előtti nyilvánosságra hozatal következtében, sőt még több is bekövetkezett; de mégis Maitreya Urunknak volt igaza, és mi voltunk tévedésben, mert az a jó, amit ez a könyv okozott, messze felülmúlta mindazt a bajt, amit ránk hozott. Nagyszámú olvasó, a szó szoros értelmében ezrek írtak nekünk, hogy elmondják, mennyire megváltoztatta életüket ez a könyv. Huszonhét nyelvre fordították le, negyvennél több kiadásban jelent meg, több mint százezer példányban. Nagyszerű hatása volt, de ami fontos, magán hordja az eljövendő világtanító bélyegét, és ez teszi olyan érdekessé - a tény az, hogy bizonyos mértékig megmutatja az Ő tanításának irányát.

Most pedig mondatonként át fogom veletek venni ezt a könyvecskét, és megfigyeljük, hogy hol tér el a Világtanító magyarázata elődjétől, a nagy Buddhától.

II. fejezet

Bevezetés, a téma megközelítése

A könyv címét Annie Besant választotta harminc vagy negyven lehetőség közül. Neki köszönhető az ajánlás is: „Azoknak, akik zörgetnek”. A jelkép itt világos: „Zörgesetek és megnyitattik nektek”, „Keressetek, és találni fogtok”. Így ajánlotta ő mindazoknak az egész világon, akik a magasabb életre pályáznak - akik kopogtatnak, akik keresnek.

Előszavában azt írja: „Mint idősebbnek, nekem adatott az a kiváltság, hogy ehhez a könyvecskéhez előszót írjak, első írása ez egy fiatal testvérnek; igen, testben fiatal, de nem lélekben”.

Nagy fontosságú gondolatot találunk itt. Tudjátok, hogy kint az életben, amikor csak a külvilágra és erre az egy testet öltésre gondolunk, a fiatal test kora szerint ítélünk. Tény az, és alig kell ezt magyarázni, hogy a fizikai test életkora csak másodrendű fontossággal bír. Okkult haladás szempontjából az Egónak, a belső léleknek a kora számít, és így gyakran különös eltéréseket találunk. Azt fogjátok látni, hogy nem a test életkora határozza meg az értelem és az érzelem erejének fejlődését és az okkult tudást.

Őrizkedjetez attól, hogy csak külső megnyilvánulásokról ítéljetez, s bár a külvilágban mindenki ezt teszi, ezért természetes lenne, ha mi is így tennénk, azonban ez hiba lenne; fel kell készülnöttek egészen fiatal testek esetében is a haladás bizonyítékait megtalálni. Úgy, mint Alcyone esetében is, akiről elnökünk azt írja előszavában, hogy teste igen fiatal, de lélekben nem. Itt-ott előfordul egy eset, hogy valaki erős szenvedélyét gyökerestől ki tudja irtani néhány nap alatt, esetleg néhány hét alatt egészen meg tud változni, de egy fiatal lélek ezt nem tudná megtenni. Ez egész jelentős fejlettség határozott jele. Ilyesmivel gyakran fogtok mostanában találkozni. A Nagy Tanító nemsokára eljön, és az Ő legközelebbi tanítványai olyan emberek lesznek, akik testben nem öregebbek, mint Ő, hanem életük és erejük teljében lesznek. Ebből az következik, hogy ha a Tanító rövidesen eljön, akkor a tanítványai most fiatalok. Lehetséges, hogy némelyek a saját gyermekeitez, legalább is lehetősége van egy ilyen feltevésnek, mert valószínűleg, akik ilyen sorsra lettek kiszemelve, olyan családokba születnek, ahol megkapják a nekik megfelelő tanítást. És hol lehet ezt a teozófusz családokon kívül megtalálni? Ezért nagyon valószínű, hogy azok, akik most gyermekek köztetetez, a jövőben kimagaslóak lesznek a munkában. Figyeljetez ezt a lehetőséget, és gondoskodjatez róla, hogy azok a gyermekek, akikkel találkoztok, akár saját gyermekeitez, akár mások, akikre bármi befolyással vagytok, tanítást kapjanak a Világtanító eljöveteléről, tudniuk kell azokról a lehetőségekről, amelyek rájuk várnak.

Mi nem tehetünk mást, minthogy elmondjuk nekik, amit kell, de hogy azután megragadják-e az alkalmat, azt rájuk kell bízni. Nagyon szomorú lenne, ha valamelyik szülőnek szemrehányást tennének fiaiz vagy leányai: „Ha ezekről a dolgokról beszéltetez volna nekem, amikor fiatal voltam, megragadhattam volna az alkalmat, de hagytátok, hogy felnőjek tudatlanságban, s hogy a világi életbe sodródjak, és mikor jött az alkalom, elmulasztottam”. Szomorú volna, ha valamelyik szülőnek ezt mondanák. Gondoskodhatunk arról, hogy azoknak a gyermekeknek, akik kapcsolatba kerülnek velünk, valamit tanítsanak mindezekről egy bizonyos mértékig; de azután feladatunknak vége, mert nem szabad megkísérelni, hogy bárkit is valamely irányba kényszerítsünk. Még az sem helyes, ha eltervezünk egy jövőt, és elvárjuk ezektől a fejlettebb lelkektől, hogy azt kövessék. Lehetséges, hogy nekik megvannak a saját elgondolásaik, és meg kell adni nekik a lehetőséget.

A.B. azután így folytatja: „A tanításokat, melyeket ez a könyv tartalmaz, Alcyonénak a Mestere adta, amikor beavatásra készítette elő őt”. Az első fontos kérdés: Mit értenek pontosan a beavatás alatt? Ezt a szót sokszor helytelenül használták, még maga Blavatskyné is a korábbi időkben kissé lazán használta. Amikor gondolatait mások lefordították, akik csak részben értették meg, és több más teozófus író is - akinek kevesebb mentsége van erre - követték ezt a példát. A beavatás kifejezést csak az igazi beavatásokra volna szabad használni; azokra a határozott lépésekre - vagy még helyesebben bizonyos szertartásokra - amelyek az igazi Ösvény fokait egymástól elválasztják. A tulajdonképpeni Ösvény, amikor valaki a Nagy Testvériségben hivatalosított be, az emberi fejlődés 3. fokozata. Emlékezhettek, hogy a régebbi írásokban beszéltünk a próbaösvényről, a tulajdonképpeni ösvényről és a hivatalos időszakról. Én magam is használtam ezt a beosztást a „Láthatatlan segítők” című könyvemben, mely egyike volt az elsőnek, amit írtam. Próbáösvény annyit jelent, mint a megpróbáltatás ideje, próbaidő beavatás előtt. A tulajdonképpeni Ösvény az, amit a buddhisták és hinduk a „Szent élet ösvényének” neveznek, az az ösvény, mely az első nagy beavatással kezdődik, és az adeptusi fokozat elérésével végződik. Csupán erre az öt lépcsőre, a tulajdonképpeni ösvény öt fokozatára szabadna a „beavatás” kifejezést használni, ám sajnos a próbaösvény fokozataira is használták.

Emlékszem, hogy mikor a Társulat tagja lettem, arról beszéltek, hogy valakit a Teozófiai Társulatba beavattak, és még ma is használják ezt a kifejezést szabadkőműves és hasonló ceremóniákra. Ez nem baj, ha pontosan tudjátok, hogy miről van szó, de nem szabad az értelmét összezavarni. Azután a régi időkben a próbaösvényről beszéltünk, amikor előkészülünk a beavatásra, mintha ez ismét fokozatokra lenne osztva. Ezek a fokozatok csak a négy tulajdonságra vonatkoznak, amelyről ezek a könyvek szólnak, melyeket olyan jól ismertek: megkülönböztető képesség, vágytalanság, jó magaviselet és szeretet. Vannak a szanszkrit és páli kifejezéseknek különböző fordításai, melyeket majd megadok, amikor sorra kerülnek. De ne felejtsetek el, hogy ezekről is, mint „fokozatokról” beszélnek, sőt néha közöttük „beavatásokról” is beszélnek, ami egészen helytelen, mert ezeket a tulajdonságokat nem meghatározott sorrendben kell megszerezni. A keleti könyvekben ebben a sorrendben vannak leírva, de úgy vélem, legtöbbször közölünk mind egyszerre igyekeznek kifejleszteni, nem egyenként.

A megkülönböztető képességnek megvan a meghatározott első helye, mert ez azt a képességet jelenti, mely az embert arra az elhatározásra készíti, hogy egyáltalán az ösvényre jusson. Ennek buddhista neve Manodvaravajjana, ami annyit jelent: „az értelem kapuinak megnyitása”; más szóval, az ember esze ekkor nyílik meg először, és meglátja, hogy kizárólag a szellemi (spirituális) dolgok a valódiak, és a közönséges világi élet időpocsékolás. A keresztény ezt „conversio”-nak nevezi, ami megint egy nagy jelentőségű szó, mely ebből a kettőből származik: megfordulni és összejönni valamivel. (verto - fordulni, és con - valamivel együtt.) Ez azt jelenti, hogy az az ember, aki idáig saját útjain járt, mert mit sem tudott az isteni akaratról és annak irányáról, most felfogta a fejlődés nagy áramát, és hogy azt az Isteni Akarat milyen irányba tereli; s miután ezt észlelte, megfordul, és vele tart. Természetesen tudom, hogy sok keresztény a „conversio” alatt valami hisztérikus kitörésszerű állapotot ért, de a helyes értelmezése a szónak: megfordulni, és az Isteni Akarattal együtt menni, és ez ugyanaz, mint a buddhista „értelem kapuinak megnyitása”, vagy a hindu „megkülönböztető képesség”.

Természetesen a megkülönböztető képesség sokkal többet jelent, minthogy az ember megtanulja, hogy mit érdemes tenni, mit nem. Ez egy nagyon mélyreható tulajdonság, és van rá ok, hogy ezt tesszük elsőnek, de a többi tulajdonságot olyan sorrendben fejlesztitek, ahogy tudjátok. Nincsenek elkülönítve, nincs köztük semmi, aminek jogosan lehetne a beavatás címet adni. Azokat a különböző lépéseket sem szabad egy pillanatra sem a beavatásokkal össze-

téveszteni, amelyek személyes vonatkozásokat a Mesterhez megjelölik. Az igazi nagy beavatásokat a Nagy Fehér Testvériség adja csupán, az Okkult Hierarchia, és pedig az Egy Beavató nevében, és egyedül az Ő rendeletére. Hogy ti milyen viszonyban vagytok Mesteretekkel, az rátok és a Mesteretekre tartozik.

Ismétlem, hogy az igazi próbaösvénynek semmi köze ehhez a próbaösvényhez, bár előfordulhat, hogy a kettő egybe esik. Lehetséges, hogy valaki teljesen elfogadott tanítvány; lehet, hogy az, amit a Mester fiának neveznek; ez az illető személyes kapcsolata a Mesterhez, és nem szabad összetéveszteni azokkal a beavatásokkal, melyeket maga a Nagy Hierarchia ad. Ez utóbbiakat azokhoz a doktorátusokhoz hasonlítom, melyeket valamely egyetem ruház az egyetemistákra, holott a Mesterhez való viszonyotok a növendékeknek a kollégium igazgatójához való viszonyához hasonlítható, ezt világosan észben kell tartani.

Mit értünk tehát beavatáson ez esetben? Azt az első lépést, amely az embert a Nagy Testvériség tagjává teszi. Ezt a fokozatot nem osztogatják önkényesen, hanem elismerésként annak, hogy valaki a fejlődés bizonyos állapotát elérte, melyet a régebbi könyvekben a magasabb és az alacsonyabb én egyesülésének neveztek; az egónak a személyiséggel. Annak, aki vállalja, hogy pályázik az első nagy beavatásra, meg kell szereznie azokat a tulajdonságokat, melyek erre képesítik - ezek a Mester Lábainál című könyvecskében le vannak írva -, és személyiségét csakis az egó kifejezésévé kell tennie, nem szabad, hogy alacsonyabb személyisége más maradjon, és előtérbe tolakodjon saját vágyaival, melyek ellentétesek a magasabb én kívánságaival. Az alacsonyabb ne legyen más, mint a magasabbnak a kifejezése.

Jól illusztrálja ezt a „Látható és láthatatlan ember” című könyv, ahol a vadember furcsa, különös asztrális testét láthatjuk ábrázolva, tele mindenféle színekkel, amelyek az alacsonyabb indulatokat mutatják, szabálytalan körvonalakkal, mert nem tud még magán uralkodni. Ha ugyanennek az embernek a kauzális és mentális testét nézitek, úgy találhatjátok, hogy látzólag nincsenek egymással összefüggésben; a kauzális szinte üres, a mentális csak kis fejlettséget mutat, és nincs sok összefüggése az asztrálissal. Lapozzanak tovább a fejlett embert ábrázoló képekhez, és ott azt fogják találni, hogy azok a testek, amelyek a vadembernél függetlenek voltak egymástól, most szorosán kapcsolódnak. Itt, a kauzális test már nem üres, hanem tele van különböző színekkel, melyek a magasabb erényeket fejezik ki, és már kezd minden irányba kiáradni mások segítségére. De a mentális test is tartalmazza azokat a színeket, bár valamivel sűrűbb; a maga nemében a legfinomabb árnyalatokban képviseli a kauzális testet egy alacsonyabb színvonalon. Az asztrális test tökéletesen tükrözi a mentális, ugyanazokban a színekben, csupán egy kissé sűrűbb és sötétebb árnyalatokban, mert egy síkkal lejjebb van. Az asztrális test az érzelmek és szenvedélyek hordozója. A vademberben mindenféle érzelmek és szenvedélyek találhatóak, melyeknek semmi közük az ő értelméhez. Nem gondolkodik fölöttük, nem tudja, hogyan kell gondolkodni. Érzelmei egyszerűen vannak, és magukkal ragadják őt.

Amikor a fejlett emberhez érünk, azt találjuk, hogy csak olyan érzelmei vannak asztráltestében, melyeket az értelem kiválaszt és beenged. Választása szerint megengedi magának, hogy erős szeretetet érezzen, áhítatot, együttérzést, és hasonló érzelmeket, tehát a tulajdonságok mutatkoznak asztráltestében, de egyéb szenvedélyekből egy sem, amelyeket az értelem nem helyezne. Láthatjátok, hogy ez azt jelenti, hogy az értelem már teljesen uralja az érzelmeket, az értelem maga viszont a kauzális test kifejezője; nagyon megközelítjük már a magasabb és alacsonyabb én közötti tökéletes egységet. A vademberben az alacsonyabb én mindenféle különböző szenvedélyt fejez ki, melyeket az egó semmi esetre sem helyezne, de a fejlett emberben nincsenek egyéb érzelmek, csak amit szabadon megválaszt. Ahelyett, hogy

érzelmei megingatnák és elsöpörnék, ő e helyett megválasztja őket, mondván: „a szeretet jó, megengedem magamnak, hogy szeretetet érzek; az áhítat jó, megengedem magamnak, hogy áhítatot érzek; az együttérzés szép, megengedem magamnak, hogy szimpátiát érzek” - és megteszi nyitott szemmel, szándékosan. Ez az, amire törekszünk, amikor a magasabb és alacsonyabb én egyesítéséről beszélünk. Soha nem is volt alacsonyabb én, mint elkülönült egyéniség, hanem az egó leenged önmagából egy kis töredéket ebbe a személyiségbe azért, hogy a személyiség az alacsonyabb világok vibrációit tapasztalhassa. A személyiség csupán azért létezik és sokkal elevenebb önálló életet él, mint az egó, mert ezen a fejlődési fokozaton felelni tud azokra a vibrációkra, aminek következtében elfelejti, hogy az egóhoz tartozik, annak egy töredéke. Ehelyett igyekszik elkalandozva járni ahelyett, hogy az egó akaratát teljesítené. Hosszú időbe és sok fejlődésbe kerül, amíg felismerjük, hogy a személyiség nem egyéb, mint az egó kifejezése, és ahol ettől a küldetéstől eltér, ott helytelenül cselekszik, és meg kell fékezni.

A Csend Hangja azt mondja, hogy „a tanítványnak meg kell ölni a holdszerű alakot”, vagyis az asztráltestet. Ez nem azt jelenti, hogy asztrális gyilkosságot kövessen el, hanem hogy ne engedjen asztráltestének más létet, mint a magasabb kifejeződését. Ahelyett, hogy saját érzelmei és szenvedélyei lennének, csak azt tükrözze, amit az egó választ. Mielőtt az első beavatásra pályáztok, ezt el kell érni. Uralkodnotok kell fizikai, asztrális és mentális testeken, azoknak csupán az egó kifejezőivé és szolgálivá kell válniuk. Ez nagy feladat, tudjátok ez az átlagember számára igen nehéz.

De nem szabadna, hogy ez oly nagy kíváncsi legyen tőletek, akik évekig tanulmányoztátok a benső élet törvényeit, akik már régen meditáltok és igyekeztek ezeket az alacsonyabb vehikulumokat irányítani. Számotokra nem szabadna, hogy ez lehetetlennek tűnjön. A világi ember azt mondja: „Nem tudom megtenni, kár beszélni róla”. Neki ez túl magas ideál, de nektek nem; legalábbis néhányan közülünk készítsük elő magunkat jelen inkarnációkban, hogy üdvözljük az Urat, amikor eljön - aminek további óriási előnye, hogy hasznosabbá tettük magunkat, mert ezt eredményezi, ha a megfelelő lépéseket megtesszük. Ha ezeket a beavatásokat elnyeritek, mindez nem a magatok számára történik, hogy megmeneküljete a világ bánatától és szenvedésétől, hanem azért, hogy az isteni tervben használhatóvá váljatok. Ezért vállaljuk a megkívánt, majdnem hihetetlen küzdelmet és erőfeszítést. Mert ne gondoltátok - bár az ember senkit se akarjon elriasztani -, hogy könnyű ezeket a magasságokat elérni, egyenként mindenféle szenvedélyt és vágyat eltaposni, az asztrális és mentális testet megfékezni. Mindez nehéz, ám természetesen nagyon is érdemes megtenni, és a jutalmat elnyerni. Az eredmény, amit elérünk, aránytalanul nagy az erőteljes igyekezethez képest, de az igyekezet nagy és nehéz munkával jár, ez nem kétséges. Mi vállalkozunk erre a munkára, nem magunkért, hanem másokért, de még ha más ok nem volna, akkor is érdemes. Mert mi is ennek az első nagy lépésnek az értelme? Aki ezt a lépést megteszi, az belépett a folyamba. A keresztény úgy nevezi, hogy („saved”, vagy „safe”) üdvözült, megmentette a lelkét, „biztos”, hogy nem kárhozik el. Ez azt jelenti, hogy biztos lehet, hogy tovább halad a fejlődés jelenlegi áramában, és nem hull ki a következő kör „ítélet napján”, úgy hogy még a saját maga számára is káprázatos teljesítmény a magasabb és alacsonyabb én egyesítése. De ezt a dolgok természeténél fogva saját magatoknak kell elérni. Semmiféle „megváltás” nem lehetséges, senki más nem teheti meg ezt értetek. Valaki más megmutathatja, hogy hogyan kell a munkához hozzálátni, de nektek egyenként és egyenként kell a megkívánt munkát véghezvinni.

Ez azt jelenti, hogy egy bizonyos színvonalra kell felemelkednetek, és ha ezt elértétek, akkor a Hierarchia elismer, mint a Nagy Testvériség egy tagját. Az első beavatás az a szertartás, amikor hivatalosan felveszi tagjai közé a Testvériség azt az embert, aki ez által „bizton-

ságba” jut, megmenekült, üdvözült. A felvételnél használt szavak magukba foglalják ezt a verset: „Most már örökre biztosítva vagy, beléptél a folyamba, bár hamarosan elérnéd a túlsó partot!” - a túlsó part az adeptus fokozat, mert ez a következő nagy lépés. Gondoljátok el, vannak bizonyos meghatározott lépcsőfokok, amelyek az emberiség fejlődésében a többenél fontosabbak.

Az első ezek közül, amikor individualizálódik, amikor kijön az állatvilágból és megkezdí pályafutását, mint egó. Az embervilágba való belépése természetesen kimagasló fontosságú, és hasonlóképpen, amikor adeptussá válik, amikor elhagyja az emberi birodalmat és belép az emberfelettibe. Ezt a célt kell az emberiségnek elérni a jelen világláncolat végéig, akkor megtette, amit Isten rárótt, véghezvitte az isteni tervet saját számára, és elhagyja az emberi birodalmat. Némelyikünk sokkal hamarabb megteheti, de ez az a cél, amit el kell érni.

Ez a két lépés kimagasló fontosságú: amikor belépünk az emberi birodalomba, és amikor elhagyjuk azt, hogy az emberfölötti birodalomba lépünk. De a kettő között van egy hasonló fontosságú esemény, az első nagy beavatás, amikor a folyamba lépünk, amikor az ember megteszi az egó és személyiség egyesítésének első lépését. A második, harmadik és negyedik beavatáson kell keresztülmennie, mielőtt adeptussá lesz, az ötödik beavatást amikor elérte, akkor a monádot és egót egyesíti, ugyanúgy, mint ahogyan előbb az egót a személyiséggel egyesítette. Mert amikor befejezték a magasabb és az alacsonyabb én egyesítését, úgy, hogy személyiségetek már nem látszik, csupán mint az egónak egy kifejezése, akkor ugyanezt a folyamatot újra kell kezdeni, és az egót a monád kifejezőjévé tenni.

Nem tudjuk, hogy van-e további lépcsőfok azon túl, de egészen jól el tudom képzelni, hogy amikor majd elérjük az adeptus-fokot, és az egóból a monád számára eszközt hozunk létre, akkor előttünk még magasabb távlat nyílik meg. Ez nagyon lehetséges, de nem tudom, van-e egy végcél, vagy sem. Egy nagy filozófus egyszer azt mondta: „Egyformán elképzelhetetlen, hogy van egy vég, mint az, hogy nincs vég - s mégis egyiknek valónak kell lenni”. Erről nem tudunk semmit sem. Beszélnek a Legmagasabbba való abszorpcióról (felszívódás), erről mit sem tudunk. Tudjuk, hogy tudatunk bővül és tágul, hogy tudatot tudat után felölel fölöttünk és a sajátunkon túl, ezt mind saját személyes tapasztalatból tudjuk. Azt is tudjuk, hogy lehetséges a Buddhí-síkot megérinteni, és amikor ezt tesszük, óriási tudatkiterjesztést észlelünk úgy, hogy magunkat sajátmagunktól eltekintve sokkal nagyobb, más embereknek is érezzük; magunkba foglaljuk azoknak a tudatát is. De ne felejtsetek el: saját tudatotokba felölelitek őket (vagy legalábbis úgy tűnik, hogy magatokba foglaljátok). Nem látszik sehol sem, hogy elvesztettétek volna egyéniségeteket, hanem ellenkezőleg, hogy annyira kitágítottátok, hogy a bennfoglaltak által éppannyira érezni tudtok, mint saját magatok által. Akik ezt meg tudják tenni, meditációjukban gyakorolják a folytatását, és mindaddig tágítják tudatukat, amíg mind több és több tudatot tudnak fölvenni magukba, nem csak magasan fölöttük állókat, hanem azokat is, akik alattuk vannak. Ámbár a magasabbak előbb jönnek, mert annyival erősebbek, hatalmasabbak. Ez a tudattágulás lassan történik, és a buddhi-tudatnak egyik alsíkján a másik után kell magatokat feldolgozni, míg majd megtanultok egy buddhi anyagból álló testet kifejleszteni. Ez egy olyan test, amelyet e szédítő magasságban használhattok, ahol minden szféra azonosnak látszik, ahol téren tudtok haladni anélkül, hogy egyáltalán a szó szoros értelmében téren áthaladnátok. Mivel ez közülünk számosoknak tapasztalata, jogosan feltételezhetjük, hogy annak a tudatnak további kiterjedése bizonyos mértékben ehhez hasonló lesz.

Miután egységet érünk el anélkül, hogy egyéniségünk tudatát legcsekélyebb mértékben is elvesztettük volna, anélkül, hogy magunkat - ahogy a költő mondja - a ragyogó ten-

gerbe elmerülve éreznék, hanem a helyett inkább, hogy a ragyogó tenger beleáradt a cseppbe, és a csepp tartalmazza a tengert. Bármily paradoxnak, ellentmondónak hangzik is, ez történik, úgy érezzük, hogy a cseppnek tudata a tenger tudatává tágul. Mivel ez így van, ameddig tudatunk terjed, feltételezhetjük - bizonyára jogosan -, hogy nem lesz hirtelen változás a módszerben. Mi nem tudjuk elképzelni, hogy beláthatatlan hosszú idők után hirtelen elmerülnénk valami másba, és elveszítenénk öntudatunkat, melynek kifejlesztése olyan hosszú időbe telt. Nem, én úgy hiszem, hogy tágulni és tágulni fog, hogy eggyé válhassunk Istennel, de csak olyan értelemben, ahogy Krisztus mondta: „Ti Istenek vagytok, és mind a Legmagasabbnak gyermekei”. Eggyé válunk Istennel, mert felfogjuk, hogy Isten vagyunk, és voltunk egész idő alatt, csak nem tudtuk.

Körülbelül így, ilyen irányba fog a fejlődés iránya haladni, de hogy mi a vége, a célja, azt nem tudom. Messze előre látunk a fejlődésben, és messze vissza tudunk nézni a fejlődésre. Biztosíthatjuk, hogy ami a saját jövőnköt illeti, sok millió évnyi hasznos tevékenység áll előttünk, magasztos színvonalon, melynek pompáját, hatalmát, szeretetét és fejlődését itt lent el sem tudjuk képzelni. Ennyit biztosan mondhatunk, de hogy mi lesz az aeon-millióknak a végén, azt nem tudjuk, de ennyi is elég a legtöbbször számára, még az esetben is, ha elmúlás várna ránk. Még akkor is - bár ez elképzelhetetlen lenne - érdemes élni, szeretni és dolgozni aeon-milliókon keresztül. De nem lehetséges, hogy megsemmisülésben végződik, bár nem tudom megmondani, hogy mihez vezet. Ha a józanész szempontjából gondolkozunk felőle, alig várhatjuk el, hogy tudhassuk. Megérthetitek, hogy ha a végső cél olyasmi lenne, amit mi most megérthetnénk, akkor az nagyon szegényes cél lenne. Teljesen aránytalan azokhoz a fokozatokhoz, melyek oda felvezetnek.

Értelmünk nagyon szűk és korlátolt, hogy mennyire korlátolt, csak akkor tudjuk meg, amikor nagyobb fejlettséggel kerülünk érintkezésbe. Akkor kezdjük felfogni, hogy értelmünk, mellyel annyira kérkedtünk, milyen szegényes, csupán kezdete, csírája annak, ami a jövőben lesz, és ha ebben a kezdetleges stádiumban meg tudnánk érteni a mindenségnek a végét, a végcélját, akkor az a cél teljesen alkalmatlan volna. Azért úgy vélem, nem várhatjátok el, hogy ismerjétek, ésszel felfoghassátok akár a kezdetet, akár a véget. Nem vagyunk abban a helyzetben, hogy megérthessük, mint ahogy egy kisgyermek az ő erejével nem tud egy nagy sziklát megmozdítani. Talán majd később, ha felnő (mechanikai szerkezetek segítségével), de jelenleg minden kísérletnek eleve kudarcot kell vallania. A mi értelmünk hasonló helyzetben van, mert bármit is gondolunk felőle, még csak gyermekértelem. Reményteljes gyermek - már sokat haladt - ígéretet mutat, és még sokkal többet fog a jövőben tenni. A Nagyok értelmével összehasonlítva még nagyon kis gyermek, ezért nem érheti fel azokat a magasságokat és mélységeket, és így én legalább hajlandó vagyok őszintén bevallani: nem tudom, mi lesz a nagy fejlődési folyamat vége. Nem tudom, hogy az Istenségnek mi a terve. Mit sem tudok a legmagasabb Istenről, csak azt, hogy Ő van.

A naprendszerünk Istenségéről már valamivel többet tudunk, itt már határozott tudásunk van. Tudjuk fejlődési tervét, és láthatjuk, de hogy rajta túl mi van, arról csak nagyon keveset tudunk. Fel kell tételeznünk, hogy van egy Istenség, aki a naprendszerek millióit kormányozza, és ezen feltételezés szerint a mi naprendszerünk nyilván csak egy a sok közül. Úgy a csillagász, mint az okkultista számára van bizonyíték, hogy más világegyetemek is léteznek. Ha ez így van, akkor kell, hogy az összes fölött egy legmagasabb Isten uralkodjék, akiről azonban mit sem tudunk. Ő létezik, csupán ennyit mondhatunk. Nem baj. Naprendszerünk istenségéről, aki közelebb van hozzánk, kinek naprendszerének része vagyunk, akitől származunk, valamivel többet tudunk. A metafizikus és filozófus spekulál ezekről a dolgokról. Nem okoz semmi bajt, ha valaki szeret találgatni, hogy elmélyed a spekulációkban, de

úgy vélem, értsük meg világosan, hogy ezek csupán találgatások. Nem szabadna, hogy egy filozófus találgatásait rendszerbe foglalja, és el is várja tőlünk, hogy elfogadjuk, mert ilyen feltételezéseknél esetleg a legfontosabb tényezőket számításon kívül hagynánk. Azért én a magam részéről még csak nem is találgatok. Az az egy bizonyos, hogy az a dicsőség és magasztosság, ami ránk vár több mint elegendő, hogy kielégítse mindazt a vágyakozást, amit az emberiség csak el tud képzelni, sőt még sokkal többet. Ezt láttunk, erről bizonyosságot tehetünk, elmondhatjuk nektek, hogy sok mindenről bizonyosságot szereztünk saját tudásunkkal, azon felül és azon túl látjuk, hogy továbbiak bizonyításra várnak, amiket még nem tudtunk elérni, úgyszólván a jövő pompája kétségtelen. Hogy a messze távoli végén mi lesz az eredmény, azt nem tudjuk megmondani, de elégedjetelek meg azzal, hogy összehasonlíthatatlanul több, mint amit el tudtok képzelni. „Szem nem látott, fül nem hallott, sem az ember szívébe nem hatolt mindaz, amit Isten azok számára készített, (tartogat), akik Őt szeretik.” Ez pedig most éppoly igaz, mint kétezer évvel ezelőtt volt.

III. fejezet

Hogyan született meg a könyv

C.W.L.: – Dr. Besant előszava (ami 1910 decemberében kelt) megmagyarázza, hogyan írta Alcyone a könyvet. Emlékezetből írta le - lassan és fáradtságos munkával -, mert az angol nyelvet tavaly még nem bírta olyan folyékonyan, mint most. Nagyobb része a Mester saját szavainak hű mása, de ami nem ilyen szó szerinti ismétlés, az a Mester gondolata tanítványának szavaiba burkolva. Két kihagyott mondatot pótolta a Mester, két más esetben pedig egy-egy kihagyott szót. Ettől eltekintve, a többi Alcyone saját munkája, a világnak adott első ajándéka.

Ami itt következik, saját beszámolómm arról, ami történt, ahogy „A Mesterek és az Ösvény” című írásban szerepel.

Annak története, ahogy ez a könyv megszületett, aránylag egyszerű. Minden éjjel el kellett vinnem a fiút asztrális testében a Mester házához, hogy megkaphassa tőle a tanítást. A Mester úgy tizenöt percet szentelt minden éjjel annak, hogy beszéljen velem, azonban mindegyik beszélgetés végén egy egyszerű mondatba vagy néhány mondatba gyűjtötte össze az általa elmondottak fő pontjait, így készítve egy könnyű kis összefoglalást, amit elismételt a fiúnak, hogy fejből megtanulja. A fiú erre az összefoglalásra emlékezett reggel és leírta. A könyv ezekből a mondatokból áll, a Mester tanításainak rövid kivonata, amit Ő maga állított össze az Ő saját szavaival. A fiú fáradtságos munkával írta le, mivel angol nyelvtudása akkor még nem volt túlságosan jó. Ezeket a gondolatokat fejből tudta, és nem aggódott különösebben a jegyzetek miatt, amiket készített. Kicsit később Benaresbe ment Elnökünkkel. Ott tartózkodása alatt írt nekem, mialatt én lent voltam Adyar-ban, és arra kért, hogy gyűjtssem össze és küldjem el valamennyi jegyzetét, amiket a Mester által elmondottakról készített. Rendeztem jegyzeteit, ahogy csak tudtam, és legépeltem. Akkor úgy tűnt nekem, hogy mivel ezek főleg a Mester szavai, jobban tenném, ha megbizonyosodnék arról, hogy nincs hiba a lejegyzésükben. Ezért elvittem Kuthumi Mesterhez a gépelt példányt, amit készítettem, és arra kértem, hogy legyen szíves, olvassa át. Elolvasta, itt-ott változtatott egy vagy két szót, hozzátett néhány kapcsolódó és magyarázó megjegyzést és néhány más mondatot, amire emlékeztem, hogy már hallottam tőle. Majd így szólt: „Kifogástalannak látszik; megteszi;”, de hozzátette: „Mutassuk meg Maitreya Urunknak!” Így elmentünk együtt, vitte a könyvet, és az bemutatásra került magának a Világtanítónak, aki elolvasta, és jóváhagyta. Ő mondta: „Egy helyes kis könyvet kell készítenetek ebből, hogy bemutassátok a világnak Alcyone-t.” Mi nem úgy gondoltuk, hogy bemutatjuk őt a világnak, nem tartottuk kívánatosnak, hogy gondolatok sokasága egy tizenhárom éves fiúra összpontosuljon, akire még tanulmányai várnak. Azonban az okkult világban mi megtegyük, amit nekünk mondanak, így ez a könyv nyomdába került.

Valamennyi kellemetlenség bekövetkezett, amit a korai publikálásból adódóan vártunk; de mégis Maitreya Urunknak lett igaza, és nem nekünk; mivel a jó, amit ez a könyv hozott, messze túlszárnyalja a gondot, amit nekünk okozott. Sok ember, szó szerint ezrek írtak, elmondva, hogy egész életük megváltozott általa, mennyire más lett minden számukra, mert olvasták a könyvet. Huszonhét nyelvre fordították le. Úgy negyven vagy még több kiadást ért meg, százezer fölötti példányszámban kinyomtatva. Nagyszerű munkát végzett. Mindezeket túl az eljövendő Világtanító különleges jóváhagyását viseli magán, és legértékesebbé az a tény teszi, hogy megmutatja nekünk bizonyos mértékben, milyen is az Ő eljövendő tanítása.

IV. fejezet

Bevezető ima

Dr. Besant a következő jókívánságokkal ajánlja a könyvecskét: „Bár segítene másokon is, mint ahogy őrajta segített az élőszóval adott tanítás - ebben a reményben nyújtja át. De a tanítás csak akkor teremhet gyümölcsöt, ha *az ember a szerint él*. Mint ahogy ő élt, mióta Mestere ajkáról hallotta. A példa és a tanítás követése feltárja a nagy kapu szárnyait az olvasó előtt, amint az író előtt feltárta, és lába rálép az ösvényre.”

A könyvről beszámolva ezt mondja Dr. Besant: „Igen-igen ritkán adnak ilyen tanításokat az embereknek: ilyen közvetlent, ilyen filozofikusát és szépet”. Éppen ezért méltó arra, hogy minden szavát gondosan megvizsgáljuk.

A könyv elején, mielőtt Alcyone élőszavához érnének, ott látjuk a szanszkritből fordított régi szép imát:

A valótlanból vezess a Valóba!
A sötétségből vezess a Világosságba!
A halálból vezess a halhatatlanságba!

A „való” szó ebben az értelembeli használatban kissé félrevezethet. Ha azt mondjuk, hogy *való* vagy *valótlan*, azt gondolhatjuk, hogy az egyik szónak határozott létjelentősége van, míg a másiknak nem. A valótlan számunkra tisztára képzelet. De ez nem jelenti azt, amit a hindu erről a mondatról gondol. Talán az igazi jelentéséhez közelebb jutunk, ha azt mondjuk: „az ideiglenestől vezess a maradandóhoz”.

Az az állítás, hogy az alacsonyabb síkok, így a fizikai, asztrális és mentális síkok nem valóságosak, gyakran komoly félreértésre adnak alkalmat, mert saját síkjukon mit sem valótlanok mindaddig, amíg tartanak. Ha a fizikai síkon vagyunk, a fizikai tárgyak tökéletesen valóznak látszanak, de ha elalszunk, és asztrális tudatunkat használjuk a fizikai helyett, akkor a fizikai síkbeli tárgyakat tovább nem látjuk, mert magasabb síkra mentünk át. S ezért mondják néha, hogy ezek valótlanok. De ugyanennél az oknál fogva éppen úgy azt is mondhatnánk, hogy az asztrális valótlan, mert tárgyait nem látjuk a fizikai síkról. Holott mind a két síkbeli tárgyak állandóan ott vannak: de csak a megfelelő síkon működő tudat számára észlelhetők.

Már amennyire mi tudhatjuk, semmiféle megnyilvánulás nem maradandó: csak *a meg nem nyilvánult* marad tökéletesen mindig ugyanaz. Minden megnyilvánulás, még ha a legmagasabb síkbeli is, egyszer ismét a változatlanba tér vissza. Így tehát az, amit mi általában nem maradandónak nevezünk, a magasabb síkokon csak idő kérdése, mely az örökkévalósághoz viszonyítva mit sem jelent. A fizikai sík csak olyan valóságos, mint a nirvánikus sík, és éppen úgy kifejeződése az istenségnek, s ezért ne alkossunk ilyen eszméket, hogy az egyik dolog valóság, és a másik tisztára álom vagy fantazmagória (képzelet).

Van még egy általánosan elterjedt elmélet, és ez az, hogy az anyag rossz. De ez egyáltalán nem így van. Az anyag éppen úgy az isteni kifejezője, mint a szellem; mindkettő Benne van - és az Ő kifejezője. Az anyag működésével gyakran megakadályoz bennünket előmenetelünkben, de csak akkor, ha úgy használják, hogy utunkban akadályoz, hasonlóan ahhoz az emberhez, aki megvágja magát a késsel, és ezért a kést nevezi rossznak. Ha tekintetbe vesszük

a szanszkrit szó tág jelentését, az első sort így is fordíthatnánk: A hamistól vezess az igazhoz. „Igaz”, „maradandó” és „való”, e három szó jelentése mind magába foglalja ezt a jelentést. S ezért az, amit itt kérünk, inkább az, hogy a külsőtől - ahol az illúzió nagyobb - vezetessünk a belsőhöz - mely közelebb áll az abszolút igazsághoz.

A második kérdés ez: „a sötétségből vezess a világosságba” - ez természetesen annyit jelent: a tudatlanság sötétségéből a tudás világosságához. Ez a fohász a Mesterhez szól: megkérjük, hogy bölcsességével világítson meg. Indiában ehhez még egy második jelentést is fűznek, és e szavak mögött ott a feltételezés, hogy Őt kérjük arra, vezessen minket a magasabb síkok ismeretéhez, és itt egy nagyon szép gondolat kapcsolódik bele, melyet az ő régi könyvei között találtunk, hogy az alacsonyabb síkok világossága a fölötte lévő sík sötétsége. Ez csodálatosan igaz is. Az, amit itt világosságnak gondolunk, homályos, borongós az asztrális világ fényéhez viszonyítva, és az pedig szegényes fény csak a mentális világéhoz viszonyítva. Ezeket a különbözőségeket igen nehéz szavakba önteni, mert ahogyan a tudat magasabb síkjaira emelkedsz fokozatosan, mindig hatalmasabb benyomást nyersz olyasmiről, ami az eddig ismertnél mind nagyobb és pompásabb - nagyobb erő, nagyobb fény, nagyobb boldogság.

Ha egy ember tudatában határozottan előre haladt, ezt gondolja: „most életemben először tudom igazán, hogy mit jelent igazán az élet, mi a boldogság, és minden milyen ragyogó”. S így minden sík, minden kétségkívül magasabbrendű az alatta levőnél, s így például visszatérve az asztrálsíkról a következőre, tehát a fizikaira, olyan, mint amikor a napsütésből belépünk a sötét börtönbe. Ha valaki tudatosan működni tud a mentális síkon, úgy fogja találni, hogy olyan irányokban tud kiterjedni, amelyek teljesen túl vannak az asztrális világ lehetőségein.

S ha a buddhikus tudatot is el tudja érni egy pillanatra, először életében fogja érezni azt egy kicsit, hogy Isten hogyan látja a világot. Itt van az, amikor az istenivel lépünk kapcsolatba, és kezdjük tudni, hogyan érzi Ő, aki mindenben benne van. Azt mondják: „Őbenne élünk, mozgunk és cselekszünk”, és hogy „Tőle, Átala és Benne van minden a világon”. (Rom. XI. 36.) És ez nemcsak szép és költői kifejezés, hanem valóságos ténynek felel meg. Mert van egy dicsőséges egység - nem a testvériség csak - hanem valóságos egység, és ha ennek legalsó szélét megérinthetjük, akkor kezdjük először érezni - igen homályosan ugyan - hogyan érezhet Isten, mikor az Ő Univerzumára lepillant, és így szól: „Jól van így”. És így az alacsonyabb síkok sötétségétől kérjük a magasabb tudat világosságához való vezetést - s ez *világosság* a sötétséghez viszonyítva. Nincsen olyan mondatszerkezet, mely többet tudna kifejezni, és pontosabban meg tudná mondani, amit érzünk.

Azután azt mondjuk: „A halálból vezess a halhatatlansághoz”. Ez nem jelenti azt, amit első hallásra az átlag vallásos ember gondolna, hogy jelent, mert a teozófus magatartása a halállal szemben nagyon is másmilyen, mint azé az emberé, aki nem tanulmányozott ilyesmit, vagyis teljesen fordítottja annak. A halál nem rémület, nem a borzalom királya, hanem inkább angyal, aki a kapu aranykulcsát hozza, mely a magasabb és teljesebb életbe vezet. Kétségtelen azért, hogy mi mindenkit sajnálunk, aki átment, hanem a bánat inkább ennek szól: „az eltűnt kezek érintése, és az elmúlt hang zenéje után”. S ha így kérjük, hogy vezessenek a halandóból a halhatatlanságba, mi egyáltalán nem azt értjük alatta, amit egy keresztény hívő értene, vagyis, hogy ebben a személyiségben az örökkévalóságig éljen, ilyen vagy más formában. Nekünk igen határozott kívánságunk van a haláltól megmenekülésre, valamint annak elkerülhetetlen előzményére, a megszületésre. Ami az ember előtt áll, az az a kör, amelyet a buddhista sansarnak nevez, az élet kerekének. Ez az ima azt jelenti: a születés és halál ezen ciklusából vezess a

halhatatlansághoz - abban az életben, mely a születésen és halálon túl van, melynek nincs szüksége már az alacsonyabb világokba lebecsátkozni, mert emberi fejlődése befejeződött, és mindent elnyert, amit az anyag csak megtaníthatott neki, s annak ellenére, hogy úgy tűnik, mintha a keresztények azt nem tudnák, a keresztény szentírásokban ez a gondolat elsődlegesen megvan.

A mai kereszténység bizonyos megszállottság alatt áll - nem hinném, hogy más névvel nevezhetném ezt - és azok egyike az örök kárhozát szörnyű elmélete. S ez a tévhit még egyéb vallási elvek megérthetőségére is a félreértés felhőjét borította. A megváltás egész teóriája az ember előtt a nem létező örök pokoltól való megváltást jelentette. Holott egyáltalán nem azt jelenti, és mindazok az oldalak, melyekről feltételezik, hogy erre a kijelentésre vonatkoznak, s melyek olyan érthetetlennek látszanak, egyszerre világosak és megvilágítottak lesznek, mikor végül megértik, hogy az ember szívében megszülető Krisztus az, aki megváltja az embert.

Krisztus gyakran beszélt az embereknek a széles útról, mely a halálhoz és pusztuláshoz vezet, melyen oly sokan jártak már. A tanítványok egyszer hozzá mentek, és azt kérdezték: „Urunk, kevesen lesznek azok, akik megváltatnak”? És Ő felelte: „Hosszú az út és szűk a kapu, mely az élethez vezet, és kevesen vannak, akik megtalálják”. Az emberek ezt a valóban nagyon szép és tökéletesen igaz szavakat szó szerint vették, és úgy értelmezték, hogy az emberiség többsége az örök pokolra lesz vetve, és nagyon kevesen lesznek azok, akik a mennyországot elérik, holott teljesen nevetséges ilyen gondolatokat Krisztusnak tulajdonítani. Hogy mit akart ezzel mondani, az teljesen világos. A tanítványok tudni szerették volna, hogy hányan lehetnek beavatottak, és erre felelte az Úr: „Kevesen”, s ez akkor is olyan igaz volt, mint napjainkban. S mikor azt mondta: „Széles az út, mely a halálhoz vezet, s sokan vannak, akik követik”, itt arra az útra célzott, mely a halál és születés ciklusához vezet. Természetesen igaz az, hogy az út széles és könnyű, és nincs semmi nehézség abban, ha valaki a fejlődésnek ezen a vonalán jár, és azok, akik így tesznek, elég könnyen fogják elérni céljukat, valamikor a hetedik kör végén.

De széles a kapu és keskeny (szűk) az út, mely a beavatáshoz vezet, a mennyei birodalomhoz. Mikor Krisztus a mennyei birodalomról beszélt, sohasem a mennyei világot érti ezzel, a halál utáni állapotot, a devachánt, hanem mindig a megváltottak testületét, a kiválasztottak társaságát, vagyis a Nagy Testvériséget. És mikor a halál és újrászületés közötti állapotról beszél, egész csomó különböző szót használ. Gondoljunk Szt. János írásaiban a következőkre: „s íme, egy nagy tömeg, melyet ember nem tud megszámlálni, minden nemzetek, rokonságok és népek és nyelvek állottak a trón körül és a Bárány előtt, fehér ruhákban, pálmaágakkal kezükben”. Ha erről az állapotról beszélnek, hatalmas tömegről van szó, és nem a kevesekről, kik útjukat nehezen találták meg.

V. fejezet

A tanítvány szellemsége

C.W.L.: Elérkeztünk Alcyone maga-írta előszavához:

Ezek nem az én szavaim, hanem a Mester szavai, aki tanított. Őnélküle mit sem tehettem volna, de az Ő segítségével ráléptem az Ösvényre.

Mestere segítségének és befolyásának tulajdonítja Alcyone az ő előremenetelét. S nekünk nagy segítségünkre van ez a könyv, melyet ő kapott, mert a könyv szavai a Mester szavai. De nem csak a szavak, hanem az ő személyes jelenléte és vezetése vár reánk. Mindez, mint valóság vésődik bele az elménkbe, és úgy számolhatunk vele, mint abszolút tényekkel. S ahogyan Alcyonénak is segített, úgy mindenkinek segít, már aki elhatározta, hogy magát erre a feladatra alkalmassá teszi.

Te is arra vágysz, hogy rálépj ugyanerre az ösvényre. Azok a szavak tehát, amelyeket nekem mondott, rajtad is segíteni fognak, ha engedelmeskedsz nekik. Nem elég azt mondani, hogy igazak és szépek, ha valaki eredményt óhajt elérni, pontosan követnie kell a mondottakat. Nézni az ételt, és azt mondani, hogy jó: még nem elégíti ki az éhezőt, utána kell nyúlnia, és ennie kell. Hasonlóképpen nem elég hallani a Mester szavát, meg kell tenned, amit mond, figyelve minden szavára, követve minden figyelmeztetését.

Nem elég azt *mondani*: mindent meg akarok tenni, ami ebben a könyvecskében le van írva; tanításai életem minden szakaszát át kell, hogy hassák. Ügyeljünk az alkalmakra. A könyv végén egy kis költemény ezt a célt így fejezi ki:

Figyelj a rejtett fényre,
Várd Mestered szavát,
Hallgasd, mit rendel néked,
Zúgó harc-zajon át.
Halvány jelét is lásd meg,
Eltűnőn is való,
Halk suttogását halld meg,
Bár harsog a földi szó.

(A világi élet háttérében mindig a belső életet látni, s külsőt a szerint igazítani. Az ösvényre lépést már ma el kell kezdeni, hogy sok élet után valóság lehessen.)

A legnagyobb lárma, közepette, az örvénylő életharc minden küzdelmében állandóan figyeljünk, ha a Mester tanítványai törekszünk lenni.

Buzgón keressük az alkalmat, hogy a kapott tanításokat valóra váltsuk. S ez végül is nem nagyon nehéz, mert nagyjából *csak szokás dolga*. *Csak az első lépés nehéz*. S ha egyszer ezt megtettük, s szokássá vált már bennünk, éppen olyan könnyen fog esni a további éles ügyelés mindenre, éppen úgy, mint az üzletember, aki állandóan lesi az alkalmat, hogy pénzt szerezzen. S helyesen is teszi az állandó éber figyelést, mert ha üzletet akar, kötelessége is jól végezni. S ha a mulandó dolgokat ilyen buzgón végzi, bizonyosan annál inkább hasonló vagy ugyanilyen buzgósággal kellene végezni a magasabb élet ügyeit.

Igen fontos az is, hogy akik a Mester lábait kívánják elérni, megértsék jól az *Ő magatartását*. S ez ugyanaz, mint ami a teozófia tanulmányozásához is szükséges. Ez a magatartás valóban az, amit ez a tanulmány célul tűz ki, mert a teozófia olyan élet, melyet élni kell, és módszer, melyet meg kívánunk tanulni. S ezért meg kell próbálnunk a mi szempontjainkat az Övével összehangolni, de minden erőszak nélkül. Nem volna bölcs bárkitől is csak azért elfogadni egy szempontot, mert az a Mesteré, annak megértése nélkül, hogy *Ő* hogyan jutott el ahhoz.

Bizonyosak lehetünk ebben, ha egyszer elfogadtuk, mert *Ő* annyival többet tud, mint mi, de *Ő* nem kívánja ezt. Az intellektusunk is meg kell győződjön, nem csak az érzelmeink, az *Ő* gondolatai által befolyásolva.

Az egyetlen feltétel az, hogy elménkben legyünk biztosak arról, hogy ezek a dolgok az igazabbak, a maradandók, a fontosak. Az átlag keresztény bizonyosan azt mondja, hogy a láthatatlan dolgok fontosabbak - mert ami látható, az mulandó; s mégsem cselekszik úgy egyáltalán, ahogy hiszi. Miért nem? Mert nem biztos benne. A fizikai síkon egészen bizonyos abban, hogy a pénz jó volna, és hogy minél többet szerez belőle, annál jobban megy sora; viszont egyáltalán nincs meggyőződve arról, hogy a szellemi dolgok ugyanilyen valóságosak. Ez ahhoz a csoporthoz tartozik, melyet *ő* vallás néven könyvel el, és nincs számára itt bizonyosság, sem gyakorlatiság és tényvalóság, mint ahogyan ezt a hétköznapi élet ügyeiben megtalálja. Mi, akik ebben az irányban próbálunk fejlődni, ugyanilyen tényvalósághoz való ragaszkodást kell hogy tanúsítsunk, ezt az abszolút és határozott biztosságot a láthatatlan területek számára is. A. F. Sinnett, az első teozófus írásában ezt mondja: „Ezek a dolgok olyan abszolút valóságok kellene, hogy legyenek előtted, mint a Charing Cross”. (A Charing Cross London egyik nagy forgalmú útkereszteződése. A ford.) S ez igaz, olyan otthonos legyen mindez, mint amit minden nap látunk.

S ezt elérhetjük, ha gondolkodunk rajta, vagy intuíció által, vagy a legjobb módszerrel: közvetlen tapasztalat útján. Ha intellektuálisan teljesen meg tudjuk győzni magunkat, hogy ennek így kell lennie, akkor már tényé válik számunkra. Ez egyike a régebbi tanulmányozók előnyeinek az újakkal szemben. Akármilyen hatalmas lelkesedéssel rendelkezik az új tanulmányozó, a régebbinek volt ideje beleélni magát a hallottakba, és lépésről lépésre fokozatosan - hogy így mondjam - a magáévá tette. A tudás a többről a többre törekszik, mint ahogyan a költő mondja. Vannak olyanok, hogy mihelyt a magasabb tényekről hallanak, azonnal a teljes bizonyosság állapotába jutnak, boldog intuíció által, mely valójában jó karmájuk múlt életeikből. De a legtöbbször közülünk, kiknek karmája nem volt olyan jó, mint ez, az állandó növekedés sokat mond. Mert megtörténik az is, hogy valaki 30 éve tagja már a Társulatnak és most sem tud többet, mint tagsága kezdetén. Ez bizony szomorú dolog, mert egy alkalom elvesztegetését jelenti. Hanem azokat, akik állandóan gondolkodnak a teozófiáról, és élnek azt, fokozatosan növekvő biztonság-érzés tölti el. Az élet és gondolkodás tapasztalatai erről a tárgykörrel bizonyítékot bizonyítékra szolgáltatnak, míg végül belátjuk, hogy csak így lehet. Sok esetben a teozófiai eszmék először bonyolultnak és nehéznek tűnnek, de később egyszerűnek és könnyűnek, mert magunk részeivé válnak. A gyermek lemásol valamit a könyvből, és rendkívül büszke arra, hogy hiba nélkül tette, de később már ugyanezt meg tudja tenni anélkül, hogy odagondolna, mert képesség vált belőle. S mindaddig, amíg erőlködnünk kell megérteni az eszmét, nem értékeltük fel igazán még a teozófiai igazságokat. Később, életünk folyamán majd erőnké válnak.

Könnyebb és gyorsabb az olyan ember útja, aki személyes tapasztalatokat szerzett. Kevesen vannak közülünk olyanok, akiknek ne lett volna ilyenben részük. S még ha olyan pirinyó, kis közvetlen tudásunk van, megmutatja számunkra - talán nem azt, hogy a többi mind igaz - hanem, hogy a többi nagyon is valószínűnek látszik. A magunk részéről megtapasztaltuk, hogy az, amit mi tanultunk, az úgy van - és felismerjük, hogy a többi is valószínűleg igaz lesz, mert ez az egész filozófia összefüggő; és lehet, hogy ez olyan erős bennünk, hogy számunkra gyakorlatilag is valóság lesz.

A meg nem fogadott figyelmeztetés, az elszalasztott szó örökre elveszett, mert Ő kétszer nem beszél.

A.B: Sokan ott hibáznak, hogy nem értik meg, hogy azok, akik hallották már mindezt, sőt újra és újra hallják, nem hogy javukra lenne, hanem kárukra van - mert a külvilág emberei ezt a szózatot (üzenetet) nem hallhatták - abban, hogy nem hajtották végre. Ezzel nem azt mondom, hogy megjegyzik azokat, akik nem teszik meg, hanem hogy nem is próbálták meg azt véghezvinni. A rendíthetetlen törekvés az, ami itt szükséges, és ez az, amit közöttünk oly gyakran elfelejtenek. Teljesen igaz az, hogy a Mester nem beszél kétszer. Javasol valamit, de ha nem alkalmazzák, nem erőlteti, és nem ismétli, amit egyszer mondott. Csak a tanítványai, kik a világi helyzetet ismerik, ismétlik újra és újra azt, amit mondaniuk kell, míg végül benyomást keltenek. Ha elfogadott tanítványok lennétek, a Mesteretek nem kívánna meg olyasmit tőletek, ami nem volna lehetséges. Ha nem fogadod meg a kisebb tanácsot, amit Ő ad neked, akkor Ő többet nem tanácsol neked. S ez nem azért van így, mintha Ő nem lenne jó, hanem mert nem vesztegetheti idejét. Túl sok dolga van még. Ezeket a tanításokat Alcyonénak adta, mert ő mindvégig keményen dolgozott. Csak azok kerülhetnek kapcsolatba a Mesterrel, akik szigorúan, komolyan veszik a dolgot. Tudom, hogy éppen az a megfeszített, szüntelen törekvés az, amit sokan közületek olyan nehéznek találnak, és mégis *ez az*, amire szükség van, és e nélkül nem lehet az Ösvényre lépni.

C. W. L.: Mi, akik a Mestert követjük, és a külvilágban megpróbálunk az Ő munkájából valamit elvégezni, mindig kétszer kell, hogy beszéljünk, újra és újra el kell mondanunk a velünk közölt legkülönbözőbb dolgokat, mert az emberek meggondolatlanok és figyelmetlenek. De mikor a Mesterrel, magával kerülünk kapcsolatba, már nem várják el tőlünk, hogy meggondolatlanok legyünk, mert egyetlen utalás már elegendő kell, hogy legyen - és biztos, hogy ha egyszer nem ügyelt rá, ismételve nem lesz, nem azért, mert a Mester gőgös tanító, hanem mert a tanítvány még nem kész.

A Mester módszerét tanítványai tréningjére meg kell érteni. Igen ritka eset az, amikor közvetlen parancsot adnak. Mikor engem próbára tettek sok évvel ezelőtt, majdnem az első kérdésem ez volt: „Mit tehetek?” A Mester így válaszolt: „Azt neked kell megtalálni.” És azután megmagyarázta: „Nagyon jól tudom, hogy ha bármit is mondanék neked, te azt azonnal végrehajtanád. De akkor neked csak az azonnali engedelmesség karmája jutna, és az én karmám volna a tett maga. Én azt akarom, hogy a tied legyen, magadért akarom, tégy jó munkát, hogy jó karmád legyen. Tőled kell, hogy származzon az eszme, nem tőlem.” Nagy ritkán adnak közvetlen utasítást, de gyakran abból, amit a Mester mond, vagy ahogy a szeme felragyog, megalkothatjuk véleményünket, hogy helyesli-e vagy sem a dolgot. S akik körülöttünk vannak, különösen Kuthumi Mester esetében hamarosan megtanulják ezt felismerni, és ezért állandóan figyelnek bármilyen fajtájú utalásra.

Morya Mester király volt ezen inkarnációjának első idejében, és a királyok parancsoló hangján beszél. Ő gyakrabban ad közvetlen utasítást, és ha valamivel nem ért egyet, azt vilá-

gosan meg is mondja. Kuthumi Mester aligha fejezte ki elégedetlenségét valaha is. Tanítványai megtanultak szeméből olvasni, mert ritkán ejt dorgáló szót. S ezért a tanítványai gondosan figyelnek mindenre, ami csak valami célzás is lehet. S ha ez megtörtént, akkor igyekeznek azt teljesíteni, mert jól tudják, hogyha most kihagyják, az intés nem lesz ismételve. Semmi sem történne a dorgálás, vagy veszteség tekintetében, kivéve a tanítványt, aki valószínűleg ritkábban fog kapni utasítást más alkalommal.

„A Mesterek és az Ösvény” című műben elmagyarázzák, hogy a különböző Mesterek különböző módon trenírozzák tanítványaikat, aszerint, hogy melyik sugárhoz tartoznak, valamint aszerint is, hogy milyen irányú vonalon fognak dolgozni. A Manu és Morya Mester vonalán a *kshatriya* fajtájú típushoz tartozó emberek vannak - tehát uralkodó típushoz tartozó emberek, bírák, ügyvédek, katonák, államférfiak. A Bodhiszattva és Kuthumi Mester vonalán pedig a brahmana típushoz tartozók vannak - tanítók, szónokok, reformátorok. Ezekhez járul még öt másik nagy sugár a maguk különleges jellegzetességével. A Chohan, aki a hatodik beavatáson ment már át, minden típus élén áll, míg alatta különböző Mesterek állnak. Így az, aki pl. a második sugárhoz tartozik, nem tartozik szükségképpen Kuthumi Mesterhez; lehet, hogy Djwal Kul Mesterhez kapcsolódik majd.

VI. fejezet

A négy bevezető ösvény

C.W.L.: A keleti könyvek azt mondják, hogy négy fő út van, melyen át az ember megközelítheti a próbaösvényt. Azt is mondják, hogy a leggyakoribb módszere ennek az, hogy olyan valaki társaságához jut az illető, aki már maga az ösvényen jár. S ezáltal felismeri az ösvény minden szépségét és pompáját, és szükségszerűen annak követését is. Az előrehaladott tanítvány befolyása nemcsak a kimondott szavakra van korlátozva, hanem az ilyen emberből kisugárzó vibrációk élete az, amely oly erőteljes. Indiában ezt a tényt teljesen jól tudják, ahol a legkülönbözőbb fajtájú tanítók találhatók, kik a fejlődés létrájának különböző fokain állnak, és erőik is eltérő fokozatúak. Ezeket nevezik *gurunak*. Mindegyiknek megvannak a követői, és ezeknek adja át a filozófiáról szóló saját felfogását, néha mantrákat ad fel nekik ismétlésre, meditációs formákat és jógyagyakorlatokat. De egyáltalán nem ez a fő tevékenysége, mellyel a tanítványainak segít. Fontosabb tényező az, hogy vele vannak. De lehet a tanító vándorló tanító, aki az egyik helyről a másikra vándorol, mint ahogy Jézussal utaztak a tanítványai végig egész Palesztinán. Ha a tanító egy helyben él és a tanítványok köréje gyülekeznek, lábánál ülve hallgatják a bölcsesség szavait, melyet ad nekik, de az ő javukat szolgáló nyereség nem annyira a tanítások eredménye, mint inkább az ő jelenlétének felemelő volta.

Ez a folyamat teljesen tudományos alapon nyugszik. A Guru magasabb eszközei magasabbrendű vibrációk számára vannak nyitva, mint a tanítványé, aki még csak nemrégén hagyta el a világi életet, ahol a rezgések még alacsonyabb síkbeliek. S még a tanítványok sem hagyták el az önző álláspontot teljesen, mint gurujuk. Kézbe kell vegyék magukat, keressék meg hibáikat, és kíséreljék meg azoktól megszabadulni, valamint bizonyos erényeket is fejlesszenek ki, tehát röviden: változtassák meg jellemüket - és ez rendszerint lassú és fáradságos munka. De mérhetetlenül segíti őket ebben a folyamatban az állandó kapcsolat a guruval, aki már ezeket az erényeket kifejlesztette, a bűnöket pedig kiirtotta magából. A magasabb vibrációk nyomása állandó, akár alszunk, akár ébren vagyunk, állandóan felvesszük azokat, és magunkat hozzáhangoljuk. Ezt az elvet a fizika jól ismeri: ha két ingát egymás mellé függesztünk, és ezek nem mozognak egyöntetűen, az erősebb a gyengébbet fokozatosan áttéríti a maga rezgéseire, vagy véglegesen meg is állíthatja.

A próbaösvényre való lépés második módja az erről a témáról szóló olvasmányok, vagy előadások meghallgatása. Akit ez a tárgykör érdekel, ezen a magasabb vonalon is fog kapni tanításokat; az *intuícója* parancsolja ezt, és azonnal hozzálát eme vágya kielégítéséhez, és még többet akar tudni róla, ez volt az én saját tapasztalatom. Utamba került az „Okkult Világ”, azonnal elhatároztam magam: „ha ez így van - és nyilvánvalóan így van; ha vannak ilyen nagy emberek, és akik hajlandók elfogadni tőlünk valamilyen szolgálatot és annak fejében nyújtanak nekünk valamit az ő felmérhetetlen értékű tudásukból - akkor én egyike leszek azoknak, akik őket szolgálni fogják. Elmegyek, és akármilyen kis morzsát is fel fogok szedni, amit csak elérhetek, ez lesz az egyetlen érdemes munka, amit mostantól kezdve végezni fogok, hogy abba a kívánt helyzetbe kerülhessek. Persze sok ezren vannak, akik hallják, és olvashatják a tanításokat, és mégsem nyernek belőlük semmiféle impulzust. Ez a múlt életek tapasztalatainak kérdése. Csak az, aki már kapcsolatba került egy előző életében az igazsággal, és meggyőzte magát annak szépségeiről és valóságáról, fogja azonnal érezni annak igaz voltát, mikor ebben az életben először találkozik vele.

Sokan csodálkoznak azon, hogy az, akinek egy teozófiai könyv a kezébe kerül, nem fogja fel azonnal. A teozófia csodálatos tanítás, és jó sok problémát old meg, és mégis ma-

gunk is tapasztaljuk, hogyha egy ilyen tartalmú könyvet adunk kölcsön valamelyik barátunknak, a fele azzal fogja visszaadni, hogy: „igen, kétségtelen, ez nagyon érdekes”, de egyáltalán nem értette meg. Hogy most megértjük ezeket a tanokat, az csak jó karmája annak, hogy előző életekben már tanulmányoztuk; minél többet tudtunk valamiről akkor, annál többet látunk benne ma. Ugyanezt a tapasztalatot tehetjük sok jó könyvvel is, amelyeket mondjuk 20 évvel ezelőtt olvastunk. Ha most újra elolvassuk, rájövünk, hogy most mennyivel többet értünk meg belőle, mint akkor.

A harmadik módozat, amely néha az embert a próbaösvény kezdetéhez vezeti az, amit az indiai könyvekben „megvilágosodott elmélkedésnek” lehet nevezni. Ez jelenti azt, hogy valaki tisztára éles gondolkodás útján rájön, hogy tervszerű fejlődésnek léteznie kell, s hogy létezniük kell olyan lényeknek, akik erről mindent tudnak – a kifejlődött és tökéletes emberek – és ezek szerint kell, hogy legyen egy út, mely hozzájuk vezet. Az az ember, aki így gondolkodik, arra az elhatározásra jut, hogy megkeresi az ösvényt; de kevés olyan ember van, aki ezen az úton jár.

A negyedik módozat talán egy bizonyos szempontból a legjellegzetesebb – az erények gyakorlása. Ez az eszme az átlag kereszténynek felelne meg a legjobban azért, mert gyakran azt hiszik, hogy az egyetlen szükséges dolog: „jónak lenni”. A teozófus tudja azt, hogy a kereszténység első idejében a megtisztulás, vagy szentségesség, melyet most, mint célt tűznek ki maguk elé, akkoriban csak az első lépésnek számított. Szent Kelemen egész bátran mondja ki, hogy a tisztaság pusztán negatív erény, melynek értéke főképpen a befelé fordulás. Ha ezt elértük, akkor készen vagyunk a tanulásra, előkészültünk a megvilágosodásra, amely a második fokozat, és ezután áthaladunk a harmadik fokozatba, a tökéletességbe. Gondoljunk csak arra, hogy mit mondott Szent Pál erről: „Mi bölcsességről beszélünk azok között, akik tökéletesek”, de nem másoknak.

Ez az erény az Ösvény kezdetéhez visz el, bár az az ember, aki sok életem át u. n. jó életet élt, ugyanakkor azonban nem fejlesztette intellektusát, jelenleg már szert tett elegendő intuícóra ahhoz, hogy elvezesse őt olyan ember jelenlétéhez, aki már tud, és aki elviszi őt valóban ahhoz, aki már a Mestert szolgálja. Itt hozzáfűzöm még, hogy ez a módszer sok életem, sok ezer évet vesz igénybe. Az az ember, aki erényeket gyakorol, de nem fejleszti az intellektusát, ugyan el fogja érni az Ösvényt, de ez lassú folyamat. Sok időt tudna megtakarítani, ha szót fogadna Szent Péter tanácsának és ugyanakkor tudást is kívánna szerezni.

VII. fejezet

A négy kvalifikáció

Négy kvalifikációt kell megszerezni az Ösvényhez:

- Megkülönböztető képesség,
- Jó magaviselet,
- Vágytalanság,
- Szeretet.

C.W.L.: Ezeket a tulajdonságokat a legkülönbözőbb vallásokban mindig újra megerősítik, de ez a meghatározás mindegyiktől eltérő, mint amit eddig valaha is adtak. Az első említett erényre vonatkozóan, tehát a megkülönböztető képességnél nincs sok eltérés, mint azt már el is mondtam. A hinduk és buddhisták által használt szavak erre a fogalomra azt jelentik, amit a kereszténységben a „megtérés” alatt értenek, és ezt is, hogy a tanítványnak egyesítenie kell az egót a személyiséggel

A valódi Ösvényen ezt a folyamatot meg kell ismételni, a Monád és az Egó között. Az Egó a Monád egy töredéke lebocsátva a mentális sík magasabb részébe. Tapasztalatok gyűjtése céljából száll le, hogy megtanuljon olyan rezgéseket adni és kapni, melyeket a Monád a saját síkján nem tud érzékelni. E folyamat alatt az Egó is megtanulja, hogy része a Monádnak, hogy csak a Monádért van, és ha ezt a feladatát teljesen megértette, akkor az ember elkészült az ötödik beavatásra és adeptussá válik.

Ezek a valóságos meghatározásai a *két beavatásra* való felkészültségnek; az elsöre, hogy a *magasabb Én* és az *alacsonyabb én* egyesüljenek, hogy semmi más, azaz csak az Egó működjék az ő személyiségében; és azt ötödik beavatásra, hogy semmi sem legyen az *Egóban*, amihez a *Monád* ne adná beleegyezését és jóváhagyását. Vagyis, ha a *Monád* valamiféleképpen megérinti itteni alsó életünket, az úgy áradjon belé, mint valami istenség fentről. Minden beavatásnál a Monád lebocsátkozik, és az Egóval pillanatra eggyé válik úgy, mint majd később eggyé válnak állandóan, mikor az ember elérte az adeptusságot. Vannak különleges alkalmak, mikor a Monád egy pillanatra alászáll, mint pl. Alcyone életében olvashatjuk, mikor fogadalmat tett Buddha Urunknak.

S így a különböző események során az ember „elvezetődik” a megkülönböztető képesség megszerzéséhez – ez az a tudás, amely megmondja nekünk, hogy mit érdemes követni, és mit nem. Ezután következik a második tulajdonság megszerzése, melynek a Mester itt a vágytalanság nevet adja.

Dr. A. Besant ezt a tulajdonságot először mint szenvedélytelenséget vagy közönyt fordította. Ez a hindu *Vairagya*, mely jelenti a saját cselekedeteinek következményei iránti közönyt. Buddha Urunk magyarázata ezt a fogalmat másképpen határozza meg. E második fokozatot Ő a páli *parikamma* szóval jelzi. Karma, vagy Kamma mindig tettet, valaminek a csinálását jelenti, és parikamma a cselekedetre való előkészületet jelenti, ezért nevezi ezt a második fokozatot a tetre való előkészületnek. Amit itt hangsúlyoznak az az, hogy a helyeset a helyesség kedvéért kell megtenni, és nem azért, hogy valamilyen haszna származzék belőle. Ne értsük ezt félre. Sokan azt mondják, hogy tetteink következményei iránti közönyt jelenti az is, hogy kötelességünket úgy teljesítjük, hogy nem vagyunk tekintettel annak másra való hatásával. S mint ahogy ez a könyv később tanítja is: „Tedd tehát a helyeset a helyes kedvéért, s ne tedd a helytelent”. Akármilyen is legyen annak következménye. De ez viszont nem jelenti azt,

hogy az ember kénye-kedve szerint azt tegye, ami jól esik neki anélkül, hogy gondolna arra, hogy miképpen hat cselekedete és magatartása embertársaira.

S valóban úgy is van, hogy a cselekedet hatása határozza meg annak helyes vagy helytelen mivoltát. A Mester tanítványa nem gondol a saját magára háruló hatásra, hanem határozottan a többiekre érő hatásra gondol.

A harmadik tulajdonság, amelyet jó magaviseletnek szoktak nevezni, magában foglalja a hinduk által *shatsampattinak* nevezett hat szabályt. Buddha Urunk által adott, páli nyelven mondott tulajdonság *upacharo* – ami inkább figyelmet jelent, mint magatartást – annyit jelent, hogy magatartásunkra figyelünk, figyelünk a hat ékkőnek nevezett megjelölés alatt felsoroltakra. Majd elérkezünk e könyv megbeszélése folyamán az erre vonatkozó K. H. Mester utasításaira. Ezt a hat pontot Buddha Urunk így nevezte el: *samó* – nyugalom, önuralom a gondolkodásban, *damo* – „leigázás”, önuralom a testen, az *upariti*, *titikha*, *samadhana* és *saddah*, amelyek szó szerint ezeket jelentik: abbahagyás, kitartás, elmélyülés és hit. E szavakat fáradtságos munkával kerestem ki a főbb szótárakból, és az alábbi fordításokat Sumangala Tjero-tól kaptam, aki akkoriban a Déli-buddhista egyház feje volt. Az egyház elfogadott hitét ezek a szavak is képviselik.

Ezek a meghatározások alig eltérőek attól, amit e könyvben is használunk. Amit itt „abbahagyásnak” mondunk, mi toleranciának fordítjuk, mert az „abbahagyni” jelenti a babonának és a vakbuzgóságnak a teljes félre tételét, annak a gondolatnak a félre tételét, hogy a mi utunk jobb, mint bárki másé, és azt a gondolatot is, hogy bármilyen rítus vagy szertartás szükséges lenne. A kitartás derű, csak más formában. Az elmélyülés tulajdonképpen céltudatosságot és egyensúlyt jelent, mikor az életet az Egy cél szolgálatába állítjuk, és így még állandóságot is jelent. A hit viszont jelenti a saját Mesterében való bizalmat csakúgy, mint a saját magában való bizalmat. A tulajdonságok mindkét esetben ugyanazok, és Buddha Urunk különlegesen olyan szempontból beszélt róluk, mint amelyek elengedhetetlenül szükségesek a bölcsességhez. Úgy Maitreya Urunk, mint Kuthumi Mester viszont inkább a szeretet feltétlen szükségességét hangsúlyozzák. Alcyone tanításával a Mestereknek az is volt céljuk, hogy az ősi szavakat ne csak lefordítsák, hanem gyakorlati jelentőségüket megadják.

Az utolsó tulajdonság – amit itt megadnak – a szeretet. Szanszkritul *mumukshatva*, ami annyit jelent: a mélységes vágy a felszabadulás után, vagyis a születés és a halál kényszerűsége alól való megszabadulás és a legmagasztosabbal való egyesülés. Buddha Urunk az Ó módszerében ezt, *anulomának* nevezte, mely „közvetlen parancsot”, vagy folytonosságot jelent. Ennek jelentősége az, hogy ha egy ember a többi tulajdonságot kifejlesztette magában, arra kell hogy vágyjon, hogy megszabaduljon az alsóbb korlátozásoktól, és hogy eggyé váljon a mindennek fölött valóval azért, hogy jobban tudjon segíteni másokon.

Ezután Alcyone így folytatja:

Megkísérlem, hogy közöljem veletek, mit mondott nekem mindegyikről a Mester.

És itt kezdődik tulajdonképpen a könyv.

VIII. fejezet

Igaz és hamis célok

C.W.L.: Most elérkeztünk a könyv első részéhez:

E kvalifikációk közt első a megkülönböztető-képesség; ez alatt rendszert a való és a valótlan közti különbségnek azt a felismerését értjük, ami az embert arra indítja, hogy rálépjen az Ösvényre. Valóban ez, de ennél sokkal több is, és gyakorolni kell nem csak az Ösvény elején, hanem minden további lépésnél, minden nap, mindvégig.

Ez utóbbi szavak pontosan megmutatják a nehézségeket, melyek leginkább azoknak állnak útjukban, akik látják az Ösvény dicsőségét és szépségeit, és céljuk, hogy arra lépjenek, és elérkezzenek egykor a Mester lábához. Ezek mind jó, komoly, fáradhatatlan emberek, de a személyiség szeszélyes, és szembe kell nézniük a közvéleménnyel, mint ahogy ezt már elmagyaráztam. Ehhez még hozzátartozik az a tény, hogy az emberiség éppen hogy egy kicsit túlhaladta a negyedik Kör felét, és azt akarják most végrehajtani, ami igen könnyű lesz a hetedik Kör végén. Azok így járnak el a jelen időben, mert fizikai, asztrális és mentális testük anyaga sokkal jobban ki van fejlődve, mint a miénk jelenleg. Minden spirillájukkal – a kb. fele helyett - és minden erő, ami körülveszi őket, segítő lesz, és nem akadályozó, mint az jelenleg van.

A Mesterek a mi oldalunkon állnak, és erőik segítenek nekünk. A fejlődés erői – bár lassúak – mégis a mi oldalunkon állnak, és a jövő velünk van; de a jelen igen kemény korszak minden ilyesfajta munkára. Az ötödik Kör közepén mindazok, akik befolyása éppen erősen ellenünk van, tehát az ellenkező irányba tart, ki lesznek kapcsolva, mintegy mellékvágányra terelve, és nem maradnak mások itt, mint csak olyanok, akik a mi útjainkat járják. Ezért lesz a hetedik körben minden olyan határtalan könnyű. S akkor majd a külvilágban is ugyanolyan előnyösen lehet élni, mint jelenleg csak szerzetesek között kolostorokban, szellemileg fejlett emberek irányítása mellett. Talán többen ezt gondolják: Miért ne várjunk ezek szerint a hetedik Körig? Sokan közülünk sokáig hanyódnak kényelmes és boldog életek között élve az utolsó 20 – 30.000 év alatt, és azok, kikben nem él az az élénk vágy azért fejlődni gyorsabban, hogy a világon segíteni tudjanak, így folytathatják még további millió évekig a régi kerékvágásban, és kétségtelen, hogy a vége felé sokkal, de sokkal könnyebb lesz. De azok, akik már most átmennek a nehézségeken, meglesz az a mérhetetlen nagy előjoguk, hogy segítsenek a fejlődésnek, és ezek fogják viselni a segítőik koronáját. Gondoljunk arra az őskeresztény régi himnuszra, amely arról szól, mikor egy ember a mennyországba ért, és mikor körülnézett maga körül, úgy találta, hogy igen erősen eltér a többitől, és kérdezte, hogyan lehet ez? Végül is Krisztussal találkozott, és megkérdezte, hogy miért van ez így, és Krisztus így felelt neki:

Tudom, hogy hittél bennem, és általam éltél magadban,
De hol vannak azok a ragyogó csillagok,
Melyek a koronában kellene, hogy ragyogjanak?
Te itt, örömteljes tömeget látsz,
Minden arcon ékkövek ragyognak,
Mert minden lélekért kit hozzám vezettek, most ékkövet viselnek.

A keresztény írásokban azt mondják, hogy azok, akik bölcsek, úgy fognak ragyogni, miként a mennybolt fénylik, mint a tiszta égbolt ragyogása, és azok, akik már most a helyes

útra térnek, olyanok lesznek, mint a csillagok örökön örökre – hatalmas, izzó napok, meleget, erőt és fényt árasztva sok ezer más életre. Ez a különbség a most megtett munka között és a között, hogy hagyjuk magunkat az áramlattal továbbsodorni a hetedik Körig.

Rálépsz az Ösvényre, mert felismerted, hogy csak rajta lehet megtalálni mindazt, amit érdemes megszerezni, Azok, akik ezt nem tudják, gazdagságért és hatalomért dolgoznak, pedig az legfeljebb egy életre szól, tehát valótlan. Vannak ennél nagyobb dolgok is, való és maradandó dolgok, s ha láttad egyszer ezeket, nem vágysz többé amazokra.

A.B.: A való és valótlan kérdése mélységes metafizikai kérdés, de most mi nem ezzel akarunk foglalkozni, mert a Mester Alcyonét, mint egészen fiatal fiút tanította, továbbá a tanításokat az asztrális világban adták. Ilyen esetben a Mester az alacsonyabb értelemhez szól, de az Egó-hoz is, és ennél az alkalomnál az ifjú alacsonyabb értelmének – mely még korántsem érte el a teljes kifejlődését – adta megfelelő formában a tanításokat. Akármilyen idős is az Egó, a három alacsonyabb test fiatal volt, s ezért a tanításokat igen egyszerű kifejezésekkel adták azért, hogy ha a tanítvány visszatér fizikai testébe, éber tudatában is megérthesse.

A valótlant itt úgy kell értelmezni, hogy ez az, ami nem isteni, minden a jelenségek világához tartozik, minden, ami a személyes én-hez tartozik, még azt a materialista célt is beleértve, amiért az ember dolgozik. Ha a Mester gondolatát követjük, azt mondhatnánk, hogy minden valótlan, kivéve azt, ami Isten akaratának része. Azok, akik megkülönböztetni tudnak, tudják, hogy mi a való, s ezért mint Isten küldöttei dolgoznak, megteszik akaratát, mert az igazi cselekvő Ő. Itt nincsen olyanról szó, hogy az anyagi testeket negligáljuk. Az embernek jobban kellene munkáját végrehajtani és nem rosszabbul, mert az ember Isten küldötte, aki az Ő rendelkezéseit hajtja végre e világban. A „Gita”-ban olvashatjuk, hogy a „Jóga cselekvésbeli ügyesség”, és a jóga pedig egység az istenivel. Annak az embernek, ki az egységet már tartani tudja, ügyesnek kell lenni a cselekvésben, mert nem ő az, aki a munkát teszi, hanem Isten öbenne. Mikor Arjuna megkérdezi Shri Krisnát a harcról, akkor az Úr azt feleli neki, hogy Ő maga már megölte az ellenséget, és itt hozzáfűzi még: „Ezért harcolj Arjuna”.

A Mester még azt is mondja, hogy ha egyszer már a magasabbat is látni tudtad, a többi már úgysem kívánod. A Gita tanulmányozói előtt ez a gondolat nem ismeretlen, ahol ezt mondják: „Aki az érzékek tárgyaitól úgy vonja vissza érzékeit, mint a teknősbéka páncéljába tagjait, annak megértése helyes. A testnek önmegtartóztató lakójától elfordulnak az érzékek tárgyai, élvezetük íze azonban nem. Ám ez is elfordul tőle, amint a Legmagasabbat meglátta. Amikor az ember egyszer meglátta az Egyet, az érzékek minden vágya kihal benne”.

C. W. L.: Tény az, hogy ha valaki egyszer a magasabb dolgokat látta, nincs benne vágy már az alacsonyabb dolgok iránt, de itt feltétlenül arra a tényre van szükség, amely indíthatja (arra indítja) az illetőt, hogy az utóbbit kövesse. Igen gyakran megtörténik, hogy az emberek összetévesztik az okot az okozattal, és azt gondolják, ha azzal kérkednek, hogy alacsonyabb dolgok iránt nem érdeklődnek – melyek a maguk módján egészen jók ugyan, de azért ellentétben állnak a magasabb szellemi dolgokkal –, egyszerre a magasabb világokba lendítik az embert. Persze, hogy nem lendítik. Ez csak egy másik formája az aszkétizmusnak, ennek a nagyon is általános ámtásnak. Igen sok ember az általuk aszkétizmusnak nevezett utat, mint végcélt követi, és helytelenül azt hiszi, hogy ha minden földi örömet kerül, és magát mindig lehetőleg a legkellemetlenebbül érzi, igen dicséretes dolgot cselekszik. Ez a felfogás a puritán szellemiség maradványa, amely valaha Angliát és Európa egy jó részét is uralta. Ennek a puritán szellemnek határozott lényege az volt, hogy ha jók akarunk lenni, akkor lehetőleg a legké-

nyelmetlenebb módon kell élnünk. Ha az ember valamiféleképpen boldognak érezte magát, akkor bizonyosra vette, hogy valahol megszegte az isteni törvényeket, mert egyáltalán nem kívánatos, hogy itt lent boldog legyen, mert teste tulajdonképpen hitvány valami, melyet minden módon el kell nyomni, és ha bármikor is örömét leli valamiben, amit cselekszik, egész bizonyos lehet róla, hogy az rossz.

Ez persze badar és lehetetlen állítás, és eredetét egy igazság kiforgatásából veszi. Az igazság pedig az, hogy mindaz, aminek a legtöbb világi ember örvendezik, és nagy boldogságnak tekint, annál az embernél, aki már a magasabb világok felé igyekszik emelkedni, megszűnik vonzóvá válni, mert általában magasabbrendű örömök felé tekint, és amelyek mindinkább az alacsonyabbrendű dolgok helyébe lépnek.

Sok mindenféle öröm van a világon, amelyben az emberek kedvüket lelik, de ilyen örömök már nem érdeklik azokat, akik magasabb dolgok felé törekednek, pl. löverseny, ivászat, szerencsejátékok, melyek magukban véve nem rosszak, inkább gyerekjátékoknak tekinthetők.

A kisgyermek is, ha lassacskán felnőtt, elhagyja játékait. Még három, négyéves korig építőköccakkal, babával játszik, majd később cinkatonákkal, vödörrel, csigával, golyóval, de ha még idősebb lesz, nem törődik már effajta játékokkal, hanem krikettet vagy futballt játszik, vagy ezekhez hasonlókat, melyek nagyrészt a szabadban játszhatók csak. Ezeken a fokozatokon át kell esni, és mindegyik a maga idején teljesen megfelelő. Mikor idősödik, mindazt, aminek azelőtt örült, feladja, de nem azért, mert úgy gondolja, hogy fel kell adnia, hanem egyszerűen azért, mert megszűntek érdekelni, és mert talált olyasmit, mely jelen fejlődési fokának leginkább megfelel. Ebből világosan láthatjuk, hogy a hároméves kisgyermek attól még nem lesz nagyfiú, ha a kisgyermeknek való játékot megveti, és mindenáron krikettet, vagy futballt akar játszani.

A magas fejlettségű ember sok mindenfélével nem törődik már, amit még az átlagember szükségesnek tart, és lehet, hogy a világi ember egy tanítvány életét rendkívül fáradságosnak, unalmasnak tartaná, ha megpróbálna úgy élni, mint ahogy közülünk oly sokan élnek, s akiknek a teozófián és az élet mélyebb problémáin kívül más érdeklődésük nincs. Az átlag világi ember azt mondaná, hogy az ilyen ember mindig ugyanazt csinálja, és hogy nem tud, és nem ismer mást – ami teljesen igaz is –, mert minden más ebben benne van foglalva. De nem volna igazán haladott ember, ha csak állítaná, hogy semmivel sem törődik, és szíve mélyén nagyon is vágyik utánuk.

Az egész világon csak kétféle ember van: olyan, aki tud, és olyan, aki nem tud, s ez a tudás a lényeges. Hogy milyen vallást követ valaki, hogy milyen fajhoz tartozik, mindez nem fontos.

A. B.: A Mesterek itt igen határozott megkülönböztetést tesznek. Két csoportra osztják az emberiséget – azokra, akik tudnak, és olyanokra, akik nem tudnak. Okkult szempontból ez a két nagy osztály van, és mindenki megkérdezheti magától, hogy ő melyik csoporthoz tartozik. Mindkét osztály igen sokféle változatát foglalja magában az embereknek, de külső eltérések és különbségek nem számítanak. Azok, akik nem tudnak, olyanért dolgoznak, ami csak egy életre szól, de azoknak, akik egyszer már tisztán felismerték az igazságot, az egyetlen vágyuk a Logoszért való munkálkodás, hogy belekerüljenek az Ő hatalmas tervébe, és segíthessenek neki akármilyen csekély módon is. Saját tudásunkat úgy próbálhatjuk ki, hogy megvizsgáljuk, mennyire bírja ezt a munkát. A tisztára agy-tudás, mely lehetővé teszi számunkra,

hogy talán igen intelligensen beszéljünk és másokat tanítsunk a teozófiáról, általában valótlán; az igazi tudás ott kezdődik, amelyet átviszünk életünkbe, és a szerint is élünk. Igen sokan vannak olyanok, akik szokásukká tették, hogy elalvás előtt nyugodtan leülnek, és átnézik napi munkájukat. Nagyon hasznos dolog ez, és ha megteszed este, ne csak azt kérdezd magadtól, hogy mit tettél, és mit éreztél, és hogy mit gondoltál, hanem hogy milyen volt a magatartásod. Ha a megtett munkákba elmerültél, akkor idődet elvesztegetted, de ha ugyanezt a munkát, mint Isten tervének egy részét tetted – mint áldozati cselekedetet – akkor segítenek neked, és nem akadályoznak.

A valóban fontos ez a tudás, annak a tervnek ismerete, melyet Isten az emberiség számára készített. Mert Istennek terve van, s e terv a fejlődés. Ha az ember egyszer látta ezt, s igazán ismeri, lehetetlen, hogy ne dolgozzék érte, hogy ne azonosítsa magát vele, mert ez olyan dicső, olyan szép.

C. W. L.: Az a szellemiség, amely az embereket készíti, hogy a legkülönbözőbb politikai és antialkoholista társaságokhoz belépjenek, melyekről azt hiszik, hogy segíteni tudnak a világon, azonnal a legmagasabb aspektusában jelentkezik, mikor az ember meglátja, hogy a Logosznak megvan a maga módszere terve végrehajtására. Tudja, hogy egyszer az végre lesz hajtva, és az idő attól függ, hogy hány olyan ember lesz, aki ezt a kívánatos állapotot munkájával segíti elérni. Ha az egész világot arra lehetne indíttatni, hogy néhány hét vagy év alatt meglássák és együttműködjenek mindennel, amit a Logosz kíván népe számára, akkor igen gyors eredményt lehetne elérni. S mert nem vagyunk eléggé kifejlődve, nem tudjuk meglátni ezt a tervet, és sajnos ezért járunk rosszul, és ennyiféle bánat, baj és gonoszság marad a nap alatt.

A Teozófia sok tanulmányozója tud a tervről valamit. Nem mondom, hogy látni is tudják, de összeköttetésben állnak azokkal, akiknek megvan a kapcsolatuk, és ezért tudják, hogy mi az, és hogy milyen irányba kell működniük, ha társulni akarnak hozzájuk. S mikor a teljes meglátás korszaka elérkezik, úgy fogják találni, hogy mindaz, amit itt a lelkesedésről mondtam, igaz. A világban élő emberek gyakran hozzáfognak valami jó munkához jó cél érdekében, és nagy buzgalommal reformálnak, de mindaddig, amíg nem tudnak semmit a fejlődés nagyobb tervéről, és a saját munkájukat nem tudják annak szolgálatába beilleszteni, igen könnyen tévedhetnek. Mert valamilyen cél érdekében, melynek hasznossága és sürgőssége erősen befolyásolja őket, bekapcsolódnak; ilyen célt – pl. a mértékletesség mozgalma – azért tesz magáévá, mert meglátta azt a rengeteg rosszat, amit az iszákosság okoz, és azt is megérti, hogy milyen sokféle módon lehetne a világ mérhetetlenül jobb, ha ezt a rosszat el lehetne tüntetni. Megkísérli megszüntetni, de nem azzal, hogy az embert le akarják beszélni az ivás botor és gonosz szokásáról, hanem azzal, hogy megtiltják a nyílt árusítását, ezzel kényszerítve az embert a mértékletességre. De ez a terv mit sem irtja ki a vágyat az ivás után, csak lehetetlené teszi a vágy kielégítését. Pillanatra sem jut eszembe itt a prohibíciós (alkoholtilalom) törvény ellen beszélni, igen sokat lehet mellette szólni. Ha úgy hisszük, hogy helyes dolog korlátok közé szabni az arzén, vagy a sósav eladását, miért ne lehetne ugyanezt megtenni szintén egy olyan méreggel, amely sokkal nagyobb rosszat tud teremteni, mint a másik két méreg együttesen? Ezzel csak azt akarom mondani, hogy ez az orvoslás nem gyökeresen pusztítja el a rosszat; megpróbálja az embereket erőszakkal átformálni, ahelyett, hogy meggyőzni próbálná őket.

Ugyanilyen módon az emberek már megértették és felfogták az elnyomott osztályok szörnyű szenvedését, és minden irányban kiutat keresnek erre az égbekiáltó szégyenre, de sajnos a többség úgy hiszi, hogy eltúlzott radikalizmussal, sőt anarchizmussal lehet a problé-

mát megoldani. Nem ítélnéjük el az embereket azért, mert önzetlen módon olyan utat keresnek, amiről azt hiszik, felszabadítást jelentenek embertársaik számára. Ebben az esetben nem a szívük téved, hanem az eszük, ez az, ami őket személyes veszteség elviselésére készíti, és áldozathozatalra, csak azért, hogy – mint remélik – embertársaikat megmentsék a szenvedéseiktől. Helyesen kellene, hogy értelmezzék azt a tényt, hogy az emberi fejlődés tervszerűen halad, és ha azt tanulmányoznák, akkor segítő tetteik nemcsak bölcsék, hanem önzetlenség is lesznek. Itt hiányzik még a megkülönböztető képesség, a nehézségek egyik oldalát látják csak, és így olyan valamibe fognak bele, amely még nagyobb bajokba keveri őket, mint amilyenből meg akarnak szabadulni.

Mivel tehát tud, Istennel van, a jó mellett és a rossz ellen, a fejlődésért dolgozik, nem pedig önzésből.

C. W. L.: Ezen a próbakövön ismerjük fel azt az embert, aki tud, tehát egyáltalán nem a vallásán, vagy a faján, hanem ennél az egyetlen ténynél fogva, hogy a jó mellé állnak, és a rossz ellen állnak ki. Ha bárhol is olyan emberre találunk, aki az általa ismert legmagasabbhoz mindig lojális, aki kiáll a mellé, amit jónak vél tudni, és ellenszegül annak, amit gonosznak tart, az ilyen emberben testvért lássunk, aki Isten oldalán áll, még akkor is, ha a megtett munkája alig is lenne olyan, amit mi helyeselnénk, vagy gondolnánk, hogy Istennek tetsző munka. Sok olyan ember van, aki egészen jó és meggyőződéséhez hű, s mégis lesújtóan korlátolt. Ezek a komoly, odaadó emberek valósággal feláldozzák minden energiájukat, minden idejüket, és mindenüket, amijük van, hogy más lelkeket is elvezessenek Krisztushoz – ahogy ők mondanák – de a legszűkebbre szabott bigott felfogásuk van. Néha valóságos elkeseredett gyűlöletet tudnak azok iránt érezni, akiknek a hite, ha még oly kevés is, de eltér az övékétől.

A Nagy Hierarchia egyik legmegkapóbb formájú munkája az, hogy minden ilyen esetben a Hierarchia tagjai kiválogatják belőle csak a jót, és a rosszat félreteszik. Kiszedik belőle azokat az erőket, melyeket az odaadás és komolyság termelt, és minden grammját felhasználják, és minden rosszat félretesznek, amely legalább is ezen a síkon oly nagyon akadályozza a jó megmutakozását. Van sok olyan keresztény közösség, ahol a bigottság oly annyira beárnyékolja a szeretetteljes jóságot, hogy a kívülről nyerhető benyomás az elkeseredettség. A Hierarchia testvérisége sajnálattal látja a vakbuzgóságot és az általa elkövetett rosszat is jobban meg tudja látni, mint mások, de ennek ellenére kivonják belőle mindazt a szeretetteljes jóságot, odaadást és jó szándékot, felhasználják, és a kiárasztóinak hitelt nyújtanak. Ezáltal minden ilyen ember megkapja azt az áldást, ami a jóságának következménye, de ugyanakkor a karmikus törvénynek megfelelően haragjaik, és vakbuzgóságuk szintén megkapja a maga eredményét.

S ezért illendő, hogy az ilyen emberekkel jóságosan bánjunk, és próbáljuk meg gondolatainkat csak a jó dolgokra összpontosítani, s mint ahogyan a Mesterek mondják, a „gyöngyökre vessük magunkat” ahelyett, hogy állandóan a hibákat nyúznánk.

Ha Istennel van, közölünk való, s egyáltalán mit sem számít, hogy hindunak, vagy buddhistának, kereszténynek, vagy mohamedánnak vallja magát, hogy indiai, angol, kínai, vagy orosz.

A. B.: Az Ösvény felé igyekvők sosem feledjék ezt el, mert addig, míg ezt nem éled, igen messze jársz a kaputól. Mert ott senki sem fogja kérdezni fajodat, vagy hitedet, hanem csak azt, hogy milyen tulajdonságokat szereztél még jellemedhez. Az idők folyamán mindannyian különböző fajokon mentünk már át. Jelenleg egy bizonyos főfajnak egy alfajában

élünk, mert szükségünk van annak a fajnak a jó tulajdonságait megszerezni, és amit ez a faj tud különösen nyújtani, akármilyen is legyen az; de ugyanekkor igen sok ember buzgón foglalkozik ennek a különleges alfajnak a gyengéit kifejleszteni.

Valószínűleg egész helyes volna ezt mondani: „ez a faj olyannyira megfelelő nekem éppen most, mert eltávolítja hiányosságaimat, és jellememet kiegészíti”. Ennek azonban nem az a célja, hogy pl. csak az angol módszert vegyük át, felmagasztalva és minden mást kizárva azzal az érzéssel, hogy semmi más nem olyan jó, mint ez. Minden fajnak megvan a maga szerepe a harmóniában, mert mindegyik hozzáadja a magáét az egészhez. Bármilyen fajhoz is tartozzál jelenleg, számodra pillanatnyilag a legkönnyebb és legtermészetesebb szerepet nyújtja ez a faj ebben a harmóniában. De ezen is áthaladsz, és később valamilyen másik részét fogod megtanulni a játéknak. Ha mindenki megértené ezt, akkor az emberek kevésbé hajlanának ostoba faji előítéletekre és más fajok kritizálására.

Ha valakit panaszkodni hallok arról, hogy ez vagy az a hiba az illető hindu vagy angol mivoltának a következménye, mindjárt kiderül, hogy a beszélő a valótlan illúziójában van. Ugyanez történik akkor, ha valaki magát azzal mentegeti, hogy hibái alfajának hibái. Azon kell lennünk, hogy fajunknak vagy alfajunknak a legjobb tulajdonságait szerezzük meg, és ne a leghiányosabbakat. Pl. a hindu próbálja meg megszerezni a spiritualitás, a nem-bántás, a tolerancia és a ragaszkodás nélküli cselekedet tulajdonságait, mert ezek a kvalitások azok, melyeket az árja faj első családjától elvártak kimutatni.

S mégis, itt néha úgy találjuk, hogy a ragaszkodás nélküli cselekedet tulajdonságát gondatlanság és hanyag munka kíséri, abból a helytelen értelmezésből, hogy miután cselekedeteink gyümölcse iránt közömbösnek kell lennünk, a cselekedet nem fontos. Holott a cselekedet tökéletességét kívánják meg, tekintet nélkül a gyümölcsére. Az angolnál ez gyakran teljesen fordítva van. Általában az angol tetteiben illetékes és gondos, de a tett eredménye izgatja, mert a közömbösség tulajdonsága még gyakran hiányzik belőle. Mindenkinek az volna a dolga, hogy a hiányos tulajdonságokat megszerezze; tehát az indiai próbálja gyakorolni magát a cselekvést és az angol a közömbösséget, anélkül, hogy a már megszerzett tulajdonságokat elvesztené. Ha ezt mindenki megtenné, a faji különbségek minden fajnak a gazdagításához járulnának hozzá, mert mindegyik megtanulhatná a másiktól azt, ami neki a legjobban hiányzik.

C. W. L.: Patriótának lenni, saját fajunkat szeretni, és érezni azt, hogy magunk is tartozunk neki valamivel, és késznek lenni szolgálni a hazát, mind csupa jó dolog. Nagyon jól vigyázzunk, nehogy bámulatunkat mások becsméréssel mutassuk ki. Az emberiséghez való tartozásunk állandó, s folyamatos. Nemcsak egy faj polgárai vagyunk, hanem a világ polgárai is vagyunk, és mégis a patriotizmus (hazafiság) helyes, éppen úgy, mint a család iránti szeretet jó. Mind a két esetben ne engedjük meg magunknak, hogy az erényeket túlzásba vigyük olyan mértékben, hogy a jó helyébe rossz kerüljön. Kétségtelen, hogy a családi szeretet pompás dolog, de a középkori rablólovagok, akik öltek azért, hogy a saját családjukat gazdagítsák, s ez egy erény túlzásba vitele volt, és bűn lett belőle. Ugyanilyen értelemben a patriotizmus is jó, de ha más fajokat támad, akkor rosszá válik. De ha valamit is tudsz tenni fajod érdekében, anélkül, hogy másokat sértenél, vagy kárt okoznál nekik, ha a fajod méltó tagjának bizonyulsz, és hogy átmentél rajta, az javadra szolgált, akkor okod lehet megelégedettnek lenni. Pontosan ugyanez áll a vallásokra vonatkozóan is. Minden nagy valláson valószínűleg átmentünk. Mindegyik bizonyos erényeket hangsúlyoz, de valamennyi szükséges az emberiség fejlődéséhez.

Azok, akik Őmellette vannak, tudják, hogy miért vannak itt, hogy mit kell tenniük, s igyekeznek meg is tenni. A többiek még nem tudják, hogy mit kell cselekedniük, s ezért gyakran balgán cselekszenek.

C. W. L.: Ez a tan Gautama Buddha Urunk tanítását érinti, hogy minden rossz a tudatlanságból ered. Azok, akik nem tudnak, gyakran badarul cselekszenek, és ez igazolja azt a tényt, hogy a gonosz embert inkább sajnálni kell, mint megvetni és gyűlölni. Általában az emberekben a gonosz ember tettei az önzés látszatát ébresztik – vagyis a saját érdekében cselekszik – és hajlandók szem elől téveszteni, elfelejteni azt, hogy a rossz ember nem ismeri a tényeket, vagyis tudatlan. Pl. voltak milliomosok, akik azzal szereztek vagyont, hogy egy csomó kisembert koldusbotra juttattak. S azok, akiktől így elvették a megélhetésüket, utálattal néznek rájuk, és mindenki azt mondja róluk, hogy milyen csúnyán önzők és kegyetlenek voltak. Ez igaz, de azért ilyenek, mert tudatlanok. Az ilyen ember pontosan azt teszi, amit jónak látott, vagyis mindenkit kidobni onnan, ahol ő - úgy hiszi - jobban meg tudna valamit csinálni. Lehet, hogy jobb eredményeket fog elérni, és ugyanakkor karriert is csinál. De sosem tette volna ezt, ha tudná, hogy sokkal több bajt okoz magának, mint bárki másnak, hogy önmaga jövője számára olyan karmát épít, amely sokkal, de sokkal rosszabb lesz, mint azoké, akiket ő most kidobott. Tehát a bölcs ember helyett, hogy ezt az embert önzéséért elátkozná, inkább részvétet érez iránta.

... olyan cselekvési módokat próbálnak kieszelni, amelyről azt hiszik, hogy kellemesek lesznek számukra, mivel nem tudják megérteni, hogy mindnyájan egyek vagyunk, s ezért csak az lehet mindig igazán kellemes bárki számára, amit az Egy akar.

C. W. L.: A közhasznosítás nagy jelszava ez: a legnagyobb javakat minél több ember számára eljuttatni. Az előző gondolat tökéletesebb kifejezése ez, amennyiben az csak kevesek javát szolgálná, és hogy a többi figyelmen kívül hagyható. Holott a kisebbséget nem lehet semmibe venni, sőt mindenkit számba kell venni, mert mind Egyek vagyunk. Igaz, hogy ezt eddig nem tudtuk teljesen megérteni, amíg a buddhikus tudatunk ki nem fejlődött egy bizonyos mértékben. És még akkor is csak fokozatosan tudjuk megtanulni, hogy mennyire Egyek vagyunk. Egyfajta vallásos kötelességünknek tartjuk ezt hinni is, vagy pedig egyféle jámbor kívánságnak, hogy egyszer mégiscsak Egyek leszünk. Azt mondjuk: „Egy apától származunk, és ezért valamennyien testvérek vagyunk, és egyek is vagyunk. De akárhogy is, mi még nem értjük meg a valóságát és mélységét ennek a ténynek, amíg nem tapasztaljuk a buddhikus tudatunkban.

Ennek ellenére néhány gondolatot ajánlanék, ha azt gondoljuk, hogy minden tudat egy, hogy az egész világ egy, hogy az ottani szeretet az egy isteni szeretet, hogy minden szépség benne az egy isteni szépség, és hogy a világ minden szentsége az egy szentségessége Istennek. Krisztus ezt így fejezte ki, mikor egy ember „Jó Mester”-nek szólította, azt mondta: „Miért nevezel engem jónak? Mert nincs más, csak Isten”.

Minden emberben levő jóság az Isten jósága, mely benne megmutatkozik. És a világ minden szépsége, minden pompája – ahogyan mi látjuk – a földön, a tengeren, a mennybolton, semmi más, mint az egy isteni szépség egy része. S ahogy alsíkról alsíkra emelkedünk, mind jobban és jobban látjuk ennek a szépségnek a feltárulását előttünk, míg végül megtanuljuk látni a szépet minden szépségen át. Minden Egy.

Ha ezt megtanultuk, akkor az Isten pompáját meglátjuk benne és általa, és minden más egyéb pompát és dicsőt is általa. S ha egy gyönyörű táj tárul fel előttünk, akkor nem csak a táj

szépségét csodáljuk meg, hanem mindent, amit azon felül mutat – a végtelen egészet, amelynek mi csak pirinyó kis része vagyunk. S ekkor már az élet csodálatosan szép és boldog lesz, szeretetteljességgel elárasztva. S ezen a boldogságon át az örök boldogságot egy pillanatra átérezzük, és ezen a szereteten át meg tudjuk valósítani az Örök szeretetet. Ezen az egyetlen módon lehet elérni, hogy a nagy előremenetel bekövetkezzék. Csak akkor, ha magunk megvalósítjuk, hogy mi magunk csak egy pirinyó pont vagyunk az egészben, és hogy a mi tudatunk állapota elmerül az Övében úgy, hogy általunk Ő mindezt a szépet látni tudja, és mi Benne látjuk szintén, és valószerűsítjük magunkban.

A valótlan követik a való helyett. Amíg nem tanultak meg különbséget tenni a kettő között, még nem szegődtek Isten oldalára, s ezért ez a megkülönböztetés az első lépés. De ha már megtörtént is a választás, mindig észben kell tartanod, hogy a valónak és valótlanak sokféle változata van. Állandóan különbséget kell tenned a helyes és helytelen, a hasznos és haszontalan, az igaz és a hamis, az önző és az önzetlen között.

Ez mind az igaz és hamis nagy megkülönböztetésének alcsoportjai, és a felsorolás mutatja, hogy a megkülönböztetés az élet legkisebb ügyeiben is elágazik, ha az Ösvényre kívánunk lépni. Állandóan kisebb szempontok merülnek fel előttünk, így vagy amúgy, és ezért állandóan legyen előttünk a megkülönböztetés eszméje, és annak ébrentartása. Fárasztó minduntalan megállni és gondolkodni. Sok ember belefárad, ha kipróbálja, mert az állandó feszültség túl nagy. Ez természetes is, de aki feladja, nem ér célt, s ezért akármilyen fárasztó is ez az állandó összeszedettség, folytatni kell.

A helyes és a helytelen között való választásnak nem kellene nehéznek lennie, mert azok, akik a Mestert óhajtkák követni, már elhatározták, hogy mindenáron a helyeset választják.

A. B.: Aki habozik a helyes és helytelen között, nem kívánja igazán a Mestert követni. Akik viszont elhatározták, hogy így tesznek, össze kell szedjék magukat, és el kell határozniuk, hogy minden körülmények között csakis a helyeset fogják tenni, legyen az nagy, vagy kis dolog, és mindig viselni fogják a következményeit. A Jóga Szútrákban szerepel a Yama-nak nevezett 5 nagy tulajdonság: a nem bántás, az igazságosság, a becsületesség, és más erények, melyek az Ösvény kezdetén már elő vannak írva, „ezeket a nagy fogadalmaknak nevezzük, mert egyetemesek”. Ez annyit is jelent, hogy ezeket minden körülmények között *meg kell* tartani, és semmiféle haszon a maga vagy más számára nem menti a tanítványt, ha megszegné azokat. Az, aki ezt a rangot (tanítványság) elérte, sosem fog mondani vagy tenni olyat, ami nem igaz, bármilyen nagy is legyen annak látszólagos előnye.

Ez nemcsak pénzügyekben kell, hogy így legyen, hanem minden téren. Pl. sohasem fogsz több hasznot felszámítani magadnak, mint amennyi jár neked. Kérdezd meg magadtól mindig, hogy vajon az igazat ösztönösen választod-e, mert amíg ez nem így van, távol jársz még az első kaputól. A Mester nem gondolja érdemesnek erről többet beszélni, mert hiszen olyan világos és nyilvánvaló.

C. W. L.: Ez a gondolat nemcsak a magatartás kérdésére vonatkozik, hanem arra a tényre is, hogy minden megteendő munkát helyesen, vagy helytelenül kell megtenni. Aki nem követi szigorúan ezt a szabályt, a lelke mélyén nem kíván igazán sikert. Néha az emberek így beszélnek: „Annyira szeretnék tisztánlátó lenni, és szeretnék asztrális látást, hol fogjak hozzá? Mi az első lépés?” Az első lépés: minden eszközünket megtisztítani; gondosan ügyelnünk kell

arra, hogy a fizikai testet a legmegfelelőbb táplálékkal lássuk el. Igen sokan szeretnének asztrális látást, de amikor hozzá kellene fogni, akkor inkább egy jó ebédet választanak. Úgy érzik, hogy arra feltétlen szükségük van, mert megszokták, és így egyelőre elfelejtik az asztrális látással kapcsolatos kívánságukat. Ez az érzés azonban tisztára megszokás dolga, és ha a testnek ezt a különleges magatartását ismerjük már, akkor bizalommal foghatunk hozzá a fáradságos feladathoz, vagyis hogy a régi és már nem megfelelő szokásokat letesszük, és helyébe újakat állítunk. Azt hiszem, felbátorít minket az, hogy a szokás hatalma erős támaszunk célnünk szolgálatában, bár eleinte hátránynak látszik. De ha egyszer a jó szokásokat már beállítottuk életünkbe, akkor azok gépiesen mennek maguktól tovább, és el is feledkezhetünk róla, figyelmünket másfelé irányíthatjuk.

A magaviseletben nem kérdés a helyes és helytelen között választani. Bárki is, akit csak egy kissé is érdekel ez a könyv, vagy aki el akarja érni a Mester lábait, nem fog késlekedni a helyes vagy helytelen megválasztásában. Reméljük, hogy senki közülünk nem fogja megpróbálni, hogy társát megcsalja, remélem, ezen már túl vagyunk, vagy pedig a legkisebb igaztalanságot sem elkövetni, mely esetleg azt a látszatot kelti, mintha jó volna.

Azt hiszem, hogy mi már nem fogunk olyan életet élni, mely bármilyen alakjában is visszataszító lenne, mint pl. állatok leölése, vagy mint azok, akik öltözködésükkel olyan cikkeket viselnek magukon, melyeket csak az állatok megölésével lehet megszerezni (néha pl. az anyamadár leölése egészen különlegesen felháborító körülmények között zajlik). S ezért mindenki, aki ilyesmit továbbra is visel, nem vágyik igazán a Mestert követni, inkább követi a divatot.

IX. fejezet

A testek élete

Ámde a test és az ember két külön valami, s az ember akarata nem mindig azonos a test kívánságaival. Ha tested kíván valamit, állj meg egy pillanatra, s gondold meg, vajon valóban te kívánod-e.

A. B.: A Mester itt határozott utasítást ad tanítványának, hogy ha a teste kíván valamit, álljon meg, és vizsgálja meg, hogy ő akarja-e valóban. Sokan úgy találják, hogy ez a megállás és gondolkodás mindennap és állandóan igen nehéz és fáradtságos. De mégis szembe kell néznünk ezzel a ténnyel, mert ez az előkészület egy fontos része. Tudom, hogy ez nehéz, és ezért sokan az erőfeszítésbe belefáradnak.

Azok, akik belefáradtak, nem érnek célt – ez minden. Az ebbe fektetett energiának nagyok és állandóan fenntartottnak kell lennie. S ez annyit jelent, hogy az életet szabályozza: vagyis ne legyen hebehurgya beszéd, sőt gondolat sem, s ezért a tanítványnak minden cselekedetét, fizikait, érzelmit és értelmet állandóan ellenőrzés alatt kell tartania.

C.W.L.: Ha valaki a fejlődésében a legjobbat szeretné elérni, érdemes gondosan tanulmányozni a különböző eszközeit, és jól megnézni, hogy milyenek. Itt világosan megmondják, hogy a fizikai test olyasmiket kíván, amit az igazi ember nem is kíván, és ez vonatkozik úgy az asztrális, mint a mentális testre is. Ha ezeknek az eszközöknek az összetételét jól megértjük, azonnal megállapíthatjuk, hogy az, amit ők szeretnének, az ember számára nem igazán kívánatos. Majdnem úgy beszélünk ezekről az eszközökről, mintha elkülönült személyek lennének, és egy módon azok is. Ezen testek mindegyike élő anyagból áll, és a bennük lévő élet egyesül és bizonyos megtestesült tudatot alkot.

Az asztrális testnek ezt a formáját vágy-elementálnak is nevezik, amely gyakorlatilag valóban egy lény, amennyiben a testnek minden asztrális sejtjéből áll. Minden egyes sejt kicsiny és csak részben tudatos élet, küszködik az ő felfelé emelkedő útján, vagyis helyesebben az ő lefelé menő útján, mert számára a fejlődés még a lefelé hajló úton halad, az ásványbirodalom felé. S mikor ezek az életek az asztrális testben összegyűlnek, valóságos testületet alkotnak, mintha egy egységet képeznének, és olyan asztrális test jelenségét idézik fel, amelynek megvannak a saját erős ösztönei - és tényleg olyan erősek, hogy majd azt mondhatnánk, hogy megvan a saját akarata. A fejlődési módja az, hogy mindig erősebb, durvább vibrációkat kapjon, ezek pedig összefüggésben vannak mindazokkal az érzésekkel és érzelmekkel, melyeket mi magunk nem akarunk kifejleszteni. Pl. irigység, féltékenység és önzés, ebből ered az, hogy az ő érdeke oly gyakran ellentétben áll a mienkkel. A sokkal finomabb, gyorsabb és valójában erőteljesebb rezgései a szeretetnek, a részvétnek, odaadásnak, alapjában véve mind az asztrális test magasabb részéhez tartoznak, s ennek következtében ahhoz a fajtához tartoznak, melyet az asztrális test alacsonyabb részei nem kívánnak, bár mi igen.

Szabálytalan életet élő emberek, akik – ahogy ők gyakran mondják – szeretnek szabadon élni, és azt tenni, amit akarnak, tulajdonképpen szolgálják asztrális testüknek. Ezért ugyan mi nem szidhatjuk az asztrális testet, mint ahogy a középkori keresztény tette, nevezvén őt a kísértő démonnak, mert nem tud rólunk, nem tudja, hogy mi létezők, és egyáltalán nem kísért meg bennünket, hanem egész egyszerűen megkísérli magát kifejezni, persze a maga módján, csakúgy, mint minden más lény teszi.

Néha azt kérdezik: „vajon nem kellene-e ennek az elementálnak lehetőséget adni a fejlődésre, ne engedjünk-e számára durva rezgéseket létrehozni?” Nem ez hibás emberbarátság volna és nem is tudnánk alaposan megtenni. A legjobb, amit a durva anyaggal tehetünk, ami a mi asztrális testünkben benne van – és amelyet előző életeinkben azzal, hogy megengedtük az alacsonyabb érzelmek játékát, amelyet rajta keresztül szereztünk – ki kell ráznunk belőle és rátapasztani vadra vagy kutyára, macskára, tehenre, ahol ezek a rezgések működhetnek, anélkül, hogy valakiben kárt okozhatnának.

Mert a vágy-elementál a maga nemében egy kissé ravasz. Bár mi magunk nem tudjuk magunkat az ő helyébe tudatosan beleilleszteni, ebbe az igen alacsony tudatállapotba, de nyilvánvalóan jól érzi, hogy valamivel finomabb anyag veszi őt körül – a mentális anyag – és úgy látszik, hogy tapasztalat útján rájött, hogyha azzal együtt tud rezegni, sokkal intenzívebb rezgésekben lesz része, mint különben volna. Ha rá tudja bírni az embert, hogy azt kívánja, amit ő kíván, sokkal valószínűbb hozzájutnia, és ezért felkavarja ezt a finomabb anyagot is. Pl., ha egy tisztátlan gondolatot tud felkelteni, akkor azonnal megkapja azt a tisztátlan érzelmet, amit kedvel, vagy ha féltékeny gondolatot tud ébreszteni, megkapja azonnal a féltékenységre gyuladt érzelmet, amelyre vágyik: nem azért mert rossz, hanem neki ez nem egyéb, mint egy erős, durva rezgés, amiben örömét találja. S ilyképpen az elementál gyakran ellenfélként áll szemben az emberrel, bár a fejlődés igen alacsony fokán áll még. Kissé megalázónak találom, ha arra gondolok, hogy olyasmi, ami még csak nem is ásvány, mint eszközt használ, és az engem le is győz. Ezzel szembe kell nézni, és asztrális testünket akaratumk ellenére meg kell tisztítanunk a múltunkból magunkkal hozott rossz szokásoktól, és helyükbe csupa jó érzelmet kell illesztenünk a jövőre való tekintettel.

Ahogy van fizikai elementál, úgy van mentális is. A fizikai elementál a test sejtjeinek felépítésével is el van foglalva, és a test általános felügyeletét végzi. Ha valaki felsérti magát vagy megsebesül, a fizikai elementál az, amely a fehér vérsejteket azonnal a helyszínre siettet, hogy új sejteket építsenek fel. Sok érdekeset lehet megismerni a fizikai test elementáljának munkájáról, és vannak működési területei, melyek elsődlegesen szükségesek, de ugyanakkor hajlik olyan impulzusokra is, melyek nincsenek javunkra.

Mert te Isten vagy, s csak azt akarod, amit Isten akar. De mélyen be kell hatolnod magadba, hogy megtaláld a bensődben lakozó Istent, hogy halljad a szavát, mely a te szavad.

C.W.L: Nehéz megérteni az Egy Énnel való egységünk eszméjét. Elmondom, hogy miképpen értettem meg először én ezt a gondolatot, bár ezt a módszert nem ajánlhatom akárkinek. Ebben az időszakban egész erőmmel a mentális sík atomikus részére koncentráltam (összpontosítottam) azért, hogy felfedezzem, hogy milyen határokig lehet azt felhasználni, amit mi rövidebb útnak szoktunk nevezni a különböző síkok atomikus alsíkjai között. A síkokra való felemelkedés alatt végig lehet utazni a fizikai síktól alsíkról alsíkra az atomikus síkra, és innen fokozatosan az asztrális atomikus síkig és így tovább. Vagy pedig rövidítve a dolgot, az atomikus fizikairól átugrani az atomikus asztrálisra és innen az atomikus mentálisra.

Magasabb tanítványoktól hallottam azt is, hogy egy másféle rövidítést tettek, vagyis mintegy derékszögben emelkedtek fel. Azt mondták, hogy ha tudatunkat összevontuk az atomikus alsíkoknak valamelyikére, akkor közlekedési vonal nyílik az ennek megfelelő kozmikus síkra. Éppen ezért, ha magunkat teljesen az atomikus mentális síkra összpontosítjuk,

megvan a lehetősége, hogy egy egészen új síksorozat mentális részével kerülünk kapcsolatba, vagyis a kozmikus mentálsíkkal, az általunk ismert minden síkok fölött való síkkal.

Természetesen nem reménykedtem abban, hogy egy síkot elérjek, de a közlekedésnek a lehetősége megvolt. Megpróbáltam, és úgy találtam, hogy képes voltam – attól tartok, hogy nem tudom leírni – a kozmikus mentálisban a megfelelő alsíkot látni, s ez két teljes síkcsoporttal magasabban van, mint ahol mi vagyunk. Ténylegesen elérni semmiféle módon nem tudtam – azt hiszem, még az adeptusok sem tudják elérni, de látni tudtam. Olyan volt, mintha egy forrás fenekén lennék, és felnézek egy csillagra – és azt a magasabb tudatot látni tudtam. S az az egy valami, ami megszületett bennem, olyan intenzitással (elmélyültséggel), amit nem tudok leírni, az a tény volt, hogy nekem akaratom van, hogy intellektusom van, hogy érzelmeim vannak; nem voltak az enyéim, hanem az Övé voltak. Az Ő akarata volt, az Ő érzése volt, egyáltalán nem az enyém. Sosem felejtettem el ezt a tapasztalatot, ami ezt a tényt véste belém olyan biztonsággal, melyet nem tudok leírni. Azt a biztonságot, hogy az isteni bennünk van, a buddhikus tudaton át is elnyerhetjük, mint előbb már elmagyaráztam. S ahogy elérjük ezt, a tudatnak tengere nyílik meg előttünk, és tudjuk, hogy része vagyunk, de ugyanakkor sok-sok más is benne van, és megosztja velünk; s nemsokára ehhez az érzéshez járul még, hogy fel-fogjuk, hogy ez mind egy tudat, mely minket átjár – ez az, hogy mi Isten vagyunk. Ez a megvalósítás a tökéletes biztonság és bizalom érzését adja nekünk, a leghatalmasabb impulzust és ösztönzést, amelyet csak el tudunk képzelni. De el tudom képzelni, hogy előszörre felizgatja az embereket, mert úgy érzik, elvesztették saját magukat. Persze ez nem történik meg, de gondoljunk arra, amit Krisztus mondott: „aki elvesztette életét (értem) - a Krisztusit magában kifejlesztendő – félreteszi a kauzális testét, melyben oly sokáig élt, meg fogja magát találni, a sokkal nagyobb és magasabb életet.” Nagy bátorság kell hozzá. Előszörre valóban döbbenetes tapasztalat, hogy teljesen a buddhikus eszközben van az ember, és úgy találja, hogy a kauzális teste eltűnt, amelyet évezredek óta használt. Ha valaki az itt leírt tapasztalatok egyikét megszerezte, abszolút biztonsággal fogja tudni, hogy az Én egy. Ezt az érzést nem lehet átvinni valakire, de tudjuk, ha egyszer tapasztaltunk, semmi de semmi sem tudja ezt a biztonságot megdönteni.

Ne téveszd össze testeidet saját magaddal, se a fizikai testet, se az asztrálist, se a mentálist. Mindegyik Énednek szeretné kiadni magát, hogy megkaphassa, amit kíván. De neked ismerned kell valamennyit, s tudnod kell, hogy uruk vagy.

C.W.L.: A Mester itt ezekről a testekről egész határozottan beszél, mintha különvált személyek lennének, persze hivatkozva az előbb már megbeszélte elementálokra. Ezen elementálok világa a legtöbb embernél megzabolázatlan, mert a világi emberek legtöbbje még csak meg sem próbálja lerázni az ő uralmukat, mert még csak nem is tudják, hogy valamilyen igát el kellene vetniük. Nem különítik el magukat testeiktől. Az a szerencsétlen tanítás, hogy az embernek *lelke* van, felelős azért a sok kárért, amit okozott. Bár csak meg tudnák érteni az emberek, hogy *az ember lélek* és hogy teste van, azonnal meglelnék a megoldást. De addig, amíg az ember úgy tartja, hogy a lélek bizonytalan, homályos valami, ami körülötte lebeg, kevés a remény jót tenni. Ha úgy érezzük, hogy az elementál akar bennünk felülemelkedni, mondjuk ezt: „Ez az érzélem asztrális testemnek egy rezgése, de a rezgéseimet én választom meg. Egyelőre ennek a testesoportnak én vagyok a központja, és úgy akarom használni, ahogy Én kívánom.”

Ha valami munka akad, amit el kell végezni, a fizikai test pihenni, sétára indulni, enni és inni vágyik, s az, aki nem tud, így szól magában: „Én akarom

tenni mindezt és meg kell tennem.” De az ember, aki tud, azt mondja: „Az, ami ilyesmire vágyik, nem az Énem, tehát várhat egy ideig.”

Ez gyermekek esetében erősen megfigyelhető. Ha egy gyermek valamit meg akar tenni, akkor meg kell, hogy tegye abban a pillanatban, és ha nem teheti meg, azt hiszi, hogy összeomlik a világ. A vadember is ehhez hasonló, impulzív teremtmény, akinek okvetlen el kell követnie valamit, és néha embert is öl. A civilizált ember azt mondja: várok, és majd meglátom, mi fog történni. A gyermek kitervel valamit és játszik, s mi, akik öregebbek vagyunk, szidjuk, gúnyoljuk a gyermeket, mit sem értve a gyermeki természethez. Azt mondja: nem emlékszem. S ez teljesen igaz is, de mi kételkedünk ebben a kijelentésben, mert tudjuk, hogy mi emlékeznénk. Elfelejtettük gyermekkorunkat, és a fajét is. Nekünk ezt kellene mondani: „Tudom, hogy impulzív vagy, de ezt nem kellene éppen most megtenni. Zavarná olyan sok ember más irányú munkáját. Talán később végezd inkább.” Ilyen módon működik a nevelés. Így van ez a vademberrel is, aki időnként megtanulja, hogy ne minden ösztönét elégítse ki. Több inkarnációra van ezen a téren szüksége, és ez alatt a folyamat alatt rendszerint meg is ölik. De fokozatosan mind kevésbé lesz vadember, és mindinkább civilizálódik. A fejlett ember úgy kezeli a testet, mint különálló lényt, olyasvalamit, amit irányítani tud.

Gyakran, ha valami alkalom kínálkozik, hogy segítsünk valakin, a test így érez: „Mennyi fáradságomba fog ez kerülni, hadd tegye meg inkább másvalaki.” Az ember azonban így válaszol testének: „Nem fogsz megakadályozni abban, hogy jót tegyek.”

C.W.L.: Dr. Besant megjegyezte egyszer, hogy igen sok eset van, amikor nyilván jó sok munkát kellene megtenni, de a legtöbb csak odanéz, és azt mondja: „Igen, ezt kellene tenni, de majd valaki egyszer megcsinálja, mit fárasszam magamat ezzel?”

Míg az igazán komoly gondolkodású ember így szól: „Itt van egy munka, amit meg kell tenni, miért ne tenném én meg?” És hozzálát, és azonnal megteszi.

A test: az állatod – a lovad, amelyen lovagolsz. Ezért jól kell bánnod vele, és gondját kell viselned. Nem szabad a kelleténél többet dolgoztatnod, kellőképpen kell táplálnod, csakis tiszta étellel és itallal, és mindig tisztán kell tartanod, óvva még a legparányibb szennyfolttól is.

C.W.L.: Hogy a test állat, igen hasznos gondolat, olyan nyilvánvalónak hangzik, s minél közelebről vizsgáljuk ezt a hasonlatot, annál közelebb járunk ahhoz, amit megkívánnak. Tegyük fel, hogy lovat tartunk – itt persze magától érthetőnek tartom, hogy vagy olyan józan és jó ember, hogy amíg dolgozol, az alatt az idő alatt a lovat ellátod, és olyan kényelembe teszed, amilyenbe csak lehet, s gondoskodsz egészségéről. Legelőször is, ha jóba akarsz vele lenni, meg kell, hogy ismerd, és magadat vele megismertetned, hogy érezze, hogy jóakarattal viseltetsz iránta. S akkor rá kell jönnöd, hogy milyen táplálék a legmegfelelőbb, mennyire van szüksége, és ezt nyújtanod neki. Gondoskodj arról, hogy elegendőt kapjon, és ne adj neki olyasmit, ami ártana neki. De ugyanakkor dolgoztatod is, hiszen ezért tartasz lovat, de nem terheled túl munkával. Kitalálod, hogy mit tud tenni, és azt csináltatod vele. Megtanítod, hogy benned bízhat, és ezért engedelmeskedik neked, és ha valamit javasolsz, követni fogja kívánalmadat, tudva, hogy az neki csak jó lehet, és ezáltal akkor is bízni fog benned, amikor megremül. S így a legkevesebb nehézséggel a legtöbb munkát fogod tőle kapni. A rossz lovasz néha zsarnokoskodik a lovával, de soha többé nem is tud belőle jó munkát kicsikarni. Te ezt nem akarod, inkább barátságos kapcsolatot akarsz vele fenntartani.

A test pontosan olyan, mint ez a ló. Rá kell jönnünk, hogy miképpen kell a legjobban banni vele. Nagy hiba volna, szigorú hatha jóga módszereket alkalmazni. Legyünk jó hozzá és használjuk annyira csak, amennyit kényelmesen elvárhatunk tőle, de sohasem erőltessük túl, mert lehet, hogy egy óra alatt olyan kárt okozunk benne, hogy évekig tarthat el a meggyógyítása. A mai élet erős nyomás és nagy feszültség alatt tartja az embert. Az üzleti életben az emberek állandóan ezt hajtogatják: „Igazán többet kellene dolgoznom!”. S bizony gyakran ez a kicsit többet dolgozás túl erőlteti a gépezetet, és az, ami egyszer túlfeszült, nem tér vissza normális állapotba.

Ezt a bajt igen könnyű elkövetni, mert a test maga rendkívül finom kis gépezet – élő gépezet. A test csodálatos öngyógyító szerkezet, és igen sok esetben az a test, melyet mi mint „jó testet” ismerünk, a rossz bánásmódból is sokat ki fog bírni. De hogy a rossz bánásmódot túlélte, és hogy az ember még él ezután, nem jelenti egyáltalán azt, hogy semmi kár nem érte. Ellenkezőleg, igen gyakran egész kicsiny túlerőltetés maradandó nyomot hagy hátra. Ezért mindenkit óvatosságra intek, aki bármit is az okkult fejlesztés vonalán megkísérel, hogy legyen nagyon óvatos, és próbálja meg teljesen megérteni azt, amit dr. Besant egyszer mondott: amire nincs időnk, az nem a mi dolgunk.

Itt következik a táplálkozás kérdése. Az az elmélet, hogy bárki bármivel táplálkozhat, nem ajánlatos a gyakorlati ember számára. Mert az emberek úgy hajlamban, mint képességben mérhetetlenül különböznek. Régi közmondás, hogy az, ami az egyiknek gyógyszer, a másiknak méreg, és ez igaz a táplálkozásra vonatkozóan is. Tudom, hogy az emberek hajlandók azt gondolni azokról az emberekről, akik nagy gondot fordítanak a táplálkozásukra, hogy szükségtelenül túl sokat foglalkoznak tisztára fizikai ügyekkel. Bizonyos, hogy nincs szükség túlzásba vinni, maradjunk bölcsen a középúton. Mindenki tartozik annyival testének, hogy megfigyelje, mit tud végezni, és mi az, ami a legmegfelelőbb neki. A józanság határain belül adjuk meg a testnek azt, amire szüksége van, és azt, amit szeret, de sohasem olyat, ami rossz neki, pl. alkoholt vagy húst. Sohasem erőltess semmit, hanem mindig azt add, amire szüksége van, megértve azt, hogy mivel van dolgod, és megnyerni e lény rendelkezésre álló intelligenciájának az együttműködését.

Gyakran nagy nehézségek merülnek fel a húsevőknél, amikor növényevő táplálékra váltanak át. Angliában, amikor növényevők kezdtek lenni az emberek, az egész dolgot teljesen félreértették, miután főleg hús, burgonya és káposzta volt a fő táplálékuk. Úgy gondolták, hogy ezután nem esznek húst, és csak káposztán és burgonyán fognak élni. A burgonya főleg keményítő tartalmú, és a káposzta főleg víz. S az ember nem élhet csak keményítőn és vízen. Még más elemekre is szükség van, olyan élelmiszerekre, melyek húst, csontot, vért képeznek. Igen sokféle ilyen táplálék van, és ezért csak kis fáradságunkba kerül kitapasztalni, hogy mi az, amire testünknek legjobban szüksége van, és elvből később csak ezekkel élni. Akinek az emésztésével bajok vannak, valószínűleg a helytelen táplálékot alkalmazza, próbálkozzék mással, mert bizonyosan van kiút, hacsak nem reménytelenül beteg. Mikor gyermekek selyemhernyókat tenyésztenek azért, hogy lássák, miként bújjik ki és lesz belőle lepke, sokat próbálkoznak azzal, hogy melyik falevél a legmegfelelőbb táplálék számára – s azt is tudják, hogy csak egyfajta levelet szeret enni a hernyó. Kétségtelen, hogy mi is fordítsunk ugyanilyen gondot arra az állatra, mely sok évig még szolgálni van hivatva bennünket, és ezért tápláljuk tiszta étellel és itallal.

Igen nagy gondot kell fordítani a testi tisztaságra. Emellett különböző okok szólnak – nem csak az egészségért meg azért, mert kulturált és kifinomult a testi tisztaság, hanem azért is, mert a Mester különösen azokat használja az Ő erőinek kiárasztására, akik Vele szoros

kapcsolatban vannak. Ez főleg a tanítványaira vonatkozik, akik Vele szoros érintkezésben állnak. De bárki is, aki szigorúan megkísérel azok szerint az elvek szerint élni, melyek ebben a könyvben le vannak fektetve, az Ő szemük előtt van és nem lehetetlen, hogy egy ilyet is, ha szükség volna rá, mint erőik vezetéket használják. Könnyen megtörténhet, hogy valahol nincsen olyan tanítvány, aki arra a fajta kiáradásra megfelelő lenne, de lehet, hogy van ott valaki más, aki ugyan még nem olyan előrehaladott, de alkalmas erre a különleges célra. Ilyen esetben a Mester használni fogja.

A Mesterek különböző célokra a legkülönbözőbb erőket árasztják ki; néha az egyik megfelelőbb vezeték, mint a másik. Két egymás mellé rendelt tanítványt megfigyelve megállapítható, hogy az egyiket mindig egyfajta erőre használják, míg a másikat ugyancsak egy másfajtra. Ez a kiáradás úgy fizikai, mint asztrális, mentális, buddhikus, és a fizikai síkon főleg a kézen és a lábon árad ki. S ha az erre választott személy fizikai teste pillanatnyilag ebben a nagyon is fontos tisztaságban nem megfelelő, a Mester *nem* használhatja, mert ez a személy nem volna megfelelő vezeték. Olyasféle volna ez, mint mikor kristálytiszta vizet piszkos csövön át vezetnek – útközben a víz beszennyeződik. S ezért azok, akik szoros viszonyban állnak a Mesterekkel, rendkívül gondosan vigyáznak a tökéletes testi tisztaságra. Mi is ügyeljünk erre, hogy készek legyünk ezen a téren, ha szükség volna ránk.

A másik szempont, amelyre gondosan ügyelnünk kell, ha hasznosak kívánunk lenni, az elnyomorítások elkerülése, különösen a lábon. Nemrégén néhány hétig egy közösséget látogattam meg, ahol mezítláb szokás járni, és elszörnyedtem, hogy hány elferdült, elnyomorított lábat láttam a tanulmányozók között, és megfigyeltem azt is, hogy ezek a deformálások milyen komolyan gátolják a vezeték hasznosságát a Mesterek erői számára. Ennek az erőnek természetes módja rendes körülmények között az, hogy a tanítvány egész testét elárasztja, és a végtagokon át hirtelen kiömlik. De azokban az esetekben, ahol a helytelen lábbeli viselése következtében a lábak elkorcsosodtak, az Adeptus csak a test felső részét tudja használni. Ez pedig őt időleges gát emelésére kényszeríti a tanítvány rekeszizma táján, s ebből is az következik, hogy azok, akiknek nincsenek eltorzult részei, sokkal sűrűbben, gyakrabban használhatók.

Mert teljesen tiszta és egészséges test nélkül nem végezheted el az előkészület fáradságos munkáját, nem bírod szüntelen feszültségét.

C.W.L.: A jelenlegi körülmények között az ösvényre való előkészület valójában vesződséges feladat, és ha sürgetve lesz, szakadatlan feszültség mutatkozik, melyet nem tudunk elviselni, ha testeink – a fizikait is beleértve – nincsenek minden vonalon rendben. Ezért a gyors haladáshoz tökéletes egészségre van szükség, és ahol ez hiányzik, ott késleltetve van a fejlődés. Azok, akiknek felügyelete alá vannak helyezve tanítványok, gondosan ügyelnek arra, hogy van megfelelő tartalék erejük a munka elvégzésére, és hogy tökéletesen ki fogják bírni azt.

De mindig te uralkodjál a testen, ne a test terajtd. Az asztráltestnek is megvannak a maga kívánságai: azt követeli, hogy haragudjál, hogy éles szavakat használj, hogy féltékenységet érezz, hogy pénzre sóvárogj, hogy irigyeld a másét, hogy lehangoltságnak engedd át magadat. Mindezt követeli és még sokkal többet, nem azért, mintha ártalmadra törne, hanem, mert kedveli a heves rezgéseket és szereti őket folyton változtatni. Te azonban mindebből semmit sem akarsz, s ezért különbséget kell tenned saját kívánságaid és tested kívánságai között.

A.B.: Feltételezem, hogy a legtöbb világosan gondolkodó ember tisztán látja, hogy a fizikai testük nem ők maguk, viszont a Mester által adott példák mind azt mutatják, hogy az emberek állandóan az asztrális testükkel azonosítják magukat. Lehet, hogy magadat hallod ezt mondani: „haragszom, izgatott vagyok”. De még azok is, akik nem szeretnek magukról úgy gondolkodni, mint az alacsonyabb rendű érzelmekről, gyakran összevesznek ezeket a magasabb rendű érzelmekkel. Valószínű, hogy nem fogják ezt mondani: „féltekeny vagyok”, ha tudatára ébrednek a magukban rejlő féltekenységnek, mert ugyan az emberek általában azonosítani szokták magukat érzelmekkel, az alacsonyrendűeket szeretik elleplezni, és ebben az esetben azzal ámitják magukat, hogy úgy hiszik, ez az érzés nem féltekenység, hanem szeretet. „Rosszul esik nekem, hogy XY akit én úgy szeretek, valakit jobban szeressen, mint engem.”

A szeretet olyan messze ható és mindent átölelő erény, hogy az emberek szeretik oltalmazni, és úgy állítják be, hogy mindenféle olyasmit tulajdonítanak neki, amivel annak semmi dolga nincs. Sokkal jobb volna számunkra, ha becsületesen megvizsgálnánk érzelminket, és nem játszanánk ezzel a komoly dologgal, és nem próbálnánk magunkat tetszetős szavakkal megcsalni.

A fenti esetben te nem lehetsz megbántva, mert hiszen szereted barátodat, és vágysz arra, hogy ezt a barátod meghódítsd. Mert bárhol is a sértődöttség érzése megjelenik, tudhatjuk, hogy önzés az eredője, ami a szeretet ellenkező pontja. Te – az igazi én – nem lehetsz féltekeny, de az asztrális tested bizony az lehet; se nem lehetsz haragos vagy izgulékony, mindez az asztrális test hangulata.

A Mesterek további példákat is felhoznak – kapzsiság, irigység és levertség. Az Ösvény felé törekvők a két első tulajdonságra már nem igen hajlanak, de annál inkább a levertségre. Az emberek gyakran nem igen törődnek a levertségeikkel, inkább egyéb érzelmekkel foglalkoznak, és ezt azért teszik, mert abban az ábrándban ringatják magukat, hogy ez csak őket érinti, ha leverték vagy csüggedtek. Így érznek: „olyan bánatos vagyok, olyan nyomott, de végül is ez egyedül reám tartozik és senki másra.” De ez nem így van. Igenis, hogy más embert is megbánt. Ennek a folyamatnak a mechanizmusát minden okkult tanulmányozó igen jól ismeri. A levertség rezgései mindenkire kiterjednek és mások asztrális, sőt mentális testeire is befolyással vannak. Ez sokkal rosszabb dolog, mint ahogy először látszik, mert hogy sok ember, akikkel összeköttetésbe kerülsz, és akiket a te gondolataid érintenek, egy fejletlenebb típushoz tartoznak, mint te, és lehet, hogy olyan körülmények között élnek, ahol olyan feltételeknek vannak kitéve, melyek bűnre vezethetnek.

Akik ismerik a bűnösség statisztikáját, tudják, hogy a bűnök legnagyobb részét - különösen a gyilkosságot és öngyilkosságot – mindig mélységes levertség állapota után követik el. A börtönre ítélt rab gyakran mondja is: „Egy leküzdhetetlen érzés vett erőt rajtam, és úgy éreztem, hogy nem tudok magamon segíteni.” A fejlődés alacsonyabb fokán álló emberek ily módon befolyásolhatók; és bizony sokan közülük börtönbe jutnak vagy halálra lesznek ítélve, holott valójában csak részben felelősek azért a gonosztettért, amit elkövettek. Olyan világban élünk jelenleg, ahol kevés ember érti meg ezt a belső törvényt, és ezért igen gyakran tökéletlen ítéleteket hoznak törvényszékeinken azért, mert a legelemibb pszichológiai ismereteik is hiányoznak a bírácoknak. Mindezt talán azért tudom olyan jól átérezni, mert nekem is szokásom volt átadni magamat nagy kitörő örömöknek, és utána ugyanolyan mély lehangoltságnak is, ha az inga visszalendült. Sok embernek van hasonló természete; van olyan nap, amikor az egész világ boldogsággal teli, a nap ragyog, a természet gyönyörű, minden örömmel van eltelve, s minden jól megy. Ezt követi az elkerülhetetlen reakció: nagy szomorúság áraszt el, és

az egész világ körülöttünk beborult. S ha nyugodtan megvizsgáljuk, csakhamar rájövünk, hogy a külső körülmények változásai nem elegendők ahhoz, hogy ilyen hangulatváltozást idézzenek elő. S mégis, az effajta temperamentumnak megvan a maga haszna. Bizonyos, hogy nem tudnék olyan hatásosan beszélni, ha nem hoztam volna már a világra ezt a képességet, mikor megszülettem; ez a tulajdonság része a szónoki tehetségnek, amely ismeri az érzések szélsőségeit. De ennek is ugyanúgy, mint minden más temperamentumnak megvan a maga hátránya. S ezért ne engedjük ezeknek a heves érzelm-változásoknak.

Kétlem, hogy ettől a hibától meg lehetne szabadulni azzal, hogy kijelentjük magunknak: „ezután nem akarok lehangolt lenni,” de még a legrosszabb esetenél is lehet győzni azzal, ha arra gondolunk, hogy ez a siralmas állapot milyen rossz hatással lehet másokra. S ezért ne csak arra törekedjünk, hogy egyszerűen csak elűzzük magunktól ezt az érzést, hanem tegyük helyébe erős bátorság-gondolatot és vidámságot, amihez még meleg önzetlen érzésünk is járuljon hozzá. A Mester azt is kimutatja, hogy az asztráltest semmilyen bántalmat nem kíván neked okozni. Egyszerűen azért cselekszik így, mert elemi esszenciából állítódott össze, amely, a lefelé hajló íven jár, és heves és állandó változó rezgések által fejlődik. Az asztrális test állandó vágya a heves rezgések iránt segítheti a tanulmányozót annak megértésében, hogy ez nem Ő maga, hanem valami, ami látszólagos ok nélkül hangulatokat idéz elő, és ezek józanésszel nem helyesíthetők, mert ezek végül is asztráltestének független cselekményei. Ezt kell csak megértenünk, és akkor nem engedjük át magunkat a változó hangulataink színterének. Tanulmányozzuk saját asztrális testünket és keressük meg, hogy mik azok a nemkívánatos dolgok, amit az különlegesen kíván. S akkor nyugodtan határozzuk el, hogy ezután nem fogjuk neki megengedni. Ha ezt feltettük magunkban, ne gondoljunk többé vele, és ne töprengjünk többé rajta. Hanem keressük ki az ellenkező hangulatot, és egész napon át próbáljuk gyakorolni. Ha az asztrális tested türelmetlen akar lenni, tartsd eléje a türelem erényét, reggeli meditációnak legyen a türelem a tárgya, és gyakorold egész napon át. Ha az asztrális tested irigységet és féltékenységet akar érezni, figyeld meg ezt a tényt, és azután többet ne gondold irigységre, hanem önzetlenségre, és keményen gyakorold az egész napon át, és akkor nem lesz hely sem az irigység számára. Elménket nem tudjuk egyszerre kétfélével elfoglalni.

Tartsd mindig szem előtt, hogy az eljövendő okkultistának minden nehézség csak alkalmat jelent. A tanítványnak nem ott kell szeretetet mutatnia, ahol mindenki szeret, vagy jószágos, ha mindenki ilyen, a legközöségesebb ember is megteszi ezt. Akik tanítványok akarnak lenni, a helyes érzelmeket kell, hogy mutassák akkor, ha velük szemben rosszat mutatnak, mert különben éppen olyanok lennének, mint a többi mind. Erre emlékezzünk a nehézségekben és megkísértéskor, mert a törekvő ilyenkor előretör, és szembenéz velük, tekintsünk, mint alkalomra, mikor adósságait kifizetheti. A tanítványnak minden megkísértő ember és minden körülmény nem kísértés, hanem alkalom. És mikor rossz érzelmek helyett jót ad vissza, akkor emlékeztet a tanítvány Mesterére; ilyenkor van az, amikor a Mester tulajdonságait mutatja meg magában.

Reggeli meditációnkban gondoljunk arra a tulajdonságra, amit meg szeretnénk szerezni. Ha pl. izgulékony, türelmetlen természetünk van, gondoljunk a türelemre. S ha napközben találkozunk egy ilyen kellemetlen, fárasztó emberrel, először magunk is türelmetlenül fogunk vele bánni a szokás hatalmánál fogva, de alighogy elkövetjük a hibát, máris eszünkbe fog jutni a türelem. A következő alkalommal már a hiba elkövetése alatt fogunk a türelemre gondolni, és még egy kicsit több gyakorlattal már akkor fog a türelem eszünkbe jutni, mielőtt a hibát elkövetnénk, s ekkor még ugyan érezzük a türelmetlenséget, de már nem mutatjuk. S végül egyáltalán nem leszünk már türelmetlenek. Ennek a folyamatnak az első állomása mutatja már, hogy a meditáció kezd eredményes lenni.

Ismertem sok embert, akik feltették magunkban, hogy meditációjukban ilyen célt tűznek ki. Néhány napig vagy hétig csakugyan csinálták, s ekkor ezt mondták: „Nem fogok ebben az irányban tovább meditatálni, nem érek el eredményt. Meditációm nem tesz jót, nem és nem haladok.”

Pontosan ugyanez volna, ha valaki egy háromnapos gyalogtúrára indulna, és egy vagy két óra múltán kijelentené, hogy nincs semmi értelme tovább gyalogolni, sohase fog odaérni. Mindenki meg tudja ítélni, milyen badar magatartás lenne ez itt a fizikai világban, de a másik sem jobb egy fabatkával sem. A meditációnak meg kell hoznia a maga eredményét, éppen úgy, ahogy a gyaloglás is elvisz célunkhoz. Egyik olyan biztos, mint a másik.

Állandóan törvények vannak működésben, és így minden erő, amit elindítasz, meg kell, hogy hozza a maga eredményét. Ha nem is mindjárt kapod meg kitűzött célod eredményét, ez azért van így, mert még sokkal többet kell leküzdened, és az erők egyelőre arra mennek. Először neutralizálnak, és a győzelem csak azután jön. Ne gondoljunk az eredmény kérdésére. Hanem szép nyugodtan irányítsuk gondolatainkat a türelem tulajdonságára, vagy bármi másra, amit éppen fejleszteni akarunk, és az eredmény magától be fog következni.

C.W.L.: Egy kis erőfeszítéssel és gyakorlattal nem is olyan nehéz elképzelni, hogy mi nem vagyunk a testünk, hogy az csak egy felöltő, míg az asztrális test - érzelmeink, vágyaink - már több nehézséget okoznak, mert gyakran nagyon is benső alkotóelemünknek érezzük azokat. A mindennapi életben sok olyan ember él, aki azonosítja magát érzelmeivel és vágyaival. Van, aki annyira el van telve ezzel, hogy ha elvinnék tőle ezeket, mintha semmi sem maradna meg belőle, annyira csak vágyból és érzelemből áll a lénye. Egy ilyen embernek igen nehéz volna elkülönülnie asztrális testétől, és mégis ez az, amit tennie kell. Az a tény, hogy az asztrális test állandóan változtatja hangulatait, segíthetne az embernek megértenie, hogy az nem az Én, az igazi „ÉN”. Mint lélek nem változunk; hiszen majdnem mindig ugyanazt kívánjuk – fejlődni, azért, hogy segíthessünk másokat az ösvényre jutásban, Mestereink által irányítva. Ebből világosan kitűnik, hogy az érzelmi test nem az „ÉN”.

Az asztrális elementál egy bizonyos folytonosságot nyer az által, hogy a permanens atom pontosan ugyanazt az anyagfélét vonja maga köré, amilyen volt az előző életünkben. S ezért nehéz küzdelem visszafordulni, és ennek a teremtménynek gátat vetni. De azért meg lehet tenni, és ennek legjobb módja az, hogy gondosan megvizsgáljuk, milyen irányba akar az asztrális test futni. Mindenkinek megvannak a saját nehézségei. Van, aki ideges, izgatott természet - van, aki hajlik a féltékenységre, vagy pénzsóvár. S mikor erre rájön valaki, nyugodtan lásson hozzá meggátolni ezt az egy különlegességet. Tételezzük fel, hogy ez az érzelem az ingerlékenység, ami bizony igen általános hiba a mai élet szörnyű bajos körülményei között. Ez az ember szedje össze magát, és határozza el, hogy nem lesz ingerlékeny. Jó ezt meditációja anyagául választania, de ne szálljon harcba a bűnnel, hanem inkább meditáljon az ellenkező tulajdonságról, a türelemről. Sosem úgy gondolj a rosszra, mint ellenségre, aki ellen küzdeni kell, mert ez még jobban felkavarja. Ugyanezt a módszert alkalmazzuk, ha megpróbálunk másokon gondolatainkkal segíteni. Ha segíteni akarunk olyanon, akinek ez a hibája megvan, ahelyett, hogy ingerlékenységének tényével foglalkoznánk, inkább ezt gondoljuk: „szeretném, ha nyugodt és csendes, türelmes volna.” S akkor gondolatod minden ereje ebben az irányban halad feléje, és olyanná teszi.

Mikor először találkozunk ingerlékeny emberrel, valószínű, hogy magunk is felizgatódunk, mert megszoktuk; és csak utána fog eszünkbe jutni, hogy: „hiszen nem akartam ilyen lenni.” De ez is már valami, hogy visszaemlékszünk a feltett szándékunkra. Talán legközelebb

már, vagy huszadszor már abban a pillanatban fogunk visszaemlékezni, mikor ingerlékennyé akarunk lenni, és nem a hiba elkövetése után. A harmadik fokozat az lesz, hogy már akkor eszünkbe fog jutni a szándékunk, mielőtt kimondanánk az ingerült szót; s bár az ingerültség ott lesz még, de már nem mutatjuk. A következő lépés az lesz, hogy már nem is fogjuk az ingerültséget érezni, és akkor ez a hiba le van győzve, és többé ebben az életben nem lesz vele gondunk, és a további életeinkben sem.

Az asztrális természetünkön való uralkodáshoz szükséges még, hogy ne legyenek se sértő, sem bántó személyes érzelmeink. Olyan jobbféle érzéseket, mint részvét és szeretet, a tegyük a legnagyobb mértékben a mienkké. Legyen teljesen lehetetlen, hogy mi magunkat megbántva vagy megsértve érezzük. Mert akinek érzelmeit meg lehet sérteni, az magára gondol, és erre nincs jogunk, ha egyszer oda adtuk magunkat a Mester szolgálatára. Lehet, hogy vannak olyan vastagbőrű emberek, akik nem látják a sérelmet - ez viszont nem kívánatos; de ha meglátod, légy olyan bölcs, hogy nem vetted észre, amely mindig a jobbik mód. Ha csúnya, kellemetlen dolgokat mondanak rólad, sose törődj vele. Hiszen mióta világ a világ, az emberek mindig mondtak egymásról gonosz dolgokat, s mindaddig, amíg valamennyien nem járunk már az adeptusság útján, így fogják folytatni. S végül is mit sem számít, hogy más emberek mit mondanak rólunk. Nem más, mint a levegő múló rezgése, és nem is válik többé, hacsak mi magunk nem engedjük meg, hogy többé váljék. Ha valaki rólad valami kellemetlen beszél, ha nem hallottad, a legkevésbé sem bánt. De úgy esett, hogy te is hallottad, előnt a düh, a szörnyülködés és kétségbeesés, és minden egyéb is még, ez már nem az eredeti bűnös vétke; hiszen te *magadat* bántod. Nézd az ügyet filozofikus szemmel és mondd: „Szegény teremtés, csak ez minden, amit tud.” Légy egész kedves és jóságos vele. Hogy mit mondanak mások, nem nagyon fontos, mert hiszen nem tudjuk. Jusson eszedbe ilyenkor: „Csak a szív ismeri saját keservét.” Mindig megvan minden embernek az oka arra, hogy mit mond, mit tesz, és mit gondol; kívülről egy másik ember sosem ismerheti az összes okait azért, mert felületesen és rendszerint teljesen helytelenül szemlélődik. S mindaddig, amíg el nem érjük a buddhikus sítot, engedélyezzük neki a kételkedés hasznát, vagy még bölcsebben ne tulajdonítsunk senkinek sem bármiféle indító okokat. Ha úgy érzed, hogy valaki helytelenül cselekszik, a legjobb, amit mondhatsz: „Én nem tenném ezt, nekem ez helytelennek látszik, de feltételezem, hogy az illetőnek megvan a maga oka erre, bár én azokat nem ismerem.”

Ha valaki goromba, nyilván azért az, mert valami nem ment úgy, ahogy akarta, az eredmény, hogy kijön az egyensúlyából, és úgy esik, hogy éppen te vagy első ember, akivel ilyen állapotban találkozik. Nem *rád* haragszik, valami felmérgette, talán rossz volt az ebédje. Engedményeket kell tennünk ilyenkor embertársainknak, és ezt mondhatnánk: „Szegény ember, úgy tartom, hogy nem tud mindig olyan kedves és mindig olyan kellemes lenni, mint amilyen én mindig vagyok!” Valószínű, hogy ez az ember később kicsit bánkódni fog, hogy kissé nyersen beszélt, vagy pedig még csak fel sem fogja, hogy a megszokotthoz képest másképpen beszélt. Minden sértődött vagy megbántott gondolat a magunkra való gondolásból származik. Pontosan ez az a gondolat, melyet magunkból ki kell gyomlálnunk és eldobnunk. Ha féltékenység merül fel, ott is jelen van az énre való gondolat. Ha csak arra gondolna, hogy mennyire szereti ő a másikat, akkor nem számíthatna neki semmit sem, hogy az mennyire szeret valaki mást is. Az elkülönült én képzele van majdnem mindig bajunk hátterében.

Most már az önző ember tiszta anakronizmus /korszerűtlen/ - mert még mindig azzal törődik, hogy mi volt hasznos és szükséges neki húszezer évvel ezelőtt; de most már egyáltalán nem hasznos számára ez, és így egyszerűen idejét múlta ő is. A mi dolgunk az, hogy a jelenben éljünk. Mi a jövőnek élünk, és a jövőnek gondolkozunk, amelyet a nagy Világtanító készít nekünk; és éppen ezért minden ilyen régimódi eszmét, ki kell seperni magunkból.

Ha megvizsgáljuk magunkban hibáinkat, és célul tűzzük ki azok leküzdését, óvakodjunk a megbánás és bűnbánat eltúlzásától. Gondoljunk Lót feleségének történetére, és azért ne nézzünk vissza, mert az igen hiábavaló elfoglaltság lenne. Teljes nyugodtsággal mondjuk magunknak, mikor valami nagy hibát követtünk el: „Ez bizony badar dolog volt, soha többé nem fogom megtenni.” Telletrandtól származik ez a kijelentés: „Minden ember követ el hibát – s mindannyian ejtünk hibákat – de az az ember, aki ugyanazt a hibát kétszer is elköveti, boldond.”

Az egyik Mester ezt jegyezte meg egyszer: „Az egyetlen megbánás, ami valamire is való, az az elhatározás, hogy nem követjük el újra.” Emlékezzünk csak: az az ember, aki sohasem követett el hibát, soha nem is csinált semmit.” Nem búsulunk a fölött, amit elmúlt életeinkben elkövettünk, miért búsuljunk tehát a tegnapi fölött? Mindkettő a múlté. A megbánás idő és energiaveszteség – sőt, ami még ennél is rosszabb -, az önzés egyik alakja.

Könnyű kedvesnek és jónak lenni azokkal, akik velünk ilyenek, de ha valóságos előmenetelt akarunk tanúsítani, akkor is árásszunk szeretetet, ha annak hiányával találkozunk bárhol is. Krisztus mondta: „Mert ha azokat szeretitek, akik titeket szeretnek, micsoda jutalmat vártok, avagy a vámszedők is ugyanazt cselekszik-e?” (Máté V.46.) Az Ő parancsa az volt, hogy szeressétek ellenségeiteket, imádkozzatok azokért, akik galádul kihasználnak titeket. (Lukács VI.27-29.) S itt van az az idő, amikor a Mester tanítványa megmutathatja igazi értékét, ha megteszi azt, amit a Mester tenne, ha annak ellenére, hogy az emberek csúnyán beszélnek róla, és rosszul bánnak vele, és mégis jóságosan és kedvesen beszél velük, és badarságukra sok mentséget talál, és engedményeket tesz. Ez az, amit nekünk is tennünk kell. Nem elegendő a szeretetet és jóságot viszonzni, arra is képesnek kell lennünk, hogy olyan emberekre árásszuk, akik eddig alig tudták, hogy az mit jelent. Krisztusról mondják, hogy mikor meggyalázták, ő nem becsmérelte azokat, mikor szenvedett, nem fenyegetőzött, hanem hagyta azt az igazságos ítélőre. (I. Péter II.23.) Mindnyájunkat bántanak, rosszul ítélik meg, és nem értenek meg. Senkinek sem kell ezen búsulni, mert a karma mindent helyreigazít. „Enyém a bosszúállás és megfizetek” – mondja az Úr. (Pál a Rómaiakhoz XII.19.) Engedjük át neki. Igazság mindig lesz szolgáltatva, s minden, ami rossz, egy napon jóvá válik, és azok, akik ma félreértene, egyszer majd belátják tévedésüket és megbánják majd, hogy félreértettek. Nem lesz igazságtalanság, hanem a teljes igazság úgy jön elő, ahogyan jönnie kell.

A Logosz maga adja a példát az állandó szeretetre. Sokan rosszat beszélnek róla, ki-gúnyolják, félreértik. Erre nem jön válasz; és az isteni szeretet állandó kiáradása folytatódik örökre, és amennyiben mi magunk is az isteninek kifejezése óhajtunk lenni, ez is kell, hogy jellemezzen.

Mentáltested arra vágyik, hogy büszkén különváltnak tartsa magát, hogy sokat tartson magáról, keveset másokról.

C.W.L.: Itt ismét különbséget kell tennünk a közt, hogy mit kíván a mentáltestünk, és mit kívánunk mi, és közben felfogjuk, hogy mi nem az elme vagyunk. Szokásunk így beszélni: „Én azt gondolom, hogy...” De tíz esetből kilencszer nem Én gondolkodom, hanem az elmém. Sokan közülünk megpróbáltunk gondolatainkon uralkodni és gyakorolni, de ha felül-vizsgáljuk gondolatainkat, milyen kevés van olyan közöttük, melyet magunknak – az Énnek – tulajdoníthatunk, és milyen sok közülük, mely az alacsonyabb értelemnek tulajdonítható.

Az alacsonyabb értelem az egyik tárgyról a másikra száll, és a legkülönbözőbb tárgyak fölött elsuhan, rendszerint egyikkel sem foglalkozik alaposan. Szabály szerint nem kíván semmivel sem alaposággal foglalkozni, hanem egyszerűen egy tárgyról a másikra száll azért,

hogy rezgései állandóan változzanak. Ha visszapillantunk, valószínűleg azt fogjuk találni, hogy egész hihetetlen rövid pillanatok alatt milyen csomó jelentéktelen gondolatot gondoltunk. Pl. ha az utcán járunk, bár magunk nem gondolkozunk valamiről különösebben, van valami bennünk, ami állandóan így tesz, ez a mentális testünk. S ha nem uralkodsz felette, egy egész csomó dolgon fog végigmenni, nem szükségszerűen rosszon, kivéve, ha a gondolatok egoisztikusak és önzők. A mentális testnek megvan az a szokása, hogy a gondolatokat társítja, és néha megtörténik, hogy valamilyen nagyon szép gondolatot elferdít, s valami egészen mást és közönségest formál belőle. Ezen uralkodnunk kell, és meg is kell változtatnunk. Tudom, hogy igen nehéz feladat az elmén állandóan örködni, de meg kellene tenni, mert az elme nagy erő, sőt egyike a legnagyobb erőinknek. Ha az akaratot a mentális testen tudjuk irányítani, kevés dolog van, amit nem tudnánk megtenni. Ez a hatalmas erő a miénk lehet, legyünk bár szegények vagy gazdagok, öregek vagy fiatalok, és értékes eszköz a Mesterek szolgálatában, ha állandóan éberen gyakoroljuk, amíg az elme ezt az új szokást nem veszi fel. Sok olyasmit lehet gondolattal megtenni, amit egyébként nem lehetne teljesíteni. Szeretetteljes gondolatokat valaki felé irányítani, akiről tudjuk, hogy támogatásra van szüksége, lehet, hogy sokkal nagyobb segítségére lesz, mint a pénzadomány, mely egy életre való eredményt adhat. S lehet, hogy a fizikai síkon nem mutatkozik meg az eredmény, de ennek ellenére nem kevésbé munka a Mesterért.

Elménk háttérben legyen mindig egy gondolatunk a Mesterekről, amely gondolathoz azonnal visszatér, ha az Én nem gondolkodik olyasmin, ami figyelmet igényel. S ez a gondolat legyen olyan pontos, amilyen csak lehet. Sokan valahogy a Mesterről homályos boldogságfélekképpen gondolkodnak egy ál-extázisban, vagy valamilyen különleges vallásos révületben, amelyben semmiről sem gondolkodnak ténylegesen. Ahelyett, hogy ködösen fürdenénk egy gondolatban, amely sehogy sem határozott, odaadásunkat a Mester felé igen végleges formában mutassuk ki így: „Mit tehetek, hogy szolgálhassam Öt, milyen irányban használjam gondolaterőimet?”

Ebben a könyvben ismét és ismét megtalálhatják a legszigorúbb ragaszkodást ahhoz a tényhez, hogy valójában csak egyetlen egy gondolat, egyetlen egy akarat és egyetlen egy munka van számunkra. Az egy gondolat a Mesternek tett szolgálat, az egy akarat jelenti megtenni ezt a munkát, és az egyetlen munka az odaadás érte és az Ő kedvére, a világért.

S bár a munkának a legkülönbözőbb változatai kerülnek elénk, az mind az ő munkája a világért. A Mesterek elméjében csak egy gondolat van, a szolgálat gondolata, és ha egyé akarunk Vele válni, akkor nekünk is ez kell, hogy az egyetlen gondolatunk legyen. Ez pedig feltételezi, hogy mi magunkat a szolgálatra alkalmassá tegyük, és ezen a módon a magunk fejlődését is szolgálja, nem azért, mert nagyok akarunk lenni, hanem azért, mert szeretnénk jó eszközökké válni.

Sokan fejlesztik mentális testüket. A tudomány kiválóságai ezt kizárólag a tudás szempontjából teszik. Lehet, hogy néha valamilyen mellékgondolat is ösztökéli a tudóst, hogyha valamilyen nagy felfedezést tett, híressé válik, de nem hinném, hogy ez igaz volna a legtöbb tudósra vonatkozóan. Rendszerint a munka háttérben ott van az a kívánság, hogy a szerzett tudást hasznosítsa, de mindenekelőtt a tudományos emberben mélységes vágy él a tudás iránt. Nemes gondolat ez, és sok ilyen nemes lélek van, akik nagy szolgálatot teljesítenek az emberiségért.

Nekünk azon kell lennünk, hogy mentális testünket műveljük azért, hogy éles, cselekvő és hasznos legyen. Miért? Miért élesíti az ács a szekercéjét? Nem azért, hogy élesebb szekercéje legyen a többi ácsénál, hanem hogy jól hasítsa a fát, és hogy munkáját jól tudja vé-

gezni. Pontosán ez oknál fogva kell élesítenünk mentális testünket. Állandóan ez a gondolat legyen előttünk: „A Mester munkájának megfelelő eszközt készíték.” Aki ezt az eszmét tartja szem előtt, megmenekül a szellemi gögtől és ez által sok olyan kelepccétől is, amelybe a tisztára intellektuális fejlesztésre szorított lélek kétségtelenül beleesik.

Még ha el is fordítottad a világi dolgoktól, egyre megkísérli, hogy a saját előnyét keresse, hegy a Mester munkája és a másokon való segítség helyett inkább a saját haladásodon való gondolkodásra bírjon***

A.B.: A Mester eme tanításában az fogott meg legjobban, hogy változatlanul mindig ugyanarra a gondolatra tér vissza, egy gondolat, egy akarat, egy munka. Ezt az egységet úgy látszik, olyan erősen sugározza ki, hogy azt érezhetjük, hogy a Mesternek csak ez az egy gondolata van, hogy Ő magát olyannyira beleolvasztotta az Egybe, hogy másra nem tud gondolni, hogy nem tudja elfelejteni, bármi is foglalja el figyelmét. Ez legyen a tanítvány eszménye. Mindig a Mester munkájára gondoljon, mások megsegítésére, s ez az egy gondolat kell uralkodjon rajta. Ha ez másként van, akkor az, amely gondolkodik, és nem te. De ha ezt az eszmét tartod állandóan magad előtt, akkor minden más is megvan. Tegyük fel, meditációban egyféle erényről gondolkodsz; miért kívánod - azért, hogy megcsodáljanak, vagy hogy a beavatáshoz közelebb kerüljél? Vagy azért akarsz megszerezni, hogy a Mester munkájának jobb eszéke legyél? Mert ez a próbája annak, hogy vajon magadért akarsz az erényt megszerezni, vagy a Mester munkájáért.

Az egy jó terv, hogy önmagadat egy próba elé állítod meghatározott módon. Tétélezük fel azt az esetet, én magam nem tartom elképzelhetetlennek, bár általános szabályként minél fejlettebb az ember, annál hasznosabb is, hogy a Mester munkájának egy részét, amit mások számára alantásnak tartunk, azt neked kell elvégezned. Vajon készségeden fogadnád-e és dolgoznád-e rajta ahelyett, hogy folytatnád magasabb képességeidet, és erősítenéd magad ezen a vonalon? Vajon kész volnál-e kevesebb lenni azért, hogy hasznosabb legyél? Az volnál, ha mindig elmédben tartanád az egyetlen motívumot, hasznosnak lenni a Mester munkájára. Ebben a munkában számtalan alkalmunk akad mentális testünket fejleszteni, hogy éles, cselekvő és hasznos legyen. Ha erre a célra műveljük magunkat, akkor nem kerülünk az elkülönülés eretnekségébe. Nyissuk ki jól szemünket az alacsonyabb világokban, hogy észrevegyük az alkalmakat, melyeket mások kihagytak, mert nem tartották fontosnak. A tanítvány mindig a mások által meg nem tett munkák után kutasson, hogy kitöltse azt, ahol hiány van. Ez a magatartás jelenti azt, hogy az elme ellenőrzés alá kerül.

C.W.L.: A Mester munkája uralja egész elménket. Ha más gondolatot is találunk, mint ezt, valami más okot, amiért valamit megteszünk, akkor az, ami az okot élénk hozza, az elme, és nem az Ego - ez pedig fontos megkülönböztetés. Az elme valóban gögös és elkülönült, s mikor minden földi gögfélét feladott, a következő fokozata a megtett haladásra vonatkozó gög lesz. Pl. a nagy Mesterekhez való viszonyára, vagy ilyesfélékre. S mikor már ezt is leküzdöttük, s minden ilyesféle gögtől mentesek lettünk, akkor megpróbál minket gögössé tenni arra, hogy mi nem vagyunk gögösek. Ne szidalmazzuk a finom mentális elementált, mert hisz nem tud rólad, hanem egyszerűen megkísérel olyanfajta rezgéseket kapni, mely a saját fejlődéséhez szükséges.

Ha meditálsz, megkísérli, hogy arra a sokféle dologra gondolj, amit ő akar, a helyett az egy helyett, amit te akarsz. Te nem ez az elme vagy, hanem a tied, hogy használd, és ezért is szükséges a megkülönböztető képesség. Szüntelenül résen kell lenned, különben kudarcot vallasz.

C.W.L.: Indiában azt mondják, hogy az elme a raja, vagyis az érzékek királya, és hogy természetünk minden része között ez a legnehezebben uralható. Ezen a téren mi itt, Nyugaton még talán rosszabbul állunk, mint Indiában, mert mi különlegesen fejlesztettük ezt az alacsonyabb elmét, és büszkélkedtünk azzal a képességével, hogy olyan gyorsan tud az egyik témáról a másikra átváltani.

Mindamellettt türelmes erőfeszítéssel és a szokás óriási hatalmánál fogva ezen az elementálon uralkodni fogsz; beleviszed egy kerékvágásba, és készted arra, hogy megértse, miszerint te vagy Ego, és célod, hogy a te uralkodó eszméidet állandóan az előtérben tartsd. És hogy ezzel a gondolattal összefüggésben végtelen elágazások lehetségesek, mert nincsen olyan, amit ne lehetne a Mester szolgálatára alkalmazni. És alkalmilag lassanként ez a furcsa zabolázatlan elementál meg fogja érteni ezt, és egészében több jut neki, ha veled együtt dolgozik - kit tulajdonképpen nem ért meg -, mintha ellened dolgozna, s ezután már Örömmel és harmonikusan fog veled együttműködni.

X. fejezet

Helyes és helytelen

A helyes, és helytelen közt az okkultizmus nem ismer megalkuvást. Bármilyen látszólagos ára, a helyeset meg kell tenned, a helytelen nem szabad megtenned - mit sem számít, hogy mit gondolsz, vagy mond rólad a tudatlan. Alaposan tanulmányoznod kell a természet rejtett törvényeit, s ha megismered őket, szerintük kell élned, követve mindig az okosságot és józan észet.

A.B.: Ha őszintén végigtekintjük a mindennapi életünket, meg kell állapítanunk, hogy az élet kompromisszumok (engedménytételek) sorozata. Az emberek általában mindig kevesebbet tesznek, mint amit úgy tudnak, hogy helyes volna tenni annak érdekében, hogy erre a holtpontra jutott kérdésre tudjanak válaszolni: „Mit fognak az emberek mondani?” Bár adott esetben nagyon jól tudják, hogy mit kell tenniük, kibúvót keresnek, módosításokat csinálnak, rosszul járnak vele, csak azért, hogy útjukat simábbá tegyék maguknak. A mások véleményétől való félelem részben annak a gyengeségnek tudható be, hogy tetszeni akarnak, s ami magában véve kedves. Indiában ez a vágy igen általános, de ha tulajdonképpen az okkult ösvényre akarsz lépni, sose bocsátkozzál engedményekbe ott, ahol elvekről vagy fontos tényezőkről van szó, mint pl. vallási vagy társadalmi kérdésekről. Pl. vegyük a gyermekházasságok kérdését. Sok esetben az ilyen házasság túl korai. Ismételten és újra és újra beszéltem e tényről a nyilvánosság előtt, hogy milyen kárt okoz a faj vitalitásának a leánykát anyává tenni, mielőtt teljesen felnőne.

Sok férfi tudja, hogy helytelen, és nyíltan meg is mondja; maga is felteszi a kérdést, hogy miért házassítják össze gyermekeiket túl fiatalon, és mégis, ő is megteszi azért, mert mit mondanának az emberek, ha nem úgy cselekedne. Az ilyen anyagból nem lehet okkultistát faragni. Most tegyük félre egy pillanatra a nemzet jövőjét nagyjából érintő kérdéseket és forduljunk a mindennapi élet apró ügyeihez. Itt sem lehet kompromisszumokat (engedményeket) tenni, határozzuk el magunkat ahhoz, ami helyes, és akkor szilárdan tartsunk ki amellett. Tudom, hogy a legmagasabb eszményeinket nem tudjuk azonnal keresztülvinni, épp annyira, mint ahogy a hegyet sem tudjuk egy lépéssel megmászni. De ha meg akarod mászni a hegyet, minden lépést úgy tegyél meg, hogy a csúcsot egy percre se felejtjed el, és minden lépés közelebb visz hozzá. Sose csökkentsd eszményképedet, mert alapos hiba lenne. Mint ahogy az Upanishad mondja: „Van ami helyes, és van ami kellemes, a bölcs ember a helyeset a kellemesért odaadja.”

Próbáld meg kicsinyben azt tenni, amit a lelkiismereted jónak gondol. Te nem vagy felelős azért, amit más ember lelkiismerete jónak gondol, sem azért, hogy vajon követi-e ő a saját lelkiismeretét, viszont te felelős vagy a saját lelkiismereted szaváért, kerüljön az látszólag bármibe is. Csak látszólag kerül valamibe, mert nem veszthetsz el semmit akkor, ha olyat teszel, amit helyesnek tartasz. Persze ügyelned kell arra, hogy ne téveszd össze szeszélyeiddel, előítéleteiddel, és más elképzelésekkel a helyeset. A Mester erre vonatkozóan óvó megjegyzést is tesz, mikor azt mondja: „tanulmányozd alaposan a természet rejtett törvényeit”. Először találd meg azt, ami helyes és azután élj tudásod szerint.

A Mester itt még egy fontos figyelmeztetést fűz hozzá: „Használd mindig józan eszed és gondolkodj rajta. Mindig vedd tekintetbe más emberek érzéseit, de sose engedd meg, hogy beleavatkozzanak a dolgaidba, vagy abba, amit te helyesnek tartasz. Ha választanod kell a között, hogy embertársaid érzését megbántod, vagy pedig engedményeket teszel a saját lelkiismeretteddel szemben, akkor válaszd inkább a megsértődést. Az okkultista mindig meg tud

különböztetni, ha emberekkel van dolga. Az igazi személy között és a különböző testeinek előítéletei között. Senkit sem fog megbántani, de inkább megsérti előítéleteit, mintsem, hogy helytelent tegyen. Sőt még előítéleteit sem akarja szükségtelenül megbántani; de ha így kell tennie, akkor tudni fogja azt is, hogy alapjában véve ezen az emberen segített; hogy ő maga is, mint eszköz működik, annak az akadálnak letörésében, amely ezt az embert fogva tartja. De még ebben is mindig kedvesen fog cselekedni, és körültekintéssel hajtja majd végre. Sokan ezt nehéznek találják. Bizonyos, hogy valamit véghezvinni csendes józansággal nehezebb feladat, mint kitörő érzelmek segítségével. Az érzelmek, akár rosszak vagy jók, impulzust kívánnak meg, és ezek az embert minden további erőfeszítése nélkül viszik előre. Ha okkultisták akarunk lenni, akkor ne impulzusaink szerint cselekedjünk, ahogy ezt a mindennapi ember teszi, ezért kell gondolkodnunk, megkülönböztetnünk, és ezzel a törekvéseinkkel öntudatlanul is a buddhikus tudatunkat kezdjük fejleszteni.

C.W.L.: Az embereknek általában megvannak a maguk előítéleteik. Méghozzá sok belőlük; és ezt szokták azonosítani a hellyel. Miután egy bizonyos irányban nevelődtek és nőttek fel, sose jutott eszükbe kérdezni, és ezért nagyon is hajlamosak azt hinni, hogy az ember, aki nem is gondolkodik, vagy cselekszik, mint ő, okvetlenül hibázik, különösen akkor, ha még azt a bizonyos dolgot a többség is úgy csinálja. Az emberek előítéletei általában rendkívül értelmetlenek szoktak lenni, és ezért nem engedhetjük meg, hogy a helyes és helytelen ügyekben minket befolyásolhassanak. Nem mondom, hogy a népies és általános előítéleteknek néha nincs valami helyes alapjuk, ha mélyen kutatunk utánuk - valószínűleg nem az az értelme, amit az emberek általában annak tulajdonítanak, hanem valami más. De rendszerint az igazságnak ez a töredéke el van ferdítve, helytelenül alkalmazva és tévedések tömkelegébe burkolva.

Az okkultista sosem engedi meg magának, hogy csak azért, nehogy az ember előítéletét megbántsa, valami rosszat erőszakoljon magára, de sosem fogja szükségtelenül ezen előítéleteket kihívni. Okosság és józanész irányítson minden dologban. Mondjuk, van valami, amit szeretnél megtenni, mert úgy tudod, hogy az jó volna és fontos is volna. Nagyon jól van, de azért nem kell fejjele a falnak menni, lehet ugyan, hogy átvergődsz rajta, de magad is és a falat is alaposan elrombolod. Mindig szelíd józansággal cselekedjünk. Ha megengedjük magunknak, hogy haragra gyulladjunk, és valami felzaklasson, akkor ez az érzelem előnt bennünket. De ha ugyanezt nyugodtan és kedvesen tesszük, a haragnak minden nyoma nélkül az iránt, aki ellenkezik velünk, már sokkal nehezebb; és mégis nyilvánvaló, hogy ez a helyes mód.

Ne cselekedjünk impulzusaink szerint, mint ahogy a legtöbben teszik. Nem tűrik ezt vagy azt; nem értik meg, és nem is veszik maguknak a fáradságot, hogy megértsék. Csak rohannak előre, és magától értetődőnek tartják, hogy igazuk van; de nekünk másokat is tekintetbe kell venni - gondoljunk arra a lehetőségre is, hogy hátha ők csinálták jól, és mi rosszul valamilyen különösebb esetben.

Különbséget kell tenned a lényeges és a lényegtelen között. Légy szilárd miként a szikla, ami a helyeset és a helytelent illeti; lényegtelen dolgokban pedig mindig engedj másoknak. Mert mindig nyájásnak és szívesnek kell lenned, okosnak és alkalmazkodónak, megadva másoknak ugyanazt a teljes szabadságot, amelyre neked is szükséged van.

A.B.: Ez nagyon szép és gyengéd rész és kiegyensúlyozza az előző mondatot, melyet ha magában vesszük, kissé keménynek hangzik. S mert az, amivel a legtöbb ember leginkább törődik, nem sokat számít, az okkultista itt engedményeket tehet javukra, és sok esetben en-

gedi őket a maguk útján járni. Ami fontos számára, az valami munka, amit el kell végezni, s ezért akaratát arra az egyre összpontosítja, ami fontos igazán, és a többit a maga útjára engedi. És mert ilyen téren engedett, az emberek megállapítják, hogy milyen kellemes egy ember, akivel pompásan lehet együtt dolgozni, és így lassanként egész boldogan követik a fontos dolgokban is, alig észrevéve, hogy egyáltalán követnek valakit vagy valamit. Világi nyelven ezt a tulajdonságot tapintatnak nevezik. Az okkultizmusban megkülönböztető képességnek.

S ez az a tulajdonság, amit a fanatikusok figyelmen kívül hagynak, és ezért nincs is sikerük, míg az okkultistának majdnem mindig sikerül. A fanatikus ember sosem tudja a fontos és a nem fontos között a különbséget, és ezért még a nem fontos kérdésekben sem tesz soha engedményt. Tehát nem szörmentén bánik az emberekkel, és ezért nem akarják nagyon követni, bármennyire is igaza van, és bármennyire is fontos az ő fő célja. És ha szörmentén simogatná őket, akkor előkerülnek és dorombolva követnek. Ez pedig egy univerzális igazságon alapul, úgy emberben, mint állatban, megvan az ösztön, hogy ha vele ellenkeznek, akkor ő is ellenszegül. Egyszer ezt a kis megfigyelést tehettem: egy ember borjút próbált maga után húzni. Az állat mind a négy lábát nekivette a földnek, és nem volt hajlandó továbbmenni, rángatta az embert, amennyire tőle telte. Ha ez az ember egy kicsit is szenzitív lett volna, abba hagyta volna a rángatást, akkor az állat is megszűnt volna feléje döfködni, és egy kis simogatóssal és hízelkedéssel elérhette volna, hogy készségesen kövesse.

Értékes leckének találtam ezt az esetet. Ha az emberek nem akarják megcsinálni azt, amit te szeretnél, nézz magadba, és magadban keresd a hibát, s csakhamar rá fogsz jönni, hogy van valami cselekvési módodban, ami őket ellened hangolja. Magam is ezt terveltem ki. S ha bárhol is munkámban valaha is súrlódás vagy egyéb baj merült fel, leültem és átgondoltam az egészet, és megpróbáltam meglátni, hogy mi az, amit csinálok, ami ezt a hatást váltja ki, és megpróbáltam más végrehajtási módokat is kieszelni. S ez sokkal jobb, mint az, hogy embereket a magam módján kényszerítenék dolgozni. Hiszen egy bizonyos pontig lehet erőltetni, ez kétségtelen, de ez elvből máris helytelen. És gyakorlatban is csak ellenkezést és bajokat okoz. A vezértulajdonságok nagy hiányát mutatja - pedig erre a tulajdonságra a Mesterek a jövőben számítanak nálunk. A Mesterek azt kívánják, hogy mi tudjuk, hogy hogyan kell vezetni, azért, hogy segíthessünk embertársainkon, ahelyett, hogy állandóan kalapálnánk rajtuk.

C.W.L.: Vagy hétszáz év múlva sokaknak közülünk meg lesz az alkalma, hogy a hatodik gyökérfaj kialakulásában dolgozhasson, de addig is sok munkánk lesz előkészíteni a Világtanító eljövételét. Lesznek közülünk olyanok, akik még élni fognak akkor, mikor ő eljön, és dolgozni fogunk alatta. Ezért kell magunkban a vezető szereppel járó tulajdonságokat kifejleszteni. A vezetéshez az első szükséges tulajdonság a tapintat.

S mert az okkultista semmilyen fontos munkát sohasem ad fel, ezért a végén minden sikerül neki, bár akadály is kerülhet útjába, és egy időre feltartóztatják, ilyenféle példa volt a francia forradalom. A francia szabadság mozgalma mögött állók képtelenek voltak megakadályozni a nép megvadult szenvedélyét, melynek szörnyű mészárlás és gonosztettek tömege volt a következménye, és a szabadság csillaga vérben áldozott le. Egy pillanatra sem lehet hinni, hogy Ők ezt az örületet helyeselték, a lemészárlás ördögi örömét, a mondhatatlan szennyet és kegyetlenséget, az árulást és zsarnokságot, és mindazt a leírhatatlan borzalmát ennek a szörnyű időnek. A hatalom a csöcselék kezébe került, a zsarnokság és elnyomás utálatos örültjei kezébe, akik a vadon vadállatainál is sokkal alacsonyabb rendűnek mutatkoznak. Sose képzeljük azt, hogy a hihetetlen erőszakosságokat azok valaha is jóváhagyták, akik a civilizációért dolgoztak. És később más módon ugyan, de elérték céljukat, és jelen korunkban ennek az országnak és sok más országnak is megvan az a szabadsága, amelyért azok küzdöttek. S így van

ez minden más nagy újítással, melyeket Ők vezetnek be, és minden egyéb munka is, amelyet Ők irányítanak - nagyobb távolságokban ugyan, de mindig sikerül.

Nekünk pontosan ugyanezt kell tennünk, sose fogadjuk el a legyőzetést és folytassuk állandóan a munkát - hogy ezt azonban, jól tudjuk végezni, az ügyes segítség művészetét kell elsajátítanunk. Igen sok jó ember szeretne mindenkit hajtani. De nem ez a módja az emberek megnyerésének. Mutassuk meg nekik az ember jövőjének örömteljes, dicsőséges voltát, és a Mesterek munkáját, akkor már velünk tartanak a saját jószántukból. S ha lesznek emberek, akik nem tudnak veled tartani, akkor magadban keresd a hibát. Ne nyaggasd a hibáikat, bár kétségtelen sok van ilyen, de nézd azt, hogy mi az benned, ami megakadályoz téged abban, hogy nem tudsz velük zöldágra vergődni. Valószínű, hogyha elég mélyen vizsgálódsz, valamit meg is fogsz találni.

Kísérelj meg felismerni, hogy mit érdemes megtenni, és ne feledd, hogy a dolgokat nem szabad nagyságuk szerint megítélned. Sokkal jobb megtenni valami csekélységet, ami közvetlenül hasznos a Mester munkájában, mint valami nagy dolgot, amit a világ tartana jónak.

A.B.: Mint ahogy már mondtam, a való szempontjából megtevésre érdemes az, amivel az emberek rendszerint mit sem törődnek. Nem fontos dolgok iránt érdeklődnek. Ezért a tanítványtól megkívánják, hogy az ilyen fajtájú megkülönböztetést gyakorolja, és ne vesztesse el idejét mindenféle haszontalan elfoglaltsággal, amelyek a világi ember idejét kitöltik.

Ez után egy szűkebb szempont következik; valaminek az értékét nem a nagyságtól kell megítélni. Pl. egy államférfi cselekedete a világ szemében talán igen nagynek tűnik, lehet, hogy a Mesterek szempontjából egészen jelentéktelen, olyan, mint a por a szekér kerekén. Viszont egy jelentéktelen ember által végrehajtott valamilyen apróság lehet, hogy mérhetetlenül fontosabb, ha pontosan a Mesterek munkájának a vonalán van.

Ez után következik még egy még finomabb megkülönböztetés, a hasznosabb és a kevésbé hasznos közötti különbségtétel; nem tudunk mindent magunk megtenni, s ezért a saját ítéletünk szerint azt kell megtennünk, ami a Mestereket a legjobban szolgálja.

Minden, ami a világon segít, hasznos a Mesterek munkájában. De időnk és energiánk korlátozott, azért a hasznosabbat kell elővennünk, ha választási lehetőségünk van. A Mester erre vonatkozóan két tipikus példát mond a következő két mondatban, mikor arról beszél, hogy inkább az ember lelkét tápláljuk, mint a testét. Ha a lelkén segítünk, akkor minden rossznak a gyökeréhez nyúlunk, mert a rossz kivétel nélkül tudatlanságból és önzésből származik.

Táplálékot nyújtani a szegényeknek: jó, nemes és hasznos cselekedet; de a lelküket táplálni nemesebb és hasznosabb a testük táplálásánál. Bármelyik gazdag táplálhatja a testet, de a lelket csak az táplálhatja, aki tud.

C.W.L.: A Teozófiai Társulattal szemben néha azzal gáncoskodnak, hogy nem foglalkozik emberbaráti munkákkal, mint pl. étel és ruha kiosztása a szegények között. Vannak alosztályok, ezen a téren is jócskán működtek, de nem ez a fő munkájuk. Minden gazdag ember, aki ehhez jó is, meg tudja tenni ezt, de igen sok olyan munka van, amit csak azok tudnak megtenni, akik tudnak. Lehet, hogy ez az állítás némelyeknek kissé elbizakodottnak hangzik, hogy miképpen is igényeljük mi magunknak azt a címet, „azok, akik tudnak”. De mi nem magunkat dicsőítjük, ha ezt mondjuk. Egész világosan látjuk, hogy igen sok jó ember van,

akiknek semmiféle kapcsolatuk és dolguk nincs a teozófiával, és akik intellektuális szempontból sokkal messzebb tartanak, mint sokan közülünk, de nekünk ez karmánk, hogy ezt a tárgykört tanulmányozzuk, és ezért többet tudunk róla, mint mindazok a kiválóságok, akik nem tanulmányozták ezt. Igen sokan vannak a nagyobb intellektusú és szellemiségű vagy odaadó emberek között olyanok, akik igen gyorsan haladnának előre, ha megszereznék ezt a tudást, amely nekünk megvan, és a módot is, hogy milyen irányban, irányítsuk erőnket. Lehet, hogy találkoznak velünk utunkban, de mi a magunk részéről szívesen látjuk őket, mert ezen az ösvényen nincsen féltékenység, és egy testvér előmenetelét mindenki örömmel üdvözli.

Addig is ez a teozófiai tudás az a nagy talentum, melyet használatra kezünkbe adtak. S ha ezzel a talentummal nem teszünk másokért semmit, hanem egyszerűen csak a magunk számára tartogatjuk, és örvendünk azon, hogy a szabadság útjára vezetett és megszabadított a bajoktól és gondoktól, nehéz problémákat értetett meg velünk, és többet is tett - akkor pontosan olyanok lennének, mint a bibliai ember, aki elásta talentumát. - De ha mi a magunk részéről mindent elkövetünk, hogy a világosságot elterjesszük, és minden lehető módon segítünk, akkor legalább is talentumunkat a mások javára forgatjuk. „Az, aki tud” egyformán tudja táplálni a szegény és gazdag lelkét tudásával. S ez semmiképpen sem kevésbé gyakorlatibb, mint más segítő munka, még anyagi szempontból sem. Mi az oka a világban a szegénységnek, a szenvedésnek? Tudatlanság és önzés. Ha támadjuk a tudatlanságot és önzést azzal, hogy az ember elé próbáljuk tární az élet törvényeit, és kimutatjuk, hogy miért kell szükségképpen önzetlennek lenni, többet tesszünk még a legmateriálisabb szempontból is az emberek jóléte és boldogsága érdekében a fizikai világban, mintha csak ételt osztanánk. Senki se mondja egy pillanatra sem, hogy ez nem jó és nem szükséges, vagy hogy nem kell megtenni. A pillanat szükségességével szembe kell nézni; de nagyobb szolgálat az, ha minden baj okát próbáljuk megszüntetni. Mi azt tesszük, amit a tisztára fizikai síkbeli segítő nem tud megcsinálni.

Bárhon is, ha volt valaha tudás és bölcsesség ezen a vonalon, azok, akik tudtak, minden más munkától mentesítve lettek, hogy taníthassanak. Így pl. olvashatjuk az Apostolok cselekedeteiben, hogy a korai keresztény egyházban közös javaik voltak, és amikor néha nehézségeik merültek fel az élelem szétosztásában, az Apostolokat kérték fel a vita megoldására - vagyis hogy ők maguk ténylegesen foglalkozzanak a szétosztással. Az Apostolok ezt mondták: „nem okos dolog, hogy mi ott hagyjuk Isten szavát azért, hogy az asztalnál szolgáljunk”, és megmondták a híveknek, hogy válasszanak maguk közül egyet, aki ezt a munkát megteszi, és annál is marad, és ne várják tőlük, akiknek a tanok terjesztése a dolguk, hogy világi dolgoknak szenteljék magukat. Nem mintha ezt a munkát lenézték volna, hanem hogy a megfelelő emberek tegyék meg ezt a munkát, akik más munkát viszont nem tudtak volna megtenni.

A.B.: Nekünk itt a Társulatban olyan tudásunk van, ami a külvilági embernek nincsen, és ezért a teozófia terjesztése egyike azoknak, amit nekünk kell megtenni. Azok, akik a társulatban még erre a munkára még nem készek - előadni, írni, vagy tanítani valamilyen módon - más módon dolgozzanak, amivel magukat előkészítik is egyben. Megalapítottuk a „Szolgálat rendjét” azok számra, akik nem tudnak tanítani, úgyhogy mindenki, aki csak belép a társulatba, megtalálhatja a maga munkáját. Egyetlen dolog van a társulatban, amit *nem* szabad megtenni, tétlennek lenni. Minden tag legyen aktívan cselekvő a Mesterek munkájában.

C.W.L.: Alig tudjuk elképzelni (elhinni), hogy milyen sokan állnak aránylag közel ahhoz az állapothoz, amikor igen gyorsan fejlődhetnének, ha csak rá lehetne ébreszteni őket, én magam a fiatalok között láttam ezt leginkább, mert a munkám területe főképpen ők voltak. Majdnem minden országban találtam az ifjúsági csoportok között egy csomó fiút és leányt, akik a teozófiai vonalon jól haladhattak volna, ha eléjük lehetett volna tární a tanításokat. De

nem így volt, és ezek belemerültek a mindennapi világi munkákba és igen jó emberek lettek belőlük az átlagtípusban. S így fogják folytatni 30-40 életem át, tán még több életem át is; bár képesek lennének a teozófiai tanításokat befogadni, és érdekelné is őket, ha megfelelő módon tálalva kapnák. Kétségtelen, az ügyek ilyen állása igen komoly felelősséget hárít azokra, akiknek ez a tudás birtokukban van. S ezért a mi dolgunk, hogy képesek és készek legyünk a teozófiát előtárni, ha bárhol is megfelelő alkalom kínálkozik. Igen sok olyan ember van, akik éppen úgy már most a teozófiai fejlődés vonalára léphetnének, mint 20 élet múlva, persze ez karma kérdése is, viszont a mi karmánk nekik a lehetőséget megadni, és a tanítást eléjük tárni. Elfogadják-e vagy elvetik, az kizárólag az ő dolguk. Addig, míg mi a tőlünk telhető legjobbat megtettük, nem tudjuk, hogy karmájuk megengedi-e, hogy segítsenek rajtuk vagy sem.

Ha tudásod van, kötelességed másoknak segíteni, hogy Ők is tudjanak. Ha még oly bölcs is vagy már, ezen az ösvényen még sokat kell tanulnod - olyan sokat, hogy itt is használnod kell megkülönböztető-képességedet, s gondosan meg kell fontolnod, mit érdemes megtanulnod. Minden tudás hasznos, s egyszer majd minden tudás birtokodban lesz; - de amíg a tudásnak csak egy része a tiéd, legyen rá gondod, hogy ez a leghasznosabb rész legyen. Isten épp úgy bölcsesség, mint szeretet, s minél több a bölcsességed, annál többet nyilváníthatsz meg öbelőle. Tanulj tehát, de tanuld elsősorban azt, ami leginkább segítségedre lehet, hogy másokon segíthess.

C.W.L.: Itt a Mester a tanulást tanácsolja, de azt is mondja tanítványának, hogy amennyire lehet, azt válassza tanulni, ami segíti őt abban, hogy másokon segítsen. Én ezt úgy értelmezem, hogy próbáljuk meg a teozófiát elsősorban alaposan megérteni, de ugyanakkor szerezzük meg azt a tudást és műveltséget, amely egy kultúrált embertől korunkban elvárható. Tudom, hogy sokan vannak olyanok a Teozófiai Társulatban, akik magukat különböző okoknál fogva műveletlennek tartják, de igen komolyak és odaadók, ezek azt mondják: „Miért törjük magunkat a műveltség egyes részletei iránt? Mi a dolgok belső valósága mögé akarunk látni, és az igazat valahogy tolmácsolni.” Helyes, de a műveletlen ember lehet, hogy olyan formában tolmácsolja majd a valót, amely valószínűleg furcsának fog hangzani, és a művelt kultúrált embert visszataszíja. Hallottam azt is mondani, hogy egy intuícióval rendelkező ember, aki ugyan rosszul tolmácsolva kapja a tanításokat, a formán túl felemelkedik a valóhoz, ami a forma mögött van. De sajnos a legtöbb embernek nincs intuíciója, és ezért nincs jogunk a lustaságunk kedvéért bárkinek is még nehézségeket tenni útjába, aki talán egyébként érdeklődne a tárgy iránt. Határozottan és hangsúlyozottan kötelességünk a tolmácsolásainkat annyira tökéletesen adni, amennyire csak tudjuk.

Foglalkozzál türelmesen tanulmányaiddal, nem azért, hogy az emberek bölcsnek tartsanak; de még a bölcsesség tudatának boldogságáért se, hanem azért, mert csak a bölcs ember tud bölcsen segíteni. Bármennyire vágyjál is segíteni, ha tudatlan vagy, többet ártasz, mint használsz.

A.B.: Itt ez a tanács különlegesen fontos fiatalabb tagjaink számára. Gyakran találkoztam kollégiumokban ifjú emberekkel, akiket az új szellemiség már megfogott, s nagyon buzgón kívánnak segíteni, és gyakran azt szeretnék, hogy tanulmányaikat félretehessék. Azt mondják: „Mit használ nekik ez a tanulás?” Ilyen esetben mindig ezt a tanácsot adhatjuk: „Folytasd tanulmányodat és légy művelt ember. Bár sok minden, amit most meg kell tanulnod, nem nagyon fontos, de az elme, az ész gyakorlása mindenekelőtt fontos. Itt van a tanulmányok fontossága, értelmet csiszolja és élessé teszi. Ha nem esel át egy ilyenfajta mentális gyakorlaton, később munkádban ez erősen akadályoz majd.”

Nem elég a teozófiai igazságokat felismerni, mert ha segíteni akarsz másokon, hogy azok is tudjanak, akkor magadnak is gyakorlott intelligenciádnak kell lennie, mely lehetővé teszi tudásod helyes tolmácsolását. Ha valaki műveletlen, azon vehető észre, hogy miképpen adja elő tárgyát. Nincs saját tanulásomnak olyan része, amin boldogabban mennék keresztül, mint éppen a tudományos rész. Elsősorban mindent szabatos és logikus módon segített elrendeznem úgy, hogy az intellektuális és kulturált emberek szívesebben hallgatják. Másodsorban ellátott sokféle megvilágítással, amely az értelemre hat azért, mert olyan tárgykörökből való, melyeket végleg be lehet bizonyítani.

Akik közülünk idősebbek, hasznosak lehetünk sokban a fiatalabbaknak, akikkel alkalmunk van dolgozni, anélkül, hogy lelkesedésüket tompítanánk, jóságos és érzékelhető módon megmagyarázni, hogy miképpen tegyék magukat azzá, amit a világ műveltnek nevez. Mikor már az ember a magasabb dolgoknál tart, kissé könnyen türelmetlenné válik az alacsonyabb rendű tanulmányok iránt. Ezért mondja a Mester ifjú tanítványának, akinek még sok intellektuális oktatáson kell átmennie: „Foglalkozzál türelmesen tanulmányaiddal.”

C.W.L.: A történelem hangsúlyozottan támogatja ezt a tanácsot. Igen sok ember a legjobb feltevésekkel a legszörnyűbb módon bukott el, és ártottak céljuknak, akármi is legyen az, sokkal inkább ártottak, mint amit bármilyen más támadás okozhatott volna. A teozófus munka gyakran csorbát szenvedett a tanítások hibás és felületes adása miatt. S mi nem kívánjuk, hogy a teozófiáról csúnyán beszéljenek a magunk személyes hiányai és tehetségtelenségünk miatt. Ha abba a helyzetbe kerültél, hogy a Társulatért dolgozzál, de ezt nem teszed kielégítően, akkor láss hozzá és tanuld meg megfelelően megtenni. Ha felkérnek arra, hogy olvass fel valamit, és ezt nem tudod rendesen megtenni, tanuld meg, amíg jól tudod felolvasni. Ha nem tudsz előadni, és idővel, ha már elegendőt tudsz és az előkészületre elegendő időt fordítasz, meg fogod tanulni azt is. De mindenesetre tégy valamit, és próbáld meg jól megcsinálni! Nekünk teozófusoknak kötelességünk a tökéletes nyelvtani tudás és a helyes kifejezési mód megszerzése, amely képessé tesz bennünket, hogy a tanításokat elfogadható módon tudjuk elmondani az embereknek, akiket ismertekkel szeretnénk gazdagítani. Minden igazság - bármilyen dicső is - elcsúszhat, ha nehézkesen és csúnyán tárják valaki elé. S ezért kötelességünk a tőlünk telhető legjobbat is ezen a téren megtenni. Műveltnek kell lennünk, ha ezeket az igazságokat a megfelelő módon akarjuk nyújtani.

XI. fejezet

Légy igaz minden áron

Különbséget kell tenned az igaz és a hamis között; tanulj meg mindenben, gondolatban, szóban és cselekedetben – igaznak lenni.

A.B.: Ha nem követnénk figyelemmel a Mester gondolatait és szavait, kérdezhethetnénk, hogy miért következik ez a pont itt. Megkülönböztetni az igazat a hamistól, kétségtelen, ennek kell legelsőnek jönni! A Mesterek későbbre teszik, mert nagyon nehéz. Igaznak kell lenned mindenáron, mondja – és nem könnyű magunkat ilyenné tenni, úgy gondolatban, mind szóban, mind tettben. Észrevetted, hogy a gondolatot teszi első helyre, mert az a szabályos okkult sorrend, ami a gondolatot teszi az első helyre, utána pedig a beszédet és cselekedetet. Buddha Urunk is ilyen sorrendet állapított meg, helyes gondolat, helyes beszéd, helyes cselekedet.

Először is gondolatban, ez pedig nem könnyű dolog, mert a világon sok a hamis gondolat, sok az esztelen előítélet, és senki sem fejlődhet, ha ezeknek a rabja.

C.W.L.: Mi, teozófusok azt hisszük, hogy teljesen mentesek vagyunk a tévhitektől. Nem vagyok egészen biztos ebben, hogy ez így is van. Úgy tűnik nekem, hogy megvan a lehetősége a teozófiai tévhiteknek, babonáknak. Az az ember, aki valamiben azért hisz, mert „a Bibliában írva van” – kétségtelen, hogy bizonyos mértékig babonás, mert nincs igaz alapja hitének. De ettől a tévhittől már csak egy lépés előre ahhoz, hogy „Madame Blavatsky azt mondta...”, vagy „a Titkos Tanításban írva van”. Valóban egy lépés előre, mert rengeteg bizonyíték van arra, hogy Madame Blavatsky tudta miről beszél, mint mondjuk Szent Pál vagy bármely más régi író esetében - de a dolog semmivel sem inkább a miénk, azért mert Blavatskyné mondta, és nem Szt. Jakab vagy Szt. Péter.

Meg kell értenünk a dolgot és saját magunk részévé tenni, és engedni, hogy belénk nőjön és mi beléje. Mindaddig, amíg papagájmódra olvasunk csak, addig mindez csak babona egy tévhit. Az igazban való hit mindaddig lehet, hogy tévhit, amíg nincs jobb alapja, mint az, hogy „itt vagy ott” írva van. Ha azután mentális módszerünk részévé válik, azt mondhatjuk: „Ez nekem részem és enyém, tudom, hogy miért hiszem, és ezért hitem értelmes hit és nem tévhit.” Félek, hogy sok esetben jócskán tapasztalható még az igazságokban is az esztelen hit.

A.B.: Nagyon nehéz az embernek megszabadítania magát a tévhitektől, a lényegtelenent (mert ez a tévhit esszenciája) ne vegye lényegesnek, hogy nem is várják e tőle teljes mértékben csak az első Beavatás után. Ez mutatja, hogy mennyire mély és finom dolog ez, amely mélyen belenyúlik az ember igaz természetébe. És aki ennek rabszolgája – mondja a Mester – nem tud fejlődni. Ez ugyan könnyedén hangzik, de figyeljük meg ezt a szót: rabszolgaság. Nem azt mondja a Mester, hogy senki, aki a legkisebb mértékben babonás, nem haladhat, hanem, hogy senki, aki a babona áldozata, nem haladhat. A babona, vagyis tévhit az emberek nagy visszatartója. Sok igen vallásos embert ismerünk, akik jók, jámborak, emberszeretők, akik szép és komoly életet élnek, de igen babonások! Azt hiszik, hogy szertartásaik, mindenféle formuláik, szóval mindaz, ahogy dolgaikat intézik, számít valamit. Holott mit sem számítanak.

Példának vegyünk egy bizonyos fajta tevékenységet, aminek a célja a halottakon való segítés. A római katolikusok halottaikért misét mondanak. A hinduk a Shraddha szertartást

hajtják végre ugyanebből a célból. Mindkét szertartásnak ugyanaz a célja, segíteni akarnak azokon, kik átmentek a másik világra, és mindkettő eléri a célját, bár a formájuk teljesen eltérő. S mégis, úgy a hindu, mint a katolikus, ha ragaszkodna a formához, babonás lenne. A jóakarát és a komolyság, ahogy végzik, és az elhaltak felé irányított szeretet – ez az a valóság, mely az eredményt meghozza. A jókívánság igen sokat határoz, de a forma különleges jellege nem számít, nem számít, hogy a kívánságot mibe öltöztetjük. Helyi jellegű és nem fontos. A külső forma attól függ, hogy mibe születtünk bele, mert éppen beleszülettünk egy vallásba, mint ahogy beleszületünk egy fajba vagy nemzetbe. S ezért minden babonás rítusok és szertartások és a külső formák hathatóságában való hittől meg kell szabadulnunk. Ez a hit hosszú ideig igen fontos volt, és ez jó volt akkor, mert ez volt az egyetlen. Ami az embereket kiragadta a restségből, gondatlanságból és közönyből. Ezek a külső jelenségek csak mankók és azoknak szükségesek, akik a nélkül még nem tudnak járni. De ha egyszer már tudsz nélkülük járni, akkor el is hagyhatod őket.

Ezért ne ragaszkodjál valamilyen gondolathoz csak azért, mert sokan ragaszkodnak hozzá, azért se, mert évszázadokon át hittek benne, vagy pedig azért, mert szentnek tartott könyvekben van megírva; saját magadnak kell gondolkodnod az illető kérdésen, és magadnak kell megítélned, vajon ésszerű-e.

C.W.L.: Ezek Kuthumi Mester szavai. 2500 évvel ezelőtt Buddha Urunk is ezt mondta, mikor az emberek ezt kérdezték tőle? „Olyan sok tanító van, és oly sok elvet tártak elénk, és mind igen jónak látszik: honnan tudhatjuk, melyik a legjobb: hogyan választhatunk közülük? A válasza erre a kérdésre az Anguttara Nikaya Kalama Suttá-jában így következik:

„Buddha Urunk azt mondta, hogy nem kell hinnünk valamit csak azért, mert mások mondják, sem pedig azért, mert ősidőktől fogva átörököltük. Sem mint hírt, sem mint bölcsék írásait csak azért, mert bölcs írta. A fantáziákban sem kell hinnünk, melyekről azt feltételezzük, hogy minket inspiráltak arra talán egy déva által (vagyis feltételezett szellemi inspirációk). Nem kell hinnünk a következtetést, melyet valamilyen könnyelmű feltételezésből vontunk le; sem pedig azért, mert valamilyen nem logikus szükségesnek látszik. Sem tanítónk vagy Mesterünk kizárólagos autoritása folytán, hanem azért hisszük, ha az írás, elv vagy mondás megegyezik a saját gondolkodásunkkal és tudatunkkal.” És itt még hozzáfűzi: „Azt tanítom nektek, hogy ne csak azért higgyetek valamit, mert hallottátok, hanem, mert a saját lelkiismereteknek hisztek, de akkor haladéktalanul tegyétek meg.”

A Mester tanítványainak egyik adott gyakorlata az, hogy a tanítvány vizsgálja meg, mi az, amit igazán tud, és mi az, amit csak hisz. Igen jó gyakorlat megfigyelni, hogy mentális berendezésünkről mennyire mondhatjuk ki határozottan, hogy ez a mi tulajdonunk, mennyi a mienk, mert alaposan megértettük és helyben is hagytuk, és mennyi az, amit másoktól vettünk át anélkül, hogy gondolkodtunk volna rajta. Mindenkinél a feltétel azonos, beleszületünk egy vallásba és nemzetbe, és ugyanez áll fenn a szokásokra is. Pl., ha ebédre vagy hivatalos, bizonyos ruházat kötelező. Ez szokás. És nem kívánatos a szokás ellen cselekedni olyan ügyben, amely mit sem fontos, ahol nincs szó a helyes vagy helytelenről.

A.B.: Nagyon hasznos gyakorlat értelmünket időnként ellenőrizni és megfigyelni. Először: mi az, amit egyszerűen azért hiszel, mert sok más ember is hiszi. Másodszor: mi az, amit azért hiszel, mert már régen így tartotta a hit. Harmadszor: mi az, amit azért hiszel, mert valamilyen szent könyvben így van megírva. A háromféle hitet, ha átrostáltad, figyeld meg, hogy mennyi marad meg belőlük, és ez meg fogja mutatni neked, hogy hiteidnek mennyi az igazi alapja. Ez egyik előnye a szabadgondolkodás tapasztalatainak, melyen én magam is átmentem. Senki, aki ezen át nem ment, nem értheti meg teljesen, mit jelent az, amikor az em-

ber feladja saját vallásos meggyőződését, különösen akkor, ha őszintén hitt is benne. És, hogy mit jelent az, amikor az utolsó csapás alatt az alap – amelyen eddig biztosan álltunk – rendül meg. Megölt engem akkoriban, fizikailag is teljesen leterített. De ha egyszer ezt alaposan megtetted, ahogy én tettem, nem lesz már több szükség rá. S így, mikor a teozófiával kerültem kapcsolatba – bár teljes belső meggyőződéssel egészen bizonyosnak éreztem a teozófiát, mégis, mikor a tanítást kaptam, elmémrel alaposan mindent megvizsgáltam.

Jegyezd meg, ha ezer embernek is egy nézete van valamely kérdésben, véleményük értéktelen, ha semmit sem tudnak a tárgyról.

C.W.L.: Ez olyasmi, amit a modern világ igen kevéssé tud felfogni. Úgy tűnik, a ma embere azt hiszi, hogy ha elegendő nem-tudást halmoz fel, akkor valahogy tudásra tesz szert. A tudatlannak olyanokhoz kell jutnia, akik tudják őt irányítani.

A.B.: Az a rengeteg könyv, mely korunkban rendelkezésünkre áll, egyrészt határozottan hátrányunkra van, mert gondolkodás nélküli olvasásra késztet, mely felületességet és a gondolatok ide-oda cikázását eredményezi. Ezért tanácsolom mindenkinek, hogy olvasson egy percet, azután próbálja visszaadni az olvasottat nem emlékezetből, hanem inkább a téma világos felfogását, melyre szert tett. Csak az igazán a miénk, amit magunk gondoltunk ki, és csak azzal, hogy át- és átgondoljuk és megértjük az olvasottakat, vagy a hallottakat teljesen a magunkévá tudjuk tenni. Mert különben minél többet olvasunk, annál előítéletesebbek leszünk; s a már eddig megszerzett hithez még újabbakat teszünk hozzá, és egyiknek sincs igaz alapja.

Egy embert alkalmaztam egyszer, aki nagyon rosszul könyvelt. S mikor már nagyon zűrzavaros volt a számlakönyve, egyszerűen egy új könyvet kezdett, és így remélte, hogy megint rendbe tudja hozni a számláit. Ugyanígy a mai ember is mindig valami újat kíván, mert nem nyert igazán kielégülést annak a felületes megismerésével, amit már úgyis tudott. Tagjaink közül azok, akik minden körülmények között C.W.L. műveit idézik, ugyancsak babonások. Bármilyen igazak is azok a tények, melyeket idéznek, az ő számukra még nem igazak. Mert ha igazán, teljesen megértették volna, akkor nem volna szükségük mireánk, mint autoritásokra támaszkodniuk. S ha idézik azt, amit mi mondunk, akkor csak úgy idézzék, mint a mi véleményünk szavait, és ne kíséreljék meg bárkire is rákényszeríteni, mert egyetlen autoritás van a világon, s ez a bölcsesség.

Aki az ösvényen akar haladni, tanuljon meg önállóan gondolkodni, mert a babona az egyik legnagyobb rossz a világon, egyike azon bilincseknek, amelyektől teljesen meg kell szabadulnod.

C.W.L.: Hogy a babona valami igen nagy és kényes valami, kitűnik és nyilvánvaló abból a tényből, hogy ez a harmadik bilincs, amelyet az első beavatás után el kell vetni. Pái neve ennek: „silabbatapa marasa”. „Valamilyen rítus, szertartás és bármi ehhez hasonlóknak hathatóságában hinni...”

Másokról igazat kell gondolnod, ne higgy róluk olyasmit, amit nem tudsz.

C.W.L.: Ha másokról azt gondoljuk, amit csak feltételezünk róluk, lehetnek a gondolatok tisztára csak feltevések. Valójában feltűnően keveset tudunk azokról, akik igen közel állnak hozzánk, s még kevesebbet alkalmi ismerősökről; s mégis állandóan és haszontalanul fecsegnek az emberek mások tetteiről, mondásairól és feltételezett gondolataikról, melyekből a legtöbb – szerencsére – reménytelenül nem is igaz.

A.B.: A másokról való vélemények leginkább nem igazak. Csak akkor gondolkodhatunk valakiről igazán, ha igazán ismerjük őt, ha láthatjuk gondolatát és meg is értjük azt. Ez a tudás a legtöbb ember számára kivihetetlen, s mégis igen határozott véleményük van másokról: állandóan ítélkeznek felettük, és szívtelenül gondolkoznak másokról.

Valamivel odébb a Mester azt mondja: „ne tulajdoníts indítóokokat másoknak.” Ez mérhetetlenül fontos tanács, mert ha ezt a világban állandóan így tennék, akkor minden létező baj és nehézség a felére csökkenne. Ha valaki olyat tesz, amit nem értünk meg, akkor is hagyjuk megtenni; és ne tételezzünk fel különféle indítóokokat. Valaki tesz valamit, mi nem tudhatjuk, hogy miért tette, s ezért keresgéljük a lehető motívumokat, rendszerint egy méltatlan okot vélünk találni, és ezzel erősítjük meg a tényt; és ezután azzal vádoljuk, amit mi gondolkunk és tettünk. S így azzal, hogy indítóokokat tételezünk fel a megkritizált ember elméjében, minden talán létező rosszhoz hozzájárulunk, vagy legalábbis hozzásegítjük, ha még nincs is meg benne egyelőre. Krisztus ezt mondja: „ne szegülj ellen a gonosznak!”, ez a tanítás erre az esetre alkalmazható, nem a mi dolgunk az ember elméjében levő rossz ellen harcolni; Hadd magára, és akkor el fog sorvadni.

Ne tedd fel, hogy gondolatban mindig veled foglalkoznak.

C.W.L.: Ez történik állandóan: bármit is mond vagy tesz valaki, mindent magunkra vonatkoztatunk. Azzal, hogy mindig magunkra gondolunk, azt képzeljük, hogy más ember is állandóan csak ránk gondol. De ha mi állandóan csak magunkra gondolunk, akkor sokkal értelmesebb volna feltételezni azt, hogy a többi emberek is *inkább magukra* gondolnak, mint ránk. Az ilyen ember a saját körének központjának érzi magát, mely körül minden gondolata és érzelme kering, és mindenre csak úgy tud gondolni, amennyire az rájuk vonatkozik. Állandóan maguk körül keringenek, és mert így tesznek, azt hiszik, hogy mások is körülöttük keringenek. De ezt nem teszik. Minden ember a saját körében van benne, ami kétségtelen ugyanolyan fogyatékoság. Valószínű, hogy tíz esetből kilenc ezen alapszik, amikor az emberek fennakadnak azon, amit más tesz vagy mond.

Ha valaki olyasmit tesz, amiről azt hiszed, hogy bántó rád nézve, vagy olyasmit mond, amiben célzatosságot sejtessz, ne gondold azonnal: „meg akart sérteni!” Nagyon is valószínű, hogy egyáltalán nem is gondolt rád, mert minden léleknek megvan a maga baja, s gondolatai főképpen e körül forognak. Ha valaki haragosan szól hozzád, ne gondold: „Gyűlöl, bántani akar!” Lehet, hogy valaki vagy valami más felingerelte, s mivel éppen veled találkozott, haragját rajtad tölti ki. Balgán cselekszik, mert minden harag balgaság; de azért nem szabad róla valótlanul gondolnod.

C.W.L.: Ez tisztára a józanész szava, de milyen kevés ember gyakorolja ezt! Mikor még az anglikán egyház papja voltam, prédikációt tartottam valamilyen általános hibáról, vagy kísértésről, amiről úgy gondoltam, hogy a földművelők és a kisbirtokos parasztok között előfordulhat, akik a gyülekezet legnagyobb részét alkották. Elmagyaráztam, hogy miképp kerülhet egy ember bizonyos szempontból bajba. A prédikáció után egy gazda irtózatos haraggal rohant be hozzám a sekrestyébe. Mit képzelek én, hogy órála mertem beszélni a beszédemben. S ezzel a szegény ember akaratlanul elárulta magát. Ezelőtt persze sohasem tételeztem volna fel róla, hogy ilyesmit elkövethetett, de nyilvánvalóan ez az érzékeny pontja volt, és az én megjegyzéseim megláttatták vele hibáját. S mindmáig nem kétlem, hogy ez az ember valóban azt hitte, hogy én őt szemeltem ki csak azért, hogy prédikálhassak róla.

És ebben a lármás, nehéz életben, melyben kénytelenek vagyunk valamennyien élni, elkerülhetetlen, hogy bizonyos mennyiségű súrlódás legyen, de azt nem kell komolyan venni, vagy nagy fontosságot tulajdonítani. Mikor egy nagyváros utcáin járunk, a sok ezer embernek mind megvan a maga dolga, és ahogy előre törtet, mit se gondol a másik bajával, gondjával. Elkerülhetetlen, hogy az emberek összeütköznek, de senkinek sem jut eszébe, hogy komoly sérelemnek vegye ezt, hiszen ez nevetséges is lenne. S ugyanez történik értelmileg és érzelmi-
leg is. Ott, ahol nagy tömeg verődik össze, elkerülhetetlen egy bizonyos mentális és emocionális súrlódás. Ugyanígy kellene vennünk, ugyanazon szellemiséggel fogadnunk, elképzelve azt, hogy annak az embernek, aki mentálisan a „sarkunkra hágott”, egyáltalán nem is volt szándékában, hiszen a saját dolga után való futtában nem is gondolt ránk. Ezért ilyen apró összeütközéseket ne vegyünk komolyan, csakúgy, mint az utcán a véletlen összeütközéseket.

S ugyanekkor, mikor ezt a magatartást tanúsítjuk azokkal szemben, akik a maguk dolgával vannak elfoglalva, kötelességünk az is, hogy mi ne legyünk a saját dolgunkkal annyira elfoglalva, hogy elfeledjük azokat az apró kis udvariasságokat, melyek az életet annyival könnyebbé teszik.

A teozófust éppen az ő kis udvariasságai különböztessék meg a többi világi embertől. Valamint nyugodtsága és változatlan vidámsága. Légy kedves és türelmes; barátságosnak és kedvesnek kell lenni, mindig van idő, akármennyire is sietünk. Hajlunk arra ugyanis, hogy a túlfeszített idegek következményeképp elveszítjük lábunk alól a talajt, ami ebben a zavaros világban olyan általános.

A.B.: A Mester itt adott javaslatai igen bölcsék. Ne tételezzük fel, hogy mindenki ránk gondol azért, mert mi magunkra gondolunk. A másik ember *is* magára gondol, és nem ránk. Ha gondolnánk arra, hogy ne tulajdonítsunk neki igazságtalan okot, és magunk sem lennénk ezért dühösek, akkor igen gyors haladást tennénk az önuralom terén. Általában az emberek csak utólag gondolnak erre. Ha valaki önuralommal rendelkezik, nem fogja elárulni izgalmát, de ha tökéletesen uralkodik már magán, akkor érezni sem fogja a haragot. Ha a másik hibázott, végül is az a másik gyengéje. Aki okkultista akar lenni, annak mindig emlékeznie kell a mások hibájával szembeni elnéző magatartásra. Arra is gondoljunk, hogy a haragos beszéd és a sietős és ingerült válasz igen gyakran azt jelenti, hogy az, aki így tesz, valamilyen nagy feszültség alatt van, amely valamilyen gondból vagy aggodalomból származik, és ő nem elég erős ahhoz, hogy a feszültséget elviselje, idegei túl vannak feszítve, s azért cselekszik úgy, amint tesz.

Igaz, hogy badarul cselekszik, mint a Mesterek mondják, de engedményeket kell tennünk. A legtöbb ilyen kis nehézség ebből keletkezik. Ha valaki állandó nagy feszültség alatt él, majdnem minden fennakad. Gondoljunk csak arra, hogy mennyi baj van a világon, mindenféle gondok, amik az embereket állandóan izgatják és búsítják. Nem ismerjük a körülöt-
tünk élők bajait, mert senki érzékeny ember nem fogja a nehézségeit hirdetni. Az általános emberi méltóság tiltja ezt. Ha erre mindig gondolnánk, hogy ilyesmi állandóan van, és ezért engedményt tennénk ennek javára, elérnénk azt a tökéletes békét, amelyre a Mesterek céloznak ebben a tanításban.

Ha egyszer a Mester tanítványa lettél, mindig meggyőződhetsz gondolatod igaz voltáról, oly módon, hogy összehasonlítod az övével, mert a tanítvány egy a Mesterével, s gondolatát csak vissza kell vezetnie a Mester gondolatába, hogy azonnal lássa, vajon egyezik-e vele. Ha nem egyezik, helytelen, s rögtön megváltoztatja, mert a Mester gondolata tökéletes, mivel Ő mindent tud.

A.B.: Az elfogadott tanítvány mindig kipróbálhatja gondolatait azzal, hogy Mestere gondolatai mellé helyezi. Ha rosszul hangzik, akkor tudja, hogy gondolata helytelen volt. Hogy fizikai hasonlatot használjunk, úgy hangzik, mint a zenében a hamis hang. A Tanítványnak nincsen szüksége a mester figyelmét felhívni, gondolatait egyszerűen a Mesteré mellé teszi, és ha nem hangzik igaznak, azonnal elveti, s rögtön hozzálát gondolatait a Mesterével harmóniába hozni. Nem fog vitázni vagy érvelni a sajátja mellett, sem nem próbálja kimutatni, hogy végül is az ő gondolatai helyesek, s mert ha hibás, tévedése azonnal kitűnik. Akik még viszont nem elfogadott tanítványok, nem tudják ugyanezt megtenni, s ez olyan sok törekvőnek nehézséget okoz. A tanítvány tudata egy a Mesterével, s a Mester senkit sem fogad el, aki ellen később szükségesnek találja falat emelni.

C.W.L.: Mondták már, hogy a tanítvány egy a Mesterével. Ez egy bizonyos értelemben igaz, de amelyet csak a Mester tud tökéletesen. A tanítvány is tudja, de kevésbé tökéletesen. Azok azonban, akik még nem kerültek ilyen kapcsolatba, nem érthetik meg ennek az egységnek a mélységét. A tanítvány Mestere gondolatainak külső övezetébe tartozik, körülbelül ahhoz hasonlóan, mint a személyiség tartozik az Egóhoz. Az Egó egy kicsiny darabját lehelyezi magának – ez ugyan nem egészen helyes, de a „letükrözés” eszméjénél mégis jobb- az alsó síkok feltételei közé, ahol még a fizikai, asztrális és mentális testek legjobbja is csak egy egészen tökéletlen kifejezése az Egónak. Ez egy kicsit vígaszul is szolgáljon nekünk, ha a saját különböző gyengéink itt lent lehangolnának.... Azt mondhatjuk magunknak: „de mindenesetre az Egó ezt jobban tudja, mint a többi, s ezért nem kell kétségbe esnünk. Csak szükséges nekem, hogy ebben az alacsonyabb megnyilvánulásban többet hozzak le magamból, hogy tisztább kifejezőjévé váljak annak, ami én tényleg vagyok fent, s akkor hiányosságaim kevesebbek lesznek.”

Ehhez hasonló módon a tanítvány nem csak képviseli Mesterét, hanem egy nagyon is valódi értelemben ő a Mester - de hatalmas korlátozások között a Mester, s ezeket a korlátozásokat nem csak az alacsonyabb síkok szabták, hanem a tanítvány személyisége is egyben, mely még sehogy sem teljesen túlelmedett (transzcendens). Ha a tanítvány egója már teljesen uralni tudja alacsonyabb eszközeit úgy, hogy nem egyebek már, mint a magasabb tükrözései vagy kifejezései, akkor már képes volna a Mestert sokkal tökéletesebben kifejezni, mint ahogy most tudja, de még akkor korlátozások volnának abban, amit méretnek lehetne nevezni, mert a tanítvány kisebb Egó, mint a Mester, akit követ, és éppen ezért nem lehet teljesen reprezentánsa a Mesternek. De mégis, bármilyen gondolata van is a tanítványnak, azok bent vannak Mestere mentális és asztrális testében is. S részben ennél az oknál fogva minden tanítványnak át kell mennie egy bizonyos próbaidőn, mely idő alatt a próbatanítvány élő képmása állandóan a Mestere előtt van. A Mester tudni kívánja pontosan, hogy eljövendő tanítványnak milyenek a gondolatai és érzései, mert különben állandóan azt találná, hogy asztrális és mentális testében olyan érzések és gondolatok áradnak bele, melyek nincsenek harmóniában azzal, amin a Mester állandóan dolgozik. S csak hosszabb idő után, midőn látja, hogy ilyen nem harmonizáló gondolatok és érzések igen ritkák már a tanítványnál, csak akkor fogadja el véglegesen, és a maga részévé teszi.

De még ekkor is a Mestere fenntartja magának azt a hatalmat, hogy függőnyt bocsásson le a saját tudata és a tanítvány közé. A tanítvány komoly vágya természetesen az, hogy ne legyen kizárva, de gyarló emberek vagyunk mi itt lent a fizikai síkon, és gyakran megtörténhet, hogy olyan érzéseink és gondolataink lesznek, melyek nem kellene, hogy legyenek.

A Mester ezeket nem kívánja, s ezért nyugodtan kizárja, elzárja magát azoktól. Igaz az is, hogy későbbi időszakban a Mester még erről a hatalomról is lemond, mikor a tanítványt, mint „fiát” fogadja el, de ez csak akkor következik be, ha a mester teljesen biztos már arról, hogy nem lesz már semmi, amit ki kellene zárnia.

A tanító tudatával való intim kapcsolat következtében a tanítványnak megvan a lehetősége, hogy saját gondolatait a Mestere gondolatai mellé helyezze. S ehhez egyáltalán nem szükséges a Mester figyelmét felkelteni, mert hiszen nem a Mester véleményét akarja kérdezni a felteendő kérdésre, hanem a tanítvány egyszerűen azon egység vonalán haladva meg akarja találni, fel akarja fedezni, hogy mi erről a Mester gondolata, tekintettel a különleges kérdésre. Kérdezheted, hogy miképpen csinálja ezt a tanítvány? Különböző módzatok vannak, aszerint, hogy milyen mértékben tudta megvalósítani ezt az egységet. Pl. élénk képet, képzel el magának a Mesteréről, azután minden erejével megpróbál felemelkedni ehhez, és akkor gondolja a gondolatát, és vizsgálja, van-e kisebb súrlódás vagy diszharmonia az övé és a Mesteré között, s ha volna, természetesen azonnal megváltoztatja saját gondolatát.

Itt azután hatalmas különbséget találunk az okkult és a világi szempontok között. Mert ha a világban véleménykülönbség van köztünk és egy másik ember között, mi azonnal megpróbáljuk a saját véleményünk mellett érvelni, vagy megpróbáljuk igazolni azt. Mi az okkultizmusban sosem vitatkozunk, mert tudjuk, hogy az, aki a magasabb síkon áll, jobban tudja, mint mi, és ezért egyszerűen elfogadjuk a szempontját. Sosem jutna eszünkbe, hogy saját véleményünket a Mesterével szembe állítsuk, mert tudjuk (és ez nem vélemény dolga, hanem tényleges tudás), s mert ő olyan információs forrásokhoz juthat hozzá, amire nekünk nem lehet módunk; s ezért ő tudja, hogy mit mond arról. Véleménye sokkal nagyobb tudáson nyugszik, mint a mienk. Később megpróbálhatjuk az okokat megtalálni, melyekből keletkeztek ezek a vélemények – ez persze egészen más ügy – de ez alatt mi nem ellenezzük, még csak nem is gondolunk erre, mikor a tanítvány gondolatait a Mesteré mellé teszi, nem érvel, nem vitatkozik. Ha a hangszerünk le van hangolva, akkor nem vitatkozunk arról, hogy melyik jobb hangszer, hanem egyszerűen újra felhangoljuk.

Az okkult világban mi sohasem kritizálunk, magától értetődőnek tartjuk, hogy minden ember, aki a Hierarchiáért dogozik, megteszi a tőle telhető legjobbat; és ha a legjobbját adja, akkor ő a saját Mestere előtt áll vagy bukik – és nem előttünk. Persze megtörténhet, hogy ha valamilyen téren hibát fedezünk fel, akkor messzemenő finomsággal, valamilyen kisebb ajánlatot tehetünk így: „ha így meg is tennéd, nem gondolod, hogy akkor jobban menne a munka?”

Az a mód, ahogy az emberek fáradhatatlanul kritizálják embertársaikat - akiknek sem bajaikat, sem gondjaikat, sem nehézségeiket nem ismerik, és nem tudnak róluk semmit - az okkultista előtt és azok előtt, akik azok akarnak lenni, teljesen ismeretlen. Mi egyszerűen nem ezen az úton járunk, mert helytelennek látjuk.

Azok, akik igazán, komolyan az Ösvényre akarnak lépni, jól tennék, ha követnék a Mester tanítványának e szokását ezen a téren. Ne merüljünk bele a mások állandó kritizálásába, akik megteszik a dolgukat, hiszen a legtöbb ember a saját szempontjából a tőle telhető legjobbat teszi meg. Lehet, hogy nekünk egy sokkal magasabb szempontunk van, de minden esetre ők csak a saját fényük mellett tudnak dolgozni, és nem pedig a mienkkel. Pl., ha a mi társulatunkban valakit megbíznak egy tisztség viselésével, adjuk meg neki a lehetőséget, és ha nem végezné a munkát kielégítően, akkor idővel ezt a munkát át lehet adni másnak, de addig is ne akadályozzuk ezt az embert. Meg kell adni neki a lehetőséget, hogy mit tud a munkájá-

val csinálni, és hogy a benne lakozó gondolatait kivitelezhesse. Az állandó beleavatkozás rossz dolog.

Sokkal rosszabb dolog lenne mindig kritikus lelkiállapotban lenni, amikor is állandóan hibákat keresünk. Mindig gyenge pontok után vadászva. Ez nem az okkultizmus módja. Gyakran halljuk az embereket így beszélni: „nem tehetek róla, hogy kritikus vagyok, ilyen a természetem.” Ha ilyen a természeted, akkor bizony ez nagyon is rossz természet, és jobb volna, ha megváltoztatnád és átalakítanád. Ha azt mondjuk valamire, hogy az természetes, emberi, ezzel azt akarjuk mondani, hogy mit tenne az átlagember. De ha valaki egyszer hozzáfogott magát komolyan képezni, akkor megpróbál egy kicsivel több lenni, mint az átlagember. Azért vagyunk itt, hogy megváltoztassuk természetünket. S ebben nem rejlik gőg, a törekvő megkísérli magát az átlag fölé emelni, azért, hogy előbbre tudja segíteni éppen ezt az átlagot – amit nem tudna megtenni, ha ugyanazon az alacsony nívón maradna, ahol azok tartanak. S ezért mindenki, aki így akar cselekedni, feladhatja a kritizálás csúnya szokását.

Néha szeretném azt mondani az embereknek: „állj félre a magasabb Éned útjából, és add meg neki a lehetőséget megtenni azt, amit tudna. A helyett megengeded az alacsonyabb személyiségnek, hogy útjába álljon a magasabbnak, amit az megtehetne, és könnyen meg is tenne.” Senki se mondja ezt soha: „nem tudom”. Ha ezt az irányt követed, már eleve elítélted az egészet, és magad már előre a hiba elkövetésére ítélted. Inkább ezt a gondolatformát állítsd fel: „ez meg tudom tenni és meg fogom tenni.” Ekkor már félig meg is tetted. Az emberek gyakran már a feltett szándékukban hibáznak; ez megint csak nagyon is természetes, mert azért, hogy folytonosan próbálkoznak, az erő felgyülemlik, és ez hamarosan meghozza a sikert. Ne higgyük azt, ha hibáztunk, hogy most már minden el van veszve, mert a megnyert erő – bár nem volt elegendő, hogy az azonnali sikert meg is hozza – annak ellenére lényeges nyereség, és ha folytatjuk növelését ennek az erőnek, el fog érkezni az idő, amikor siker koronázza majd törekvéseinket.

E két magatartás között mélységes szakadék tátong, kétségbe esve ülve maradni - felkelni és hozzálátni újra. Azt mondták, hogy a világ két részre oszlik: olyan emberekre, akik elindulnak és csinálnak valamit, és olyan emberekből, akik tovább ülnek, és azt mondják: „miért nem csinálták ezt másképp?” Mi, az előző emberekhez kell, hogy tartozzunk, és mit se törődve azzal, hogy a másféle emberek mit is mondanak, akik még csak a kezüket sem mozdítják, hogy maguk tegyenek valamit.

Azok, akik még nem elfogadott tanítványai, ezt még nem tudják egészen megtenni, de nagy segítségükre lehet, ha gyakran megállnak és elgondolják: „vajon mit gondolna a Mester? Vajon mit mondana vagy tenne ilyen körülmények között a Mester? Mert soha nem szabad olyasmit tenned, mondanod vagy gondolnod, amiről nem tudod elképzelni, hogy a Mester is megtenné, mondaná vagy gondolná. Légy igaz beszédedben is, hűségre törekvő, túlzás nélküli.

C.W.L.: Ha ezt mindig elménkben tudnánk tartani, soha nem gondolni, mondani vagy tenni olyasmit, amit a Mester nem gondolna, nem mondana, vagy nem tenne, akkor alig volna szükséges éltünkön valamit is javíthatni. Lehet, itt-ott tévednénk, amennyiben mi azt hinnénk, hogy tudjuk, mit mondana a Mester, vagy mit szólna, vagy mit tenne, de életünk így nagy egészében csodálatosan tiszta élet lenne, és közel állana Hozzá. Kétségtelen, hogy sokan így éreznék: „Ha minden gondolatnál meg kellene állnom, és gondolkodnom, hogy mit mondok, azt hiszem, semmit sem beszélnek.” Azt hiszem, a világ nem lenne szegényebb azzal, ha

ezek valójában nem beszélnének, mert a legtöbb kimondott szó nem különösebben hasznos. Ha minden ember, mielőtt kimondana valamit, egész komolyan mérlegelné: „vajon a Mester kimondaná ezt, amit én most mondani akarok?” – akkor sokkal kevesebbet beszélénk. A mester gondolatához való folyamodás menete eleinte kissé lassan fog menni, de később szokássá válik, és azután már később felvillanásszerűen történik.

A gondolatok a fény gyorsaságával haladnak, talán még gyorsabban is, és ha mint a fizikusok mondják, a fény 186.000 mérföldet tesz meg egy másodperc alatt, pl. gondolataitok most Angliáról – amely 12.500 mérföldre van innen (mármint Indiától) egy fényvillanás alatt történne. A gondolat gyorsasága az okkult fizikának egy olyan kérdése, amelyben jelenleg még csak éppen botorkálunk. Mi állandóan azon vagyunk, hogy az okkult tudománynak újabb tényeit tanuljuk meg, és tapasztalatszerzés közben ugyancsak annyit tévedünk, mint a régi alchimisták, akiknek próbálkozásaiból alakult ki a mai kémiai kutatások kezdete. Ez pedig lassan hatalmas tudománnyá fejlődött, sok ezer tényezőt magába foglalva. Hiszem, hogy ezekből a botladozó kísérletekből, melyeket igen kevesen csinálnak még ma, az évek múltán egy olyan okkult tudomány fejlődése bontakozik ki, mely a világra később nagy hatással lesz. Gondolataink nem mozognak rendszerint olyan gyorsan, ahogy lehetne, azért, mert nem gyakoroltuk még nagyobb mértékben a beszéd-től és cselekvéstől külön használni. A meditáció egyik gyümölcse, amely a gondolatainkat gyakoroltatja más irányban. Csodálatos sikert lehet ezen a téren elérni. Dr. Besant tanulmányozta ezt a kérdést. Tőle hallottam, hogy amikor nyilvános előadást tart, míg egy mondatot kimond, az alatt a következő mondat három-négyféle formában jelenik meg előtte, és ő tudatosan megválaszthatja azt, amelyiket a leghatásosabbnak vél. Igen kevesen tudják ezt megtenni. Ez általában a cselekménytől teljesen külön működő gondolatok ügye, és ez olyan gyorsasággal történik, melyet alig lehet kiszámítani – de azt is mutatja, hogy mit lehet megtenni. Nagyon is érdemes megpróbálni a gondolatokat gyakorolni, mint gondolatokat. A tanítvány, ha ezt a kitűnő gyakorlatot követné, vagyis gondolkodna, mielőtt beszélne, vagy cselekedne – nemcsak gyümölcsözőnek fogja találni olyképpen, hogy életét a Mesterével harmonizálja, hanem igen hasznos gyakorlatnak is a gyors gondolkodásra.

Sohase tulajdoníts másnak indítóokokat! Csak Mestere ismeri gondolatait, s lehet, hogy olyan okokból cselekszik, amelyek egyáltalán eszedbe sem jutottak.

C.W.L.: Minden ember tulajdonképpen rejtély, még azok előtt is, akik legközelebb állnak hozzá, a legdrágábbak neki, és ha mégis néha jóval később rájössz, hogy mit miért cselekedett, rendszerint igen meglepő okoknál fogva tették - olyasmért, ami neked talán sohasem jutott volna eszedbe -, mert az volt az uralkodó befolyás elméjükben. Ezt leggyakrabban leginkább Indiában találtam, mint bárhol máshol azért, mert az indiai elme oly sok téren olyan nagyon másmilyen, mint a miénk, és a legtöbb hindu testvérünk olyan eszméktől indított valamit megtenni, amely egy angol embernek sohasem jutna eszébe. Elméjük oly mérhetetlenül szubtilisabb, mint a miénk, és tetteik oly nagy mennyiségű hagyományon alapulnak, amely teljesen idegen a mi gondolkodás módunknak. S éppen ezért, még a mi saját fajunkban is sohasem tanácsos bárkinek is motívumokat tulajdonítani, hogy mit miért mondott vagy tett, s ez még kevésbé biztos egy idegen országban, amelyben egy teljesen más civilizációval találjuk magunkat szemben. Reménytelen félreértések történhetnek azért, mert indítóokokat tételezünk fel, és ezt nem kellene megtennünk. Nem a mi dolgunk tudni, hogy mit miért tettek. Nem kell, hogy gondot okozzunk magunknak ezért.

Ha valakiről hallasz valamit, ne ismételd, lehet, hogy nem igaz, s még ha igaz is, jobb, ha mit sem szólsz.

A.B.: Ha valakiről hallottál valamit, nekiindulsz és elmondod valaki másnak a történetet, akkor a Mester közvetlen parancsának nem engedelmeskedtél, méghozzá azért, mert neked mondták el, és ezért neked személyesen szólt. Elég könnyű a nyelvedet megtartóztatni; lehet, hogy nehéz a gondolataidat uralni, de bizonyos, hogy testedet igenis tudod uralni. Lehet, hogy a történet, amit elmondasz, nem sokat számít, de ha nem is igaz, és te ismételted, akkor hazugságot mondtál, és ez már igenis sokat számít azoknak, akik magukat előkészíteni kívánják a beavatásra. Lehet, hogy keménynek hangzik ezt hazugságnak nevezni, de tény, és nekünk szembe kell nézni a tényekkel.

Nyilvánvaló, hogy nem tölthetjük el életünket az ilyen történetek igaz voltáról való meggyőződéssel, s ezért az egyetlen biztos irány az, hogy egyáltalán nem ismétljük. Most eltekintve attól a kérdéstől, hogy magunknak ártunk ezzel, és a saját fejlődésünknek is, tegyük még azt is fel, hogy egy ilyen történetet igaznak tudsz, akkor jóságosabb semmit sem mondani. Miért akarnánk bárkit is megbántani? Miért kívánsz valamit ismételni, ami más embert nem előnyös világításban mutat be? Természetesen, ha megtudjuk, hogy az illető gazember, vagy csaló, aki védtelen embereket készül megtámadni, akkor kötelességünk leleplezni, vagy legalábbis óvni azokat, akik veszélyben vannak tőle. De ez egészen más valami, mint az, ami a közönséges pletyka tápláléka. Ez mindenesetre kötelességünk, de amelyet csak a legnagyobb óvatossággal és meggondoltsággal alkalmazzunk, és bizonyosan minden legkisebb rosszindulat és felháborodás nélkül.

Gondold előbb meg jól, amit mondasz, különben vétesz a hűség ellen.

C.W.L.: Ezt már sok éve hirdetik, és mégis a mi saját embereink tesznek téves, helytelen állításokat. Az emberek néha a legeltűzöttabb módon beszélnek. Pl. ha valami néhány száz yardnyira van valahonnan, mérföldről beszélnek. Ha a rendesnél melegebb nap következik, azt mondják, meg kell sülni. Ilyen szegényes volna az angol szókincs, hogy nem volna elég megfelelő kifejezésünk a különböző fokozatok megjelölésére a nélkül, hogy vad, értelmetlen túlzásokba esnénk? Ez épp úgy a műveltség, mint a pontosság hiánya, s nem hinném, hogy ezen a téren gondatlanul lehetne eljárnunk. S nem minden jelentőség nélkül való az a tény, hogy Krisztusnak tulajdonítják azt a kijelentést, hogy minden hiábavaló szóért egyszer számot kell majd adni az utolsó ítéletkor.

Légy igaz tetteidben! Ne kívánj másnak látszani, mint amilyen vagy, mert minden tettetés akadálya az igazság tiszta fényének, melynek úgy kell átsugározni rajtad, miként napfény ragyog át a tiszta üvegen.

A.B.: Cselekedetekben igaznak lenni, igen nehéz végrehajtani. Annyit jelent, sohase tegyél meg valamit azért, hogy az embereknek kitűnő véleménye legyen rólad, és hogy sohase tegyél olyat, ha egyedül is vagy, amiért szégyenkezned kellene a mások jelenlétében – ezért légy mindig tökéletesen becsületes és igaz. Mutasd magadat olyannak embertársaid előtt, amilyen vagy, és ne színlelj mást, mint amilyen valóban vagy. Legtöbbünk eszményképet készít magáról, olyat, amelyet szeretne, ha az emberek gondolnának róla, s ennek következtében egy csomó olyan apróságot csinál, ha egyedül van, amit nem tenne meg, ha mások jelen volnának – azért, mert nem egészen az; azt teszi, amiről úgy érzi, hogy elvárják tőle.

Ha hajlasz arra, hogy valamit is csak azért tegyél, mert valaki éppen ott van, állítsd le ezt az érzést; s ha helyes volt, sohase törődj az emberek véleményével, ha pedig nem volt

helyes, sohase tedd meg. Jól ismerem ezt az érzést, mert nekem szokásom volt ezt alkalmazni. Rendszerint azt éreztem, hogy úgy kell viselkednem az emberek előtt, ahogy azt egy írótól vagy előadótól, vagy egyébtől elvárják. A múltban úgy találtam néha, hogy ez az érzés valamilyen teljesen ártatlan dolognál keletkezett. Hogy példát mondjak, a tengeren való utazásaimkor – mikor is majdnem mindig rosszul éreztem magam – szokásom volt patienctét (pasziánszot) rakni, s azt hiszem, ez igen ártatlan szórakozás volt. Egy napon eszembe jutott, hogy vajon az utasok mit gondolnának rólam, hogy vasárnap kártyát veszek a kezembe, tudva azt, hogy az okkultizmus tanítója vagyok, s vajon megbotránkoznának-e? Aztán ezt gondoltam: „Mit sem számít, hogy az emberek látnak vagy sem. Ha helytelen lenne, akkor el lehet ejteni; ha helyes a véleményük, a tényen mit sem változtat.” Madame Blavatsky ezen a téren is jellegzetes volt. Mindig azt tette, amit akart, és a legkevésbé sem törődött azzal, hogy mit mondanak az emberek. Ha az emberek úgy vélték, hogy H.P.B. magaviselete nem olyan, amit tőle, mint okkultistától elvártak, ugyan mit számít ez a földön? Ezek úgysem tudnak semmit se róla.

Az okkultista nem jár szigorú és ünnepélyes arccal az emberek között, ügyelve arra, hogy mindent méltósággal tegyen, bár ez az, amit a legtöbb ember elvárna tőlük. Az általános felfogás erről a témáról teljesen hamis. Mert egy okkultista mindenek fölött természetes. Itt egy okra gondolok, hogy miért fontos jelen korunkban tökéletesen tiszta és nyílt életet élni, s ez az, hogy ha még oly kis mértékben is, arra szolgáljon, hogy a Nagy Tanító eljövételének az útját előkészítse, azt simábbá tegye. Mert a nagy Lények nem mindig olyanok, mint ahogy az emberek elvárják. Nem az elvárt formában jelennek meg, mert a világot jönnek megreformálni, az általában ismert véleményeket akarják megváltoztatni; bár az emberek érzéseit nagyon is tekintetbe veszik, viszont az előítéleteiket nem mindig. Mi, akik nyíltan és szabadon élünk, előkészíthetjük az emberek elméjét azzal, hogy mikor majd az Úr Maitreya eljön, akkorra már elvesztették néhány előítéletüket, és akkor már lényükben meglesz az a lehetőség, hogy kevésbé érinti őket kellemetlenül, mint ahogy egyébként lenne.

S ezért éljünk teljesen nyílt életet, mindig feltételezve, hogy a felállított eszményt állandóan fenntartjuk. Ne kövessük el ezt a hibát, és ne gondoljuk, hogy mit se számít, mit teszünk az emberek előtt; s ezért egyformán gondosnak kell lennünk úgy magánéletünkben, mint nyilvános életünkben.

C.W.L.: Teljesen igaz az, hogy sohase alakoskodjunk, mert minden ilyesmi mögött hamisság rejtőzik, és ügyeljünk ugyanakkor arra is, hogy azzal, hogy igyekszünk elkerülni, ne essünk a másik végletbe. Néha az emberek ezt mondják: „Szeretném magamat olyan természetesnek mutatni, mint amilyen vagyok.” És ekkor a legcsúnyább, legközönségesebb felület fordítják kifelé. S így nem természetesnek mutatják magukat, hanem egy igen alacsony, szegényes és lefokozott másolatát annak, aminek lenniük kellene. Mert az emberben az igazi énhez az áll legközelebb, ami a legmagasabb, a legjobb és a legnemesebb. Ezért természetesnek lenni a legjobbat jelenti bennünk. Szentelkedőnek lenni - a nem igaznak lenni egy formája. Ha olyannal találkozol, aki magát okkultistának adja ki, és ugyanakkor igen sokat beszél a maga nagyságáról és toleranciájáról, utalva nagy erőire, megpróbálva megnyerni a hiszékeny emberek bámulatát – úgy, mint a régi hypokriták („és mikor imádkozol, ne légy olyan, mint a képmutatók, akik a gyülekezetekben és az utcák szegletein fenn állva szeretnek imádkozni, hogy lássák őket az emberek”), az írástudók és farizeusok („kik színből, hosszan imádkoztak”) - azokról tudhatjátok, hogy nem igazi okkultisták. Az igazi okkultista sohasem álszentelkedő, annak ellenére, hogy elhatározta, hogy sokkal magasabb mérték szerint fog élni, mint az, akit „természetes” embernek szoktak nevezni.

Az emberek gyakran nem ismerik fel a Mestereket, mert túlságosan merev elgondolásuk van arról, hogy milyennek kell lennie egy Mesternek, és az igazi, élő Mester lehet, hogy egyáltalán nem hasonlít ehhez az elképzeléshez. Mert Ő nem alkalmazkodik a mi előítélete-

inkhez és eszméinkhez; Ő az, ami Ő a maga síkján, de ha mi makacsul ragaszkodunk a saját előítéleteinkhez, nem fogjuk talán megismerni, ha egyszer megjelenik előttünk. Vannak, akik már elképzelték maguknak, hogy mit fog a Világtanító tenni és mondani, és hogyan viselkedik majd. Ne zárjuk el már magunkat eleve Tőle helytelen elképzeléseinkkel. Tudjuk, hogy a szeretet igéjét fogja hirdetni, de a módot és részleteket kizárólag Ő fogja felállítani és megszerkeszteni. Ismerjük fel teljes egészében Őt, és legyünk készek Őt követni akármerre is vezet majd minket.

XII. fejezet

Önzetlenség és az isteni élet

Különböztess meg az önzőt az önzetlentől! Az önzésnek ugyanis sokféle alakja van, s ha azt hiszed, hogy egyik alakjában végleg kiölted, megjelenik egy másikban, épp olyan hatalmasan, mint azelőtt. Fokozatosan azonban annyira eltölt a másokon való segítség gondolata, hogy kiszorítja minden önző gondolatodat, hogy nem lesz időd saját magadra gondolni.

A.B.: A Mester azt írja le itt, ami azt hiszem az egyetlen mód a tökéletes önzetlenség elérésére. Lehetséges, hogy az önzésnek valamilyen különleges formájától meg lehet szabadulni, ha megsemmisítésére törekszünk, de ahogyan a Mester mondja, visszatér ismét, csak más formában. Ilyen módszerrel dolgozva hosszú időbe telhet az önzés egyik formáját kiölni, mint Héraklésznek, mikor megölte a hydrát, s az egyik fej levágása után mindjárt egy másik nőtt ki helyette. De az itt ajánlott módszer egyenesen a bajok gyökerére mutat.

Hajlandó vagyok azt hinni, hogy az odaadásnak egyik legértékesebb eredménye, s talán a legnagyobb értéke ezen múlik; az odaadás tárgya felé irányított gondolat annyira elfoglalja az illető teljes lényét, hogy nem is tud másra gondolni, és így lesz teljesen önzetlenné, minden különösebb megerőltetés nélkül. A növekedés sima útja: „növekszik, mint a mezők virága, öntudatlanul nyílik meg szíve a nap felé.” Az erőfeszítés mindig a gyengeség jele, ha tudsz találni okos módokat, hogy úgymond magadhoz térjél, az nagy előnyödre szolgál. Rászeded saját gondolataidat és erőidet, jó vezetékbe vezetted, és a nem kívánatos tulajdonság lassan kihál. Ez a legjobb módja saját hibáink leküzdésének, mert rájuk gondolni - még sajnálkozással is - csak erősíti azokat.

Legyen minden gondolatod másoké, és akkor, mint a Mester mondja, nem lesz hely és idő magadra gondolni. Saját esetemben úgy találta, ez teljesen így is volt.

Ha valaha is úgy találtam, hogy hajlamos vagyok valamin bánkódni, és a legkisebb bánkódást érezni bármi miatt, ami engem személyesen érint (nem hinném, hogy ma már egyáltalán hajlok ilyesmire, de volt idő, amikor ilyen voltam), azonnal eltöltöttem elmémet olyan gondolatokkal, hogy hogyan lehetne segíteni másokon, és mit lehetne tenni érdekükben. Olyasmin bánkódni, ami saját magunkra vonatkozik - önzés, és csak arra való, hogy boldogtalaná tegyük magunkat. S mégis mennyi ember tesz így. Leülnek, és azt mondják: „Óh, milyen szomorú dolog ez. Milyen keményen érint. Ez bizony nagyon súlyosan terhel engem. Ez az ember nem törődik velem, nem néz felém se, nem szeret engem...” és ehhez hasonlóan, végeláthatatlanul.

Mindez önzés. Ennek egyetlen gyógyszere – úgy a saját bánatunk, mint önzésünk ellen – azonnal hozzálátni valakiért valamit tenni. Indulj hát és tégy valamit! Mert elméd nem lehet egyszerre két dologgal eltelve, és abban a pillanatban, ha megszűnünk magunkra gondolni, kezdünk boldogok lenni.

Ha azt mondhatjuk magunkról: „Nem kívánok senkitől semmit, szeretem őket, nem kívánok semmi ellenszolgáltatást ezért” – akkor boldog lehetsz. Amit az emberek általában szeretetnek szoktak nevezni, nem más, mint kevés szeretet alul, melyet a hatalmas önzés köpenye takar. Abban a percben, ha a szeretet miatt szenvedünk, már azt jelenti, hogy az önzés is jelen van.

A melegszívű, ragaszkodó embernek ezt tudom, nehéz, kemény feladat megtanulni. De meg kell tanulni, és ha megtanulta, boldogságot és békét hoz neki. Saját tapasztalataimból beszélek. Tanuljunk meg szeretni anélkül, hogy viszonzó szeretetet várnánk, és ha ezt teszed, akkor igen sok embert fogsz egyszerre találni, akik szeretnek; de mindaddig, míg kapaszkodsz

feléjük, az a természetes, hogy ösztönösen visszavonulnak. Kemény lecke, de ha egyszer megtanultuk, olyan békét hoz, melyet semmi sem zavar már meg, még az sem, ha a szeretett személy egy ideig igen kellemetlen hozzád. Mit számít ez? Tudod jól, hogy egy napon ismét visszatér hozzád, de te az alatt is tovább árasztod szeretetedet feléje, éppen úgy, mint eddig. Ha szenvedsz valamiért, elhatározod, hogy nem fogsz a szenvedéssel törődni. Mondd magadnak: „nem törődöm azzal, hogy alacsonyabb természetem mennyit szenved.” Mert mik vagyunk – részben az alacsonyabb én – hogy törődjünk azzal, amik vagyunk, vagy hogy igényt tartunk arra, hogy szeressenek bennünket. Ha ezt a magatartást tanúsítjuk szenvedéseinkkel szemben, akkor csakhamar legyőzzük azt.

C.W.L.: A hibákra gondolni, tulajdonképpen erősíti azt. Ezt a hibát követik el gyakran a keresztény módszerben, ahol az embereket felszólítják, hogy bánják meg bűneiket, és érezzenek bűnbánatot felettük. Mert minél jobban bánkodik valaki rajtuk, annál többet forgatja fejében a bűnt, és ezzel még csak növeli. De ha hozzálát mindjárt valakiért valamit tenni, akkor azt a gondolatformát nem erősíti, hanem az lassan, természetes módon kimúlik, eltűnik és elfelejtődik. Beteges elmerülés a hibákon, gyakran kis jelentéktelen hibákat nagy bűnné nagyít föl. Ez a magatartás emlékeztet arra a gyermekre, aki állandóan kihuzigálja az apró növénykéket gyökerestől, hogy lássa, miként növekszenek. Így, ha valaki valamilyen nemes és jó munkát buzgón végez, majd utána elkezd kételkedni, és azt mondja: „Nem vagyok biztos benne, hogy az indítóokaim igazán tiszták voltak-e, azért kellett megtennem, mert belsőleg gőgös vagyok.” Vagy ha valakit megszabadított a szenvedésétől, és azt gondolja: „Nem voltam igazán önzetlen, nem tudtam egyszerűen nézni a szenvedését, s ezért megszabadítottam tőle.”

Az anglikán egyház szokta ezt mondani: „Uram, irgalmazz nekünk, nyomorult bűnösöknek.” Lehet, hogy valóban bűnösök vagyunk, de nem kell még azzal is hozzájárulnunk, hogy még külön nyomorultnak is érezzük magunkat a felett, és ezzel még másokat is nyomorulttá tegyünk. Sohase töprengjünk a múlton, hanem lássunk hozzá, hogy a jövőben jobban fogjuk csinálni. Haszontalan volna azt kívánni, hogy miért nem csináltuk így vagy úgy, sokkal jobb lett volna azt mondani: „Ezt tettem, bizony sajnálatos tény, de nem baj, az ügy jelenlegi állapota ez, és hozzá kell látnom, hogy miképp tudnám ebből a legjobbat kihozni”. Ezzel nem mondom, hogy nem volna lehetséges valamilyen felemelkedett, elragadtatott síkon a múltat megváltoztatni, de nyilvánvalóan nem célszerű ezt számunkra figyelembe venni.

Buddha Urunk nyolcszoros nemes ösvényében olvashatjuk, hogy az utolsó lépések egyike a helyes emlékezés. Ezt mondta híveinek: „Gondosan ügyeljete arra, hogy mire engeditek magatokat emlékezni. Ha azt mondjátok, hogy nem tehetek róla, de mindenre emlékeztek, akkor nem uralkodtok emlékeiteken, vagyis elméteken, mely egyik részetek. Olyan ez, mint mikor utcán járatokban minden rongyot felszednétek, mindazt, ami az utatokba kerül - beleszedtek emlékeitek közé mindenféle nem kívánatos dolgot. Emlékezzetek a helyes dolgokra, és gondosan ügyeljete elfelejteni minden mást.” Aztán szándékolton igen határozottan említi mindazt, amit az embereknek el kell felejteni, és ezek között megemlíti minden jóság nélküli szót, minden képzelt sérelmet és megbántást. Mindez olyasmi, melyet állandóan és teljesen el kellene felejteni, míg mindarra emlékeznünk kellene, ami jóságos szót valaha is hozzánk szóltak, minden jó tette, amit nekünk tettek, mindarra a sok jó tulajdonságra, amit valaha is embertársainkban megláttunk.

Tanuljunk meg mindenkit szeretni, akivel csak kapcsolatba kerülünk. Nem mondom, hogy mindenkit egyformán szeressünk, ezt nem is várják tőlünk, Buddha Urunknak is megvolt a kedvenc tanítványa, Amanda, akit jobban szeretett, mint a többi tanítványát, és Krisztusnak magának is volt kedvenc tanítványa, Szent János, aki az utolsó vacsorán mellére simult.

Nem várják el tőlünk, nem érezhetünk mindenki iránt ugyanolyan mértékű szeretetet, amit szüleink, feleségünk vagy gyerekeink iránt érzünk, de cselekvő jóakaratot és szeretetet áraszt-hatunk mindenki felé, és gyűlöletet senki iránt. Ezt a magatartást tanúsítsuk anélkül, hogy viszonzást várnánk érte, mert abban a percben, ha ilyen irányú kívánságaink vannak, máris igénylünk valamit; itt a vágy tényét állítja a dolgok közé, és ismét magára gondol, és nem arra, akit szeret. Szeretetet árasztani, és azért helyébe semmit sem kívánni, az egyetlen, ami egyáltalán megérdemli a szeretet elnevezést. Az ilyen önzetlenség nélkül az emberek beleke-rülnek a féltékenység, irigység és sok más vágy hálójába, és az ő szeretetük ahelyett, hogy ragyogó rózsaszínű lenne, inkább barnásvörös, szomorú, ványadt színben mutatkozik meg. De még formában is kellemetlen, mert a helyett, hogy napsugárszerűen szétsugározna, horgas és meg akar valamit kaparintani, és zárt görbét alkot, mely gyakran csak a küldőjét érinti és senki mást.

A világokat az isteni, önzetlen szeretet mozgatja, mely hatalmas, nyílt hajlatokban áramlik ki, és soha nem tér vissza és nem is akar visszatérni kiküldőjéhez. Más síkokra, más dimenziókra áramlik ki, hogy megtegye Isten munkáját az istenség saját maga módján. Ez megtanulandó lecke, kemény lecke, mert jelenti az alsóbb természet megsemmisítését, de ez a béke útja.

Még egy más irányban is gyakorolnod kell a megkülönböztető képes-séget. Ismerd fel Istent mindenkiben és mindenben, bármilyen rossz is kül-színre. Testvéred azzal segíthetsz, ami közös bennetek, az pedig az isteni Élet, tanul meg, hogyan ébresztheted fel azt benne, hogyan szólhatsz ahhoz. Így óvod meg testvéredet a tévedéstől.

A.B.: Ez a végső feladata az igaz és a hamis közötti különbségtételnek, mert akármi-lyen gonosznak is látszik valami kívülről nézve, Isten mégis ott van, mert különben egyáltalán nem létezne, ha Isten nem volna szívében. Ezt az igazságot a hindu igazságokban újra és újra megtalálhatjuk. „Én vagyok a csalók játéka” – mondja az úr a Bhagavad Gitában. Ez a kijelentés néha szörnyen megbotránckoztatja az embereket, de mégis igaz, mert a csalónak ilyen módon kell valamit megtanulnia, azt, amit jobbféle módon nem akart megtanulni. Ha valaki a tanokat kényelmes nyugalommal nem tudja megtanulni, akkor a természeti törvények kita-pasztalásával kell, hogy megtanulja. Amit mi a természet törvényeinek nevezünk, az az isteni Elme leganyagibb kifejeződése.

Mert a természeti törvények szilárdan állnak, mint a szikla, s ha valaki szétzúzza ma-gát rajtuk, az ezzel járó szenvedés megtanítja, hogy a jövőben hasonló hibát ne kövessen el. Ha valaki szabályok vagy példák útján nem akar tanulni, ebből rengeteg van a világban, így ez az ember a törvényszegések okozta fájdalmak útján tanulja meg majd. Minden kockázaton és veszélyen át kell elérkeznie az egységhez, mert az isteni akarat a fejlődésért van, és az ember legbensőbb akarata egy az isteniével. Azt hiszem, ez a jelentése a héber zsoltár szavainak is: „Ha a Mennyekben emelkedem, ott vagy Te, Uram.” Ez világos és érthető, mert mindany-nyian tudjuk, hogy Isten a mennyekben van, de amikor azt mondja: „Ágyam a Pokolba vetem, ott is ott vagy, Uram.” (139. zsoltár 8.)

S ezért mindenben, ami körülötted van, lásd meg az istenit, s a többi ne érintsen téged. Ezen a módon, csakis ezen a módon tudsz testvéredet segíteni, mert egy van, ami közös ben-netek, az isteni Élet, s minden más különböző, de ebben az egyben egyek vagytok, és ezt használhatod fel az ő megsegítésére mindenféleképpen. Ha segíteni akarsz valakinek egy hi-báját legyőzni, ne feledd, hogy ő éppen olyan buzgón akarja leküzdeni a hibáját, mint amilyen buzgón te ebben segíteni akarsz; bántja a hiba, s ha el tudod érni a benne lévő igazi embert,

azt találod majd, hogy ő is meg kíván szabadulni a hibáitól. Ez a segítség helyes módja, a belső mód sohasem bánt, sem nem sebez senkit.

Mindaz, ami ezen a síkon létezik, valamint a többi síkokon, az isteni élet megnyilvánulásai. És ezért minden, ami ott van, legyen az jó vagy rossz, az isteni kifejezése kell, hogy legyen. Semmi sem létezhet, aminek nem maga Isten az alapja. Minden szentírásban ezt a tényt találjuk megerősítve. A keresztény írásokban is így találjuk: „Megformáltam a világságot és megteremttem a sötétséget, megadtam a békét, és megteremttem a gonoszat, én, az úr teszem mindezt.” (Izsák 45.7.) Az emberek nem tudják megérteni, hogy mindaz, amit az emberek általában gonosznak szoktak nevezni, valamiféleképpen isteni is lehet, de ezzel a ténnyel szembe kell nézni. Vannak fekete mágusok és mindenfajta és –féle rossz emberek, de ezekben az élet csak szintén isteni élet, mert nincs másmilyen élet.

Ha egy ember a saját ostobasága következtében rossz irányba vezeti életét, s téves utakon jár, akkor ebből jó soha sem születhet. Akkor ez az egyetlen módja, ezt a különleges embert fejleszteni. A csaló csalni akar, ezt forgatja elméjében, ezt teszi meg. De mégis az isteni törvény alatt áll ő is, s bár rosszat tesz, neki ebből jó fog eredni, mert ezen a rossz tetten át, és a kudarcokon át tanulja meg a helyes útra való lépést. Ez mintegy az utolsó menedék, és valóban menedék, s éppen ezért el kell ismernünk, mint az isteni terv egy részét.

Van egy értelmezés, mely szerint a világon minden: az abszolút Isten, de mégis nem pontosan ebben az értelemben lettek ezek a szavak írva. A mindenkiben lévő isteni szellem teszi az embert emberré. Ha át tudunk látni a személyiségen, mely el van burkolva előlünk, és eddig rossz utakon járt, de az isteni élet benne is kering, akkor erre hivatkozhatunk. Tartsuk mindig a szem előtt azt, hogy a „rossz” ember, mint lélek, épp úgy fejlődni akar, mint mi magunk. Szeretne megszabadulni a rossztól, mely személyiségét üldözi, megszállja, és nehézségeket okoz, s ezért, ha belé tudunk hatolni, közel ehhez a lélekhez, a megkeményedett gonoszság külső burkain át, akkor előtérbe ugrik a lélek, hogy segítsen nekünk a személyiség támogatásában való törekvésünkben.

Életem legnagyobb részét, mint pap és világi segítő töltöttem el, és Anglia egyik legrosszabb részében működtem. Sok olyan emberrel találkoztam, akiket reménytelen gonosztevőknek tartottak volna a legtöbben, de sohasem találkoztam olyannal, akiben ne lett volna valahol a jóság egy szikrája. Néha a gyermek iránti szeretete, vagy ahogy egy kutyát szeret, volt az egyetlen emberies érzés abban, aki egyébként állatias, sőt veszélyesen állatias lény volt. De benne is ez az Egy Élet kering valahol, és ha megtaláljuk ezt az érintkezési pontot ezzel az Élettel, akkor megvan éppen a lehetőségünk: segíteni lehet rajta, felemelni éppen arra az egy dologra való hivatkozással.

A.B.: A Mester utolsó szavai erről a tárgyról: „Így óvod meg testvéredet a tévedéstől.” Itt adja a legerősebb felszólítást, mert ez a tanítvány életének igazi és egyetlen tárgya, mert egyetlen célja a világ megváltójának lenni. Ez magában véve sokkal erősebb felszólítás, mint bármilyen más, a tanítvány személyes előnyeit szolgáló tény. A Mester csak azért élt, hogy a világon segítsen, és minél több szolgálatot tudunk életünkbe belevinni, annál jobban tudjuk tükrözni az Ő szépségét.

XIII. fejezet

A vágyak eltávolítása

Elérkeztünk a második kvalifikációhoz, melyet a szanszkritban vajrágyának neveznek, melyre a Mester - angolul beszélvén – a vágytalanság szót használta. Ez pedig igen pontos fordítás. A múltban erre a szenvedélytelenség szót szokták használni, de mostantól kezdve ezt a kifejezést úgy fordítom, ahogy a Mester használta.

Vannak sokan, akiknek a vágytalanság kvalifikációja nehéz, mert úgy érzik, hogy azonosak vágyaikkal, hogy ha elvonnék tőlük megkülönböztető vágyaikat, vonzalmaikat, idegenkedéseiket, énjükből semmi sem maradna.

A.B.: S tényleg így is van, hogy azok, akik őszintén szeretnék az Ösvényre lépni, érzik ennek az első mondatnak az igazságát, melyben a Mester azt mondja, hogy a vágytalanság tulajdonsága nehéz valami. A nehézség onnan ered, hogy az emberek azonosítják magukat vágyaikkal. Mindaddig, míg egy ki nem elégített vágy boldogtalanná tesz, addig azonosítod magadat vágyaiddal. Jó, ha ezt alaposan átgondoljuk, ha beismerjük magunk előtt, mert teljesen könnyű azt hinni, hogy elkülönítettük magunkat vágyainktól, holott a valóságban nem tettük meg. Igen sokan azt hiszik, hogy már legyőzték vágytermészetüket, pedig egész életük, minden tettük azt mutatja, hogy nem így van. Sokkal jobb fölismerni ezt a tényt, ha eddig még nem tették így, mert akkor előkészültél a gyógymódot befogadni.

Az első megteendő lépés, eltöprengeni azon az eszmén, hogy „én nem vagyok a vágyaim”. Így segítségül veheted a hangulatokra vonatkozó már egyszer elmondott magyarázataimat. A vágyak éppen úgy, mint a hangulatok, változók, és minden, ami változik, az nem az Én, aki nincs alávetve ingadozásoknak. Pl. ismertem embereket, akik egy napon így gondolkodtak: „Milyen kellemes itt Adyarban, milyen szép mind arra a nagy dolgokra gondolni, amik itt fognak történni.” És másnap lehangoltak, bátortalanokká váltak, pedig e változó hangulatok sem a lelkesedések, sem a lehangoltságok nem ti vagytok. Mindkettő nem egyéb, mint az asztrális test múló vibrációi valamilyen külső kapcsolat következtében. Ennél az oknál fogva tanácsolják az embereknek, hogy minden nap meditáljanak. Mert addig nem tudunk megfelelően meditálni, amíg vágyaink nincsenek megnyugodva. Ha rendszeresen és hűségesen meditálunk, akkor lassanként észre fogjuk venni vágyaink mögött az Ént, és ha állandóan folytatjuk a meditációnkat, és napközben is alkalmazzuk a megkívánt magatartást, akkor lassan kezdjük megérezni az Ént. És akkor már nem fogjuk magunkat azonosítani vágyainkkal, és állandóan érezni: „Én kívánok, én vágyok, én szeretnék, hanem inkább azt gondoljuk: ez nem az Én, hanem az alacsonyabb én.

Ez az első nagy lecke, amit a Mester ad nekünk a második kvalifikációról. Nem kívánatik meg, hogy a vágytalanság kvalifikációját tökéletesen bírd a Beavatás előtt, de az, amit a Mester elvár tőlünk, hogy nagymértékben legyen már meg, és amit Ő kíván, az a Törvény. A két pólus a lehangoltság és a jókedv közötti ingadozás el kell, hogy tűnjék, mielőtt elérjük a Beavatást.

C.W.L.: Igen sok ember nem törekszik megkülönböztetést tenni a vágyai és maga között, hanem így mondja: „Olyan vagyok, mint amilyenek Isten teremtett. Ha rossz temperamentumom van, vagy ha gyenge vagyok, ő adta nekem. S ha nem vagyok elég erős, hogy a kísértéseknek ellenálljak. Ez azért van így, mert ilyenek csináltak.”

Nem értik meg, hogy ők magukat múlt életeikben tették ilyenné, hanem megszokták, hogy jellemüket, mint elidegeníthetlent vegyék, mint olyan valamit, amit már adtak nekik, mintha valaki vakon születik vagy sánta. Nem értik meg, hogy az ő dolguk a nem kívánatos természetüket megváltoztatni. Nem tudják, hogy módjukban áll, és még azt sem látják meg gyakran, hogy mit kellene tenniük.

Rendszerint nincs elegendő ok az átlag embernek arra, hogy miért vegye magának azt a nagy fáradtságot, hogy jellemét megváltoztassa. Lesznek, akik azt fogják mondani, hogy addig, amíg nem változik meg, nem jut a mennyek országába, de sokan azt felelnék, hogy a mindennapi mennyország hűvösen hagyja őket, és hogy valami mást remélnek. Nyilvánvaló, hogy a mennyei életről szóló tanítások széleskörű elterjedtsége a legtöbb ember jellemére igen kis gyakorlati hatással van, talán azért, mert oly kevés valószínűség van benne. Az egyetlen teória, amit hallottam, amely számomra elegendőnek tűnik egy ilyen erőfeszítés megtételére, az a teozófia teóriája. Megmutatja, hogy mit érdemes tenni, és megmutatja azt is, hogy állandóan van alkalom és elegendő idő is a teljes sikerhez. Ha valaki egyszer megértette Isten tervét, és keresi az együttműködést vele, akkor megvan a lehető legerősebb oka arra, hogy a fejlődés munkájába minden erejével belevesse, és alkalmassá tegye magát. Akkor látni fogjuk már, hogy jellemének és hajlamainak megváltoztatása lehetséges, és hogy a siker abszolút bizonyos.

Az Ego sosem vátozó vágya a haladás, a magasabb Én kibontakozása és az alacsonyabb testeket az Én eszközeként felhangolni. Ha valahol más vágyakat is találunk, melyek nem ennek a részei, és nem is egyeznek vele, akkor tudjuk, hogy ezek a vágyak nem a lélektől erednek. Azt, hogy „én ezt kívánom”, nem szoktuk úgy mondani, hogy a „vágyelementálom mozgolódik, ezt meg ezt kívánja, de Én, az Ego haladni akarok, az isteni tervvel akarok együttműködni”. „Ezek a változó hangulatok és vágyak nem Én vagyok.” S mindaddig, amíg egy ki nem elégített vágy valakit boldogtalanná tehet, tudhatja, hogy ő magát még mindig azonosítja az elementáljának vágyaival.

Ám csak azok ilyenek, akik a Mestert még nem látták; az Ő szent jelenlétének fényében minden vágy elhal, s csak egy marad meg: hogy hozzá hasonlók lehessünk. De még mielőtt abban a boldogságban részesülnél, hogy ott állhass Őelőtte, szemtől-szembe, máris elérheted a vágytalanságot, ha akarod.

A.B.: Ez megint a Bhagavad Gitá versére emlékeztet: „A testnek önmegtartóztató lakójától elfordulnak ugyan az érzékek tárgyai, élvezetük íze azonban nem. Ám ez is elfordul tőle, amint a Legmagasabbat meglátta.” (II.59.) Minden vágy elhal, ha egyszer egyetlen tekintet vetünk a vágyott célra. Így tehát a Mester jelenlétének az elképzelése nemcsak a vágytól fog megszabadítani, hanem általában a vágytól magától. A vágy olyan növény, amely sok hajtást ereszt, s lehet, hogy te a hajtásokat lecsíped, de ha a gyökér megmarad, mindig újabb hajtásokat fog növelni. De a mesterrel való egység lényegesen meg fog szabadítani minden vágyak gyökerétől is.

De még ezelőtt is a Mester mindenesetre azt mondja, hogy elérheted a vágytalanságot „ha akarod”. Ez a két szó, hogy „ha akarod” különlegesen fontos. Ez mutatja, hogy hol van a nehézség. Nem a megszokás, nem a képesség, hanem majdnem mindig az akarat valamit megtenni, az, ami hiányzik. Ha az Ösvény felé való utadban ugyanazt a mennyiségű akaratot fektetnéd be, mint amit a világi dolgaidba helyezel, akkor a fejlődésed igen gyors volna.

C.W.L.: Itt ennek a szép könyvnek egyik legszebb mondatával van dolgunk, mert igaz az, hogy ha egyszer láttad a Mestert, és megértetted, hogy ki Ő tulajdonképpen, úgy minden

alacsonyabb ágy egyszerűen nincs már meg, mert egész lényed valami sokkal magasabbal van eltelve.

Igen sok ember beszél arról, hogy szeretné elérni a vágytalanságot, és ez alatt állandóan dédelgetik vágyaikat, és még boldogtalanok is lennének nélkülük. S ezért nem igazán kívánják a vágytalanság ezen formáját, csak úgy hiszik, hogy szeretnék elérni, a felszínen tényleg ezt akarják, de mélyebben lent, a személyiség alján nem akarják elérni. S ezért jó, ha megkérdezzük magunkat ebben a dologban. Kutassuk mélyen az okot, és nézzük meg, hogy vajon valóban minden alacsonyabb vágytól megszabadultunk-e. A teozófus gyakran el is hiszi, hogy megszabadult, és azt gondolja, hogy az egész tisztára csak elemi dolog; holott éppen az ilyen elementális dolog nagyon is mélyen öl. A felszínen már látszólag megszabadultunk tőlük, de újra és újra, más formában ugyan, de ismét kibújnak, és bizony nehéz egészen biztosnak lenni abban, hogy igazán uralkodunk-e rajtuk. Szerencsénkre nem várják el tőlünk, hogy ezen a fokon teljesen megszabaduljunk tőlük. A beavatást el lehet érni akkor is, ha valami még a vágyakból bennünk gyökerezik, de ezután gyökeresen ki kell magunkból gyomlálni a legkisebb gyökérszálat is. Mégis jobb, ha már most teljesen kigyomláljuk magunkból, és ezzel haladásunk simább és gyorsabb lesz. S hogy meg lehet tenni és gyakorolni, bizonyos, mert a mester sohasem javasol olyasmit, amit nem tudnánk még megtenni, bár sok mindent állít elénk, ami kitartásunkat vagy erkölcsi erőnket erősen próbára teszi azért, mert ezt meg kell tenni, ha gyorsan akarunk fejlődni.

Megkülönböztető képességed már megmutatta, hogy mindazt, amire a legtöbb ember vágyik, például a gazdagságot és a hatalmat nem érdemes bírni; ha ezt az ember igazán érzi, nemcsak mondja, minden utánuk való vágya megszűnik.

A.B.: Gazdagság és hatalom utáni vágy a legkülönbözőbb formákba öltözik, nemcsak pénzzel, vagy társadalmi vagy politikai befolyással kapcsolatban. Gazdagság az, amit a legtöbb ember mindenkifölött kíván; holott gazdagnak lenni magában véve nem jó, mert csak növeli a vágyakat, és nem nyújt boldogságot, mint ahogy azt gazdag embereknél láthatjuk, akik egyáltalában nem boldog osztálya a lényeknek. Ugyanígy van ez a hatalommal is, legyen az akár társadalmi vagy politikai, mindez csak salak és csillámló cifraság, nem arany.

A Bhagavad Gitá azt mondja, hogy a bölcs ember megelégszik bármivel is, ami jön, ami annyit jelent, hogy vidáman fogja használni azt, ami kapható, és nem fogja sem idejét, sem energiáját elvesztegetni, és másféle után kapaszkodni.

Kevesen érnek el magas társadalmi vagy politikai állásokat, de a hatalom megkísértése gyakran e nélkül is történhet. A hatalom magában foglalja a másokon való uralkodás kívánságát, beleavatkozik mások dolgaiba, és megmondja, hogy mit tegyen, ahelyett, hogy saját dolgaival törődne. S bár nem vágyik a társadalmi vagy politikai hatalomra, mégis gyakran valamilyen egészségtelen vágy jelentkezik, és készíteni kíván mást, hogy azt tegye, amit ő gondol, hogy tennie kellene. Ennek el kell tűnnie, ha szándékában van fejlődni. Azok, akik komolyan akarnak a dologgal foglalkozni, hamarosan rájönnek, mint ahogy sokan közülünk tették, hogy éppen elegendő dolguk van saját alacsonyabb énükkel anélkül, hogy bárki máséba beleavatkoznának. Másokban teljesen ugyanaz az ÉN, mint bennünk, de bennük a megnyilvánulás módját ők választják meg, nem mi. Ezért minden beleavatkozási hajlamot ki kell gyomlálni magunkból.

Nincs jogunk beleavatkozni más dolgába, kivéve, ha kötelességünk, és ez csak akkor van, ha egy bizonyos korlátozott uralmad van valaki fölött, amelyet a természet juttatott neked, mint pl. saját gyermekeink esetében, vagy karmád következtében, mint pl. szolgálók vagy munkások viszonyában. Egy gyermeken való uralkodás legyen támogató, melyet addig gyakorlunk, amíg gyengeség mutatkozik, amelynek szüksége van védelemre. De ennek is

fokozatosan el kell tűnnie, amikor a belső Egó képes lesz rá a saját eszközei fölött uralkodni. Egyenlő társakkal szemben – itt e szót a legtágabb értelemben használom – világos, hogy nincs jogunk beleavatkozni.

Az emberek néha csak azért akarnak beleavatkozni mások dolgába, mert azt képzelik, hogy ők jobban tudják elintézni a dolgot, mint az, akinek meg kellene tenni; de végül is nem tudják, miért ne tudná az illető a dolgát maga elvégezni. Az isteni erő minden emberen át egyformán működik, és ezért jobban tennék, ha mindenkit hagynának a maguk módján működni. Emlékezzünk, hogy Krisztus is emlékeztette a zsidókat az Írások szavaira: „Istenek vagytok”, és „valamennyien a legmagasztosabbnak gyermeki vagytok.” (Szt.János 10,34 és Zsoltár 82,6.)

S lehet, hogy az a másik nem a legjobb módon végzi a munkáját, vagy talán valamilyen hibát követ el, de mindaddig, amíg becsületesen és komolyan végzi, a tőle telhető legjobban, minden rendben van. Mindenki üsse el a maga labdáját, még ha nem is olyan jó játékos, mint te. Néha nagyon tapintatosan, igen tisztességtudóan és válogatott módon adhatunk tanácsot, de igen sok esetben még ez is tolakodás volna, s ezért semmilyen körülmények között ne próbáljuk véleményünket másokra rákényszeríteni. Első dolgunk mindig az legyen, hogy saját ügyeinket jól végezzük, mert minden ember felelős magáért.

XIV. fejezet

Az egyetlen helyes vágy

Eddig mindez igen egyszerű, csak az szükséges, hogy megértsed. De vannak, akik abbahagyják a földi célok hajhászását, csak azért, hogy elnyerjék a mennyországot, vagy hogy – ami az ő személyüket illeti – megszabaduljanak az újraszületéstől. Nehogy beleessél ebbe a tévedésbe.

C.W.L.: Az újraszületéstől való megszabadulás vágyát leginkább Indiában találjuk, mert ott a legtöbb ember hisz az újraszületésben. Az átlag keresztény számára a menny szintén megszabadulás a földtől. Ezeket az utasításokat egy indiai fiúnak adták, és ezért mindekelőtt és legfőképpen indiai körülményekre vonatkoznak, bár ugyanezeket az eszméket a mi nyugati világunkra is alkalmazhatjuk. Mi teozófusok nem törekszünk különösebb erőfeszítésekre azért, hogy a mennyei világ boldogságát elérjük, amelyben száz meg ezer éveket töltenek el az emberek inkarnációjuk között. Sokaknak közülünk kívánsága volna, ha lehetne egyáltalán elkerülni, és gyorsan visszatérni a földre dolgozni, és ez azoknak lehetséges, akik kívánják. Ez viszont egy bizonyos mennyiségű erőfeszítéssel jár, mert ilyen esetben ugyanazt a mentális és asztrális testet kell tovább használni az új fizikai testben.

Nem mintha az asztrális test és a mentális test el tudnának úgy fáradni, mint a fizikai agy. Mindezenáltal a dolgoknak egy másik oldala is van: az ebbeli életbeli asztrális és mentális testeink kifejezői saját magunknak, úgy, ahogy utolsó inkarnációnk végén voltunk. S ahogy áthaladunk életünkön, állandóan alakítjuk, de azt sem lehet egy bizonyos ponton túl tenni. Itt is, mint mindennél van egy határ, pl. egy motorkerékpárt is lehet gyakran javítani, de végül is sokkal jobb egy újat venni, mint a régit állandóan foltozgatni. Kb. így vagyunk az asztrális és mentális testek cseréléseivel. Alapos és gyökeres változtatás rajtuk sok időt vesz igénybe, és lehet, hogy csak részben tudnak a hibákon segíteni. Ha valakinek ebben az életben a képességei erősen megnövekedtek, jobb lenne a fejlődése számára, ha egy új mentális és asztrális testet kapna, melyen át magát jobban ki tudná fejezni ahelyett, hogy a régieken foltozgatna, a régit akarná átalakítani, s ezért a gyors reinkarnálódás nem mindig gyakorlati dolog. Mégis úgy tekinthetjük jelenleg, hogy mert egész különleges szükség van a dolgozókra a Világtanító eljövetele miatt, bárki is, a ki ebben az életben jól dolgozott, és komolyan szándékozik azonnal újraszületni azért, hogy tovább szolgálhasson, lehet, hogy ez a kívánsága sikerül.

A halál után minden embernek megvan a maga rendes életmenete, és akik ezen átmennek, nincs szükségük valamilyen különleges berendezésre; de ha valaki ettől el kíván térni, akkor előkészületeket kell erre tennie, vagy másoknak helyette ezt megtenni. Egy magasabb autoritás elé szokás ezt terjeszteni, aki engedélyt adhat, ha úgy gondolja, hogy ez kívánatos. De egészen bizonyos, hogy nem fogja megadni az engedélyt, ha úgy találja, hogy az illetőnek még nem áll érdekében. Azt hiszem, hogy azok, akik erre a tárgykörre aggodalommal gondolnak, megnyugtathatják magukat, mert mindazok, akik eddig jól dolgoztak, egészen bizonyosan további alkalmakat kapnak, hogy munkájukat folytathassák. Az, aki gyors reinkarnációt kíván, olyan kell, hogy legyen, akivel rendelkezni tudnak, ha rákerülne a sor, akit úgy ismernek, mint valakit, aki hasznos munkát tudna végezni, ha azonnal visszatérne a Földre. S ez mellékesen a legjobb mód is az asztrális és mentális testet a megkívánt állapotba hozni.

Ha teljesen megfeledektél énedről, már nem gondolhatsz arra, mikor lesz szabad ez az én, vagy hogy milyen mennyországban legyen része. Jegyezd meg, hogy minden önző kívánság megköt, ha még olyan magasztos is

a tárgya, s amíg le nem ráztad, nem vagy teljesen szabad, hogy a Mester munkájának szenteld magad.

A.B.: Jegyezzük meg, hogy az asztrális és mentális világ anyagi világok, bár finomabb anyagból állnak, mint a fizikai. De a síkok tárgyaiak is, és telve vannak a vágy tárgyaival. A mennyország utáni vágyakozás – amely az alacsonyabb mentális világ – csak éppen olyan vágya az alacsonyabb éennek, mint a földi utáni vágy, csak éppen hogy távolabb van, és kevésbé megfogható. A menny utáni vágy előnye a földi vágygal szemben az, hogy gátat vet a vágy-természetnek, mert nem lehet azonnal kielégíteni; ezzel segíti az embert általában vágyaitól megszabadulni, és ugyanakkor készíti arra, hogy kifinomultabb örömeiket keressen, és inkább gondolatban azokon időzzön, mintsem a durvábbakon. Sok olyan ember van, akinél nyilvánvalóan hiábavaló volna azt mondani: „Öld ki a vágyaidat!” Ha olyanon akarsz segíteni, aki az evés-ivásnak és a szexuális örömeiknek a rabja, kísérel meg elé állítani a menny utáni vágyat azért, hogy az alacsonyabb vágyakat eltorlaszold benne. Ezért van az, hogy a vallások a menny és a pokol tanításait olyan bőven tárgyalják. Még Buddha Urunk is, ha a közönséges emberekhez szólt, beszélt ezekről.

Azok, akik az ösvényre akarnak lépni, nem csak a menny utáni vágyat kell, hogy feladják, hanem a személyes megszabadulást is a születés és halál kényszerétől, vagyis a mokshától. Ennek oka egészen egyszerű, és a Mester itt is megadja a választ. Ha teljesen elfelejtettük magunkat, akkor nem gondolhatunk arra, ami ránk vonatkozik. Ezért kell feladnunk minden ilyen vágyat, ha magunkat a Mester munkájának akarjuk szentelni.

Sokan vannak, akik szeretnék magukat a szolgálatnak szentelni egy vagy más módon, de a tanítványnak úgy kell tudnia a Mestert szolgálni, ahogyan az kívánja, és ott, ahol Ő a szolgálatot igényli. Az ilyen feltétlen szolgálat nem lehetséges ott, ahol a szív még valamin csüng. Mint ahogy az egyik Upanishad mondja: „Amíg a szív kötelékei el nincsenek szakítva, az ember nem érheti el a halhatatlanságot.” Ez talán keményen hangzik, ha a szív kötelékeire gondolunk, ami tulajdonképpen a szeretet tulajdonságát foglalja magában, amelynek a legnagyobb értéket tulajdonítjuk. Nem mondja mindazonáltal, hogy a szívnek meg kell törni, hanem a kötelékeknek kell elszakadni azért, hogy a szív ne legyen semmihez kötve. Ne értsetek félre, és ne gondoljátok, hogy ezzel azt mondom, hogy a szeretet nem kívánatos. Nem szeretet az, ami köt, hanem az önzés elemei, melyek gyakran belekeverednek. Az Én szeretete az egyik emberben, a másik Énje iránt a maga legmélyebb természetében örökké tartó, s még ha meg is akarnánk ezt változtatni, akkor sem tudnánk, hanem amikor az Én iránti szeretet a forma iránti szeretettel keveredik, akkor kezd kötni, és akkor még maga a szeretet is kötelékké válik.

Nincs más útja, amely téged a Mester munkája számára szabadabbá tesz, mint az igyekvés: elszakítani minden visszatartó köteléket. Ha a szeretetedben bármi olyat is találsz, ami fájdalmat okoz neked, akkor önzés van a szeretetedben, melyet ki kell gyomlálnod magadból. Szabadulj meg tőle, és szereteted erősebb, nemesebb és tisztább lesz, és ilyen szeretet sohasem állhat a Mester munkájának útjában. Tegyük fel, szeretnél valahova elmenni, ahol egy bizonyos személlyel remélsz találkozni, akivel szeretsz együtt lenni; nos, add fel az odamennetel eszméjét. Ez csak egy példája annak, hogy hogyan lehet szándékosan kötelékeket elszakítani, melyek önzés által kötnek egy személyhez vagy tárgyhöz. Szakítsd el az ilyen kapcsolatot.

Mindezt persze csak azoknak mondom, akik teljes komolysággal vannak eltelve, nem azoknak, akik kellemesen és nyugodtan óhajtanak a fejlődés útján tovább menni. Utóbbi megállapításban semmiféle neheztelési szándék nincs, mert mindenkinek szabadságában áll lassan vagy gyorsan haladni, ahogyan választja. De most azokhoz beszélek, akik komolyan veszik a dolgot. A Mester komolyan keresi ezt a komoly szándékoltságot, és nem talál sokat belőle. Itt ismét a saját tapasztalataimból beszélek, mert nekem nehézségeim voltak ezen a téren. S ak-

kor elkezdtem magam ezen a téren gyakorolni, és mikor úgy találtam, hogy nagyon vágyodom valakivel együtt lenni, akkor távol tartottam magam tőle. Ha elegendő tapintattal és erővel rendelkezel, akkor gyakran belülről is egyesítheted magad, mintegy anélkül, hogy mutatnád ezt kifelé, hogy így teszel. Ugyanolyan szeretetteljes maradsz, mint ezelőtt, és külső magatartásod nem mutat semmilyen változást, de a szíved belsejében meglazítod a személyes kötelékeket. S itt látjuk meg egészen világosan, hogy mit kell tenni, és szándékosan meg is cselekedni, s ez az, amiért közülünk többen jobban előrehaladtak, mint a legtöbb ember. Ilyen erőfeszítést könnyebbnek fogunk találni, ha mindig szem előtt tartjuk azt a tényt, hogy nem szentelhetjük magunkat teljesen a Mester munkájának, amíg nincs semmi már, ami lekötöthetne.

C.W.L.: Ezek a mondatok azt mutatják, hogy a mennyország utáni vágy a személyiséghez tartozik. Mindamellettt egyáltalán nem rossz dolog a fejlődés korai fokozatán, s mint a tanítványnál. A fejlődés sémájában megvan a maga helye. Az egyszerű ember az evés, ivás és ehhez hasonló örömmel van eltelve. S ezért teljesen hiábavaló volna beszélni hozzá a vágytalanságról, miután még először át kell, hogy essen a magasabb és kifinomultabb vágyak fokozatain. A legtöbb, amit neki mondhatunk ez: „Próbáld meg vágyaidat finomabbá tenni, vannak nagyobb és más dolgok, mint az, amire te gondolsz, és nem tudsz felemelkedni azokhoz a jövőben, ha most nem kezded megtanulni érzelmeid korlátozását.” Az ember lépésről-lépésre halad csak előre, és csak a legerősebb tud gyorsan az Ösvény magaslataira felhágni. De azok, akik ennek a könyvnek szavait olvassák, és azt kívánják tenni, amit Alcyone tett, el kell, hogy határozzák, megszabadulnak minden önző vágytól azért, mert azok lekötnek. S mint már mondtam, még a szeretet maga is a szív köteléke, ha egy szikrányi önzés is van benne, de ha teljesen szabad minden önző gondolattól, akkor a szív erejévé válik. S mindaddig, amíg a kötelékek nincsenek elszakadva, addig, míg az önzés nincs kigyomlálva, maga a szeretet is épp úgy lehet akadály, mint segítség.

Úgy Indiában, mint másutt a világon, sok félreértésre adott alkalmat ez a téma azért, mert a szeretetet (amely önzetlen) összetévesztették a vággyal (amely önző). Vannak filozófusok, akik magukat azért, hogy a történésekkel szemben közönyösek legyenek, hogy a szenvedéstől megszabaduljanak, elkerülik a szeretetet, és ezzel keménnyé teszik magukat. Ez a helytelen útja a dolgoknak, mert fél-fejlettségű embert teremt, aki ugyan intellektuális, de érzelem nélküli. Nekünk meg kell, hogy legyen az az erőnk, hogy még nagyszabású érzelmeket ki tudjunk fejezni, de ezek az Én magasabb érzelmeit kell, hogy tükrözzék, szigorú ellenőrzés alatt, s nem pedig az asztrális vágyelementál hullámai seperjenek rajtunk végig. Az érzelmeiken uralkodni azzal, hogy kiöljük őket, hasonlít ahhoz a gondolathoz, hogy megkísérelünk rossz karmát nem csinálni azzal, hogy nem csinálunk semmit. Számunkra a Mesterek módja az, hogy mi állandóan növekvő módon váljunk hasznossá az emberiség számára, a tetteink, érzelmeink és gondolataink által, s minél többet tudunk tenni ezen a három módon, annál jobb lesz mindazoknak, akiket megillet.

Ha énedre vonatkozó valamennyi vágyad elmúlt is, még mindig maradhat az az egy, hogy lásd munkád eredményét. Ha segítsz valakin, látni szeretnéd, mennyit segítettél rajta: sőt talán még azt is szeretnéd, hogy ő maga is lássa, és hálás legyen érte. Ám még ez is vágy, és a bizalom hiánya.

A.B.: Ez az, amit a Bhagavad Gitá úgy mond, hogy a munka gyümölcséért dolgozni. Az eredmény a gyümölcs. Ha igazán dolgozik valaki, akkor valóban nincs idő az eredményeket is észrevenni, arra nincs idő, hogy megálljon a munka közben, amíg egy munka-részletet befejez. Amint befejeződött egy munka, már azonnal ott az új munka, amit el kell végezni. Időt vesztegetsz, ha a munkád eredményét kutatod, mert ha arra gondolunk, hogy mit végez-

tünk el előbb, hogyan tudnánk a következő munkához fogni? És ha személyes segítségre kerül a sor, ami a legkellemesebb valamennyi között, vagyis adni, mert személyes szeretet van a háttérben, ne nézzünk vissza, illetve ne keressük, hogy az, akin segítettünk, értékeli-e vagy elismeri-e a mi segítségünket. Ez olyanféle lenne, hogy a megajándékozott után szaladunk, hogy lássuk a háláját, és el is várjuk a köszönetét. Az, aki így cselekszik, nem adott, hanem eladott. Ez az adás nem más, mint alku, ennyi segítség – ennyi háláért. Itt nem szabad alku-dozni. Gondoljunk arra, hogy Krisztus hogyan utasította ki a kufárokat a templomból, pedig azok az áldozatra szánt árut igyekeztek eladni, ott így szólva hozzájuk: „Ne tegyétek az én Atyám házáat kalmárság házává.”

C.W.L.: Senki sem elfoglaltabb, mint az okkultista. Abban a pillanatban, mikor egy munkát befejezett, már hozzá is fog egy újabbhoz, és nem áll meg egy pillanatra sem, hogy a munkájának eredményét nézze. Tegyük fel, hogy mint ápolónő működnénk a harctéren, a tőlünk telhető legjobbat kell, hogy megtegyük az egyik esetben, de utána azonnal a következőhöz kell fordulnunk; ott nincs megállás, és nem időzhetünk vagy félórát az egyik megsegítetténel, hogy lássuk a végső eredményt, sőt még arra sincs idő, hogy megfigyelhessük, vajon az az ember magához tér-e vagy sem. Ugyanígy áll a dolog a Mester munkájával is, nincs idő megállni, és a végső eredményen gondolkodni, és mindenekelőtt nincs idő arra, hogy magunkra gondoljunk az eredményekkel kapcsolatban. Igaz, hogy emberi vágy az arra törekedni, hogy erőfeszítéseink eredményét, sikerét láthassuk, mert ez olyan felemelő, de nekünk az ilyen emberi gyengeségen felül kell emelkednünk, mert a cél, amely felé törekszünk, emberfeletti. Ha valamit jól elvégeztünk, tényleg örülhetünk neki, de ugyanúgy kellene örülnünk, ha másnak sikere van, mintha a miénk volna. Itt még arról is szó van, hogy az az ember, akin segítettünk, lássa meg azt, és egyen hálás érte. Ha ilyen érzésünk kerekedik valaha is, akkor egyáltalán nem adtunk, hanem eladtunk. Az okkultizmusban az egyetlen adás, amit elismernek az az, hogy úgy adni, mint Isten adna, szeretettel kiárasztani, mint ahogy a Nap életet áraszt ki.

Ha kiküldöd segítő erődet, eredménye kell, hogy legyen, akár láthatod, akár nem: ha ismered a Törvényt, tudod, hogy ennek így kell lennie.

A.B.: A Krisztus utazása című könyvben azt kérdik: „Ki akarja Istent semmiért szolgálni?” A tanítványnak a világ kedvéért kell dolgozni, s nem az eredmény látásáért, sőt még a megelégedettség és boldogság gondolata nélkül - „én szolgállok”. Oda kell, hogy adja magát a világnak, mert szereti azt.

S ennek kell, hogy eredménye legyen, mert a törvény világában élünk, s ezért nem szükséges nekünk ezzel foglalkozni. Gyakran olyan a munkánk természete, hogy nem hoz azonnali eredményt a fizikai világban, de valamivel közelebb viszi a beteljesedéshez. Lesz azután alaki más, aki az utolsó ecsetvonásokat fogja végrehajtani, de amelyet nem tudott volna megtenni, ha előtte nem lett volna más, aki ugyanazon fáradozott, és nem látta munkája eredményét.

Nem tehetünk fontos munkát anélkül, hogy ne bíznánk a Törvényben. Pl. tekintsük csak a Manu munkáját. Ezer meg ezer év múlik el addig, míg bármi nyomát is lehetne találni annak, amit eredménynek lehetne nevezni. Még amikor egy hatalmas nagy házat építenek, ugyanezen törvények érvényesek, mert mély alapra van szükség. A mi munkánk nagyjából az alapok fektetéséből áll, melyeket nem lehet látni. De később majd jön valaki, és egy sor téglát fog lerakni az eddig áthatatlan alapra, és ezt már azonnal lehet majd látni. Haszontalan lenne tehát az alapozás?

Az eredmény mindig elkerülhetetlen. S ezért nyugodt és tudományos alapon dolgozunk tovább, és sohasem fogunk csalatkozni. Mert minden csalódás az eredmény utáni vágy

következménye. Munkádat hosszú ideig erőfeszítéssel folytathatod anélkül, hogy bármi következményét láthatnád, de egy napon mégiscsak felvillan az eredmény. A kémikus mind sűrűbb és sűrűbb sóoldatot csinálhat, és egy ideig úgy tűnik, hogy a folyékony állapot mit sem változik. De amikor az utolsó grammot is belekeveri, egyszerre az egész megkeményedik. Ilyen a mi munkánk is, egyszer csak áratlanul teljességében nyilvánul meg. Mi a Nagy Tanító eljövételét készítjük elő. S minden erőnket bele kell fektetnünk ebbe a munkába, bizalommal, türelemmel, magunkat teljesen a munkának szentelve. Mikor az Úr Maitreya eljön, mindent használhat majd, amin mi dolgoztunk, és az eredmény a világ javára lesz fordítva.

C.W.L.: Gyakran egész csomó ember munkája szükséges egy nagy eredmény elérésére. Ha a világban valami nagy újítást kell elindítani, rendszerint ez történik, hogy egy ember vagy egy csoport ember észreveszi a szükségességét, és írni vagy beszélni kezd róla. Lehet, hogy kinevetik őt vagy őket, és úgy tűnik, mintha munkájuk minden eredmény nélkül való lenne, de néhány embert mégis sikerül nekik megtéríteni és céljuknak megnyerni, és ezek azok, akik kivitelezik a dolgot. Míg égül a társadalom is elfogadja az újítást. S az, amit az utódok véghezvittek, nem lett volna lehető a látszólag eredménytelen úttörők munkája nélkül.

Gyakran az is a munkánk, hogy valamit a kiteljesedéséhez közelebb vigyünk. S később valaki bekerül ehhez a munkához, és az utolsó lépésekkel be is fejezi azt; az ő erőfeszítéseit méltányolni is fogják, és úgy tekintik majd, mint aki maga hajtotta végre az egész munkát. Sose törődünk ezzel, mit sem kell bánnunk azt, hogy kinek tulajdonítják a sikert, hanem legyünk boldogok, hogy egyáltalán megengedték, hogy érte dolgozzunk. Ne gondoljuk: „Ez bizony keményen érint engem.” A karmánk gondoskodni fog arról, amit tettünk, és semmit sem számít, hogy a világ mit mond, vagy gondol jelenleg erről. Az, aki tudományos módon és megértéssel dolgozik, az eredményre gondolás nélkül, kivéve, hogy valahol és valamikor minden jó munka jó eredményt hoz, sosem csalatkozik.

Mikor az Úr eljön, mindenfajta munkákat felöleli, folytatja, és tökéletességre viszi; és akkor olybá fog tűnni, hogy mindez az Ő munkája volt. Egy bizonyos értelemben valóban így is van. Mert minket Ő inspirált a munkára; de a munkák nagy része csak úgy válhatott lehetővé, hogy már előzetesen egy csomó alázatos ember láthatatlanul és látszólag haszontalan munkával dolgozott rajta. S hogy nekünk megadatott az a lehetőség, hogy ezek közt az emberek között lehettünk, kétségtelen, hogy a legnagyobb kitüntetés, amire csak vágyhatunk. És minden esetben, ha ismerjük a természet törvényeit, akkor használhatjuk azokat. S ez minden munkára, melyeket a belső síkokon állandóan végzünk, épp oly igaz, mit amilyen munkával a fizikai síkon el vagyunk foglalva. Minden gondolatunk formát ölt az asztrális és mentális világokban, és az elmegy ahhoz a személyhez vagy dologhoz, amire gondolunk. Felette lebeg, vagy éppen kiárad rá, aszerint, hogy természete jó vagy rossz volt. Segítő gondolatformát alkotni nem kerül több fáradtságba, mint egy rombolót alkotni, és ez csak az elme magatartásától függ. Lehet, hogy így gondolkozunk: az én elmei magatartásom csak éntőlem függ, és csak éppen a mostani magatartásomtól. Holott igenis éppúgy tartozik ez másra is, és számítani fog neked is holnap, hogy egy hónap vagy egy év után, mert gondolatokat termel ki, melyek visszahatnak rád. Minden gondolat mélyebbé válik, ha állandóan ismétlődik. Velünk van, és formát alkot, mely minden módon jótékony lesz, s bár a hétköznapi látás számára láthatatlannak, tévedhetetlenül elvégzik munkájukat.

Tedd tehát a jót a jó kedvéért, ne pedig a jutalom reményében, dolgozzál magáért a munkáért, ne pedig abban a reményben, hogy lásd az eredményét; add oda magadat a világ szolgálatára, mert szereted, s mert kénytelen vagy odaadni magadat.

C.W.L.: A szeretet valóban a legnagyobb minden indító ok közül. Ezen könyv minden tanításán végig, és még néhány későbbin is, melyek nagymértékben erre a műre vannak alapozva, és megfigyelhetjük, milyen határozottan és állandóan ismétlődik a szeretet szükségességéről szóló tanítás, mint az élet alaphangja, s mindennek megmagyarázása és a minden bajra való orvosság. S ez azért van így, mert a Világtanító tanításainak ez lesz az alaphangja, ha majd eljövend, s ezért veti már oly erősen elő az árnyékát azokon át, akik a maguk kicsiny módján már megkezdték az erre való előkészítést.

Még valami mást is észrevehet a tanulmányozó, és ez az, hogy a Mester e könyvön mindvégig magától értetődőnek tartja, hogy valamennyien a legkomolyabban foglalkozunk a dolgokkal, és hogy ez a munka az egyedülálló munka számunkra. Kétségtelen, hogy ez a legjobb módja annak, hogy magunkat a megfelelő lelki magatartásba hozzuk, hogy ha még lenne bennünk valamilyen kételkedő töredéke máshonnan hozott eszméknek. Az a tény, hogy az Ő elméjében tisztán nincs más gondolat, mint a szolgálat, úgy ez számunkra a legnagyobb buzdítás, hogy azzá tegyük magunkat, amit Ő kíván tőlünk.

Gyakran saját magunk állunk magunk útjában, félre kellene állnunk, és a bennünk lakozó Énnel meg kell adni a lehetőséget a működésre, mert mindaddig vannak fenntartások bennünk, mindaddig, amíg bennünk van valami, amit nem vagyunk hajlandók a Mester szolgálatára kedvéért feladni, addig a magunk útjában állunk. Igen ritka olyasvalakit találni, akinek ne volnának fenntartásai, aki teljességgel oda akarja magát adni a Mesternek, aki sehol sem áll meg, hanem mindent odaad. Ez ritka eset, de az az ember, akinek megvan ez a tulajdonsága, igen messze fog eljutni, mégpedig igen gyorsan.

XV. fejezet

Pszichikus képességek

Ne vágyjál pszichikai képességekre; majd megjönnek, mihelyt a Mester látja, hogy alkalmasabb számodra.

A.B.: Az a kifejezés, hogy „pszichikai képességek” szabályosan magában foglalja a tudat minden erőinek a szerves anyagon át való megnyilvánulását, úgy a fizikai, mint az asztrális és mentális testekben. S ezért az intellektus minden erői tulajdonképpen pszichikai erők. Ez a megkülönböztetés, mely szerint az elme közönséges erőiből nőtt ki és az elmén át mutatkoznak a clairvoyance legkülönbözőbb fajtái és ehhez hasonló erők, eléggé szerencsétlen meghatározás. Gyakori felszólalások hangzanak el a pszichikai erők kifejlesztése ellen, holott az emberek állandóan használják ezeket a fizikai testükön keresztül. Elítélik az asztrális látást, amikor a fizikai látást használják. Nem logikus az asztrális látást elítélni, amíg nem vagyunk hajlandók elfogadni néhány indiai jógi logikus felfogását, akik úgy a fizikai, mint a fizikain túli látást egyforma akadálnak tekintik. Ezek az emberek teljesen racionálisak, egyik érzéket sem értékelik nagyra, azért mert olyannak tekintik, ami csak szorosabb kapcsolatba hozza őket az illúziók világával, amelytől éppen, hogy el akarnak menekülni. Én magam sem értek egyet ezekkel az emberekkel. Úgy gondolom, hogy jobb egészségesnek lenni, és hogy minden síkon saját képességeinket használjuk, de mindaddig, amíg ezt az alapos magatartást el nem fogadjuk, a pszichikus erők elleni beszéd badar beszéd.

Ami igaz az igaz, hogy a saját asztrális érzékeink eleinte való gyakorlásánál mindig megvan a tévedések lehetősége. De néha az embert a fizikai érzékei is megcsalhatják. Például bizonyos optikai csalódás rossz emésztés következménye is lehet, vagy más rendellenességek, bár én a magam részéről nem sorolnék sok mindent ebbe a kategóriába, mint azt az átlag orvos teszi, mert az ilyen látomások valójában az éterikus és asztrális látás példái. A legközismertebb példája annak, hogy mennyire ki vagyunk téve érzékeink csalásainak, a napfelkelte: tudjuk jól, hogy a Nap nem kel fel, de mégis úgy látjuk, hogy felkel.

Az érzékeket az ésszel mindig helyesbíthetjük, mert ez mindig magasabbrendű, mint az érzékek működése. Mikor az asztrális látást kezdjük gyakorolni, az állandóan megcsal bennünket. S ezért van azután, hogy akit a Mester tréning alá vesz, az alapos, határozott, gyakorlati tanfolyamon esik át. Megkérdezik tőle, hogy mit lát, és válaszai előszörre legnagyobb-részt helytelenek; azután tévedésit egymás után felsorolják, és magyarázatokat kap azokról.

Tegyük fel, hogy olyan valaki, akit a Mester nem gyakoroltat, felébreszti az asztrális látását. Ez gyakran megtörténik, mert a fejlődés normális menetében az asztrális érzékek kibontakoznak, úgy hogy sokaknak kezd ilyen látása lenni. Az ilyen ember az asztrális világban ugyanolyan helyzetben van, mint egy újszülött a mi világunkban. Mindannyian tudjuk, hogy hogyan nyújtja ki kezét a kis gyermek a szoba távoli részén levő lámpafény után. A csecsemő tévedését természetesen a szülők helyesbítik, a gyermek lassan rájön, hogy néhány vonzó tárgy, amely neki tetszik, távol van tőle, noha oda viszik. Így a mi asztrális csecsemőnk is – így nevezhetjük azt, aki most kezdi frissen asztrális érzékét használni – jó csomó hibát követ el, ami egyáltalán nem volna baj, ha mindig a szülők mellette volnának. Sem nem számítana sokat, ha az embernek mindig működne a józan esze. De sajnos az, aki valamilyen asztrális közlést kap, vagy egy asztrális látomása van, igen gyakran valami különlegesnek érzi magát, aki határozottan különb a többi földi halandótól, hogy valamilyen különleges kinyilatkoztatásra van kiválasztva. S így nem kerülnek abba a helyzetbe, hogy szüleiktől ilyenféle tudást tanulhassanak, mint ahogy a kis gyermeket a felnőttek mindig készek tanítani – és ez által sok baj keletkezik.

C.W.L.: Azok, akik a Mester tanítványai lesznek, hosszú gyakorlati időnek vannak alávetve a magasabb látás terén és általában a magasabb benyomásokat illetően. Úgy hiszem, sokak számára ez a tréning igen fárasztó lenne. Az idősebb tanítvány maga mellé vesz egy fiatalabbat és elvonultat látása előtt különböző tárgyakat, és megkérdezi tőle, mit lát. A fiatal tanítvány eleinte majdnem mindig teljesen téved, mert a tárgyak homályosak előtte. Így nem tudja megkülönböztetni az élő és halott ember asztrális teste közötti különbséget, sem maga az ember között vagy egy róla készített gondolatforma közötti különbséget. Ebben és még sok más módon a gyakorlatlan megfigyelő tévedésekre hajlik. A tanító azután türelmesen újra és újra megmutatja neki a tárgyakat, megtanítja, hogy miképpen ismerheti fel az eltéréseket és a legaprólékosabb részletkülönbségekre is felhívja figyelmét.

Senki se higgye, hogy mert ez a tréning szükséges, az asztrális érzékek különösebben megbízhatatlanok volnának. Minden érzékünk megbízhatatlan addig, amíg nincs kigyakorolva, és még akkor is, ha nem használják azokat ésszerű módon. Minden reggel, ha korán kelők vagyunk, láthatjuk a napfelkeltét, nagyon jól tudjuk, hogy nem a nap kel fel és mégis úgy látjuk, mintha azt tenné. Néha nem logikusan gondolkodó emberek olyasmire, ami egy kissé kívül esik a legtöbb ember tapasztalatán, azt mondják, hogy nem hiszik azt, amit nem tudnak látni, de ha látnák, el is hinnék. Van olyan is, aki egy kissé tovább megy, és azt mondja, hogy meg lesz győzve azonnal, ha csak megérintheti a dolgokat. Egyszerű kis példa igazolja ennek csalárdságát. Vegyünk elő három vedret, és töltsük meg különböző hőfokú vízzel mind a hármat: igen forrót, jéghideget és egyet mérsékelt hőfokkal. Tegyük egyik kezünket a forró vízbe, és a másikat a jéghidegbe, tartsuk benne néhány percig, és aztán tegyük mindkét kezünket a mérsékelt vízű vederbe. Az a kéz, amely a forró vízben volt, azt fogja érezni, hogy a víz nagyon hideg, és a másik kéz pedig igen forrónak fogja érezni a mérsékelt hőmérsékletű vizet. Ez bizonyítja, hogy az érzékekre nem bízhatjuk magunkat fenntartás nélkül. Az adott bizonyosságokat a józanésszel kell mérlegelni, és ezt úgy az asztrális és mentális, mint a fizikai érzékeinkkel kell megtennünk.

Ha valaki pszichikai erőket kívánna, akkor azok kifejlesztésén kell, hogy dolgozzon, és ez néha évekbe telhet, amíg valaki teljes bizonyos arról, hogy minden esetben teljes pontossággal működik. Nehéz megérteni annak a területnek a nagyságát, amelyre a clairvoyant látás kiterjed. Vegyünk csak egy példát: az asztrális síkon 2400 különböző változatát találjuk az úgynevezett elementál esszenciának, és ha megbízhatók akarunk lenni, és munkánkat jól és gyorsan akarjuk elvégezni, meg kell, hogy tanuljunk az egyiket a másiktól megkülönböztetni, és tudni azt is, hogy mikor lehet azokat használni. Ezt a munkát ugyan ezen tudás nélkül is végre lehet hajtani, de nagy veszteséggel - olyasféléképpen, hogy ha valakinek a kisujját akarjuk megmosni, és egy egész veder vizet pazarlunk el rá.

Mindenesetre, megmondták nekünk gyakran, hogy az energiaveszteség az, amit nekünk okvetlen el kell kerülnünk. Az energia tőke, és nekünk a dolgunk az, hogy a legtöbbet hozzuk ki belőle. S minden veszteségért felelősek vagyunk, éppen úgy, mintha parlagon hagynánk heverni, azaz nem tennénk semmit sem vele.

A Mester tanítványának hiba volna, ezt mondani: „én ezt már tudom”. Nem ezzel a szelídséggel közelítjük meg a dolgokat. Mi valamennyien azon buzgólkodunk és szorgalmazzuk, hogy minél több értesülést szerezhessünk, s mindazért, hogy jobban szolgálhassunk, azért, hogy hasznosabbak legyünk. Ez a vezető eszme és egészen bizonyosan nincs olyan tudás, amely alkalmatlanul jönne a megteendő munkához. Minden, amit az okkultista tud, lehetővé teszi bizonyos dolgokat megvilágosítani, és gyakran megérteni olyan szempontokat, amelyek különben nem lennének előtte világosak. Azt mondják, hogy jelen fejlődésünk végeztével minden tudást megszereztünk, megszabadultunk a tudatlanságtól. Minden munkánk ebben az irányban halad és kétségtelen, hogy a legnagyobb mértékben legyünk értesülve, hogy amikor sor kerül ránk, a munkánkat a lejobban tudjuk végrehajtani. S addig is bölcsességgel

kell használnunk a már rendelkezésünkre álló erőket, és ne vágyjunk pszichikai erőkre addig, míg a Mester nem lát minket készen arra, hogy azokat kifejlesszük magunkban.

Túl korai kierőszakolásuk gyakran sok bajt okoz; az ilyen embert sokszor félrevezetik a természet csalékony szellemei, vagy elbizakodik, és azt hiszi, hogy nem tévedhet; különben is minden esetben a megszerzésükhöz szükséges időt és erőt a másokon való segítségre lehet fordítani.

C.W.L. A csalóka természetszellemek, akiből igen sokféle fajta van, valósággal komoly tényezők ebben az esetben. A legtöbb közülük inkább apró lényecske, akik azt hiszik, hogy igen mulatságos dolog, ha egy nagy embert rá lehet venni, hogy azt tegye, amit ők szeretnének, ha ők így parancsolják neki. Igen gyakran azt állítják, hogy ők Július Caesar, vagy Bonaparte Napóleon, vagy más akármilyen jólismert nagy ember, akiknek nevük éppen eszükbe jut, s nagyszerűen mulatnak azon, ha egy nagy ember, aki a fejlődés magasabb fokához tartozik, mint az övék, azt teszi, amit ők javasolnak neki. Lehet, hogy ez egy kicsit igazságtalan az ilyen emberekkel, de miért nem használják józan eszüket a látomásaikkal szemben.

Ha pl. asztrális hangot hallanál, ne következtess azonnal arra, hogy az a Mester hangja vagy egy nagy Arkangyalé. A meghaltak gyakran adnak kijelentéseket és tanácsokat, és a természetszellemek sűrűn játsszák az ő kis tréfáikat, és a legtöbb esetben valószínű, hogy e kettő közül az egyik vagy másik a hangjelenség oka. Így fogadjuk a hangot teljesen nyugodtan, érdekes jelenség, nem azért, mintha ebből nekünk valamilyen hasznunk volna, hanem azért, mert minden, ami a rendestől eltérő, magában véve már érdekes, és általában vele kapcsolatban mindig van valami tanulnivaló. És ne azzal induljunk neki máris, hogy tagadjuk a közlések lehetőségét - ez ugyancsak nem volna bölcs. Valószínűtlennek gondolhatjuk ugyan, de nem volna biztos azt mondani, hogy lehetetlen. Hallgassuk meg tisztelettel a kinyilatkoztatásokat, de addig, amíg nincs jó okunk el is hinni azt, ne engedjük, hogy magatartásunkat bármi módon is befolyásolja. Tetteink mindig a saját elhatározásaink következményei legyenek, melyek saját következetes gondolataink, s nem az, amit másvalaki mondott, akiről nem is tudjuk, hogy ki.

Igen sok ember kap kinyilatkoztatásokat, melyről azt hiszik, hogy a világot vannak hivatva átalakítani. S bár általában rendszerint egészen jók, nagyjából még sincs bennük semmi lenyűgöző, és a mondanivaló körvonalazása kissé homályos mindig, és a tanítás is ködös. S nem terjed tovább, mint az általános görcsös ortodoxia korlátolt elméleteinek kijavítása. Majdnem valamennyi a teozófia vagy az „új gondolat” vonalán mozog. Teozófia és víz, túlsúlyban a vízzel. S rendszerint tökéletes jó szándékkal adatnak valamilyen elhalt által, aki az élet néhány széleskörű tényét felfogta, és most az elhagyottaknak szeretné azt továbbadni. Úgy hiszi, hogyha ezeket a magasabb eszméket el tudnák fogadni, a világ sokkal jobb hely lehetne. És megpróbálja ráerőszakolni az emberekre a gonosz gazdag emberről szóló példabeszédből levont általános elméletet, hogyha valaki a meghaltak közül jönne vissza, azt is elutasítanák - elfeledve persze a bölcs Ábrahám feleletét: „ha Mózesre és a prófétákra nem hallgatnak, az nem győzi meg őket, ha valaki a halottak közül feltámad.” (Szt. Lukács 16, 31.)

Az ilyen ember elfelejti, hogy mikor még ő is élt, semmilyen figyelemre nem méltatta a „szellemi üzeneteket”. Ha ilyenek kerülnének utunkba - s ezek többé-kevésbé biztosnak érzik magukat, ha mi úgynevezett pszichikusak vagyunk - akkor fogadjuk teljes tisztelettel, de ugyanakkor ne essünk túlzásokba sem. Sokan azok közül, akik ilyen üzeneteket kapnak, azt hiszik, hogy bolygónkat vannak hivatva forradalmasítani, de hát ezt nem lehet könnyen végrehajtani. Ha tudomásunkra jut ilyesmi, s ha szükséges, az ilyen közlések igazságáról bizonyos eszközökkel igyekszünk meggyőződni. A legtöbb embernek nem állnak ilyen eszközök

rendelkezésre, de ha csak tisztán józanésszel nézik a fizikain túl lévő tapasztalatokat, akkor a legtöbben igen jól fognak eljáráni. Kétféle magatartása van az embereknek: vagy vakon elfogadják, vagy kigúnyolják, és nevetségessé teszik. Mindkét szélsőség túlzás. Mindenki, aki ilyesmit tanulmányozott, nagyon jól tudja, hogy ez létezik, de legnagyobb részt olyan emberektől jönnek az üzenetek, akik semmi pontosat vagy újat mondani nem tudnak. A halott ember, ha eléggé bölcs, hogy meg tudja tenni, megtanulhat bizonyos dolgokat, amiket, mint élő ember nem tudhatott, de majdnem a legtöbb elhalt elmulasztja ezt az alkalmat, és folytatja földi korlátozásait és előítéleteit.

A fizikain felüli (túli) tapasztalatok most állandó növekvő számban jelentkeznek, mert a Világtanító ideje mind közelebb hozódik, és ezt a tényt minden síkon már tudják. A fizikai világban az eljövetele felé erős várakozással néznek a teozófusok sorain kívül is. Sok olyan ember van, aki érzi az Ő eljövetelének közeledését, és ennek következtében az ilyen közlések befogadására mindinkább alkalmasak lesznek. A várakozó magatartásuk mintegy meghívja, fölhívja azok figyelmét. S ezért egészen bizonyosan, nagyobb mennyiségű információk /értésítés/ és téves információk fognak elterjedni az Úr eljövetelével kapcsolatban. Régen megmondta még akkor az Úr, hogy igen sok hamis Krisztus fog keletkezni. Az átlag keresztény valószínűleg a hamis Krisztusokra, mint anti-Krisztusokra gondol, akik tudatosan rászedik az embereket. Pedig a legtöbb közülük teljesen jó szándékú ember lesz, akik valóban elhittették magukkal, hogy Krisztus őket „beárnyékolta”, és maga az a tény, hogy jó akaratúak, annál inkább veszélyesek lehetnek, mert az emberek jól érzik a komoly mivoltukat, és ez magával ragadja őket is.

A teozófus magatartása a hamis Krisztusokkal ilyesféle legyen: milyen sajnálatos, hogy az emberek félrevezethetők olyannyira, hogy egy közönséges embert a Világtanítónak tartsanak. Mindazonáltal, ha a tanítások jók, és ez emberek szívesen és nemes módra élnek, életükre javító hatással lesz. Az a tény azonban, hogy bizonyos tanításokat illetőleg helytelen felfogásuk lesz, nem akadályozza, hogy egy jól eltöltött élet karmáját ki ne érdemeljék. Jobb volna ugyan, ha az igazat tisztán látnák, de ne essünk abba a hibába, gondolva, hogy azok, akik bizonyos fontos igazságokban tévednek, nem tévednek szükségképpen más irányban is, mert nem tévednek.

Én mindenesetre azt remélem, hogy a teozófia tanulmányozói ettől a különleges tévedéstől mentesek lesznek, mert mi az eljövetelt olyan teljes világossággal és határozottsággal várjuk, mint azt a legtöbb szekta nem tudja. S az idő közeledtével még jobban, mint valaha, használjuk józan eszünket, sosem tagadva bárminek a lehetőségét, hanem használva ítéletünket és eszünket. Fogadjuk el Gamaliel magatartását: „... mert ha emberektől van a tanács vagy e dolog, semmivé lesz, ha pedig Istentől van, ti fel nem bonthatjátok azt; ne hogy Isten ellen harcolóknak is találtassatok.” (Apost.csel. 5. 38-39./ Fogadjuk el azt, ami a jótól jön, bármilyen forrásból is jön az.

A Mesterek sokakat befolyásolnak, és nem törődnek azzal, hogy az az eszköz, amit ők használnak, tud-e róluk vagy sem; ezért el kell készülnünk arra, hogy a Teozófiai Társulaton kívül is vannak erők, amelyek ugyanezen nagy cél felé törekszenek. És így, míg mi a saját irányunkat követjük, és a saját Társulatunkat szilárdan, erősen, hithűen, lojálisán szolgáljuk, kitarva mellette, mert nyilvánvalóan ez a mi utunk, mégis gondosan ügyeljünk arra, hogy ne ítéljünk el, vagy ne beszéljünk bármilyen más megnyilvánulási forma ellen, amelynek általában hasonló iránya van, mint a miénknek, és nem is várhatjuk, hogy az effajta megnyilvánulások tiszták és tökéletesek legyenek. A szellemi erők mostantól kezdve mindenféle úton fognak kiáradni az eljövetelig. Maga a Hierarchia a befolyások áramlatát árasztja a világra, amelyek persze alig tudják érinteni a világi dolgokba elmerült embert, de amely erők az érzékeny „szenzitív” emberek számára igen sokat jelentenek; azok, akik már el vannak készülve ezt a befolyást hasznosítani, jelenti egy új világ és új mennyországnak a megteremtését.

Hogy ekkor szokatlan események fognak történni, az bizonyos. Az „Ázsia világossága”, amely a buddhista könyvek hűséges fordítása Buddha Urunk életéről, újra és újra elmeséli, hogy a legkülönbözőbb nem-emberi lények tudtak az Úr eljövételéről és örvendeztek neki, és hogy dévák és természet-szellemek érezték mindenütt az Ő csodálatos magnetikus befolyását, és odagyülekeztek, amikor valami különleges dolognak kellett megtörténnie. Mikor Buddha megszületett, vagy mikor a Buddháságot volt éppen elérőben, és az első nagy beszédénél is. Sok igazság van ezekben az eszmékben. Mert amikor valahol a magasabb erők nagy megnyilvánulásai történnek, a többi és érzékenyebb fejlődési ágak sokkal inkább érzik, mint az emberiség. Ez ezért van így, mert az ember általában, és már hosszú ideje nem veszi tudomásul a dolgok rejtett oldalát, s olyannyira be van burkolódzva saját magába, hogy jelenleg általában kevésbé érzékeny, mint az alacsonyabb teremtmények közül jó néhányan. Ismertem kutyákat és macskákat, akik érzékenyebbek voltak magasabb befolyások iránt, mint az emberek, nem mintha többet kaphattak volna belőle, hanem, hogy felfogták akkor is, amikor az emberek egyáltalán nem érezték meg.

Mikor az Úr eljön majd, kétségtelen, hogy az ő eljövételét előkészítők tapasztalatait a sikeres végrehajtásig hasznosítani fogja, s így nagyon valószínű, hogy a világot nagyon is egészen más körülmények között fogja elhagyni, mint amilyenben találta. Nemcsak az Ő vallását fogja hirdetni, hanem nagyon is úgy lesz, hogy mindenféle más újítások keletkeznek majd az ő tanításai nyomán. Nem lehet határozottat mondani persze, mert nagyon valószínű, hogy nagyobb lesz az ellenszegülés, mint amilyen azelőtt volt.

Nem hiszem, hogy feltételezhetnénk, hogy a világot ő maga fogja felemelni, valószínű, hogy előtte sok más tanító is lesz, mielőtt az ő tiszta tanai el tudják nyerni a világ általános elismerését. Mikor kétezer évvel ezelőtt eljött, az emberek alig hallottak róla valamit is. Elvárhatjuk, hogy a tanító élete és azoké is, akik körülötte lesznek, minden lesz, csak nem könnyű. A világ nagyjából mindig kész arra, hogy rossz híreket felvegyen, és tovább adjon, és ezért fel kell készülnünk arra is, hogy sokféle alantas bosszúságban és kellemetlenségben lesz részünk, ha ugyan még nem rosszabban is. Sokféle u.n. jogos érdek, az Ő általa ajánlott változásokat nyilvánvalón elfogadhatatlannak fogják tartani. S ez a jogos érdek, mikor utoljára járt a földön, megölte őt, s alig három évet engedett neki a tanításra. Hogy miképpen lesz a jelen időkben, nem tudhatjuk, de legalább azt reméljük, hogy minden országban egy maroknyi ember lesz, aki hívévé válik, akik lehetővé fogják tenni tudni, hogy tovább is mint 3 év - köztünk maradjon. A Keleti Csillagrend, véglegesen hozzálátott az Ő eljövételének az előkészítéséhez, teljesen tudva azt, hogy ez mit jelent, és hogy milyen irányú lesz az a tanítás, amit Ő nekünk adni fog. Lesznek majd más szervezetek is és egyének is, akik hasonló módon fognak lelkesedni ezért a munkáért, akiknek gyakran semmiféle lehetőségük nincs olyan ismereteket szerezni, amilyenekben nekünk van kitüntetésünk részesülni. Azt reméljük, hogy a mi szolgálatunk lehetővé teszi azt, ami azelőtt lehetetlen volt. Mi ezt reméljük, de nem tudjuk megmondani, csak a tőlünk telhető legjobbat tehetjük meg.

Azok, akik ki vannak jelölve a karma által, hogy a szeretet nagy Urával együtt dolgozzanak, azok szükségképpen most inkarnálódnak. Ezért hallunk gyakran különös gyermekek születéséről. Ezeknek most kell megszületni, hogy amikor az Úr eljön, ők már itt legyenek. Igen valószínű, hogy valahogy eltérők lesznek a többi, más gyermekektől, s ezért ne csodálkozzunk, ha majd hallunk olyan gyermekekről, akik emlékeznek előző életeikre, vagy más hasonló szuperfizikai tapasztalataik lesznek. Mindez igen természetes és elvárható lesz, azért a különleges időkért, amelyekben élünk. Dr. Besant egyszer utasításokat adott, hogy miképpen kezeljünk dolgokat, melyek látóköreinkbe kerülnek. Azt mondta: „Ne túlozzuk el az ilyen dolgokat, és ne terjesszük az ilyen gyermekek esetleges azonosításait túl gyorsan, mert igen kevés ember tudja, hogy ki volt előző életében. Mindig gondoljunk arra, hogy ezek a gyermekek, rendkívül szenzitívek, és ezért nagyon jól és kedvesen kell velük bánni. Soha semmi rideg vagy kemény szót ne alkalmazzunk velük szemben, sohasem szabad megijesztenünk vagy

felriasztanunk őket, mert sokkal intenzívebben éreznek, mint a többi gyermekek. Őrizzük jól őket, nehogy a tömegbe keveredjenek, és vigyázzunk rájuk, nehogy nem kívánatos szomszédságba keveredjenek. Kevés emberrel engedjük csak érintkezni őket, és harmonikus magnetizmussal vegyük körül őket, amit ne nagyon gyakran változtassunk. Ne adjuk őket iskolába, különleges otthonos atmoszférával vegyük körül őket.”

A.B.: Itt a Mester még további okokat sorol fel, hogy miért nem kívánatos pszichikai erőket kívánni; az időt és erőt, amit ezen erők megszerzésére fordítanánk, inkább másokért való munkára fordítsuk. Figyeljük meg, hogy a Mester állandóan olyan tanácsokat ad, hogy miképpen szolgáljunk, és hogyan szabadulhatnánk meg az önzés minden formájától. Ahelyett, hogy időt és erőt fordítanánk pszichikai erők megszerzésére a magunk számára, fektessük a mások szolgálatára. Ha a Mester azt látja, hogy minden erőt, amit már megszerezte, a mások szolgálatára fordítasz, hogy most már többet lehet reád bízni, mert már látja, hogyha többet ad neked, azt is önzetlenül fogod használni, akkor közbelép. Ha egyszer már azt mondhatod, hogy minden képességedet használod, tudd meg, hogy új erők rádbiztatásának küszöbén állsz. De igen kevesen vannak, akik ezt elmondhatják magukról, és ha nem vagy ezek közül való, jobban tennéd, ha hozzálátnál ezt az állapotot elérni.

Ez a talentumokról szóló hasonlatnak jelentése - ennek a szónak a jelentése egyformán használható úgy a mai jelentésében, mint az eredeti jelentésében, mely egy pénzegység nagyságát vagy súlyát jelentette. A gazda útra kelt egy napon, és szolgálóra bizonyos mennyiségű pénzt bízott. Az egyiknek öt talentumot adott, egy másiknak kettőt, és a harmadiknak egyet. Mikor visszatért, megkérdezte tőlük, hogy miképpen használták fel a talentumokat. Azok, akiknek ötöt és két talentumot adott, azt forgatták, és visszaadták neki haszonnal. Az egy talentumot kapott szolgáló azonban az egy pénzt eldugta, s most előhozva visszaadta gazdájának. Akkor a gazda elvette tőle, míg a másik két szolgálóra, akik hűek voltak kis dolgokban, sok minden felügyeletét bízta. És ezt mondta nekik: „mert mindenkinek, akinek van, adatik és megszorítottatik, akinek pedig nincsen, attól az is elvétetik, amelye van.” (Szt.Máté 25,29.) Ez ugyan paradoxnak hangzik, de a szavak okkult értelme világos. Az, aki erőit teljes mértékben felhasználja, arra még többet bíznak, az viszont, aki nem használja erőit, és aki ezért okkult szempontból azokat nem is birtokolja, még a lehetőségét is el fogja veszíteni a használatra, el fognak sorvadni.

Senki se panaszkodjék, hogy nem kapja meg a Mestertől azt a segítséget, amelyre ő magát feljogosítva érzi. Egyetlen módja van annak a váagnak a kielégítésére, hogy a Nagy Tanítóval kapcsolatba kerüljünk, és ez az, hogy embertársainknak hasznára legyünk. Ez az egyetlen követelmény, amelyet a Mesterek elismernek; nem az ember képességeit nézik, hanem a hasznosságát. Én a Mesterekkel akkor kerültem ebben az életemben kapcsolatba, amikor még nem is tudtam létezésükről, és így nyilvánvaló, hogy nem is gondolhattam az Ő elérésükre. Igaz az, hogy tanítványuk voltam sok életem át, de nem ez volt az, aminek következményeképpen Ő magát nekem feltárta; azért tette ezt, mert én minden idegszálamat megfeszítve igyekeztem a körülöttem élő embereken segíteni - a szegényeken, a nyomorultakon, a letiportakon - s ezért Neki érdemes volt erőit énreám árasztani, ha innen ezrekre áradhatott szét.

S így a helyett, hogy meditációnkban a Mesterek után sóvárogjunk, kérve Őt, hogy tárja fel magát előttünk, nézzünk utána, hogy milyen jó munkát végezhetnénk abban a városban vagy faluban, ahol éppen lakunk, és azonnal lássunk is hozzá. A Mesternek mit sem számít, hogy az Ő eszköze tudja-e, hogy a Mester használja-e vagy sem. Igen sok nagy segítő van a világon elszórva, akik segédkeznek, és inspirálva vannak a Mesterektől. A Teozófiai Társulaton kívül is sokan vannak így inspirálva.

Megjönnek majd a fejlődés folyamán, meg kell jönniük, ha pedig a Mester látja, hogy már korábban is hasznodra lehetnek, majd megmondja neked, hogyan fejlesztheted ki őket veszélytelenül. Mindaddig azonban jobb számodra, ha még nincsenek ilyen erőid.

C.W.L.: Gyakran mondják: „hallottam ezekről a csodálatos erőkről, amelyek tulajdonosait annyival használhatóbbakká teszik. Szeretnék én is hasznos lenni. És ezért szeretném, ha nekem volnának ilyen erőim. Ebben semmi rossz sincs, csak hogy jobb volna az itt megadott tanácsot követni, és addig várni, amíg azok maguktól természetesen megjönnek, vagy amíg a Mester maga meg nem mondja, hogyan kell azokat megnyitni. S valószínű ez, hogy megteszi? Igen, ha te már kész vagy reá. Saját tapasztalataim mondják ezt neked. Nekem ezekből az erőkből egy se volt meg, és nem is gondoltam rájuk, mert a mi mozgalmunk kezdeti idejében úgy gondoltuk, hogy csak azoknál lehet ezeket az erőket kifejleszteni, akik már bizonyos pszichikus képességekkel születtek, és nekem ilyenek nem voltak. De egy alkalommal, mikor a Mester maga ellátogatott Adyarba, utasításokat adott ebben az irányban nekem. Egy bizonyos fajta meditációt ajánlott nekem, és azt mondta: „azt gondolom, hogy jó eredményt fogsz elérni ezzel.” Én kipróbáltam és jó eredményt értem el. Ugyanezt lehet mondani mindenkinek, aki a Mesterért dolgozik, amikor elérkezik az ideje. S ezt egész bizonyosra vehetjük. Hogy a Mester milyen alakban fogja megjelölni a kívánságát, azt nem lehet előre megmondani, de valamilyen módon bizonyosan meg fogja tenni.

Az ilyen erőfeszítésekre magunkat megfelelően előkészíteni feltétlenül az, hogy minden rendelkezésünkre álló erőinket a szolgálatra fordítjuk. S mindenki, aki így tesz, anélkül, hogy magára gondolna, nagyon valószínű, hogy új erőket fog kapni.

Itt ismét elmondhatjuk az ősi példázatot a talentumokról. Emlékezhettek, azok, akik jól használták fel a talentumokat, jól tudták munkájukat folytatni, és még nagyobb munkákat bíztak rájuk. Ezt mondták nekik: „Jó vagy, hű és jó szolgám, kevesen voltak hűek, sokra bízlak ezután, menj be a te Uradnak örömébe.” (Máté 25. 21.23.) Igen kevesen gondolkodtak még ezen, hogy ez mit jelent, a Logosz öröme, a Mesterek öröme. Nem valószínűtlen öröm, vagy boldogság, vagy a mennyekbe jutás. A világot megteremteni az Ő öröme, ez az a görög misztériumokbeli játéka Bacchusnak, és a hinduk között Shri Krishnának. A Logosz úgy választott, hogy a fejlődés hatalmas munkájába veti magát, ez az Úr öröme, öröme annak, hogy végre tudja hajtani nagyszerű tervét - az Ő szeretetének kiárasztását az egész világra, és ha mi az Úr örömébe akarunk lépni, akkor részt kell vennünk az Ő munkájában, és a boldogságban is, amit ez nyújt nekünk. Ha nem használjuk fel mindazt az erőt, amelynek tulajdonában vagyunk, a Mesterek nem fognak segíteni bennünket abban, hogy újabbakat szerezzünk. Várnak addig, amíg látják, hogy mi teljesen felhasználjuk már, amink van. Az emberek nem mindig értik meg, pl. szeretnének láthatatlan segítők lenni, és ilyenkor ezt a választ szokták kapni: „legyetek először látható segítők.” Ha fizikai síkbeli életed, ahol teljes öntudattal rendelkezel, el van telve a másikon való segítséssel, akkor egészen biztos lehetsz, hogy a síkokon is hasonlóan hasznos lehetsz majd.

XVI. fejezet

Apróbb vágyak

Óvakodnod kell bizonyos apró-cseprő vágyaktól is, amelyek igen gyakoriak a mindennapi életben. Sohase vágyjál fel tűnni vagy eszesnek látszani.

C.W.L.: A legtöbb ember szeret okosnak látszani, és legelőnyösebb formában mutatkozni. De nincs olyan ember, aki ha egyszer a Mestert szemtől szembe látta valaha is, magát kitűnőnek akarja látni. Ha egyszer látta ezt a pompát, azonnal egy pillanat alatt meg fogja érteni, hogy minden tőle telhető fény csak pislákoló mécses a Naphoz képest. Ezért nem is jut eszébe ez a gondolat, vagy ha ott volt azelőtt, most véglegesen eltűnt belőle. Az az ember, aki az ő kis apró lángocskájáról azt hiszi, hogy hatalmas befolyást tud árasztani a világra, olyan ember, aki még nem látta a magasabb világosságokat, és ezért nem áll módjában összehasonlításokat tenni.

Mégis minden telhető módon, minden meglévő tulajdonságunkból a legjobbat kell a Mesterek szolgálatára kihoznunk. A tulajdonságokban levő fényt nem szabad véka alá rejtelnünk. Mért nemcsak a Világtanító hatalmas fáklyájára van szükség; világítsanak a kis fények is a partok mentén.

A nagy fények olyan fényesen ragyognak, hogy majd bele vakulunk; míg mások sosem emelik fel szemüket, és alig tudnak valamit is annak létezéséről. A kisebb fények, amelyek közelebb állnak az ő megértésükhöz – inkább vonzzák őket. Lehet, hogy sokan vannak, akiken segíteni tudnánk, és akik még egyáltalán nincsenek felkészülve arra, hogy nagyobb emberek segítsenek rajtuk. Így mindenkinek megvan a maga helye: és ezért ne kívánj ragyognia a ragyogás kedvéért, mert ez botor dolog volna.

Jó, ha keveset beszélsz, még jobb, ha semmit sem mondasz, hacsak nem vagy benne egészen bizonyos, hogy az, amit mondani szeretnél, igaz, barátságos és segítő. Mielőtt szólsz, fontold meg gondosan megvan-e ez a három tulajdonság abban, amit mondani készülsz, ha pedig nincs - ne mondd.

A.B.: Azoknak az embereknek, akik állandóan beszélni kívánnak, nincsen elég mondanivalójuk ahhoz, hogy mindig értelmeset mondjanak, és ezért olyasmit beszélnek, amit nem érdemes meghallgatni, és ez az, ami hozzájárul a pletykamennyiség szörnyű áradatához, amely világszerte létezik. S így mérhetetlen kárt okoznak, ha megengedik nyelvüknek, hogy uralkodjék rajtuk, ahelyett, hogy ők uralkodnának nyelvükön. S ez után következik egy tanítás, melyet gyakran hallottam Mesteremtől: gondolkozzál, mielőtt szólsz, hogy amit mondani szeretnél, igaz barátságos és segítő legyen, és ha nincs meg benne ez a három tulajdonság, ne mondd. Ez lassú társalgóvá tesz majd téged, s így fokozatosan észreveszed, hogy kevesebbet beszélsz, és ez nagyon jó lesz.

Beszélős emberek energiájukat elfecsérlik, amelyet pedig hasznos tettekre fordíthatnának. Az az ember, aki sokat beszél, rendszerint lassú munkás. Azt gondolhatnátok, hogy ez a megjegyzés rám is vonatkoztatható, mert én állandóan előadok. De én a munkámon kívül nem sokat szoktam beszélni. Elvesztettem a kis beszélgetésekbe való képességemet, és az emberek gyakran hibának találják hallgatásomat. Nyugaton gyakran kényszerítem magamat a beszélgetésre, mert a hallgatást gyakran tévesen mogorvának, vagy gögnak találják, vagy pedig, hogy nem vagyok eléggé barátságos. Ez természetes is, mert az én beszélgetési készségem nem nagy, csak akkor beszélek, ha valami határozottat és hasznosat kell mondanom. Mindenáron csak akkor beszéljünk, ha megvan a jó okunk rá, ha valami érdemes mondanivalónk van, s ha

ezt mások iránti jósággal tesszük. Nem az ilyen beszédek kell megszűntetnünk, hanem a haszontalan fecsegést. Minden haszontalan kimondott szó, újabb téglá a Mestereket tőlünk elválasztó falon, és ezt komolyan tekintetbe kell venni annak, aki el akarja érni őket.

Aki sokat beszél, nem lehet mindig az igazsághoz hű. Ezzel nem akarom azt mondani, hogy tudatosan és szándékkal valaki nem igazat mond, hanem, hogy nem lehet mindig pontos, és a nem pontosság nem igaz. Alig van valami rosszabb annál, amikor nem igaz atmoszféra vesz minket körül, s ilyen mindig a nem igaz beszédből származik. Például, igen gyakran kapok szóáradattal telített leveleket, melyekben talán csak az igaz tényeknek egy kis magva van csupán. Az élet mindennapi történéseiben a túlzásokat már előre leszámoljuk; s így amikor a kapott levélben valaki ellen panaszkodnak - sok ilyen kapok - ítéletet alkotok, ismerve az író jellemét, és számításba véve azt is, hogy milyen hangulatban írta panaszos levelét.

A Manu mondja, hogy aki a nyelven uralkodni tud, az mindenben uralkodik; s egy keresztény tanító mondja: „Ezenképpen a nyelv is kicsiny tag és nagy dolgokkal hányja magát. Íme csekély tűz, mily nagy erdőt felgyújt! A nyelv is tűz, a gonoszságnak összessége. Úgy van a nyelv a mi tagjaink között, hogy megszeplősíti az egész testet. (Jakab, 3, 5-6.) A nyelven uralkodni jelenti uralkodni az alacsonyabb természetben. Az emberek sok apróbb bajai leginkább a hiábavaló szavak eredményei, vagyis reakciói annak. Kis fejfájások, indiszpozíciók (gyengélkedések), lehangoltságok ilyen módon keletkeznek. Ha az ilyen bajokban szenvedő emberek megtanulnának hallgatni, hamarosan megjavulna fizikai egészségük, részben azért, mert most már nem vesztegetnék el ideg-energiájukat, amely most a sok beszéd következtében elszivárog, és másrészt azért, mert így nem kellene az ebből eredő, a sok hiábavaló beszédekért járó apróbb karmákat fizetni. Emlékezzünk arra, hogy Pythagoras két teljes évi hallgatást kívánt meg tanítványaitól, s ez legyen nekünk nyomos ok, mert ő volt az, akit mi most, mint Kuthumi Mestert ismerünk, aki Alcyone és Leadbeater püspök jelenlegi tanítója.

Indiában sok jögi él, akiket muni-nak neveznek, akik - mint nevük is mutatja - hallgatási fogadalmat tettek. Indiában ezt a tényt igen nagyra értékelik. Ismertem egy embert, aki tíz évre tette le ezt a fogadalmat, amelyből nagy béke és méltóság keletkezett számára; mert sokkal szellemibb életet tudott élni, mint e nélkül lehetett volna. Persze a legtöbben közülünk nem tehetünk ilyen fogadalmat, ha kint a világban kell élnünk és dolgoznunk, de szellemiségben követhetjük, és ha lehet, hallgatunk a nélkül, hogy botránkozást okoznánk.

Igen értékes az állandó éberség és ítélet szükségessége, a magunk nagyobb összeszedettsége gyakorlására. Úgy esik, hogy valamit mondanunk kell, de határozzuk el magunkban, hogy nem mondunk többet, mint ami az okkult törvényt beteljesíti a kedvességet és hasznoságot illetően. Jó gyakorlat erre vonatkozóan egy napra megfogadni a hallgatást, tehát reggel határozzuk el magunkat, hogy egész nap egyetlen hiábavaló szót nem mondunk - legalább egy nap a javunkra szolgál. Jain vallású testvéreink hasonló gyakorlatot használnak azért, hogy megtanuljanak éberek, összeszedettek lenni. Reggel elhatározzák, hogy a nap folyamán valamit nem fognak tenni – lehet, hogy ez magában véve egyáltalán nem fontos dolog -, és nem fogják megtenni. És az éberség szokássá válik, minden nagyobb gond nélkül szerezték meg, és a könnyelműség, illetve hanyagság is eltűnik életükből. Buddha Urunk le igen határozottan beszélt erről a kérdéstről - az alapos meggondoltság hiánya, amely oly sok emberi botlás okozója.

C.W.L.: Az olyan ember, aki állandóan fecseg, nem beszélhet mindig értelmeset vagy hasznosat, valamint nem lehet mindig igazmondó, őszinte. Ha az emberek szabadjára hagyva fecsegnek, majdnem egészen bizonyos, hogy a mondottakból lesz olyan is, ami nem igaz, bár

nem szándékos hamisság. Egy egész csomó nem pontos állítás lesz benne, és később majd azt mondják maguknak, hogy nem akartak hamisat mondani, s így nem baj.

Nem annak lesz eredménye, amit szándékoltál, hanem annak, amit tettél. Ha valami badar dolgot követsz el, a tény, hogy a szándék jó volt, mit sem változtat a dolgon, sem nem szabadít meg a karmikus következményektől. A jó szándék, ha határozott volt, jótékony hatással lesz rád, de a badar dolgok rossz fizikai karmát hoznak számodra. Valaki mond valamit, és később helyesbíti magát, mondván: „most már belátom, hogy tévedtem, egyáltalán nem így volt.” Nem igazat mondott, s bár nem úgy értette, olyasféle védekezés, mint azé az emberé, aki véletlenül valakit lelőtt, és azt mondja: „nem tudtam, hogy a puskám töltve van.”

Fel kellett volna tételeznie, hogy a puska töltve van, addig míg nem tudta, hogy töltve van-e vagy sem.

Nagyon jó dolog volna, hogy elővennénk magunkat, csak egyetlen napra, hogy semmi olyat nem fogunk beszélni, ami nem igaz, nem kedves és nem segítő. Inkább hallgató nap lenne az, de talán a világ nem sokat vesztené vele, és nagyon jó volna nekünk. Természetesen teljesen lehetetlen volna gyors és szórakoztató társalgást folytatni, mert időnként meg kellene állnunk és gondolkodnunk. Ezek a szabályok a magasabb élet törvényein alapszanak. Ha valaki gyorsabb haladást kíván, megpróbálhatja ezeket a magasabb törvényeket betartani. Alkalmassá kell, hogy tegye magát ezekre, még akkor is, ha úgy tűnik, hogy a mindennapi élettel és annak módszereivel összeütközésbe kerülne. Lehet, hogy ez előszörre nehéznek fog látszani, de ha alaposan gondolkodik felette, és úgy találja, hogy a magasabb élet kívánalmai túl nehezek számára, tegye félre, és egy vagy két életet várjon vele, mielőtt valódi haladást érhetne el. Ezt a két dolgot nem tudjuk egyszerre megtenni, könnyű életet élni, minden erőfeszítés és törekvés nélkül, és ugyanakkor gyors fejlődést elérni; de az egyiket mindenesetre meg tudjuk tenni, és egy embert nem lehet megfeddni azért, mert úgy érzi, hogy még nem tud megfelelni a magasabb kívánalmaknak.

Jó, ha már most megszokod, hogy megfontolva gondolkozz, mielőtt beszélsz, mert ha eléred a beavatást, minden szavadra vigyáznod kell, különben elmondasz valamit, amit nem szabad elmondani.

C.W.L.: Ez a mondat lehet, hogy félreértésre ad alkalmat, ha nem értjük meg teljesen a beavatás tényét. Ha valaki el akarná árulni a beavatás igazi titkait, még mielőtt kimondaná a szókat, már el is felejtí, hogy egyáltalán van valami, amit elárulhatna. Ezért az igazi titkok tökéletesen védettek, sohasem szivároghatnak ki, és soha nem is fognak. De mégis a beavatott nagy veszélybe kerülhet, ha gondatlanná válik. Lehet, hogy igen kellemetlen helyzetbe kerülhet. Én magam is különböző információkat kaptam, és amelyekkel kapcsolatban nem tudom belátni, hogy bármilyen baj is származhatna belőle, ha az újságok hasábjain hoznák nyilvánosságra, de azt mondták nekem, hogy ne mondjam el senkinek, s ezért nem teszem, nem tudom miért. Ígéret az ígéret, és szent dologként kell betartani. Ha valaki nem így érez ebben a dologban, a legjobb lenne, ha már most azonnal felhagyna bármilyen okkult előremenetel gondolatával.

A sok mindennapi beszéd szükségtelen és balga, ha pedig pletyka, akkor gonoszság.

C.W.L.: Azt, amit mi felesleges beszédnek nevezünk, gyakran azért mondják, hogy valakinek segítsenek idejét kellemesen eltölteni. Szerencsétlen szokása korunknak, hogy rengeteg időt tölt el beszéddel, holott ezt az időt sokkal hasznosabb dologra lehetne fordítani. Vannak olyan alkalmak, amikor olyasmit beszélünk, ami nem feltétlen szükséges, csak azért, hogy másokat szórakoztassunk, akik félreértenének, ha alkalmilag hallgatnánk. De ezeken az

okokon kívül nagy mennyiségű szükségtelen fecsegés folyik, amely az előbb említett okokba nem sorolható be, amit csak azért mondanak, hogy éppen mondjanak valamit. Ez hiba. Igazi barátok hallgathatnak és mégis örvendezhetnek egymás társaságának, mert a gondolatok közös kapcsolata összeköti őket. De mikor az emberek azt hiszik, hogy a társalgásban nem szabad szünetnek lennie, és ezért folyamatosan beszélnek, akkor bizony sajnos sok olyasmit mondanak, amit jobb lett volna nem mondani. Locsogó emberek nem mindig a legbölcsebbek, és szabály szerint nem is tűnnek ki gondolataikkal.

Szokjál hozzá tehát inkább hallgatni, mint beszélni, s véleményeddel se hozakodjál elő, hacsak határozottan nem kérdik.

C.W.L.: Vannak emberek, akik nem tudják megállni, ha valamilyen kijelentést hallanak, s amelyről azt hiszik, hogy helytelen vagy tökéletlen, hogy azonnal ne mondjanak ellent, és ezzel egyenetlenséget és vitát idéznek fel. Meg kell értenünk, hogy nem a mi dolgunk véleményeket helyesbíteni, vagy hogy megpróbáljunk mindenkit helyesbíteni, aki téved. Nekünk az a munkánk, hogy ott, ahol lehet, segítsünk embertársainkon, megnyugtató módon, és ha véleményünket kérdik valamilyen tárgyról, akkor teljes nyugodtsággal és mérsékletes módon adjuk meg a választ, nem pedig az ellenkezés szellemében. Szükségtelen feltételeznünk, hogy a mi véleményünk bárkit is nagyon érdekelne, de ha nem az, akkor viszont helytelen azt másokra ráaggatni. Lehet, van olyan ember, aki teljesen meg van győződve, hogy ez vagy az a tény teljesen úgy van, ahogy ő hiszi, mi pedig nagyon is jól tudjuk, hogy egyáltalán nem így van, de sokkal jobb beszélni hagyni, valószínűleg tetszik neki, nekünk viszont mit sem árt. Ha neki úgy tetszik azt hinni, hogy a Föld lapos, vagy hogy a Nap forog a Föld körül - az az ő baja. Ha viszont abban a helyzetben volnánk, hogy egy iskola tanítója lennénk, és ott az alánk beosztott osztályokat kellene tanítanunk, akkor barátságosam és kedvesen helyesbítanunk kellene a tévedéseiket, mert az akkor kötelességünk lenne, de senki sem a nagy nyilvánosság kinevezett tanítója.

Természetesen, ha valakinek jellemét halljuk becsmérelni, akkor kötelességünk volna ezt mondani: „bocsánatot kérek, de azt hiszem, nincsen egyáltalán igaza, ez nem így van”, és amennyire csak lehet, próbáljuk helyes megvilágításban a dolgot megmagyarázni. Ez az az eset, amikor a gyámoltalan embert támadják - akkor viszont kötelességünk védeni őt.

A kvalifikációknak egy másik szövegezése úgy szól: tudni, merni, akarni, hallgatni, s a négy között az utolsó a legnehezebb.

C.W.L.: A rózsakeresztesek úgy tartották, hogy aki okkult fejlődésen akar keresztülmenni, el kell határozza, hogy: tudni, merni, akarni és hallgatni fog. Hogy azokat a nagy erőket, amelyeket az ezen az úton való haladás közben elnyerünk, használni is tudjuk, erős akaratra van szükségünk, amelyen uralkodni tudunk, és ezzel egyben magunkon is uralkodni tudunk. És ha ezt már elértük, eleget kell tudnunk ahhoz, hogy hallgassunk róla.

XVII. fejezet

Törődj a magad dolgával

Egy másik általánosan elterjedt vágy, amelyet erélyesen le kell küzdeni: a mások dolgába való beavatkozás vágya. Amit más tesz, mond vagy hisz, nem a te dolgod, meg kell tanulnod őt teljesen magára hagyni. Korlátlan joga van a szabad gondolkodásra, szólásra és cselekvésre mindaddig, amíg valaki dolgába be nem avatkozik. Te magad is igényt tartasz arra, hogy korlátlanul azt tedd, amit jónak látsz; ugyanezt a szabadságot tehát öneki is meg kell adnod, ha pedig él vele, nincsen jogod róla valamit mondani.

C.W.L.: Ne avatkozzunk mások hiteibe és cselekedeteibe addig, amíg tetteik nem okoznak nyilvánvalóan kárt bármi módon is a közösségnek. Ha valaki úgy viselkedik, hogy szomszédja terhére esik, akkor megtörténhet, hogy kötelességünk néha valamilyen javaslatot tenni, de még ilyen esetben is gyakran jobb elmenni, és a dolgoknak szabad folyást engedni.

Mi, az angol-szász fajhoz tartozók gyakran dicsekszünk a mi szabadságunkkal, holott egyáltalán nem vagyunk igazán szabadok, mert szokásaink által majdnem hihetetlen mértékben gúzsba vagyunk kötve. Nem öltözhetünk úgy, ahogy szeretnénk, vagy úgy járhatnánk, ahogy nekünk tetszik. Lehet, hogy valaki előnyben részesítené a rési görög viseletet, amely talán a világ egyik legszebb öltözéke, de ha felvenné és kimenne így az utcára, valószínűleg nagy tömeg kísérné az utcán, és még talán le is tartóztatnák, mert a forgalmat akadályozta. Bármely más szabad országban teljes szabadságában áll úgy öltöznie, ahogy tetszik mindaddig, amíg másoknak ezzel terhére nem esik. De itt egyáltalán nincs igazi szabadság, nem térhetünk le arról a vonalról, melyen a többiek járnak, vagy legfeljebb nagyon kevésbé, mert különben nagy bajt és zavart okoznánk. Igazán sajnálatos tény, mert igazi szabadság annyival jobb volna mindenki számára, különösen azoknak, akik szeretnék mások dolgába beleavatkozni.

A.B.: Feltételezem, hogy a legtöbben közülünk, akik komolyak és lelkesedők, olyan biztosak a tanultak értékéről, és annyira meg vannak győződve - helyesen is - annak mindenek fölött való fontosságáról, azért azt szeretnénk, hogy mások is ugyanígy érezzenek, és néha valósággal rájuk szeretnénk erőltetni, hogy mindent úgy lássanak, amint mi. Ez majdnem minden lelkesedő ember hibája. De az ember csak azt tudja örömmel elfogadni, amit már belülről is igaznak ismer, bár még az agyában nem fogta fel, és ezért nem tudja magának szakba foglalni. S mindaddig, amíg ezt az előzetes állapotot nem érte el, addig nem lesz képes egy kívülről jövő igazságot elfogadni, és illet rá próbálni kényszeríteni, sokkal nagyobb kárt okoz, mint hasznot.

Ugyanígy a lelkiismeretet nem lehet kívülről megteremteni, mert az csak a múlt életek tapasztalatainak gyümölcse. Ezért minden tanítás és tanács elfogadása feltételezi, hogy a külső átadás a már egyszer birtokolt tudást ismét a felszínre hozza a belső embernél, és onnét levillan az agyba. És amit a tanító tehet, az mindössze az, hogy az ember fizikai-síkbeli tudásába behozza azt, amit a másik síkokon már úgy is tud. Az egyik Nagy Tanító rámutatott arra, hogy igen sok ember részesül teozófiai tanításokban, míg testen kívül van, alvás alatt. Az igazi ember tanul, és az ilyen módon kapott tudást újra ismételheti előtte egy fizikai síkbeli tanító, akinek a szavai segítenek azt a tudást lehozni az agyba. Ez minden, amit egy fizikai síkbeli tanító tehet.

Ismételt csalódások árán tanuljuk meg, hogy nem segíthetünk egy emberen azon az úton, amelyre még nem kész rálépni. Ez által sokkal nyugodtabbá válunk, mindig készen a segítségre ott, ahol a segítség hasznos lesz, de éppen úgy félre állva várni, ha a segítségünk mit sem volna segítség, vagyis annak az embernek, akin segíteni szeretnénk, nem volna haszna

abból, amit mi mondanánk neki. A tudatlan előtt ez a mi magatartásunk azt a látszatot kelti, mintha mi közömbösek lennénk, holott az igazság az, hogy az, aki fejlettebb nálunknál, pontosan tudja, hogy hol segíthet és hol nem.

Azok, akik még nem tudják pontosan látni, hogy mikor lehet segítséget nyújtani, magatartásuk legyen próbálkozó. Pl. ajánlj valamilyen gondolatot; ha könnyen vagy visszautasítással találkozol, azonnal láthatod, hogy ezen az emberen nem tudsz segíteni, akit ezen a vonalon próbáltál megnyerni. S akkor várnunk kell, vagy valamilyen más úttal próbálkozni, már amilyen az eset maga. Ez sokkal jobban hat, mintha rá akarnánk erőszakolni mindazt, amit mi tudunk. Ne fullasszuk meg, ne árásszuk el mentálisan mindazzal a tudással, ami a miénk, vagy ne próbáljuk belétömní azt. Az emberek nagyon gyakran szabadságot követelnek maguknak, de rendkívül visszautasítók, ha ezt más kéri a saját maga számára. Ez komoly hiba, mert a többieknek is éppen olyan joguk van a saját szempontjaikhoz és azok kifejezésére, mint nekünk.

Néha a hiba máshol mutatkozik. Ne essünk abba a másik túlzásba, hogy nekünk mindent el kell fogadnunk, ami mások véleménye. A legteljesebb jogod van nem egyetérteni vele. Egész nyíltan kimondhatjuk: „Nem, én ezzel nem értek egyet”, vagy hallgathatsz is, de az, amit nem szabad tenned: valakit azért támadni, mert az a saját véleménye mellett kitart. Ha valakit hallasz egy kijelentést tenni, elsősorban használd saját józan eszedet, mindig gyakorold saját elmédet minden hallott állításról. Engedj szabadságot másoknak, és ne válj magad rabszolgává.

Ha szerinted helytelenül cselekszik, és alkalmat találsz, hogy négy szemközt és igen udvariasan megmondod neki, hogy miért vélekedsz így - talán meggyőződ. Van azonban sok eset, amikor még ez is illetéktelen beavatkozás. Semmi esetre sem szabad elmenned egy harmadik személyhez, s a dolgotról pletykálnod, mert ez rendkívül gonosz cselekedet.

A.B.: Lehet, hogy néha lehetőséged van valakin segíteni, akiről tudod, hogy erkölcsileg helytelen dolgot cselekszik, de itt nagy körültekintéssel kell eljárnod, mert olyan könnyű sokkal többet ártani, mint használni. Az így följánlott segítséget, amit a Mester itt említ, négy szemközt és tökéletes barátságossággal lehet megtenni. Ha az illetőnek viszont megvan a maga véleménye, akkor engedjük őt a saját tapasztalatán át tanulni, ami szerencsére igen nagy tanító.

Ha valakinek van valamilyen félreértett eszméje, és előtted ezt ki is fejezi, nem szükséges megmondani azonnal, hogy tévedett, hacsak nem bízik a te ítéletedben jobban, mint a sajátjában, vagy legalább is hajlandó komolyan mérlegelni, amit te mondasz. Sok esetben magának kell a tévedésekre rájönnie, és akkor jobb, ha így engedjük tenni. Gyakran jönnek emberek hozzám, és nagy kijelentéseket tesznek, hogy mi minden fog történni az ő véleményük szerint. Általában nyugodtan és udvariasan meghallgatom, és nem nyilvánítok véleményt. És ha a jóslat nem vált be, az, aki kijelentette, rájön, hogy tévedett, de legjobb, ha engedjük, hogy maga vonja le a következtetéseket. Az ilyesmi elkerülhetetlen, ha az emberek kapcsolatba kerülnek az okkultizmussal. Néha kissé megzavarodnak, mert az eddigi mértékadó ítéleteik elsöprődnek, és maguk is gondolkoznak, hogy mennyi eddigi próbakövkük hullott darabokra a folyamatos földrengések alatt. Az ilyen körülmények között az egyetlen, amit tehetünk, nem elsietni a dolgot, hanem nyugodtan, hűvösnek és állhatatosnak maradni; s fokozatosan minden megvilágosodik, az, ami hamis és téves, elmúlik, és a valóságok maradnak csak meg.

Ha látod, hogy gyermekkel vagy állattal kegyetlenül bánnak, kötelességed közbelépni.

A.B.: Tehát egy gyermekkel vagy állattal szembeni kegyetlenség esetén kötelességünk beavatkozni, mert itt az erőszak húz hasznát a másik gyöngeségéből, holott azt állandóan védeni kellene, mert a gyenge nem tudja magát megvédeni. Ezért, ha bárhol is rosszul bánnak gyermekkel vagy állattal, kötelessége annak, aki erősebb, hogy közbelépjen, és ne engedje meg mások jogainak korlátozását, sem hogy másokat szabadságuktól megfossszanak. S így, ha valahol kegyetlenül bánnak gyermekekkel, bele kell avatkoznunk, és közbelépésünket meg kell próbálnunk hatásossá tenni.

Ha észreveszed, hogy valaki megszegi az ország törvényét, értesítened kell a hatóságot.

C.W.L.: Erről a mondatról igen sokat beszéltek már, és a legkülönbözőbb emberek kivételezést kívánnak tenni. Ez ugyan furcsa, mert mint tényt véve, ha egy bűnt segítünk eltitkolni, bűntársakká válunk, akár az elkövetés előtt vagy utána az eset szerint, és a törvény is annak tartja. Az emberek azt mondják: „hát kémeink vagyunk-e, hogy figyeljük, mikor követnek el embertársaink törvénszegést?” Bizonyosan nem, nem azt várják tőled, hogy mint detektív kutass az után, hogy mikor szegik meg az emberek a törvényt.

A törvény adja meg az ország kapcsolatát, összefüggését; a köz javára rendszert állít fel, és ezért minden polgárának kötelessége ezt a törvényt tiszteletben tartani. De mégis használjuk józan eszünket, senkitől sem várják el, hogy elavult törvényeknek engedelmessé váljunk, annak ellenére, hogy a törvénykönyvben ínég bennfoglaltatnak. Sem nincs arra szükség, hogy valaki kisebb kihágásokat azonnal jelentsen. Vegyük például a más ember tulajdonát képező területen való járkálást, pl. ha valaki átmegy egy másik ember parkján, nem hiszem, hogy szükséges volna azonnal menni és erről jelentést tenni. Ha viszont megkérdeznék erre vonatkozóan, természetes, hogy megfelelő módon válaszolnod kell. Vagy vegyünk egy másik példát, a határon való átcsempészésekről. Azt mondanám, hogy egy jó állampolgár engedelmeskedik a törvénynek, és nem is próbálja meg bármilyen érték átcsempészését. De ugyanekkor úgy tartom, hogy egy útítársam szivarokat vagy ehhez hasonlót akar átcsempészni, nem az én dolgom a hatóságokat erről értesíteni, mert ez nem olyan törvénsértés, amelyből valakire kár származhat.

Én a magam részéről nem szegném meg ezt a rendelkezést sem, mert úgy gondolom, hogy a törvényt azért hozták, hogy engedelmeskedjenek neki, és ha a törvény rossz, kíséreljük meg alkotmányos úton megváltoztatni. Vannak törvényeink, amelyeknek bizonyos esetekben nehéz volna engedelmeskedni. Vannak vidékek, ahol a himlő elleni oltás kötelező. Én személyemben ellenszegülnék az oltásnak, és nem volnék hajlandó magamat alávetni ennek a törvénynek, kivéve force major (erőszak) esetében. S ha szükség volna rá, még börtönbe is hajlandó, vagyok menni, mintsem ezt megtenném, mert rossz dolognak tartom. De ez olyan dolog, amiben mindenkinek magának kell döntenie.

Indiában pontosan meg van határozva, hogy milyen bűnöket kell azonnal jelenteni, ha látja valaki - igaz, hogy ezek mind komoly bűnök. Ha pl. valaki rablást vagy gyilkosságot látott, kötelessége lesz azonnal jelenteni, de egy sereg egyéb apróságra vonatkozóan nem érzi magát senki azért bűntársnak, mert nem jelenti azokat a hatóságoknak.

A.B.: Minden állampolgár kötelessége, ha törvénszegést lát valahol, hogy ennek a rossznak véget vessen. Ez a polgár egyik alapvető kötelessége. S mégis ez ellen a tanítás ellen több kifogás merült fel. Egy tanulmányozó felkeresett, és elmondta, hogy ebben a könyvben van valami, amit ő nem fogadhat el, mert úgy találja, hogy arra ösztönöz, hogy más emberek dolgába üssük az orrunkat. Persze, semmi efféle nem kíván, de ha valahol is a törvény megszegését látjuk, be kell avatkoznunk, mert a törvény az, ami egy országnak az összetartását

adja, felállít, fenntart egy rendet, és lakóit összekapcsolja. Ezért kötelessége minden polgárnak ezt a rendet fenntartani. Senkinek sincs joga egy szándékolt bűnt rejtegetni, ha tudja, hogy el akarják azt követni, és ha mégis így tenne, akkor részese a bűnnek. Ez ennyire általánosságban elfogadott tény, hogy ha valaki tud egy gonosz tetről, és nem jelenti be, törvényesen is bűnpártolónak tartják, és büntetendő cselekménynek. Csak azt tételezhetem fel, hogy az én ellenvetőm nem vette eléggé tekintetbe, hogy mit is mondott ezzel, mert az az ország, melynek polgárai nem veszik figyelembe ezt az egyszerű kötelességüket, és a szerint cselekszenek, alá fog merülni a közösség szellemének hiánya miatt.

Ha rád bízta valakinek a tanítását, kötelességeddé válhat, hogy gyöngéden figyelmeztess hibáira.

Ez nyilvánvaló. Egy gyermeket, tanítványt vagy szolgát azért tették védelmünk alá, mert idősebbek és bölcsőbbek vagyunk. Ha nem szólunk neki elkövetett hibáiról, akkor az elveszti a mi bölcsességünk és tapasztalataink előnyét; ezért ennyiből véve nem teljesítjük kötelességünket velük szemben, kihagyjuk azt az alkalmat, amiért odahelyeztettünk, hogy tegyünk.

Ilyen esetek kivételével, törődj a saját dolgaiddal és tanuld meg a hallgatás erényét.

A.B.: Gondoljuk csak el, hogy milyen más társadalom lenne, ha ezt gyakorolná mindenki. Ahelyett, hogy állandóan készenlétben lennénk embertársainkkal szemben, az ember életét szabadon és nyíltan élhetné, mert az emberek egymást békén hagynák, és hogy úgy tegyenek, ahogy nekik jól esik, és kölcsönös tolerancia és jóakarattal foglalná el, a helyét a beavatkozásnak és kritikának. A jelenleg uralkodó V.-ik főfaja a világnak támadó, harcos és kritikai szellemiségű, de nekünk már a jövő életét kellene most is már élnünk, a VI.-ik főfaj életét, amelyet toleranciával és tényleges jóakarattal lehet elérnünk. Ez fog minket az általános testvériség eszméihez elvezetni, amelyen a VI.-ik faj fog alapulni.

C.W.L.: Nem látszik nehéznek csak a saját dolgunkkal törődni, és mégis igen kevés ember teszi. Itt azt jelenti, hogy a tolerancia és jóakarattal általános magatartását tanúsítsuk, annak helyébe, ami ma oly kínosan általános, vagyis a beleavatkozás szelleme és kritika gyakorlása. Ha valaki valami teljesen szokatlan dolgot tesz, félek, hogy a legtöbb ember azt a következtetést vonja le, hogy az. Illetőnek valami egészen szörnyű oka van ilyen tenni. Holott ebből még egyáltalán nem következik; lehet, hogy megvan a saját külön oka erre, és mindenesetre mindaddig, amíg nem tesz valamit, ami világos, hogy helytelen, vagy nem avatkozik mások ügyébe, engedjük a maga útján járni, és tenni azt, ami neki jólesik.

És ez is, mint korunk más közös hibája, nagyjából az ötödik főfaj és alfaj tulajdonságainak túlzásából ered. A mi fajunk az alacsonyabb értelem kritikai képességét kell, hogy fejlessze, és ennek az eltúlozása támadó szelleművé, harcossá és vitatkozóvá tesz minket. Míg azoktól, akiknek az okkult fejlődés a céljuk, elvárható, hogy a következő tulajdonságot fejlesszék már ki - a buddhit, az egységesítő tulajdonságot, azt, amely inkább szintetizál, mint analizál, és megpróbálja inkább a hasonló vonásokat kiemelni, mint az ellentmondókat. Ennek a teljes kifejlesztése már a VI.-ik főfaj dolga lesz, és egy bizonyos kiegészítő módon a VI.-ik alfajnak is, amely most van keletkezőben Amerikában, Ausztráliában és még más helyeken is.

A Teozófiai Társulatban a testvériség eszméjét tartjuk, és ez az egyik módja annak gyakorlására, vagyis mindig a dicsérő, és nem a gáncsoló keresése. Mindenben és mindenkinben lehet dicsérőt vagy gáncsolót találni, ha azt keressük, és ezért minden okunk megvan arra,

hogy miért összpontosítsuk magunkat a jó tulajdonságokra, és: nem a hiányokra. S ezért próbálhatjuk az egyensúlyt jobban fönntartani. A hiba-megtalálásokat bízzuk a világ egyéb részére, akik meg vannak győződve, hogy a szidalmazás magatartását fenn kell tartaniuk, és akik valószínűleg jobb eredménnyel fogják azt üzni, mint ahogy azt mi tudnánk. Értékes gyakorlat, csak a jónak az állandó kikeresése, mert mindaddig, amíg nem kezdjük ezt keresni, nem is vesszük észre; hogy mennyi jó dolog van majdnem mindenkiben. S ha egyszer ezt tesszük, egész csomó igen szép tulajdonságot fogunk az emberekben találni, akiket eddig nagyon is nem illően kezeltünk. Könnyű véleményt valakiről mondani, akit nem ismerünk jól, és csak egy-két dolgát tudjuk: pl. ha dühösnek látjuk, és azonnal azt gondoljuk, hogy izgulékony ember, vagy egyszer elégedetlennek látjuk, és máris oda soroljuk, ahová az ilyen embert szoktuk. Lehetséges, hogy egyszerűen éppen egy kellemetlen pillanatban, botoltunk beléje, és általában élete mit sem volt olyan színezetű, mint ahogy mi feltételeztük.

Ha viszont néha tévednünk kell, akkor Inkább a jó oldal javára tévedjünk, és inkább többet tételezzünk fel róla, mintsem keveset - és ez sem neki, sem nekünk nem fog ártani. Az egyik Mester egyszer azt mondta: "Mindenkiben van jó és rossz is." Óvakodjunk attól, hogy egy embert rossznak tartsunk, s elvárjuk tőle, hogy rosszul fog cselekedni, és amikor nem úgy tesz, csalódottnak fogjuk magunkat érezni, mert... azt mutatja, hogy ítéletünkben tévedtünk. Sokkal jobb, ha az emberek százairól túl jót gondolunk, mintha csak egyről is túl rosszat gondolunk. Éljük a buddhikus életet legalább is annyiban, hogy mindig azt lássuk meg, ami jó, és nem, ami rossz. Nem is annyira az igaz és igazságosság érdekében, hanem mert tudjuk, hogy a mi gondolataink erőteljesebbek, és ha valakiről rosszat gondolunk, akkor lehetővé tesszük, hogy valóban azzá legyen. De ha a jót látjuk benne csak, akkor csökkentjük a rosszat, és növekedni segítjük a jót.

A fő dolog egyike, amit meg kell tanulnunk az az, hogy ne engedjük az alacsonyabb értelmet velünk elszaladni, és más embereknek méltatlan okokat tulajdonítani. Az emberi természetről szerzett tapasztalataink megtanítottak minket arra, hogy az bizony gyarló eszköz, és hogy az embereket nem mindig önzetlen szempontok irányítják valamire. Ezért csaknem természetes hajlam bennünk, ha az indítóokok mögött valamilyen önzést keresünk inkább, mint valami magasabb motivációt. De ne engedjük meg magunknak a gyanakvás és barátságatlanság síkjára való lebecsülést. Nemcsak a magunk kedvéért, hanem a mások jólétéért szükséges, hogy elsősorban a magasabb indítóokokat keressük, és ha nem is látjuk azt, tételezzük fel, hogy jót akar. Ha rossz indítóokokra gondolunk, akkor azt esetleg elmélyítjük, mert az elme igen fogékony. Ha valaki egy kicsit visszacsúszott, de mi a jóhiszeműséget mégis feltételezzük róla, akkor az az ember csakhamar elrestelli az alacsonyabbféle okait, és magasabbakkal fogja helyettesíteni. De ezen kívül is, ha embertársainkról a lehető legjobb motívumokat tételezzük fel, akkor tíz eset közül legalább kilencben igazunk volt. Persze a külvilág a maga cinikus módján azt gondolná, aki így tesz, ugyancsak együgyű ember. Sokkal jobb együgyű embernek lenni, aki ilyen módon jót tesz, mint okos embernek, aki senkiről sem tud jót feltételezni.

Gyakorlatilag valójában senki sem szándékosan gonosz. Ezért jobb elkerülni a gondolkodásnak azt a közös hibáját, hogy amit mi rossznak neveznénk, azt gonosz motívumokból teszik. Ügyelnünk kell arra, hogy igazságtalanságot ne kövessünk el, például azzal, hogy feltételezzük azokról, akik húst esznek, hogy egyáltalán gondolnak is arra azzal, hogy azt teszik, ami rossz. Rendszerint nem dolgoznak jobbjik érzésük ellen. Csak a szokást követik azzal, hogy nem gondolkoznak róla. Az ilyen emberek egészen jó emberek; valójában a középkorban nem több gondolattal égették egymást el az emberek. Az egyik Mester ezt mondja: „A mi célunk nem az, hogy embereket csináljunk, hanem hogy hatalmas szellemi erőket termeljünk a jó céljaira

XVIII. fejezet

Az elme irányítása

A magaviseletnek különösképpen megkívánt hat pontja, a Mester tanítása szerint:

1. Önuralom a gondolkodásban
2. Önuralom a cselekvésben
3. Tolerancia
4. Vidámság
5. Céltudatosság
6. Bizalom

(Tudom, hogy egyiket-másikat, úgyszintén a kvalifikációkat gyakran másképpen fordítják, én azonban minden esetben azokat a neveket alkalmazom, amelyeket magyarázat közben maga a Mester használt.)

A.B.: Mint Alcyone maga is mondja, ezeknek a kvalifikációknak a fordításait a Mester egy kissé eltérően a megszokott értelmezéstől használja. Az első háromnak fordítása nem nagyon eltérő attól, amiket magam is hosszú évek óta használok, de a három utolsó már eltérő, bár a lényegbeli jelentése változatlan. A jó magaviseletnek a harmadik pontját mindig, mint „toleranciát” fordították, ahogy itt a Mester használja is, de ezt a kifejezést - úgy tudom - nem mindenki fogadta el. A szanszkrit szó „upariti” szó szerint annyit jelent, mint „felhagyni”. Mi a felhagyást úgy értelmezzük, hogy pl. ilyen tulajdonságokkal, mint kritika vagy elégedetlenség felhagyunk, és ezzel ennek az erénynek a pozitív oldala a tolerancia.

A negyedik „titiksha”, amelyet én mindig elviselésnek neveztem, persze a vidámság eszméje ugyanaz, mert az az ember, aki elvisel valamit, szükségképpen vidám is. S itt a Mester, aki ha szabad ezt a szót használni - rendkívül napsugaras természet - olyan fordítást alkalmaz, amely ennek a tulajdonságnak ezt az aspektusát hangsúlyozza. Nagyon jó is volna, ha mindenki meditálna ezen egy kicsit. Ezután következik a céltudatosság; ez a szanszkrit „samadhaná”, amelynek én az egyensúly nevet adtam - és itt ismét a gondolat azonos, mert a céltudatos ember egyensúlyozott és vica versa. Az utolsó „shraddha” amelyet én mindig hitnek fordítottam. Itt bizalom. Itt is az értelem és jelentés azonos, mert itt én a hitet úgy határoztam meg, mint teljes belülről jövő hitet Istenben és a Mesterekben is. Jó itt megjegyezni a különbséget, csak úgy mint hasonlóságot, mert ez segít jobban megérteni a belső jelentést.

1. Önuralom a gondolkodásban A vágytalanság kvalifikációja azt mutatja, hogy uralkodni kell az asztráltesten; ugyanezt mutatja ez a tulajdonság a mentáltestre vonatkozóan. Jelenti a kedélyeden való uralkodást, hogy ne érezz se haragot, se türelmetlenséget. Jelenti az elméden való uralkodást, hogy mindig nyugodt és higgadt legyél, és jelenti idegeidnek gondolkodásod segítségével való féken tartását, hogy amennyire csak lehet, ne legyenek ingerlékenyek. Ez az utóbbi igen nehéz, mert ha megkísérelted, hogy készülj az ösvényre, testedet önkéntelenül érzékenyebbé teszed úgy, hogy idegeidet könnyen felizgathatja egy hang vagy egy megrázkódtatás, és minden nyomást élénkebben érez. Azonban mégis meg kell tenned, ami tőled telik.

C.W.L.: Temperamentumunk megfékezése, illetve az azon való uralkodás egyike a legnehezebb dolgoknak számunkra, méghozzá azért, mert megpróbálunk új tapasztalattal fejlődésünkben gyorsabban haladni, ami azt jelenti, hogy minden eszközünket jobban kifinomítjuk, és mindinkább érzékenyebbé tesszük annak ellenére, hogy a világi élet közepében élünk tovább.

A nehézségek feletti győzelmünk azt mutatja, hogy úgy erőben, mint akaratban további lépéseket tettünk fejlődésünkben, többet talán, mint a szerzetesek vagy remeték.

Néha az embereknek sikerül a harag érzését kigyómlálni, és mégis nehéznek találják a külső eszközeiken való teljes uralkodást; lehet, hogy még mindig egy türelmetlen mozdulat megmarad, amikor már a mögötte lévő érzés régen teljesen megszűnt. Ez ugyan nem olyan rossz, mint a harag-érzés maga, ha nem is mutatják, de még ettől is meg kell szabadulnunk, mert embertársainkat tévútra vezetheti. Ha clairvoyant szemmel nézzük az átlagember asztrális testét, azt láthatjuk, hogy az egész teste mintegy örvénylik, ahelyett, hogy határozott barázdákat, színeket mutatna, melyek tisztán megkülönböztethetők, és áramlásuk is olyan, mint amilyen kell, hogy legyen, amennyiben a felszínen mintegy ötven-hatvan kisebb örvény mutatkozik heves keringéssel, és amelyek mindegyike éppen a heves mozgás következtében kemény csomót, gömböt formál, s szemölcsre emlékeztet. Ha ezeket az örvényeket megvizsgáljuk, megállapíthatjuk, hogy mindegyike temperamentumunk egy-egy kitörésének következménye, vagy kisebb aggodalmak, vagy ellenséges érzések, pl. féltékenység, irigység, sőt talán még gyűlölet is, amelyeken az ember az utolsó 48 órában átment. A nagyobb örvények sokkal tovább tartanak, és abból adódnak, hogy ugyanazt a gondolatot valakiről újra és újra gondoljuk.

Ha az ember ilyen állapotban van, teljesen lehetetlen számára, hogy világosan és határozottan gondolkodjék, mint különben tenné. Ha pl. valamilyen témáról írni vagy gondolkodni akar, akkor meglátásait színezi és kötik ezek az örvények, még akkor is, ha már elfelejtette volna az érzéseket, amik azt okozták. Az ember elfelejti bosszankodásait, és nem fogja fel eléggé, hogy azért a hatások megmaradnak; a legtöbben az ilyen örvényeik számát állandóan ugyanazon mennyiségben fenntartják.

Így pl. az előítéletek ilyen módon teljesen világosan megmutatkoznak úgy az asztrál, mint a mentális clairvoyant előtt. A mentális test anyaga gyorsan kering, bár nem mindenütt egyformán, hanem csak bizonyos területeken. Nagyjából azt mondhatnánk, a sűrűsége szerint rendeződik úgy, hogy a durvább anyag - míg ugyan az egész testben kering is - inkább a tojásdad forma alsóbb részei felé igyekszik úgy, hogy azok, akikben az önző gondolatok és érzések dominálnak, inkább úgy hatnak, mint a szélesebb részével felfelé állított tojások, míg azok, akik jelentősen önzetlenek vagy okkultan fejlettebbek, a keskenyebb részével felállított tojáshoz hasonlítanak. A mentális testben négy körzet vagy szelet van ugyanúgy, mint ahogy az agynak is különböző részterületei vannak, amelyek egy bizonyos fajta gondolattal foglalkoznak.

Képzljünk el egy embert, aki nagyon is nem liberális az ő vallási elgondolásaiban. Itt a mentális anyag ahelyett, hogy szabadon áramlana ebben a különleges részlegben, felgyülemlik, gerjedni kezd, és végül eltűnik. Mikor a vallásos témával foglalkozó gondolatai a mentális testében erre a helyre érnek, sosem tudnak igazak lenni, mert rezgéseit át kell, hogy haladjanak azon, amit szó szerint mentális betegségnek lehetne nevezni, ami valósággal ráta-padt. Az ilyen ember szemszöge az előítéleteihez van kötve mindaddig, amíg hozzá nem lát, és meggyógyítja saját magát azzal, hogy szándékosan megtisztítja és uralma alá keríti az elméjét. És csak akkor tanulhat meg igazul gondolkodni, azaz úgy látni mindent, ahogy az Istenesség látja. Aki tökéletesen ismeri saját teljes módszerét, pontosan úgy, ahogy van.

Az előítéletek nem szükségszerűen személyekre vagy dolgokra irányulnak, gyakran előnyösek is. Még ha így is van, a valótlan egyik formáját jelentik, és ugyanaz a romboló hatásuk az aurában. Ennek egyik legközönségesebb esete az, amikor egy anya nem tudja elképzelni, hogy volt a világon valaha is olyan kisgyermek valakinek, mint neki. Másik-példa, mikor egy művész nem tudja meglátni más művészi iskola kiválóságát, csak a sajátját méltányolja.

Pszichikai erők szempontjából mindezek olyanok, mint nyitott sebek, melyeken át az ember akaraterije állandóan kiszivárog. Ilyen az átlagember állapota, de ha olyan valakit találunk, aki harcos természetű, ott még rosszabb esettel állunk szemben. Ez az ember egy nagy seb, akinek semmi ereje nem maradt meg, mindene kimerült. Ha meg kívánjuk őrizni minden energiánkat a jó munka számára, mint ahogy ez kell, hogy legyen az eset, ha igazán okkultisták akarunk lenni. Az első dolgunk legyen minden erővesztés forrását elzárni. Tegyük fel, hogy tüzet kell oltanunk, ehhez egy korsó vízre van szükségünk. Ezt a vizet magas nyomással kell felszivattyúznunk, és a vízvezetékben és csövekben egyáltalán nem szabad, hogy lyuk legyen. Ez jelenti számunkra a nyugodtságot és az elmén való uralkodást.

Az átlagembernek igen kevés vagy semmi akaraterije nincs, és ha nehézség, megpróbáltatások törnek rá, egyszerűen lefekszik, és nyöszörög és panaszkodik ahelyett, hogy akaraterijét ráirányítaná, és határozottan alkalmazná. Gyengeségének két oka van: annak az erőnek, amely minden emberbe leárad, a hatalma attól függ, hogy mennyire tudja megvalósítani az igazi ÉN-t, milyen mértékben van benne az Egy Én, az Istenség benne mennyire van már kibontakozva. Természetünk lényeges részében valamennyien egyformán erősek vagyunk, de az emberek éppen abban különböznek egymástól, hogy ezt az isteni erőt mennyire bontakoztatták ki magukban. A mindennapi ember még nem sokat fejlesztett ki ebből magában, sőt még azt is, amit kifejlesztett, elvesztegeti.

Sokan közülünk szeretnék a Mesterek jelenlétét jobban megvalósítani, és a magasabb síkok különböző jó befolyásait lehozni a fizikai agyba. Az ilyen befolyások le kell, hogy kerüljenek a különböző eszközökön át, és át kell, hogy sugározzák egymást. Nézzük csak, hogy miképpen tükröződik egy csoport fa képmása a tó vagy folyó tükreben. Ha a felszín teljesen sima, tökéletes képet kapunk, még a fa minden egyes leveléről is, de a legkisebb fuvallat felborzolja a víz színét és eltorzítja a képet. Ha pedig vihar keletkezik, az egész kép eltűnik. Pontosan így van ez az asztrális és mentális testekkel is. Tehát teljesen nyugodtan kell tartani és csendben lenni, ha azt szeretnék, hogy rajta át valamilyen igaz és értékes befolyás áradjon felülről. Az emberek állandóan ilyeneket kérdeznak: „Miért nem emlékezünk arra, amit éjjel álmunkban teszünk?” Ez is egyik oka lehet, vagyis az eszközök nem elég nyugodtak. Itt-ott néha eléggé nyugodtak ahhoz, hogy valamit át tudjanak hozni, de még akkor is a benyomások kissé torzák lehetnek, mert az eszköz nem eléggé tiszta. Olyasféle ez, mint mikor egy ócska üveg poháron át nézünk ahelyett, hogy csiszolt üveg poharat használnánk; ez általában a tárgyak arányait változtatja meg.

Ha nyugodtságra tettünk szert, akkor zavarások és bajok között is tudunk dolgozni, de kétségtelen, hogy a testek nyugodtságban való tartása mindig feszültséget okoz. Olyan nagy feszültség ez, hogy többen nem tudják egyáltalán megtenni, de mégis fokozatosan meg kell, hogy szerezzék.

Az okkultista önuralom által tanul meg két síkon egyszerre dolgozni, vagyis részben testen kívüli lenni ugyanazon idő alatt, míg a fizikai síkon dolgozik úgy, hogy mikor ír vagy beszél, az asztrális testével egészen más dolgot tesz. Például többen mondták nekem, hogy mialatt előadást tartottam, a hallgatóság közül többen láttak asztrális lényeket a dobogón, akik hozzám jöttek és beszéltek velem. Ennyiben helyesen is látták, gyakran megtörténik, hogy ily módon jönnek hozzám, kérdéseikre feleletet kérve, vagy valaminek a megtevésére kérnek, mialatt az előadásom még folyik. Ez csak apró és múló példa erre, de gyakran sokkal komolyabb munkát kell elvégezni, ilyenkor az okkultista ezen a komplikált módon használja a tudatát.

Ezt a kettős koncentrációt egy bizonyos mértékben a hétköznapi életben is megtalálhatjuk. Sok nő úgy tud kötni, hogy nem is néz oda, mert a kötés már gépiessé vált nála. Egy időben sok dolgom volt az egyik nagy londoni bankkal, és ott megfigyelhettem, hogy voltak tisztviselők, akik mialatt hatalmas számoszlopokat adtak össze villámgyorsan, ugyanakkor

társaik szórakoztatására vidám énekeket daloltak. Be kell ismernem, ez nekem teljesen lehetetlen lett volna, de mégis újra és újra láttam ezt a teljesítményt.

A.B.: A vágytalanság fejezetében a Mester az asztrális testen való uralkodásról és annak számtalan vágyairól beszélt, és a megkülönböztető képességet tárgyaló részben sokat beszélt az igazról, amely magában foglalja a mentális testnek a megtisztítását. Itt azonban ismét foglalkozik az elmén való uralkodással, valamint az érzelmeken való uralkodással is. Az érzélem a gondolat és vágy keveréke. Az érzelmekek vágyak, melyeket áthat a gondolat-elem, egyszóval az érzélem vágygal keveredett gondolat. S mikor a Mester a temperamentum ellenőrzéséről beszél, akkor érzelmekekről beszél, mert a türelmetlenség és ehhez hasonló érzelmekek részben a vágytestből származnak, és részben a mentális testből. Az eljövendő okkultistának mit sem szabad temperamentumától elragadtatni, mert mindaddig, amíg ezeken uralkodni nem tud úgy, hogy érzelmei nem tudják egyensúlyát megbontani, nem lesz képes világosan és tisztán látni. Mert az érzelmekek rezgése hasonló izgulékonyaságot fognak felkelteni a tisztára mentális anyagban, és ez által az ember minden gondolata megzavarodik, eltorzul olyannyira, hogy nem lesz képes kifogástalanul látni.

A Mester itt még azt is mondja, hogy magának a gondolatnak is teljesen nyugodtnak és higgadtnak kell lennie. Erre pedig szükség van, mert csak ilyen feltételek mellett lehet leküldeni befolyásokat a magasabb elméből az alacsonyabba. Azt hiszem az "Okkult világban" olvastam, ahol Mr. Sinnett ugyanettől a Tanítótól idéz, amely szerint, ha eredményes akar írni, akkor az elméjét teljes csendben kellett, hogy tartsa, és akkor a magasabb értelem gondolatai tudnak már benne tükröződni, hasonlóan a magas hegycsúcsokhoz a csendes tó tükrén. Nagyon jó elgondolás az, hogy pl. ha levelet akarunk írni valamilyen komoly témáról, pl. teozófiáról, vagy egy cikket akarunk írni, hogy néhány pillanatra kényelmesen leülünk és összedjünk magunkat, mielőtt hozzáfognánk. Ez nem időpazarlás, és csakhamar észre is fogjuk venni, hogy mikor írni kezdünk, a gondolatok csakúgy áramlanak tollunkból, és nem szükséges közben abbahagyni, hogy lássuk, miként folytathatnánk. Ez azért van így, mert a magasabb elme tükröződik az alacsonyabb tükrében. Ez a gyakorlat különösen fontos azoknak, akik nem tudják magukat kikapcsolni akarattal a külvilágtól.

A külső zavarásokat felhasználhatod a koncentráció gyakorlására. Mint gyermeknek abban a szobában kellett iskolai feladatokat megcsinálni, ahol más gyermekeknek különböző dolgokat tanítottak, és így fokozatosan megszereztem azt az erőt, hogy a saját munkámon dolgozzam, mialatt minden egyéb tevékenység folyik körülöttem. Ennek következményeképpen ma megvan ez az erő, hogy zavartalanul dolgozom, bármi is történik körülöttem, bár hozzá kell tennem, hogy nehéznek találom számításokat végezni ilyen körülmények között. Tanítómra, Miss Marryatra ezért mindig nagy hálával gondolok. A gyakorlat adja meg az erőt, és különböző módon hasznossá lesz. Pl. úgy találtam, hogy akkor is használhattam, amikor részben testen kívül voltam, mint amikor Alcyone életei egyikét írtam.

Az indiai háztartásban ennek a képességnek a kifejlesztése teljesen magától értetődő valami, mert ott szokás az, hogy egy szobában a legkülönbözőbb dolgokat végzik egyszerre, és rendszerint még gyermekek is futkosnak ide-oda, és még megszámlálhatatlan más apró esemény történik. A falusi iskolában, de otthon is, egy csomó gyermeknek egyidőben a legkülönbözőbb dolgokat tanítják, mindegyik hangosan olvas fel a maga külön tárgyról, s a tanító mindegyiket követi, és kijavítja a hibáikat. Nem találom ugyan eszményi módszernek egy különösebb tárgyról így tanítani, de a gyermekek mindenesetre megtanulnak koncentrálni, és ez későbbi korokban igen nagy hasznukra lesz.

Ha meg tudod szerezni a koncentráció eme kitűnő erejét, annál jobb neked, mert ha már egyszer kénytelenek vagyunk zajban élni, ne panaszkodjunk miatta, hanem fordítsuk hasznunkra. Ezen a módon dolgozik az okkultizmus tanulmányozója. Ezt azért említem meg különösebben, mert ilyen eszközökkel tevékenykednek az okkultisták. Nehéz körülmények között tanulni, haladást jelent. Ez egyik oka annak, hogy néhányan közülünk sikert értek el,

míg mások nem annyira sikeresek. Én a magam részéről mindig azon voltam, hogy mindent úgy fogadjak, amint jön, ahelyett, hogy panaszkodnék. Ez jelenti azt, hogy minden alkalmat meg lehet ragadni.

Ez az utóbbi igen nehéz, mert ha megkísérelted, hogy készülj az Ösvényre, testedet önkéntelenül is érzékenyebbé teszed úgy, hogy idegeidet könnyen felizgathatja egy hang vagy egy megrázkódtatás, és minden nyomást élekedben érez - azonban mégis meg kell tenned, ami tőled telik.

A.B.: A Mester itt azt mondja, hogy nehéz uralkodni az idegeken, ez azért van így, mert a fizikai test az, amelyen a gondolatoknak van a legkisebb hatalma. Az asztrális és mentális testeket viszonylag könnyebben lehet befolyásolni, mert finomabb anyagból készültek, amit a gondolat jár át (érint), míg a nehezebb fizikai anyag sokkal kevésbé fogékony, és ezért nehezebb rajta uralkodni. S mégis idővel föléje kell kerekednünk.

A tanítványnak szenzitívnek kell lenni, és ugyanekkor úgy teste, mint idegei felett tökéletesen kell uralkodnia.

S minél nagyobb lesz a fogékonysága, annál nehezebb lesz a feladata; sok olyan zaj van, amelyet a közönséges ember észre sem vesz, de amely a szenzitív embernek valóságos kínszenvedés. Vannak bizonyos fajta betegségek, amelyek az idegek rendkívüli érzékenységét idézik elő, ilyen esetekben pl. a kutyaugatás valóságos görcsöket okozhat. Ez az egy példa is megmutatja, hogy milyen érzékennyé tudnak válni az idegek.

Az okkult tanulmányozó gondolatai nem betegek - ha azok volnának, nem lehetne tréning alá venni, hanem inkább olyan, mint a kifeszített húr, amely a legkisebb érintésre is azonnal vibrálni kezd. Az idegei olyan érzékennyé váltak, hogy nagy erőfeszítésébe kerül az ingerlékenységet elkerülni. Ilyen körülmények között a test feszültsége olyan erősen felfokozódhat, hogy bizonyos esetekben, mint pl. Blavatskyné-nál is, néha bölcsőbb engedni a testnek, hogy azt tegye, amit akar egy ideig, mielőtt darabokra menne. Az ő esetében szükség volt arra, hogy ezt a testet megtartsa a megteendő munkája számára, és ezért nem engedhette meg, hogy a feszültség esetleg elpusztítsa. Ez mindenesetre kivételes eset volt. A törekvőnek, aki a Mester tanításait követni kívánja, azt kell tennie, amit itt mondanak, és tőle telhető legnagyobb keménységgel idegei fölött az uralmat megszerezni. Lehet, hogy újra és újra elbukik, az mit sem számít. A Mester utolsó szavai erről a tárgyról ezek: „azonban meg kell tenned, ami tőled telik.” Ez minden, amit tőled kér, és azért ne vegye el kedvedet a kudarc, hanem folytasd a tőled telhető legjobbat.

Néha hasonló zavaros állapot merül fel belülről, egyfajta túlzó lelkiismeretesség és aggályoskodás következtében, amelybe éppen a legkomolyabb tanulmányozók szoktak esni. Kétféle hajlandóság mutatkozik a törekvők között: az egyik a könnyelműség, a másik az önkínzás. A második esetnél, amikor a lelkiismeretesség arra a pontra érkezik, ami a túlfeszített idegállapothoz hasonló, és ez éppen a tanulmányi csoport legjobbjaival szokott megtörténni, akik túl nagy fontosságot tulajdonítanak a kisebb kudarcoknak. Ne ülünk le, és ne töprengjünk addig rajtuk, amíg komoly bűnök méreteit öltik. Járjuk utunkat a két véglet között. Nem lehetünk eléggé lelkiismeretesek az esemény előtt, de utána igen könnyen boldogtalanná tehetjük magunkat. Ne töprengjünk hibáink és kudarcaink felett, s csak annyiban vegyük figyelembe, hogy a hiba okát megkeressük, és utána megpróbáljuk kijavítani. Ha így járunk el, az arra való hajlandóságot is kipusztítjuk magunkból, míg ha gondolkodunk rajta, újabb erőre kapnak.

C.W.L.: A fizikai test felett van az akaratnak legkisebb ereje. Az emberek általában ezt mondják: „Óh igen, meg lehet tanulni valamit a fizikai testünkkel csinálni, még az érzelmeink felett is lehet uralkodni, de sokkal nehezebb a gondolatok felett uralkodni.” Tudom és ismerem ezt a népszerű felfogást, hogy mindenek közül ez a legnehezebb. Egy bizonyos mó-

don igen, mert a mentális anyag finomabb és tevékenyebb, és ezért több van úgy az érzelmek, mint a szándékok módján uralkodni való. Másrészt a mentális test közelebb van az Egóhoz, és ezért jobban az uralma alatt áll, nagyobb erői vannak, amelyekkel a mentális anyagot megragadja, és azt használja is, mint ahogy itt lent a fizikai síkon tudná tenni. És a fizikai anyag kevésbé is tud reagálni. S ezért hiszik az emberek, hogy ez könnyebb, mert szokásuk már a fizikai testükön uralkodni, de a mentális testükön nem.

Gyakran mondják, hogy a fizikai síkbeli fájdalmakon lehet uralkodni, de a mentális szenvedéseket nem lehet nem tudomásul venni. Valójában pontosan az ellenkező igaz. A mentális és érzelmi szenvedések megszűnnek létezni, ha éppen felfogtuk, és azután félre is tesszük mindjárt, de tényleges fizikai szenvedést a legnehezebb tudomásul nem venni, bár nagymértékben lehet csökkenteni azzal, ha a mentális elemet eltávolítjuk belőle.

A Keresztény tudósok szektája (Christian Scientist) ezt teszi azzal, hogy kijelenti, hogy szenvedés pedig nincs. Csak a fizikai részt hagyja meg, és ez aránylag elég kevés.

Nekünk úgy kell megtanulnunk uralkodnunk a mentális testünkön, hogy a fizikai szenvedés mentális részét kirekesztjük, mert mint a Mester tanítványainak rendkívül szenzitívvé kell tennünk magunkat, s ekkor mind kínosabb egy alkoholista, dohányos és húsevő ember mellett ülni. Nekünk valóságos kínszenvedés végigmenni egy forgalmas üzleti utcán, ahol mindenféle borzalmas zajok áradnak felénk. Mindez teljesen átjárja fizikai testünket és megreszketteti, de ha sokat foglalkozunk gondolatban ezzel, mind rosszabb lesz. Viszont, ha nem nagyon vesszük észre vagy figyelembe, akkor kevésbé is érezzük. Az a tanítvány, aki a magasabb síkokat igyekszik elérni, megtanulja a mentális részt kikapcsolni, és semmilyen gondolatot nem áraszt bele, ami erősebbé tehetné.

Azok, akik meditálnak, úgy fogják találni, hogy sokkal szenzitívebbek, mint azok, akik nem meditálnak, és ennél fogva a fizikai testnek a feszültsége néha igen nagymérvű. Gyakran hallhatjuk Blavatskynéről azt mondani, hogy néha milyen kitörései voltak. És erre megvolt a maga oka, bizonyosan azért, mert igen szerencsétlen fizikai teste volt. Valószínű, hogy nem volt a napnak egy órája sem, amelyben valóságos fizikai szenvedések nélkül lett volna. A test már öreg volt, letört és elviselt, de ez volt az egyetlen használható test arra a különleges munkára, amit neki kellett végrehajtani, és ő azt el is végezte, nem háríthatta el magától, mint ahogy miközülünk talán sokan megtennék. Az alkalmat egyszer erre meg is adták neki, de ő azt felelte: „Nem, megtartom addig, amíg a Titkos Tanítást befejezem”, ennek a megírásával volt akkor elfoglalva. Ez annyit jelentett, hogy a fizikai test szörnyű erős feszültség alatt állott állandóan, és hogy néha kissé felszabadítsa ez alól, engedte azt tenni, amit kívánt. Természetes, csak hogy sokan nem értették meg ezt, de mi, akik körülötte éltünk, tudtuk, hogy ezek a dolgok mit sem jelentenek. Igen sok furcsa példánk volt erre, így megessett, hogy vad haragra lobbant valami apró csekélység miatt és erősen kikelt hangon szavalt, de mikor az újabb hívek - akik erről az oldaláról nem ismerték - félve elijedtek tőle, felfedeztük, ha ilyenkor hirtelen valami filozofikus kérdést intéztünk hozzá, abban a pillanatban az egész megszűnt. Úgy elválták, mint mikor fonalat vágunk el ollóval: a dühroham azonnal eltűnt, és ő nyugodtan felelt tovább a kérdésekre. Egy közönséges dührohamos ember ezt egyáltalán nem tudná megtenni. Sokan félreértették ezért Blavatskynét és elfordultak tőle, de én igen jól tudom, hogy neki így kellett néha eljárnia a fizikai testével, mert különben darabokra ment volna szét.

A higgadt gondolkodás bátorságot is jelent úgy, hogy félelem nélkül szállhatsz szembe az ösvény megpróbáltatásaival és nehézségeivel.

A.B.: A hindu szentírásokban óriás súlyt fektetnek a bátorság tulajdonságára. Ennek a tulajdonságnak a gyökere az Én egységének felismerésében rejlik. „Milyen félelmei és káprá-

zatai lehetnek annak, aki látta az Ént?” kérdik; s ilyen szólásmódot is használnak: „A félelem nélküli Brahman.” „Az előcsarnokban” azt ajánlom a tanulmányozóknak, hogy meditáljanak az eszményi jellemén, használva a Bhagavad Gita XVI. fejezetében Shri Krishna által megadott tulajdonságok listáját. Az első tulajdonság, melyet ott megemlít, az „abhayam”, a félelem nélküiség, vagyis bátorság.

A bátorság abból a megvalósításból nő ki, hogy te vagy a belülről fakadó isteni ÉN, és nem a külső eszközeid, mert csak ez a külső én az egyetlen sebezhető részed. Az emberek közötti erőkülönbséti eltérések, különbségek az Én magából kibontakoztatott erőinek a fokozatából állnak. Lényegében mindnyájan egyforma erősek vagyunk, de a fejlődésnek különböző fokai vannak. Ha magunkban valóra váltjuk, hogy mi isteniek vagyunk, akkor tudjuk azt is, hogy gyengéink és erőink attól függnék, hogy a bennünk lévő Én erőiből mennyit tudunk kibontakoztatni, s így a visszautasítás, mikor félelmet érzünk, a bennünk lévő erőt hívja ki. A megvalósítása magunknak, mint Énnek, azon dolgok egyike, amely éppen a meditációink által kellene, hogy hozzánk eljusson. Azok, akik reggelként meditálnak, foglalják bele az Énnek megvalósítására irányuló törekvéseiket is, és ezzel az erőfeszítéssel nyert erő az egész napon át velük marad. S ez fogja segíteni a bátorság megszerzésére, amely az Ösvényen való előrehaladáshoz szükséges. Mert ezen az úton igen sok a nehézség, melyekhez szilárdságra és kitartásra van szükség, ha szembe akarunk velük nézni, és le is akarjuk küzdeni, és ezek a tulajdonságok a bátorság egyik formáját jelentik. Az Ösvényen mindig akadnak újszerűségek, amelyek szintén bátorságot kívánnak. Ezeknek a tulajdonságoknak a megszerzésére nem ismerem más utat, mint az Én megvalósítását.

C.W.L.: Minden okkult módszer tréningjében igen nagy súlyt fektetnek a bátorság szükségességére. Ha egy ember az ösvényre lép, szembe kell néznie félremagyarázásokkal, rágalmakkal és félreértésekkel. Mindig ez a sorsa azoknak, akik megpróbálják az embertársaik fölé való emelkedést. Ehhez pedig erkölcsi erőre van szükség, amely képesíti az embert helyben maradni, és továbbra is megtenni azt, amit helyesnek tart, akármit is gondolnak, vagy beszélnek, vagy tesznek a körülötte élők. Ilyen erőt kívánnak meg az ebben a könyvben is megadott tanítások kivételére - és rengeteg állhatatosságot és elszántságot.

De tényleges fizikai bátorságra is szükség van. Az ösvényen igen sok veszély és valószínű nehézség van, amik egyáltalán nem szimbolikusak vagy csak a magasabb síkokon létezők; a merészség és elviselés feladata elé leszünk időnként folyamán állítva, és erre elő kell készülnünk. A gyáva ember az ösvényen nem fog előrehaladni, mert itt nemcsak jószágot kívánnak meg, hanem erős jellemet, amelyet nem tud megrázni sem a szokatlan, sem a félelmetes.

Ismerek Angliában egy okkult társaságot, akik a legkülönbözőbb idézésekkel (invokációkkal) próbáltak egy bizonyos fajta kísértetet felhívni, míg végül is sikerült nekik felkelteni valamit, de senki sem maradt bent, hogy megnézzze, mit hívtak fel. S ehhez hasonlóan az emberek megkísérelnek magasabb síkokon eredményt elérni, de abban a percben, amikor ez sikerül nekik, meg is ijednek. Mikor valakinek először sikerül éber tudatban elhagyni testét, egy kissé megriasztja, és talán felmerül benne a kérdés, hogy vajon vissza tud-e menni vagy sem. Azt is meg kell értenie, hogy mit sem számít, hogy tud vagy nem tud visszamenni. Az ember meg van szokva bizonyos korlátozottságokhoz, és amikor ezek hirtelen lehullnak, nagyon könnyen azt érezheti, hogy nincs biztos alapja, amin állhatna. S mikor tovább haladunk, úgy fogjuk találni, hogy ez a bátorság - egyszerű őszinte merészség - olyasmi, amire igen nagy szükség van. Minden fajtájú erőt fel kell sorakoztatni, mert ez nem gyermekjáték.

Ha magunkban megvalósítjuk, és mindig emléünkben tartjuk, hogy egyek vagyunk az istenivel, akkor nem félünk semmitől. De néha, ha veszély kerekedik, az ember ezt elfelejti, és visszariad. A belső ÉN-re teljesen hatástalan, tökéletesen sérthetetlen minden dolog, úgy hogy ha el tudjuk képzelni, illetve valóvá tenni, hogy ez az Én mi vagyunk, és nem a külső eszközök, akkor nem érzünk félelmet. Ha bármilyen félelmet is érzünk, akkor a teendő a belső erőket felhívni, és nem valami vagy valaki kívülről jövő segítségét kérni. Az erre a tárgyra

vonatkozó átlag keresztény tanítások sajnos igen helytelenek. Azt mondják az embereknek, hogy imában keressenek menedéket. Az ima szó szerinti értelme kérés, de a törekvések legmagasabb formájára - ami oly gyakran történik - nem kellene használni. Az ima szó a latin eredetiben „precare”, ami kérést jelent és semmi más. Ha úgy tartjuk, hogy Isten tökéletesen jó, akkor kövessük Buddha Urunk tanácsát: „Ne panaszkodjál, ne jajgass, és ne imádkozz, hanem nyisd ki szemedet és láss. A világosság mindig ott van körülötted, ha csak levennéd szemedről a kötést és néznél. És ez olyan szép, olyan csodálatos, olyannyira mindenén túl való, amit csak ember el tud képzelni, vagy elimádkozni, és ez mindörökre való.”

Tudom, hogy sokaknak szokásuk a Mesterekhez fordulni segítségért, ha nehézségekbe kerülnek. Biztosak lehetünk abban, hogy a Mesterek gondolatai mindig közelben vannak, és biztosak lehetünk, hogy őt el lehet érni; de miért terheljük olyasmivel, amit magunk is meg tudunk tenni? Igaz teljesen, hogy hozzá fordulhatunk, ha kívánnánk, de bizonyos, hogy ha a bennünk lakozó Istenhez fordulunk, hogy még többet hozzunk le belőle, akkor ezzel közelebb kerülünk a Mesterhez, mint ha kishitűen tőle kérnénk segítséget. Ezzel nem vonjuk kétségbe az embernek azt a jogát, hogy így tegyen, de mert tudjuk, hogy a Mester mennyire el van foglalva a világért folytatott munkájával, bizonyosan nem hívnánk őt segítségül, ha valahol is bármilyen lehető segítség mutatkozna számunkra, különösen nem ott, ahol magunk is segíteni tudunk magunkon. És ha itt hibázunk, azt jelenti, hogy hitben is hibázunk, mert ez a bizalom hiánya; nemcsak magunkban, hanem az isteni erőben sem bízunk.

A meditáció állandó gyakorlása szintén elő kellene, hogy készítsen minden eshetőségre, nehogy felborítson, ha sor kerülne ilyesmire. Azok, akik a belső törvényt megértették, akármilyen is történik velük, nyugodtak és higgadtak maradnak, megértve azt, hogy ez az igazi fejlődés szükséges állapota, és hogy egy megrázkódtatás, és az egyensúly felborulása, amely egy hisztérikus kitörés eredménye, nyomot fog hagyni a tanítvány szenzitív eszközein, még utána jó hosszú ideig is.

Állhatatosságot is jelent, - könnyebben viselheted hát el a minden ember életében jelentkező nehézségeket, és elkerülheted a jelentéktelen dolgon való szakadatlan töprengést, amire sok ember legtöbb idejét fecsérli.

A.B.: Állhatatosság a következő kíváncsi, melyet a Mester itt megemlít; ez az a tulajdonság, amire a tanítványnak szüksége van, nehogy akármilyen kis szél felborítsa. A külső dolgoktól való ilyen mértékbeli függés végeláthatatlan bajokat okozhat, mert az ember nem ura saját helyzetének, és ezért nem határozhat saját munkája végleges irányán. A gond az, ami az embereket felőröli, nem a munka. A gond, az aggodalom az, amely egy bizonyos kínos gondolat-sorozatot végig gondolatot velünk. Mert nehéz a félnék természetű embernek megőrizni magát attól, hogy az ilyen szokások egyik vagy másik formájába bele ne essen.

Az elmének bizonyos esetekben, megvan az a hajlama, hogy dramatizáljon, és azután a maga teremtette drámában éljen. Ezt én magam is bizonyos mértékben meg szoktam tenni. Azért említem meg ezt, és még egyéb hasonló személyes tapasztalatot is, mert úgy hiszem, hogy mondanivalómat sokkal előbbé és hasznosabbá teszem, mintha csak tisztára elvont gondolatokat mondanék. A legtöbb törekvő valószínű, hogy ilyen mentális dramatizálásokat csinált valaha, mert mi többé-kevésbé ugyanolyan módon működtünk. Én pl. el szoktam képzelni, hogy valamelyik ismerősöm meg kellett, hogy sértődjék valamelyik szavamtól vagy cselekedetemtől, aztán elképzeltem az ezzel az emberrel való legközelebbi találkozást, az első szavakat, és az utána következő társalgást. És amikor ténylegesen találkoztunk, egész más-képpen alakult, mint ahogy én képzeltem, mert barátom első megjegyzései majdnem mindig teljesen mások voltak, mint ahogy én magamban kigondoltam. Néha valamilyen kellemetlen jelenetet idéznek fel maguk előtt az emberek, és elképzeli, hogy miképpen fognak viselkedni a várt próbára tevő feltételekkel szemben, s végül is egy kínos elméleti állapotba kerülnek,

amelyre sok érzést és érzelmet fordítanak. S az egészből semmi, de semmi sem történt meg, és lehet, hogy sohasem is fog, tisztára idő- és erővesztés volt az egész.

Mindez nem más, mint felesleges gond, és úgy a mentális, mint az érzelmi természetet gyengíti. Az ettől a szokástól való megszabadulás egyetlen módja, szokásunkká tenni, hogy magunkat az eseményen kívülállónak tekintsük, és azután megfigyelni, hogy a sorozatban az első gondolat fölött tudunk-e uralkodni, vagy sem. Ha igen, akkor uralkodunk, ha még nem, nincs értelme gondolkodni rajta, addig, amíg jönne, mert ezt végül is, nem fogja sosem megtenni. Haszontalan megengedni az elmének, hogy töprengjen azon, hogy mi történhetett volna esetleg az eljövendőben. Ugyanolyan haszontalan az is, ha gondolatban újra és újra végig gondoljuk azt, ami történt, nem változtathatunk már a megtörténteken, ezért haszontalan a szó legszorosabb értelmében bánkódni rajta.

Igen sok jó ember megterheli életét azzal, hogy a múlt felett mereng, és azt mondja: „Talán, ha ezt vagy azt nem tettem volna, vagy megtettem volna, akkor ezek a bajok sosem szakadtak volna rám”. Tegyük fel, ez igaz lenne, de a dolog már megtörtént, és végül is semmiféle gondolkodás nem tudja a múltat megváltoztatni. Az emberek éjjel ébren fekszenek, vagy nappal egész napon át bánkódnak, megváltoztathatatlan elmúlt vagy esetlegesen bekövetkező jövődő események miatt. Az elmének ez a magatartása olyan, mint az üresen járó mozdony vagy a szívnek verése, ha a normális ellenállás hiányzik, és ez úgy a szívet, mint a mozdonyt tönkreteszi, többet árt, mint a rendszeres munka. Ismerjük fel az ilyen mentális versenyzés hiábavalóságát, és határozott károosságát, állítsuk le, és helyette tanuljuk meg inkább erőnket hathatósabbá tenni. Mindez tisztára ostobaság, mert végül is ez a végkövetkeztetés. Pedig ez olyasmi, amit majdnem mindenki megtesz, holott nem kellene, hogy megtegye, és az eljövendő tanítványnak pedig egyszerűen nem szabadna, hogy megtegye.

C.W.L.: Minden mentális nehézség közül a gyötrődést lehet a legnehezebben kezelni. Abszolút akadálya mindennek, amit fejlődésnek lehet csak nevezni. És teljesen lehetetlen ilyen lelkiállapotban magunkat meditáló állapotba hozni. Vannak emberek, akik a múlt fölött bánkódnak, vannak, akik a jövőn töprengenek, és idők folyamán, ha az egyikkel elkészültek, hamar elővesznek egy másikat annak helyébe, ezért sosem kerülnek nyugalmi állapotba, és nem remélhetik, hogy meditálásuk bármilyen kilátással kecsegtetné őket.

A legjobb gyógyszer erre - a gondok helyébe a Mesterről egy gondolatot elhelyezni, de ehhez szokatlan erőre van szükség. Hirtelen nyugalmat próbálni erőltetni az asztrális testre vagy a mentális testre ilyen állapotban hasonló volna ahhoz, amikor a háborgó tenger hullámaival egy lapáttal akarnánk leszorítani. Gyakran a legjobb ilyenkor felkelni, és valami fizikai munkába fogni - a kertben gyomlálni vagy kerékpározni. Nem lehet állandó nyugalom, amíg az összes eszköz nem működik ritmikusan együtt, mert akkor minden más gyakorlatnak meg lesz a maga értelmes lehetősége a sikerre.

Gyakran saját hibáik felett töprengenek az emberek. Mindenki hibázhat, és kudarc érheti, ugyan jobb volna nem így tenni, de ezt alig lehet ma még elvárni, mert ha nem volnának hibáink és tévedéseink, akkor már valamennyien arhátok lennénk. Kétségtelen, az bizonyos, nem volna helyes ezekkel mit sem törődni, és azt gondolni, hogy mit sem számítanak, de ugyanolyan hiba lenne felettük szükségtelenül gyötrődni. Az elmét töprengésre kényszeríteni, és körbe-körbe futtatni semmi célért. Ha már utaztál tengeren nagy viharban, emlékezhetsz, hogy néha a hajó csavarjai kiemelkednek a vízből, és eszeveszettül forognak üresen a levegőben. A csavarnak ez az üres futása a gépezet mechanizmusánál fogva jobban árt a gépnek, mint ha rendszeresen végezné munkáját. Pontosan ilyen a gyötrődés is.

A mi Társulatunkban is gyakran merültek fel bajok. Jó egynéhányat láttam az én időmben is belőlük. Nagyon jól emlékszem még a Coulomb-ügyre 1884-ben, és hogy milyen sok teozófust kavart fel elég nagymértékben, és sokat bánkódtak emiatt, sőt a teozófiába vetett hitük is néhány esetben teljesen megingott, mert elhitték, hogy Mme. Blavatsky becsapta őket

holmi fogásokkal. Holott ennek tulajdonképpen semmi köze sincs az ügyhöz. A mi teozófiánkba vetett hitünk nem Mme. Blavatsky állításain múlik, hanem azon a tényen, hogy tökéletesen kielégítő szisztéma az, amelyet nekünk adtak, és az is marad még akkor is, ha tegyük fel Mme. Blavatsky valóban rászedett volna bennünket - ami természetesen nem történt meg. Ha az emberek hite személyes okon nyugszik, könnyen felborulhat, de ha hitünk megalapozott elveken nyugszik, még akkor is megingathatatlan marad, ha az addig bizalmunkat bíró vezető váratlanul kudarcot vallana.

A Mester arra tanít, hogy egyáltalán mit sem számít, mi éri az embert kívülről: bánat, gond, betegség, veszteség - mindezt semmibe kell venni, s nem szabad megengedni, hogy megzavarja lelki nyugalmát. Régi cselekedeteinek következményei ezek, s ha jelentkeznek, örömmel kell őket viselni, arra gondolva, hogy minden rossz mulandó, s hogy kötelességed mindig vidámnak és nyugodtnak maradni. Előző életeidhez tartoznak, nem pedig a mostanihoz, nem változtathatod meg őket, tehát hiába való, ha nyugtalankodsz miattuk.

A.B.: Itt a Mester megadja az okát annak, hogy miért nem helyes gyötrődnünk, de attól tartok, hogy ezt nem sokan tudják magukévá tenni.

A Mester itt azt mondja, hogy egyáltalán mit sem számít, hogy mi éri az embert kívülről. Mindaz, ami ily módon kerül hozzánk, teljesen hatalmunkon kívül áll, mert mi magunk csináltuk a múltban magunknak, ez a mi karmánk.

Ez persze nem azt jelenti, hogy mi most ennek érdekében semmit sem tudunk tenni. Ellenkezőleg, igenis sokat tudunk tenni; így ha helyes módon nézünk a dolgokkal szembe, óriás módon megváltoztathatjuk hatását magunkra. Ha így teszünk, olyasféle lesz, mint mikor egy közvetlen ütést, amelynek ereje leüthetne bennünket, elhárítunk, és az ütés csak suhint bennünket, de nem ver le, ami viszonylag veszélytelen. S ez tisztára attól függ, hogy a várható csapás súlypontját áthelyezzük máshová. Ha minden hozzánk érő szerencsétlenséget azzal az érzéssel fogadunk: „ez csak egy régi adósság megfizetése; és nagyon jó, ha ez is tisztázva lesz, akkor a szenvedés nem nehezedik olyan súllyal ránk. Az az ember, aki tudja, hogy miképpen kell az étellel szembenézni, a nehézségek között is nyugodt és derűs marad, míg azt, aki nem tudja, a gondok leverik, amik tulajdonképpen félig csak képzelt gondok.

Hogy a gondokból és a szenvedésekből mennyit okoz igazán az elme, azt láthatod abból, ha fizikailag szenvedsz; ha a szenvedést mintegy csak kívülről nézed, csakhamar úgy találod, hogy a szenvedés nagymértékben csökkenni fog. Erről az állításról más módon is meggyőződhetünk, ha az állatok állapotát figyeljük meg. Ha egy állat eltöri a lábát, egész jól fog táplálkozni, és tört lábát maga után fogja vonszolni. Ez pedig olyasmi, amit már az ember nem tud megtenni, de a ló igen, holott a ló, mint azt a fiziológusok állítják, sokkal finomabb idegrendszerrel rendelkezik, mint az ember, és így idegei sokkal érzékenyebbek a fájdalmak iránt. Ne értsük félre egymást, ne gondoljátok, hogy ezzel azt akarom mondani, hogy az állatok nem szenvednek, vagy hogy szenvedéseik nem számítanak, éppen az ellenkezőjét mondom. Hanem, hogy az ember elmélyíti és meghosszabbítja saját fájdalmát azzal, hogy milyen módon foglalkozik vele értelmileg.

Ha egyszer megtanultuk a fájdalmak hatását asztrális testünkben meggátolni, akkor tudni fogjuk azt is, hogy miképpen lehet magát a szenvedést nagymértékben csökkenteni. Azok, akik magukat „Christian Scientist”-nek (Keresztény tudósok) nevezik, nagyon jól tudják a szenvedést mérsékelni, mégpedig azzal, hogy elveszik belőle a mentális elemet, ami rendszerint belekeveredik, és még csak növeli azt. Erről magamnak is van tapasztalatom, amikor előadnom kellett, valóságos fizikai szenvedéseken mentem át, az eredmény persze az volt, hogy amíg előadtam, nem éreztem semmi fizikai fájdalmat. S miért? Egyszerűen azért, mert elmémet teljesen lefoglalta az előadásom. Ha teljesen vissza tudnánk vonni figyelmünket

a fizikai testünktől, mint ahogy tesszük, mikor előadást tartunk, ilyenkor minden fizikai fájdalom majdnem hogy teljesen eltűnik.

Ha elménken teljes tökéletességgel tudunk uralkodni, akkor ezt meg is tudjuk tenni, és hagyni, hogy külső dolgok a külső testet érintsék csak. Az emberek ezt bizonyos lelkiállapotban meg is tudják tenni. Pl. a harcmezőn a katona nem érzi, hogy megsebesült, csak mikor a harc elmúlt már, veszi észre. Vagy valószínű, hogy néhány vallásos mártír sem érezte a máglya nyaldosó lángjait az Úrért vállalt szenvedések elragadtatásában. Vagy ehhez hasonlóan, ha egy gyermeket valamilyen baleset ér, az anyja minden saját kínzó szenvedését feledve rohan gyermeke megsegítésére.

Ezt a fajta önuralmat meg lehet szerezni anélkül, hogy előzőleg különösebb lelkiállapotba kellene hozni magunkat, és akkor nagyjából minden fájdalom hatását semlegesíteni tudjuk, úgy asztrális, mint mentális testünkre. Ezzel persze nem mondom, hogy ezt valami könnyű volna megtenni, de meg lehet tanulni. Személyemben, nem hinném, hogy érdemes annyi érot erre pazarolni, vagy egy egészen különleges erőfeszítést tenni ez irányban, csak azért, hogy tisztára fizikai fájdalmat tudjunk megszüntetni. Tehát ahelyett, hogy figyelmünket a fizikai testünk szolgálatára fordítanánk, mint ahogy a legtöbb ember teszi, jobb valamire másfelé terelni, és valamivel hasznosabb dologgal foglalkoztatni. Ha az étellel szemben megvan már a helyes magatartásunk, csakhamar rájövünk, hogy minden külső dolog mit sem számít, nem fogunk velük törődni, és hatásukat csak a külsőnkre engedjük benyomást tenni. Ezeknek el kell múlniuk, és egyetlen értékük abban rejlik, hogy általuk erőre tettél szert. S ha ilyen szemmel nézed az ügyet, az értelem nagy békéjét nyered általuk.

Minden rossz mulandó. És erre hamarosan rá is fogsz jönni, ha az élet nagy ciklusait tekinted, és megérted múltadat, persze nem részleteiben, mert a részletek nem számítanak, hanem életed általános menetét és irányát illetően. Ha magunk elé képzeljük, hogy milyen gyakran történtek velünk olyasmik, mint gyász, bajok, egy barátot elragadott a halál, betegség, veszteség és mindenféle egyéb bajok - mind eltörpülnek, és a saját viszonylagos jelentéktelenségükbe omlanak össze. Ezt az erőfeszítést fontos megtanulni, mert a jelen makacsul ragaszkodik és ezzel a kicsinyes aggodalmaskodással gátat vet a mélyebb tudásnak. A magunk, hosszú múltunk megértése erősebbé tesz minket, és amikor azután valami szerencsétlenség ér, ezt fogod azonnal gondolni: „Miért aggódni? Ez is el fog múlni.”

Bizonyosra veszem, hogy nem élném így a mai életemet, mint ahogy élem, ha nem tagadtam volna meg magamtól az aggodalmaskodást, és ha a körülményeimre állandóan reagáltam volna. Naponként áramlik az emberre mindenféle gond, ha mindazokra reagáltam volna, a hét végén halott lehetnék. Múltamban sokféle mozgalommal volt dolgom, olyanokkal, amilyenekkel ma is kapcsolatban állok, és úgy találtam, hogy mindig izgalommal járnak. Ezért jobb nem azonosítani magunkat a bajokkal, hanem amikor jön, figyelmet szentelni neki, de utána félretenni és lehetőleg teljesen elfelejteni.

A Mester azt mondja, hogy a mi kötelességünk állandóan örömtelinek és vidámnak lenni. Egyszer kaptunk figyelmeztetést, hogy ne vessünk salakot a tanítványság olvasztótéglébe. Ha így teszünk, ennek a rossz és veszélyes oldala átadódik az olyan különleges helyeknek, mint pl. Adyar, ahol bármilyen szennyeződés - a baj, gyanakvás, aggodalom, kétség és más ehhez hasonló bármilyen formája - sokkal több erőt gerjeszt, mint az az ember, aki kiküldte magából. Ha mégis megesik, hogy nem tudjuk magunkat megszabadítani a levertségtől vagy a bosszankodástól, vagy más nem kívánatos érzéstől, akkor legalább tartsuk meg magunknak. Ne árásszuk ki másokra, és ne mérgezzük meg az atmoszférát, mert így másokat terhelünk meg ezzel. S ha ebben már gyakorlatra tettünk szert, magunk is csodálkozni fogunk előző állapotainkon, hogy milyen semmiségek le tudtak verni minket a lábunkról.

C.W.L.: Az az ember, aki tud, mindig nyugodt és boldog, még olyan körülmények között is, ami más embereket komolyan letörne. Azt az embert, aki nem tud, gyakran leverik a

gondok, a saját magára való tekintet miatt. A szenvedések háttére majdnem mindig a nagymértékű képzeleten múlik. A karma által megszabott fizetség mennyisége igen gyakran nagyon kicsiny, de azzal, hogy az emberek helytelenül fogják fel a csapást, gyakran megkétszereződik a szenvedés, sőt néha tízszeressé válik. És ezért nem járja az ősi karmát így megváltolni, mert a nagyobb része a jelen badar magatartás karmája - amit Mr. Sinnett „készpénz karmának” nevezett. Az adósság mennyiségét nem lehet megváltoztatni, mert az érkező karma részünkről egy bizonyos szenvedést kíván meg, s ahogy ezt növelni, úgy csökkenteni is lehet. A saját erőfeszítésünkkel egy bizonyos mennyiségű új erőt alkalmazhatunk, amely megváltoztatja a közvetlen csapás súlyát, amennyiben csak mellécsúszik az ütés, mint ahogy azt elnökünk (Annie Besant) fentebb elmondotta, és ezzel sokkal kevésbé válik érezhetővé. Minden ilyen erőbefektetés új erők erő beárasztását jelenti a dolgokba, s ezért ebben nincsen semmiféle igazságtalanság, vagy a karmába való beleavatkozás. S ez az erő, mely máskülönben valamilyen egyéb módon lett volna felhasználva, most átalakítja a csapás súlyát.

Minden gonoszság szükségképpen átalakítható. Volt egyszer egy perzsa király, akinek jelszava ez volt: „Ez is elmúlik egyszer!” Jó jelszó ez, mert egyformán vonatkozhat úgy öröme, mint szenvedésre, vagy a jó szerencsére, vagy balsorsra, ami éppen előtérben van. Ami nem múlik el sosem, az a valódi előremenetel és áldás, ami csak belülről jöhet - ezek mindörökké megmaradnak. Akármilyen is legyen a jelen szenvedésünk, el fog múlni, előző életeinkben is voltak szenvedéseink és átmentünk rajtuk. Ha ezt valószínűvé tudjuk tenni magunk előtt, nagyon sokat tud segíteni rajtunk. Az, ami korábbi életünkben gondokat okozott, az ma teljesen érdektelenné látszik már. Azt mondjuk: „úgy bizony, mindaz egyáltalán nem volt fontos, kérdezem most magamtól, vajon miért búsultam annyit akkor rajtuk?” A bölcs ember sokat tanul, ha visszanéz. Azt mondja: „Itt van megint mindenféle, ami búsít engem most, bizonyos, hogy ezek is éppen olyan nem fontosak lesznek idővel.” Persze, hogy nem fontosak, de bölcsnek kell lenni annak, aki ezt a következtetést vonja le belőle.

Gondolj inkább arra, amit most teszel, ami jövőd életed eseményeit készíti elő, mert ezt meg tudod változtatni.”

C.W.L.: A következő életed nagymértékben attól fog függni, hogy milyen karmát csinálsz most magadnak. Sőt még ennél többet - a Világ Tanító nemsokára eljön, a dolgok most gyorsan történnek, a most kiárasztott erő óriásian hatalmas, és mert egy bizonyos mértékben mindez körülöttünk mozog, mi, akik előkészülünk az Ő eljövételére, nemcsak a következő életünket alakíthatjuk, hanem ezen életünk még itt töltendő részét is.

Az ebben a munkában elfoglalt tanuló munkája sokkal behatóbb, alaposabb, mint más embereké. Valószínű, hogy igen sokféle munka van, amit a világi ember állandóan megtesz, és meg is teheti anélkül, hogy bármi különösebb bántódás érné, de ha azok tesznek ilyesmit, akik az ösvényhez közelednek, határozottan káros lenne számukra. S egy tanítvány esetében, bármi is történik vele, az a Mesterével is történik, mert a Mester a tanítványát a maga részévé tette. „Senki sem él magának, és senki sem hal meg magának” - ez mindenkire igaz, de azoknak, akiket a nagy Mesterek magukhoz vontak, kétszeresen óvatosoknak kell lenniük. Különösen, hogy ha egy tanuló társnak okkult dolgaiban nehézségeket gördít, olyasmi, ami komoly karmát okoz.

Ne engedd át magad szomorúságnak vagy lehangoltságnak. A lehangoltság helytelen, mert másokat is megfertőzhet, és életüket nehezebbé teszi, ehhez pedig nincsen jogod. Ezért, bármikor jelentkeznek is, rázd le azonnal.

C.W.L.: Bárki, aki komoly levertségtől szenved, valószínűleg a fejét fogja rázni, és azt mondani: „Ez igen jó tanács, bárcsak meg tudnám tenni!” De mint előbb mondtam már, a

másnak az erre irányuló gondolat erőt ad az embernek arra, hogy ledobja magáról a lehangoltság hangulatát, ha már más nem segít. A lehangoltság igen rossz, mert tanuló társainkra és még talán másokra is hatással lesz, és életüket nehezebbé teszi. Semmi sem lehet hatással ránk, ami nem magunktól jön, vagyis saját elmúlt életeinkből, a saját karmánk által. S ebből megtanulhatjuk, hogy nagyon óvatosnak kell lennünk, hogy mi általunk senkit se érjen bántódás. Ha valaki valami nem egészen elhíhetőt tett vagy mondott, gondoljunk erre: „Ezt nem akarom tovább adni, nem akarok semmi olyat mondani vagy tenni, ami másoknak megnehezíti az életét.” Azt is elhatározhatjuk, hogy nem kívánunk mások rossz karmikus járandóságainak eszközei lenni. Ha bántunk vagy támadunk valakit, igaz az, hogy csak eszközei vagyunk az ő rossz karmájának, és kétségtelen, hogy ez nem valami nagy lelki szerep. Nekünk a jó karmák eszközeivé kell válnunk azzal, hogy segítünk embertársainknak, és áldást és békét hozni nekik; a rossz karma ne rajtunk, hanem más vezetéseken át történjék.

Még más irányban is uralkodnod kell gondolataidon: ne hagyd, hogy csapongjanak. Bármivel foglalkozzál, összpontosítsd gondolataidat munkádra, hogy tökéletesen végezd.”

C.W.L.: Igen egyszerű dolognak tűnik arra összpontosítani magunkat, amit éppen csinálunk azért, hogy tökéletesen csináljuk. Pl. ha levelet írunk, koncentrálhatjuk magunkat arra, és ügyelünk, hogy a levél egy okkultistához méltó levél legyen. A mindennapi ember leveleit kissé hanyagul vagy rendetlenül írja, elmondja benne, amit akar, de mit sem törekszik arra, hogy jól és szépen is tegye. Lehet, hogy többeknek ez az ötlet teljesen újnak tűnik, hogy hétköznapi apróságokat is jól és szépen kell tenni. Sok levelet kapok, és meg kell mondanom, hogy sok olyan levél van közöttük, melyeket én magam nem szeretnék elküldeni. Gyakran hibás kifejezéseket használnak, és néha olyan csúnyán vannak írva, hogy elolvasásukkal sok időt vesztek.

Az effajta gondatlanság igen sokat számít azoknál, akik okkultisták, vagy igyekeznek azokká lenni. Egy okkultista levele legyen mindig gondos és helyes kifejezésekkel írott, szépen írva vagy gépelve, már ahogy lehetséges. Még ránézni is legyen kellemes, öröme legyen annak, aki kapja. Akármit is teszünk, egész határozottan kötelességünk azt mindig a legszebben tenni. Ezzel persze nem azt akarom mondani, hogy mindig időnk legyen leveleinket úgy írni, mintha rézmetszetet írnánk, vagy minden levelünk kész művészi munka legyen, ezt manapság már nem lehet megtenni. De most az okkultizmustól eltekintve, mint általános figyelemességet meg lehet kívánni, aki levelezik, hogy világosan és olvashatóan írjon. Ha sietve és csúnyán írunk, csak azért, hogy néhány másodpercet megtakarítsunk az időnkéből, mindig gondoljunk arra, hogy a levél olvasójának idejéből talán négyszer annyit veszünk el, amíg kibetűzi rossz írásunkat, s erre semmi jogunk sincsen.

Minden egyes elküldött levelünk üzenetet vivő legyen; tegyük írásainkat a Mester üzenetévé, legyen az akár üzleti levél, vagy valamilyen mindennapi dologgal foglalkozó, legyen mindig jó érzésekkel eltöltve. Ezt pedig egy pillanat alatt elérhetjük, mikor a levelet írjuk, erős és határozott jószagos érzés töltse el bennünket, ez hatással lesz az írott sorokra anélkül, hogy egyéb tettekre volna részünkről szükség, de mikor aláírjuk levelünket, egy pillanatra valamilyen jó érzést tegyünk bele vonásainkba. Amikor valamelyik barátunknak írunk, az érzelmeinket is beleöntjük a levélbe úgy, hogy mikor kinyitja, a testvéries érzés hullámai fognak feléje áramlani. Ha levelünk egy teozófusnak szól, vigyünk bele a magasabb dolgokról való gondolatokat, és a Mesterekről is úgy, hogy őbenne is felébreszti majd ugyanazokat a magasabbrendű gondolatokat, amelyeket teozófusok mindig szeretnek hangsúlyozni. Ha valaki olyannak írunk, akiről tudjuk, hogy valamilyen tulajdonságban hiányt szenved, árásszuk levelünkbe ezt a tulajdonságot, így az alkalmat felhasználva adjuk azt, amire ott szükség van.

S ezért ügyeljünk arra, hogy leveleinket mindig jól ifjuk, és vigyázzunk arra is, hogy írásunknak lelke is legyen.

Ugyanazt a szolgálatot tehetjük akkor is, amikor találkozunk, valakivel. Sokan közülünk a nap folyamán sokféle emberrel találkozunk, beszélünk kell velük, s néha még kezet is fogni. Ezt a közvetlen fizikai kapcsolatot felhasználhatjuk, hogy vitalitást, idegerőt, valamilyen érzelmet, vagy magasabbrendű gondolatot, vagy bármi mást, amit megfelelőnek tartunk, árásszunk beléje. Sosem fogjunk kezet valakivel anélkül, hogy ne hagynánk hátra valami efféle hatást benne vissza, mert ez egy alkalom. A mi dolgunk az - ha a Mester tanítványai szándékozunk lenni - hogy minden szolgálási alkalomra felfigyeljünk. Az az ember, aki valamilyen módon, így vagy úgy nem hasznos embertársai számára, nem jár az elfogadás útján. Feltételezem, hogy az átlag ember számára nem igazságtalanság azt mondani, hogy ez az újszerű eszme nála nagyjából így szól: „mi hasznom lehet nekem ebből az emberből?” Lehet, hogy nem is pénzre gondol, hanem valamilyen szórakozást vagy társadalmi előnyöket, de mindenestre valamit kapni akar. A mi magatartásunknak pontosan a fordítottjának kell lennie, méghozzá így: „Itt egy új alkalom nyílik számomra, mit adhatok?” Ha egy idegennek mutatnak be, ránézek és kiárasztok valami jó gondolatod feléje, és az megül benne, és idővel átjárja egész lényét. A Mester tanítványai ezt teszik, amikor az utcán járnak vagy vasúton, villamoson utaznak. Olyan esetek után kutatnak, ahol jó gondolatokra van szükség és adják is - talán százszor is egy reggel vagy délutáni utazás alatt.

Ha valakit üdvözlünk, legyen az mindig valóság és nem csak szóbeli formáság. Az olyan üdvözlések, melyekben az Isten szó előfordul, és amelyek az isteni áldást kívánják valamire, mint pl. a mohamedánoknál szokás, néha csak forma szerinti üdvözlések, de van úgy is, hogy szívből fakadó jókívánságok, és az Isten gondolata tényleg ott is van. Mi azt mondjuk: „Good bye”, kevesen tudják ma már, hogy ez tulajdonképpen az „Isten véled”-nek egy rövidített formája, de nekünk ezt tudni kéne, és ilyen értelemben használni is. (God be with you). Mindez apróságnak tűnik, de a mindennapi életben éppen ezek az apróságok teszik a különbséget. Mindez jellemet mutat, de jellemet is formál egyben, és ha mi ezt a sok mindennapi dolgot gondosan és jól végezzük, csakhamar olyan jellemet tudunk ezáltal magunkban fejleszteni, amely gondos és önuralmat mutató lesz, és mindenféle munkát pontosan végző lesz, legyen az kis vagy nagy munka. Nem lehet jelleme valakinek, amely a nagy dolgokat gondosan végzi, de a kicsiket nem. Ebben az esetben elkerülhetetlen lesz, hogy néha elfelejtünk valamit, és gondatlanok leszünk éppen akkor, amikor nem kéne, és ezért meg kell tanulnunk, hogy általában is mindig gondosak legyünk. Azután sok apró munkát összerakva az valami nagygyá növi ki magát, és egy kis gyakorlattal meg fogjuk tanulni, hogy nem kevés, hanem nagymértékű segítséget tudunk majd adni valakinek azzal, hogy kezet adunk neki, vagy levelet írunk hozzá.

A Mester azt mondja: „Bármivel foglalkozzál, összpontosítsd magad munkádra”. Ez vonatkozik még arra is, amikor pihentetni akarjuk elménket, pl. mikor regényt vagy folyóiratot olvasunk. A pihenés a legjobb módja az elernyesztés vagy fellazítás, és alváson kívüli szórakoztató vagy pihentető olvasmány; itt is, az elme legyen a szolgálja és nem rabszolgája a testnek. Ha valami elbeszélést olvasunk, szögezzük elménket a történetre, és próbáljuk megérteni, hogy mit is kívánt az írója kifejezni. Az emberek néha olyan értelmetlenül olvasnak, hogy mire a könyv végére értek, elfelejtették az elejét, olyannyira, hogy nem is tudják elmondani a történet vázlatát, sem azt, hogy mit is akart az írója ezzel kifejezni. Ezért gyakoroljuk elménket úgy, hogy mikor örömeinkre vagy pihenésünkre olvasunk, akkor is jól végezzük. Hasonlón, ha pihenünk. Millió és millió ember él a világon, aki egyáltalán nem tudja, hogy miképpen feküdjék le és pihenjen megfelelően. Ezek még nem tanulták meg, hogy tíz percre a test teljes elernyesztése többet ér, mint két óra fekvés feszült és erőltetett testtartásban. Az elme nyugodt ellenőrzése is szükséges még a sikeres pihenésben is. Ilyen ellenőrzés idővel szokás-

sá válik csakúgy, mint minden egyéb, és azok, akik már most gyakorolják, úgy találják, hogy ezt sem végezhetik a régi hanyag módon - ha pihennek, ezt is megfelelően teszik.

Ne engedd, hogy elméd tétlen legyen, hanem tarts mindig jó gondolatokat készenlétben, hogy abban a pillanatban, mihelyt elméd újra szabad, előtérbe léphessenek.

A.B.: Ez a tanítás az átlag hindunak is igen könnyű feladat, mert gyermekkorától fogva arra tanították, hogy mihelyst nincs elméje elfoglalva, azonnal, ismételgessen jó mondatokat. Indiában még a teljesen műveletlen emberek is így tesznek. Gyakran hallhatjuk ott, hogy mikor egy hindu elvégezte munkáját, váratlanul elkezd ismételni ezt a szót: „Ram, Ram, Ram, Sitaram, Sitaram, Sitaram” újra és újra - csak a szent nevet és semmi mást. Vannak, akik úgy tartják, hogy ez fölöttebb értelmetlen dolog, pedig nem az, mert valóságos jó hatása van arra, aki mondja, amennyiben foglalkoztatja az elmét kellemes és derűs gondolattal. Ez végtelenül jobb, mint megengedni az elmének az ide-oda száguldást, ahogy neki jólesik, s leginkább a szomszédainak magánügyével való foglalkozást, ami azután pletykáldóshoz vezet, és mindahhoz a kimondhatatlan rosszhoz, ami ebből származik. Persze sokkal jobb, ha az elmén úgy tudunk uralkodni, hogy nincs szükség ilyen külső ismétlésekre, de igen sokan sem egyiket, sem másikat nem teszik.

Nagyon jó terv a következő, melyet sok vallás is ajánl híveinek: reggel kiválasztani egy szép mondatot és kívülről megtanulni. Ez azután a nap folyamán magától eszünkbe fog jutni többször is, és ki fog úzni kevésbé értékes gondolatokat elméjükből, mikor az éppen nincs valamivel elfoglalva. Hosszabb idézetet vagy mondatot bármilyen jó könyvből kiválaszthatunk, és reggel többször elismételve (pl. öltözködés közben) elménket erősen ráirányítva magától is megtörténik a nap folyamán, hogy újra és újra eszünkbe fog jutni. Tudjuk, hogy milyen könnyen hajlik az effajta gépies ismétlésekre az elme, pl. egy elragadó melódia vagy zenedarab mennyire el tud foglalni, és magától újra és újra ismétlődve jelentkezik. Hosszú éveken át elmém háttérében mindig ott tartottam a Mesterre való gondolatokat, és most már mindig ott van úgy, hogy amint befejezem valamilyen munkámat, gondolataim azonnal visszatérnek Hozzá.

A Mesterről való gondolatok mindig ott kellene, hogy legyenek elménk háttérében úgy, hogy azonnal előtérbe kerüljenek, ha más munkával éppen nincs elfoglalva. Ha levelet írunk, vagy olvasunk, vagy más valamilyen fizikai munkát végzünk, nem szükséges a Mesterre közvetlen gondolnunk, de ezt az elhatározást szögezzük le előre: „ezt a munkát jól akarom végezni a Mesterért”. Ha ezt megtettük, akkor a munkára gondolunk és nem Reá, de mihelyt elkészültünk a feladattal, a Mesterre való gondolat azonnal ismét elménk előtérébe kerül. Az ilyen gondolat nem csak biztosítja, hogy az elme helyesen legyen elfoglalva, hanem azt is, hogy más tárgykörről való gondolkodásunk is világosabb és erősebb lesz, mint máskülönben lenne.

Vannak emberek, akik néha valamilyen szent nevet ismételnék újra meg újra, csak azért, hogy elméjüknek a megfelelő alapot nyújtsák, Indiában gyakran találkozhatunk emberekkel, akik maguk elé mormognak, mikor pl. a vonatra várnak, vagy az úton magukba járnak, és néha hallhatjuk is, hogy egy szent nevet ismételnének folytonosan maguk elé. A misszionáriusok egyik különleges ellenvetése ez volt, hogy a „pogányok” hiábavaló ismételnéseikbe bocsátkoznak. A mohamedánok úgy járnak, hogy valamilyen szöveget ismételnék folyton, és Allah neve állandóan az ajkukon van. S lehet, hogy néha bizony nem sokat gondolnak Allahra, de lehet éppen az ellenkezője is, sokat gondolnak rá. Igaz az is, hogy az emberek ilyesmit tisztára szokásból tesznek, és mit sem gondolnak a mondott szövegre. De a keresztény is ismételi imádságait, és lehet, hogy gondolatai messze elkalandoznak tőle egész idő alatt. Sőt

még egy pap is imádkozása óráiban nem szedi össze magát a szükséges odafigyelésre azért, mert az imákat már régen kívülről tudja, s lehet, hogy amikor Áve Máriáit és Páter Nostereit mondja, egyáltalán nem gondol a Miasszonyunkra vagy a Mennyei Atyára.

Minden vallásban lehetnek formalisták, akik ragaszkodnak a külsőhöz, megőrizve a külső burkot, míg a belső szellemiség legnagyobb részét elvesztették. De ez nem csak a hinduizmusban és buddhizmusban található meg, hanem a kereszténységben éppúgy, sőt még azt is mondanám, hogy előbbieken nem annyi, mint az utóbbiakban. Tény az, hogy Rama nevének ismétlése segíti az ismétlőjét gondolatainak az Istenre való irányításában, és ha ezt el is éri ezzel, akkor ez bizonyosan csak helyes lehet. Ha mi ehhez hasonló készséggel és gyümölcsözően tudnánk a Mesterre gondolni anélkül, hogy az ő nevét ismételnénk, ez még sokkal jobb volna, de mérhetetlenül jobb volna nevének a fizikai ismétlése, mint egyáltalán semmit sem gondolni rá.

A mentális testnek van egy bizonyosa fajtájú rezgés része, amely megfelel ennek az odaadó érzésnek; idővel ez a rész szokássá válik úgy, hogy odaadást könnyen lehet felkelteni és a jellembe beépíteni. Ez a szokás arra is szolgál, hogy gonosz gondolatokat távol tartson. Ha az elme éppen nincs elfoglalva, bármilyen kóbor gondolat bekerülhet, és hatást gyakorolhat. Ilyen gondolatok, több mint valószínű, rosszak, vagy legalábbis haszontalanok, semmint hasznosak. S ez abból a nagy mennyiségű gondolatból ered, melyek állandóan körülöttünk áramlanak, s egyben az ország átlag nívóját képviselik, de mi valamivel magasabb célt tűzünk ki magunknak. Szeretnénk olyan helyzetbe kerülni, melynél fogva felemelhetnénk testvéreinket, de ezt addig nem tehetjük, amíg magunk is egy magasabb síkot el nem értünk.

Gondolaterődöt használd minden nap jó célokra, légy olyan erő, mely a fejlődés irányában működik.

C.W.L.: Minket egyfajta érzélgős elmélet szerint neveltek vagyis, hogy egy van, ami szükséges, és ez: jónak lenni. De nem elegendő jámbornak lenni, és a rossz cselekedetektől magunkat megtartóztatni, hanem példát kell mutatnunk a jóságunkkal és jámborságunkkal. Különböznélünk miért volnánk a földön? Miért terhelnénk meg létünkkel a földet, ha nem teszünk érdekében semmit? Leülni magunknak, és csak jónak lenni (bár, persze ez még mindig jobb, mint leülni és rossznak lenni), egyszerűen egy negatív állapot. Mi itt azért vagyunk, hogy az isteni erők vezetői legyünk. Mi, a Monád, ősrégen eljöttünk Istentől, mint az isteni tűznek izzó szikrái, s mint a Titkos Tanítás mondja: „igaz a szikra, alacsonyán izzó” - sok esetben igen alacsonyán, de nekünk újra fel kell gyújtanunk lelkesedésünk, hitünk és szeretetünk forróságával, és a szikrát élő lánggá változtatni, más emberek melengetésére.

Gondolj minden nap valakire, akiről tudod, hogy bánata van, szenved, vagy segítségre szorul, és áraszd el szerető gondolatokkal.

C.W.L.: A gondolaterő csak olyan valóság és határozott valami, mint pl. a pénz vagy a víz, amit kancsóból pohárba öntünk. Ha határozott gondolatáramlatot küldünk valaki felé, egész bizonyosak lehetünk róla, hogy az eléri azt az embert, bár mi nem láthatjuk hogyan. Legtöbbször ismerünk valakit, akinek valami baja van vagy gondja van, akin egy segítő gondolattal nagymértékben segíteni tudnánk, ha feléje küldjük. S ha éppen úgy esne, hogy senkiről sem tudnánk, aki segítségre szorul, akkor gondolatainkat nagy általánosságban küldhetjük ki, és az eljut majd valakihez, akinek éppen szüksége van rá.

Ha pl. ismerünk valakit, aki igen sok emberrel tart fenn kapcsolatot (ilyen volt Dr. Besant), akik bajban és gondok között vannak, elküldhetjük odaadó és erősítő gondolatainkat neki, és ezzel neki is több van, amit szétküldhet. Ugyanígy van ez a Mesterekkel. Ha valaki,

odaadó áhítatos gondolatot irányít a Mester felé, lehívja arra a válaszoló gondolatát a Mesternek, ami természetétől fogva áldás. De ezen kívül még a Mesterek erőtartályához egy kevésel hozzájárult, és ezt az erőt a Mester mások javára fel is használja.

A.B.: Meg kell mondanom, hogy mindaddig, amíg ezt nem olvastam, nem jutott eszembe egy ilyen határozott és rendszeres gyakorlat az emberek mentális megsegítésére. Kétségtelen, hogy ez nagyon jó. Reggel már döntsük el, hogy ki lesz az, akin a nap üres perceiben segíteni akarunk ilyen módon. Mindig rengeteg ember van sajnos, akiknek szükségük van segítségre. S így, ha napközben elméd éppen szabad, ahelyett, hogy mint valami szállodát átengednéd alkalmi látogatóknak, foglalj el azzal, hogy a szükségben lévőknek erősítő, megnyugtató, vigasztaló, boldogító gondolatokat - vagy éppen amire szüksége van - küldesz. Ez a gyakorlat egy fokkal túl van a jó mondatok ismétlésén.

Egyik vagy másik módon zárd le elmédet minden nem kívánatos gondolat ellen addig, amíg olyan erőssé válik, hogy ezekre a segítségekre nem lesz szükség már. A Mesterről való gondolat legyen mindig elménkben, olyan gondolat ez, amely mindig segíteni akar, és az elme magasabbrendű tevékenységét nem gátolja. Nem zárja ki a segítség más módját sem, hanem nagyobb erőt kölcsönöz neki. Egy kis idő múltán az egész mentális látóhatárunkat eltölti ez a segítő szándék, és akkor minden, amit tenni kívánunk, jobb és erősebb lesz, mint azelőtt.

Tartsd vissza gondolkodásodat a büszkeségtől, mert a büszkeség csupán tudatlanságból ered.

C.W.L.: Az okkultizmust tanulmányozók között sok olyan ember van, aki a büszkeség egy kifinomultabb fajtájában hibázik. Valahogy nem tehetnek róla, de úgy tartják, hogy ők az élet valódi tényeiről egy kicsit többet tudnak, mint azok, akik ezzel nem foglalkoznak. Teljesen badar dolog volna ezt a tényt figyelmen kívül hagyni, de ügyelniük kell, nehogy a megvetés érzése keletkezzen bennük a közönséges halandó iránt, aki még minderről nem tud. Ebből a különleges szempontból az okkultizmus tanulmányozói jóval előbbre vannak, mint a hétköznapi ember, viszont más dolgokban éppen ez az emberfajta lehet sokkal előbbre, mint ők. Az az ember, aki alaposan ismeri az irodalmat, tudományt vagy művészetet, és sokkal több időt és munkát fordított ezek megtanulására, mint sokan közülünk a teozófia tanulmányozására. Kétségtelen, hogy megérdemli a munkába vetett hitet és önzetlenséget, amit belehelyezett, a megtett munkájuk méltánylását, valamint a befektetett önzetlen munkájuk elismerését. Nem tartozik a bölcs ember jellegzetességéhez a mások munkájának a lekicsinylése, hanem megértése annak, hogy minden munka haladást jelent.

Sok embernek - mint mondani szokták - jó véleményük van magukról, szeretnek magukra úgy gondolni, akiknek mindig igazuk van, akik nagyon jó emberek, és így tovább. De az a szempont, mely szerint leginkább csodálják magukat, általában egyáltalán nem az, amit az Egó elismerne. Az egóban, már amennyiben valamilyen tulajdonság ki van fejlődve benne, mindig tisztán van meg. Pl. ha ragaszkodásról van szó, akkor az teljesen mentes a féltékenységtől, irigységtől vagy önzéstől. Az isteni szeretet tükré, már amennyiben a maga síkján azt tükrözni tudja. Néha azzal tetszelgünk magunknak, hogy egész jól haladunk. Ilyen magatartás igen hasonló a négyéves gyermek öndicséretére, aki állítja, hogy kitűnően halad. S lehet, hogy ez így is van a kornak megfelelően, de egészen másként áll a helyzet a 21 éves emberrel. Minden erőnk: így intellektusunk, odaadásunk, ragaszkodásunk, részvétünk - mind megvan bennünk, de kis mértékben csak, ahhoz képest, hogy miképpen lesz egyszer. S ezért, ahelyett, hogy egyszerűen a hátunkra feküdnénk, tovább kell erőlködnünk és több ilyen tulajdonságot megszerezni.

Ebben a munkában pedig a meditáció igen nagy segítség. Ha valaki igazán hozzálát, hogy magában érzelmeket fejlesszen ki, meditál rajtuk, és azon van, hogy érezze is, igen meg lesz lepve, hogy milyen rövid idő alatt fejlődik ki benne a felkeltett tulajdonság.

A gőg, mint a Mester mondja, mindig tudatlanságból ered. Minél többet tud egy ember, annál kevésbé gőgös, mert minél többet lát, annál jobban tudja, hogy mit sem tud. Egész különleges módon igaz ez, ha valaki abban a szerencsében részesül, hogy kapcsolatba kerülhet nagy Mestereink egyikével. Az ilyen ember többé soha nem lehet gőgös, még erre a tényre sem, mert ha valamikor is arra gondol, hogy valamit is tehet, vagy hogy valamilyen tulajdonsággal rendelkezik, nem elkerülhető, hogy ne jusson eszébe: „de hiszen ezt a tulajdonságot láttam a Mesterben, és mi az enyém, az övéhez viszonyítva?”

Bennük az erények olyan csodálatos módon vannak kifejlődve, hogy ha csak egyet ismerünk közülük, az minden gőg ellen azonnali és teljes gyógyszer. De a Mester sohasem bántótalanít el. A mindennapi életben néha azt hisszük, hogy valamiből többet tudunk tenni, de mikor egy olyan ember jelenlétébe kerülünk, aki ebben a dologban egészen kiváló, azonnal meglátjuk, hogy mi milyen keveset tudunk őhozá viszonyítva, és reménytelenül letörtnek érezzük egyszerre magunkat. De a Mester jelenlétében ilyen érzéseink nem lehetnek annak ellenére, hogy világosan felfogjuk a saját elégtelenségünket és jelentéktelenségünket, mégis az Ő jelenlétében megértjük azt is, hogy bennünk megvannak a lehetőségek. S ahelyett, hogy végtelen mélységű szakadékot éreznénk, melyet soha át nem hidalhatunk, ezt érezzük: „Ezt meg tudom tenni, hozzáfogok, és utánozni akarom”, ez az a serkentő erő, ami a Mesterhez való kapcsolatot adja. Az ő jelenlétében nagyon is úgy érezzük, ahogy az Apostol mondja: „Mindent meg tudok tenni Krisztus által, aki megerősít engem.” S éppen a Mester erejénél fogva az az ember így gondolkodik: „Soha többé nem leszek lehangolt, soha nem fogok bántódni, soha többé nem esem az ingerlékenység hibájába, amit éppen tegnap is elkövettem. Most, hogy visszanézek, volt valami, ami bántott. Milyen nevetséges, ugyan miért is bántana egyáltalán valami?” S megtörténhet később, mikor kikerültünk ebből az isteni befolyás közvetlen sugárzásából, visszaesünk, és elfelejtjük, hogy a sugarak éppen úgy elérhetnek, ha láthatatlanok is most, mintha közvetlen részesülnénk benne, hogy mindig a Mester aurájában élhetnénk, ha egyszer, úgy választottunk.

Az az ember, aki nem tud, nagynak képzei magát, azt hiszi, hogy ilyen vagy olyan nagy dolgot vitt véghez. A bölcs ellenben tudja, hogy csak Isten nagy, s hogy Ő tesz minden jót.

A.B.: A Gitá-ból találjuk meg a nagy feladatot. Az Egy akarat mindannyiunkon át működik. A munkát az végzi, nem a részletek: és a legtöbb, amit mi tehetünk, magunkat az Egy isteni működés jó eszközévé formálni. És badarság volna azzal kérkednünk, mint badarság volna kezünk egy ujjával kérkedni. Tegyük magunkat az isteni akarat egészséges szervévé, s akkor majd észrevesszük, hogy az egy Teremtő (Actor) használ bennünket, mert megfelelőek vagyunk már a használatra.

S most visszaérkeztünk kiindulási pontunkhoz. Láttuk azt, hogy az isteni ÉN megvalósítása minden félelmet elpusztít, azt is láttuk, hogy minden gőgöt kiirt belőlünk. Ez egyike a nagy alapigazságoknak. Nagyon jó látni, tudni, hogy mindez a sokféleség visszavezet az egyetlen igazsághoz, az Egy Élethez, mely minden lényben egyaránt honol.

C.W.L.: Isten mindenben ott van, és bármilyen jóság vagy nagyság is van valakiben, az Isten ragyog át rajta. Pedig mindent, amit teszünk, ő teszi rajtunk át. Lehet, hogy ez furcsának tűnik. Azt is mondhatnátok, hogy ez az egyéni érzést semmisíti meg, de ez csak azért tú-

nik így, mert a mi fizikai agyunk nem tudja igazán felfogni a valódi vonatkozásokat. Nem minden ok nélkül mondták a középkori keresztények: Istené a dicsőség.

Mert büszkének lenni - bármelyikünknek is - valamire, amit megtettünk, épp olyan volna, mint mikor egy zongoradarabot játszunk, és az egyik ujj azt mondaná: „milyen szépen ütöttem le ezt a hangot! Én voltam, aki ezt a dallamot olyan széppé tettem!” Végül is, a többi ujjak is megtették a magukét, mind közrejátszottak, nem elkülönült akarások, hanem a mögötte lévő agynak az eszközei voltak. Mi mindannyian az Ő kezének ujjai vagyunk, az ő erőinek megnyilvánulásai. Tudom egészen jól, hogy ezt ténylegesen, gyakorlatilag, teljesen elképzelni lehetetlen volna, de minél jobban fejlesztjük a magasabb tudatunkat, annál valóságosabban érezzük azt, és néha meditáció alatt, az elragadtatás pillanataiban, egy pillanatra bepillantást nyerünk az Egységbe.

XIX. fejezet

Önuralom a cselekvésben

Önuralom a cselekvésben. Ha gondolatod az, aminek lennie kell, cselekvéssel sem lesz sok bajod.

A.B.: Ez a mondat azt a tényt hangsúlyozza, amelyet minden okkult tanulmányozó jól ismer, hogy a gondolat sokkal fontosabb, mint a tett. Ez pontosan a fordítottja a világi felfogásnak, de igaz, mert a gondolat mindig megelőzi a tettet. Van ugyan un. maga jószántából való cselekvés, de ez csak annyit jelent, hogy visszamenőleg kell kutatnunk az előtte járó gondolat után, talán még néha egy előző életig is.

Ha elegendő gondolaterőt halmozunk fel elménkben bármilyen irányban is, és azután alkalom adódik ennek a különlegesfajta gondolatnak a kifejezésére, akkor elkerülhetetlenül átváltódik cselekvéssé. Minden gondolat egy bizonyos irányban, mint újabb, hozzáadott impulzus működik, míg végül is a felgyülemlett erő tetté válik a kívánt vonalon.

A hinduknak teljesen igazuk van, amikor olyan szemmel nézik a cselekvést, vagyis a karmát, mint ami három részből áll - gondolat, vágy és cselekvés. S igaz az, hogy minden életben vannak nem szándékolt cselekedetek, már ami a közvetlen múltat illeti, és olyan cselekedet, mely a pillanat nyomán keletkezik. Ezek olyan esetek, melyeknél a gondolkodás teljesen befejezett volt, és a tett maga - amely az egész folyamat utolsó része - be kell következnie, amennyiben azon a vonalon a legközelebbi indíték. Így megtörténhet, hogy a gondolkodás bármelyik vonalán a megválogatáshoz való erőt kimerítetted, és akkor, ha még teljes egészében is gyakoroltad önuralmi erődet, az első adódó alkalommal gondolataid azonnal cselekedetben nyilvánulnak meg. Lehet ugyan, hogy hosszabb ideig szunnyadó állapotban lesz a tett, ha a kifejezési lehetőség hiányzik, de mihelyt a körülmények megengedik, a cselekedet végre lesz hajtva.

Ezért olyan nagy fontosságú a gondolat működésének megértése. Őrizd gondolataidat, és irányítsd őket jó irányba, mert nem tudhatjuk előre, mikor ér el minket az a pillanat - és már a következő gondolatunk cselekménnyé válik. Ez egyike azon okoknak, melyeket a világ minden nagy tanítója hangsúlyoz, és ebben a könyvben is a tanulmányozót emlékeztetik ismét erre. Ennél a pontnál még jó arra is emlékeznünk, hogy a manas, az elme maga az aktivitás. A Monádban magában megvan a három aspektus - akarat, bölcsesség és cselekedet, és ezek az atma, buddhi és manasban testesülnek meg. Itt felismerhetjük azt is, hogy a gondolat akcióban, tettben testesül meg.

C.W.L.: Magától értetődő dolog, hogy a gondolatot tett követi. Vannak alkalmak, amikor cselekszünk - mint mondani szoktuk - anélkül, hogy gondolkoznánk, és ugyanígy lehet a tett előző gondolatok következménye. Egy bizonyos témáról vagy tárgykörrel vannak megszokott gondolataink, vagy valamilyen gondolatmenetünk, és ösztönösen ezzel egybehangzóan cselekszünk. Valaki tesz valamit, és azután így magyarázza meg: „nem tehetek róla, hogy így csináltam, nem gondolkoztam. De ezzel szemben a tény az, hogy gondolatokat hajt végre, amelyek talán az előző inkarnációjához tartoznak még. Bár rendszerint az embernek nem ugyanaz a mentális teste van, mint ami az utolsó inkarnációjában volt, de ugyanazt a mentális egységet alkotja, amely az új testnek mintegy magvát képezi, és nagymértékben egyfajta sűrített összefoglalása annak, tulajdonképpen az, amely egy életről a másikra átviszi annak a gondolatállásnak a benyomásait, amelyhez az ember szokva volt.

Gyakran hallhatjuk azt, hogy az ember az egyik életről a másikra csak a jó tulajdonságait viheti át a kauzális testében. S ez teljesen így is van. A kauzális test a mentális sík maga-

sabb alsíkjai anyagából rakódik össze - az első, második és harmadikéből - és ezen síkok anyagai nem tudnak az alacsonyabb és kevésbé kívánatos tulajdonságok rezgéseire válaszolni. Ezért az ember valójában csak a jó tulajdonságokat építheti be magának, ami számunkra nagy szerencse, mert különben valamennyien a nem jót építenénk be, ami persze fejlődésünket késleltetné ahelyett, hogy segítené. Így a különböző síkokhoz tartozó permanens atomot - mentálist, asztrálist és fizikait - visz át magával, és így az ehhez tartozó rezgések, mint öröklött tulajdonságok mutatkoznak meg az új eszközben.

Ilyen módon a tulajdonságok lehetőségeit hozza át inkább az ember magával, mint magát a tulajdonságot. Madame Blavatsky ezt többek között az „anyagbeli hiánynak” (privation of matter) nevezi, azaz olyan erők, melyek működnek, ha megvolna az anyag, ami-ben működhetnének, de egy időre fel van függesztve, amíg az Ego ismét maga köré gyűjti a megfelelő anyagot. Így tehát, ha egy ember cselekszik „anélkül, hogy gondolkodna”, akkor a régi gondolatai mozzanatai szerint tesz. Ez is egyike azon okoknak, hogy miért ügyeljünk oly gondosan gondolatainkra, mert sohasem tudhatjuk, hogy mikor váltódnak át cselekedetké. Az az ember, aki valamilyen gonosz gondolatra hajlik, azt gondolja ugyan, hogy sosem fog engedni azoknak, mégis váratlanul úgy fogja találni, hogy már is áttette cselekményé azt, még mielőtt észrevenné.

Nagy haszonnal lehet ezt a tudást alkalmazni a gyermekek megsegítésére. Mikor az Ego tulajdonába veszi az új eszközét, úgy a szülők, mint a barátok igen sokat tehetnek a gyermekben lévő jó tulajdonságok felszínre hozatalában, amikor az kezd megmutatkozni, és a rossz tulajdonságoknak nem adni lehetőséget a megnyilvánulásra. Ezzel a legnagyobb segítséget nyújtjuk a gyermeknek, mikor is a jó tulajdonságokat tudjuk benne működtetni, és szokásává is tesszük azokat, még mielőtt a rosszak érvényesülnek. Ez utóbbiak előbb-utóbb érvényesülni fognak, valószínűleg a külvilág felkavarása miatt, de ha már a jó képességek javára erős hajlam mutatkozik, úgy a rosszaknak igen nehéz lesz valamilyen benyomást kelteni. Itt már az Ego teljes akarata működik eszközein át ez ellen a betörés ellen, és ilyen esetben valószínű is, hogy teljesen kivesznek ezen életszakasz folyamán, úgy a következő inkarnációban visszatérő Egóban már semmi nyomát sem lehet találni.

De ne feledd, hogy hasznára lehess az emberiségnek, gondolatodnak cselekvésben kell megnyilvánulnia. Ne légy tehát tétlen, hanem folyton tevékeny a jóban.

A.B.: Itt egy igen fontos emlékeztetőhöz értünk, hogy a gondolat hasznos lehessen, cselekedetben kell végződnie. Ez olyan pont, amelyben sokunknak hiánya van; elménkben sok olyan gondolat van, amelyek nem váltódnak át cselekményekké, és minden ilyen a gyengeség forrásává válik. Morya Mester azt mondja, hogy egy jó gondolat, amely nem tevődik át tetté, olyan az elmében, mint a rákos daganat. Ez szemléltető hasonlat, és segít nekünk megérteni, hogy az ilyen gondolat nem tisztára negatív, hanem még káros is. Ne erőlténítsük le erkölcsi erőnkkel azzal, hogy jó elhatározásainkat nem vesszük keresztül, melyek mint akadályok működnek, és sokkal nehezebbé teszik ugyanannak a gondolatnak a végrehajtását, ha ismét sor kerül rá. Ne késlekedjünk éppen ezért. Ne tegyünk semmit félre, és ne hagyjunk semmit sem elvégezetlenül. Sokan közülünk nevetségessé teszik a mi fejlődésünket, növekedésünket azzal, hogy a jó szándékokat nem hajtják végre. Egy ismert angol szólásmód ezt mondja: a pokolba vezető út jó szándékkal van kiköveve.

Egy végre nem hajtott jó szándék, a gonoszság erőjévé válik, mert úgy működik, mint valamilyen, az agyat eltompító mérge. Figyelj jól, és szabályozd gondolataidat, és ha a magasabb Én szolgálatra ösztökél, indulj és hajtsd végre, s ne hagyd holnapra. Ez a félretevés oka

lehet szintén annak, hogy oly sok ember idővel megáll a fejlődésében. Közismert tény, hogy ha valakit jó tíz éve nem láttunk, és most újra találkozunk vele, ugyanolyannak találjuk, mint akkoriban volt. Az emberek éveken át ugyanazok maradnak, akik voltak, ugyanazok a nehézségeik, kísértéseik vannak, gyengéik és erőik azonosak. A Teozófiai Társulat tagjainál ennek már nem volna szabad így lenni, mert valamennyiünknek ismerni kellene már a módot, ahogy ez a törvény működik.

S hogy ez néha így is van, úgy gondolom, hogy a hibát megérthessük teljesen - a végre nem hajtott jó szándékok építik elénk az akadályokat. Ha valóra váltjuk azt, amit kapunk, mind többet és többet fogunk kapni. Sem külső kedvező körülmények, vagy külső tudás gyarapítása nem pótolhatják a belső törekvést és elhatározást, sem nem felelős a kudarcokért, amik érnek, amikor a már ismertetett és tudott dolgot tettekbe tesszük át. Gondolataink mindig tettekben végződnek. Tegyük ezt szabállyá. Ezzel nem mondom azt, hogy gondolatainkat mindig képesek leszünk végrehajtani, mert néha a körülmények ezt nem teszik lehetővé, de majd egyszer elérkezik az alkalom. De eljön majd az alkalom. S ilyenkor lesz éppen érőben lévő gyümölcs. Ha ezt tesszük, a nem testet öltött gondolatok nem fognak ártani, és mihelyt az idő megérett rá, végre fogjuk azt hajtani.

De a saját kötelességedet kell teljesíteni, nem pedig a másét, ha csak nem teszed az ő engedelmével, s azért, hogy segíts neki. Hadd végezze mindenki a saját munkáját a maga módján; légy mindig készen, hogy segítsed - ahol szükséges - felajánld, de sohase avatkozzál a más dolgába. Sok ember számára ugyanis a legnehezebb dolog a világon, amíg megtanulja, hogy a saját dolgával törődjék; pedig éppen ezt kell tenned.

A.B. Itt figyelmeztetőt kapnak azok, akiknek szükségük van erre, akiknek igen aktív - razsasztikus - természetük van. Itt tekintetbe kell vennünk a borotvapenge másik élet is, egyrészt a lustaságot kell elkerülnünk, másrészt nem szabad beleavatkozni semmibe sem. Erősen cselekvő természetű emberek szeretik mindenbe beleütni az orrukat, minden lében kanálnak lenni. De mindenkinek megvan a maga „leve”, és nem szereti, ha más belemeríti a kanálát az ő „levébe”. Emlékezzünk, hogy a Bhagavad Gitában, ami a cselekvés tana, mert ott találjuk az állandóan visszatérő refrént: „cselekedni, cselekedni”, sűrűn hangzik el az óvás a helytelen cselekedetekkel kapcsolatban. Azt mondja, hogy a más kötelessége tele van veszélyekkel. Az ok világos. Ha te, a saját gondolat-aktivitásod vonalán magadat egy másik ember tetteibe beleártod, akinek éppen úgy megvan a maga gondolat-aktivitás vonala, mint neked - ami persze egészen más, mint a tiéd - egészen bizonyosan belerontasz abba, amit ő tesz. Mert ennek a másik embernek a tettei logikus következményei a saját gondolat-vonalának, s ezért nem lesz, és nem lehet a te helyes és megfelelő végkövetkeztetésed eredménye. Az energikus típusú embernek meg kell tanulnia, hogy csak zavart kelt azzal, hogy beleártja magát más emberek dolgába. Én is szerettem az emberek dolgait a magam véleménye szerint irányítani, amit az én szempontomból helyesnek tartottam számukra, ami persze a saját véleményem volt; de tanítványságom ideje alatt megtanultam, hogy a munkának nem ez a módja.

S még akkor is, ha valakinek a működési módja elvont szempontból nem a legjobb mód, de lehet hogy számára ez a legjobb mód. Munkájában ott van úgy hibáinak, mint erényeinek ereje, és a neki megfelelő fejlődési irányt mutatja. Tegyük fel, hogy valaki írás közben a tollát valamilyen egyéni módon tartja kezében, ami nem éppen a legjobb módja a toll fogásának. Ha itt beleavatkozunk és utasítjuk, hogy miképpen fogja tollát helyesen, nem hogy szebben fog írni, hanem még rosszabbul, mint addig. Régebbi gyakorlottságának minden előnyét elveszti, és sok időbe és fáradságába fog kerülni az újat megtanulni. Természetesen egészen másként áll a helyzet, ha ő maga akarja megváltoztatni írásmódját, mert meggyő-

zódott arról, hogy a másik sokkal jobb, mint az övé, és segítséget kéri. Megvan a joga, hogy úgy tegyen, ahogyan neki jólesik, és itt már az ő saját akarata áll a tette mögött.

Világos az is, hogy az erős ember egy ideig könnyen uralkodhat egy másik felett. A történelemben számos példát találunk nagy emberekről, akik mindent uraltak maguk körül amíg éltek, és mikor meghaltak, munkájuk széthullott. Elfelejtették, hogy ők is csak halandó-emberek, és számolniuk kellett volna az ürrel, ami haláluk után keletkezik majd. Saját tévedésük szerencsétlen karmája és önteltségük oka annak, hogy művük darabokra török abban a pillanatban, mikor maguk is letűntek. Ebből azonnal kitűnik, hogy ezek az emberek nem értették meg a sikeres cselekvés feltételeit. Nem fogták fel, hogy aki dolgozik és vezérel, annak tehetséges embereket kellene maga köré gyűjteni, és bennük megbízni, és tőle függetlenül, a maguk munkáját a rendszerben végezni – úgy, hogy ne legyen szüksége minden részletkérdést saját magának intéznie; annál is inkább, mert ezt nem tudja mind maga elvégezni.

A világ e hatalmas változatok seregéből áll, melynek alapját azonban egység alkotja. A világ alacsonyabb típusai engedelmeskednek a törvénynek, mert kényszerülve vannak erre, bár ezzel a ténnyel maguk nincsenek tisztában. De azért az ember viszonylag eléggé szabad, szabad a törvény keretein belül, ahol úgy cselekedhet, ahogyan neki tetszik, mert hiszen a törvényen kívül nem mozoghat. S fejlődése éppen attól függ, hogy miképpen teszi meg a maga módján munkáját. Az isteni terv olyan, hogy az ember fejlődése folyamán mind több és több szabadságot kap, mert megbíznak benne, hogy azt bölcsen fogja használni, hogy fokról fokra, lépésről lépésre eljut a tökéletes szabadsághoz. A fejlődés lépcsőjének az alsó végén az állat áll, és tökéletesen engedelmeskedik, de öntudatlanul. Míg a felső végén állnak a Mesterek, akik tökéletesen engedelmeskednek, de tudatosan. És mi, valamennyien valahol a kettő között állunk.

Azt se felejtjük el, hogy a beleavatkozás kiterjed az elmére is, és hogy a nem beleavatkozás az előző kvalifikációval is összefüggésben van, az önuralommal a gondolkodáson. A gondolatbeli beleavatkozás igen hatásos tud lenni, pl. vegyük a következő esetet: valakinek van valamilyen különösebb nehézsége, amelyet megpróbál leküzdeni: talán valamiféle nem kívánatos gondolkodásmód vagy cselekvésmód, melyet a szokás erejénél fogva csinál. Bármi is legyen az, megpróbálja a tőle telhető legjobban legyőzni. De most útjába kerül egy ember, és meggyanúsítja ezzel a különleges gyengéjével vagy nehézségével - állandóan gyanúsítja és egy percre sem fogja gondolni, hogy ezzel akármilyen bajt is okozhat.

Ez a második ember nem érti meg, nem tudja, hogy testvérenek ezzel a gyanúsításával a hiba újabb elkövetésére kis lökést adott. A két erő, tehát a megszokás és az erőfeszítés a mérleg serpenyőjét talán mozgásba hozzák, és a gyanúsító gondolat lenyomja a serpenyőt a rosszabbik oldalra. Ezért rossz a gyanúsítás és mindig rossz is marad. S ha mégis úgy esnék, hogy igaza volna annak az embernek, akiről ezt feltételezik, még meg is könnyíti a hiba elkövetését, mert rosszat tételez fel róla, ha nem jelenleg, de esetleg egy másik alkalommal elköveti a hibát. Mindenesetre a gyanúsítás rossz gondolatot irányít feléje: s ezért mindenképpen rossz. Nekünk mindig csak jót kellene az emberekről gondolnunk, még akkor is, ha a mi gondolataink róla jobbak, mint azt nála a gyakorlat mutatja, ezért csak jóra befolyásoló gondolatokat irányítsunk feléje.

Azért is fontos ezekre a tényekre gondolni, mert előbb-utóbb a sötét hatalmak nagy mennyiségű rossz gondolatot irányítanak azok felé, akik gyors előmenetelt tanúsítanak az Ösvényen. S mert mi magunk ellen nagyon sok rosszat vetettünk, melyek könnyen helytelen cselekedetekre visznek, jól meg kellene értenünk, hogy a gyanúsítás milyen kártékony hatással lehet, és ezért a rendesnél is gondosabban kellene ügyelnünk úgy gondolatainkra, mint cselekedeteinkre. Gondoljunk arra, hogy mi történt velünk, pusztán a tények száraz felismeré-

se mellett anélkül, hogy haragot vagy sértődöttséget éreznénk. És ha bármikor is a gyűlöletnek hatalmas kitörése venne erőt rajtunk, akkor használjuk ezt a bibliai kifejezést: „felövezzük magunk elméjét”, és egyszerűen azzal, hogy egy ellenkező természetű erőt helyezünk szembe, a rosszat semlegesíteni tudjuk. Ha így cselekszünk, a felénk irányított gonosz gondolat-tömeg nem tud bántani minket, ellenkezőleg, még hasznot is húzhatunk belőle, amennyiben segít nekünk felismerni gyenge pontjainkat, és a felszínre kerül az is, ami különben még magunk előtt is rejtve maradt volna. A támadás elleni erős elhatározás is védeni fog, és idővel előresegít, mikor mindez már hiába fog próbálkozni elbuktatni minket.

Ezért tedd meg a saját munkádat tökéletesen, és más ember dolgába ne ártsd magad addig, amíg nem kéri segítségedet. Tedd meg munkádat képességeid legmesszebbmenő határáig és hadd, hogy mindenki más a maga munkáját végezze a képességei határáig.

C.W.L.: A mások dolgába való beleavatkozás jó része a vallásos félreértések következménye. Az ortodox kereszténység a maga munkájának tartja beleártani magát mindenki dolgába. Szempontja az, hogy mások lelkét meg kell menteni, ahelyett hogy elismerné, hogy mindenkinek a magánügye lelkét megmenteni. A leghatározottabban, senkinek sincs joga beleavatkozni másoknak az alacsonyabb vagy magasabb Énjébe, bármilyen körülmények között is. Az inkvizítorok úgy gondolták, hogy bármiféle borzalmas kínokat el lehet követni az ember teste ellen azért, hogy megmentésük a lelkét azzal, hogy a testet kényszerítik ezt vagy azt mondani. És soha sem volt még csak feltételezve sem - ha én helyesen értelmeztem -, hogy el is higgye azt, amit mondatnak vele, de ha a testét kényszeríteni tudják, és kimondatják vele, hogy bizonyos dolgokat hisz, ez a kijelentés, ha mégoly hamis is, így vagy úgy megmenti a lelket. Ha az emberek valóban hittek is volna abban (bár csodálnám, hogy bárki valaha is el tudott hinni ilyen szörnyű hazugságot), akkor minden szörnyű tettük tényleg igazolható lehetne; mert bármilyen borzalmaknak is vetették alá néhány órára azt a szerencsétlen testet, mindez semmi sem lenne ahhoz a rémületes szenvedéshez, ami az örökkévalóságig tartana, s amelytől ez által megmenekül a lélek. Így tehát ilyen körülmények között egészen dicsérendő cselekedet lehetne embertársaink megkínzása. Ma ezt nehéz elhinnünk, hogy bárki is ilyen álláspontot foglalhatott el - de úgy tűnik, akkoriban igen sokan így gondolkodtak - még azoknál is engedményt téve, akik az egyház hatalmát politikai célokra használják.

Azért mert megkísérelted, hogy felsőbbrendű munkát vállalj magadra, még nem szabad megfélemedned mindennapi kötelességeidről, mert amíg ezeket el nem végezted, nem vagy szabad más szolgálatra. Nem kellene újabb világi kötelességeket vállalnod, de azokat, amelyeket már magadra vállaltál, teljesítsd tökéletesen. Minden világos és ésszerű kötelességedet, melyet magad ítélisz annak, tehát nem a képzelt kötelességeket, amelyekkel mások szeretnének megterhelni. Ha a Mesteré vagy, mindennapi munkádat is jobban kell végezned, mint mások, nem pedig rosszabbul, mert azt is Őérte kell tenned.

A. B.: Néha úgy találjuk, hogy ha valaki az okkultizmushoz kerül, mindennapi munkáját elkezdi rosszabbul végezni ahelyett, hogy jobban végezné, mint azelőtt. Hatalmas lelkesedése az új tanulmánya iránt, valamint a magasabb dolgok felé való törekvésének megvannak a maga előnyei, de hátrányai is. A veszély pedig az, hogy a világi kötelesség többé nem tűnik fontosnak. Ebben a gondolatban van némi igazság, és éppen ebben a némi igazságban rejlik a veszély. Minden tévedés olyan mértékben válik veszélyessé, mint amennyi igazság rejlik benne. A tévedésnek az a falat igazság adja meg erejét, és nem a hamisság nagy burkolata, mely alól az igazságnak csak kicsiny széle látszik ki.

A világban megteendő kötelességek tökéletes végrehajtása mutatja ki, hogy a magasabb világokból jövő erők a helyes irányt vették fel. „A jóga cselekvésbeli ügyesség.” Ha egy ember a magasabb világokban fegyelmezett, akkor az alacsonyabb síkbeli tevékenységei is jók lesznek: de ha nem fegyelmezett, akkor nem lesz jó semmi. De még ez is jobb, mint semmilyen magasabbrendű dolgot nem tenni. Ha valaki ezen a téren nem nagyon bölcsen cselekszik, sok alkalmi kárt tud okozni, de nem maradandó bajt, mert a háttérben rejlő indító ok mindig jó.

A tanítványnak arra kellene törekednie, hogy minden fizikai kötelességet jobban hajtson végre, mint mások. Igen gyakran, ha nem bölcsen cselekszik, a Mesterek egyikének kell közbelépni, hogy kiegyensúlyozza az ilyen cselekményeket. Ez is egyik oka annak, amiért a Mesterek valakit először próbára tesznek, és talán éppen ennek a következménye gyakran az a hosszú idő, ameddig a próbatétel tart. Általában az embereknek elég sok időre van szükségük, hogy lelkesedésüket és cselekvőkészségüket bölcs mérséklettel és előrelátással tudják egyensúlyban tartani.

A tanítványság első próbája a másokkal szembeni hasznossága. Sose gondolja a törekvő, hogy belső munkássága (ezoterikus) fontosabb, mint külső (exoterikus) munkája. Ha valaki teozófus, és elhanyagolja alosztálya vagy a Társulatért végzendő munkáját azért, hogy a saját fejlődése érdekében ezoterikus munkát végezzen, akkor tévedett. És ha külső munkáját hanyagolja el a tanulmányozás kedvéért, hogy másik példát mondjak, akkor is egészen helytelenül cselekszik. A tanulmányozás helyes, de alá kell rendelni a hasznosságnak - azért tanulmányozzunk, hogy hasznosabbak legyünk, de ne szűnjünk meg hasznossá válni a tanulmány kedvéért. És ha valaha is összeütközésre kerülne sor kötelességeink és tanulmányunk között, a külsőnek van elsőbbségi joga.

S minden ilyen ügyben sose feledjük el, hogy az okkultizmus ösvénye olyan keskeny, mint a borotvapenge éle. Teljesen lehető volna, hogy éber állapotunknak majdnem minden pillanatát másoknak apróbb szolgálatára fordítsuk, de sok esetben nem lehetne válogatni, és a legtöbb szolgálat nem volna jól megtéve. Éppen úgy, ahogyan bizonyos időt kell adni az alvásnak, táplálkozásnak azért, hogy erőnk legyen a munkához, ugyanúgy kell időt fordítani a meditációra és tanulmányra is, valamint arra is, hogy milyen munkát kell még elvégezni, és hogyan megtenni. A dolognak erről a részéről már a megkülönböztető képesség alkalmával beszélt a Mester. Az Ő tanításának minden részlete mindig a közép ösvényre utalja a tanítványt, mert ha csak egy utasítást is túlozva hajt végre, ismét csak bukás lesz az eredmény. Úgy mondják, hogy egy hajónak nem az egyenes út a legjobb útja, hanem ezer és ezer irányváltoztatásból alakul ki, s hol az egyik irányba, hol a másik irányba fordul. A tanítvány útja ehhez hasonló, a kapitány a hídon a Mester, megjelöli a csillagokat, amelyik a tanítványt vezérlik, és támogatja a tanítványt, hogy a lehető legszorosabban tartsa magát a megjelölt közvetlen irányhoz. Olyan sok olyan ember van, aki valamilyen jó eszményt kerget, s végül halálra nyargalja azt.

A Mester azt is mondja tanítványának, hogy ne vállaljon új világi kötelezettségeket. Az az ember, aki megfogadta, hogy a Mester munkáját fogja végezni, annak tudnia kellene a szolgálatra való készség fontosságát, hogy mindig késznek kell lennie őt szolgálni, minden módon és bárhol, amikor neki szüksége van rá. Mikor még fiatal voltam, gyermekeimet akaratom ellenére elvették tőlem. Minden törvény adta eszközzel harcoltam ez ellen, de peremet elvesztettem, a törvény szakította szét a köteléket, s elvette tőlem azt a kötelességet, ami az anyáé, hogy gyermekeit óvja és védje. Leányom visszajött hozzám, mihelyt olyan szabad lett, hogy ezt megtehetette. Tíz évig nem írhattam neki és nem is láthattam őt, de befolyásom megmaradt, és ő egyenesen visszatért hozzám. Akkoriban Madame Blavatskyné-nál éltem, és ő még óvott is engem, mondván: „vigyázz, hogy ne kössed össze újra azt a köteléket, amit a karma szétszakított”. És ha akkor ismét folytattam volna régi életemet - miután a Mesternek fogadalmat tettem - helytelenül tettem volna. Természetesen ezzel nem azt mondom, hogy a

leányomat félreállítottam volna. Ő eljött hozzánk, és attól kezdve velünk élt, míg férjhez nem ment, de másodsorban jött és nem elsősorban.

Te vagy felelős a teljesítendő kötelességeidért: te vagy felelős Mesterednek, és senki más. Ha mások megkísérik, hogy rád erőszakoljanak olyan kötelességet, amelyről azt képzelik, hogy a te kötelességed, de te viszont úgy látod, hogy nem a tiéd, akkor neked jóindulatúan, de szilárdan ki kell jelentened, hogy ebben nem értetek egyet, és nem teszed meg. Neked kell döntenet. S lehet, hogy helyesen vagy helytelenül teszel. Ha helytelenül, akkor szenvedni fogsz, de a választás a tiéd! Az embernek ez a felelőssége saját magával szemben és Mestere iránt, nem tartozik senkire, és beleavatkozni senkinek sem szabad. Mindenki a saját Mesterének felelős csak, és ezért neked a mindennapi munkádat is jobban kell végezned, mint mások, az Ő kedvéért.

C.W.L.: A régi vallásoknál is ez az elv uralkodott, mint az okkultizmusban, hogy a mindennapi dolgot is jobban kell elvégezni. Az ifjú Siddharta hercegről - aki később Buddha lett, pl. azt mesélik, hogy nagy odaadással szentelte magát a meditáció tanulmányozásának, és amikor szükségessé vált, hogy mennyasszonyát mindenféle ügyességi sporttal nyerje el, kiderült róla, hogy ha akarta, akkor nem csak a magasabb dolgok terén, hanem itt is rendkívülit tudott felmutatni. A Bhagavad Gitá azt mondja, hogy a jóga cselekedetbeli ügyesség: ez annyit jelent, hogy a helyeset gondosan, tapintatosan és udvariasan tegyék meg. Mert a Mester tanítványainak életüket úgy kell berendezni, hogy állandóan egyensúlyban maradjon, és tudniuk kell, hogy mikor tegyék félre az alacsonyabbat és mikor nem.

Az olyan ember, aki idejét és erejét a Mester szolgálatára ajánlotta fel, ne fogjon semmi újba, ami nem ténylegesen a Mester munkája. Ne engedje meg, hogy az emberek olyan kötelességeket erőszakoljanak, amelyeket Ő nem ismer el kötelességének. Egészen jól el tudom képzelni például, hogy az emberek néha elvárják a Teozófiai Társulat tagjaitól, hogy különböző társadalmi ténykedésekben vegyenek részt. Egy társulati tag egész jól elmondhatja: „kész vagyok időmnek egy részét a barátságosságnak szentelni”, de ugyanekkor teljesen igazolt eljárása, amennyiben szabad idejének nagyobb részét a Társulat valamilyen munkájának szenteli.

Ezek a kötelességre vonatkozó tanítások különösen Alcyone akkori adyari életére vonatkoznak, mialatt a Mester tanította. Például egyik különleges esetben, amikor kényszerítették volna, hogy egy egész napot szenteljen egy távoli rokonnal kapcsolatban valamilyen szertartásnak. A dolgot előterjesztették a Mesternek, és ő ezt mondotta: „igen, a család többi tagjainak a kedvéért, akiket megdöbbenet, és bánkódnának rajta, ha nem mennél el néhány órára, ebben és ebben az időben oda mérsz. De légy rendkívül óvatos, hogy amíg ott vagy semmi olyat ne ismételjél, amit nem értettél meg, és hogy semmi esetre se mondj utána a papnak bármit is, és hogy magad helyett semmit se engedjél megtenni – olyat, amit magad is meg tudsz tenni - vagyis szertartások és áldásadások terén.

XX. fejezet Tolerancia

Tökéletes toleranciát kell érezned mindenkivel szemben, s épp oly őszinte érdeklődést a más vallásúak hite iránt, mint saját hited iránt. Mert a mások vallása: ösvény, mely a Legmagasztosabbhoz vezet, akár csak a tiéd, s hogy mindenkinek segíthess, mindenkit meg kell értened.

A.B.: Azt hiszem, hogy a tolerancia az az erény, amelyről manapság a legtöbbet beszélnek, és egyike azoknak, amelyet legkevésbé gyakorolnak az emberek. Egyike a legnehezebben megszerezhető erényeknek, mert ott, ahol valamilyen hitet erősen betartanak, és nagyra értékelnek, az emberek természetesen arra törekszenek, hogy másokra is rákényszerítsék. Ebből keletkezett minden vallásos támadás, üldözés és háború úgy a nyilvános, mint a magánéletben. De még ez a támadó szellemiség is jobb, mint a közömbösség, amelyet oly gyakran tévesztenek össze a toleranciával. Közömbösség még nem tolerancia és sosem volna szabad annak tartani.

Jelen korunkban ritkán történik, hogy az állam üldöz valakit vagy valamit, de annál gyakoribb a társadalmi vagy családi üldözés. Ugyan vannak még országok, ahol valamilyen vallást pl. maga az állam üldöz, ahol a szabadgondolkodó pártok vannak uralmon. Egyszer a szabadgondolkodókat annyira üldözték, hogy a hatalomra jutásukkal a megtorlás kísértése túl nagy volt, bár természetesen így téve a saját elveiket cáfolták meg. Remélem, ez csak a vallásos pártok üldöztetéseknek a reakciója volt az ellenük folyamatba tettekért, és nemsokára ez is meg fog szűnni.

A világban még mindig túl sok van abból a szellemiségből, amelyből minden üldözés veszi erejét, és néha maga az állam találja szükségesnek korlátozó intézkedéseket tenni, mint pl. Indiában is, a zavargásoktól és nehézségektől való félelmükben.

Azokban az országokban, ahol különböző vallások lévén többé-kevésbé kiegyensúlyozott viszonyokban állnak egymással, a felmerülő nehézségek inkább a kölcsönös félelmen alapszanak. S ha itt-ott tolerálják is egymást, annak többé-kevésbé méltatlan motívum az oka.

Az okkult tanulmányozónak legyen célja mindenki iránt barátságos érzéssel viseltetni, mely abból a felismerésből fakad, hogy az ÉN mindenkiben megtalálja a maga útját. Ez az egyetlen helyes magatartás, és semmi más, mint ennek a felismerése fogja a tolerancia erényét széles körben elterjeszteni. Ismerjük fel, hogy a legmagasabb utáni kutatás terén mindenkinek egyéni módja van, és ezért teljesen magára kell hagyni. Ez nem jelenti csak azt, hogy nem akarunk a saját vallásunkra másokat téríteni, hanem azt, hogy nem próbáljuk meg érvekkel és véleményekkel ráerőszakolni és saját hitében megingatni, amelyet még ő oly segítőnek érez. Ilyen tökéletes kímélet az, amire nekünk törekednünk kell. És ez a magatartás sarki távolságban van attól a toleranciától, amit a világi ember annak tart, s ami nem egyéb, mint egyfajta ál-megvető érzés, hogy a vallásos dolgok nem sokat számítanak, hanem csak arra jók, hogy egyfajta rendőri felügyelet alatt rendben tartsa az embereket. Holott minden ember vallása szent kellene, hogy előttünk legyen azért, mert neki szent. A Fehér Páholy Testvériségébe senki olyat nem fogad be, aki ezt a magatartást tekintélyes mértékben nem tette magáévá.

Korunkban talán több tolerancia van a világon, mint a hatalmas Római Birodalom óta valaha is, és nagyon hasonló is ahhoz. Különös történeteket hallunk ma arról, hogy állítólag a régi rómaiak hogyan kezelték az őskeresztényeket. Gondos kutatások kimutatták, hogy az a nagy üldöztetés, amelyről oly sokat beszélnek, egyáltalán sosem is történt meg. Viszont igaz az, hogy az első keresztények anarchikus hajlamú emberek voltak, és ha ellenkezésbe kerültek az akkori előljárókkal, az nem a vallásuk miatt történt, hanem a miatt, amit mondtak és tettek.

A rómaiak nem látták szívesen azt a fajta testvériséget, amit az akkori keresztények tanítottak. A jelleg inkább ez volt: „Légy a testvérem, mert különben megöllek!” Néha azt is megtették, hogy kisebb szertartásokat, melyeket a lojalitás megnyilatkozásának látott a világ, egyszerűen nem tartottak be. Így nem vetettek egy csipetnyi tömjént a lángokba az oltár előtt, vagy a császár tiszteletére nem lottyintottak egy korty bort a kőre. Ezek a cselekmények a ma világában megfelelnek annak, hogy az uralkodó kocsija előtt a járókelő megemeli a kalapját. A Római Birodalom a világ minden vallása iránt a legtoleránsabban viselkedett. És mit sem törődött azzal, hogy ki milyen vallást tart a magáénak, ki melyik istent imádja, azért, mert maguk nem hittek semmilyen istent. Volt egy hatalmas panteonjuk, ahol minden istennek oltárt állítottak, és mikor tudomásukra jutott, hogy Krisztust, mint Istent kezdik imádni, azonnal szobrot állítottak neki. Ez a fajta tolerancia valóban a közöny határán állt.

Az ősi rómaiak közül igen sokan inkarnálódtak az angol fajban. Sok ember él itt, aki minden hit iránt toleráns, de csak azért, mert maga sem hisz egyben sem. A vallást olybá tekintik, mint kellemes mesét az idősebb hölgyek számára, de persze egy férfiember számára ez nem komoly dolog. Ez nem az a fajta tolerancia, amit mi célul tűztünk ki. A mi toleranciánk fakadjon abból a meggyőződésből, hogy a mások hite szintén út a legmagasabbhoz. Ha más vallásúak templomába megyünk, aki igazán toleráns, hozzáilleszkedik a hely szokásaihoz, és ne, csak azért, mert így szokás, hanem mert tiszteletben tartja azokat, akik mások, mint ő, és azt a vallást is tiszteli, mely teljesen más, mint az övé. Vannak olyanok, akik ugyan bemennek egy idegen templomba, de nem hajlanak meg az oltár előtt, sőt még hátat is fordítanak annak. Ismertem embereket, akik megpróbáltak bemenni egy mohamedán mecsetbe anélkül, hogy levették volna a cipőjüket. Ne menjen be egy olyan ember más vallásúak templomába, ha nem hajlandó úgy viselkedni ott, hogy az ott imádkozók érzéseit meg ne sértse. Ha úgy hiszed, hogy helytelen a római katolikus egyház oltára előtt térdet hajtani, akkor még mindig kint maradhatsz, és ha úgy találod, hogy bűnös dolog lenne cipődet levenni, nem kell, hogy bem menj a mecsetbe.

Minden ember az Egy ÉN-nek a megnyilvánulása, így tehát az a forma, amit egy másik törekvő vesz fel, tiszteletre méltó. Ez gyakran gyermekes megnyilatkozásokban mutatkozik, de a jó ember nem teszi nevetségessé, vagy pedig az embereket ellene hangolná, mert a kevésbé fejlett intellektustól nem lehet elvárni a magasabb fejlettségű ember szempontjait. A valódi tolerancia mondassa velünk szintén a régi rómaiak ezen mondását: „mitűn ember vagyok, semmi, ami emberies, nem idegen előttem”, és megpróbálni megérteni a másik szempontjait. Még ha csak gyakorlatképpen fogjuk fel ezt a módszert, hamarosan kiderül előttünk, hogy az igazságnak sokféle sarka van, és hogy az emberi elme milyen sokféle módon tudja azt tükrözni. A világ igen unalmas hely volna, ha benne mindent csak egyetlen egy módon hajtának végre. Olyan lenne, mint a börtön, ahol mindent, minden nap ugyanabban az időben és módon kellene végrehajtani.

Vannak bizonyos széleskörű eltérések, mint pl. a katolikusok és a protestánsok közötti felfogás-különbség. Mindegyik csak a maga szemszögéből közelíti meg a kereszténységet, és mindkét oldalon sokan vannak, akik képtelenek megérteni a másikat. A katolikus úgy tartja, hogy vallása rítusaiban lehetőleg sok szertartás legyen, és hogy minden lehető módon olyan széppé kell tenni, amennyire csak lehet azért, hogy dicsőítse és magasztalja Istent, akit imád, és vonzóvá tegye mindenki előtt. Határozottan úgy érzi, hogy a rítusok, szertartások és a nagyon szép környezet áhítata felkeltésében milyen nagy szerepet játszik. Míg másrészt a protestáns mindezt bűnösnek és szörnyűnek tartja, mert szerinte a külsőségek elvonják az elmét a tények belső jelentésétől. Lehet, hogy a protestáns elme olyan, hogy ha a szertartásokon kellene átmennie, nem volna képes a belső jelentéseket szem előtt tartani. Az, ami a katolikus

típusú embert olyan erősen vonzza, az a másik típusnak inkább lármát és zűrzavart jelent, olyasmit, ami a belső áhítatot zavarja.

Sok olyan ember van, aki áhítatos odaadását és törekvéseit homályosnak és bizonytalanoknak érzi, ha csak tárgyilagos módszereket alkalmaznak az imához. Az ilyen embereknek a külső forma nagy vigaszt és segítséget nyújt, tehát miért ne legyen nekik így? Azokat, akiket a szertartások, szobrok, képek, tehát a fizikai síkbeli megnyilvánulások mélységesen kielégítenek és fellelkesítenek, azok határozottan az élet hét nagy sugara közül az egyikhez tartoznak, az emberi törekvés hét sugara egyikéhez, amely elvezet Isten trónja elé. Azok pedig, akik mindebből semmit nem kívánnak, akik ezt inkább terhesnek és zavarónak találják, szintén a maguk irányát követik: miért ne örvendeznének ennek, miért fárasztanánk őket ezzel?

S miután mindegyikünknek meg van a maga nyelve, amelybe született, így azt is mondhatnánk, hogy mindenkinek meg van a maga vallási nyelve is – ezen a módon fejezi ki gondolatait és érzéseit, törekvéseit a legjobban ki tudja fejezni. A legnagyobb mértékben badar volna megvetni egy franciát azért, mert másmilyen a nyelve, mint a miénk. A francia azt mondja „maison” - arra, amire mi házat mondunk, s pontosan ugyanazt jelenti, mint a szónk fogalma. E miatt aztán lehetetlen volna vitatkozni, hogy melyik a jobb szó. Gondoljunk itt csak Nicolas Nickleby egyik ismert szereplőjére, Mr. Lillyvick-re, aki, mikor hallotta, hogy „l'eau” vizet jelent franciául, kijelentette, hogy szegényes nyelv ez a francia. Egy öreg asszonyról mesélik a napóleoni háborúk idejéből, hogy mikor az angol fegyverek győzelméért imádkozott, valaki figyelmeztette, hogy valószínű, a másik oldalon is éppen úgy kérik Istent a francia fegyverek győzelméért, akkor így felelt: „it számít az, hogyan is értené meg Isten azt az értelmetlenséget, amit azok összebeszélnek?”

Nincs semmiféle józan ok arra, hogy miért ne haladhatna minden ember abba az irányba, amit a maga számára a legmegfelelőbbnek talál, ez az Istenhez vezető út számára a legközvetlenebbnek tűnik. S mindössze csak a béke és harmónia fenntartására van szüksége mindkét félnek, hogy ezt felismerje. Mindketten így szólhatnának: „Én a magam útját választom, de teljességgel kész vagyok elfogadni, hogy mindenkinek egyenlő szabadsága legyen, és azt az utat válassza, amely neki a legmegfelelőbbnek tűnik. Ez valóban igen szerény kívánság, s mégis kevesen vannak, akik méltányolják. Mindegyik úgy érzi, hogy ami neki a legjobb, a másoknak is a legjobb kell legyen. A szélesebb látókörrrel rendelkező már látja, hogy sokféle út van, és mind felvezet a hegycsúcsra, ezért hagyni kell minden embert, hogy azt az utat válassza, amelyik őt legjobban lelkesíti.

Van egy olyan kedélyállapot, melyet bevallom, személyemben nehezen érthetőnek talállok: ez a nagyon is ömledező, áhítatos vallásosság, amely az Istenséget mindenféle dédelgető kifejezésekkel illeti, szerelmes versekből és regényekből összeválogatva. Valósággal megborzadok, és a tiszteletlenség benyomását kelti bennem, bár tudom, hogy őszintén mondják és jó szándékkal. Valószínűleg, akik ezt szeretik, engem hidegnek és érzéstelennek tartanak e miatt, mert az álláspontom, mindent a józanész szempontjából vizsgálni, a felett gondolkodni és megérteni.

A magasabb típusú hívők számára írt áhítatos könyvek minden vallásban jellegzetesen egyformák. Például, ha összehasonlítjuk az effajta római katolikus írásművet azzal, amiket Shi Ramanujacharya követőinek írtak, erős hasonlatosságot találhatunk. A jó keresztény, a jó hindu, a jó buddhista, a jó mohamedán vagy bármi más valláshoz tartozó hívő élete mindig ugyanolyan. Ugyanazokat az erényeket gyakorolják, ugyanazokat a célokat próbálják megközelíteni, és ugyanazon vétkeket igyekeznek kerülni.

Hogy a tökéletes toleranciát meg tudjad szerezni, meg kell szabadítsd magad a vakhittől és a tévhittől.

A.B.: Vakhitű az olyan ember, aki csak a saját véleményét tartja szem előtt és senki másét. Egy igen jó nénike egyszer azt mondta nekem – igaz, hogy vakhitű, azaz bigott is volt, még hozzá az egyik legszigorúbb evangélikus szektához tartozva – hogy sohase olvassak olyan könyvet, mely nem kizárólag az én saját vallásom legszigorúbb szempontjából van írva. Ilyen a vakbuzgó álláspontja: sose olvass más szempontból írottat, mert különben megingat hitedben. Ez pontosan az ellenkezője az igazság keresőjének a magatartásával, aki magasabbrendű életet kíván élni. Az ilyen ember minden oldalról meg szeretné ismerni azt az igazságot, melyet az emberi elme a legkülönbözőbb sarkokból próbált megvilágítani, és a maga módján tükrözni. Ha el akarjuk érni az igazságot, tanulmányozzuk mindezeket a különböző véleményeket és szempontokat, és a benne rejlő kisebb-nagyobb igazságokat szűrjük ki.

Azután helyes a mások tévhiteit is tanulmányozni, mert ahogy az upanishad egyik nagy mondása így hangzik: „Egyedül csak az igazság győz és nem a hamisság.” A babona abból a kicsi igazságból veszi erejét, ami benne rejlik. Találjuk meg ezt a kis falat igazságot. A vakbuzgó ember persze csak a hamisságot fogja benne látni, de nekünk minden vallásról kell valamit tudnunk, nem a misszionárius szellemében tanulmányozzuk, hanem rokonszenvvel a más vallásokat. S ugyanezt a magatartást tanúsítuk úgy politikai, mint szociális téren.

Azt a babonát is el kell pusztítani, melyet e könyv a későbbiek során fog tárgyalni, ezt a babonát úgy jellemzik, mint a három legnagyobb bűnt, mely a világon a legnagyobb kárt okozza, mert mindhárom a szeretet ellen vét. A vallást és a babonát annyira összekeverték egymással a világon, hogy e kettő jelentését gondosan szét kell választanunk. A babona szóra legszívesebben az alábbi meghatározást szeretem használni – bár nem fedti teljes egészében a fogalmat – mikor a lényegest lényegtelennek tartják, vagyis egy mellékszempontot tartanak a legfontosabbnak. A vallási ellentételnél az emberek valamilyen lényegtelen dolog miatt szállnak síkra, és mindkét fél majdnem szabályszerűen egy félreértett igazság egy-egy oldalát képviseli.

A babonának egy másik meghatározása – mely szintén nem fedti a teljes értelmét – az, hogy olyan hit a babona, amelynek nincsen ésszerű alapja. És ezért az emberek előtt sok igazság babonának számít, mert nincs józan és ésszerű okuk rá. Buddha Urunk azt mondja, hogy az egyetlen helyes alapja valami elhívésének az, hogy ami józanésszel összeegyeztethető, és nyugodtan mondhatjuk róla, hogy magunk tudjuk, hogy így van. Ha ezt a próbát alkalmazzuk, akkor az emberek vallásos hitének a legtöbbször a babona alá fog tartozni. De ez az ilyen emberek számára nem sokat fog számítani, ellenben azoknak, akik az Ösvény felé törekszenek, mindezt nem igazolhatja sem az intuíció, sem a józanész, és ezért ezt egy időre tegyük félre. Mire a bennünk rejlő magasabb érzék – amelyik ismeri és tudja az igazat – lassanként kibontakozik, az igazság felismerése mindinkább lehetővé válik. S akkor egy mélységes belső meggyőződés kerekedik felül, s mikor egy igazság kerül elénk, tudni fogjuk, hogy az igaz. Ez az érzék megfelel a fizikai síkbeli látásnak. Ez a buddhi képessége, a tiszta értelem. Ezzel a képességgel próbálhatjuk legjobban ki hitünket, mert jócskán öröklünk olyat is, ami tisztára tévhit számunkra. S amilyen mértékben válik értelmünk ezen magatartása szokássá, ugyanolyan mértékben fogunk megszabadulni a babonától, és fejleszthetjük ki a toleranciát.

C.W.L.: A babonának gyakran igen sokáig van hatalma az ember értelme felett, olyannyira, hogy azt is szokták mondani, nincs vallás babona nélkül. Igaz ugyan, hogy igen sok zűrzavaros állítással találkozunk a vallásos gondolkodás terén, és ezek közül sok nagyon is nem okos, de ha valahol hittel találkozunk, aminek széleskörű hívei vannak, ott bizonyosan az igazság egy kis töredékét meg is találhatjuk. Nagy általánosságban azt mondhatjuk, hogy a

babonák nem tisztára kitalálások, hanem a tények eltorzításai vagy túlzásai. Dr. Besant gyakran idézett az indiai életből vett kitűnő példát erre vonatkozóan. Egyszer élt Indiában egy szentéletű férfiú, akinek volt egy kedvenc macskája. És mikor a szent ember a napi ájtatosságait és kis szertartásait akarta végezni, a cica zavarta azzal, hogy állandóan hozzádörgölődött, s ezért szükségesnek találta az ágy lábához kötni. Ezt látva az emberek azt hitték, hogy ez a cselekmény a vallásos szertartás egy részét képezi. Az idők folyamán a szertartás egyéb részei lassan elvesztek, csak a macskának az ágy lábához kötése maradt meg, mint hagyomány.

Az írástudók és farizeusok, kiket Krisztus hipokritáknak és fehérre meszelt kriptáknak nevezett, hasonló babonáknak áldoztak. Tizedet fizettek mentában, ánizsban, köményben, mert az lett nekik mondva, hogy fizessenek mindenből, amilyük van tizedet, és ezért pontosan felmérték az apróságokat, amik kb. a mi mai sóknak és paprikánknak felel meg, de teljesen elfelejtették a törvény súlyosabb oldalát – az igazságot, irgalmat és hitet.

Pl. a vasárnapjal járó babonák Angliában, így Skóciában komoly bajokat okoznak, mert ezen a napon ott semmit sem engednek dolgozni. A gondolat az volt, hogy a közönséges munkát a lehetőségig le kell csökkenteni, és a napot szenteljék teljesen a szellemi dolgoknak. Ennek ellenére az istentisztelet ténye erősen a háttérbe szorult, és általában vasárnap több a részegeskedés és egyéb léhaskodás, mint egyéb hétköznapi napokon. Jó példa ez arra, hogy a lényegtelen veszik lényegesnek. S mert az emberek azt hiszik, hogy a hét egy napján elvárják tőlük a vallásosságot, a hét egyéb napjain nem komoly hiba, ha nem tartja be a vallása által előírt szabályokat és eszményeket. Megfigyeltem, hogy azoknál a népeknél, akik nem tartanak vasárnapot - pl. hinduk, buddhisták és más vallásúak -, a vallásuk úgy áthatja életüket, amelyet keresztények között sosem találtam. Ezzel nem azt kívánom mondani, hogy mind igen jó emberek, vagy jobbak, mint a keresztények, hanem a vallás számukra többet jelent, mint az átlag keresztény embernek, aki azt gondolja, hogy hetenként egyszer éppen elegendő istentiszteleten részt venni, és ezzel vallásos kötelességeit az egész hétre leróta.

A babonát elnökünk, dr. Besant még úgy is meghatározta, hogy hinni valamiben minden józan alap nélkül. Teljesen ésszerű hinni abban, hogy a Föld kering, hogy léteznek olyan országok is, amelyeket még mi nem láttunk, vagy az atom és az elektron létezésében, melyek a fizikai meglátás lehetőségein túl léteznek, mindezt azért hisszük, mert megvan a jó okunk rá. De van sok olyan igen népszerű hit, amely nem sorolható ebbe a csoportba. Pl. a keresztények hite az örök pokolról és az örökké tartó kárhozzatról, nem más, mint egy egész különlegesen végzetes tévhit, azaz babona. Ennek a hitnek semmilyen ésszerű alapja nincsen, de ha ezt egy átlag kereszténynek mondjuk, azt felelné, hogy istentagadók vagyunk, és hogy gúnyt űzünk a vallásból. Az első ember, aki ezt tanította, talán maga sem hitte el, de azóta is millió és millió ember elhitte, és ezzel mindinkább engedtek a babonás tévhitnek.

Az egyetlen dolog, ami keresztény szempontból ezzel kapcsolatban fontossággal bír az az, hogy maga Krisztus mit mondott erről. Úgy hiszem, vagy nyolc helyen tételezik fel, hogy Krisztus említést tesz az örök kárhozzatról. De ezek mindegyikéről egész egyszerűen ki lehet mutatni, hogy semmi összefüggésben nincsenek ennek a népszerű eszmének a jelentésével. Erről a tárgyról megjelent egy igen értékes könyv, címe: „Salvator mundi”, írta egy keresztény egyházbeli ember, Samuel Cox. A könyv írója az eredeti görög szöveget alapos gondossággal idézi, hogy mit mondott állítólag Krisztus, és azonnal következetesen kimutatja, hogy semmiféle írásbeli alapja nincsen az örök kárhozzat tanának. Ennek a hitnek bizonyos, nincs józan alapja, mert ha Isten a szerető Atya, ezt feltételezni róla teljesen lehetetlen.

A mai embertől elvárható volna, hogy felnőtt keresztények ebből a szörnyű babonából – mely mérhetetlen rosszat termel a világban – már kinőttek, de sajnos még sok millióan nem nőttek ki belőle, és még mindig tanítják is. Nem régen egy gyermekek részére készült római katolikus katekizmus került a kezembe. Benne a régi felfogás: a pokol, mint az örökké tartó kínok helye szerepelt ugyanolyan badar tálalásban, mint valaha. E szerint a kisgyermekeknek adott tanítások szerint még mindig a középkor legbrutálisabb korszakában élhetnének. S ez bizony nagyon szomorú. Vannak ugyan keresztény szekták, melyek már túlemelkedtek ezen a badarságokon, de a legrégebb és legnagyobb még mindig ragaszkodik ehhez a középkori tanításhoz. Vannak papok, akik egyénileg ugyan az egész tárgykört majdnem úgy magyarázzák, mint azt mi is tanítjuk, de a nyomtatott szavak, amiket kisgyermekeknek tanítanak, egészen szörnyű istenkáromló tanok, mert Istenről egészen helytelen fogalommal indítják őket az élet útjára, félelemmel és kegyetlenséggel töltik el gondolatvilágukat és életüket is, ez pedig úgy jellemüket, mint fejlődésüket komolyan hátráltatja.

Buddha Urunk tanítása a hitről és az okos józanságról – melyet már előbb idéztem - igen kiváló. Az Ő halála után összehívott gyűlés volt hivatva elhatározni, hogy a sokféle forgalomban lévő tanításból miket fogadjanak el, mint az Ő mondásait. Az első szabályok egyike a következő volt: „az, ami az ésszerűséggel és józanésszel ellenkezik, nem a Buddha tanítása.” S így, ami ebből a szempontból nem volt kielégítő, azt kiválogatták, mondván: ez nyilvánvalóan nem vág egybe a józanésszel, ezt Ő nem mondhatta. Lehet talán, hogy ezzel az eljárással egy-két olyan dolgot is kiszórtak, ami helyes volt, de ők nem értették meg, s így jó sok babonától mentették meg vallásukat. A nagy vallások alapítói - Mohamedet kivéve – tanításaikat nem adták írásban is, úgy mondják ugyan, hogy Buddha Urunk írt egy könyvet, melyet az Adeptusok őriznek, és nem hoznak nyilvánosságra. A tanítások rendszerint három-négy nemzedék múltán kezdenek írott formát ölteni, és ezek is sokféle forrás alapján lettek összeállítva. Például Izsák könyvében a tudósok nyolc különböző hagyomány-forrást találtak három Izsáktól, kik egymást követték, azután egyfélét egy bizottságtól, és így tovább. Elferdítések minden vallásnál adódnak, ha az emberek nem azt írják le, amit tudnak, hanem, amit mondtak nekik, és jelentéktelen apróságok fölött vitatkoznak.

A zavaró félreértéseknek még másik forrása az a tény, hogy mikor egy új vallás indul, szökőár-szerűen árasztja el az addig létezőket, de még nem semmisíti meg azokat. A bölcs hadvezér, ha új országot hódít meg, rendeleteit úgy próbálja alkalmazni a lakosságra, hogy a legkisebb nehézség se merüljön fel; így fogadták el a különböző közösségek is a vallásokat. Így a kínai és japán népek még ma is tisztelik őseiket, és követik az ősi utat, a Shintót, de ehhez idők folyamán hozzáfűzték a buddhista erkölcsi tanokat is. Így Ceylon szigetén a vallásnak egy anyagi formáját, és azt mondják, hogy az ember az egyik életből a másikba nem visz át mást életről életre, mint a karmáját, de beszélnek előző életeikről, és remélik, hogy következő életükben elérik a Nirvanát. A kereszténység is elfogadta azon népek ünnepeit, ahol a keresztény vallás akkoriban terjeszkedett, de illően, keresztény szentekről nevezte el az ünnepeket.

A régi hagyományoknak mindenfelé sok nyomát találhatjuk - pl. ördögtáncok Ceylonban, vagy Indiában a Káli-kultusz – ez a kérdés másik oldala. Az ego tudja, és erre megvan a maga jó oka, de néha ezeket az okokat nem tudja a fizikai agyra tett benyomásként felfogni, bár a tudott tény „lejön” azzal, hogy tudja. S így, ha új igazságot tárnak fel előttünk, azonnal tudjuk, hogy elfogadhatjuk-e vagy nem. Ez nem tévhit, hanem intenzív belső meggyőződés. Nem hinném, hogy bárhol is akadnék olyan emberre, aki legbelsőbb bensejében meg volna győződve arról, hogy pokol van. Ők csak hiszik, hogy örökké égni fognak, mert így tanították nekik. Lehet, ez úgy hangzik, mintha mi az intuíció kedvéért feladnánk a józanészt, de itt gondoljunk arra is, hogy ez a fogalom, amit a hinduk buddhival jelölnek meg, és amelyet mi

intuíciónak fordítunk le, tulajdonképpen a „tisztá értelmet” jelenti. Ez az Ego értelme, mely magasabb típusú értelem, mint az, amink az alacsonyabb síkon van.

És itt a Mester további példákat hoz fel a babona-tévhit kérdés megvilágosításához.

Meg kell tanulnod, hogy semmiféle szertartás nem szükséges, különben jobbnak képzeled magadat azoknál, akik kivonják magukat a szertartások alól. Tehát ne íteld azokat, akik még ragaszkodnak a szertartásokhoz. Hadd cselekedjenek úgy, ahogyan akarnak, de nem szabadna, hogy szembehelezkedjenek veled, aki ismered az igazságot, s hogy olyasmit próbáljanak ráderőszakolni, amiből kinőttél. Találj mentséget mindenre, légy jóindulatú mindennel szemben.

A Mester talán azért beszél olyan szigorúan a szertartásokról, mert az ifjú brahman kasztbelieknél, melyhez Alcyone tartozott, éppen abban a korban, amelyben akkor Alcyone volt, kezdődtek a teljességében gyakorlandó szertartások. Ebben a korban a fiúgyermekek ugyanis hajlanak magukat igen fontos személynek tartani, s mert erre figyelmüket erősen felhívja az a hagyományos szertartás, melyen Indiában a 14 éves fiúknak át kell menni. Ez az upanayana, vagyis a beavatás szertartása, mely az ifjút kasztja teljes előjogaiba helyezi. Az ortodox Brahman élete tele van szertartásokkal, így a felkelésnél, fürdésnél, étkezésnél különböző mozdulatokat kell tenni és számos verset felmondani, de majdnem minden más cselekedettel is ez jár. Néhányan, kik Alcyone környezetében éltek, úgy látszik, mindezt megkívánták tőle is, mert attól tartottak, hogy a modern európai nevelés – melyben barátai részesítették – esetleg eltérítené népének régi hagyományaitól. S így a Mester tanítványát óvta azzal, mondván neki, hogy a szertartásai egyáltalán nem szükségesek, és ha megteszi, vagy feladja azokat, vigyáznia kell, ne essen abba a tévedésbe, hogy magát e miatt felsőbbrendűnek képzeleli.

A keresztény szertartások annyiban különböznek a hindu vagy buddhista szertartásoktól, hogy általában több ember végzi egyszerre. Míg a másik két vallásnál az istenimádat majdnem kizárólag egyéni, addig a kereszténységénél majdnem mindig kollektív együttes. S bár ezek a szertartások nem szükségesek (kivéve azoknak, akiknek temperamentumuk megkívánja, és akik e nélkül nem boldogulnak), mégis a maguk nemében a tudomány egy formáját képviselik, mert a belső síkok természeti erőivel dolgoznak egészen határozott formában.

A szellemi erők világra való árasztásának igen sok módja van. Ilyen a szentmise szolgáltató is, melyet maga a kereszténység alapítója rendelt el azért, hogy az egyház által osztassék széjjel ez az erő, amit általában az isteni kegyelemnek szoktak nevezni, s ami nem egyéb, mint a magasabb síkok szellemi ereje, s amely erő nem természetfeletti, hanem fizikai feletti. Az alapító ezt úgy rendezte el, hogy a pap – legyen bármilyen ember is az – ha a szertartást végzi, annak az isteni erőnek az elosztójává válik. Igaz, hogy sokkal jobb volna, ha a pap személye is un. „jó ember” lenne, az odaadás és szolgálat szellemétől áthatott, mégis a szertartás úgy van felépítve, hogy minden esetben ugyanazt a hatást eredményezi a gyülekezet és az emberiség javára. Az általános keresztény módszer az, hogy a templom a környéket uralja, méghozzá úgy, hogy az onnan jövő kiáradás mindenkire egyformán sugározzon. Ez a szertartás millió és millió ember számára mérhetetlen jót tesz, de azt mondani, hogy a megváltáshoz okvetlen szükséges – tévhit.

Különböző szertartásokhoz más és más erőkre van szükség. Mindezek a természet törvényei szerint működnek, függetlenül spiritualitásuk mértékétől, és éppen ezért, ha a fizikai világban éreztetik jótékony hatásukat, meg kell lennie egy fizikai szerkezetnek is, amelyen keresztül működhetnek. Hasonlat erre a villamosság működése, a villamosság ereje ott van állandóan, és mindig akcióképes is, de ha azt akarják, hogy valami különleges munkát végez-

zen, egy bizonyos meghatározott módon, egy annak szánt helyen, bizonyos fajta gépet kell alkalmazni, hogy a villamos áram azon át működni tudjon.

A.B.: A Mester azt mondja, hogy a szertartásokra nincs szükség, ezt az igazságot már minden vallás felismerte. Indiában a legjobban tisztelet és legnagyobbnak tartott ember a sannyasi (bölcsvándor), és az semmilyen szertartást nem végez. Leszakítja és elveti a szent fonalat, mely a legfontosabb tulajdona volt attól a perctől kezdve, mikor 14 éves korában beavatták kasztjába, és amelyet egész életén át viselni kell, mint legszentebb szimbólumot, mindaddig, amíg sannyasi nem válik belőle.

A szertartások csak addig szükségesek, amíg az ember nem érte el, és nem valósította meg az igazi tudást, s mindaddig, amíg benne helyes érzelmeket kelt, békés gondolatokat és nemes törekvéseket támaszt, segíti őt fejlődésében. Az emberiség nagyobbik része még elég fejletlen, és mindenféle segítségre, amit csak kaphat, szüksége van. Ezért a bölcsember nem ítélné el a szertartásokat, bár számára már nem szükségesek. A Bhagavad Gítá a sannyasi evangéliuma, és mégis az áll benne, hogy „A bölcsember ne zavarja meg a tetteken még csüngő tudatlanok fejét, hanem Énvelem összhangban működve tegyen vonzóvá minden cselekvést.” A járnivaló tanuló gyermek mindenbe belekapaszkodik, ami biztosítja, hogy a lábán megálljon - székbe, asztalszélbe, falba. Hasonlóképpen a szertartások is ezt a célt szolgálják, hogy aki nem tud egyedül biztosan megállni, támogassák őt. Ahogy az ember fejlődik, szertartásai is mind kifinomultabbak lesznek, mind szebbek és szimbólumokkal teltek, mikor is végül elérkezik arra a fokra, mikor már nincs szükség rájuk. Kétféle emberfajta van, akik nem vesznek részt szertartásokban, olyanok, akik már e fölött állnak, és olyanok, akik még ez alatt állnak.

Hogy ki mikor választja meg azt az időpontot, mikor felelősséggel feladja a szertartásokat, az csakis kizárólag az illetőtől magától függ, mindenki maga határoz. Senki sem vállalhatja a felelősséget megmondani azt, hogy ki mikor lesz jógi. Így van ez a szertartásokkal is. Senkit sem lehet elítélni azért, mert még megtartja szertartásait, vagy mert elhagyja azokat. Megeshet, hogy valaki még az után is, hogy érzése szerint már nincs szüksége szertartásokra, részt vesz bennük, a közösségben vállalt helyzete miatt. Csak ő maga felelős választásáért, s ezért nem helyes elítélni valakit csak azért, mert részt vesz szertartásokon, de azokat sem, akik nem vesznek részt.

A szertartás lehet éppen olyan hasznos, mint káros. Az ősi hinduizmusban szigorú szabály tiltotta meg a tömeg közepette bizonyos formulák használatát. S ez nem azért történt, hogy az emberektől valami jótékony hatást elvegyenek, mint ahogy ezt ma némely tudatlan állítja, hanem azért, hogy megvédjék a népet bizonyos rezgések hatásától. Ezért látta szükségesnek a Manu, mikor törvényeit leszőgezte, hogy csak a brahmanok – akik tanultak és tiszta életűek voltak – lehessenek meghívva a „shraddha” szertartásra. Az olyan ember, akinek bizonyos erői vannak, de nem érti még, hogy mikor használja, vagy tartsa vissza azokat, megtörténhet, hogy ha valamilyen célzatú szertartáson részt vesz, és erőit az ott elmondott formulákba árasztja, hogy a jelenlevőknek árthat ezzel, s ez oknál fogva az, aki ilyen erőkre kezd szert tenni, jobban tenné, ha távol tartaná magát ilyesmitől. Például úgy találtam, hogy mikor Gayában néhány raddha szertartáson részt vettem, ha én is hozzáadtam volna erőimet, kárt okozhattam volna a papnak, mert az ott elmondott mantrák közül néhány rendkívül erőteljes volt. De mert tudatlan és nem tiszta életű emberek mondták, az abban rejlő erőket sem tudták kihozni. Madame Blavatsky arra utasította okkult tanítványait, hogy a tömeg közé csak akkor vegyüljenek, ha teljes rokonszenvvel viseltetnek irányukban, persze nemcsak azért, hogy a saját aurájukat megvédjék, hanem azért, mert az ő erőik több kárt okozhatnának, mint jót. Ilyen esetekben a tudással bíró ember jobban teszi, ha nem vesz részt bizonyos szertartá-

sokon, míg másvalaki, aki nem tudja, hogy miképpen kell mondani a formulát az abban rejlő megfelelő erő kihozatalára, az jelen lehet, és semmi kárt nem okozhat a többieknek, tekintet nélkül a jelenlevők mineműségére.

Most hogy szemed megnyílt, régi hitednek, régi szertartásaidnak némely része képtelennek fog látszani, s talán valóban az is. De ha nem tudsz többé részt venni bennük, tisztelt őket azoknak a jó lelkeknek a kedvéért, akikre nézve még fontosak. Megvan a helyük, megvan a hasznuk; olyan, mint az a kettős vonal, mely gyermekkorodban vezetett, hogy egyenesen és szabályosan írj, amíg megtanultál sokkal jobban és szabadabban írni nélküle. Volt idő, mikor szükséged volt rá, ez az idő már elmúlt.

A.B.: Amint idősebbek és bölcsebbek leszünk, elkerülhetetlen, hogy mindaz, amit eddig szoktunk hinni, kezd mind valószínűtlenebbnek és lehetetlennek is tűnni; de mégis részvétellel és jósággal tekintsünk minderre, mint ahogy a gyermekre pillantunk, mikor rongycsomóval játszik, és azt hiszi, hogy baba. Ez a gyermekes cselekedet egy bizonyos szempontból nézve furcsán komikus, de neki nagyszerű szolgálatot tesz, mert segít benne felkelteni az anyai érzést – ő nem a rongyot látja, hanem a gyermeket. S a képzelt gyermeket dédelgetve és ápolgatva az anyai gyengédséget gyakorolja rajta, óvja a gyengét és a gyámoltalant. S így, ha ezen a kisleányon mosolygunk is, az rendszerint igen gyengéd, kedves mosoly lesz. Ugyanez érvényes a mi régi hiteinkre és szertartásainkra, megvan a maguk helye és haszna.

S ha alkalmunk adódik valamilyen vad néptörzs szertartásait látni, melyek persze teljesen lehetetlennek tűnnek számunkra, vagy ha Indiában járva, egy faluban kis rongyot találunk a fára kötve, mint áldozatot, ne vessük meg a szegény falusi vagy vadember áhítatának külső jelét, hanem próbáljuk meglátni, észrevenni a mögötte rejlő gondolatot. Az ő alázatos felajánlásaik talán ugyanolyan jelentőségűek számunkra, mint nekünk talán a tőlünk telhető legdrágább áldozat, mindkettő ugyanabból a szellemiségből fakad.

Minden külső áldozat felesleges, az egyetlen igaz és elfogadható áldozat az, mely a szívből fakad, és ha ezt a legszerényebb ajándék is kíséri, akkor is elfogadható. Ezért mondja a Gita: „Ki egy levelet, virágot, gyümölcsöt vagy vizet áldoz áhítattal Énnékem, elfogadom azt a törekvőtől, mivel áhítattal ajánlotta fel nekem.” Kemény és testvérietlen magatartás volna, ha ezeket visszautasítanánk – vagy letépnénk a rongydarabkákat a fákról – például mint ahogy ezt néha megteszik, mert ez az egységérzés teljes hiányát mutatná.

C.W.L.: Viselkedjünk a gyermekkor iránt mindig kedvességgel és jósággal, mert hiszen a jelen kor emberisége még gyermekkorát éli. Dr. Besant előbb beszélt arról, mikor egy kislány egy rongycsomót úgy dédelget, mintha baba volna. Persze ez is csak babona, de ugyanekkor senkinek sem jutna eszébe a gyermeket ezért megdorgálni vagy kigúnyolni. Igaz ugyan, hogy a fizikai síkon csak rongyköteg az, de a gyermek képzeletében talán élőlény, mindenféle szép tulajdonságokkal felruházva. Nem semmisíthetnének meg a gyermek lelkében az eszményképet anélkül, hogy ne bántanánk meg jó érzéseinek kifejlődését, amelyeket ez a játék keltett benne.

Említette még előbb azt az indiai szokást is, mely kis rongyokat köt fákra, mint felajánlást az istenségeknek. Az átlagos keresztény misszionárius valószínűleg haragra gyulladna ilyesmi láttán, pedig csak tudatlanságát árulja el ezzel, mert hiszen ez az áldozat a legjobb indulattal hozatott. Az aránylag primitív és gyermekes lélek jót akar és ezt ugyanolyan szemekkel kell néznünk, mint a gyermek rongybaba játékát. Vagy egy csepp vizet loccsantanak

ki, mint felajánlást, vagy egy szál virágot áldoznak – valóban igen kicsiny ajándék, miért kelene ezért megvetni? Krisztus maga is mondja, hogy ha valaki egy pohár hideg vizet ad inni valakinek az ő nevében, jutalma nem marad el. Arra is gondolhatunk még, hogy még talán a legprimitívebb ember sem gondol csak a formára, mint valóságra, mert mindenkinek van valami gondolata arról az Istenről, ami a forma mögött rejlik.

Egy Nagy Tanító egyszer így írt: „Mikor gyermek voltam, úgy szóltam, mint gyermek, úgy értettem, mint gyermek, minek utána pedig férfiúvá lettem, elhagytam a gyermekhez illendő dolgokat.” De aki elfelejtette gyermekkorát, és elvesztette a gyermekekhez való vonzódását, az nem taníthatja őket, az nem segíthet rajtuk. Tekints tehát mindenkire jó indulattal, nyájasan és türelemmel, de mindenkire egyformán, ha buddhista vagy hindu, dzsáina vagy zsidó, keresztény vagy mohamedán.

A.B.: Itt pontos leírását kapjuk annak, hogy milyen az okkultista: olyan ember ő, aki nem felejtette el gyermekkorát. Felnőtt emberré lett, de emlékszik arra, hogy mint érte el ezt, és ezért tud mindenkit segíteni. Hogy gyakorolni tudjuk magunkat a mindenki iránt táplált együttérzésben és segítőkészségben, jó gyakorlat a saját vallásos gondolatainkat valamely exoterikus vallás nyelvére átfordítani, és ezzel a formulával kifejezni próbálni. Mindegyiküknek megvan a maga különleges nyelve, amellyel a magunk gondolatait kifejezzük, míg végül elérjük azt a fokot, amikor már olyan nyelven tudunk beszélni, amelyet mindenki megért. Jól teszi ezért a tanulmányozó, ha nem csak a saját kifejezési nyelvét gyakorolja, hanem másnyelvet is. Így akik keresztény vallásban nőttek fel, jó volna, ha gyakorolnák a hindu kifejezésekkel való beszédet és gondolkodást, mert ezzel hindu szempontból is meg tudják látni a dolgokat. És csak akkor ismernének fel, és csodálkoznának azon, hogy milyen másképpen látnak ők mindent, mint ahogy azt mi képzeltük. S ugyanígy a hinduk is hasonló módon tanulhatnak meg a keresztény kifejezéseket és gondolkodásmódot.

Shri Ramakrishna Paramahansa, Swami Vivikananda nagy guruja ilyen módon gyakorolta magát. Egymás után vette elő a vallásokat és követte azok módszerét és gyakorlatait. Elővette a kereszténységet is, keresztény módon imádkozott, keresztény kifejezésekkel, sőt még keresztény ruházatot is viselt. Ilyen módon vette sorba az egyik vallást a másik után, megtanulva magát azonosítani azokkal. Minden külső segítséget felhasznált, amit csak meg tudott szerezni azért, hogy segítsék célja elérésében. Mikor a teremtés anya-oldalát – amit nyugaton a Szűzanya, és Keleten a hinduizmusban a Shaktik képviselnek – meg akarta érteni, még úgy is öltözködött, mintha nő lenne, és női módra gondolkodott, és magára, mint nőre gondolt. S bizonyos, hogy gyakorlatainak eredménye az ő esetében igen szép volt, mert számára minden külső vallási megnyilatkozás megszűnt érthetetlennek lenni.

Ugye mennyire más ez az irány attól, amit a legtöbb ember a világon e téren követ?! S mégis így lehet csak megtanulni magunkat azonosítani mindennel, és a tanítványságra előkészülni. Shri Ramakrishna alapjában bhakta volt, és az érzelmeken át tanulta meg feladatát. Így a törekvő is próbálkozzék meg ezzel a módszerrel, és gondoljon magára, mint hindura vagy buddhistára, vagy nőre – szóval olyasmire, mi most éppen nem. Milyen kevés férfi próbálja megérteni a női gondolkodásmódot, és női módra látni valamit. Feltételezhető ugyan az is, hogy igen kevés nő kísérli meg a férfi módra való gondolkodást és a férfi szempontok megértését. De ez inkább a férfira jellemző tulajdonság, nem a nőre, mert a férfi szeret magára mindig, mint férfire gondolni. Még teozófusoknál is gyakran találkozunk ezzel, annak ellenére, hogy a mi testvériségünk nem tesz különbséget a nemek között, mégis gyakran túl szokták magukat tenni ezen a szemponton.

Tanuljuk meg azt is megérteni, hogy miképpen tűnik nekünk néhány dolog, ha olyan körülmények között jut el hozzánk, amihez nem vagyunk szokva. Gyógyítsuk ki magunkat abból a tévhitből, hogy mindent csak a magunk szempontjából vizsgálunk – ez az okkultizmussal ellenkező magatartás volna. Ha pedig nem a magunk szempontjából vizsgálnánk a dolgokat, a világ szidalmazni fog, és pártatlanságunkat és részvétünket közönyösségnek fogják bélyegezni. De ez mit sem tesz. Gyakran vádoltak azzal, hogy túlságosan hindu vagyok nyugaton, és túlságosan keresztény vagyok keleten. Mert nyugaton nyugati kifejezéseket használtam, és az indiaiak ezt nem szerették, és keleten keleti kifejezéseket használtam, ezt viszont a nyugatiak nem szerették. Ilyen panaszokra a válaszom mindig ez volt: olyan nyelven beszélek, amelyet az emberek megértenek.

Az ilyen panaszok és vádak oka az, hogy az emberek általában mindent az alacsonyabb szempontból néznek ahelyett, hogy a magasabbat tartanák szem előtt. Megtanulni sokféle vallás nyelvén beszélni, egyik szükséges feladata annak, aki sok országhoz akarja elvinni a tanításokat. Ez nem új igazság, és az ezt követő gáncsoskodás szintén nem új. A Szent Pál ellen emelt vádak egyik legnagyobbja az volt, hogy minden ember számára minden volt. A Korinthusiakhoz írt 9. levelében a 19-22. sorig ezt mondja: „S bár szabad vagyok minden embertől, mégis szolgájjá lettem mindenkinek, hogy minél többet nyerhessek meg. És a zsidók előtt olyan voltam, mint a zsidók, hogy megnyerhessem őket, és azok előtt, akik a törvény előtt álltak, én is a törvény előtt álltam, hogy megnyerhessem őket, akik a törvény előtt állnak. És azok előtt, akik a törvényen kívül állnak, olyan voltam, mint aki a törvényen kívül áll (de Isten előtt nincsenek törvényen kívül, hanem Krisztus törvénye alatt), hogy megnyerhessem őket, akik a törvényen kívül állnak. A gyengékkel olyan gyenge voltam, mint ők, hogy megnyerhessem őket; és minden embernek megtettem mindent, hogy minden áron megmenthessem őket.” S mert Szent Pál a legszigorúbbak közül való volt, ő lett a legliberálisabb valamennyi között. Mint ismeretes, az egyik legszigorúbb zsidó szektához tartozott, és mégis a keresztények apostola lett – igen figyelemre méltó változás.

Így az okkultista sem tartozik egy valláshoz sem, vagy minden valláshoz – ahogy ezt értelmezni akarjuk – tehát egyikhez sem kizárólag és mindegyikhez bezárólag. S ez nem más, mint tolerancia. Az oka annak, hogy a vitából kimaradunk, az intolerancia elkerülése, mert nagyon nehéz teljesen pártatlannak lenni, ha sikeresen tudunk vitába szállni egy teljesen egyoldalú állítással. Az igazság mindig az egység szempontjából álljon az előtérben, mert csak így tudunk segíteni mindenkin egyenlő mértékkel. És csak akkor leszünk magunk is képesek mindenben a jót látni, és teljesen elnézőnek lenni a rosszal.

C.W.L.: A teozófus a testvériséget faj, osztály, nem és színre való tekintet nélkül tartja. A testvériséget akkor tudjuk igazán helyesen élni, ha megközelítjük mások érzelmeit és gondolatait, tehát a más fajhoz, valláshoz és nemhez tartozó emberek lelkivilágát. A férfi elfelejtette azt a tényt, hogy volt sok női inkarnációja is, viszont a nők szintén elfelejtik, hogy számos férfi testetöltésük volt. S bár nem könnyű, de rendkívül hasznos gyakorlat, ha a férfi megpróbálja magát a nő helyére képzelni, hogy megértse a női gondolkodásmódot; de ugyancsak a nő is kísérelje meg a férfi szemszögéből nézni a dolgokat. E két szempont meglepő módon eltérő szokott lenni. Az, aki azonosítani tudja magát tudatában a vele ellenkező nemű lévők gondolatvilágával, nagy lépést tett a testvériség felé, mert ez a tény túl van a nemi elkülönülésen. S ha megértette a férfi pl. a felesége, anyja vagy nővére szempontjait, akkor ugyanezt a megértést jobban fogja kiterjeszteni tudni a pl. más vallásúakra vagy a más fajta-beliekre is. Ez mindenféleképpen nagy segítség, mert ha valaki igazán meg tudja érteni, és

alaposan együtt tud érezni a másik ember szempontjaival, akkor éppen olyan mértékben szélesítette ki a saját szempontjait is.

A toleranciára vonatkozóan kitűnő történetet találunk a Talmudban Ábrahámról. Mikor egy utas betért hozzá, és Ábrahám már hozta is az ételt és italt – mint ahogy ez szokás volt a pusztában – Ábrahám felszólította a vándort, hogy mielőtt táplálkozni kezdene, dicsőítse Istent. Az utas azt felelte, hogy nem hajlandó így tenni, mert semmit sem tud az egy Istentől. Erre Ábrahám mérges lett, és kiutasította a sátrából az idegent, és nem adott neki semmit. És ez után egyszer eljött maga az Úr – mint ahogy úgy látszik, ezt tenni szokta, és ezt kérdezte Ábrahámtól: „Miért küldted el azt az embert?” Ábrahám felháborodva felelt: „Uram, ez az ember nem volt hajlandó nevedet elfogadni, ez egy hitetlen ember volt, még hozzá a legrosszabb fajtaból.” „Igen - mondta az Úr - de én hatvan éve elviselem már őt, és bizonyos, hogy te legalább egy órát elviselhetted volna.”

Nekünk, teozófusoknak is mindegyikünknek van egy külső vallása, melyhez ragaszkodunk, de úgy hiszem, nekünk már képeseknek kell lennünk azt mondhatni, hogy egy váláshoz sem tartozunk kizárólag, hanem valamennyihez bezárólag. Pl. én a magam részéről keresztény püspök vagyok, de ugyanakkor buddhista is vagyok, mert letettem a fogadalmat és kötelezettséget, mellyel elismerem Buddha urat, mint vezérlőmet. S mikor így tettem, tőlem nem kérték, hogy bármilyen egyéb vallást megtagadjak. A buddhizmus talán a legszélesebb látókörű vallás valamennyi vallás közül – nem kérdezik, hogy mit hiszel, hanem csak azt, hogy hajlandó vagy-e követni Buddha Urunk tanításait, és a tőled telhető módon azt az életet élni, amelyet ő parancsol. A keresztény vagy mohamedán vagy bármilyen más vallás híve azt mondaná talán: „ez a tanítás jó tanítás, és követni akarom” – ezzel a kijelentésével buddhistává válik anélkül, hogy elhagyta volna előző vallását. A teozófia az az igazság, amely minden vallás mögött áll. A teozófus összehasonlító vallástudományt is tanulmányoz, nemcsak azért, mert azt látja, hogy a teozófiai igazság minden vallásban megjelenik, hanem azért is, hogy megértse az igazság különböző átadását, és ezzel válik lehetővé, hogy minden irányban segíthet.

A. Besant szemléltetően tudta kimutatni ennek értékét. A hindukkal úgy beszélt, miként ha maga is hindu lenne, idézett az ő szentírásaikból, és szanszkrit kifejezéseket használ, hogy jobban megértsék, mint ahogy a zengzetes latint megérti a római katolikus. És ha buddhistákhoz beszél, ugyanazt mondja, de idézi Buddha Úr mondásait, és a buddhista kifejezés-módot használja. A nyugati világban a keresztényekhez a maguk keresztény kifejezéseivel beszél, mit sem változtatva a saját hitükön vagy vallásukon, hanem egyszerűen az ő nyelvükön szól. Kétségtelen, hogy dr. Besant mindezen vallásokban igen járatos. S ha mi nem is mérkőzhetünk az ő tudásával és szónoki készségével, mégis egy elsődleges vagy fontosabb vallás tanulmányozásával jól megérthetjük azt, és azok kifejezéseinek felhasználásával meg fogjuk tudni magyarázni azt, ami sokak előtt még teljesen homályosnak látszik. Olcott ezredes kitűnő előadó volt, bár nem tartozott a tanító típushoz, de rendkívüli és kiváló gyakorlati előadó volt. Hatásosan beszélt, akár hindu, párszi vagy buddhista hallgatósága volt. Mindezen vallások tanult hívei megegyeztek abban, hogy Olcott előadásai új fényt vetettek saját vallásaik eddig homályos részeire, és így jobban megértették azt. Ez is mutatja, hogy mennyire kulcsa a teozófia minden vallásnak.

Adyarban, mikor az évi nagy közgyűlést tartják, ugyanez a tény más módon is megmutatkozik. Aki valaha is részt vett egy ilyenben – tartozzék a legkülönbözőbb fajhoz vagy váláshoz – hogy ne keltett volna benne mélységes benyomást az a tolerancia és az a valóságos mélységes testvéri érzés, ami ott ilyenkor mindent áthat.

XXI. fejezet

Vidámság

Karmádat, bármilyen is, viseld vidáman, és vedd megtiszteltetésnek, hogy szenvedés ér, mert ez arra vall, hogy a Karma Urai méltónak találnak a segítségükre.

A.B.: Ez olyan tulajdonság, melyet – mint már előbb említettem – gyakran úgy fordítottak le először, mint elviselést vagy kibírást. Az elviselés valahogy negatív erény, de az, amit nekünk tennünk kell, nem annyira elviselése valaminek, amin nem tudunk változtatni, hanem vidám elviselése, és minden bajjal mosolygós szembenézés. Ez a szó, hogy vidámság – megadja teljes egészében annak a jelentését, amit a nagy Tanítók tőlünk kívánnak. Sok ember tud „elviselni”, de szomorúan és bánatosan visel el, holott minden megpróbáltatást és gondot jókedvűen kellene elviselni. A hindu könyvekben erre is súlyt fektetnek, és azt mondják, hogy örömet viseljünk el mindent.

Tény az, hogy akik magukat szolgálatra felajánlották, és az Ösvényt igyekeznek megközelíteni, mint jelöltek, azoknak a karmáját meggyorsítják, és ezt többször halljuk megerősítve. S ez elsősorban azért történik, hogy az embereket előre óvja, és legyenek felkészülve a történésekre, másodsorban pedig, hogy felbátorítsa őket, hogy tapasztalataikat ne csak elméletben, hanem gyakorlatban is megszerezzék, mert ez nagy különbség.

A karma – miután természeti törvény – egy időre elkerülhető, vagy pedig azonnal működtetni lehet, s ez annyit jelent, hogy magunkat olyan helyzetbe hozhatjuk, hogy karmánk azonnal működni kezd, vagy pedig olyanba, ahol a karmánktól egyelőre meg vagyunk védve. Szükséges gyakran ismételni, hogy a természet törvényeit nem szükséges jóváhagyni, azok nem parancsolnak nekünk valamit tenni. Hogy egy közismert példát vegyek: a villamosság erői állandóan jelen vannak, de működni csak akkor kezdenek, ha megfelelő eszköz áll rendelkezésünkre. Hasonlóan a karmának – mert szintén természeti törvény – egy eszközre van szüksége, helyesebben egy szerkezetre a fizikai életben, és az a megszületés. Egy ember életében bizonyos változások nagyon is elmélyíthetik és meggyorsíthatják a karma törvényének rajta való működését. Pl. ha valaki felajánlja magát jelöltként a meggyorsított fejlődésre. S azok, akik a karma törvényének adminisztrátorai, az illető beleegyezésével módosíthatják az egész szerkezetet, mintegy erősebben fog mutatkozni, és rövidebb idő alatt meríti ki magát. Az ember akarata az igazi oka a szerkezet megváltoztatásának.

Ha a kifejezett kívánság az, hogy gyorsabban növekedjen, és ezzel hamarabb szabaduljon meg rossz karmájától, ez az ember részéről igaz vágy, és így lelkét ebbe az irányba fordítja. Ez a kívánság viszont eléri a Karma Urait, akik azután elindítják a múltban elkövetett karmák hatását és engedik, hogy leszálljon rá. A karma már ott volt, helyesebben van, s így nem új karmát csinál az ember magának, hanem kezdi feldolgozni azt, amit a múltban felgyűjtött.

S ha azután helyesen megértettük azt, ami történik, nem leszünk meglepve, ha bármi is lesz az. Vegyük szemügyre, hogy mi minden szörnyű dolog történt Alcyonéval életeiben. Az egyik életében megölik gyermekét, egy másik életében lefejezik olyan bűnért, amit nem ő követett el, stb. S ha csak úgy olvassuk ezeket az életeket, mint mesét, alig tudjuk felfogni, és nagyon borzalmasnak találnánk, hogy egy is velünk történne meg. Mindez a balsors és szenvedés sok rossz karmát számol fel.

Ha sok baj és gond szakad ránk, ez jelenti azt, hogy a Karma Urai felfigyeltek felajánlásunkra, és ez nagyon jó jel. Ha életünk eseményei nagyon simán és egyenletesen folynak, annyit jelent, hogy még nem figyeltek fel ránk. Íme tehát itt is, mint látjuk, az okkult szempont pontosan az ellenkezője annak, amint a világ ítélné. Az, amit a világ rossznak nevezne, okkult szempontból jó.

Ha a reánk zúdult szenvedésekhez és veszteségekhez még hozzátartozóink gáncoskodása és szívtelen kritikája járul hozzá, akkor van a legjobb karmád. Ha balsors ér bennünket, azonnal felébreszti embertársaink részvétét irántunk, és ez az együttérzés a szenvedő embert nagymértékben segíti. De az is megeshet, hogy valamilyen szerencsétlenség nem részvétet, hanem dorgálást von maga után, holott mi a tőlünk telhető legjobbat tettük meg, és mégis azonnal szenvedés jár vele, és még ráadásul a világ ellenünk fordul és szidalmaz bennünket. Ha ez történik velünk, jó nagymennyiségű karmát rovunk le a múltból, és a még hozzájárult kellemetlenségek lehetővé teszik, hogy gyorsabban és alaposabban rójuk le karmánk egy részét.

Könnyen megállapíthatjuk, hogy elméletben mindez teljesen igaz, ha ezt valahol olvassuk vagy halljuk, de amit tennünk kell az az, hogy a megfelelő pillanatokban emlékezzünk is rá. Az emberek, mikor először hallják, általában el is fogadják, de amikor elérkezik a gyakorlati alkalmazás ideje, azonnal elfelejtik. Vessük ezeket a tényeket annyira emlékezetünkbe, hogy soha el ne feledjük, és a szenvedés idején egy gondolattal is segítesz magadon, és ezzel lehetővé válik, hogy másokon is segíteni tudjunk vagy vigaszt nyújtsunk. A világos megértéshez még az is hozzájárul, hogy ha egy kicsit szétnézünk a környezetünkön, azonnal megállapíthatjuk, hogy mennyi gond, szenvedés, baj jut néha igen jó emberekre, akik – mint ahogy gyakran halljuk is – olyannyira semmit sem tettek, amivel ezeket a szenvedéseket megérdemelnék – mert jelen életükben – amely nemes és hasznos élet – ezt meg nem érdemelhették. Általában hajlamosak vagyunk a saját életünket a szerencsésebb emberek életével összehasonlítani, de nagyon jó volna az is, ha megpróbálnánk a fordítottját, a nálunkénál szerencsétlenebb emberekével összehasonlítani, és akkor rögtön sokkal hálásabbak leszünk mindazért a jóért, amit eddig kaptunk. Igen könnyen el szoktuk felejteni, hogy mi mindenért lehetünk hálásak, és ez azért van így, mert csak azt tartjuk szem előtt mindig, hogy milyen szenvedés és veszteség jutott nekünk osztályrészül – ezt pedig ne tegyük.

C.W.L.: Aki igazán megérti és hisz a karma törvényében, nem lehet borúlátó. Egész világosan kell, hogy előttünk álljon, hogy a karma, törvény – csakúgy, mint a vonzás törvénye: törvény, és állandóan működik. Vannak, akik azt hiszik és mondják, hogy ez a törvény csak alkalmilag működik, ha éppen tettek valamit. Ez nem igaz, mert minden pillanatban a karma működése alatt állunk. Az ember a feltételeket maga teremti meg, melyek alatt a karma működésbe léphet, amikor tesz, mond, vagy gondol valamit. A karma törvényének minden pillanatban van velünk számolni valója, vagyis az egyesített tömege minden jó és rossz tettünknek. Ez azért van így, mert hiszen mindannyian a vadember állapotból dolgoztuk fel magunkat a mai állapotunkig, amikor még kicsapongóan éltünk, és ezért valószínű, hogy egy bizonyos mennyiségű rossz karma is ránk vár, kivéve, ha már egy életsorozatot leéltünk, és le is dolgoztunk karmánkból sokat. Mikor valamilyen szenvedés ér minket, biztosra vehetjük, hogy akkor éppen karmát dolgozunk le, talán már az utolsó részletet fizetjük. A nagy szentek életét olvasva láthatjuk, hogy mennyi mérhetetlen szenvedésen mentek keresztül. Mindazok, akik a világot akarták megsegíteni, igen sokat kellett, hogy szenvedjenek. Ez a szenvedés a Beavatásra készít elő, és mindig tökéletesen igazságos, mert még a gyakorlat kedvéért sem történhet valakivel igazságtalanság.

A Karma Urai egyszerűen a törvény végrehajtói. Az ÚR szó kissé homályos jelentőségű itt, mert úgy hangzik, mintha Ők kormányoznák és irányítanák a karmát. A nehézkedés törvényét sem lehet irányítani, vagy uralni – hanem jelenti azt, hogy olyan berendezést állíthatunk fel, melynek segítségével bizonyos módon a törvényt felhasználhatjuk, azok pedig, akik ezzel kapcsolatban működnek, azok a törvény végrehajtói. A Karma Urainak egyik működési területe, hogy az egyes emberek felgyülemlett karmájából kiválasszák azt a mennyiséget, melyet az elkövetkező inkarnációjában ledolgozhat. Nem vehetnek fel sem több jót, sem több rosszat erre az időszakra, mint amennyi az ember karmájában benne van, hanem kiválasztják azt a mennyiséget, amennyit gondolnak, hogy az illető le tud dolgozni. Ennek ellenére az ember akarata szabad, és ha a kiválasztott mennyiségű karmát előbb fizette le, mint ahogy az eredetileg szándékolva volt, ha el akarja még fogadni, adnak még hozzá. „Akit az Úr szeret, azt megfenyíti” – ez a magyarázata a rendkívüli állításnak. De az ember maga sokkal több gondot okoz abból, ami nem is lenne a karmája, mert túlságosan nehezen viseli el a nehézségeket ahelyett, hogy bölcsen fogná fel, és néha őszinte könnyelműséggel – de a Karma Urai ezért nem felelősek.

Akármilyen nehéz is, légy hálás, hogy nem még nehezebb.

C.W.L.: Majdnem mindenki, aki szenved, hajlik azt mondani, hogy milyen nehéz elviselni, és szeret arra az időre gondolni, amikor minden jobba ment. De mi másképpen is mondhatjuk: „sokkal rosszabb is lehetne”, és azt is: „örülök, hogy ezzel a karmával most elkészülök, és lehet, hogy még sokkal többet is le kell dolgoznom, de legalább hadd tegyem a tőlem telhető legjobb módon.”

Emlékezzél, hogy a Mesternek kevés haszna van belőled, amíg rossz karmád nincs ledolgozva, és fel nem szabadulsz.

A.B.: A Mester szempontjából egy ember számára csak jó lehet, ha megszabadul egy darab rossz karmától, mely élete háttérében ott lebeg. Gondoljunk mindig arra, hogy a Mestert hátráltatja annak a rossz karmája, aki neki szentelte magát, mert nem tudja szabadon alkalmazni a munkára, amit máskülönből elvégezhetne. Madame Blavatsky, aki mindig nagyon őszintén beszélt magáról, mert mindig tökéletesen őszinte volt, ezt mondta a Columb-üggyel kapcsolatban: „most nem érdemeltem meg, de a múltban bizonyosan igen”. H.P.B.-nek igen fontos volt megszabadulni régi rossz karmájától, és az a szégyenteljes rágalomhadjárat, amit ellene akkoriban indítottak, számára a legnagyobb áldásnak tűnt. S ezt már akkor felismerte, mikor filozófus szempontból vizsgálta az egész ügyet, de azért mégis a felszínen időnként zavarta.

Minden törekvőt talán segíteni fog ez a gondolat, hogy saját magát ne vegye tekintetbe, hanem a Mesterre gondoljon, és mondja magának: „mindaz, amin most átmegegyek, hasznosabbá tesz a Mester munkája számára.”

Végülis, ha kértük, hogy karmánkat gyorsítsák, nem okos panaszkodni, ha szavunkon fogtak. Mindig gondoljunk erre a lelkesítő eszmére: „jobban tudom a Mestert szolgálni, ha megszabadultam ettől a karmától is.” Ha egyszer ajándékot adtunk, nem vehetjük vissza. Ezt a gondolatot a régi hindu könyvek nagyon is jól ismerik, és ezt a valóságot újra és újra ismétlik, ha egy ajándékot adtunk, azt nem vehetjük vissza, ha szavunkat adtuk valamire, azt nem vehetjük vissza. Ha egy ajándékot egyszer odaadtál, és annak vissza kell kerülnie a kezébe, alkalom adtán újra tovább kell adnod. Nem a tiéd többé, és visszavenni annyi, mint ellopni. S így az ajándék te magad vagy – a legmagasabb és legnemesebb ajándék, amit adhatsz – sosem szabad visszavenned. Az emberek szavakban állandóan odaadják magukat a Mestereknek, de

az ajándékon állandóan rajta tartják az egyik ujjukat, hogy hamar visszavehessék, ha a mester túl messze menne – és valójában ez is történik. Amikor a mester szavukon fogja őket, gyorsan visszaveszik azt, a Mester azért teszi ezt, hogy lássák, hogy csak ámították magukat, és többet ígértek, mint amire valójában fel voltak készülve.

C.W.L.: Ha már minden rossz karmánkat feldolgoztuk volna, akkor minden erőnket és időnket a Mester rendelkezésére bocsáthatnánk. Már előbb mondtam, hogy a Mester a rossz karmánk által akadályozva van, és ezért, ha gyorsabban akarunk megszabadulni karmánktól, hamarabb válhatunk alkalmassá a szolgálatra. Madame Blavatsky a Coulomb-üggyel kapcsolatban igen szigorúan tartotta magát ehhez a szemponthoz, valamint még az 1884.-ik év körüli egyéb Madrasban elterjesztett rágalomokra vonatkozóan is. Míg az ellene irányult támadások felháborították és szomorkodott a háládatlanság felett, az is zavarta, hogy ez a rágalomhadjárat kihathat majd az ő társulatára is, s mégis így beszélt: „Végülis mindez arra jó csak, hogy minden nehézség, ami engem ért, alkalmasabbá tesz az Ő szolgálatukra.”

A társulat mindezen nehézségeit a magunk kis nehézségeire is alkalmazhatjuk. Gondoljunk mindig a Mester szolgálatára, ha a Társulat igyekszik a rossztól megszabadulni, mert mihelyt elmúlik a baj, a társulat azonnal tovább halad útján, s megszabadult valamilyen rossz karmájától, és ezzel hasznosabbá válik, és igaz tulajdonosainak kezében jobb eszközzé válik.

Miután a társulatról ez a karma is elmúlt, folytathatta útját nagyobb célok felé. Az ilyen karmának még az az előnye is megvan, hogy a „holt anyagot” mintegy kiszitálja, azokat az embereket, akik elérték az un. „telített az igazsággal” állapotot, mint ahogy Madame Blavatsky szokta kifejezni magát, és nem tudnak tovább menni már. Lehet, hogy előzőleg igen hasznosak voltak, de a további haladás számára már nagy akadállyá váltak. S mégis, mi többiek gyakran igen bánkódunk elveszteni barátainkat. A nemrégiben történt nehézségek idején úgy tűnt nekem, hogy én magam is viharközponttá váltam, és ez nagyon jó mentség volt sok ember számára, akik félreértettek. S ezért meg mertem próbálni előhozni a Mahachohának, hogy a feladat nekik túl nehéz volt, és elnézést kértem a számukra. Természetesen jóságosan mosolygott az én feltételezésem, és ezt mondta: „Meg volnál elégedve, ha ugyanezek az emberek Mrs. Besantot hagynák el?” Azt feleltem, hogy „igen, természetesen.” Mert akkor úgy éreztem, hogy ezt aztán bizonyosan nem tennék meg. De néhány hónap múlva ugyanezek fordultak Dr. Besant ellen, és a Mahachohan ugyanazzal a jóságos mosollyal azt mondotta: „Látod, erre az életre már a napjuk lenyugodott. De vannak más életek is, és a nap holnap ismét fel fog kelni.”

Senki sem pótolhatatlan, bár Indiában néha megtörtént, hogy egy alosztály egy jelentős ember köré épült fel, de mikor a vezető más városba költözött, az alosztály is bealkonyult. Mikor Madame Blavatsky elhagyott minket, sokan úgy éreztük, hogy minden beborult, mert meg voltunk szokva az ő mindennapi inspirálásához. És akkor egy másik nagy egyéniség emelkedett fel akkoriban, a mi elnökünk (Mrs. Besant) személyében. Meg vagyok győződve, hogy ő volna az első, aki azt mondaná, hogy nincs miért aggódni a társulatért, ha arra kerülne a sor, hogy ő is elhagyna bennünket. Az eszközök cserélik testeiket „és a nem bölcsek között úgy látszik, mintha meghalnának”. De a Mesterek, akik mind e mögött állnak, nem halnak meg, és mert Ők itt vannak, mindig lesz valaki, aki az Ő munkájukat folytatni fogja.

Neki ajánlva magad, karmád gyorsítását is kérheted úgy, hogy most egy-két élet alatt lerovod azt, ami különben talán száz életre is kiterjedt volna. Hogy azonban a legjobb eredményt érd el, vidáman és örömmel kell viselned.

A.B.: Aszerint, hogy milyen módon fizetünk egy régi adósságot, új okot is szolgálunk. Ezt sose feledjük el. Ha abból, amit rossz karmának tartasz, a legjobbat tudod kihozni, új erőket indítasz meg a jóra, míg ha rossz karmadat kénytelen-kelletlen fogadod, és morogva viseled, a fordítottja történik. Emlékezzünk csak arra, hogy mit mondott Krisztus a Hegyi Beszédben. „...egyezz meg gyorsan ellenségeiddel, addig, amíg módod van rá.” (Máté 5,25.) Ez igen jó és követendő tanács a reánk zúdult szerencsétlenségekben. Néha úgy látszik, hogy bajaink és veszteségeink ellenségeink; nézzünk bátran szembe velük, egyezzünk ki velük gyorsan, és akkor hamarosan le lesznek tudva. Így rossz karmánktól sokkal gyorsabban tudunk megszabadulni, ha nem vetünk újat, míg a régit aratjuk.

C.W.L.: Az emberek beszélnek arról, hogy a Mestereknek felajánlották magukat, és mégis megrettennek, mikor a Mester túl sokat kérne tőlük. Ez Anaias és Sapphira szellemisége. E szerencsétlen emberpárnak kétségtelen, hogy megvolt a teljes joga ahhoz, hogy javaikból megtartsanak annyit, amennyit akartak, mikor ezt kívánták tenni, de a hibát ott követték el, hogy úgy tettek, mintha mindent odaadtak volna. Azt mondani: „ezt adhatom, ezt nagyon is meg tudom érte tenni, de nem tudom magamat átadni Neki fenntartás nélkül.” Az ilyen kijelentések mérföldkövek a hozzájuk vezető utunkban. De ha valaki felajánlja magát a Mesternek, ugyanolyan teljes szívvel való felajánlás legyen, mint az, amit bárkinek tesz. Minden fenntartás nélkül adjunk, akármire legyen is az használva, és sosem akarjunk is valamit visszavenni belőle. Senki ne féljen attól, hogy a Mester túl sokat kívánna. Ha felajánlottuk magunkat a Mesternek, ne legyünk meglepve, és ne nehezteljünk, ha váratlanul szenvedések jutnak osztályrészül. Mert ez azt mutatja, hogy felajánlásunk részben el lett fogadva. Sokminden, amit a világi ember rossznak nevez és szenvedésnek tart, vegyük a gyorsított haladás jelének. Az emberek szidalmaznak bennünket ahelyett, hogy részvétellel volnának irányunkban, és átlagban ez a legjobb karmánk. Félreértve lenni, hogy a jót, amit teszünk, rossznak nevezik, mindig akkor szokott bekövetkezni, ha a végső cél felé közeledünk. Minden nagy okkult vagy misztikus tanítóval ez szokott történni végig az egész történelemben. Mindezt derűsen elviselni, már magában is jó karma, és különböző jó tulajdonságokat segít bennünk kifejlődni — türelmet, kitartást, állhatatosságot, béketűrést, elszántságot. Így tudunk régmúlt rosszból jót csinálni.

Íme egy másik pont. Le kell tenned a birtoklás minden érzéséről. Vegye el bár tőled a karma mindazt, amit leginkább kedvelsz, sőt azokat is, akiket legjobban szeretsz: még akkor is mindig vidámnak kell lenned, készen arra, hogy bármitől vagy mindentől megválj.

A.B.: Most olyan ponthoz értünk, amely mérhetetlenül nehezebb, mint minden előző. A múlt karmát elviselni sokkal könnyebb, mint ezt. Fel kell adnod minden tulajdonjog iránti érzéked – elsősorban tárgyak és azután személyek iránti érzésedet. Utóbbi még finomabb feladat. Vajon feladtuk a legjobban szeretett személy iránti minden birtoklási vágyunkat? S néha megtörténik mégis, hogy amikor azt hisszük, hogy ezt már meg tudjuk tenni, olyan körülmény lép fel, amikor is meggyőződhetünk magunkról, hogy még nem tudjuk megtenni. El tudnád-e hagyni ez életben azt, akit legjobban szeretsz? Aki többet jelent neked, mint saját életed? A Mester iránt táplált odaadásunknak ez talán a legnehezebb és legutoljára elvárható feladata. Ez az a pont, melyet minden törekvő próbáljon ki magán, mielőtt e megpróbáltatás elé állítják körülményei, mert ez által már előre gyakorlatra tesz szert a csapás elviselésére. De semmiképpen ne próbálja meg szívéből a szeretetet valaki iránt kiölni, ez a Sötét hatalmak módszere lenne. Ezt pedig imígyen gyakorolhatja, hogy valakit állandóan szeret, de időnként vagy hosszabb időtartamra a szeretett lény társaságától visszavonul, olyan munkát vállalva, mely távol tartja az ő jelenlététől, holott ez adja meg élete boldogságát. Ha ezt derűsen és örömmel tudja

megtenni, akkor a legjobb úton van, hogy válaszolni tudjon a majdan eljövendő felszólításra, ez a felhívás pedig az, hogy hagyjon el mindent és kövesse a Mestert.

C.W.L.: Állandóan próbáljuk szem előtt tartani, hogy semmi sem a miénk, személyes értelemben véve, és hogy minden, amink van, csak azért adatott nekünk, hogy azzal is a fejlődést szolgáljuk. Ha pénzünk van, vagy befolyásos társadalmi pozíciónk, ez azért van így, mert több alkalmat ad a munkára. Semmi sem a sajátunk olyan értelemben, hogy csak a saját magunk céljára használjuk; olyasféle helyzet ez, mint az üzlet vezetője vagy az alkalmazotté, aki a cége pénzét kezeli, és ezért minden szempontból épp olyan felelős minden fillérért, mintha a sajátja volna. Minden gazdag és társadalmilag befolyásos embernek ez kellene, hogy a magatartása legyen.

A Mesterek, mint az Emberiség képviselői ezt az életmódot csodálatosan és szépen fejezik ki. Magukat tisztára úgy tekintik, mint a birtokukban lévő hatalmas erők egyszerű gondozóit. Ez az, amiért a Mesterek nem csinálnak karmát, sem jót, sem rosszat, mely az emberi körülményekhez kötné Őket. Azok, akik a legnagyobb mértékben cselekvők és végrehajtók, nem csinálnak karmát, amely kötné Őket, mert Ők mindent személytelenül tesznek, teljesen minden személyes vágy nélkül. Mindent úgy cselekszenek, mint a katona teszi a harc mezején, nem gondol az ellenségre, mint különálló emberre, akit meg kell ölnie, hanem azzal az érzéssel harcol, hogy egy hatalmas gépezet részecskéje egy közös célért küzdve. Így dolgoznak ők, mint a Nagy Testvériség, a Hierarchia, az emberiség egy része és minden jócselekedet, amit Ők tesznek, visszazáll az emberiségre, és segíti azt felemelkedésében.

Elsősorban ne legyen a tárgyak iránti birtoklási érzésünk, és másodsorban ne akarjunk embereket birtokolni, s ez még nehezebb talán; mert lehet, hogy elveszi tőlünk a halál – mint ahogy azt mondani szokás -, és talán még az emberiség szolgálatára is elvesztjük őket; mint ahogy a nagy háborúk alatt sok ezer ember vesztette életét. A feleség odaadta férjét, az anya a fiát, hogy az igazságért harcoljon. Kétségtelen, hogy mi sem késlekedhetünk ugyanígy tenni a Mester szolgálatában, mint ahogy sok ezren megtették előttünk nemzetünk szolgálatára. Bizonyos, hogy nehéz kezünkől kiadni az életet, ami nekünk többet jelent talán, mint a saját életünk, és mégis milyen sokan kellett, hogy megtegyék – sokan igen szomorú körülmények között, míg mások olyan körülmények között, ami szentté és széppé tette áldozatukat.

A szeretet kiölése szívünkől a sötét mágiát követők útja csak azért, hogy elmeneküljenek a szenvedés elől. De azok, akik a Nagy Fehér Testvériségért akarnak élni, szeretetüket mind erősebbé kell, hogy tegyék, és az önzés legkisebb nyomát is öljék ki magukból. Gondoljunk arra, hogy Mi Asszonyunknak, a Szűzanyának magának hogyan járta át szívét a tör. Elmenekülhetett volna törszűrástól, ha úgy választott volna, hogy fiának minden emlékét kitepi szívéből, és teljesen elfelejti őt. Sok esetben úgy van, ahogy Krisztus mondja: „Ne gondoltok, azért jöttem, hogy békét hintsek a földre; nem békét küldtek velem, hanem a kardot.” (Máté 10, 34.). Ezzel azt akarta mondani, hogy az ő új tanításait itt-ott egy családban csak egy tag fogja elfogadni, és a többiek ellenzik, ezzel összekülönböznek, vagy valamelyik rákényszerül régi otthonát és barátait elhagyni egy csak általa elvégezhető különleges munkáért. Ehhez hasonló eset is van, mikor egy családban csak egy családtag ismeri fel a teozófiai igazságot és a többi nem, ez pedig fájdalomhoz és elkülönüléshez vezet. Napjainkban gyakran megtörténik, hogy a család egy tagja elhatározza, hogy a tengerentúlra költözik azért, hogy több pénzt keressen, és ezt viszont senki sem kifogásolja. De ha valaki azt mondaná, hogy az emberiség javáért teszi ezt, azonnal tiltakoznának – ennyire fejletlen még korunk szellemisége.

Gondoljunk azokra a nehézségekre, melyeket Suddhodana király gördített fia, Siddharta herceg (a későbbi Buddha) útjába, mikor az bejelentette, hogy teljesen a vallásos

életnek akarja magát szentelni. Hatalmas pénzüsszeget és életének egy nagy részét áldozta arra, hogy visszatartsa fiát az az előtt feltárult magas küldetés elől – és ahelyett, hogy a világ legnagyobb vallási tanítója legyen, melyet valaha is ismertek – legyen inkább India legnagyobb királya, melyet az asztrológusok, mint másik lehetőséget előre megmondtak a királynak. A király tudta, hogy vallás-tanítónak lenni szegénységet és önmegtagadást jelent, és nem érte fel ésszel, hogy a valóságban sokkal nagyobb pozíció az, mint bármilyen királyé. A történelemben nem a nagy királyok nevei a legmaradandóbbak, hanem a nagy vallástanítóké. Suddhodana király óriás hatalmat és páratlan hírnevet kívánt fiának, és ez be is következett, de nem úgy, ahogy a király remélte és tervezte. Buddha Úr hatalma sokkal nagyobb, mint bármilyen világi uralkodóé, és híre az egész világon elterjedt.

Krisztus ezt mondta híveinek: „Hagyjatok el mindent és kövessetek engem.” S mikor a keresztények ezt olvasták az Evangéliumban, úgy érezték, hogy azonnal meg tudnák tenni. Holott ez nem olyan biztos. Próbáljuk magunkat az akkori emberek gondolatvilágába beleképzelni. Gondoljunk csak arra az ifjúra, akinek nagy birtokai és hatalmas gazdagsága volt, és eljött az Úrhoz; s lehet, hogy úgy érezte, hogy gazdagsága kötelességeket ró rá, és ezért nem hagyhatja azt el. Annak a kornak minden előítélete, közvéleménye, minden tisztességtudása, és minden merev ortodoxiája Krisztus ellen volt. Hiszen Ő csak egy szegény vándortanító volt, akinek nem volt néha hova lehajtani a fejét. Vajon mindezek ellenére követték volna őt akkor? Olyan biztos az, hogy mi, mindent elhagyva követték volna őt, a vének, a főpapok és az ortodox nép fanatikusként bélyegezték? Vajon kételkedtünk volna benne végül is, hogy nem árnyék után futunk... Ma talán még mindig úgy tűnik, mintha miközülünk azok, akik minden mást elvetettek csak azért, hogy kövessék őt, soha egy percre sem bánták meg.

A Mesternek gyakran szüksége van arra, hogy erejét szolgálóin át áraszsa másokra; ezt pedig nem teheti, ha a szolgáló lehangoltságnak engedni át magát. Legyen tehát vidámság a szabály.

C.W.L.: Végig ezen a könyvecskén mindig ugyanarra a szabályra bukkanunk, mindent, amit megteszünk a Mester szolgálásáért tegyük. A lehangoltság ellen sok más okot is elfogadhatunk – hogy rossz annak, aki maga így érzi, és hogy másokra kellemetlen hatással van, de itt mindig ez az egy ok van kiemelve, hogy a Mester nem tudja vezetéknek használni azt, akinek hajlama van erre a lelkiállapokra.

A.B.: Ebben rejlik az igazi oka annak, hogy miért legyen a derűség szabály, mert mindig ezt az inspiráló eszményt tárja elénk, hogy a Mesternek szüksége van a mi segítségünkre, és hogy hasznára lehetünk Neki! Az Ő ereje örömteljes, mert a Logosz erejének része. És ez az oka annak, hogy miért nem bocsátható át olyan vezeték, amely telve van lehangoltsággal.

Talán furcsán hangzik, hogy a Mester ezt vagy azt nem tudja megtenni, de mégis ez a tény. Itt-ott halljuk, hogy a Mesterek ezt mondják: „nem tudtam sikeresen elvégezni ezt.” Az Ő erejük is korlátozott, ha itt lenn dolgoznak, a fizikai síkon, ilyen feltételek mellett. Megtörténhet, hogy a fizikai síkon nem tudnak valakit elérni, ha csak nem alkalmaznak közvetítőt, ezért van szükségük segítségre, amelyet talán mi is meg tudunk adni. E nélkül a segítség nélkül sokminden elvégezetlen maradna, és ennek következtében később olyan akadályokkal kell megküzdeni, melyek sosem keletkeztek volna.

XXII. fejezet

Fókuszálás

Egyet kell folyton szem előtt tartanod, azt, hogy megtedd a Mester munkáját. Bármilyen más teendő kerüljön az utadba, ezt az elsőt sohasem feledd.

C.W.L.: A hétköznapi életben az igazi sikerhez szükséges a céltudatosság. A céltudatos ember mindig eléri a célját, mert minden erejét összeszedi, míg a többi embernek többféle célja van, és ezeket még folyton változtatják is. Pl. az az ember, aki elhatározta, hogy pénzt fog szerezni, minden gondolatát és akaratát a pénzszerzés szolgálatába állítja, és minden gondolatát és akaraterejét erre használja, folytonosan ügyel, tervez, az ilyen ember biztosan eléri a célját. Ha valaki egyszer elhatározta, hogy mindig és állandóan, fokozott erővel a Mestert akarja szolgálni és minden mást hajlandó félretenni, annak haladása és fejlődése valóban igen gyors lesz.

De hiszen más tennivalód nem is akadhat, mert minden segítőt, önzetlen munkát a Mester munkája, és Őérte kell megtenned. Munka közben pedig fordítsd teljes figyelmedet minden egyes dologra, hogy munkád a legtökéletesebb legyen.

C.W.L.: A tanítvány munkájának legnagyobb része az, hogy magát előkészítse egy még felelősségteljesebb munkára a Mesterek számára a jövőben. Van olyan munka is, amely a Mester jelenlegi tervében nem közvetlenül fontos vagy hasznos, kb. hasonlít ahhoz, amikor a gimnazista latinul tanul. Ez a tanulás nem valami különlegesen hasznos, de arra szolgál, vagy szolgálhat, hogy az elme erőit és a jellemet fejlessze, ami majd később, élete folyamán hasznos lesz. A mindennapi élet kötelességei mindkettő fejlesztésére lehetőséget nyújtanak, mert nagyszerű gyakorlatra ad alkalmat, és műveltség megszerzésére is, azoknak, akik ezt jól végzik. Ezen kívül sok lehetőséget nyújt más emberek megsegítésére, hogy jellemüket és eszményeiket fejleszthessék, és ez a munka hangsúlyozottan a Mester munkája. A mindennapi élet legkülönbözőbb működési területei fognak utunkba kerülni abban a céltudatos törekvésben, hogy a Mestert szolgálhassuk, ha megtanulunk mindent az Ő nevében és Érte tenni. Számunkra a Mester munkája nem valami különleges vagy másoktól elkülönített. Felemelni egy jó családot, akik viszonzásul ezért Őt szolgálják, vagy pénzt keresni az Ő szolgálatára, szert tenni hatalomra azért, hogy Őneki ezzel segítségére legyünk – mind-mind ennek a munkának részei. De mindezen törekvések mellett ügyeljünk nagyon arra, hogy ne essünk az önámítás hibájába, hogy ne használjuk kibúvónak a Mester szent nevét, mely alatt önző vágyak bújnak meg; hatalmat vagy pénzt szerezni.

Ugyanaz a Tanító ezt is megírta: „És valamit cselekszettek, szívetek szerint cselekedjétek, mint az Úrnak, és nem embereknek. Gondolj arra, hogyan végeznél valami munkát, ha tudnád, hogy egyszerre csak odajön a Mester, hogy megnézzék. Ugyanígy kell végezned minden munkádat. Azok, akik leginkább tudnak, legjobban fogják tudni, mi mindent jelentenek ezek az ígések. És íme egy hozzájuk hasonló másik, egy sokkal régiebb: „Amit kezded cselekszitek, tedd legjobban az Úr szerint.”

C. W. L. A Világ Urának, az Egyetlen Beavatónak tudatában benne van az egész világ, és ezért bármit is teszünk, azt az Ő jelenlétében tesszük. Innen ered az Isten mindentudá-

sáról és mindenütt jelenvalóságáról szóló ősi keresztény eszme, ami azt mondja: „Őbenne élünk, mozgunk, és Benne van létünk”. S ez nem költői túlzás, hanem tudományos tény, hogy a világ Szellemi Királyának aurájában élünk valamennyien. Az csak természetes, hogy egy olyan tudat, amely az egész világot egyszerre fel tudja fogni, számunkra teljesen hihetetlen és érthetetlen, de egyszer majd mi is elérünk az Ő szédítően nagyszerű síkjára.

Az Istenről való régi felfogás az Ő mindenütt jelenvalóságából szörnyű gondolatot csinált: Istent olyannak tételezték fel, aki állandóan figyeli, hogy ki, mikor csinál hibát, buzgón szemmel tartja, hogy ki szegi meg a törvényeit, hogy azután a gyámoltalan bűnsre teljes haragjával sújtson. Mennyi gyermek szenvedett már e miatt a borzalmas elképzelés miatt, hogy Isten mindent lát, amit csak ő tesz, és úgy érzi, hogy ez nem egészen korrekt eljárás, s miért ne lehetne neki semmilyen magánügye. És ez egész különösen azért van így, mert a megfélemlített gyermek nem tudhatja előre, hogy hogyan fogja megítélni az ő tanítója tetteit. E helyett képzeljük inkább el, hogy Ő maga az isteni Szeretet, és akkor rájövünk majd, hogy az Ő mindenütt való jelenvalósága – a mi biztonságunk és legnagyobb áldásunk.

A.B.: A Mester itt adott próbáját minden munkára alkalmazhatjuk. Tegyük fel, levelet írunk. Ha tudnánk, hogy a Mester odajönne és elolvasná a levelet, akkor nagyon vigyázva és gondosan írnánk, ügyelnénk a tartalomra és a külalakra is. Akármi is legyen a munkád, az az Ő munkája, ha azt a tőled telhető legjobban végezted. Legyen az akár olyan, amit a Mester valamilyen azonnali célért kíván, vagy olyasmi, ami a jövő munkáját készíti elő. Ha az Övék vagyunk, minden Ő értük történik, s nem lehet bárki másé. Legyen ez a mi normális és állandó lelki magatartásunk, és akkor olyan atmoszférát teremtünk, melyben a céltudatosság pompásan növekedhet.

Ha ez az igazi céltudatosság már a tulajdonságunk volna, remek munkát végezhetnénk. Számomra ez a gondolat volt az, amit állandóan szem előtt tartottam, hogy az Ő szolgálatára teszek meg mindent, de ezt a magatartást a fiatalabb tanulók is megtehetik, bár nekem több gyakorlatom van magamon segíteni, mint nekik. Miért válaszoljak erre a levélre? - kérdelem néha magamtól, és a válasz elmémben azonnal felmerül előttem: „utamba került azért, hogy megtegyem, és így nyilván a Mester munkája”.

Jó volna ezt a gondolatot – hogy tanítványok vagyunk – állandóan magunk elé tárnunk. Ezt annyira kell vinni, hogy valóságos szokássá váljon bennünk ez a tudat, és hogy állandóan erősítsük is. Ez bizonyosan segíteni fog bennünket a legjobb erőnk szerint cselekedni. Ezért kell a tőlünk telhető legnagyobb erővel ezt megtenni, mert ez által részévé válunk az isteni munkának, és egyben a jellem gyakorlására is alkalmat kapunk. Ezért legyen minden munkánk nyugodt és igaz, ne engedjünk semmilyen másodrendűséget beleszúzni.

Jelenti a céltudatosság még azt is, hogy még egy pillanatra se térítsen el semmi az Ösvényről, amelyre léptél. Se kísértések, se világi öröme, se világi vonzalmak ne fordítsanak el tőle. Mert egygyé kell fornod az Ösvénnyel, annyira része kell, hogy legyen természetednek, hogy kövesd anélkül, hogy rá kellene gondolnod, s hogy ne térhess le róla. Te, a Monád határozta el ezt. Szakítani elhatározásoddal annyi volna, mint szakítani saját magaddal.

C.W.L.: Ez az állítás, hogy ez egyénnek egygyé kell válnia az Ösvénnyel, nem csak ebben az írásban található. Krisztus ezt mondja a tanítványainak: „Én vagyok az út” (Szt.János 14, 6.). Shri Krishna ehhez igen hasonló kijelentést tett: „Én vagyok az út, melyen az utasnak járnia kell”. És ugyanez a gondolat található „A csend hangja” c. írásban, mely így szól: „Nem vándorolhatsz az Ösvényen addig, míg nem leszel magad az Ösvény”. S ami valójában történik az az, hogy a magunk igazi Én-jévé leszünk. Patanjali így határozza meg a jógát, azt

mondja, hogy „ha valaki már uralkodni tud elméjén, akkor a saját igazi állapotában lakozik”. A mi igazi Énünk a Monád, az Isten az emberben, mert ő bocsátotta le a földre saját magának kicsiny árnyékát, hogy Egot alkosson, és ez az, ami egy személyiségben megszületett. S mindaddig, míg ez az ember jelentősebben ki nem fejlődött, az ego nem tudja megfelelően használni a személyiséget. Ez előtt az állapot előtt az ego lepillant ugyan a személyiségre, de nem is próbálkozik vele valamit kezdeni, mert reménytelennek tartja. S mikor elkövetkezik az első beavatás, mikor is a személyiségnek megszűnik saját akarata lenni, és csak azért él – kivéve, ha elfelejtené – hogy a magasabbat szolgálja. Most már az ego az alacsonyabb síkokon is kezd aktívvá válni, és kezdi monádi létét megvalósítani, és annak akarata szerint élni. Az ego fejlődésének útját a Monád határozta el, s nem is tehet másként, mert most már ő maga válik azzá, és megszabadította magát még a szellemi síkok kötelékétől is. Az Ösvényen járva a tanítvány állandóan ide-oda ingadozik, de mikor elérte a céltudatosságot, akkor már mindig csak a helyes irányba fog visszalendülni.

A.B.: Az emberek gyakran elfelejtik, hogy ők tulajdonképpen a Monád kifejezői. Az igazi Én, a Monád, s ezért bármit is teszünk itt lent, a saját akaratunkból tesszük, és nem más akaratának a kényszere alatt. A Monád akarata a te akaratod; mert vágyaid egyáltalán nem a te akaratod, a külső dolgok azért vonzanak, mert testeid valamelyike különleges kellemességet kíván szerezni magának. Nem te vagy az, aki a „kellemességet” kívánja, hanem az elementál, amely újabb tapasztalatra kíván szert tenni. A dolgok ilyenbeli menete ellen tulajdonképpen a te igazi Éned szólal fel, mert állhatatosan mindig a legmagasabb felé igyekszik. Olyannak kell lennünk, mint az erősen magnetizált iránytűnek, amelynek mutatója ugyan erősen ingadozik, de mindig visszatér eredeti helyére. Mindez pedig addig tart, amíg nem leszünk olyan erősek, hogy semmi sem tud eltéríteni utunkról, ezért kell állandóan gyakorolnunk magunkat az egy akarat alá helyezni, és hozzá mindig visszatérni.

Ti nem vagytok az anyag, az anyagot eszközötökké kell tennetek. Lehetetlen volna, hogy engedjünk az anyagnak, melyet magunk választottunk ki, hogy használatunkra legyen. Olyan ez, mint a kalapács a munkás kezében, amikor a kalapács oda üt, ahova ő akar, ahelyett, hogy a szegre ütne, ahova a munkás akarja, hogy üssön, és ne a munkás ujjára. Ez néha megesik azért, mert a munkás ügyetlen vagy lassú volt. Legyünk ezért hűek a magunk céljaihoz, a mi igazi akaratunkhoz, s egyszer elérkezik majd az idő, amikor már ettől a céltől soha sem fogunk elfordulni.

Céltudatosságot koncentrálással is ki lehet fejleszteni. Megadott időben fordítsd figyelmedet egy korlátozott területre, és egy darabig teljes erőddel koncentrálj magad valamire, amennyire csak tőled legjobban telik. Ha egy meghatározott vízmennyiséget szűk vezetékbe szorítanak bele, erős sodra lesz, de ha ugyanazt a vízmennyiséget szétfolytyni hagyják, elveszti erejét. Ezért, ha valamin dolgozunk, végezzük egymás után és határozottan el a teendőket, nem kapkodva és határozatlanul, mert különben energiánk szétfolyik. Ezt a tanácsot, ha megfogadjátok, hamarosan határozott eredményt fogtok elérni, igaz, hogy eleinte kis eredményt, de minden héten valamit mégis, és hetek múltán, ha az eredmények összegyűltek, végül is tekintélyes mennyiséget lehet felmutatni úgy munkában, mint erőink növekedésében.

XXIII. fejezet

Bizalom

Bízzál Mesteredben, bízzál magadban. Ha egyszer láttad a mestert, bízni fogsz Benne a végletekig, sok életen és halálon át. Ha még nem láttad, akkor is igyekezz Őt megvalósítani magadban, és bízzál Benne, mert ha nem teszed, még Ő sem segíthet.

C.W.L.: Ezek részben Alcyone szavai, aki itt a Mesteréről beszél, de a Mesterek maguk hasonlóan beszélnek náluknál nagyobbakról, mert éppen úgy, ahogy mi a Mesterekről beszélünk és gondolkodunk, úgy beszélnek Ők is az úr Buddháról, és az Úr Maitreyáról és másokról, kik nagyobbak náluknál.

A Mestereket nekünk gyakorlatilag elképzelni teljesen lehetetlen. Ugyan megpróbálhatjuk, és gondolhatunk a legmagasabb eszményképre, amire csak tudunk, de a Mester a nagyságnak oly sokféleségét foglalja magában, hogy még elképzelni sem tudhatjuk, és a legmagasztosabb eszménykép, amit Róla alkothatunk, még mindig túl alacsony ahhoz képest, ami valójában Ő. S mert ez így van, a legmesszebbmenő bizalom az Ő bölcsességében nem más, mint egyszerű józanész.

Ez a végtelen bizalom Bennük nagyjából a múltunk kérdése. Ha Alcyone életeit vizsgáljuk, azt látjuk, hogy az ő esetében is így volt. Alcyone sok elmúlt életében szoros kapcsolatban állt Mesterével. Ugyanezen életsorozatból magam is láthattam, hogy én is hasonló kapcsolatban álltam az én Mesteremmel, és így mások is. Azt hiszem, hogy biztos jele ennek az igazságnak az a tény, hogy mikor először olvastam a Mesterekről, azonnal a legerősebb vonzalmat éreztem irányukban. És mikor abban a kitüntetésben volt részem, hogy szemtől-szembe láthattam Őt, soha, egy percre sem jutott eszembe, hogy bizalmatlan legyek iránta. Ilyen esetekben azt mondhatnánk, az Ego az, aki ismeri a kapcsolatot, vagy úgy, hogy tudomása van a magasabb mentális síkon a Mester jelenlétéről, vagy pedig múlt életei emléke által, amikor ismerte a Mester. Néha az Ego tudja, de ezt a tudását nem tudja leküldeni a személyiségbe, néha megtörténik, hogy ugyan lehoz valamit ebből, de nem világosan, nem tökéletesen, és van olyan eset is, amikor az Ego egyszerűen nem tud minderről. Nem valószínű, hogy az Ego téved, és megtéveszteni sem lehet, de lehet olyasmi is, amiről nem szerez tudomást, s ez teljesen világos is, hiszen az újrászületésnek egyik célja az, hogy ezt a tudatlanságot eltüntesse.

Azoknak, akiknek nincs bizonyítékuk a Mesterek létezéséről, mérlegelhetik e gondolat elfogadhatóságát. Az ember állandóan fejlődik és feltételezhető, hogy ez alatt sokféle fokozatot hagyott már maga mögött, amint előtte is még számos fokozat létezik. Nem tekinthetjük magunkat a korszakok, a teremtés koronájának, Ezen kívül számos bizonyíték van még arról, hogy a Mesterek valóban léteznek, és ezt olyanok bizonyítják, akik maguk is személyesen találkoztak velük.

Vannak, akik a Mestereket valóságban látták, és mégis – számunkra érthetetlen módon – kételkedni kezdenek Bennük. Jól emlékszem egy Mr. Brown-ra Londonból, aki egy értekezést írt életéről, és ezért nincs akadálya, hogy hivatkozzam rá. Sok évvel ezelőtt kiment Indiába, és itt részesült abban a rendkívüli nagy kitüntetésben, hogy a Mesterek egyikével, akik a Teozófiai Társulatot alapították, személyesen találkozhatott. Ezek a Nagy Lények igen ritkán jönnek le az ő Himalája-beli otthonukból, de akkoriban mindketten Indiában jártak, mikor én a társulat tagja lettem, a társulat kezdeti idejében. Az „Okkult világ” c. könyvben olvashatunk K.H.Mester Amritsarban tett látogatásáról, ahol a szikh vallás nagy arany temploma áll. Akkor a Mester ezt mondta: „Láttam a mi szikhjeink közül egyet részegen feküdni az Ő temp-

lomukban... holnap ismét hazafelé indulok.” Úgy hiszem, hogy a Mesterek mindjobban úgy találják, hogy energiájukat a magasabb világokban jobban tudják használni, és az alacsonyabb síkok munkáját mindinkább azokra hagyják, akik most lassanként kezdenek köréjük gyülekezni a külvilágban. A fiatal Mr. Brown először Kuthumi Mestert asztrális alakjában látta, majd később, mikor Brown Olcottal Észak-Indiába utazott, a Mester fizikai testében jelent meg egy alkalommal Olcottnál, hogy néhány dolgot vele megbeszéljen. Mr. Brown közös sátorban lakott Olcottal, de egy elkülönített részben. A Mester egy ideig először Olcottal beszélt, majd ezután átment a sátor másik részébe. S nem tudom megérteni ugyan miért, de Brown a fejét takarója alá dugta – mert annyira megijedt – mikor a Mester megjelent előtte. Persze, ilyenkor az ember kétségtelenül tudatában van hibáinak, de ezt a struccmadár-magatartást tanúsítani, és a fejet a takaró alá rejteni, nem sokat segíthet, mert hiszen a magasabb látással rendelkező a takarón is átlát. De a Mester türelmesen szólt hozzá: „Dugd ki a fejed a takaró alól, szeretném, hogy te magad lássad ugyanazt a személyt, akit asztrális testében már láttál”. De Brown ezt nem tette. A Mester egy pár sort hagyott hátra számára és elment, s csak ez után tért magához Brown. Olyan alkalma volt, mint nagyon keveseknek ebben az életben, és mások sokat adtak volna érte, ha ez velük történik meg. Kétségtelen, hogy Brown ezt megérdemelte, de nem használta fel a legjobban. Később pedig még kételkedett is a Mesterek létezésében. De voltak Mások is, akik ebben a kitüntetésben részesülhettek, és mégis elhagyták később a társulatot és a munkát is.

Vannak emberek, akik elmúlt életeik következtében erősen kételkedő természetet hoztak magukkal, viszont olyanok is vannak, akik túlzóan hiszékenyek. Az ember fejlődésében a túlzások se erre, se arra nem jók, mert mindkettő tudománytalan magatartás. Minden embernek van egy általános elképzelése, egy módszere, s ha új tényeket hall valamiről, ezt azonnal megpróbálja saját gondolkodásmódjába valahol beleilleszteni, és azonnal hajlandó elfogadni, ha beleillik módszerébe, sőt még talán bizonyítékot sem fog kérni. Mi ezt mondjuk: „igen, ez nagyon valószínűnek látszik, és pompásan beleillik eddigi felfogásomba, s valószínű, hogy így is van”. Másrészt van olyan ember is, aki, mikor valami újat először hall, és nem tudja beleilleszteni az eddigi világképébe, valószínű, hogy általánosan visszautasítja. Ha azonban valaki már a dolgok belső oldalát tanulmányozta, hamarosan fel fogja adni ezt a mindent visszautasító magatartást, csak azért, mert valami újat mond számára, és nem tudja azt az eddig ismertek közé besorolni. Az ember lassanként megtanulja ítéletét felfüggeszteni, és sem nem fogad el és nem utasít vissza, hanem így szól magához: „amit eddig ebből láttam, nem látszik nagyon valószínűnek, de nem tagadom, hanem félreteszem, és további megvilágosodásra várok. Azt mondani valamire, hogy az nem lehet, csak azért, mert nekem személyes tapasztalatom arról nincsen – így csak a tudatlan viselkedik.

Általában azt lehetne mondani, hogy minél kevesebbet tud itt lent a fizikai világban valaki, annál biztosabb benne. A közönséges tudományoknál, az, aki dogmatizál, mindig a tanulmányozó. A nagy tudós rendszerint ezt szokta mondani: „ilyen meg ilyen tapasztalatokat tettem, de persze ezzel nem sajátíthatom ki magamnak azt a jogot, hogy törvényt szabjak meg”. Anglia egyik kancellárja azt mondta: „olyan biztos vagyok ebben, mint a legfiatalabb ügyvéd közülünk”. A fiatal ügyvéd azért biztos benne, mert még nem tanulta meg, hogy sokféle lehetőség van, és hogy egy törvényt sem lehet véglegesen megformulálni. Akik évek óta folytatnak tanulmányokat, sokkal gondosabban formálják meg azt, amit ki akarnak fejteni. Nagymennyiségű valóságok gyülemlenek össze előttük, olyanok, amelyeket eddig még nem ismertünk. Egy nemzedékkel ezelőtt azt, ami ma már mindennapi életünk természetes követelménye, akkoriban kinevették, s teljesen lehetetlennek tartották volna. Teljesen helyes néha felismerni a tényeket mindjárt a kezdettől fogva, és ezzel új felfedezésekre felkészülni, amik az ember fejlődésével mindjobban elvárhatók.

Egészen jó és hasznos nekünk, mint a magasabb világok tanulmányozóinak, ha igyekszünk folyamatosan megszabadulni előítéleteinktől. Tegyük szert elegendő rugalmasságra oly mértékben, hogy még az un. forradalmi igazságokat is el tudjuk fogadni, ha azoknak létjogosultsága van. De ha ez hiányzik belőle, tegyük egyszerűen félre, és jelentsük ki, hogy mi ilyen igazságot benne nem tudunk találni, de ne ítéljük el azokat, akik ezt a vélt igazságot helyesnek tartják. Az igazság sokoldalú, és azonnal meglátni minden oldalát nincs minden embernek vagy embercsoportnak megadva. De mindig megtalálhatjuk az igazság piciny részét még abban is, amit jelenleg oktalannak látunk.

Nagy baj még az, hogy sokan, akik valami tárgykörrel semmit sem tudnak, meg vannak győződve, hogy mindent tudnak arról. Ez különösen a vallási kérdésekre vonatkozik. Itt van az, ahol az emberek minél kevesebbet tudnak, annál inkább ragaszkodnak ridegen ahhoz, hogy mások is ezt a különleges tévhitet fogadják el, ami az ő elméjüket eltölti. Néha azt is mondják, hogy erre a magatartásra a lelkiismeretük készíti őket. S ha néhány esetben ez így is volna, nem függhetünk mindig a lelkiismerettől, miután az ego – akinek hangja a lelkiismeret – nem tudhat mindent. A történelem feljegyezte, hogy embereket kínoztak meg és égettek el a lelkiismeret nevében. Az az ego, aki ilyen gondolatokat javasol, határozottan tudatlan sok fontos szempontra vonatkozóan. Természetesen ügyeljünk mindig a lelkiismeret hangjára, ha biztosak vagyunk abban, hogy az valóban az ő hangja, és gondoljunk mindig South püspök híres mondására: „mindenáron kövesd a lelkiismereted szavát, de mindig ügyelj arra, hogy az a lelkiismeret ne egy bolond lelkiismerete legyen”.

Míg nagyon helyes, ha bizalommal rendelkezünk, de nem kényszeríthetjük magunkat arra, hogy bízunk éppen úgy, mint ahogy nem kényszeríthetjük magunkat, hogy szeressünk valakit. Az által, hogy egy ember jó oldalait tartjuk állandóan szem előtt, fokozatosan megszeretjük, ugyanígy kereshetünk okokat a hívésre, és talán így bizalomra is lassacskán szert teszünk. Szigorúan véve, ne kívánjunk valamiben különösen hinni, hanem csak abban, ami igaz, még ha ez az igaz akkor jut el hozzánk csak, ha már tekintélyes időt töltöttünk annak tanulmányozásával, ha nem ébred fel bennünk a múltból szerzett, erre vonatkozó meggyőződésünk.

A nagy szellemi tanítóknak nem módszere számunkra mindent megkönnyíteni. Én magam az okkultizmussal Madame Blavatsky révén kerültem először kapcsolatba. H.P.B. tudásának néhány morzsáját alkalmilag tanítványai elé adta, de ugyanekkor szigorú próbák elé is állította őket. Drasztikus (vaskos) módszer volt, de azok, akik tanulmányaikat komolyan vették, ennek ellenére vele maradtak, míg mások hamarosan otthagyták. Igaz, hogy a szokásokhoz való ragaszkodásokból (konvencionálizmus) sokunkat kigyógyított, de ez a folyamat sok követőjének szívfájdalmakat okozott. Többen azt mondták róla, hogy sok olyat tesz, amit egy nagy szellemi tanítónak nem szabadna tennie. Az én érzésem mindig ez volt: „Madame Blavatskynak megvan az okkult tudása, és én azon leszek, hogy ezt a tudást megszerezsem tőle, ha ő nekem ezt adni kívánja. Hogy aztán mi mást csinál még, az az ő dolga. Én nem azért vagyok itt, hogy őt kritizáljam, ő az ő Mestere előtt áll vagy bukik, és nem előttem. Valószínű, hogy neki megvannak a maga okai ezért vagy azért a tetteért. Erről pedig én semmit sem tudok. Neki megvan ez a tudása, és ő ezekről a Mesterekről beszél. Céлом, hogy én is megszerezsem ezt a tudást, céloom még az is, ha emberileg ez lehetséges, eljutni ezekhez a Mesterekhez”. És így mindent feladtam és követtem Blavatskynét, és sohasem bántam meg a belé helyezett bizalmamat. Ha az ember természeténél fogva kritizáló szellemű, az nyilván karmája; sokkal lassabban akar tanulni, mint az az ember, aki el van készülve arra, hogy józan mérlegelés mellett elfogadja, amit helyesnek talál.

Gondoljunk mindig arra, hogy az okkultizmussal nem lehet játszani. S ha mégis meg tesszük, nem származhat jó belőle, és nem teszünk jót senkinek vele, s ha nem ez életünk legfőbb célja, akkor nincs semmi értéke. Életünk ezen érdeklődésének nem adhatjuk sem a második vagy harmadik, vagy pláne tizenhetedik helyet, mint ahogy olyan sok jó ember ezt megkísérli. Az okkultizmusnak, ha egyszer ezt választottuk, az elsőnek kell lenni az életünkben, minden másnak alárendelt szerepet kell emellett játszani.

Bizalom a Mesterben annyit jelent, hogy hisszük, Ő pontosan tudja, hogy nekünk mit kell tennünk, és hogy Ő mindig azt mondja, amit az alatt pontosan ért. És ezért, ha Ő ebben a könyvecskében bizonyos határozott szabályokat állapít meg, kövessük azokat a tőlünk telhető legjobban. Tudom, hogy ez igen nehéznek látszik, és ha igen kemény feladat az emberekkel elhíttetni ezt az igazságot, mert azt szokták mondani: „jó, itt a Mester ennek a célnak a megközelítését adja, valami ehhez hasonlót akar ebből kihozni”. Holott – a Mester pontosan azt érti, amit mond, és ha nem hiszünk neki, és ha ezért kudarcot vallunk, magunkra vesszük. Az okkultizmusban a világ őszintétlenségéből az igazság fényébe kell átmennünk, a mi világunkból az Övékébe.

S mindaddig, amíg nincs tökéletes bizalom, addig nem áradhat tökéletes szeretet és erő.

C.W.L.: Mindaddig, amíg olyan állapotban vagyunk, hogy Mesterek létezésében kételkedünk, vagy abban, hogy saját erőnkben kételkedünk Őket valaha is elérhetni, maga ez a kétség minden rezgést helytelen irányba terel, s az, aki ilyenbe kerül, nem lehet vezető, amit használni lehetne. Ezért kell, hogy a tanítvány bízzék a Mesterben, és szeresse Őt, s ugyanekkor az egész emberiség iránt is érezzen teljesen személytelen szeretetet. Állandóan és egész idő alatt a Mestereknek az egyetlen gondolata az, hogy a lehető legkevesebb szellemi erő felhasználásával megtegyék a teendőket azért, hogy más munkára is mennél több maradjon az erőből. Ha valaki az említett kételkedés állapotában él, semmi esetre sem lehet jó vezető, és ezért a Mester nem használhatja. Valóban nagyon szomorú lenne, hogy éppen akkor nem tudnánk Őt szolgálni, amikor szüksége lenne ránk – vagyis a különböző testeinkben olyan rezgések lennének, amelyek az Ő befolyását visszautasítanák, ahelyett, hogy továbbítanák.

Emlékszem egy esetre, mikor valaki nagyon erősen vágyott, hogy az egyik Mester tanítványa lehessen. Már különböző módokon sikerült neki a Mestert jól szolgálni, és a legnagyobb vágya volt Mesterét láthatni. Én magam is akkoriban ennek az embernek a házában laktam, mikor a Mester eljött fizikai testében a várost meglátogatni, melyben az illető lakott. De nem jött el a házhoz. Én magam a házon kívül találkoztam vele, és hosszasan elbeszélgettünk, de Ő nem jöhetett el a házba meglátogatni azt, aki tanítványa szeretett volna lenni, mert éppen akkor ennek az embernek az asztrális teste igen heves és nemtelen szenvedélyek rezgéseivel – egy bizonyos irányban – volt telítve. S így egy életre való alkalma veszett el, sőt talán sok életre szóló lehetőség. Ha ez az ember tudta volna, hogy a Mester milyen közel van, bizonyos vagyok benne, hogy abban a pillanatban minden szenvedélye azonnal lehullott volna róla. De a Mester nem használhatja erejét arra, hogy a rossz rezgéseket eloszlassa csak azért, hogy megmutassa magát valakinek, mert ez erejének elvesztegetése lett volna.

S most ne gondoljuk, hogy a Mester nehezményezi a bizalom hiányát, vagy más efféle tulajdonság hiányát, és azt se higgyük, hogy a Mester túl szigorú, mert nem fordítja idejét arra, hogy ezt vagy azt a rossz szenvedélyek által előidézett rezgéseket eltávolítsa a törekvő asztráltestéből. A Mester mindig csak azt fogja cselekedni, ami a munkát legjobban elősegíti, és ettől nem fog eltérni, semmiféle érzélgős okoknál fogva sem. Ha az üzleti életben valamit

meg kell csinálni, csak természetes, hogy a legmegfelelőbb embert fogják erre kikeresni, legyen az jó barát vagy akár idegen. S csak azért félreállítani valakit, csak egy kevésbé tehetségest venni csak azért, mert az barát, a kötelességünk nem teljesítését jelentené. Pl. egy nagy háborúban mindig a legtehetségesebb embert választották a hadvezetésre, vagy egy minisztérium élére a legrátermettebbet, vagy valamilyen különleges munkára is csak a legalkalmasabbat választották mindig ki. Itt nincs idő a protekciózásra, és nem vehető tekintetbe, hogy valaki unokaöccse számára megfelelő állást találjanak. Olyan embert kell mindig keresni, aki a rábízott munkát a legjobban tudja elvégezni, mert mindenekelőtt az a fontos, hogy a munka a lehető legjobban legyen elvégezve.

Az okkultizmus munkája is ilyen természetű: meg kell tenni, és azok, akik irányítják, a legügyesebb embert használják fel erre. Hosszú évek szolgálata nem adhat okot arra, hogy csak ezért valaki valamilyen hivatalt kaphasson, vagy a Mester különösebb figyelemben részesítse. A Mester kötelessége azt az embert elővenni, aki meg tudja csinálni a szükséges munkát, és teljesen mindegy az, hogy a kiválasztott éppen most csöppent a munkába, vagy már régen szolgálja őket.

Ha az, aki végzett valamilyen munkát, és jönne valaki utána, aki még jobban csinálja ugyanazt a munkát, annak csak örülni lehet. Ruskin mondta valaha egy munkára: „legyen ez a munka akár az enyém, akár a tiéd vagy bárki másé, akkor is helyes, mert a munka jól van megtéve”. Ne habozzunk kijelenteni, ha valamit jól végeztek el, még akkor is, ha magunk csináltuk. Ne késlekedjünk elismerni másoknak a miénknél jobb munkáját, mert egyáltalán nem számít, hogy ki csinálta. Ruskin írásaiban csodálatos megállapításokat találhatunk. Amennyire én tudom, nem volt semmi jártassága az okkultizmusban, valamint nekem sem, mikor megismertem műveit. S mégis igen sok van az ő írásai között olyan, ami az igazi okkultizmus bélyegét viseli magán.

Bízzál magadban. Azt mondd, hogy nagyon is jól ismered magad? Ha ez az érzésed, akkor nem ismered magadat, csak azt a gyarló külső burkot, mely gyakran merül a posványba. Te ellenben – az igazi Én – Isten tüzének szikrája vagy, és Isten, aki mindenható, benned van; ezért semmi sincs, amit meg ne tehetnél, ha akarod. Mondd magadnak: amit ember megtett, azt ember megteheti. Ember vagyok, de isten is az emberben; megtehetem ezt a dolgot, és meg is fogom tenni. Mert ha az Ösvényen akarsz járni, akaratod olyan legyen, mint az edzett acél.

A.B.: Mikor többek előtt, mérlegelés után e különböző utasításokat feltártuk és felszólítottuk őket, hogy hagyjanak fel régi badarságaikkal vagy helytelen cselekedeteikkel, néha így feleltek: „nem tehetek róla, ilyen a természetem”. Sok ember az ilyenféle mentségek mögé bújik. De ti nem gondoljátok igazán komolyan, ha így beszéltek, holott ezt igazán komolyan kéne enni; mert nem lehet játszani azzal, ami ilyen komoly. Mindent meg tudunk tenni, ha elszánjuk magunkat arra, bár lehet, nem azonnal.

Persze, ha azt mondjuk, hogy nem tudom megtenni, akkor valóban nem is tudjuk megtenni, mert hiszen egy ilyen kijelentéssel bénává tesszük magunkat. Ez végzetes hiba, mert meggátol minden haladást, és hónapokra, sőt évekre is ugyanazon fokon állva maradunk. Olyasféle ez, mintha összekötöznék lábunkat kötéllel, és aztán kijelentenénk, hogy nem tudunk járni. Bizonyos, hogy nem is tudhat, mert hiszen összekötötte a lábát, és ha megoldja kötelékeit, és ha nem akar ülve maradni ott, ahol éppen van, akkor ismét igen jól fog tudni járni. Mindent meg tudunk tenni! Tegyük félre azt a helytelen elképzelést, hogy magunkat

tétlenségre ítéljük. Határozzuk el magunkat, hogy igenis mindent meg tudunk tenni, amit csak akarunk, és magunk is meg leszünk lepve, hogy milyen gyorsan fogunk fejlődni. Ha ezt nem akarjuk megtenni, akkor nem vesszük komolyan a módját annak, amilyennek a Mester minket látni szeretne, csak úgy teszünk, mintha komolyan vennénk. Ezzel nem azt mondom, hogy nem is próbáljuk meg, de ez a próba olyan módon történik, ami nem sokat számít.

Hogy világi értelemben ez alatt mit értek: itt gondolok arra a munkára, mellyel családod eltartására megkeresed a szükséges anyagiakat. Nagyon jól tudjátok, hogy ha valami utunkba áll, akkor mindent elkövetünk az akadály elhárítására. Semmi esetre sem fogunk leülni és összetett kézzel kijelenteni, hogy nem tudunk semmit sem csinálni. Ugyanezt a komolyságot itt is alkalmazhatjuk. Ezt a komolyan vevést annyi más mindenre alkalmazzuk, ami messzemenően nem ilyen komoly dolog. Úgy tűnik, hogy az, ami talán a legkomolyabb dolog, éppen ott hiányzik leginkább ez a magatartás.

Nincs semmi haszna annak, ha a Mesterhez fordulunk segítségért, ha nem teszünk magunk is semmi erőfeszítést, hogy magunkon segítsünk. Olyan ez, mint mikor vízért imádkozunk, de a csészét mindkét kezünkkel betakarjuk, és mikor a víz leárad hozzánk, a csészét letakaró kéz miatt túlfolyik rajta, és mi ott vagyunk, ahol voltunk. Ha valaki minden rendelkezésre álló erővel megteszi a tőle telhető legjobbat, akkor igazi okkult módon járt el. Lehet, hogy a külvilágban erőfeszítéseinek nyoma nem fog azonnal mutatkozni, de ez alatt az idő alatt erőit mindjobban összegyűjti, amelyek végül is sikeres cselekedetben mutatkoznak majd meg.

Az, amit meg kell tenned, megtehető és meg is kell tenni, de mindaddig, míg abban a hitben ész, hogy nem tudod megcsinálni, nem is fogod megtenni tudni. De ha azt mondd magadnak: „ezt meg ezt meg kell tennem, és meg akarom tenni”, akkor meg is fogod csinálni. Tegyéél így, és gondolataid őrangyaloként fognak mindig a közeledben lenni, és segíteni fognak a teljesítésben. Mert különben a közeledben van – mint azt a keresztények mondanák – az ördög, amelyet magad teremtettél a saját gondolataiddal. Nincs szükség ilyen ördögöket teremteni, helyette inkább egy nagyalt – egy hatalmas gondolatformát – teremts. „Én tudok és Én akarok” – mondd magadnak.

C.W.L.: Teljesen igaz az, hogy nincs semmi olyan, amit az ember ne tudna megtenni, de ezzel még nincs mondva, hogy azonnal is meg tudja tenni. S itt van az, amikor az emberek elkövetik a hibát. Nagyon jól ismerem ezt, rengeteg levelet kapok nagy bajba jutott emberektől, akik talán éppen az ital vagy egyéb kábítószeres használata következtében egy bizonyos fajta megszálltságba estek, és gyakran ezt mondják: nincs semmi akaratunk, minden cseppje elfogyott már, nem tudjuk nehézségeinket legyőzni: mit tehetünk? Akik eddig ilyen esetekről nem halottak még, fogalmuk sem lehet arról, hogy milyen hatással lehet ez némely emberre, hogy mennyire kiszolgáltatott, s minden erejétől megfosztottnak érzi magát, és valójában nem tud semmit sem tenni.

Az ilyen emberfajta néha még öngyilkosságot is elkövet, s ez valóban végzetes lenne. Még ha valaki egész életére is meg van nyomorítva, meg kellene, hogy ragadja az alkalmat, hogy a csorbát kiköszörülje, s vértesse fel magát ismét, harcoljon hősiessen, tovább küzdjön. Az öngyilkosság azt jelentené, hogy visszatér ahhoz az állapothoz, amelyhez hasonlóból éppen ki akart kerülni, és még ehhez tettének rossz karmája is járul. Ha csak megértené a szenvedő, hogy az akarat most is megvan benne, bármennyire is rejtve látszik előtte. Ha neki magának kellene megteremteni most azt az akaratot, akkor talán valóban kétségbe eshetne, de emlékeztessük arra, hogy az akarat most is megvan, és ez az Isten akarata benne, mely minden emberben megmutatkozik. De ki kellene bontakoztatni és kifejleszteni, de ezt csak foko-

zatosan lehet elérni. S néha egy barát vagy rokon odaadása nagy szeretettel és türelemmel párosulva – valójában Isten küldöttjeként szerepelhet egy ilyen alkalommal.

Mit tett ez az ember, hogy ilyen helyzetbe került? Valószínű, hogy ebben az inkarnációjában vagy talán még egy vagy két életen át szándékosan engedett a vágy-elementáljának, vagyis az alacsonyabb természeté kísértésének, tudatosan engedve, hogy uralkodjék rajta. S talán először harcolt ellene, de mert nem gátolta meg, a gonoszság erői összegyűjtött erővel támadták meg olyannyira, hogy nem tudott azonnal ellenszegülni. De bármikor hozzákezdhet így tenni. Itt például vehetjük azt az embert, aki a vasúti hajtányt meglódítja. Egy kisebb állomáson, ahol több idő van, mindig láthatunk olyan vasúti alkalmazottat, aki egy kocsit az egyik sínről a másikra tolat. Figyeljük meg, hogyan dolgozik. Hatalmas, súlyos kocsikat lassanként, állandó lökdöséssel elindít. Az első lökésre alig van eredménye a lökésének, de lassanként mind több és több lökés következtében a vasúti vagon megindul, és gyorsabban és gyorsabban halad. Ezután kezdi ismét fokozatosan, lassanként megállítani, persze ezt sem tudja azonnal megtenni. Ha eléje állna pl., a vagon elütné, és talán el is pusztítaná. De a fokozatosan kifejtett lassú ellenállásra végül ismét meg tudja állítani a vagon. Egy bizonyos mennyiségű erőt fektetett be, és ezt az erőt nem tudja azonnal elvonni belőle, de hasonló mennyiségű energiával fokozatosan semlegesíteni tudja.

A vágy-elementáljának engedő ember hasonló helyzetben van. Nagy erőt fektetett be a vágyaiba, és ezért most szembe kell néznie vele. Erre lehet, hogy azt mondanátok: hiszen ilyen vágy olyan sokféle van. Ez igaz, de mégis korlátozott mennyiség az. Ha csak minden szentimentalizmus nélkül tudnánk nézni a dolgokat, teljesen elvontan, mint pl. egy matematikai problémára, akkor nem ezt mondanánk, hogy én csak egy alacsony féreg vagyok, és az erők túl erősek, nagyok nekem. Hozzálatni és ellene dolgozni, ez volna a feladata. Meg lehetünk győződve, hogy alapjában véve csak kis mennyiségű erőt fektettünk be a dolgok leküzdésére. De most korlátlan erők állnak rendelkezésre. S éppen ezért, mert az Isteni Tűz szikrái vagyunk valamennyien, mindannyiunk mögött ott van Isten ereje. Csak éppen hogy igen kevés tud belénk áradni a kívánt időben, de azért állandóan árad.

Mindezt persze az Ego szempontjából kell nézni, ő meg tudja és meg is akarja tenni. Nem tudunk mindent azonnal megtenni, amit érdemes okkult szempontból megtenni. Éppen úgy, ahogy nem elegendő a zenét csak a lelkünkben érezni, hanem a kéz és a fül is kigyakorlott kell legyen, mert különben nem szolgálhat vezetékül a zene erejének. Ehhez hasonlóan az egonak is türelmesen kell gyakoroltatnia eszközeit.

Néha az emberek így beszélnek: „Nem tudom legyűrni ezt a rossz szokásomat, majd várok, amíg egy másik testet kapok.” Ez az ember elfelejti, hogy a legközelebbi testének ugyanazok a jellegzetességei lesznek, és azonos tulajdonságai, mint a jelenleginek, s ha nem tesz most már semmit, hogy megváltoztassa, ez a reménytelen állapot a következő életében is tartani fog. De ha jelenleg elszántan küzd ellene, annak ellenére, hogy ezek mégis uralkodnak rajta jelen élete végéig, a legközelebbi életét egy sokkal jobb testtel fogja kezdeni. Ugyanígy van ez a magasabb síkokon is. Lezüllés által az ember annyira elronthatja a mentális testét, hogy ebben az életében már többé nem bírja eredeti állapotába visszavinni. Ennek ellenére, ha határozott kísérletet folytat a gonosz ellen, legközelebb már jó mentális testet fog kapni olyan helyett, amelyben jelenlegi hibái ismétlődnek. Ebben és még sok más esetben is csak kezdetben van nagy harc, a bizalom növekszik, és egy kissé később lesz igazán erős.

Éppen úgy, ahogyan sokan a Mesterhez való viszonyukban érzelmes momentumokat igyekeznek belevinni, ugyanúgy vannak emberek, akik azt kívánják, hogy ők kivételek legye-

nek a természet törvényei alól, és azt kívánják, hogy minden gondjukból-bajukból egyszerre és hirtelen emeltessenek ki. Az érzelmes keresztény-típus ezt mondja: „Jézus vére megváltott minket most és mindörökké. S ezért jogos, hogy minden bajunkból kiemeltessünk, és legyen úgy, mintha soha el se követtük volna”. Ez bizonyos igen vonzónak tűnik, de nem így van. Ami igaz, az a következő: ha egyszer megfordultál és az Isteni akarattal egyetértve a helyes úton jársz, akkor azonnal megszabadulsz minden bajtól és nehézségtől a belsődben, mely abból keletkezett, hogy harcoltál ellene. De ebből mit sem következik, hogy a külső következmények – vagyis amit eddig tettél – eltöröltetnének. Te megváltoztál, megtért ember vagy, s most már a helyes úton jársz, de még számolnod kell a múltad helytelen következményeivel.

Magatartásodat egy pillanat alatt megváltoztathatod, és csak természetes, hogy meg van bocsátva neked, és szellemileg nincs ellened semmi, fel vagy oldva. De még egy ortodox pap is azt mondja neked azonnal, hogy: „nem ígérhetem, hogy minden rossz teted következményét eltörölöm”. Ha kicsapongó életet éltél, ha aláastad egészségedet, ezt nem tudom kijavítani - a következmények megmaradnak, és vezeklésed egy része lesz megpróbálni ezeket meg nem tetté tenni. Amit jóvátehetek, az a bűnösséged, hogy egyházi kifejezést használjak. Te Istennel rossz lábon állsz, de én ismét visszahelyezhetlek Isten kegyébe. Azzal, hogy feloldozlak, tettem érted valamit, mert az a magasabb akarat hatalma, s nem az alacsonyé. Ez a magasabb akarat elvisz téged, ha te is így akarod, segíteni fog téged, hogy a helyes úton járjál, de a fizikai dolgokat nem lehet meg nem történtté tenni. Te magad tudod csak magatartásodat megváltoztatni, és a pap a magasabb síkokon tud rajtad segíteni, ahol neked hiányoznak az erőid. Ezzel nem azt akartam mondani, hogy ezt valaki nem tudná magáért megtenni, de nagy megerőltetésébe kerülne, s a mód nehézkes és tudománytalan volna. Ez az az erő, ami a „feloldozás” mögött van, de nem tudja a bűn következményét elvenni senkitől sem – mert a természet törvényei nem így működnek.

De van még egy szempont, amit most az eddig mondottakhoz hozzá szeretnék fűzni.

Mindaddig, amíg valaki nem fejlesztette ki akaraterejét, és magát kézben nem tartja, nem ajánlhatja fel magát igazán a Mesternek. Az emberek szeretik ezt mondani? „odaadom magamat teljesen a Mesternek”, de vajon nem nyilvánvaló-e, hogy nem adhatják magukat teljesen oda addig, amíg egy részük a legkülönbözőbb fajtájú rossz tulajdonságok birtokosa? S már ennél az oknál fogva is ki kell akaratunkat fejleszteni. A Mester azt mondja, hogy akaratunknak olyannak kell lenni, mint az edzett acél. Jól emlékszem erre az alkalomra, mert Alcyone nem értette, hogy mit akar a Mester az edzett acél szóval mondani és egy kis materializációra volt szükség, hogy megértesse vele, tehát nem csak egyszerűen vasakaratról van szó, hanem edzett acélról, olyan akarat ez, amelynek nem lehet ellenállni. Az akarat itt van; az Isteni erő megvan bennünk, csak ki kell bontakoztatni, és ez által önmagunk uraivá válunk, s akkor már megtehetjük az akarat dicsőséges felajánlását a Mester lábaihoz.

XXIV. fejezet

Felszabadulás, Nirvana és Moksha

Valamennyi kvalifikáció közt a szeretet a legfontosabb, mert ha elég erős valakiben, arra ösztönzi, hogy a többit is megszerezze, nélküle pedig a többi együttvéve sohasem volna elegendő. Gyakran úgy értelmezik, mint heves vágyakozást a születések, és halálok körforgásától való megszabadulás és az Istennel való egyesülés után. Ilyen értelmezése azonban önzőnek hangzik, s jelentésének csak egy része.

C.W.L.: Mint már mondtuk, ebben a könyvben e tulajdonságoknak a helyes értelmezését illetően többféle változat mutatkozik. S valamennyi változat közül talán a legmerészebb - a mumukshatva szót, mint szeretetet lefordítani. Ez a szó a „much” szógyökérből ered, vagyis „felszabadítani vagy szabaddá tenni”. A desideratív formában a gyökér kettős lesz, és még más változások is történnek, hogy a „mumuksh” szó kialakuljon, „vágyni a felszabadulást”. Mumuksha a főnévi forma, jelentése: vágy a felszabadulásra, és a mumukshatva szó jelenti a „felszabadulás utáni vágy állapotát”. A „twa” kifejezésnek kb. az a jelentése, amit nálunk a „-ság,-ség” képzőkkel fejezünk ki, pl. buzgóság. Ugyanebből a szótöből ered a moksha, vagyis „felszabadulás”, „megszabadulás” vagy „megváltás”.

Gyakran kérdezik, hogy a moksha azonos-e a nirvánával. E két szó különböző dolgot jelent, de vehetjük úgy is, mint ugyanak az állapotnak a tulajdonságait - helyesebben olyan állapot, melyet mint léten túlit ismerünk. Nirvána pedig a „va” szógyökérből ered a „nis” előraggal, ami elfújást vagy eloltást jelent, s ezért fordítják eloltásnak, kioltásnak. Moksha a születés és a halál körétől való megszabadulást jelenti, és nirvána az ember azon részének kioltását jelenti, amely ehhez a ciklushoz köti, mely mindazt jelenti, amit egy ember rendszerint az emberről gondol. Vannak olyan hinduk, akik mokshára, mint negatív állapotra gondolnak, és azon vannak, hogy minden személyes vágyat és emberi érdeklődést megsemmisítsenek úgy, hogy sem személyek és tárgyak ne tudják visszakényszeríteni az újraszületésbe, és ezzel hosszú időkre megszabadulnak az újraszületés és meghalás kényszerétől. De ezt az állapotot legtöbben úgy képzelik, mint leírhatatlan boldogság-érzést, mely az elkülönülés illúzióján is túl van, amit kaivalya-nak neveznek, vagyis függetlenségnek, tökéletes egységnek. Vannak buddhisták, akik nirvánára, mint az ember teljes kioltására gondolnak, míg mások úgy tartják, hogy ez a bölcsesség és teljes boldogság elérésének az állapota, mely az énről eltüntet minden elképzelést és tapasztalatot azért, mert mindenekfölött tévedhetetlen. Mint látjuk, ugyanazon valláshoz tartozó embereknek, különböző véleménye lehet.

Mi teozófusok, néha ezt a kifejezést nirvána, arra a tudatállapotra mondjuk, mely az atmikus vagyis spirituális síkon van. De beszélünk nirvánáról úgy is, mint az emberfeletti ember állapotáról, az Adeptus állapotáról, aki már felvette az ötödik Beavatást. Akik az előtűk feltáruló hét út közül azt választották, amely az igazi buddhista nirvánára emlékeztet - vagyis nem a déli-buddhista egyházak „kioltására”, hanem az északi egyház kimondhatatlan nyugalma és boldogságára.

Az Arhat az, aki a negyedik Beavatáson már átment, aki tudatát fel tudja emelni a nirvanikus síkra, és az életnek azt az özönét tapasztalja, melyet a „Belső élet” és a „Mesterek és az Ösvény” című munkáimban is megpróbáltam már leírni. Ez a tudatállapot olyan és annyival nagyobb és tágabb, mint itt a földön bármely hasonló állapot, hogy vonakodom egyáltalán tudatállapotnak nevezni. Aki ebben az állapotban van, eggyé vált egy sokkal nagyobb tudattal,

és az elkülönülés érzését teljesen elvesztette. Minden kísérlet ezt szavakba önteni kudarcot vallott, mert erre nincs egyszerűen megfelelő szavunk.

Nagyon nehéz feladat a szanszkritből fordított szavakra megtalálni a helyes, az árnyalatokig pontos kifejezést, de azok, akik a nirvanikus tudatállapotot csak érintették is, a legjobban fogják tudni, hogy a régi írók - akik maguk is tapasztalták - mit értenek nirvána szó alatt. Ezért nem is lehet elvárni azoktól, akik a lexikonokba magyarázatokat fűznek, hogy a szavak pontos értelmét meg tudják adni. Pl. vegyünk egy embert, aki semmit sem tud a keresztény vallásról, és szeretné megérteni a „kegyelem” szó jelentését. S ha a szótárakban utánanéz, ilyen szavakba gabalyodna bele, mint „kegyelmes”, „kegyes”, és egész más értelmet kapna, mint amit a szó valóban ki akar fejezni. Így pl. a felmentés szó jelentése egyházi szempontból egész más, mint azt a világi értelemben általában használják. Minden vallásban egész csomó olyan kifejezést találunk, melyeknek az idők folyamán kialakul a maguk különleges vallási jelentésük. S ha nem ebben a vallásban nő fel valaki, és nem belülről közelíti meg a szó valódi jelentését, akkor nem könnyű a szó árnyalatilag pontos értelmét adni. A teozófiai mozgalom kezdeti idejében egyikünk sem tudott szanszkritul. Madame Blavatsky ismerte kissé a hindu vallásokat, de nem tudott sem páli, sem szanszkrit nyelven. Módszere az volt, hogy körülírta, amilyen jól csak tudta azt, amit látott, és a jelenlévő hindu barátok egyikéhez fordult: „minek nevezitek ezt a ti szisztémátokban?” Az illető néha nem értette meg teljesen H.P.B.-ét, de azért megadta a körülírt fogalomra a legmegfelelőbb szót. Más alkalommal, ha éppen szüksége volt egy kifejezésre, másvalakit kérdezett meg, de mit sem ügyelt arra, hogy a kérdezett ember az első esetben hindu volt, és a második alkalommal buddhista volt - vagy hogy a megkérdezett hinduk különböző filozófiai iskolákhoz tartoztak.

Ehhez tartozik még az is, hogy Madame Blavatsky nem volt abban a helyzetben, hogy valamelyik tudomány-ágazatnak tanára lehetett volna, aki egy teóriával kimerítőn és alaposan foglalkozik, amelyet kielégítő kísérletekkel bizonyít, és munkája folyamán fel is sorolja kísérletei eredményét.

Nem dolgozott tervezés vagy vázlatok alapján, amelyekbe minden újonnan szerzett értesülést be lehetne sorolni. Jónéhány állítást sorolt fel, melyek a szavak jelentését illetően nem egyeztek, és ha valaki erre vonatkozóan magyarázatot kért tőle, ezt felelte: „ne törődj az elmentmondásokkal”. Folytasd, és gondolkodjál a tényeken. H.P.B. gondolatai csodálatosan tiszták voltak, és tudása határozott.

Az ő munkamódszere pontosan az ellenkezője volt a mi mai módszereinknek, mielőbb nagyon gondosan meghatározzuk az egyes fogalmak szóbeli jelentését, és azok jelentését mindenkorra leszögezzük. Gyakran attól tarthatunk, hogy ennek eredményeként a tudomány és filozófia egyfajta sakkjátékká válik, ahol az egyes báboknak pontosan meg van szabva, hogy milyenfajta lépéseket szabad tenniük. Nála a szavak élő valamik voltak - mintegy gondolatformák a fizikai síkon -, melyeket arra használt, hogy annak, aki hallja, felébressze elméjében azt a tudást, mely az övében már megvan.

Ha jól meg akarjuk érteni mindazokat a komplikált vonatkozásokat, amik az ego és a személyiség között vannak, magunknak is teljes tiszta képünk kell, hogy legyen arról elménkben, hogy tulajdonképpen mik is ezek. Ezt a kérdést a teozófiai irodalom széltében-hosszában már megtárgyalta a társulat korai időszakában, de most is. Én magam is írtam erről a „Mesterek és az Ösvény” című művemben, ahol igen röviden megpróbáltam megmagyarázni azt, hogy mi az emberre úgy gondolunk, mint aki a három világban létezik, melyet valaha Szent Pál is használt - test, lélek, szellem. Ennek megfelelő teozófiai kifejezések a személyiség, az

egyéniesség, és a Monád. A Monád határozottan isteni - az örök láng egy szikrája - aki az Istenség egy része, és minden szándékra és célra alkalmas. A legmagasabb értelemben természetesen igaz az, hogy minden, ami van, része Istennek, s hogy nincs semmi, ami nem Ő lenne, és ez igaz úgy az anyagra, mint a szellemre vonatkozóan. Ennek ellenére egy bizonyos, egészen különleges értelemben úgy képzelhetjük a Monádot, mint az Istenség egy részét, aki alászáll és megnyilvánul. Nagyon jól tudom, hogy mit sem filozofikus, nem tudományos, s nem pontos töredékről beszélni olyannál, ami feloszthatatlan. De a magasabb síkok állapotainak kifejezésére nincsenek megfelelő szavak, úgy hogy bármit is mondunk, nem lesz teljesen kielégítő, és ezért bizonyos mértékben tévútra is vezethet. Vannak írók, akik megpróbálták ezeket a kapcsolatokat kifejezni, és a Monádról úgy beszéltek, mint a Logos tükröződéséről, az egóról viszont, mint a Monád tükröződéséről, és a személyiségről, aki hasonló módon képviseli az egót. E kifejezéseknek bizonyos szempontból megvan a maguk előnye, és mégis nekem úgy tűnik, mintha nem igazán fejeznék ki azt, amit egy másik javaslat mond, hogy a Monádot tekintsük az Istenség töredékének, az egót a Monád töredékének, és a személyiséget ezek következtében, mint az egó töredékét.

Az örök kibontakozás részeként a mi rendszerünk Logosának úgy tetszett, hogy magából egy hatalmas sereg Monádot vetítsen ki. És ha szabad ezt a hasonlatot használnom, mint szikrákat vetette ki magából azért, hogy miután az anyag különböző síkjain keresztül hatoltak, visszatérjenek Hozzá, mint nagy és pompás Napok, melyek mindegyike képes legyen életet és fényt adni egy ragyogó rendszernek, mely által és az ő révén millió és millió más Monádnak módja legyen kifejlődni.

A mérhetetlen magasság, melyből ez az isteni megnyilvánulás - melyet mi egy Monádnak nevezünk - eredetileg leereszkedik, nem mérhető az általunk bármelyik síkbeli kifejezésekkel, hanem a legalacsonyabb hely, melyet úgy látszik, a Monád el tud érni az ő leáradásában, ez az a sík, melyet éppen ezért mi a monádikus síknak nevezünk. Itt emlékeztetni kívánok arra, hogy a mi nagy elnökünk dr. Besant nomenklatúrája szerint, a hét sík legmagasabbika, melyről nekünk tanítanak, az isteni elnevezést kapta, a második (a lefelé jövetelében) a monádikus, a harmadik a szellemi, és a negyedik az intuicionális. Az anyagba való további leszállás is szükséges, hogy a Logosz célja teljesíthető legyen. A Monád, mint egész úgy tűnik, mintha további leszállásra maga képtelen volna, de meg tudja tenni, és teszi is, azt, amit mi magának a töredék egy részének nevezünk, amely képes lebecsátkozni a mentális sík alsó részeire. Ez a töredék a lefelé való útjában a szellemi, vagyis nirvanikus síkon nyilvánul meg, mint a hármas atma. Ennek a hármas szellemiségnek az első megnyilvánulása ezen a síkon marad, míg a második leszáll az intuíciós síkra, és buddhikus anyagba burkolja magát. A harmadik aspektus, vagyis megnyilvánulás, egy síkkal lejjebb száll le, és a mentális sík magasabb részében lakozik, és ezt a magasabb manasznak nevezzük. S így az egó (melynek ezt a nevet adtuk, vagyis a Monád által kibocsátott töredék) az atma, buddhi és manaszból áll, melyeket mi a nem egészen kielégítő kifejezéssel szellemi akarattal, intuicionális bölcsességnek, és cselekvő intelligenciának nevezünk.

Az egó ezen lebecsátkozás alatti útjában saját magának kicsiny töredékét teszi le az alacsonyabb mentális és asztrális síkokra, és alkalmilag a fizikai testben is megnyilvánul. Minden egyes ilyen folytonos leszállás egészen hihetetlen korlátozás, akivel itt találkozunk a fizikai síkon, a legjobb esetben a töredéknek egy töredéke, és mint a valódi embernek kifejezése, olyannyira nem kielégítő, mint ránk aggatni olyasmit, ami a leghalványabban is emlékeztet arra a fogalomra, amilyen egykoron az ember majd az evolúciója végén lesz.

Azok az egók, akikkel mindennapi életünkben dolgunk van, az igen hosszúra nyújtott fejlődés különböző fokain állnak. Minden esetben az egó a saját síkján létezik elsősorban, mely - mint már mondtuk - a mi mentális síkunk magasabb része. S ezen a síkon teljesen távol attól, ami a személyiségnek a megnyilvánulása, lehet hogy messzemenőleg éber már, környezetéről tudatos és aktív életet él. Vagy másrészt lehet szunnyadó majdnem teljesen öntudatlan a környezetéről, és ezért olyasmit, mint aktív életet, csak a személyiségében, egy sokkal alacsonyabb síkon tud élni. S amint az ember felemeli tudatát a különböző síkokra, úgy fogja találni, hogy minden síknak az alatta lévónél sokkal gyorsabb rezgései vannak. Ha az egóról beszélünk, mely a saját síkján fejlődik, ezzel azt mondjuk, hogy teljesen képes ennek a síknak minden rezgésére felelni. Ha viszont ott még nem ilyen tudatos, akkor ezek az igen gyors rezgések elmennek felette anélkül, hogy érintenék. S hogy tudatossá válják, mind alacsonyabbra kell, hogy szálljon, az anyagnak mind durvább részeit maga köré vonni, és ezzel olyan eszközre szert tenni, amely a durvább anyag síkján már reagálni tud a rezgésekre. S így az alacsonyabb síkokon a nagy gyakorlat által lassan, fokozatosan megtanulja a magasabb rezgésekre való reagálást, és ezután igen lassan és csak fokozatosan a felette lévő következő síknak a rezgéseit; s a tudat így dolgozza fel magát síkról síkra.

S ezért a személyiségbeli tudatának lassanként fel kell érni az egójához, s ha az egó tudata eme eszközök útján teljesen kifejlődik, ezután megkezdí a Monád felé való törekvését. Az anyagba való leszállásnak ezt az egész időszakát Indiában pravritti margának nevezik, vagyis a kimenetel útjának. S mikor az ember a szükséges legalacsonyabb pontot elérte, ez után kezdődik meg a visszatérés útja. Visszatér az aratás munkájából, magával víve kévét, a teljesen felébresztett tudat képében, s ez a tény a magasabb síkokon őt sokkal használhatóbbá teszi, mint mielőtt az anyagba merült volna. Ezen az ösvényen, mindig ott a kísértése az ego ezen alacsonyabb részének, hogy elfeledje a magasabbal való kapcsolatát, és hogy magát teljesen azonosítsa az alacsonyabb megnyilvánulással, mely számára annyival élénkebb, és ez által elvágna magát a magasabtból a saját maga kárára.

Tegyük fel, hogy az egó, mint a Monád egy része, hajlana hasonló kísérletekre az ő sokkal magasabb síkján; de most pillanatnyilag az egó és a személyiség kapcsolatáról tárgyalunk; továbbá abból a szempontból nézzük, hogy miképpen néz fel a személyiség az egóhoz és próbál eggyé válni vele.

Az egó társult a személyiséggel, mert éhezi vagy szomjazza az élénk tapasztalatokat. Mert az egó a saját síkján még fejletlen, képtelen reagálni ennek a régióknak magasabb rezgéseire, s mert az alacsonyabb síkok rezgései többet jelentenek számára, újra és újra visszatér hozzájuk. De fejlődése folyamán éhsége mind jobban csökken, és néha - ha már haladottabb és érzékenyebbé vált a saját síkjainak örömei és aktivitása iránt - akkor a másik végletbe esik, és a személyiségét semmibe sem véve - s mert a karma karmai között fogva van - olyan állapotba süllyed, mely számára bánattal telt, vagy pedig unalommal tölti el, mert úgy érzi, hogy ő ezekből már kinőtt.

Az alacsonyabb síkok iránti éhségének csökkenése akkor történik, amikor kifejlesztette személyiségét. Mikor az asztrális világban teljes öntudatra tett szert, az összehasonlítás következtében a fizikai élet szürkének, unalmasnak tűnik; s mikor elérte az alacsonyabb mentális világot, akkor már az asztrális világot fogja szürkének és egyhangúnak találni. S végül is az alacsonyabb sík mindhárom része elveszti vonzerejét, ha a kauzális test sokkal élénkebb és fénylőbb világát kezdi élvezni. Sokan elérték már fejlődésükben azt a fokot, ahol be tudják járni az asztrális világot, és ott hasznos munkát tudnak végezni alvásuk alatt. Az okkultizmus minden tanulmányozója már jól kifejlesztette asztrális testét, és használatra kész állapotban

tartja, bár sokan közülük még nem szerezték meg e használat módozatait. A mentális eszköz alacsonyabb része is rendben van már, és kész működésbe lépni; a rendszeres meditáció ezt fejleszti, és uralma alá helyezi. Ezen a fokon az embernek már megmondják, hogy miképpen használja ezt a testet, és alvása alatt már akkor elhagyhatja asztrális és fizikai testét. Ha ezt már teljesíteni tudja, ugyanez a folyamat ismétlődik meg a kauzális síkon, és itt az egó már fel lévén ébresztve – aktív a maga síkján.

Minden alacsonyabb eszköz ideiglenes öltözék, melyeket magunkra öltünk azért, hogy megtanuljunk, miképpen kell használni a síkoknak erőit, mikor ezt már tökéletesen meg tudjuk csinálni, és az egó a kauzális testben tökéletesen működik már – ami a negyedik Beavatáskor történik – akkor már nincs szüksége ezeken a síkokon inkarnálnia. Ha győzött e síkokon, akkor bármely pillanatban alkalmi asztrális és mentális testet tud materializálni, és magát ezen a síkokon megjeleníteni, és megtenni mindent, amit akar. Ha valaki ezt a fokot elérte, nincs már szüksége a fárasztó újraszületés és halál körforgásán átmenni, ami olyan örömtelen. Mi itt lent nem mindig gondolunk a földi életre, mint kellemetlenségre, mert mi még ebben az életben megtaláljuk kisebb örömeinket. De valójában, ha az egó szempontjából tudnánk nézni a dolgot, akkor meg tudnánk talán érteni, hogy milyen kimondhatatlan unalmas lehet az örökévaló szellemnek itt lent „beszorítva, bezárva, beszegezve” lenni olyan testben, amely ezt vagy azt nem akarja vagy nem tudja megtenni. Míg ebben a testben vagyunk, megpróbáljuk belőle a legjobbat kihozni, de hiszen csak időleges eszköz, melyet a tanulás okából öltöttünk magunkra, és mikor megtanultuk a feladatot, igen örülni fogunk, hogy az egésztől megszabadulhatunk.

Az olyan ember, aki a kauzális síkon szerzett már némi tapasztalatot, néha nagyon is mélyen érzi a három alacsonyabb világ nyomasztó korlátozásait. Hiányzik itt az egó saját világának minden dicsőséges szabadsága, szeretete és igazsága. Itt megérti a sötétség állapotába leszállásának valódi okát, és ezt mondja magának: „meg akarok szabadulni attól a vágytól, amely elsődleges oka annak, hogy inkarnálnom kell, és karmámat úgy kívánom egyensúlyba hozni, hogy lekötés nélkül cselekedhessek. Aki ezt már elmondhatja magáról, az fejlett ember kell hogy legyen, olyan, aki erről már igen sokat gondolkodott, lehet metafizikus vagy filozófus is. Tudatosan kijelenti: „ezt a vágyat ki fogom kapcsolni, karmámat pontosan kívánom egyensúlyba hozni, és így nem lesz többé semmi, ami visszakényszerít engem”. S ezt meg lehet tenni. S ha ez sikerül – s a történelem folyamán Indiában sokan voltak, akiknek ez sikerült - az ilyen ember megszabadult a születés és halál kényszerétől. A mennyei világban él, de talán a kauzális síkot is elérte, de szabály szerint ennél magasabbra nem emelkedik. Elérte azt, amit Mokshának neveznek.

Az olyan ember, aki ezt mind meg tudja tenni, minden alacsonyabb vágy és szenvedély fölé emelkedett már, mert különben mindez lehetetlen volna, de ennek ellenére elfeledkezett a fejlődés egyik oldaláról. Megértette tökéletesen a karma törvényének működését, és ezért tudta magát megszabadítani tőle. De nem tanulta meg jól a fejlődés törvényét, és ettől nem is tudta magát megszabadítani. Olyan, mint a túl okos iskolás fiú, aki messze túlszárnyalja társait, és minden vizsgát előbb tesz le, mint a többi, és azután 3-4 évig nem tesz semmit mindaddig, amíg a többi utol nem éri. Ugyanez történik azzal az emberrel, aki elérte a mokshát, nem a célt érte el, ami az emberiség elé tűzetett, mert a végcél az adeptusság elérése.

Az Adeptus nem csak ember, aki felszabadult a megszületés és meghalás kényszere alól, hanem egyben élő erő is, eggyé vált a Monáddal, mindezek következtében az Istenség egyik szikrája. De az Istenség módszere magát a legnagyobb önfeláldozással kiárasztani az egész világra, ezért az az ember, aki eggyé vált az Istenséggel, szintén el kell, hogy telve le-

gyen az önfeláldozás szellemével. Az Adeptus sokkal több jó munkát végez, amit a legnagyobb emberbarát meg tudhat tenni, munkáját állandóan a magasabb síkon végzi, és mindezt az emberiségért teszi, melynek Ő is egy része. S az ebből eredő karma az emberiség, és nem az ő javára íródik, és ezért nem köti már semmi sem, ami újraszületésre kényszeríthetné, s így az egész emberiség kissé felemeltetik. Nem nagy felemelkedés ugyan, mert az egész világ számára kiszabott karmában nem mindenki részesül egyenlő mértékben, de folyamatos felemelkedést jelent mindenki számára. S ezért egy bizonyos értelemben mindenki egy kevéssel többet látszik kapni, mint amennyit megérdemel. De ebben semmi igazságtalanság nincs, mert pl. az eső is épp úgy ráesik az igaz emberre, mint a gonosz emberre, mindenki számára egyformán.

Ezért ezer, sőt millió év múltán az az ember, aki a mokshát elérte, azt fogja találni, hogy a fejlődés árama felért már az ő síkjáig, és ismét körülfogja őt, és ezért neki vissza kell térnie, újraszületnie, fejlődését folytatandó. Aki a mokshát keresi, általában tudja, hogy felszabadulása nem örökké tartó, hanem úgy gondolja, hogy a messze, távoli jövőben hívatik majd vissza, és hogy az az eljövendő világ abban a korszakban már valószínűleg sokkal jobb lesz, mint jelenleg. Azt mondja: „lehetőségem van ezt megkockáztatni; évezredek szabadságát szerezem meg most, és ez idő alatt a mennyei élet boldogságának örvendezhetek állandóan.

A mi eszményünk az általunk elérhető legmagasabb síkon való tökéletes tudatosság. Nem ajánljuk akármelyik síkon is az elégedett megpihenést. Viszont másrészt hajlandók vagyunk tudatunkat feladni és transzba merülni, mint vannak olyanok, akik ezt megteszik azért, hogy az éber tudatállapotuknál egy síkkal magasabbra kerüljenek. Néha az emberek arról beszélnek, hogy „átmentek samadhiba”, vagy akik szeretik a szanszkrit kifejezéseket, azt mondják, ha meditálnak, hogy samadhiba mennek. E szó értelme eleinte igen zavaros jelentésűnek hangzott számunkra, míg végül rájöttünk, hogy jelentése relatív. Mert samadhi minden ember számára az az állapot, melyet a rendes tudatállapota fölött egy fokozattal el tud érni. Így ha valaki tudatos az asztrális világban, de a mentálisban nem, akkor számára samadhi a következő, vagyis ebben az esetben a mentális sík lesz. Itt egész határozottan arról a pontról van szó, ahol még tudatosak vagyunk, innen egyfajta transzfélébe megyünk, és ebből kiemelkedve, felmagasztosult és szép érzésekkel térünk vissza, de általában azt mondhatnánk, nem mindig világos tudattal. Az ember, mikor meditál, ne akarjon samadhiba menni, meg kell tartania tudatosságát, és így, amikor visszajön, az ott látottakra emlékezni fog. Tudom, hogy sokan átmentek samadhiba, és óriási és szépséges tapasztalatokkal gazdagodtak. De mindazonáltal ez nem jelent fejlődést, mert elvesztik lábuk alól a talajt, és nem emlékeznek világosan, hogy mit csináltak ott. S ebben mindig egy bizonyos veszély rejlik, mert nem tudhatja, hogy vissza tud e térni egyáltalán.

Dr. Besant és én egy alkalommal az élet egy hatalmas kiáradását figyeltük meg a magasabb síkokon, a Solar Istenségéből áramló hatalmas élethullámokat. Dr. Besant így szólt: vessük magunkat bele a hullámba és lássuk, ugyan hova visz. S megtette volna, ha az ő Mestere meg nem akadályozza, és meg nem mondja nekünk, hogy ne tegyük. Később dr. Besant megkérdezte, hogy miért nem lett volna helyes, ha belevetjük magunkat ebbe a hullámba, hova kerültünk volna? A Mester így felelt: valahol, talán a Sírison kivetett volna titeket, vagy valamilyen más naprendszeren néhány évmillió múlva. A megnyilvánulásban nem valami bölcs dolog az ilyenfajta kiáradásokba vetni magunkat, mikor nem tudjuk pontosan, hogy mi történhet. Nem jó terv elveszteni akarni a tudatot; sokkal jobb eszközeink felett uralkodni, és egy kicsit tovább nézni, hogy merre jutunk - mert különben fizikai testünket el is veszthetnénk, és időszaki használhatóságunknak is véget vetne. A mi módszerünk az, hogy minden síkon olyan teljes tudatossággal bírjunk, amelyet csak el tudunk érni, és megpróbáljunk ott használhatók is lenni. A mi Mestereink sosem beszélnek a tiszta, de passzív kontemp-

lációról. A mi célunk nem az, hogy leülünk és bárminek is örvendezünk, hanem a Mester munkájában állandóan cselekvők akarunk maradni.

Ez a mondat, melyet a Mester, mint a negyedik kvalifikációt, a szeretetet ad meg, rendkívül jellemző Reá. A szó mögött rejlő értelmet teszi előtérbe, hogy az okot jól meg tudja magyarázni. Ezt mondja: „mi az oka annak, hogy meg, illetve fel akarsz szabadulni? Azért, mert ha szabad vagy, jobban tudsz segíteni, és ezért próbálsz meg Istennel eggyé lenni? Ki ez az Isten? Isten szeretet. Fejlesszük ki magunkban a szeretetet, ha Vele eggyé akarunk válni. Ezért szeretet ez a kvalifikáció.” Akik olvasták „Az ember múltja, jelenje és jövője” című könyvet, emlékezni fognak, hogy miképpen magyarázza a különböző embercsoportokat, akik más láncokról jöttek át erre a bolygóra, és hogy az egyik ilyen rakományról, mint a szolgák csoportjáról beszél. S csakugyan a Teozófiai Társulat minden tagja valamelyik ilyen csoporthoz tartozik; s ezért a szolgálat eszméje nagyon erős tényező a mi hajlamaink között. Jól tudjuk, hogy milyen nehéz attól megszabadulni, amivel már születünk. Pl. a nemzetiségünk, mely magával hozza a különböző apróbb szempontokat, s milyen nehéz ezeket kikerülni. Ez a személyiségnek a nemzetisége, így a szolgálat eszméjét az egó nemzetiségének nevezhetnénk, vagy tán még a Monádénak is. Ezzel a jelleggel születünk, és azóta is ápoltuk magunkban.

Nehéz nekünk elképzelni vagy megérteni, hogy vannak más típusok is, amelyek éppen olyan jók, mint amit most említettünk. A Napistenség három aspektuson át nyilvánul meg: akarat, bölcsesség és szeretet. És ebben a könyvben is ez a sorrendje. És az emberek is ezen a három irányon át közelítik meg Istent. Minden embernek a maga útja a legjobb, és ezért mindig tartsa szem előtt, hogy a másik ember útja annak számára kétségtelen a legjobb, és a legvégső célnál eggyé válnak valamennyien. Szerezzük meg azt a képességet, amellyel egyszerre tudunk mind a három aspektuson át vizsgálgódnál, és mégis tudjuk ugyanekkor, hogy mind a három végül is egy. Az athanaziai Credo azt mondja, hogy hisszük a Szentháromságot, nem keverve össze a személyeket, sem nem választva szét a lényeket, s megtanuljuk, hogy az örökkévalóságon át csak egy Isten van, bár megnyilvánulása három személyen át történik.

Fentebb már beszéltünk arról, hogy ha valakiben a szeretet elég erős, akkor kényszeríti az embert a többi tulajdonságok megszerzésére. A szeretet az embert erejének megfelelően cselekvővé teszi. Vegyük az egyik legszebb és legjobb példát, az anyai szeretetet. Vizsgáljuk meg, hogy hogyan működik ez a tulajdonság a vademberek között. A vadember-anya nem tud sokat, de legalább mindig kész gyermekét megvédeni, és ha szükséges még életét is feláldozza érte. A civilizált népek anyái hasonló körülmények között ugyanezt meg fogják tenni. Már bizonyosan mindnyájan hallottunk olyan történetről, amikor az anya saját élete kockáztatásával megmenti gyermekét az égő házból, sőt még gyakrabban azt is, hogy a ragályos betegségben szenvedő gyermekét ápolva maga is megkapta a betegséget, és elpusztult abban. A hétköznapi életben ez az erős szeretet gondolkodásra készíti az anyát. A gyermeke iránti szeretetében kezd hyginiát tanulmányozni, majd a táplálkozást veszi elő, és még sok más ehhez hasonló dolgot. Így vezeti őt a szeretet a mentális és fizikai tevékenységekhez.

Ha valaki el akarja érni a Mestert, meg kell legyen benne ez a szeretet, a szolgálat iránti mélységes vágy. Szent János mondja: „Mi tudjuk azt, hogy a haláltól az életbe mentünk, mert szerettük testvéreinket. Aki nem szereti testvérét, a halálban lakozik”, és „aki nem szeret, nem ismeri Istent.” (3, 14.; 4, 18. Szent János) S mindez tökéletesen igaz. Nagyon jó, ha valaki ismeri a teozófia technikai kifejezéseit, és megérti filozófiáját és tudományát, és ezért megkülönböztetni és alkalmazni is tudja a 2401 féle fajtájú elemi esszenciát, ez az ismerete gyakorlati célokra is igen hasznos - de az igazi teozófust a szeretet teszi.

Jól emlékszem, mikor még a régi időkben Babu Mohini Mohun Chatterji, aki tanítvány volt, eljött Londonba, hogy minket tanítson. Ő volt az, aki nekünk először erről a tulajdonságról beszélt. Mr. Sinett könyveiben erre nem tér ki, sem az Isis-ben nem olvashatunk erről. Hiszen ezek voltak tulajdonképpen akkoriban egyedüli könyveink. Chatterji volt az, aki nekünk egyszerűen és röviden felsorolta a négy tulajdonságot, az intenzív vágyat a felszabadulás után (ilyen módon állítva élénk), valamint az Istennel való egyesülést is, a jó magaviselet hat pontját, melyek „megöntözik a sivatagot”, amelyek valóban kiszáradnának, és számkra mind értéktelenné válnának, ha nincs meg bennük a vágy Istennel eggyé válni, és úgy cselekedni, ahogy ő cselekedett. Akkoriban még nem értettük meg teljesen, hogy mit jelent a szolgálat - mint ahogy ma már tudjuk -, bár a Mesterek kezdettől fogva hangsúlyozták szeretetüket az emberiség milliónyi áradata iránt, az alacsonyabb sorbéliek és megvetettek iránt. Akkoriban főképpen a teozófia tanulmányozásával foglaltuk el magunkat. Minden olyan új, olyan érdekes, olyan izgató volt, hogy időnként főleg ennek szenteltük - talán sokkal több időt is, mint amennyit kellett volna, ha nem lett volna szükséges, hogy mielőtt magunk is tanítani kezdtünk volna, előbb magunk is alapos tudásra kívántunk szert tenni, hogy ezzel másokat valóban szolgálhassunk.

Nem annyira vágy, mint inkább akarat, feltett szándék, elhatározás.

C.W.L.: Az akarat az első sugár elsődleges tulajdonsága, mely sugár élén Morya Mester áll. Kuthumi Mester a második sugáron van, a bölcsesség s a szeretet vonalán; de itt úgy beszél, mint az első sugárbéli ember. Emlékszem, egy alkalommal Alcyone megemlítette, hogy szeretne egy tulajdonságot megszerezni. A Mester ezt mondta akkor neki: „Ne vágyjál valamire, a vágy gyenge dolog, akarj, mert Isten vagy. Ha meg akarsz szerezni egy tulajdonságot, akard, láss hozzá és tedd meg.” Ez a Hierarchia nyomatékos álláspontja. Nagyon fontos nekünk, hogy megértsük a Mester magatartását, és a módját is annak, hogy milyen szemmel nézzük azt, ami Őt odavitte, ahol ma áll, és ugyanezt magunkra is alkalmazhatjuk.

Hogy ennek az elhatározásnak eredménye is legyen, olyannyira el kell töltenie egész valódat, hogy ne hagyjon benne helyet más érzés számára. Valóban, az Istennel való egyesülésre irányuló akarat célja azonban nem az, hogy megszabaduljon a gyötrelmekről és szenvedésektől, hanem hogy az iránta érzett mélységes szeretetből együttműködhessél Ővele, és úgy cselekedhessél, ahogyan Ő cselekszik. Mivel Isten – Szeretet, ha egyesülni akarsz vele, teljesen el kell telned tökéletes önzetlenséggel és szeretettel.

C.W.L.: A Mester tanítványának csak egy vágya van, és az a szolgálat. És ezért hajlandó feladni személyes örömet és becsvágyat, és megmaradni kicsiny küllőnek a nagy gépezetben. Az átlagember még eddig nem nagyon kezdett komolyan gondolkodni magasabbrendű dolgokról. Az életet leginkább olyannak veszi, amilyennek kapja, és nem vágyik ebből az életből valami magasabb, nemesebb életbe, hanem sikert akar elérni. Ha ajánlanád az ilyen embernek, hogy mindent, amit mi az alacsonyabb ének nevezünk, adjon fel, így kérdezne: „és mi marad belőlem akkor, ha ezt megtenném?” Igaza van, ebben az esetben igen kevés maradna meg belőle, már amennyiben fel tudja fogni - bár igazság szerint a valóság teljes egészében megmaradna benne.

Nehéz az ilyen embernek megmagyarázni, hogy mit értünk e kifejezés alatt: „belemérülni az isteni életbe”. Ismertem egy igen jó és okos embert, aki alaposan tanulmányozta az északi buddhizmust. Egy nap ezzel a kérdéssel fordult hozzám: „Nem tudok ebből semmit sem kihámozni, és nem tartom érdemesnek követni. Mint tanulmány igen érdekes csakúgy,

mint pl. az archeológia, de az egyetlen cél, amit az ember elé tűz, az az, hogy Buddhává váljon. Nem tudom belátni, hogy ebből bármilyen haszna volna Buddhának, és kétségtelen, hogy számomra ez a véget jelentené. Ez az átlagember szempontja a mi dolgainkkal kapcsolatban. S mégis ez a valódi, izzó, lángoló jelentősége mindannyiunk számára, ha ezt egyszer meg tudnánk érteni, akkor egész felfogásunkat forradalmasítani tudná. A tudatnak ez a kibővítése semmilyen szabadságtól nem foszt meg, sem nem pusztítja el a legkisebb mértékben az egyéniséget. Ez nem az, hogy én belemerülök az univerzumba, hanem a világegyetem leszek én. Az emberek azt mondják: „Ez az Én én vagyok.” Ez, ha az alsóbb Énre vonatkoztatjuk, önámítás, de ha meg tudjuk érteni: „Isten vagyok”, akkor ez az értelmezés, hogy Isten... Isten egyáltalán nem képzelet, és annak az értelme, hogy az, amit gondolok én vagyok, valójában Neki egy kifejezése, és nem képzelet. Az az eszme, hogy minden, ami Rajta kívül lehet, el lehet különítve az egy Éntől - ez az illúzió.

A mindennapi életben vannak dolgok, melyek például szolgálhatnak erre az egyesülésre, a kicsinynek a nagyban való belefoglalására. Pl. van egy nagy áruház, ahova fiatal tisztviselőket vesznek fel. Először ez az ifjú az áruházat, mint munkáját ellenőrzőt tekinti, és nagy nehézségei vannak pontos időben érkezni és minden munkát elvégezni. De mikor már néhány éve ott dolgozik, és mindig felelősebb munkakörbe helyezik, kezd már így beszélni: „mi ezt tesszük” vagy „azt tesszük”, és ekkor már megkezdte magát az áruházzal azonosítani. S így folytatja tovább, míg végül cégjegyző lesz, s később társtulajdonos. És akkor már csak - mint a „mi áruházunkról” beszél, és ha valami üzleti előnyt igyekszik szerezni, akkor már a „cégért” teszi.

Most is megvan, bármely irányban a szabad lehetősége és egyéni kezdeményezése, de ő már most teljesen biztos abban, hogy melyik irányban fogja csak használni képességeit. Erre a magatartásra nem „a cég” kényszerítette, hanem ő maga nőtt bele. Ez csak kis példa, de arra jó, hogy elképzeltesse velünk, hogy milyen módon tudja magát az ember azonosítani egy nagyobb hatalommal, de azért az akarata épp úgy a magáé marad, mint valaha is.

Eljön majd az az idő, mikor magunk is az Ösvény leszünk, s akkor már egy kvalifikáció sem fog belőlünk hiányozni, mert már belenövekedtünk, és természetünk részévé vált. Közel vagyunk mindig az élő Istenhez, mert ő bennünk és felettünk és velünk van mindig, de ez az, amit még meg kell tanulnunk felfogni, tudatunkat fokról fokra felemelni, és minden utunkba kerülő módot megragadni, amíg teljesen és tökéletesen fel tudjuk fogni ezt az eszmét. Eggyé kell válnunk Istennel az ő legmagasabb megnyilvánulásában, a belső megnyilvánulásában, és nem csak a külső anyagi formában. Testünknek minden anyaga és a körülöttünk lévő anyag is az Ő külső öltönye - de mi nem az öltönnyel, hanem Ővele akarunk eggyé válni. S ha eggyé váltunk vele, ezt Ő az Ő részéről felismeri, és minket használ, mint élő vezeték, melyen át erőit kiáraszthatja. Mi ezen az alacsonyabb síkon az isteni erő vezetékai vagyunk, de eredményes vezetékai csak akkor lehetünk, ha elérkeztünk már oda, hogy nincs elkülönített személyiségünk, mely Vele ellenkezne. Isten állandóan ilyen vezetékeken át működik, és az ő szolgálói, a nagy Okkult Hierarchia hasonlóan tesznek. Az nem kétséges, hogy közvetlen akciókkal csodákat tudnak végrehajtani az embereken, de ez nagymennyiségű erő felhasználást jelentene, s ezért a Nagyok azokon az eszközökön át dolgoznak, melyeket Ők erre a célra rendeztek be.

Az emberiség egy nagy osztálya sohasem próbálta meg megérteni az élet elveit. Azt hiszik, hogy a természetnek kell meghajolni előttük, és nem akarnak elfogadni semmit sem úgy, ahogy az rendelve van. Hasonlók azokhoz a spiritiszta kutatókhoz, akik a szeánszokon elő akarják írni a feltételeket, amelyek keretén belül történjenek a jelenségek. Ez rendkívül lehetetlen magatartása az elmének, mert nincs a világon olyan kutatási terület, melyben elő

lehetne írni, hogy miképpen működjenek a természet törvényei. Hallottunk vademberekről, akik a villamos áram működését látva kijelentették, hogy az csalás. A vadember főnök ezt mondta: „Látom, hogy mindez drótvezetékekkel van kapcsolatban, és ti ezt ezekkel a drótokkal csináljátok. Vágjátok el a drótokat, és hinni fogok nektek.” A villamosság emberei mosolyogtak rajta, és így feleltek: „Te nem érted a törvényt, a drótvezetékek továbbítják a villamos áramot, és a drótok nélkül az erő nem működhetne”. A törzsfőnök válasza ez volt: „Lelepleztem csalásaitokat.” A spiritizista szeánszokon ugyanezt teszik az emberek. Nem akarják az előírt módszert megtúrni, és mást akarnak előírni. Kétségtelen, igen egyéni elgondolás, hogy Istent akarják kényszeríteni az Ő saját módjuk szerint cselekedni, mely feltételezhetően ugyan egy bizonyos fajta elme számára megfelelő lehet, de nekem nem felel meg jobban, mint az az eszme, hogy Istennek megmondjuk imánkban, hogy mit tegyen. Mélységesen úgy érzem, hogy Ő végzetlenül jobban tudja, mint én, és ha valami teljesen megmagyarázhatatlan véletlen folytán az én kérésemre Ő mégis megváltoztatná szándékát, tudom, hogy én mérhetetlenül rosszabbul járnék ezzel a módszerrel, mint az Ővé alatt lettem volna.

Az a gondolat, hogy eggyé váljunk Istennel, közülünk még sokaknak nem jutott eszébe, de nagyon is magától érthető a mi indiai testvéreinknek. A Mester ebben a könyvben többször használja az ilyenféle mondatokat, mikor Istenről beszél. A Mester egyik korábbi életében kiváló buddhista tanító volt, Nagarjuna névvel. Ebben az életében sok kiváló beszédet tartott, és sokat írt is. Könyveiben, melyeket megőriztek, erősen ellenez minden személyes Istenről való elgondolást. Sőt, még azt is ellenzi, hogy ezt a szót vagy nevet használják, és mélyen behatol és taglalja e szó metafizikai jelentését. Az indiaiak, ismervén Nagarjuna filozófiáját, gyakran ezt mondják: „milyen különös, hogy ebben a kis könyvben a mi Mesterünk - aki oly határozottan az Istenség személyisége ellen beszélt - most ezt a szót Isten, újra használja. Buddha Urunk is igen határozottan beszélt az ellen a mód ellen, mely az Istenséget, mint személyiséget említi. Erre az ellenvetésre a válasz a következő: ebben a könyvben a Mester nem tér ki az Abszolút kérdésre; nem beszél ERRŐL - a mindenekfölöttvalóról, az örökkévalóról; mert elsősorban egy hindu ifjúhoz szól Ishwaráról - ez a Solar Logosz, a Solar Istenség - és kétségtelen, hogy a mi Mesterünk ilyen értelemben használja ezt a szót - Isten - itt. S mint Nagarjuna beszélt tanítványaihoz, akik közül sokan ismerték a hindu filozófiát, és ezért beszélt a Mester olyan határozottan minden olyan kísérlet ellen, amely az Istenség fogalmát lealacsonyítaná azzal, hogy személyessé teszi, ahogyan ma is még sok keresztény testvérünk teszi.

Azután azt mondja, hogy tegyünk magunkat hozzá hasonlóvá. Ekkor ez a kérdés merül fel: „mit tudunk Róla?” Tudjuk azt, hogy három aspektuson át nyilvánul meg. Van, aki az egyik, s van aki a másik aspektuson át közelíti meg. A mi utunk a cselekvő szeretet útja, mert ez a mi Mestereinknek az útja. Az isteni életnek hét nagy sugara van, és ennek következtében hétféle típusú ember van. Az egyik irány az odaadás vonala, egy másiké az akarat, és még egy másiké a bölcsesség. Az emberek Istent különböző módon keresik, de mert a mi Mestereink a cselekvő szeretet vonalán állnak, mindenki, aki Őket kívánja követni, a saját különleges típusának az erejét kell, hogy használja aktív szolgálatra, az Isten és az ember szeretetéért. Vegyük pl. az odaadás esetét, ahol három fajta típust találunk. Az egyik féle ember térde borulva imádja imádata tárgyát, és csak az a vágya, hogy egyesüljön vele. Feltételezem, hogy ez a típus a nyugati fajoknál csak néhány szerzetes és apáca között található, kiknek egyszerűen az a vágyuk, hogy állandó imáadásban élhessenek Istenük iránt. Ez nagyszerű valami, mert legalábbis abban a pillanatokban másra nem is gondol, csak az Istenséggel kíván eggyé lenni. Ha mások felől kérdezősködsz nála, ezt mondja: „Tegye azt, amit én. Ismertem Indiában egy embert, akinek pontosan ez volt az egyetlen gondolata” - az Istenség képe előtt imádatban ülni, és megpróbálni eggyé válni vele. Ezt a célt tűzte maga elé, és a jövőben el is fogja érni. Egész mennyei életét - valószínűleg igen hosszút - talán több ezer évet - egyfajta imádási mámorban

fog tölteni. Az ilyen tiszta odaadás különböző eszközeinek kifejlődését jelenti, és a maga számára bizonyos haladást is.

Az odaadásnak egy másik fajtája alig is érdemli meg ezt a nevet, ez egy alacsonyabb rendű odaadás, amely quid pro quo-t kíván az Istenségtől, és azt mondja: „amennyit nekem gazdagságban, ígéletben és általános megsegítésben adsz, ugyanolyan mennyiségű odaadást adok neked”.

A harmadik odaadásos típus ezt fogja mondani: „szeretem ezt a Nagy Lényt, vagy azt a Nagy Tanítót, olyannyira szeretem, hogy éppen emiatt kell, hogy valamit tegyek annak érdekében, hogy mások is megismerjék Öt, mint én, és az Ő nevében sok jó munkát végezzenek.” Ez a fajta odaadás igen nemes és gyakorlati jellegű. Közülünk azok, akik az odaadás sugarán állnak, nemcsak tisztára odaadók lesznek, hanem a cselekvőképesség más változatait is bírni fogják, vagyis hogy odaadásukból kifolyólag cselekszenek valamit. De ha valaki közülünk azon a vonalon áll, amely mindenek előtt tudni akar, ugyanez a jellegzetesség kell, hogy meglegyen benne. Mert van olyan ember is, aki tisztára azért vágyik bölcsességre, hogy tudjon és megértsen. Ez igen csodálatos tulajdonság az emberben, és sokan vannak, akik ezen az úton fejlődnek. De azok, akik a szolgák csoportjához tartoznak, megtalálják magukban a közös célt: „én tudni akarok, de csak azért kívánok tudni, hogy másoknak valóban hasznára lehessenek.” Az ilyen ember egész világosan látja a mások által elkövetett hibákat, akik annak ellenére, hogy teljes szívükkel szolgálni kívánnak, badarságból több kárt tesznek, mint hasznot. Az ilyenek ezt gondolják: „adatok tökéletes tudást, és akkor igazán jól tudok szolgálni”.

Szeretnénk Istennel eggyé válni, nem csak azért, hogy egyek legyünk vele, hogy az ő dicsőségében és örömeiben sütkérezzünk, hanem azért, hogy mi is úgy cselekedjünk, mint Ő, s mert az Ő nagy cselekménye az volt, hogy a legnagyobb önfeláldozással az anyagba vetette magát azért, hogy mi létrejöhessünk. Ezért, aki Istennel eggyé akar válni, teljesen meg kell, hogy önmagáról feledkezzék a munka kedvéért, amelyet Istenért tesz - aki maga a Szeretet. Ez a mondat: „és ha te egyesülni akarsz vele, teljesen el kell telned tökéletes önzetlenséggel és szeretettel” - az egész Ösvényt megrövidíti. Akarat, bölcsesség és szeretet - e három mindegyike elvezet a tökéletességhez, és szolgálatban alkalmazva mind magával hozza a többit, s így valóban igaz ez, hogy „a szeretet a törvény beteljesítése.” (Rómaiakhoz 13, 10)

XXV. fejezet

Szeretet a mindennapi életben

A mindennapi életben ez két dolgot jelent. Először is vigyázz, hogy semmiféle élőlényt ne bánts. Másodsor: légy mindig résen, hogy segíts, ha alkalom kínálkozik rá.

C.W.L.: ugyanennek a gondolatnak a két különböző oldala - vagyis a passzív része, hogy ne bántsál senkit, és az aktív része, hogy tégy jót. Vannak, akik állítják, hogy a keleti vallások negatívak, és hogy a szolgálat gondolatát mi csak belemagyarázzuk, de az valójában keresztény gondolat. Ez nem így van. S bár a mai keresztény ezt a gondolatot eléggé háttérbe szorította, igaz az, hogy az őskereszténység a szolgálatért élt és azt határozottan fejezte ki. „Hanem aki a legnagyobb közöttetek, legyen a ti szolgátok.” (Máté 23, 11.) Ugyanez a gondolat minden régi vallásban szintén megtalálható.

Így a buddhizmusban is - amelyről mint a legnegatívabb vallásról szoktak beszélni - megtaláljuk a határozott utasításokat arról, amit el kell kerülni. Ezen vallásnak az öt alapelve semmivel sem negatívabb, mint a zsidók tízparancsolata. A buddhista vallás nem azt mondja, hogy „ezt ne tedd”, bár kéri híveit, hogy fogadják meg bizonyos dolgok kerülését. Szó szerint így hangzik: „megtartom a tant, hogy megtartóztatom magamat mások életét elvenni, hogy ami nem az enyém, nem veszem el, megtartóztatom magam annak a mondásától, ami nem igaz, megtartóztatom magamat kábító italoktól vagy bódító mérgektől, és minden törvényen kívüli nemi étlettől”. Ez a forma, s ez nem parancs, hanem ígéret.

E vallás összefoglalásában az egyik szuttában, vagyis versben, amit maga Buddha adott, a vallás pozitív aspektusát így kapjuk:

Szűnj meg rosszat tenni,
Tanulj meg jót tenni,
Tisztítsd meg szívedet,
Ez a Buddha vallása.

Egész világosan ugyanezt olvashatjuk a Nyolcszoros Nemes Ösvény tanításaiban: helyes szempontok, helyes célok, helyes szavak, helyes magatartás, helyes életmód, helyes igyekezet, helyes emlékezés és helyes meditáció. És ezek közül a legtöbb kíváncsian igen pozitív.

A Bhagavad Gitában, amely hindu millióknak a gyakorlati bibliája, a legpozitívabb aktivitásokról szóló tanokat találjuk. Itt Istent, mint a Nagy Alkotót írják le, és azt mondják, hogy aki nem akarja követni a példáját, és nem akar a világ javáért dolgozni, az hiába él. Azt is mondja, hogy a „nem-cselekvés” (inakció) valójában cselekvés, mint halálos bűnben. S mind Madame Blavatsky mondotta - aki óvta az embereket az ilyesmitől - hogy az el nem követés bűnétől éppen úgy kell tartózkodni, mint az elkövetés bűnétől. És így a sannyasikról, akik lemondtak az anyagi életéről, azt mondják, hogy ők azok, akik állandóan jótettek, áldozatokat és lemondást gyakorolnak. A hinduk nagy történelmi írásai tele vannak olyan emberek élettörténeteivel, akik magukat teljesen a közéletnek szentelték, sokat közülük isteni inkarnációknak tartanak, akik hogy embertársaikat szolgálhassák, tanítottak és hirdették tanikat.

Lehet ugyan, hogy jelen korunkban a közösség szolgálatát jobban hangsúlyozzák, mint azokban az ősi vallásokban tették, de azért mindig megvolt a szemlélődő része is az ő vallásuknak, mint ahogy a kereszténységnek is megvolt a középkor idejében. Csak az utóbbi évtizedekben vált szokássá, hogy a mi ötödik alfajunk erőteljes aktivitása következtében ti-

tokban egy kissé lenézzük a szerzeteseket és apácákat, és felmagasztaljuk a cselekvő embertípust, a nagy hadvezéreket, a nagy uralkodókat és a békeidők nagy államférfiit. Holott a kontemplatív (imádkozó) rendek gondolata, mint olyan, nagyon is szép eszme. A terv az volt, hogy a szerzetesek és apácák cselekvő rendjei azért vannak, hogy az embereket tanítsák, és hogy jótékonykodjanak, míg az imádkozó rendek teljesen elkülönülve, elzárva élnek, és teljesen a meditációnak és imádkozásnak szentelik magukat. Más szóval ez annyit jelent, hogy jó és magasröptű gondolatokat formálnak ki, azokat azután szétárasztják a világra, mások segítségével. A rendeknek az volt a dolga, hogy különleges meditációkat és imákat mondjanak olyan testvéreik helyett, akik különböző okoknál fogva képtelenek ezt ugyanolyan jól és alaposan maguk megtenni. Ezt az elméletet minden vallásnál megtalálhatjuk, hogy miután ők is az emberiség egy részét alkotják, az emberiség szükségletét részben nekik is kell fedezni; s mit sem voltak lusta szerzetesek, akik a cselekvő munkától magukat elvonták. Sokkal keményebb munkát – olyat, amit mások nem tudnak megtenni – a magasabb világokkal való kapcsolódást hajtották végre, méghozzá olyan körülmények között, amelynek önfeláldozása, aszketizmusa a mindennapi embert elijesztette volna.

Igaz viszont az is, hogy egy szerzetesi élet, amely nem volt határozottan aszketikus élet, igen sokakat vonzott, mert kényelmes és lusta életnek vélték. Az ilyen ember ugyan elmenekült a fizikai munka elől, de nem tett helyébe a magasabb síkokbeli munkát. A buddhista szerzetesek között van ilyenféle is, de ezeket le is nézik, és „rizs-szerzeteseknek” nevezik őket, olyan emberek ezek, akik szerzetesek lesznek a biztosított életért, amely nem valami luxus-élet, de hiányt sosem fognak szenvedni, amíg valakinek is van az országban mit ennie. Ugyanezt lehet mondani – talán még nagyobb mértékben – az európai középkori szerzetes-rendekre. Akkoriban is voltak emberek, akik azért léptek be ilyen rendekbe, hogy hatalmat és befolyást gyakorolhassanak, és sok esetben nem törődtek a magántulajdon hiányával. Bár a szerzetesnek, mint egyénnek nem lehetett magántulajdona, ellenben a szerzet, mint testület, bizony jócskán gyűjtött ilyet, mely nagymértékben az egyénnek is rendelkezésére állott.

Először is: ne bánts senkit. Három bűn van, mely többet árt, mint bármi más a világon: a pletykázkodás, a kegyetlenség és a babona – mert ezek a szeretet ellen vétenek.

C.W.L.: Ha olyan bűnökről hallunk, amelyek több kárt okoznak a világon, mint bármi más, hajlandók vagyunk gyilkosságra, rablásra vagy ehhez hasonló bűnökre gondolni, és talán meg leszünk lepve, mikor aránylag hétköznapi bűnökről hallunk, mint pletyka, kegyetlenség és babona, mint első említve. A Mester itt számításba veszi a bűnök mennyiségét és messze kiható hatásukat. Gyilkosságot és rablást általában igen komoly bűnnek tartják, és ezért tiszteltreméltó emberek elkerülik, míg nem méltatják ezt a cselekedetet háborúnak nevezni. De a pletyka egyetemes, ha meggondoljuk, hogy minden egyes esetben mennyi kárt okoz, mennyi mentális szenvedés keletkezik nyomában, gyakran az ideált lealacsonyítva, és ha ezt megszorozzuk millió és millió esettel, melyek állandóan folyamatban vannak, csakhamar belátjuk, hogy a pletyka sokkal több kárt okoz, mint más bűn. Valakinek a személyes eszményképét megsemmisíteni, csökkenteni, lealacsonyítani és éreztetni vele, hogy végül az nem is olyan nemes, jó és magasrendű, mint az illető gondolta. Néha úgy beszélnek az ideálok elpusztításáról, mint valami jó dologról. Egy ember eszményképét lerombolni – lehet, hogy a legkomolyabb megbántás, amit ellene elkövetni lehet. Ha ez az ember olyasmit idealizál, ami számunkra alacsonyrendű és közönséges, lehet, hogy majd sikerül nekünk valamilyen magasabbrendű eszményképet elétárni, de a legrosszabb és leggonoszabb cselekedet az, ha elveszük eszményképét anélkül, hogy helyébe jobbat adnánk. Nem a mi dolgunk leleplezni valaminek a hibáit, vagy megkísérelni lekicsinyelni bármit vagy bárkit.

Sokan közülünk tudják talán személyes tapasztalatból is, hogy dr. Besant mennyi csodálatos sok jót tett. Sok ezren találták meg a világosságot általa, írásaiban, előadásaiban, és mégis, a pletyka, melyet róla terjesztettek, talán több ezer embert tartott vissza attól, hogy őr meghallgassák, és hogy könyveit olvassák. Azt beszéltek: „ezt meg ezt hallottam Besantról, miért olvassak el egy ilyen személytől könyveket?” És így sokan elfordultak attól, ami talán meghozta volna számukra a megváltást pontosan ebben az inkarnációban. Sok ezer ember írt dr. Besantnak, és kérték tanácsát mindenféle nehézségeikben, melyekbe majdnem elmerültek. S milyen sok embert tartott vissza a tanácskéréstől az a gonosz és teljesen hamis híresztelés, amit róla terjesztettek.

Azt hiszem, még soha senkit nem támadtak annyit és olyan sokat, mint a mi nagy elnökünket. Jóval régebben, mint mielőtt teozófus lett, már a nyilvánosság előtt szerepelt, mint szabadgondolkodó. Támadták, becsmérelték, elsősorban azért, mert újra kiadta az un. Knowlton röpiratot, mely a nemi kérdést taglalta, s amellyel egyszer már szembe kellett nézni, áttanulmányozni, és nem szemérmeskedően rejtegetni. Ezt a röplapot még akkor írták, még mielőtt dr. Besant a világra jött volna, de nyilvánosságra hozatala félbe maradt a tiltakozások miatt. Dr. Besant ismét felvette a fonalat, részben, mert azt hitte, hogy ezt a kérdést ismét szellőztetni kellene, és hogy a szegényeknek tegyék lehetővé megismerni a röplap tartalmát, de még inkább azt hiszem, hogy ő ezt azért közölte ismét, hogy tiltakozzék ilyen tények eltitkolása miatt. És azon az alapon is, hogy minden, ami a közegészségre vonatkozik, az a köz javára is szól, és ezért mindenkinek joga van ismerni. A röplap újra való kiadása kizárólag azt a célt kívánta szolgálni, hogy kihívás legyen az iránt, amit ő helytelen törvénynek tartott. S ezért értesítette a rendőrséget, hogy a röplapot eladni szándékozik, és ezért meghatározott időben keressék fel irodáját és vásároljanak meg ők is egy példányt. A rendőrség elfogadta a meghívást, és a szóban forgó röplapot a szó szoros értelmében felvásárolták, és tovább üldözték őt, de az ügy „nolle prose qui”-val végződött. Ezután ugyanerről a témáról dr. Besant egy óvatosabb módon írt röplapot szerkesztett. Jutalma ezért – legalábbis a fizikai síkon – az volt, hogy most már a jellemét is a legvisszataszítóbb módon támadták. Később ezt az írását visszavonta, mert arra a megállapításra jutott, hogy ezt a társadalmi kérdést nem a legsikerültebb módon tárgyalja, de sosem bánta meg, hogy az ő felfogása szerint minden tőle telhetőt megtett ezen a téren. Ilyen önzetlenség és bátorság igen ritka dolog a világon.

Madame Blavatskyról is igen sok pletykát hoztak forgalomba az ő irigyei. Vad és badar vádak emeltek ellene, de akik személyesen ismerték, azonnal lehetetlennek és nevetségesnek találták a vádakot, viszont igen sok embert elriasztottak a teozófia alapos tanulmányozásától. H.P.B. 1891-ben halt meg, de mindmáig tapasztalhatjuk, hogy ha a Teozófiai Társulatról van szó, azonnal ezt a megjegyzést kapjuk: „óh igen, ez az a társulat, melyet H.P. Blavatskyné alapított, akit mint csalót és kuruzslót lepleztek le. Nem akarom sem időmet, sem energiámat egy csaló tanításaira vesztegetni”. Ilyen módon sokan elvesztették az alkalmat a teozófiai igazságok megismerésére, pedig talán az egész életüket megváltoztathatta volna.

Már ezekből a példákban is láthatjuk, hogy milyen mérhetetlen kárt okozhat a rosszululat és badar pletyka. Az önzésnek ez a formája nagyon is sérti annak az érzelmeit is, aki ellen a pletyka irányul. Hogy valakit ez bánt, ez azt mutatja még, hogy jellemében vannak még gyenge pontok, de ez mit sem menti a pletykát, vagy szabadítja meg attól a rossz karmától, ami ennek közvetlen következménye lesz. A mi elnökünk teljesen érzéketlen a vele foglalkozó pletykák iránt, és ha valamilyen különösebb irányban a szokottnál többet szidalmazták, ezt mondja: „Ez kissé kezd unalmassá válni, szeretném, ha már mást találnának, amin vitázni lehetne.” Engem is sokan szidalmaztak már, de álmatlan éjszakát sosem okozott. Ez a

karma lehull rólunk. De a kár, amit pletykálkodásukkal másoknak okoztak, meghozza a maga karmáját annak, aki elindította és továbbadta azt. Már sokkal nehezebb nem törődni azzal, amit másvalakiről mondanak, és bevallom, nekem sokkal nehezebb elviselni azt, hogy nem haragszom, ha pl. valaki elnökünkről rosszat beszél, vagy ha Mesterekről méltatlan gondolatokat mondanak ki, ami nekünk – kik ismerjük Őket – valóságos istenkáromlásnak tűnnek.

A pletyka nem igazi kritika. A „kritika” szó eredetileg annyit jelent, mint lyukakat fúrni. A görög „krinein” – ítélni – szóból ered, és igazságosztó jellege van, de ma már nem ezt jelenti. Az igazságosság az Isten egyik megnyilvánulása, s ezért valakinek szavait vagy tetteit megítélni anélkül, hogy az megmagyarázhatná, helytelen és rosszra vezet. Azt hiszem, hogy nincsen olyan írás a világon, legyen az akármilyen szent vagy szép, amelyet ne lehetne nevetségessé tenni, ha néhány szót kihagyunk belőle, és mást illesztünk helyébe. Ugyanezt tesszük az emberek gondolataival. Pl. összekerülünk egy izgulékony emberrel, aki talán éles hangon és nyersen beszél, és ebből mi máris arra következtetünk, hogy ilyen a jelleme is. Holott izgulékonyságának okát nem tudhatjuk. Pl. lehet, hogy egész éjjelen át beteg gyermeke ágyánál virrasztott. Vagy valakivel kellemetlensége volt, vagy felbosszantották, és mi ennek a reflexeit kapjuk meg, pedig nem is miattunk bosszankodott. Ha nagy Adeptus lenne, bizonyosan nem bosszankodna, de mert még nem vagyunk mind Adeptusok, ez megesik velünk.

Egy öreg kocsisból, mint kisfiú tanultam ezt először életemben. Körülötte voltam egy alkalommal, mikor odalépett hozzá egy ember, és igen gorombán beszélt vele. Az öreg kocsis láthatólag nem nagyon vette figyelembe a durva hangot, és szép csendesen felelt neki. Mikor elment, megkérdeztem tőle: „János bácsi, mit csináltál te ennek az embernek, hogy ilyen dühös volt rád?” „Óh semmit, nem énrám haragszik” – felelte az öreg szolga, nem én bosszantottam fel, lehet talán a felesége, vagy valaki más ingerelte fel. S azután elmagyarázta nekem, hogy ha egy embert kihoztak a sodrából, akkor bizony igen könnyen valaki máson tölti ki a mérgét.

Szívtelenül ítélni meg valakit, és ennek a mérregnek a hatása és elterjedése egész hihetetlen volna, ha nem kapnánk erre nézve újabb és állandó bizonyítékokat. Valakinél egy helytelen eszme alakul ki, és ez a helytelen elképzelés látószögét teljesen átszínezi. Ezt még erre a könyvre vonatkozóan is láthattuk. Mikor először hallottam a pletykáról, a Mester Alcyonének adott tanításairól - sokkal előbb, mint a könyv megjelent volna, igen mély benyomást gyakorolt rám a fontossága – és így különböző alkalmakkor megismételtem. S mikor a könyv megjelent, voltak emberek, akik erre a tanításokra valósággal rávetették magukat, és kijelentették, hogy lám, e tanításokat én már hónapokkal a könyv megjelenése előtt nyilvánosságra hoztam, és azt állították, hogy eszerint a könyv megírásában nekem is részem van.

Már egyszer említettem, hogy Alcyone asztrális világbeli emlékezőképességének két szakasza volt, az egyik szakasz alatt még nem tudott teljesen visszemlékezni, és én ismételttem el neki azokat a tanításokat, melyeket Mestere neki mondott a következő napra vonatkozóan; a másik szakasz alatt már mindenre vissza tudott emlékezni. Később hallottam, hogy Bombayban már úgy mesélték, mintha az egész könyvet én ismételttem volna el neki a fizikai világban. De mint tény megemlítem, hogy a könyv fent említett második szakasza alatt íródott, amikor már képes volt mindenre emlékezni, amit Mestere mondott neki, és ő maga is írta le. Mikor az emberek szeretnek valamit kitalálni – ahogy ezt is tették – akkor mindent elferdítettek. Sokfajta igazságtalanság ért már engem éppen ilyen elferdített tények következtében. Mit sem törődtem ezzel, de világosan megtanultam, hogy milyen könnyen félreértene az emberek valamit, ha helytelen szempontból indulnak ki. A legkomikusabb tévedéseket láttam elkövetni, mikor minden megtörtént eseményt csak azért fújtak fel, hogy egy nem létező eszmének alapot nyújtsanak, holott az egész elejétől végig csak egyszerű kitalálás volt.

Az okkult tréninghez tartozó egyik tapasztalat, amit meg kell szerezni az, hogy próbáljuk meg magunkat azonosítani bizonyos állatok tudatával. Ez tisztára gyakorlat dolga. A tanítványnak azért kell ezt megtanulnia, hogy később képes legyen ugyanezt más és magasabbrendű formákkal bíró tudatokkal is megtenni. Mi magunkat sokkal magasabbrendűnek tartjuk az állatoknál – s ezt joggal tesszük – mert hiszen egy magasabb birodalomhoz tartozunk. S ezért teljesen egyszerű kell, hogy számunkra legyen annak az állatnak az értelme, de a magam tapasztalataiból ítélve azt hiszem, hogy majdnem mindenki, aki figyelmet fordít az állatokra, állandóan helytelenül értelmezi az ő indítóokaikat és gondolataikat. Ha valóban kitaláljuk, hogy az állat mit gondol, akkor hamarosan rájövünk, hogy az állatnak olyan okai vannak, amikre mi sosem gondoltunk volna. Miután nem tudjuk megérteni az állatot sem, amelynek gondolatai egyszerűek és kevesek, annál kevésbé tudjuk megérteni embertársainkat. Igaz, hogy közelebb állunk az emberi lényekhez, mégis kételkedem abban, hogy egy emberi lény a másik emberi lényt valaha is megértette teljesen. Lehet, hogy furcsának fog hangzani, de mi valamennyien el vagyunk szigetelve egymástól, és mindegyikünk csak magának létezik. De máskülönbén igaz az, hogy hatalmas testvériségben élünk, de másrészt, ami elménket illeti, mindenki a maga külön elefántcsont-tornyában él. Gondolatvilágának környéke ugyan érinti embertársának gondolatait valahol egy ponton, de még itt is kétségesen és bizonytalanul.

E háromtól állandóan őrizkedjék, aki el akarja tölteni szívét az Isten iránt való szeretettel.

C.W.L.: Azt hihetnénk, hogy az említett három rosszat elég könnyen el lehet kerülni. De nem így van, mert ezek oly kellemetlenül általános hibák és annyira rossz szokások is, hogy csak kevesen tudják elképzelni. Ezek a mi különleges nehézségeink fejlődésünk jelenlegi fokán. Eddig az alacsonyabb értelmet fejlesztettük, amelynek feladata az, hogy elsősorban a különbségeket kutassa. Ezért először az emberek azt veszik először észre valakiben, amit nem szeretnek, ezt pedig majdnem mindig változatlanul követi a kritika. Az az ember, aki energiáját arra fordítja, hogy mindenben a hibát találja meg először, és az eltéréseket megjegezze, idejét múlta lény – reménytelen anakronizmus. Nekünk ma már a szintézist kell keresnünk, és mindenütt azt tanulmányozzuk, ami az isteni és a jó mindenben, mert most kell megkezdennünk már a buddhi fejlesztését. Mi már most a holnapnak akarunk élni, és nem a tegnapiak. S ezért ne engedjük meg magunknak, hogy a tudatlanság sötét árnya seperjen el bennünket. Ezért tartsuk állandóan szem előtt azt a tényt, hogy nem engedünk az árnyak, mert különben úgy körülvesz bennünket, és olyan benyomást gyakorol ránk, hogy még alkalmilag vissza is csúszhatunk néha.

XXVI. fejezet

Pletyka

Íme, mire vezet a pletykálkodás. Rossz gondolattal kezdődik, s ez már magában véve bűn. Mert mindenben és mindenben van jó, és mindenben és mindenben van rossz. Bármelyiket erősíthetjük azzal, hogy rágondolunk, s ily módon előmozdíthatjuk a fejlődését, vagy pedig hátráltatjuk; megtehetjük a Logosz akaratát, vagy pedig elleneszegülhetünk. Ha embertársaidban lévő rosszra gondolsz, három gonosztettet követsz el egyszerre.

C.W.L.: A Mester a gonosz gondolatokról úgy beszél, mint gonosztettekről. Ha emlékezünk arra, hogy a Mesterek mily rendkívül gondos és egyensúlyozott módon fejezik ki magukat mindig, akkor meg tudjuk érteni, hogy milyen gonosznak kell lenni annak, ami ellen ilyen élesen kikel.

Megpróbálni mások indítóokait megérteni és okoskodásukat követni próbálni nagyon valószínű, hogy nem lesz korrekt, és a legkevesebb, amit tehetünk az, hogy nem kételkedünk benne. Általában azt mondhatjuk, hogy a legtöbb ember tiszteletet érdemel, és jóakarátú, és ezért tételezzük fel a mindenkori jóhiszeműségüket. S ha tévedtünk volna, a mi, egy kissé magasabbrendű gondolataink csak jótékonyan fognak rá hatni. Ha valakiről nem valami előnyös véleményt hallunk, mielőtt ismételnénk a dolgot, kérdezzük csak meg magunkat, hogy a fülünkhöz jutott pletykát felnagyítva tovább adnánk-e, ha ez a rágalom a saját gyermekünkről vagy testvérünkről szólna. Nem, egészen bizonyosan nem. Először is kétségbe vonnád, majd semmi esetre sem adnád tovább. Miért tennének másként a másik ember gyermekével vagy testvérével?

1.) Környezetedet jó gondolatok helyett rossz gondolatokkal árasztod el, s ily módon növeled a világ szomorúságát.

C.W.L.: A világ egészen olyan, amilyenek mi magunk csináljuk magunknak, és olyan, amilyenek látjuk. Ha valaki pesszimista, mindenben inkább a rosszat és a sötétet látja, és mindenben azt kutatja, hogy miben támadják, és miért akarják megsérteni. A világban sok a rossz és a sok bánat az alacsonyabb síkokon, mint azt Buddha Urunk is kimutatta. Mindazt komoly nehézségekké fokozhatjuk fel, vagy pedig optimistán foghatjuk fel, vidám, határozott lendülettel, hogy mindenből a legjobbat váltsuk ki. Utóbbi esetben csakhamar azt fogjuk találni, hogy mennyi minden van vidám és kellemes, és a világot vidámabbá tesszük másoknak is, éppen a mi külső életünkkel és gondolaterőnkkel.

Sokan vannak, akik évek óta rendszeresen meditálnak. Az ilyen ember elkerülhetetlenül határozottabban gondolkodik, mint az, aki ilyet még nem próbált meg; s azért az előbbi ember gondolatai sokkal erőteljesebbek. Ha az ilyen ember valakiről rosszat gondol, különböző esetekben sokkal ártalmasabb, mintha azt közönséges ember teszi. Először azért, mert jobban tudják, hogy – mint az egyház mondja – „vétkeznek a világosság ellen”. Másodszor, mert gondolataik határozott és aránylag maradandó formákat termelnek, mely gondolatoknak úgy az asztrális, mint a mentális világban tekintélyes befolyásuk van. Ezért használjuk erőinket a világban arra, hogy mindent vidámabbá és boldogabbá tegyünk. Alig tudjuk elképzelni, hogy mindent vidámabbá és boldogabbá tegyünk. Alig tudjuk elképzelni, hogy milyen mértékben lehet ezt megtenni, egyszerűen azzal, hogy a bánatos és önző gondolatot félretesszük, és magunkat szeretettel töltjük el, és azt állandóan ki is sugározzuk környezetünkben.

2.) Ha az illetőben megvan az a rossz, amire gondolsz, erősíted és táplálod; ezzel pedig rosszabbá teszed testvéredet, ahelyett, hogy jobbá tennéd. Rendszerint azonban nincs is meg benne a rossz, csak úgy képzeled; akkor pedig aljas gondolatod rossz cselekedetre csábítja testvéredet, mert ha még nem tökéletes, azzá teheted, amit felőle gondolsz.

C.W.L.: A tisztánlátó látja a más ember felé irányított gondolatokat, melyek, mint szűnyoghad veszik körül az embert. Nem tudnak beléje hatolni addig, míg az ember el van foglalva valamivel, de ha gondolatai egy pillanatra is engednek, pl. ha elmereng vagy fáradt, vagy egy pillanatra elgondolkodik, akkor megragadják az alkalmat. Ez a gondolatforma, mint valami dudor odatapad az aurájához, és rezgéseivel fokozatosan megszínezi azt a részt, amelyre rátapadt és innen szétterjeszti befolyását. S így jó vagy rossz gondolatokat, eszméket tud javasolni, ha az emberben van ehhez hasonló – mint ahogy rendszerint van is – akkor azt mozgásba hozza.

Egy kis lendületet adni valakinek néha nem sokat számít, de lehetnek esetek, mikor nagy különbséggel jár. Az iskolás fiúk az ide-oda szaladás közben meg-meglökik egymást; tudunk olyan esetről is, amikor az egyik gyerek akaratlanul lelökte a korlátot a másikat. Sosem tudhatjuk, hogy mikor tart egy ember éppen valami rossz elkövetésének a küszöbén, és egy róla való rossz gondolat belöki azon a bizonyos küszöbön. Másrészt az is megtörténhet, hogy valaki a jó és a rossznak éppen a határán áll, és egy segítő, jó gondolat véglegesen a jó irányba fordítja, és ezzel megindította fejlődésének meggyorsítását.

Ismerek eseteket, mikor egy gonosz gondolat valakit egy egész sorozat rossz cselekedet megkezdésére készítetett, és az eredmény több életre terjedt ki; mindez még csak a felszínen volt jelen és még nem vált tétvé, de aztán valahonnan egy rossz gondolat elérte, és ez megadta azt a lökést, mely a gondolattól csak egy lépés a tethez, és egy sorozat gonosztettet követett el. Persze ezt clairvoyantság nélkül alig tudjuk elképzelni, de ha egyszer láttuk, akkor örökre vigyázni fogunk a félelemből született gondossággal. Emlékszünk, hogy mit mond Schiller, a költő a clairvoyantról, s hogy kívánta vissza ismét érzékei vakságát: „Vedd vissza kegyetlen ajándékod, vedd vissza e szörnyű ajándékot” – ez volt az, amit mondott.

3.) Saját gondolatvilágodat jó gondolatok helyett rosszakkal töltöd meg, amivel megakadályozod saját fejlődésedet, és szép és vonzó látvány helyett rút és kínos látványt nyújtasz azoknak, akik látni tudnak.

C.W.L.: Az emberek általában sokat törődnek külső, fizikai személyi megjelenésükkel, és magatartásuk bájjával és kedvességével nemcsak azért, mert igyekeznek a legjobb oldalukról mutatkozni, hanem azért is, mert általában a társadalommal szemben kötelességüknek is tartják. A régi világban úgy tartották, hogy minden ember kötelessége magát a lehető legtökéletesebbé és széppé tenni a tőle telhető minden módon, így magatartásban, viselkedésben, megjelenésben, beszédben és cselekedetben egyaránt. Azon volt, hogy megtanulja a helyes, a kellemes, a rendes módját minden elvégzendő munkának. S nemcsak a személyiségnek, de környezetünknek is nemcsak hasznosnak, hanem szépnek is kellett lennie. Ha valaki házat épített magának, a szomszédai iránti kötelessége volt az is, hogy a ház nemcsak szép, hanem különlegesen finom legyen – bár szükségszerűen nem volt ezért drágább, mint más ház -, de köedényeinek, szobrainak és képeinek is kitűnőnek kellett lenniük. Manapság leginkább arra vagyunk tekintettel, hogy az épület minél olcsóbb legyen, tekintet nélkül a kiváltott csúf hatásra. Valaki pl. egy csúnya nagy gyárat vagy bérházat épít, és minden szenzitív ember azon-

nal visszataszítónak találja, mindenki, aki csak meglátja ugyanígy érez, és ez senkinek sem jó. Nos, az az ember, aki a rút épületért felelős, valósággal rossz karmát készít magának. Lesz, aki azt gondolja, hogy ez nem fontos, holott az, mert a környezet igen lényeges körülmény. Igaz, hogy az erős lélek ezt is legyőzi, de miért ne legyen olyasmink, ami segít minket, a helyett, hogy akadályozna. Mindenki, aki szép épületeket épít vagy építtet, megérdemli szomszédai dicséretét, mert aki csak meglátja, örömét leli benne. Ne vegyük semmibe azt az örömet, ami keletkezik bennünk, ha szépet látunk. Mindig úgy tartottam, hogy hálával tartozunk még annak is, aki valamilyen szép színt visel magán, mert jóleső annak a hatása a mi szörnyű, szürke civilizációnkban.

Mindez, ami a fizikai síkon így van, annál inkább érvényesül a többi síkokon is. Az az ember, aki magának ragyogóan szép asztrálestet csinál, szeretettel és odaadással teltet, megérdemli társai háláját. Általában az asztrális síkbeli közönség nagyobb szokott lenni, mint a fizikai síkbeli. Ha megengedjük magunknak, hogy az asztrális világban csúnyán jelenjünk meg, ott sokkal több embert botránkoztatunk meg és bosszantunk fel, mint ugyanabban az esetben a fizikai síkon. Nem csak az asztrális világ lakói látják a szépségeit, hanem mindenki, még azok is, akik nem látják, hanem csak érzik. Ezek a rezgések hatnak rájuk és segítenek rajtuk. Az az ember, aki csúnya és önző gondolatokra hajlik, kellemetlen hatást termel ki, eltekintve attól, hogy milyen szörnyű, kellemetlen és örömtelen látványt nyújt. A fizikai síkon az emberek csúnya betegségeiket el tudják rejteni, de ott az asztrális test leprás sebeit mindenki látja.

De a pletyka nem elégszik meg azzal a sok kárral, amit saját magának és áldozatának okozott, hanem minden erejével megkísérli, hogy büntársakat is szerezzen. Rosszindulatú történeteit mohón meséli, aztán együtt árasztja el rossz gondolatokkal a szegény szenvedőt. Így megy ez napról napra, s nemcsak egy ember teszi, hanem ezer meg ezer. Kezded-e már belátni, milyen aljas, milyen szörnyű bűn ez? Feltétlenül kerülnöd kell. Sohase mondj rosszat valakiről, ha pedig más megteszi, vonakodjál végighallgatni, s mondd nyájasan: „talán nem is igaz, s még ha igaz is, szebb, ha nem beszélünk róla.

C.W,L.: Ezt így megmondani, egy bizonyos fajta bátorságra van szükség, de ezt is jószággal kell tenni, úgy a pletykával, mint a megkritizált személlyel szemben. Kevesen tudjuk ezt tenni, akkor, ha többes szám első személyt használunk, így: „talán jobb volna erről többet nem beszélnünk.” Így nem keltjük a fölényesség látszatát, mert ez nem volna okkult magatartás, bosszantó is lehetne, és valószínű, hogy az ember végül egyetért veled, és el fogja ejteni az ügyet.

XXVII. fejezet

Kegyetlenség

A kegyetlenség kétféle: szándékos vagy akaratlan. A szándékos kegyetlenség céltudatosan okoz fájdalmat valamely élőlénynek, ez pedig valamennyi bűn között a legnagyobb - nem embernek, inkább ördögnek a cselekedete. Talán azt mondod, hogy ember nem is tehet ilyesmit; ámde az emberek megtették, és még ma is mindennap megteszik. Megtették az inkvizítorok; sok vallásos ember megtette vallásának nevében.

C.W.L.: A kegyetlenség inkább ördög műve, mint emberé: így látja ezt a Mester. A mindennapi életben gyakran mond vagy tesz az ember olyat, ami másnak fájdalmat okoz. Ez az ember ilyen megítélés alá esik, mert olyat tesz, ami inkább ördögi tett, mint emberi. Hihetetlennek látszik, de vannak emberek, akik megteszik.

A vallás nevében szörnyű dolgokat követtek el az emberek. Ha a legősibb vallásos irodalmat, a Védákat vesszük elő, úgy bizonyítékokat fogunk találni, erős példákat erre vonatkozóan. Mikor az ária-faj lassan alábocsátkozott India alsó síkságaira, az ottani lakosságot kiirtották. Semmi sem elég borzasztó ahhoz, amit ezekkel az emberekkel tettek, el kellett törölni őket a föld színéről. S miért? Egyetlen egy oknál fogva: mert vallási rítusaik mások! Vagy pl. a mohamedánok, akik végigseperték a világ egy nagy részét, és a legyőzöttek elé a Koránt vagy a kardot tették. De a keresztények sem voltak jobbak. Ugyanez a szellemiség vezetett az inkvizíciókhoz. Vagy a dél-amerikaiak kegyetlen kiirtásához és minden más ehhez hasonlóhoz. Mi azt hisszük ma magunkról, hogy mi már civilizáltabbak vagyunk, de még napjainkban is a vallásos érzés igen erős és elkeseredett a világ különböző részein. Azt szoktuk mondani, hogy ha még a törvény meg is engedné az üldöztetéseket, mint ahogy az néha megtörténik, a mi magasabbrendű civilizációnk megóv minket a múlt borzalmaihoz való visszatéréstől. Nem vagyok biztos benne. Ismerek Angliában néhány helyet, ahol azt az embert, aki nem ortodox világszemléletű, kizárják minden hivatalos társadalmi tevékenységből, és mindenféle rosszat tételeznek fel róla. Mi ma már nem húzunk nyársra senkit, és nem verjük ki áldozatunknak a fogát, mint azt őseink tették. („Autres temps, autres moeurs.” – Más idők, más erkölcsök.) Nem hinném, hogy szívesen látnám, ha abszolút hatalomra jutna bármely dogmatikus szekta.

Megteszik az élveboncolók.

C.W.L.: Nem lehet menteni a tudatos kegyetlenség végrehajtását állatokon. Az állatok fiatalabb testvéreink, s bár ma még nem emberek, de kevesebb vagy több inkarnáció után azok lesznek. Az állatokon való kísérletezés kegyetlenséggel jár, s elborzasztó, ezért sohasem szolgálhat az emberiség javára, mert a karma törvényét nem lehet megváltoztatni, és amit az ember vet, azt aratja is. Dr. Besant szokta volt mondani, nincs olyan emberélet, amit ilyen módszerrel meg lehet menteni. Tudjuk, hogy az önfenntartás ösztöne minden emberben erősen megvan, de minden állatban is, tehát azt a testet, melyet nagy erőfeszítések és nehézségek árán szereztek meg azért, hogy egy életen át a lehető leghosszabb ideig használható legyen, okvetlen meg kell menteni, ha azt megfelelően lehet megtenni. De ez a cél nem menthet minden eszközt. Nagyon megcsodáljuk azt az embert, aki inkább a halált választja, mint a becstelenséget; és bizonyos is, nagy becstelenség volna egy emberi lény számára, ha ilyen ördögi módszerek segítségével menekülne meg. Dr. Besant gyakran mondta, inkább meghalni, mintsem hogy ilyen módon mentsék meg az életét.

Ezt a tárgykört illetően erősen megoszlanak a vélemények a Teozófiai Társulati tagok között, bár itt mindenkinek meg lehet a maga saját véleménye, mégis a fent idézettekben a Mester véleménye igen határozott. S bármennyire is borzadunk az élveboncolás kegyetlenségeitől, mégis engedményeket kell tennünk annak a ténynek, hogy vannak orvosok és mások is, akik ezt maguk is támogatják és gyakorolják. De sajnálattal teszik, tehát nem a kegyetlenség kedvéért (bár az a tény, hogy köztünk ilyesmi is van, alkalmat adhat az emberi formában lévő vámpírszerű lényeknek), mert azt hiszik, hogy ez az egyetlen módja az emberi testet a szenvedéstől és a haláltól megmenteni. Végül őszintén hiszik, hogy a cél - ebben az esetben - igazolja az eszközt. S mi bármennyire is nem értünk velük egyet, elítélhetjük a bűnt, de nem a bűnöst. És nem vitás, hogy a karma nagy szenvedéseket hoz majd azokra, akik az élve boncolást művelik. S azok, akik ma felháborodással és gyűlöletfélével tekintenek rájuk, ha ezt a tény megértenék, érzéseik azonnal mély részvétté változnának át.

Nem minden élveboncoló egyformán kegyetlen. Például ismertem Társulatunknak egy tagját, aki kiváló sebész hírében áll, és aki az élveboncolás bizonyos fajtáját maga is gyakorolta. Vannak az ember testében olyan hajszálerek, melyek veszélyeztetetteké válnak. Olyan igen finomak ezek az erek, hogy mikor a megsérült részt összeilleszteni akarják, a hegedési folyamat következtében magát az eret elzárják. Volt idő, mikor ezeket a betegeket nem lehetett megmenteni, míg ez az orvos rá nem jött arra, hogy ha nagyobb metszést csinál, akkor a seb begyógyul, és az ér nem záródik el. Ezért az ér vége táján nagyobb bemetszést végzett, úgyszintén a másik oldalon is, s így egymásba csúsztatva gyógyult be a seb. Hogy ez a kísérlete hogyan működik, és milyen lesz az eredménye, több kutyán próbálta ki. Elmondotta nekem, hogy kísérletét vagy egy féltucat kutyán próbálta ki. Az állatokat előzőleg alaposan kondicionálták, felhizlalták. Azután érzéstelenítették, és úgy hajtotta végre a műtétet, azután gondos ápolásban részesültek, míg teljesen meggyógyultak. Így az eredmény az volt, hogy ami eddig lehetetlen volt, elismert lehetőség lett belőle. Ezt a műtétet ma az egész világon ismerik és végzik is, sőt az ő nevééről nevezték el azt a megoldást. Tény az, hogy bár elvben a kísérlet helytelen volt, de a valóságban az állatokkal kegyetlenség nem történt, sőt egy időre sokkal jobb dolguk is volt, mint különben lett volna. Ez a kísérlet persze teljesen más volt, mint az, ami ilyenkor rendszerint történni szokott, és ezért hiszem, hogy teljesen helytelen lett volna ezt az orvost elítélni, mint az élveboncolás ellenzői szokták tenni azokkal szemben, akik ezt művelik.

Ezzel szemben olvashatunk olyan kísérletekről, melyek feltűnően kegyetlenek, pl. hogy egy élve megsütött állatnál milyen sütési hőfoknál szűnnek meg bizonyos szervi működések, és tucatszámra ehhez hasonló borzalmas és nyilvánvaló haszontalan szörnyűségeket. Ezer meg ezer ilyen borzalmat hajtanak végre, melyekből általában az orvostanhallgatóknak semmi gyakorlati hasznunk nincs, valamint különböző hatásokat próbálnak ki állatokon, holt rendszerint az állatok alkata olyannyira eltérő az emberétől, hogy még csak következtetéseket sem lehet levonni belőlük. Pl. a kecske az ő vegyes takarmánya között megesszi a beléndkfüvet is, és semmi baja nem lesz tőle, míg ha ember enné meg ezt a mérget, valószínűleg átmenne az asztrálvilágba. Azon kívül, ha egy állat a borzalom és rémület állapotába kerül, még a testnedvei is teljesen megváltoznak, és ezért minden, az állaton tett megfigyelés nagyon lecsökkentett értékűvé válik.

Minden effajta kegyetlenség egyetlen helyes pótlása természetesen csak a clairvoyance lehet. Sokkal jobb az orvosnak, ha belelát az emberi test belsejébe, az élő ember belső gazdálkodási folyamatába, akkor mikor ez a test teljes egészében működik, mintha egy élő állat testében vagdosnak, mely test annyira különbözik az emberi testtől - csak azért, hogy bizonyos következtetéseket vonjon le belőle. Akik viszont úgy érzik, hogy nekik kell az élveboncolás, jobb volna, ha egymás között egy társulatot hoznának létre, s megegyeznének abban, hogy kísérleteiket ezután egymáson gyakorolják. Ily módon ember-anyaggal rendelkezének,

amiken bizonyosan hasznosabb reakciókat tudnának kimutatni, mint az állatok testein, és ezzel a védtelen állatokon való szörnyű kegyetlenséget elkerülnék, melyre Isten világában semmiképpen sincs joguk. S ez szükségtelen is, mert egy tized része elegendő lenne annak a fáradságnak, tanulmányozásnak, kutatásnak, amit e kísérletekbe fektetnek a tanulmányozók, hogy egy jó nagyszámú clairvoyantot képezzenek ki. Valóban, az a figyelem, amit az átlag tanulmányozó fordít hosszú gyakorlataira, általában elegendő lenne a clairvoyant képességek kifejlesztésére.

Van a kegyetlenségnek még egy másik komoly veszélye, amely az ortodox orvostestvériség, mint nagy autoritást igénylő testület tart fenn. Mi nem kívánunk rabszolgái lenni, mint ahogy elődeink az egyházé voltak. Bár különböző módon sok jót is tesz, de mégsem igényelheti a tudományos „inkvizíció” autoritását olyan hatalommal rendelkezve, mely az eretneket megbünteti azért, mert nem akarja magát alárendelni az ő pillanatnyi hitüknek. Igaz, hogy csak a polgári törvények ítélnék el, de ugyanígy volt az egyház esetében, azok, akik nem hittek nekik, és parancsuknak nem rendelték magukat alá, átadattak a polgári törvényeknek, azzal az álszent kéréssel, hogy ne történjék vérontás. Ami a hatalom tulajdonosait megóvta attól, hogy lefejezzék áldozatukat, s ezért inkább elégették őket. Ehhez hasonló nehézségek voltak a kötelező himlőoltással kapcsolatban is, mely sok országban ma is kényszer. Bár vitatni lehetne, hogy nem rosszabb ez a gyógymód, mint maga a betegség, melyet hivatva volna elhárítania. Az orvosi vélemények igen gyakran változnak, de minden hóbortot fanatikusan védenek addig, míg tart. Egy hatalmon lévő közösség érdekei a történelem folyamán szörnyű elnyomásokra és messze elágazó nyomorúságokra vezettek. Ne legyenek nekünk „tudományos” inkvizícióink.

Vannak, akik az állatok iránti kegyetlenséget egy ősi zsidó teóriával szeretnék menteni, és azt mondják, hogy az állat az ember kedvéért lett teremtve. Mi jobban tudjuk ezt. Az állat is a Logosz kedvéért van, mert az állati élet is a fejlődés egy fokozata, melyet szintén a Logosz élete jár át. De jogos és igazságos részünkről az állatokat használni, amíg fejlődésüket elősegítjük. Az állatnak az emberrel tartott kapcsolata javára szolgál. Igaz ugyan, hogy a vadló életébe beleavatkozunk, ha foglyuk ejtjük, de másrészt igen sokat nyer, különösen mentálisan a fejlődésében.

Vannak emberek, akik ezt az ősi zsidó elgondolást gyermekeikre is alkalmazzák. Vannak szülők, akik úgy tartják, hogy a gyermekek csak értük vannak, hogy őket szolgálják, vagy forrásai legyenek a szülők gögjének, vagy öregségükre támaszaik legyenek, vagy hogy a gyermeket kényszerítsék olyanná lenni, mint amilyenek ők gondolják, hogy lennie kell. S nincsenek egyáltalán tekintettel a gyermek érdeklődésére vagy hajlamaira, melyeket volt éveiből hoz magáival. Ez vezet a túlfinomult kegyetlenségre.

...és szokásból megteszi sok tanító. Mindnyájan azzal igyekeznek menteni kegyetlenségeiket, hogy – szokás; pedig valamely bűn nem szűnik meg bűn lenni, mert sokan követik el.

C.W.L.: Általánosan elterjedt szokás a gyermekeket verni, de ez még nem mentség rá. Örülök, hogy elmondhatom, hogy van néhány ország, amelyek ezen a téren is civilizáltak már, úgy hiszem, Japán ilyen ország. Saját tapasztalataimból mondhatom, hogy Olaszország is ilyen ország. Hosszabb ideig éltem egy olasz városban, olyan házban, mellyel egy iskola udvara volt szomszédos, és nagy érdeklődéssel figyeltem a tanárok és növendékek viszonyát. Mivel az olaszok temperamentuma izgulékonyabb és szabadabb, mint a miénk, a diszciplína nem volt olyan szigorú náluk, mint nálunk. Megfigyeltem, mikor a fiúk felsorakoztak, egyszer csak az egyik kivált a sorból, odaszaladt a tanárához, megragadta a karját és nyugodt szenvedélytelenséggel közölt vele valamit. A tanár mosolygott és megsimogatta a fejét, nyilván beleegyezését adva kérelméhez vagy mondott még valamit neki. Valamennyi fiú a legbarátságos-

sabb lábon állt a tanítójával. Azt is láttam, hogy mikor a fiúk találkoztak az utcán a mesterükkel, a nyakába ugrottak, megölelték és a legnagyobb barátságban látszottak állni vele az iskolán kívül is. Ez nagyon jó jel volt, mert az, akit a gyermekek szeretnek, alapjában véve mindig igen jó ember, mert a gyerekeknek itt tévedhetetlen ösztönük van. Olyan kegyetlenségek, melyek a legtöbb angol iskolában megtörténnek, Olaszországban soha nem esnek meg, mert mások a szokások. Kezet emelni valakire ebben az országban megbocsáthatatlan bűn, és ha mégis megtörténik, késelés, párbaj és más hasonló dolog lesz belőle. Így a gyermekek tökéletesen szabadok.

A büntetés ősrégi szokás, de ez nem mentesíti attól, hogy kegyetlen és hiábavaló. Legelsősorban nem a mi dolgunk a fenyítés. A karma törvénye mindent számon tart, és nem követhet el hibát, mint ahogy mi gyakran tesszük. Törvényes módon félelmetes igazságtalanságokat követnek el újra és újra, s a legsúlyosabb kegyetlenségeket hajtották végre ártatlan embereken. A gonosztevő sokkal több rosszat tett magának, mint bárki más tudna neki tenni, és a bosszúállás a természet folyamán elér hozzá.

De eltekintve mindettől, a büntetést félelemkeltés miatt alkalmazzák (a jövő lázadói ellen, és nagyjából a feltehető lázadók ellen is. A gyermekek verésének gondolata ugyanaz, mint mikor a bűnözőt a törvény megbünteti, s ezért mindkét módozat a bosszúállás eszméjét viseli magán. Úgy tűnik, így gondolkoznak: „mert ezt meg ezt tetted, ezért nagyon is kellemetlen percekot szerzek neked.” Megtörténik néha, hogy a tanítót valami megharagította, és ilyen okok miatt büntetéseket alkalmaz, és nem azt nézi, hogy mi volna a gyermeknek a legjobb. Tudom, hogy a közvélemény szerint azért van törvénytörés büntetésekre szükség, hogy az embereket visszatartsa további bűnök elkövetésétől. De ez nem így működik. Vagy száz évvel ezelőtt az angol büntetőtörvények igen komoly, szigorú törvények voltak. Pl. ha valaki 1 shilling 6 pence értékűt lopott, ezért felakasztották. Magam láttam a newgate-i börtön bejáratánál ezt a feljegyzést, hogy ezt meg ezt az embert felakasztották, mert ellopott egy pár kesztyűt, két-három shilling értékben. Mikor ilyen szigorú büntetést mértek ki, a bűnözések mennyisége sokkal több volt, mint manapság. Mert a bűnözések mennyisége nem áll arányban a kimért büntetésekkel; ez főként az általános nevelés és civilizáció kérdése.

Sem a törvénynek, sem az iskolában kiszabott büntetéseknek általában nincs köze az elkövetett bűnökhöz. Egy ember ellop valamit, s ezért börtönbe zárják egy bizonyos időre. Mi összefüggés van a kettő között? Józan szemmel nézve a teendő az volna, hogy valamilyen munkával le kellene dolgoznia az ellopott tárgy értékét, s így megtéríteni annak, akitől ellopta. A büntetésnek valamiképpen megfelelőnek kellene lennie a bűnnel. Egy embert csak azért bezárni, mert valamit ellopott, valóságos rémtörténet. Így mi közöttünk is, ha a gyermek nem tanulja meg a leckéjét, ezért megverjük. Mi összefüggés van a kettő között?

Több értelme volna, ha azt mondanánk: „nem tanultad meg a leckédet, így lemaradsz az osztályodban, s ezért bent kell maradnod, és meg kell tanulnod a leckét, míg a többi játszhat. Verni nincs értelme, ezért és alapvetően helytelen volna. Maga az a gondolat, hogy szándékos fájdalmat okozunk valakinek, mindig gonosz, és semmiféle szokás nem mentheti ezt az eljárást. Voltak már szokásban nemkívánatos és badar dolgok, pl. Kínában a lábak elkötése és a magunk divatjainak különböző időbeli hóbortjai is. Nem kell ragaszkodnunk ehhez a gondolathoz, hogy mert valami szokás, sőt évszázadok óta szokás, okvetlen jó és szükséges, mert igen gyakran egyáltalán nem az.

Megrögzött bűnösöknek valamely közösség (mint pl. az ősi perui birodalom) helyesen ezt mondotta: Mi civilizált népek vagyunk. Nagy gonddal és fáradsággal, s egy bizonyos

rendszerrel felépítettük társadalmunkat, és országunk a törvényeket tisztelő, illetve betartó emberek számára készült. Ha nincs szándékodban ezeket a törvényeket betartani, távozz innen, és élj máshol.” Így Peruban az egyetlen büntetés a száműzetés volt, és a barbár törzsek közé számkivetve lenni, a legnagyobb kegyvesztettséget jelentette, valamint nélkülözést is. A társadalomnak meg van a joga a veszélyes embert eltávolítani. Például egy maláji ámokfutót fel kell tartóztatni még annak az árán is, hogy esetleg meg kell ölni. Bár nincs jogunk ölni, kivéve a legnagyobb szükségben, amikor teljesen elkerülhetetlen. Senkinek sincs és nem volt valaha sem joga valakit megkínozni - ez egész bizonyosan így van! Halálbüntetés, ha bosszúállásból történik, annyit jelent, hogy mi is ugyanolyan állatiasan kegyetlenek vagyunk, mint a bűnöző volt, aki felkeltette bennünk azt, amit mi enyhén kifejezve jogos felháborodásnak szoktunk nevezni. Ha viszont az a cél, hogy minden további gondtól illetően minket megszabadítson tőle, ez már elvben is teljesen helytelen, mert az államnak kötelessége minden polgárával törődni, nem csak azokkal, akik az átlagpolgároknak nevezhetők, és az igazi emberre is kell gondolnunk, nem csak a testére. Megölni egy embert azért, hogy a nehézségekből a legkönnyebb módon megszabaduljunk, határozottan gonosztett, s jót sem tesz vele, mert igen sok gonosz szenvedélyt kelt fel, és ez az ember a jövőben igen kellemetlen viszonyban fog hozzánk reinkarnálódni. Az igazi gonosztevő - ki alapjában véve ritkaság, mert a legtöbb bűnözőt a szerencsétlen körülmények termelik ki - valójában kórtani eset. Az ilyen embernek nem kínzásra és brutális kezelésre van szüksége, amely csak megerősítené benne társadalomellenes magatartását, hanem inkább helyes bánásmódra és tréningre, amely őt úgy fizikailag, mint érzelmileg visszahelyezné az átlagpolgárok sorába. Az állam gondját viseli a fizikailag és szellemileg tökéletleneknek, tehát ugyanilyen módon kellene gondját viselnie a bűnösöknek is, akik általában vagy mentálisan vagy érzelmileg fogyatékosak. Ez volna a szeretet magatartása, s ez a Mesterek álláspontja.

Ezek az eszmék teljesen valók, egészen világosak és gyakorlatiak. Tehát egy bűnözőn, mint a gyermekeken neveléssel lehet segíteni, s nem a félelemkeltéssel. A gyermekeket rémítgető módszer rendkívül rossz eredményt teremt, mert félelmet, rettegést, csalásra való hajlamot kelt a gyermek lelkében, és általában igen rossz hatással van úgy jellemére, mint későbbi, jó állampolgári mivoltára. Ez tulajdonképpen nem más, mint a régi, az egyház által vallott és hirdetett pokol-elmélet más változata, holott a pokol itt van, és elkerülhető bárki számára, aki eléggé ravasz ehhez. Az emberek általában azt hiszik, hogy rémítgetéssel valakit meg tudnak javítani. Egészen páratlan, hogy ez az eszme még mindig tartja magát. Egyik ismert regényírónk írt nekem egyszer, és elmondotta ott, hogy a tengerparton találkozott egy fiatalemberrel, és ő néhány teozófiai gondolatot tárt fel előtte. S így természetesen beszélt arról is, hogy a pokolról szóló elmélet milyen lehetetlenség. Később az ifjú anyja feldühödve kereste fel az író, és azt mondotta neki: „az egyetlen mód, amivel ezt a gyermeket kordában tudtam tartani, a pokoltól való félelem volt, ezzel ijesztgettem őt állandóan, nap mint nap. S most hogy ön meggyőzette arról, hogy nincs pokol, mit tegyek vele? Talán, ha ez az anya, egy kicsit többet tudott volna, és megmagyarázta volna fiának már kezdettől fogva a dolgok mibenlétét, akkor talán nem is lett volna szükség a zsarnokoskodás ilyen bosszantó alakjára.

A szabadság és a szeretet az emberi lélek fejlődésében igen hatalmas tényező. Igen sok ember van, aki nagyon is kész arra, hogy másoknak szabad kezet adjon, ha pontosan megteszik azt, amit ő előír nekik! De a valódi szabadság abból áll, hogy mindenki a maga módján próbáljon élni. Általában igen gyakori a beavatkozás; túl sok kívülről jövő irányítás csökkenti az igazi élet-aktivitást, holott éppen hogy támogatni vagy erősíteni kívánja. Ezt láthatjuk az iskolák életében is, ahol szükségtelen szabályok seregét állítják fel, holott, ha egyéni szabadságot adnának a tanítványoknak, több alkalmuk volna növekedésre. Ez egyike annak a nagy különbségnek, ami az angol iskolák és más nemzetek iskoláinak vezetése között van. Az an-

gol, amennyire csak lehet, szabadjára engedi a népét. Más országokban megpróbálják a vesélyt és nehézségeket elkerülni azzal, hogy túlságosan korlátozzák népük szabadságát. Egy idegen állambeli tisztviselő egyszer azt mondta nekem: „Igen Uram, egy jól megszervezett országban mindennek meg kell tiltva lenni”. Mikor a világban utaztam, sokszor megütköztem azon, hogy milyen különböző formákban fejezik ki ezeket a szabályokat. Pl. az egyik ország-részben szigorú alkoholtilalom volt, egy másikban pedig éppen hogy keresik. Vannak államok, ahol világosan a katonai diszciplína mellett vannak, ami csak a nagyon ifjú lelkeknek szükséges, viszont máshol az emberi jóakaratra és jóra valósságra hivatkoznak. Emlékszem, egyszer láttam egy egysoros feliratot, amely egy bizonyos kellemetlen rossz szokást kívánt megátolni: „Urak nem teszik, és másoknak nem szabad” ezt meg ezt tenni. Ez Amerikában volt, mely egyike az újabb országoknak. Azt hiszem ez helyes volt.

Vannak esetek, amikor a közösség érdeke megkívánja, hogy kényszerrel alkalmazzunk, de mindig sokkal jobb, ha csak lehet, az emberek akaratát meghagyni, mint hajtani őket. Attól tartok, hogy a nevelésre vonatkozóan ezt aligha értik meg. Állandóan minden elő van írva: "tedd ezt, ne tedd azt". A gyermek érdeklődése, még a tanítás alatt sincs rendszerint lekötve, de azt mondják neki: „Ez a lecke, és meg kell tanulni.”

Az újabb nevelési módszerek, mint pl. Mme Montessorió is, a feladatot érdekessé teszik, olyannyira, hogy a gyermek értelme, mint virág nyílik ki. Egyetlen egy mód van, amellyel a gyermeknek valamit igazán hasznosan meg lehet tanítani, és ez az, hogy megszerettjük magunkat vele már mielőtt hozzáfognánk tanítani. Ezzel viszont egy bizonyosfajta erkölcsi nyomást gyakorolsz a gyermekre, azzal hogy megbántva látszol, ha nem tanulta meg leckéjét, vagy rosszul csinált valamit. S ez teljesen megengedhető, mert hiszen valóban fáj nekünk az ő rossz viselkedése. Ha a szeretet égisze alatt fogsz hozzá, akkor szeretetet is fogsz aratni a tanítványtól, és többet érsz nála el.

Hogy gyermeket tanítani tudjunk, magunknak is okosnak kell lennünk és szeretettel eltelt szívvel és tengernyi türelemmel kell rendelkezünk. A gyermek elkövetett hibáit meg kell értenünk, és magunknak is meg kell mutatni tudni, hogy miképpen kell ugyanazt jól és helyesen csinálni, de a gyermeknek engedjük a maga módján ugyanazt megtenni. Ha brutálisan és erőszakkal fogunk hozzá, csak a gyermek ellenkezését hívjuk ki, és akkor semmi érdemlegest nem tudunk elérni nála.

Ugyanez van a mindennapi életben is. Ha egy kereskedő jó üzletet akar csinálni, akkor igen kedvesen beszél vevőjével, és megpróbálja meggyőzni, hogy a megkötendő üzlet mindkettőjüknek csak javára lehet. Nem is jutna eszébe azzal kezdeni, hogy a másikat kényszerítse valamire, mert tudja, hogy ez csak ellenkezést eredményezne, és egyszer s mindenkorra lehetlenné tenné a köztük fennálló viszonyt. Az iskolás gyermekek is emberi lények, és többet érünk el náluk, ha magunkhoz vonzzuk őket, mintha magunk ellen kényszerítenénk őket. Mindezt tapasztalhatja az, aki tanítónak készül menni. Egy tanító sem érdemli meg ezt a tiszteletre méltó nevet addig, amíg nem tudja a gyermekek érdeklődését felkelteni és a szeretetüket megnyerni. Ez pedig elsődleges és abszolút feltétel. Mert ez az a mód, ahogy a Mester tanít: soha sem erőszakkal, sohasem parancsok osztogatásával, hanem a helyes út megmutatásával, és magunkat azzal bátorítva, hogy őket utánozzuk.

A karma nem veszi figyelembe a szokást, és a kegyetlenség karmája a legborzalmasabb valamennyi között. Indiában legalább nincs mentség az ilyen szokásokra, mert hiszen mindenkinek jól ismert kötelessége, hogy élőlényt bántani nem szabad.

C.W.L: Az az ember, aki azért választja a tanítói pályát, mert ezzel kívánja megkeresni kenyerét, csakugyan olyan, mint aki hasonló céllal valamilyen más hivatást választ. De a Karma Urai nem ebből a szempontból nézik a dolgot. Azért tesznek egy embert ilyen helyzetbe, hogy pompás lehetőséget nyújtsanak neki. Ha elfogadja és munkáját gondosan, tapintatosan, szeretetteljesen hajtja végre, talán egy elkövetkező életében ez a magatartása valószínűleg vallásos tanítónak teszi. S itt feltárul előtte a nagy szentek útja, az emberiség jótévőjének útja. A tanítói pálya, a Karma Urad. szempontjából az élet egyik legnagyobb jutalmát elnyerő pálya lehetne.

Próbálja meg a tanító felismerni, hogy minden gyermek egy Ego; és minden lehető segítséget nyújtson jelleme kifejlesztéséhez. Ezért a tanítónak hatalmas alkalmai vannak, éppen mert a gyermekek rá vannak bízva, hogy tanítsa őket, és azt nevelhet belőlük, amit kíván. Hogy egy ilyen befolyásnak milyen átütő ereje lehet, azt egy jól ismert jezsuita mondás igazolja: „Engedjétek, hogy 11 éves koráig én neveljem a gyermeket, és akkor már oda mehet, ahova szeretne”. A tanító magatartása és a mód, ahogyan dolgokat cselekszik, épp úgy befolyásolja az ifjúságot, mint a szóbeli tanítások, amiket közvetlen ad a gyermekeknek. Ha a tanító az, akinek lennie kellene, akkor erős és hatalmas szeretetet áraszt növendékeire. A tanító állása szintén egyike a nagy felelősséggel járó foglalkozásoknak, mert ha a szeretet és a jó tulajdonságok helyett félelmet és csalódást kelt a gyermekek lelkében, és ezzel gátolja az Egók fejlődését, így komoly kárt okozhat a fejlődő léleknek.

Visszaélni egy ilyen alkalommal, szörnyű bukását jelenti az embernek. Mert kegyetlenségének borzalmas eredménye lesz; voltak alkalmak, esetek, mikor úgy találtuk, hogy egy fajta visszafizetést eredményezett, de elég gyakran örülség lesz a következménye, s ha nem ez, akkor hisztéria és neuraszténia keletkezik, és más ehhez hasonló. Sok esetben úgy mutatkozott, mint figyelemreméltó és katasztrofális lecsúszás a társadalmi ranglétrán. És azt, aki viszonylag jó körülmények között élt, és mégis kegyetlen volt, a nép alja közé vetik, az elkövetett kegyetlenség miatt. Pl. láttam olyan esetet, hogy bráhmanák páriáknak születtek meg újra a gyermekeken elkövetett kegyetlenségek miatt. Így nyilvánvaló, hogy a Karma Urai a világegyetem nagy törvényeit bizonyítva ugyanazt az álláspontot foglalják el, mint a Mesterek.

Alkalom adatik - hasonlóan az iskolai tanítóhoz - pl. egy nagy gyár vezetőjének vagy más nagy vállalkozás igazgatójának. Az emberek az ilyen állásokat azért kedvelik és vágyanak rá, mert jó fizetést ad nekik, lehetőség nyílik sok pénzt keresni, és egy bizonyos fajta hatalomhoz is juttatja. De a Karma Urai itt is azt nézik, hogy milyen sok alkalom adódik a keze alá kerülő emberek megsegítésében. A munkás alig leplezett gyűlölettel nézi gyakran munkaadóját, a munkaadó pedig azt gondolja, hogy a munkás belőle annyit akar kipréselni, amennyit csak tud, és hogy a legkülönbözőbb módon ki akarja használni őt, viszont a munkás úgy gondolja, hogy a munkaadó akarja lenyomni a fizetését, hogy mindent ki akar szedni belőle, és a lehető legkevesebbet akarja fizetni neki. Sajnos, ez mindkét részről bizony gyakran így is van. Vannak munkáltatók, akiknek ilyen magatartásuk van és bizony igen sok munkás van, aki ezt az irányt tartja szem előtt a vállalkozójával szemben. De a megértő ember egyáltalán nem ebből a szempontból nézi a dolgot. A Karma Urai szemében egyetlen egy ok számít, és ez az, hogy a vezető pozícióban lévő embernek alkalom adatik jó befolyással lenni egy nagyobb csoport emberre. A Karma Urai rendszerint nem a mi szempontunkból nézik a történéseket. Pl. az emberek általában a halált szörnyű ténynek tartják, és nehéz büntetésnek vélik, holott gyakran jutalomnak, elismerésnek tekinthetjük – mert felszabadulást jelent, egy jobb és sokat ígérő körülmények közé való jutást.

A kegyetlenség végzete kell, hogy sújtson azokra is, akik útnak indulnak azzal a feltett szándékkal, hogy megöljék Isten teremtményeit és ezt „sport”-nak nevezik.

C.W.L.: Hogy Angliában a vidéken milyen állapotok vannak e téren, azt egy Punch-beli szatíra mutatja meg legjobban. „Ma jó idő van, gyerünk ki, és öljünk meg valamit” - és ez az idézet nem jár messze a valóságtól. Mint vidéki plébánosnak, bőven volt alkalmam olyan embereket ismerni, akik vadásztak és halásztak. Ez volt a mindennapi és rendszeres elfoglaltságuk, és ez is képezte beszélgetéseik fő tárgyát. S ennek ellenére, bár alig elhíhető - ezek az emberek tökéletesen jók és barátságosak voltak és nem láttak a vadászatban semmi rosszat. Az egyik közülük jó férj, a másik jó apa, elnéző bíró, s jó barát volt különben. Az egyik közülük, aki özvegyet és annyi fácánt, amennyit csak tudott, a legnagyobb közömbösséggel lőtt le, képes volt beteg kutyája mellett éjjeleket virrasztani, így ebből is láthatjuk, hogy milyen jószívű volt, még az állatok iránt is valamilyen testvéri érzést tudott táplálni. Láthatjuk, hogy a kegyetlenség egyféle mentális vakság következménye. Nem mintha az intellektus hiányos volna, de erről a kérdéstről még nem gondolkoztak, hanem magától érthetőnek találták, hogy az állatok az emberek kedvéért és hasznukra lettek teremtve, és azért a szórakozásért, amit az egyéni ügyességük nyújt az ölés terén. S ugyanilyen megfontolás nélkül esznek húst is. Én is, mint fiatal ember így tettem, és soha sem merült fel előttem, hogy helytelenül cselekszem, mindaddig, míg egy könyv nem került a kezembe, ahol erről olvastam, - jóval előbb, mint a Teozófia Társulatot alapították volna.

Ha egyszer meg tudtuk már látni, hogy az ún. „sport” (vadászat) milyen szörnyűség, mert részt veszünk Isten teremtményeinek legyilkolásában, kérdezhetjük magunktól, hogy miért nem láttuk ezt meg eddig. Emberek ezrei eddig nem vették észre benne a rosszat. A szokás hatalmának a bűvölete vett erőt rajtuk, és sohasem gondoltak az elkövetett szörnyűségekre. Ugyanez vonatkozik az öltözködés bizonyos cikkeire is. Pl. vannak különböző fajtájú tollak, prémek, melyeket csak az állatok élete árán lehet megszerezni, tehát nem csak szenvedésük, haláluk árán, hanem általában a többi fiatal állatok élete is vele pusztul, ha az idősebb állatot megölték. Az, aki ilyesmit visel, kétségtelen, hogy vétkeesen megfontolatlan, igaz, hogy nem reménytelenül kegyetlen - egyáltalán nem az, hanem egyszerűen követi a szokásokat. De a karma működni fog mégis. Lehet, hogy valaki alvajáró állapotban egy ablakpárkányon végig tud menni, de az a tény, hogy nem tudta, hogy hol jár, nem változtat az eredményen.

Tudom, hogy ilyesmit nem tennél, s hogy Isten iránt való szeretetből, valahányszor csak alkalom kínálkozik rá, határozottan tiltakozni fogsz ellene.

Itt figyeljük meg ezeket a szavakat: „Ha alkalom kínálkozik rá”. Mi nem kívánjuk a saját eszméinket másokra rákényszeríteni, s ezért csak akkor beszélünk ilyesmiről, ha véleményünket kérdezik, vagy ha a téma akaratlanul adódik, s csak akkor álljunk elő vele. És saját felfogásunk akármilyen kiváló is legyen - ha kitaláljuk -, általában több kárt okozunk, mint hasznot. Azok a támadó szellemiségű emberek, akik ezt megteszik, rendszerint sértő módon teszik. Ha valaki megszólít az utcán, és megkérdezi, hogy megtaláltad-e Jézust vagy, hogy lelked meg van e már váltva, nem tesz jó benyomást rád, és a legtöbben azt hiszik, hogy mivel ilyen tapintatlan, nem tarthatja vallását nagy becsben. Ha megfelelő alkalom kínálkozik, kölcsönözzünk egy könyvet vagy röpiratot, vagy pedig beszélgessünk nyugodtan és barátságosan erről a témáról. De mikor egy csomó sportember között vagyunk, nem ajánlatos azzal kezdeni, hogy: „Ez nagyon gonosz dolog” - annak ellenére, hogy az. Ha engem kérdeznének, nyugodtan azt mondanám: „úgy tartom, hogy minden élet szent, s hogy ezek az állatok valójában

fiatalabb testvéreim, és nincs több jogunk ahhoz, hogy szórakozásképpen leöldössük őket, mint ahogy nincs jogunk egy embert szórakozásból megölni”. Kétségtelen, hogy igen megvolnának lepve, lehet, hogy gúnyosan fitymálva néznének rám: de nem lesznek annyira erősen támadók a mi felfogásunk ellen, mint volnának, ha támadóan léptünk volna fel ellenük.

Mi, akik vegetáriusak vagyunk, gyakran nagy undort érzünk, ha húsevőkkel egy asztalnál kell ülnünk, de utazásnál ez elkerülhetetlen. De mégsem helyes, ha ilyen érzelmeinknek utat engedünk, mert ez bizonyosan nem módja, hogy embereket megtérítsünk, de ha véleményünket kérdezik, akkor igen mérsékelten, de határozottan adjuk elő azt. S ha ezt így tesszük, nagyon valószínű, hogy ez az ember gondolkozni fog rajta, és talán idővel átveszi a mi szempontunkat.

Ám a beszédben is van kegyetlenség, épp úgy, mint a cselekedetben, aki sértő szándékkal mond valakinek valamit, ugyanezt a gonosztettet követi el. Bizonyára ezt sem tennéd, de olykor a meggondolatlan szó épp annyi fájdalmat okoz, mint a rosszindulat. Óvakodni kell tehát az akaratlanul elkövetett kegyetlenségtől is.

C.W.L.: Van olyan ember, aki büszke arra, hogy ő mindig kimondja az igazát, még akkor is, ha ezzel megbánt valakit, s úgy látszik ezt erénynek tartja. A Mester, aki sosem használ meggondolatlan szavakat, azt mondja, hogy ez is lehet bűn, ha a szavak kegyetlenek. Ha eszmecserénél vagy vitánál a magunk igazát akarjuk megvédeni, nem kell tartanunk az igazunk védelmében semmitől sem, de tegyünk ezt óvatosan és udvariasan. Az apostol azt mondja (Rómaiakhoz írt levél 14,5.) „Ki-ki a maga értelme felől legyen meggyőződve”. Ez nem azt jelenti, hogy ő másokat akar meggyőzni, hanem hogy ő maga tudja, hogy mit miért hisz. Ha pedig ez eset áll fenn, ha szükséges, a maga szempontjai védelmében barátságosan és mértékletesen fog kiállni.

Furesza tény az, hogy igen sok ember nem tudja elviselni, ha másoknak a véleménye eltér az övétől, és többé-kevésbé haragra gyúl, bár jól tudja azt is, hogy ezer meg ezer emberi kérdés merül fel a világon, amelyről már annyi mindent elmondtak a legkülönbözőbb oldalról megvilágítva, és hogy az egyik szempont éppen úgy megvédhető, mint a másik. Egy katolikus és egy protestáns közötti vita valószínű, hogy verekezésben fog végződni, s ez végeredményében semmiféle érvt nem foglal magában, amely a másik felet meggyőzné. Ha valakinek eltérő véleménye van másról, vegyünk ezt egyfajta gyengeségnek, mert az ilyen ember annyira meg van győződve, hogy az ő eszméi az egyetlen helyes eszmék, és mindenki más, aki vele nem ért egyet, az csökönyös, és már eleve nem hajlandó elfogadni az ő álláspontját. Ezért kell ügyelnünk arra, hogy miképpen találjuk másoknak a mi igazságainkat.

A teozófiát illetően egész különleges kísértéseink lehetnek, mert mi a hitünket határozottan a józanészre alapítjuk, és csak kísérletet teszünk azt az embereknek bebizonyítani, de gyakran az a másik ember nem is veszi észre, nem is tudja meglátni. Érvelésünk legyen bármilyen tökéletes is, logikailag nem győzi meg szükségszerűen a másikat, mert nem az értelmét használja, hanem az érzelmeit, és ha ezeket felkeltik, akkor semmiféle érvt meg nem győzi a másik igazáról, és minél többet beszélünk neki, annál dühösebb lesz.

Rendszerint meggondolatlanság a következménye. Az egyik embert annyira eltölti a kapzsiság és fősvénység, hogy eszébe se jut, mennyi szenvedést okoz, ha másoknak keveset fizet, vagy ha családját éheztesíti. Egy másik csak a saját érzéki gyönyörére gondol, és keveset törődik azzal, hány lelket és

testet tesz tönkre a kielégítésével. Van aki - csakhogy megkímélje magát néhány percnyi fáradságtól - nem fizeti ki munkásait a kellő időben, mit sem törődve azokkal a nehézségekkel, melyeket neki okoz. Sok szenvedésnek oka csakis a meggondolatlanosság, az, hogy az ember elfelejti meggondolni, milyen hatással lesz valamely cselekedet másokra. De a karma sosem felejt, s nem veszi tekintetbe az ember feledékenységét. Ha az ösvényre szeretnél lépni, meg kell fontolnod, mi lesz cselekedeteidnek a következménye, nehogy a meggondolatlan kegyetlenség bűnébe essél.

C.W.L.: Azzal, hogy a munkásnak kevesebbet fizetünk, mint ami neki jár, sok szenvedés okozói lehetünk úgy a munkásnak, mint a családjának. Azzal, hogy a napi keresetéből levonunk mindennap néhány fillért, azt is jelentheti, hogy a családnak nem lesz elegendő tápláléka. Tudom, üzlet az üzlet, de ha szükséges, jobb kevesebbet keresni, mint abba a bűnbe esni, hogy a szegények bőrét lenyúzzuk. A munkaadók úgy találják, hogy „jó fizetést adni” kifizeti magát, mint ezt Henry Ford esete is bizonyítja, akiről úgy mondják, a világ egyik leggazdagabb embere. Mint papnak szokásom volt felkeresni a szegényeket, és az ő szempontjukból is megnézni a dolgokat, és gyakran úgy találtam, hogy bizony az emberek kihasználják az ő gyámoltalanságukat. Így volt ez Indiában is, ahol a Pária-iskolában néha a gyermekek valósággal éheztek, addig, míg mi nem tudtunk nekik enni adni.

XXVIII. Fejezet

Babona

Egy másik hatalmas rossz, mely sok borzalmas kegyetlenséget okozott: a tévhit, a babona. Aki ennek rabja, megveti a nálánál bölcsebbet, és arra akarja kényszeríteni, hogy úgy cselekedjen, mint ő.

C.W.L.: A tévhit sosem veszi számításba az emberek különböző temperamentumát. Hisz valamit, melyet mindenkire egyformán rá akar kényszeríteni, nem gondol arra, hogy soha sem lehet egy hitet valakire vagy valamire rákényszeríteni, kivéve valamilyen száraz tudományos tényt - mert minden embernek az élet iránt más és más magatartása van. Még ha igen sok embert is ismerünk, igen ritkán fogunk találni - bizonyos körülmények között - két embert egyforma magatartással. Az emberiség többségénél előre megmondhatók az általános lehetőségek, de míg nem ismered meg jól őket, nem ítélnél meg előre pontosan, hogyan fognak bizonyos dolgokra reagálni. Így a tévhit, többek között az együttérzés nagy hiányát is elárulja. A tévhitekben élő ember nem érti meg, hogy másképpen is lehet a dolgokat látni, mint csak az ő szemszögéből.

A tévhit, a babona nem csak rossz a maga személyére nézve, hanem ha az előtérbe kerül, majdnem mindig kísértésbe esik másokra rákényszeríteni a saját babonáit. A vallási babona az egész történelmen végigvonul, és szörnyű bajokat okozott. Ilyen volt pl. a mohamedánok, különböző időkben elkövetett szörnyű vérontásai, úgy Ázsia, mint Afrika és Európa hatalmas területein, ahol választást ajánlottak a „Korán vagy a véres kard” között. Az inkvizíció által elkövetett borzalmas vérontásokról már előbb beszéltünk. A Szent Bertalan-éji és a Szicíliai vecsernye mészárlások, amikor a protestánsok és a katolikusok egymást öldösték, ugyancsak a szörnyű vallási babonának a következményei. A szicíliai vecsernye inkább politikai célokból történt, de az előbbi kizárólag vallási dolog volt. A különböző keresztény szekták közötti rosszindulat volt legfőképpen felelős ezért a gyilkolásért, bár kétségtelen, hogy politikai célokat is szolgált, mint ahogy Konstantinnak is megvolt a maga titkos szándéka és célja, mikor felvette a kereszténységet, gondolva, hogy jó ütőlap lesz a Bizánci Birodalom ellen.

Egy másik hatalmas tévhit a kereszteshadjáratok voltak. S ezért a nem sok alappal bíró történetért - Jézus tanító életéről és haláláról szólóért - húszmillió ember vesztette életét a kereszties hadjáratokban, melynek célja az volt, hogy visszaszerezze keresztény kézbe azt a földet ahol a nagy tanító élete lejátszódott. Ha meg lehetett volna velük értetni, hogy ez az élettörténet minden Beavatott élettörténete, és hogy ez a világ minden országában épp úgy megtörténhetett volna egyszer-másszor, akkor ez a rengeteg élet nem pusztult volna el. De talán nem is lehet ezt minden téren veszteségnek nevezni, mert mikor a sokkal felvilágosodottabb szaracénekkal kerültek kapcsolatba a keresztények, igen sok hasznos tudnivalót szereztek általuk, és hozták át Európába, a másik pedig, hogy egy helyesnek tartott eszményért bármikor készek voltak meghalni. Kétségtelen, hogy ebben a magatartásban volt valami lovagias és szép, hogy vallásuk szent helyei jussanak ismét az ezt a vallást valló népek kezébe. Mindazonáltal az idők bebizonyították, hogy ebben az esetben nagy szerencse volt, hogy nem a keresztények győztek. Ebben a szent országban a mohamedán katonáknak kellett fenntartani a békét a vetélkedő keresztény szekták - a latin és a görög szekták - között, amelyek állandóan civódtak a szent tűz és a kripta fölött.

A jelen időkben, itt Indiában (1915) hasonló problémáink vannak, de senkinek sem jutna eszébe, még álmában sem, hogy a kereszteshadjáratok módján próbálják ezt megoldani.

A buddhisták szent helyei - ahol Buddha született, ahol elnyerte a buddhaságot, ahol meghalt - mind a hindu valláshoz tartozó népek kezén vannak, amely vallás éppen olyan nagyon különbözik a buddhizmustól, mint a kereszténység a mohamedánizmustól. A buddhisták mélyégesen arra várnak, hogy e szent helyek az ő birtokaikban legyenek, de a buddhista népeknek még csak eszébe se jut, hogy ezért háborút kezdjenek. S ezért igen hálásak lehetünk irántuk, mert 500 millió buddhista van a világon. Az ő vallásuk minden esztelen cselekedetet tilt. Ugyan voltak buddhisták, akik megkísérelték ezeket a helyeket visszavásárolni, és ez majdnem sikerült is nekik. Ebben a törekvésükben a Teozófiai Társulat is segítségükre volt, de sajnos a pénz legnagyobb részét a perek sorozata felemészttette, és a terv így elbukott.

A buddhizmus volt az egyetlen nagy vallás, amely sohasem üldözött más vallásúakat. S ezt nem is tehetné volna, már a maga sajátos elvei miatt sem, mert kötve van nagy Alapítója szabályaival - a toleranciára. Ki buddhista? Aki követi Buddha Urunk tanítását, tehát nem az az ember, aki ezt vagy azt hiszi, hanem aki úgy él, ahogyan azt Buddha Urunk mondta, hogy az embernek élnie kell. Ha megkérdezzük egy hittérítő keresztényt, hogy mi lesz egy igazán jó buddhistából, rendszerint ezt fogja felelni: ha nem hisz Krisztusban, akkor nincs remény számára, vagy a legjobb esetben azt mondja, hogy Isten végtelen irgalmára bízva, ha az igazán nagyon jó ember volt. Ha ugyanezt a kérdést egy buddhistának tesszük fel, a jó keresztényről, azt fogja mondani: „egészen jó buddhista, ő ugyan magát kereszténynek mondja, de Buddha Urunk tanításait követi, és ezért minden jól van így vele. Ilyen toleránsak a buddhisták, mint ahogy ezt már előbb is említettem. Igaz, minden vallás valójában tiltja a vallási intoleranciát és az erőszakot, de a tudatlanság és fanatizmus foka néhányukban elhomályosította ezt az egyszerű igazságot.

A másik babona, tévhit neve: faji gyűlölet, ahol az egyik faj a másikat, mint egészét megveti, szintén badar, mert minden fajban van jó is meg rossz is. Emlékszem, pl. Angliában egy távol eső faluban a parasztság magatartása az idegennel szemben a neveltségességig gyanakodó. Az a tény, hogy az idegen más nyelven beszélt, mint ők, már e tudatlan emberek előtt neveltségesség volt. Máshol a parasztság talán nem ennyire udvariatlan az idegennel szemben, mint a mi közönséges népünk. Mindig úgy érzem, mikor egy idegen felkeresi országunkat, hogy ellenségnek tekintjük, holott az volna a kötelességünk, hogy tegyük az útját a lehető legkellemesebbé, hogy népünkről a lehető legjobb benyomást nyerve.

A napóleoni időkben Angliában az a tévhit élt és uralkodott, hogy minden francia valóságos ördög, akik teljes tisztában vannak azzal, hogy ők a rossz oldalon állanak, és a világgosság ellen küzdenek. Manapság olyan eseteket is találhatunk, amikor egy nagy tömeg embert megszállva tart egy uralkodó eszme, s ennek eredménye nemzeti rögeszmévé válik. Egy ilyen időszakos monómánia befolyása alatt szörnyű kegyetlenségeket követtek el, amit ugyanezek az emberek más időkben még talán álmukban sem követtek volna el. Ilyen esetekben az emberek csak azért felelősek, hogy milyen mértékben engedik meg magukat az árral elragadtatni. S ezért az elkövetett tettek inkább a rögeszme rovására írandók, mint az egyénekére. Majdnem ugyanez történik, mikor egy ember elveszti önuralmát és kellemetlen dolgokat mond, ilyenkor ilyenkor nem az ember szól, hanem a temperamentuma. Csak annyiban lehet megróni, mert megengedte magának, hogy a rossz természete uralkodjék rajta, és mi vegyük tekintetbe, hogy minden valószínűség szerint nagyon is meg fogja bánni, amit mondott.

Gondoljunk csak arra a szörnyű mézszárlásra, melyet az állatok feláldozásának tévhitje okozott...

C.W.L.: Állat-áldozatokról beszélve a vallással kapcsolatban felmerül az ember Istenhez való viszonyának kérdése is. Erre vonatkozóan három alapvető szempontot lehet felsorolnunk. Az első: hogy Isten elindította rendszerét, és azután magára hagyta, közömbösen nézve, hogy majd mi fog történni vele. A második az, hogy fenntartott magának egy bizonyos fajta un. rosszakaratú érdeklődést, vágyva vér és egyéb áldozatok örömeire; harmadszor meg azt, hogy Isten megmarad az ő teremtményei számára a mindenkit szerető Atya.

Az első elmélet nem más, mint a mai gyakorlati materializmus, hozzáadva egy österemtő eszméjét. A második elmélet Istent, mint vérszomjas szörnyet állítja be. Az ősi szentírások közül sok ilyen hamis képet alkotott Róla. Az Ótestamentum egy helyén olvashatjuk, hogy a zsidók azzal kérkednek, hogy egy alkalommal 122 ezer bikát áldoztak fel Istenüknek. Valószínű, hogy a történet el van túlozva kissé, mert akkoriban ez szokás volt. Jehova áldozatot követelt, és a legkevésbé sem törődött azzal, hogy mennyi szenvedést okozott mindaddig, amíg megkapta azt, amit kívánt. Állandóan áldozatot követelt, melyet neki és nem idegen istenségnek szabad csak hozni. A ma zsidói bizonyosan visszaborzadnának ilyesmitől, de Dávid és Salamon idejében biztosan nem így tették. Ebből az következik, hogy az a Jehova, akit az ősi zsidók imádtak, nem az volt, amit mi Istennek nevezünk, amely fogalomhoz ők nem tudtak felemelkedni, hanem inkább az Atlantiszi idők egyik hatalmas elementál istensége, melyet a zsidók onnan hoztak át magukkal. A zsidó nép már azelőtt is érintkezésbe került az egyiptomi civilizációval, de ennek hatalmas eszményei nem gyakoroltak rájuk nagy benyomást; ellenben később a babiloni fogság alatt megismerkedtek a magasztos Istenség fogalmával. S ezt az istenséget azonnal azonosították a saját Jehovájuk jellegzetességeivel, és a későbbi zsidó próféták felmagasztalva írtak róla, de itt-ott még mindig felmerült a régi eszmény, és megtalálhatjuk írásaikban is.

A véráldozatok csak az emberi fejlődés első korszakaihoz tartoznak. Az efféle áldozat mindig magában foglalja a primitív imádás mágikus elemeit, s mindig kapcsolatban állnak olyan elementálokkal, amelyek a vér gőzében élnek. Az elementál kívánja az ilyen áldozatot, mert felszívja, magába olvasztja a vér aromáját, és ebből veszi erejét, hogy materializálni tudja magát. Vannak hegyi törzsek, akik azt tartják, ha nem hoznak ilyen áldozatot az istenségnek, akkor abból a legkülönbözőbb károk származnak rájuk, pl. a vetésük kiszárad, a házak leégnek; ezért valószínű, hogy a hegyi istenségek Indiában a régi atlantiszi nagy elementál-istenségek egyike lehetnek.

Meg lehetünk győződve, hogy a Nagy Lények sohasem bátorították az ilyen áldozatok bemutatását. Így Indiában pl. a Védák eredeti kinyilatkoztatásai nem tartalmazzak ilyesmit, hanem az ottani őslakosságtól származhatnak, melyekből még ma is vannak ott maradványok Indiában. Buddha Urunk mindig az állatáldozatok ellen beszélt, és Bimbisa királyt arra indította, hogy adjon ki egy tiltó rendelkezést, legalábbis az ő területén.

Világos, hogy egy istenség sem, akit imádni kívánnának az emberek, nem kívánhat véráldozatot, bár vannak elementálok és természetszellemek, akik ezt teszik. Ezért az írásoknak azt a részét kell nekünk vizsgálni, melyek szerint az ilyen áldozatok az emberiség korai idejéből valók, és ebből a borzalmas szokásból az emberiség már régen kinőtt. Vannak, akik ezt nem szeretik nyíltan kimondani, mert tisztelik az írásokat, de ez sem más, mint tévhit, hogy egy sorozat különleges kiragadott szót szentnek tartunk és mindörökké a legszentebbnek véljük. Nekünk a Szentírásokkal szemben is válogatósnak kellene lennünk, minthogy minden mással szemben is. Pl. ha könyvet olvasunk, azokat a lapokat értékeljük és emlékezünk rá, melyek különösen szépek és segítők voltak. Ugyanígy minden Szentírásból emeljük azt ki, ami minden időben nemes és szép marad, és mindig is az lesz, viszont minden olyan

részt hagyjunk ki belőle, ami előnyére szolgál, s amely már nem üti meg a mai felfogásunk mértékét. S bár véráldozatokról úgy a Zsoltárokból, mint a Bibliában olvashatunk, mégis szembe kell néznünk azzal a ténnyel, hogy Isten ilyesmit sohasem kívánhatott; s mert az ilyen tények kétségtelenül olyan vallásokhoz tartoznak, amelyek az istenséget megvesztegethető és megvásárolható gonosz lénynek tartják.

A kereszténységnek nagy tragédiája, hogy ez az eszme összekeveredett a szeretetteljes Atyaistenről szóló Krisztusi tiszta tanításokkal. Igaz, hogy Istennek áldozatok bemutatása már nem gyalázta meg a kereszténységet, de azt a gondolatot, hogy Isten bánt, ha nem vásároljuk meg a kegyét, még mindig tanítják a nagy keresztény szervezetek. Azt a bámulatos elméletet koholták ki, hogy Isten feláldozta fiát, ahelyett, hogy a sok többi embert áldozta volna fel, kiket különben kénytelen lett volna pokolra küldeni. Feltételezem, hogy általában az emberek még sosem álltak meg egy percre sem ennél a gondolatnál, hogy vajon milyen Isten lehet az, aki megkívánja, vagy éppenséggel megengedi az ilyen áldozatot. Képzeljük el, hogy mit mondanának a népek egy olyan földi királyról, aki alkalmilag egy csomó embert szörnyű kínzásoknak vetne alá, de azonnal szabadon engedné őket, ha a saját fia előlépne, és azt mondaná: „ha meg kell, hogy ölj valakit, úgy ölj meg engem. Bár nem tettem semmi rosszat, ennek ellenére ölj meg engem, és engedd ezeket szabadon”. Ez a tan nem a kereszténység.

Ingersoll ezredesnek igaza volt, mikor azt mondta, hogy egy becsületes Isten az ember legnemesebb műve. Igaz az is, hogy csak egy magas fejlettségi fokon álló nemzet tud felemelkedni egy valóban nagy és dicsőséges Istenség fogalmához. Igaz az is, hogy távoli őseink, akik még az erdőségek mélyén laktak, és kékre mázolvá járkáltak, valamint az ősi és harcias zsidók és mások is kemény és igen rideg fogalmat alkottak maguknak az Istenségről, de ezért egyáltalán semmi ok nincs rá, hogy napjainkban is ezt a felfogást valljuk.

A teozófia harmadik felfogása Istenről az, hogy Isten jóságos, s az egész világot egy bizonyos célért hozta létre – melyet állandóan követ – és éppen ezért minden, ami történik, munkájának egy része. Teremtényeinek egy bizonyos mértékű szabad akaratot engedélyez, és ezek olyasmit cselekszenek, ami egész határozottan nincsen harmóniában az Ő nagy tervével; de mert a teremtények akarata is a Terv egy része, végül is minden az Ő munkája.

Mikor azt mondjuk, hogy Isten az embernek egy bizonyosféle függetlenséget vagy szabadságot engedélyez, világosan meg kell értenünk, hogy ez csak korlátozott mértékben van meg, de ugyanakkor növekvő lehetősége is van. Ha az adott szabadságot és erőt az ember jól használja, többet fog kapni. Ez a módszer hasonlít ahhoz, mikor kisgyermeket jární tanítanak. A tanító megengedi, hogy botladozzon, elbukjon, aztán újra próbálkozzék, mert ha mindig karon hordoznák, csak azért, hogy minden esetleges bukást elkerüljön, mint nyomorék végezné életét. Viszont a tanító sem engedi meg a gyermeknek, hogy első lépéseit márványpadlón kezdje, vagy egy lépcsőfeljárt tetején, vagy más veszélyes helyeken. Később, mikor már felnőtt, akár egy párkányzaton is sétálhat - a kilátás kedvéért - ha neki úgy tetszik. Ilyesféle módon őriz minket is a Logosz, mikor így gyakoroltat bennünket, úgyhogy nem pusztíthatjuk el életünket, sem nem szerezhetünk jóvátehetetlen sérüléseket.

Ez a harmadik felfogás mind nagyobb tért nyer. Hosszú ideig a kereszténység sokkal jobb volt, mint hitvallása, és igen sok keresztény sokkal szélesebb szemszögből látta hitét, mint azt a megfelelő egyházaik hivatalosan jóváhagyták. Az Anglikán Egyház pl. „A vallás cikkelye” néven formulázta meg feltételezett elméleteit. A klérus ezt jóváhagyja, illetve tudomásul kell vennie, de ha egy valaki közülük mégis feltenné ezt a kérdést: „hogyan fogadjam el a cikkelyeket, hiszen nyilvánvalón ellentmondók”, akkor azt mondják neki, hogy mikor

ezeket a dolgokat leírták, két összeférhetetlen párt volt magában az Egyház kebelében, és valamit kellett mondani, ami mindkét félnek megfelelt. Azt mondják: a püspök és mi többiek mind aláírtuk, és mindannyian ilyen filozofikus szempontból fogadtuk, s mert mi így tettünk, azt hisszük, hogy te is megteheted. Lehet, hogy az ifjú ezt felelné: „feltételezem, ha ti biztosítottatok arról, hogy ez mit sem jelent, úgy én is elfogadom. De ez a pozíció nem nagyon méltóságteljes.

Nincs ellenvetésem a Keresztény Hitvallás ellen, sokkal mélyebb értelme és jelentősége van, mint ahogy a keresztények azt rendszerint feltételezik. (Lásd: A keresztény Hitvallás C.W. Leadbeater-től) De kifogásolom a 39 Pontot és a Hiszekegyet, mert néhányat a legszébb- eszmények közül összevegyít olyanokkal, melyek teljesen lehetetlenek. Bár befejezték volna a Katekizmust az első kérdéssel és felelettel, mely ezt mondja: „Miért teremtette Isten az embert? Hogy Istent dicsőítse és örvendezzen neki mindörökké”, ez valóban magasztos lett volna.

A kereszténység még sokkal tovább is ment, mint azt a jóváhagyott hittételei tették. Nemrég olvastam valamit, ami világosan megmutatja ezt az állítást. Ripon esperes könyvében ezt írja: „a kereszténység célja az, hogy kifejllessze az emberben a Krisztust”. Azután azzal folytatja, hogy mi a Krisztus az emberben: „a tudomány emberének a bölcsessége, az ügyvéd ékesszólása, a bíró feltétlen igazságossága, a művész szépség iránti rajongása és az emberbarátban az emberbarát iránt érzett szeretet, stb. Az ilyen kereszténységet mi is készséggel elfogadjuk, teljesen ugyanazt az eszmét találhatjuk a Gitában is. Shri Kishna azt mondja: „Én vagyok az uralkodó kormányzó az azoknak, kik győzelmet keresnek, államférfiúi bölcsesség vagyok, és a titkoknak én vagyok a hallgatása, én vagyok a tudók tudása.”... „Minden, ami dicső, jó, szép és hatalmas, értesse meg véled, hogy ez az én pompámnak egy töredéke.” A fent említett keresztény esperes nagyon közel jár felfogásban a Bhagavad Gitá írójához, ez az írás mérhetetlenül régi, sokkal régiebb, mint a Mahabharata, melynek később részévé vált. A Gitában foglalt pompás tanítások már az atlantisziak között - kik India síkságain éltek - is ismeretesek voltak, mielőtt az árja faj elárasztotta volna az országot. Tudom, hogy ez nem általánosan elfogadott felfogás, de ez a mi általunk látott tényeken alapul.

Bizonyos, hogy tökéletesen kell bízunk Istenben, mert Ő tud, és mi nem tudunk. Nagy általánosságban tudjuk, hogy mit várnak tőlünk a világ fejlődésének elősegítésében, de nem ismerjük a részleteket. De tudjuk azt, hogy ezek a részletek a megfelelő kezekre vannak bízva. Hogy mi lesz a karmánk, azt nem tudjuk, de a nagy Erők, akik ezt intézik, mind tudják, és bölcsen döntenek arról, hogy most mennyit bocsáthatnak le reánk ebből, ami hasznunkra volna és mennyit tartsanak fenn a jövő számára. Ha a Nagy Lényeknek lehető volna meghallgatni bennünket, és a mi kérésünk szerint megváltoztatni sorsunkat, ahogy mi képzeljük, hogy a legjobb volna nekünk, egészen bizonyosan a legrosszabb volna nekünk. Ezzel nem akarom azt mondani, hogy ezen a téren való törekvéseink mind haszontalanok volnának, pontosan az ellenkező igaz, mert ha helyes törekvéseink vannak, úgy ezek az új tényezők beáradnak ügyünkbe, és nagyon is lehetővé tehetik a Karma Urainak a mi karmánk módosítását. Talán úgy, hogy még többet hoznak le ránk, hogy hamarabb megszabaduljunk tőle, talán azzal, hogy megváltoztatják eseményeit, és valamilyen más formában hozzák le. De bármi is történik velünk, az minden ember javára is történik, és nem csak néhány keveseknek javára, és ezért ne próbáljuk megváltoztatni akarni Isten akaratát. Bármi is jön le reánk, legyünk hálásak érte, és próbáljuk belőle a legjobbat kivonni és a legrosszabbat. Olyannak lássuk nehézségeinket, ami felett nekünk uralkodni kell, és mégis maradjunk derűsek, mert tudjuk, hogy minden mögött Isten lakozik, és Ő tökéletesen jóságos.

Vagy arra a még kegyetlenebb babonára, mely szerint az embernek hússal kell táplálkozni.

C.W.L.: Ez is babona, azaz tévhit, mert sok-sok millió ember van a világon, akik teljesen egészségesek anélkül, hogy húst ennének. Valószínű, hogy van jó néhány ember, akik fizikai öröklés révén és saját karmájuk által nem képesek a tisztább táplálék megemésztésére, de ilyen nagyon kevés van. Magam ismertem néhány esetet sok száz teozófus között, akik egy hosszabb és valódi tréning után sem tudták elfogadni a vegetárius étkezési módot, úgy találták, hogy képtelenek megtenni. De a többiek az első nehézségek után ki tudtak mellette tartani, sőt az effajta táplálkozás egészségesebbé tette őket.

Nem kérdéses, hogy bebizonyosodott, hogy a legtöbb ember teljesen egészséges lehet anélkül, hogy megterhelné magát azzal a bűnnel, hogy az állatok lemészárlásában részt vesz. Százalékban is kisszámú az a fizikai test, amely nem tud alkalmazkodni a növényevő étkezési módhoz. Ez szerencsétlen állapot az ilyen embernek, de ha észszerűen megkísérelte megreformálni táplálkozási módszerét, és mégis úgy találná, hogy az lehetetlen számára, akkor el kell fogadnia, mint karmát. Ilyen esetben nem mindig bölcs vagy helyes ezt mondani: „kényszeríteni fogom testemet, hogy azt tegye, amit én akarok, ha pedig nem teszi, ám pusztuljon. Csak tiszta táplálékkal akarok élni, vagy egyáltalán nem. Az is lehet, hogy kötelességeink vannak mások iránt, de azokat legyengült testtel nem tudjuk teljesíteni, olyan kötelességek, melyek abszolút egészséget kívánnak meg. Persze tudom azt is, hogy az ilyenféle tanácsot nagyon is könnyen fel lehet használni, mint mentséget olyanoknak, akik nem szeretik a táplálkozás magasabb formáit, vagy visszariadnak azoktól a nehézségektől, hogy a testüket egy újfajta táplálkozáshoz szoktassák. De mégis el kellett mondanom azért a néhány szerencsétlenért, akik képtelenek a megszokott módon tovább táplálkozni.

A hússal való táplálkozás nem kívánatos, mert kegyetlenség állatokat megölni, és még azért is, mert nem kívánatos részecskét visz bele testünkbe, s ezek durvává teszik, és a testek elementáljaiba izgató állati vágyakat oltanak bele. Még sok egyéb ok is van, melyeket igyekeztem egy előadásomban összefoglalni, a „Bepillantás az okkultizmusba” c. könyvemben. Ez egyike azon kevés témáknak, melyben minden felsorolható érv csak az egyik oldalon mondható el, mert a húsevés mellett semmi érvet nem lehet felhozni, kivéve, hogy az emberek azért esznek húst, mert szeretik. Azt hiszem, bőségesen és elegendő módon megvilágítottuk minden kutató számára, hogy kizárólag a saját jól felfogott érdeke volna a húsevással felhagyni. Itt nem csak elvi kérdéstről van szó, bár kétségtelen, a vegetáriánus étkezés jobb egészséget jelent, és több félelmetes betegség elkerülését is. Határozott tények bizonyítják, hogy a vegetáriusok kitartóbbak.

Ezen eszmék ellen az emberek ellenvetésül el szokták mondani, hogy ha élni akarunk, mindenféleképp életet kell elpusztítanunk, és hogy a vegetáriusok is életet pusztítanak el, ha növényeket esznek. Ez az állítás csak igen kis mértékben való. Feltételezhető, hogy szerintük mi növényi életet pusztítunk el, de a növényi élet sokkal egyszerűbb, és messze nem olyan érzékeny, mint az állati.

Az ölés elleni alapvető kifogás az, hogy beleavatkozik a fejlődésbe. Ha egy embert megölnék, az egyén valójában nem károsodik, már amennyiben ami örömét és boldogságát illeti, mert rendszerint egy síkkal magasabbra kerül, ahol bizonyosan sokkal boldogabban fogja magát érezni, mint itt lenni a földön, a fizikai síkon magát valaha is érezte. Azon kívül egy testnek a megsemmisítése nem szükségszerűen mindig kegyetlen, mert a hirtelen megölt ember azt nem is érzi. A rossz, amit vele tettek, az, hogy elvágta a fejlődési lehetőségtől, mely különben ebben a testében lehető lett volna. Kétségtelen ugyan, hogy a további testeiben

erre újabb alkalma lesz, de ezt a testét elvették tőle, fejlődése késlelődik, és a Karma Urainak újabb gond, hogy hova helyezték el ezt az embert. Újra kell kezdenie a csecsemő- és gyermek-kort, mielőtt megkaphatná a megfelelő alkalmat, hogy mint felnőtt ember folytassa fejlődését. Ez is magyarázat arra, hogy miért olyan sokkal súlyosabb eset egy embert megölni, mint egy állatot; mert az embernek egy teljesen új személyiséget kell kifejlesztenie, míg az állat visszamegy a csoportlélekbe, melyből inkarnációba kerülni aránylag könnyebb eset. Azon kívül egy fejlettebb állat esetében – mely összetettebb folyamat – ha szabad így mondanom, nagyobb gondot ad a fejlődés Erőinek. Mondjuk egy szúnyog megölése mérhetetlenül kisebb dolog, mert az azonnal visszazáll az ő csoportlelkébe, és igen rövid idő múltán ismét kijön onnan. Az ilyen rovarok százezreinek elpusztítása semmi sem ahhoz képest, amit egyetlen ló vagy tehén, macska vagy kutya megölése jelent.

Nem képzelhető el olyan eset, amely jogosnak vagy helyesnek ítélné egy ember megölését bármilyen céllal, kivéve, ha önvédelem vagy másnak a megvédése merülne fel. A jogi még ilyen esetben sem védekezik, hanem az egész dolgot a karma kezébe helyezi. De én mégis úgy tartom, hogy igazolva vagyunk, ha támadás esetén megvédjük magunkat, arról is meg vagyok győződve, hogy ha barátunkat vagy gyermekünket védjük meg, még az ellenség megölése árán is – helyesen tettünk. Ugyanez a magatartás bizonyul helyesnek minden állattal szemben is. Ha tehát egy állat megtámad, és életveszélybe kerülünk, akkor – úgy hiszem – ha szükséges, jogunk van megölni. Az egész kérdés ez: mi okozna nagyobb kárt? Pl. ha szúnyogok gyötörnek – melyek felhagytak az ő természetes táplálkozásukkal – és megmérgezik véredet, és ezáltal valami fontos munkában akadályoznak, vagy késleltetnek annak elvégzésében, akkor itt a kisebb rossz az, ha megöljük a moszkítókat. Ha szúnyogháló mögé tudnál menekülni, vagy valamilyen más módon el tudnád őket kergetni, annál jobb lenne. A moszkító természetétől fogva vegetárius, de ösztöne szerint is, és milliárdjai sosem kóstitoltak vért. De ha emberi lényekkel kerülnek kapcsolatba, és ezt a megrontott ízlést nyújtod nekik, tudod, hogy mire vezet. Ugyanez igaz az ehhez hasonló sok más féregre is. A saját megfelelő helyén egészen hasznosak, de ez nincs emberi lényekkel szoros kapcsolatban. Nem csak magunk szenvedünk az ilyen férgek által – ha megengedjük, hogy elárasszanak bennünket – hanem más embereket is kiteszünk a fertőzés veszélyének, akik talán nélkülünk nem kerültek volna ilyen kellemetlen helyzetbe.

Bár a mi tökéletlen tudásunk nem igazol bennünket különösebben abban, hogy a minket támadó teremtményeket megöljük, vagy kipusztítsuk, tény az, vannak kihálóban lévő formák, melyekre már nincs szükség, mert túléltek magukat, vagy mert kísérletek voltak és már bizonyítékokat szolgáltak. Nem tiszteletlenség úgy gondolkozni a nagy Fejlődés Erőiről, mint akik korlátozott kísérleteket csinálnak. Mikor Maitreya Urunk lett a Világtanító Buddha Urunk után, a vallás terén új módszerekkel próbálkozott, melyek elképzelhetően nem voltak sikeresek. Madame Blavatsky beszélt néha óvatosan bizonyos növények és állatok balsikeréről, melyek életformáinak megengedtetett, hogy kiáradjanak, és hogy utána fokozatosan kihaljanak, ezeket néha arra használták, hogy az eredetnél szándékolt alacsonyabb rendű lények foglalják el, sőt néha még azok számára is, akik a fejlődés lefelé szálló ívén haladnak. Beszélt még a férgek és hüllők borzalmas formáiról, mint „melléktermékekről”, és úgy tekintette, hogy ha ilyeneket megölnék, ez egyáltalán nem azonos azzal, mint a jelen fejlődő élet elpusztítása.

Vannak helyek, ahol az élet „elpusztítását” túlzásba vivő elméletek vannak gyakorlatban, pl. mikor a férgeseket nem ölik meg, hanem tűrik, hogy azok őket egyék meg. Ezt a magatartást civilizált ember nem teheti. Vagy pl. egy értékes és hasznos könyvtár tulajdonosa észreveszi, hogy könyvtárát könyvmoly pusztítja. Jobb volna ugyan, ha valamivel el lehetne őket

onnan űzni, mint megölni, de ha ezt nem lehet, jobb elpusztítani őket, mit sem, hogy ők egyék meg a könyveket, melyek úgy magának, mint másoknak a hasznára lehetnének. Az életnek sok olyan kisebb megnyilvánulási formája van, melyeknek, ha megengednék neki, életünket gyakorlatilag lehetetlenné tennék. A jóginak, aki sosem pusztít életet, élelme a szállítótól függ, mert a földműves, aki gondoskodik róla, meg kell, hogy őrizze növényeit a hernyóktól és férgekktől. Így pl. Ausztráliában különösen a mezei nyulaktól kell őrizkednie, akik import útján kerültek az országba, és olyan mértékben elszaporodtak, hogy ha nem tennének ellenük semmit, az ültetvényeket úgy elpusztítanák, hogy nyomuk sem maradna.

De nemcsak az ember tápláléka miatt van szükség a férgek pusztítására, hanem védelemképpen is indokolt. Mert ha növényt, fákat, zöldségfélét ültetünk, azzal az étellel szemben egyfajta felelősségünk is van, illetve azzal a formával, amely azt éltetni fogja. Azt gondolom, hogy ilyen téren is használjuk mindig józaneszünket. De mindenesetre önvédelemből állatot ölni egészen más, mint magasabb fejlettségű lényeket - borjút vagy juhot megölni egy alacsonyrendű ízlés kielégítésére, ha ez teljesen szükségtelen.

Gondoljunk arra a bánásmódra, melyben – a babona hatása alatt - a mi szeretett Indiánk elnyomott néposztályai részesülnek, és lásd ebből, milyen szívtelen kegyetlenséget szülhet ez a rossz tulajdonság még olyanok körében is, akik ismerik a testvériség köteleességét.

C.W.L.: Az elnyomott osztályt Indiában panchamáknak is szokták nevezni, vagy az 5. kasztnak, valójában kaszton kívüliek a páriák, akik tulajdonképpen India őslakóinak utódai, és akiket, mikor az árja faj leereszkedett a Himalájából, már ott talált. A Manu által elrendelt kaszt-törvények az akkori időknek megfelelő nevelési és magnetizmussal összefüggő szabályok voltak, és megtiltották az újonnan letelepülni szándékozókna, hogy az ottani lakossággal házasságot kössenek, velük keveredjenek vagy együtt étkezzenek. De még ezeken túl is nagy kegyetlenséggel bántak velük. Pl. a páriának nincs megengedve, hogy ugyanabból a forrásból merjen vizet, amelyből a kasztbeliek, mert ezzel beszennyeznék a kasztbeliek vizét. S ezért olyan források után kellett kutatniuk, melyek vizét a kasztbeliek nem használták, ami néha nagyon nehéz volt, különösen az ország vízszegényebb vidékein, ahol a kaszton kívüli lakosságú falvakat kitelepítették az ország legkietlenebb vidékeire. Még nem is olyan régen van csak lehetőségük a páriáknak az életben jobb pozíciókat betölteni, kivéve, ha már előbb áttért a keresztény vagy mohamedán vallásra, ami ugyan nem kívánatos dolog, de mégis meg tudta szüntetni néhány igen komoly társadalmi nehézségüket.

Ilyen és még ennél sokkal csúnyább bánásmód volt az, melyet a babonás előítélet következtében ez a faj az elnyomott osztály iránt tanúsított, holott ők voltak azok, akiknek a testvériség különlegességük volt. De ebben az esetben éppen babonájuknál fogva elfelejtették, hogy mit is jelent a testvériség. Reméljük, hogy egyszer majd elérkezik az idő, mikor tisztelet érdemlő és igazi közösséget fognak alkotni. A ma életmódjával járó feltételek, pl. a villamoson vagy vasúton a közös kocsik használata ezt a folyamatot meg fogja könnyíteni.

Az indiai lakosság jobb osztályainak köteleessége és karmikus kötelezettsége, hogy fel-emeljék a kaszton kívülieket, kiket valaha az őseik leigáztak. A velük született arya tulajdonságok, az igazi nemesség buzdítsa őket erre a szükséges feladatra. Ha egy gyermek beszenyezte magát, nem kergetjük el magunktól, hanem elvisszük megmosdatni. Így nem szabad visszariadnunk a páriától, hanem helyezzük olyan körülmények közé, ahol egészségre, tisztaságra és tudásra tesz szert. Ez azért nem jelenti szükségképpen a velük való együtt érkezést, de egészen bizonyosan köteleességünk jósággal és részvétellel lenni ifjabb testvéreink iránt.

Igaz az is, hogy egy bizonyos kasztban vagy közösségben való megszületés mindig határozott alkalmakkal jár, de ebből még nem következik, hogy ezt az alkalmat ki is használja mindenki. Egy alacsonyabb kasztbeli, de jó ember családjába születni jobb alkalom egy bizonyos szempontból, mint egy méltatlan bráhmána család tagjának lenni. Gyakran törtetnek az emberek valamilyen cél felé, s mikor elérik azt, elfelejtik a kiváló alkalmat valami jó célra felhasználni. Így pl. rossz bráhmána az, aki először születik annak, vagy nem vette semmibe vagy kihasználta előző életeiben a kapott alkalmat. Csak igen ritka esetben igaz az:

Aki mint rabszolga vergődött, mint herceg születik újra, melyet jóságos kiválóságáért megérdemelt. Ki pedig mint király uralkodott, tán rongyokban jár a megtettért és a meg nem tettért. (Ázsia világossága VIII. könyv)

Általános szabálynak vehető, hogy azok, akik a munkásosztály hatalmas tömegéhez tartoznak, csak fokozatosan emelkednek fel a polgári és a még annál magasabb osztályokba. A legtöbben azokkal a fajtabéliekkel, kasztbéliekkel csinálnak közös karmát, akikkel együtt élnek, és ezért hasonló körülmények közé kell, hogy legközelebb szülessenek ezt a karmát ledolgozni. A fejlődés útja fokozatos előremenetel a kultúra és kifinomultság terén, és ezért egy váratlan áthelyezés egy jóval magasabb vagy alacsonyabb kasztba olyasféle, mint egy sebészeti műtét, amelyet valamilyen kivételes karma tett szükségessé. De mégis, az emberiség egy nagy család, és a testvériség mindenkire egyfomán kötelező.

Sok gonosztettet követtek el az emberek a Szeretet Istenének a nevében, a babona lidércének hatása alatt; legyen rá gondod, hogy ennek még a legparányibb nyoma se maradjon benned.

C.W.L.: A tévhitet illetően még egy másik szempont az is, hogy az az ember, aki a legtöbb bajt csinálja az, akinek a legjobb célja illetőleg szándéka van, aki a törvény betűihez tartja magát. Egy igazi önző, rossz ember - vannak ilyenek - bár talán nemigen sokan, legfőképpen a saját vágyainak a kielégítésével van elfoglalva. S nem is akar beleavatkozni mások ügyeibe addig, amíg azok nem keresztezik az ő útjait, s evégből nem is csinál olyan sok rosszat a világon. Az ostoba ember - bár jószándékú - valójában sokkal komolyabb veszély, mert igyekszik magát állandóan a másik dolgába beleártani. Pl. a hittérítők gyakran követnek el ilyen hibát. Ugyan nem kételkedem abban, hogy az Európából kiküldött hittérítők igen sok jót tettek a Közép-Afrikai vad néger törzsek között, és ehhez hasonló népekkel, de Indiában, ahol minden közönséges utcai árus rendszerint többet tud a vallása filozófiájáról, és minden szebb és nagyobb eszményről, mint maguk a hittérítők - nevetséges és egyáltalán nincs helyén. A misszionáriusok céljai ugyan eléggé jók, de bizony sok kárt is okoznak. Így pl. viselkedésükből, mely esztelen volt, gyakran igen sok háborúság is keletkezett; néha még államaiknak is bele kellett avatkozniuk, és megmenteni őket, mikor veszélybe jutottak, amit ők természetesen mártíromságnak neveztek. S majdnem rendszerré vált, először jöttek a misszionáriusok, azután azok, akik pálinkát adtak el a vadaknak, és ezek után a legyőző hadsereg. Szegény öreg nénikék Angliában és Amerikában, odaadták az utolsó fillérjüket is, és maguk szükségét szenvedtek csak azért, hogy segíthessék a misszióukat, és ehhez még azt is hitték, hogy mindezt Krisztusért teszik. Fogalmuk sincs arról, hogy Indiának évezredekkel jóval Krisztus előtt megvolt a maga mélységes vallása és filozófiája, és hogy az ő kis pénzecskéjüket jobban lehetne Angliában az ottani pogányok megtérítésére fordítani.

Legyen rá gondod, hogy ennek még a legparányibb nyoma se maradjon benned.

C.W.L.: A hangsúly, amivel ez ki van mondva, világosan mutatja, hogy lehetünk babonások anélkül, hogy tudnánk, ezért igen gondosan ügyeljünk mindenre. Minden kérdésnek legalábbis két oldala van. Senki sem tudja az egészet egyszerre látni - még a teozófus sem.

Mikor majd tudatosan egyé válunk a Logossal, az Ő saját magas síkján, akkor körs-körül mindent meg fogunk tudni látni és nyugodtan mondhatjuk majd: „az én szempon-
tom a helyes”, de mikor ez már megtörténik, akkor a mi szempontjaink valószínűleg maguk-
ban fogják foglalni a mindent, mert általában az igazság magvát mindenben meg lehet találni.

Ezt a három nagy bűnt kerülniük kell, végzetesek minden haladásra,
mert a szeretet ellen vétének.

C.W.L.: Hogy a szeretetnek kellene irányítani és kormányozni életünket, és mindent
érettel áthatni, ez az a különleges tanítási irányzat, amelyet K.H. Mester képvisel. Többen
csak nehezen tudják megérteni: hogyan, miképpen lehet az, hogy a Mesterekben - akik a leg-
nagyserűbb és legnemesebb tulajdonságokat magukban foglalják, amit csak el lehet képzelni,
mégis egyik tulajdonság jobban előtérben áll, mint egy másik. M. Mesternek, aki számunkra
az Első Sugarat képviseli, legnagyobb jellegzetessége az akarat és erő, de hiba volna feltéte-
lezni, hogy benne kevesebb van szeretetből vagy bölcsességből, mint a többi Mesterben. S
ugyanúgy teljesen helytelen volna. K.H. Mesterről feltételezni, hogy Benne kevesebb az erő,
mint az első sugár Mestereiben. Ezek a tisztára emberi tudáson felülálló különbségek.

S ugyanilyen módon vannak különbségek a nagy Lények között; így a Bodhisattva
sokkal magasabban áll, mint a mi Mestereink. A Mesterek olyan magasan állanak felettünk,
hogy mi nem merészelhetünk különbséget tenni közöttük. Ők valamennyien vakító fényessé-
gű napok, mi pedig nem tudunk különbséget tenni egy hatalmas Angyal és a Devaraja között
sem. Holott az egyik egy egész Birodalommal, egy egész fejlődési körrel áll feljebb a másik-
nál. Úgy kell, hogy legyen, hogy a Solar Logosznak sokkal nagyobb ereje van, mint azoknak,
akik részei Neki; bár úgy tűnik, hogy semmilyen lénynek nem lehet több, mint Nekik. A Mes-
terek erői és tudása olyan sokkal nagyobb, mint a miénk, hogy számunkra minden, ami őket
jelenti - ragyogó és vakító pompa; de a különbségek mégis megvannak.

XXIX. Fejezet

Szolgálat

Ámde nem csak tartózkodnod kell a rossztól, hanem tevékenynek kell lenned a jóban. Annyira el kell, hogy töltsön a szolgálát heves vágya, hogy mindig résen állj, és szolgálj - egész környezetednek, nemcsak az embereknek, hanem még az állatoknak és a növényeknek is. Gyakorold ezt a jelentéktelen mindennapi dolgokban, hogy szokásoddá váljék, s hogy majd el ne mulaszd a nagy cselekedet ritkán kínálkozó alkalmát.

C.W.L.: Gyakran elmulasztjuk észrevenni a szolgálási lehetőséget, ha nem fejlesztik ki magunkban az éberség szokását. De ha erre a szokásra már szert tettünk, nem valószínű, hogy egy alkalmat is el fogunk mulasztani, mert az még a legszokatlanabb körülmények között is, válságos helyzetekben is érvényesülni fog. Tulajdonképpen ez az oka annak a hosszú és inkább kellemetlen fegyelmezésnek, melyben a katonáknak van részük, nemcsak azért, hogy alkalomadtán pontosan tudják, mit kell tenni a kapott parancssal, hanem hogy a parancs teljesítése ösztönös szokásukká váljon. A régi időkbeli háborúkban, de talán még ma is, a katonák számukra teljesen idegen környezetbe kerültek, ami a bátorságukat erősen próbára tette, bármennyire is derekak voltak, a körülmények viszont olyanok is voltak, hogy nagyon is meg lehetett bocsátani, ha elvesztették a fejüket. De még az ilyen veszélyek közepette is a szokás érvényesíti hatalmát, és az ember engedelmeskedik a parancsnak, és megteszi, amit tőle kívánnak.

A jótettekben cselekvőnek lenni megjegyzés egyáltalán nem azok ellen irányul, akik a magasabb síkokon cselekvők. Az ilyen megjegyzést könnyen lehetne alkalmazni esetleg az imádkozó szerzetesrendek ellen vagy a brahmana kaszt ellen. A régmúlt idők felfogása az volt Indiában, hogy a nemzet szellemi vezetője a Brahmana és elvárták tőle, illetve feltételezték róla, hogy az egész idejét szertartások és rítusok, végrehajtásával tölti, hogy tanít, és maga is tanulmányoz, tanácsokat ad, melyek az egész közösségre jó hatással vannak. S a többiek, akiknek az élete a hétköznapi munkával telt el, valamint pénzkereséssel, támogatták a tanítókat, akik a szellemi munkát helyettük végezték el. Ehhez hasonló eszmét találunk a katolikus országokban az imádkozó rendekre vonatkozóan, akik idejük legnagyobb részét a halottakért való imádkozással töltik. Abban az időben, amikor ezt ily módon rendezték el, tudták és felismerték, hogy úgy a halottak, mint az élők egy nagy közösséget alkotnak, és az értük való imádkozás sokkal nagyobb szolgálát, mint gabonát termelni. Így ezeknek az embereknek életfenntartásukat a jótékonyság biztosította, és ezt egyáltalán nem találták megszegényítőnek, viszont akik adhatták, igen megtisztelőnek érezték. Persze ez a felfogás a maitól rendkívül eltérő, s nem találták szégyennek az életfenntartásért koldulni. S tény az, akik ezt megtették, a legszemélyesebb emberek voltak, akiket a szegénység, tisztaság és engedelmesség fogadalmá kötött. Az ily módon élő embereket elítélni ugyanaz a hiba lenne, amit a francia forradalom alatt elkövettek, mikor is azt mondták, hogy a filozófus vagy az író hiábavaló, lusta életet él, hogy jobb volna, ha követ törne az út mentén.

Mert ha az a vágyad, hogy egyesülj Istennel, nem magadért vágsz erre, hanem azért, hogy vezeték légy, amely Isten kiáradó szeretetét eljuttatja embertársaihoz. Aki az ösvényen van, nem magáért él, hanem másokért, elfeledte magát, hogy másoknak szolgálhasson.

C.W.L.: E könyvnek alapgondolata, hogy az embereket egyfajta magatartásra ösztökélje. A valódi cél nem annyira az, hogy tudjon, hogy azzá legyen, amit a könyv tanít, vagyis teozófus életet éljen, szeretettel viseltessen mindenki iránt, és azzal a mélységes vágygal, hogy segítsünk a fejlődés előremenetelében, olyannyira, hogy magunkat a mások szolgálatában teljesen elfelejtsük. Ha láttunk valaha sebészt, mikor műtétet hajt végre, akkor tudni fogjuk, hogy mennyire át van hatva munkájával, agyának a legintenzívebb elmélyülésével, kezének minden ügyességével, mintegy egész lényének az ujjai végébe való helyezésével hajtja végre a műtétet. Vagy a háborúban, mikor egy sebesült bajtárs megmentéséért teljesen elfelejti magát, vagy hogy valami szükséges, de veszélyes tettet hajtson végre.

A Logos az Ő módszerében mindenható, és szisztémájának minden egyes síkján erőt áraszt. Mi nem tehetünk mást, mint csak feltételezzük, hogy Ő az egész rendszerét erővel árasztja el, és olyan mértékben, amilyenben csak akarja. De tény az, Ő nem teszi ezt; a minden síkra kiárasztott erő csak egy bizonyos meghatározott mennyiség, és így rajtunk múlik, hogy mi, akik tüzének szikrái vagyunk, bizonyos dolgokat meg tudunk tenni, amelyet a Nagy Láng, melynek mi részecskéi vagyunk, nem tesz meg, kivéve általunk, kik végül is részesei vagyunk. Nem mondhatjuk, hogy Ő nem tudja megtenni, hanem - látszólag – nem teszi. A mi erőnkben áll, a mi mélységes odaadásunk által, az Ő akaratához a miénket alkalmazni, a magasabb világokból erőket lehozni, átalakítani és kiárasztani. Ez a munka nem lenne megtéve, már amennyire mi látni tudjuk, ha csak mi nem tesszük meg. De ugyanekkor az Övé is, mert nincs erő nélküle.

Már többször használtam a cső vagy vezeték hasonlatát, mikor meg akartam értetni azt, hogy a Mester erői hogy osztódnak szét, a tanítványon át az alacsonyabb világokra. A villamosenergia transzformátor hasonlatát is alkalmazhatjuk itt, nagyfeszültségű áram nagy mennyiségben áll rendelkezésre, talán több száz kilométer távolságra az áramtermelő teleptől a városbeli transzformátorhoz. Itt aztán nagy áramátalakítók vannak, melyek megkapják a nagymennyiségű és nagyfeszültségű áramot, átalakítják, elosztják, alkalmassá teszik világítás és más megfelelő célokra. Így pl. a Sidney-ben élő tanítványok a Himalaya magasságában élő Mesterek erőit kaphatják, és megfelelő módon átalakíthatják az alacsonyabb síkok részére úgy, hogy körülöttük szétoszthatják, vagy pedig azok felé irányítják, akiknek szánták.

Így tehát minden Beavatott a szellemi erők egy-egy transzformátora: ő általa tud az erő eljutni bizonyos síkokra, az ő fokának vagy állapotának megfelelően. Az isteni erő állandóan körülöttünk van csakúgy, ahogy a Nap is állandóan süt reánk. Ha a napsugár nem éri a földet, akkor a föld tehet róla, kivéve napfogyatkozásakor, mert felhőket emel maga és a Nap közé; így emelnek önzésből és tudatlanságból álló felhőt az emberek maguk és a Logosz közé, aki minden síkra a legkülönbözőbb erőket és sugarakat árasztja le. A Beavatott olyan határozott lépést tett, amely lehetővé tette számára ezen erők jobb vezetékévé lenni; nem mintha az erők ez által a legkevésbé is érintve lennének – állandóan jelen vannak – de elmennek felettünk, ha nem vagyunk még készen arra, hogy azokra reagálni tudjunk.

Vegyünk hasonlóképpen a fizikai síkbeli pránát. Mindenki pránát vesz fel, de néha, ha valaki megbetegszik, nem képes ezt magának kiválasztani, és csakhamar óriási hiányát érzi a vitalitásnak. S bár a maga számára nem képes pránát kiválasztani, mégis használni tudja még azt a pránát, melyet mások készítenek; s lehet, hogy egy másik ember bővelkedik pránában, ki tudja árasztani magából, és annyi erőt ad neki, hogy ismét elérje normális állapotát. Hasonlóan a Beavatott a magasabb erőkből igen sokat vesz át, és más számára is felvehetőre alakítja át. Majd ha a mi emberiségünkben mind többen és többen érik el ezt a fokot, az emberi faj mind jobban és jobban fog növekedni. Igaz ugyan az, hogy mint a növények csak egy bizonyos

mennyiségű napot bírnak el, igaz az is, hogy lehetetlen az emberekre túl sok szellemi erőt árasztani.

Itt ne gondoljuk, hogy ez a vezeték tisztára passzív jellegű, nem: élő vezetékek. A tanítvány nemcsak éppen hogy csendesen ül, és mint vezeték működik, hanem vannak erők, amelyek rajta át jönnek és a Mester tanítványa gyakran tudatában van, hogy milyen fajta erő árad át rajta, és tudja azt is, hogy kinek van szánva. De vannak ezen erők között elegendően olyanfélék, melyeket a tanítvány bármikor alkalmazhat, ha akarja, melyet így vagy amúgy, a szükségletnek megfelelően irányíthat. A tanítvány alkalmazkodóképessége és tapintata is szerepet játszik, és élete is az ilyenfajta pozitív aktivitásokkal eltelt. Ezért az ő élete nem a vak engedelmesség élete, ellenkezőleg, még akkor is lefoglalt, mikor mások haszontalanul magukkal foglalkoznak.

Az átlagembert ilyen módon rendszerint még nem lehet használni, mert a magasabb síkokon nincs még eléggé kifejlődve, még ha az Egója valamivel fejlettebb is, a személyiséghez kapcsolódó vezeték igen szűk. A Mester a tanítványt azért tudja használni, mert a vezeték nyitva van már, ilyen módon használja az Egy Beavató a Beavatottat a Hierarchia erői számára. Ebben az esetben az ember a magasabb én, és még akkor is, ha a fizikai síkbeli munkával van elfoglalva, elméjének háttérében mindig ott van ez a gondolat: „Én vagyok az én, az Isteni egy szikrája, semmit sem tehetek, ami nem volna méltó erre: noblesse oblige”.

A Mester és a tanítvány közötti viszony a munka fontosságánál fogva nem alapszik érzelmességen, bár a legmélyebb érzéssel van tele, ami csak a világon létezhet. A Mester nem fogad tanítványul valakit csak azért, mert ismerte előző életében is. Úgy a Mester, mint a tanítvány csak arra gondolnak, amit Egyiptomban a „rejtett munkának” neveztek, Osiris szétzaggatott testét újra felépíteni, a szétszórt töredékek összeillesztését. Ismerték a „rejtett fényt” minden emberben, a „lótuszban lévő ékkövet”, melyen át mindig segíteni lehet rajta, ha a kérelem helyesen tevődött fel. Ez volt az ősi Egyiptomban a Beavatottak munkája csakúgy, mint napjainkban. Isten szeretetét, a világokat alkotó erőt használják, mert ez nem személyes szeretet. Senkit sem köteleznek az okkultizmusba belépni, de ha egyszer bekerült, el kell fogadni a testvériség jelszavát és magatartását, hogy nem magáért él, hanem másért, nem személyes előremenetelért vagy kielégülésért, hanem a munkáért.

Író toll ő Isten kezében, mely Isten kiáramló gondolatát kifejezésre juttathatja idelent, ami toll nélkül lehetetlen volna.

C.W.L.: Két alexandriai szerzetesről szól egy történet, akik tökéletesen tisztának akarták magukat megtartani. Az egyik úgy érte ezt el, hogy maga köré védőburkot csinált gondolateréből, míg a másik annyira el volt telve Isteni Szeretettel, hogy ez állandóan sugárzott ki belőle, és így tisztán tartotta. Az okkultista előtt mindig két lehetőség áll: van, aki a világért való munkája által fejlődik, a misztikus viszont magába vonul vissza. Sok esetben a misztikus egyetlen célja az Istennel való tökéletes egyesülés. De nem volna helyes ezért őt önzőnek nevezni, mert maga az a folyamat, amely alatt ilyenné válik, kell hogy hatalmas befolyást áraszson szét minden irányban. Minekünk, okkultistáknak célunk az, hogy lépésről lépésre emelkedjünk az összes fokozatokhoz, végül a Beavatás egy bizonyos magas fokánál az Istenség harmadik aspektusába tudjuk tudatunkat belemeríteni, majd a második aspektusban, és végül az elsőben. A misztikus az isteni életben próbálja magát belemeríteni, így ahogy van, de ez az isteni élet egyik alacsonyabb megnyilvánulása. És innen kell, hogy feldolgozza magát azért, hogy a magasabb síkokon is egynek érezze magát Vele.

A bölcsesség, mely arra képesít, hogy szolgálj – az akarat, mely a bölcsességet irányítja – a szeretet, mely az akaratot megihleti: ezek a te kvalifikációid. Akarat, bölcsesség és szeretet – ez a Logosz három megnyilvánuló tulajdonsága, Te, aki az Ő szolgálatába szeretnél szegődni, tárd a világ elé ezt a három tulajdonságot.

C.W.L.: Testvéreim, ez gyönyörű szép befejezés. S Alcyone elérte ezt, kívánom, hogy ti is elérjétek egyszer.